



*Web Tabanlı Yaklaşık Maliyet ve Hakediş Platformu*

Tüm yayın hakları Oska Bilgisayar Sistemleri, Yazılım, Donanım Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'ne aittir.  
Kitapta adı geçen ürün ve şirket adları, sahiplerinin ticari markaları olabilir.  
Aksi belirtilmediği sürece, ekran görüntülerinde ve örneklerde kullanılan firma-kurum adları ve/veya verileri,  
örnekleme amacıyla yazılmış hayal ürünü bilgilerdir.  
Para ile satılmaz.  
27.03.2024

# İçindekiler

<b>Bölüml Giriş</b>	<b>1</b>
1 Oskabulut'a Hoş Geldiniz .....	1
2 Neden Oskabulut .....	1
3 Oskabulut Hakkında .....	2
4 Hesabım .....	4
5 Oskabulut'u Satın Almak .....	7
6 Yardım Almak .....	7
<b>Bölüml Hakediş İşlemleri</b>	<b>8</b>
1 Hakediş Akış Çizelgesi .....	9
2 Yeni Bir Hakediş Projesi Oluşturmak .....	9
3 İş Grupları .....	12
4 Projenin Hakedişleri .....	15
Hakedişe Ait Bilgileri Girmek / Düzeltmek .....	18
5 Sözleşmedeki İşlerin Girilmesi .....	19
Sözleşmedeki İş Grupları ve Yüzdeleri .....	19
Sözleşmedeki İş Kalemleri ve Yüzdeleri .....	20
Sözleşmedeki İş Kalemleri ve Miktarları .....	23
6 Yapılan İmalatların Girilmesi .....	25
İş Grupları Gerçekleşmeleri (ATGB-İş Grubu) .....	25
İş Kalemleri Gerçekleşmeleri (ATGB-İş Kalemleri) .....	26
Yeşil Defter (Teklif Birim Fiyatlı İşler) .....	28
7 Hakediş Raporu .....	30
Fiyat Farkı için Ağırlık Oranları ve Endeksler .....	38
Fiyat Farkı Teminat Kesintisi Hakkında .....	41
Fiyat Farkı için Ek Tespitler .....	41
Ek Fiyat Farkının Hesabı (2022/5203 SK) .....	42
Ek Fiyat Farkı-1 (2022/5203 SK) Hakkında Açıklamalar .....	42
Ek Fiyat Farkının Hesabı (2022/5546 SK) .....	44
Ek Fiyat Farkı-2 (2022/5546 SK) Hakkında Açıklamalar .....	44
Artırımlı Fiyat Farkının Hesabı (2022/5546 SK) .....	46
Artırımlı Fiyat Farkı Hakkında Açıklamalar .....	47
Artırımlı Fiyat Farkı (2024/8089) .....	48
2024/8089 Sayılı Esaslar) .....	48
8 Ödenekler .....	53
<b>Bölüml İş Artışı ve Eksilişi</b>	<b>53</b>
1 Anahtar Teslimde İş Artışı .....	53
Artan ve Eksilen İş Kalemlerini Hakedişe Girmek .....	56
Yapımından Vazgeçilen ya da Azalan İmalatların Fiyatlarının Belirlenmesi .....	56
2 Teklif Birim Fiyatlı İşlerde İş Artışı .....	57

Artan ve Eksilen İş Kalemlerini Hakedişe Girmek (TBF) .....	60
3 Ek Sözleşmenin Girilmesi .....	61
<b>BölümIV Süre Uzatımı</b>	<b>61</b>
<b>BölümV Yaklaşık Maliyet İşlemleri</b>	<b>61</b>
1 Maliyet Hesabı Akış Çizelgesi .....	62
2 Yeni Bir Maliyet Projesi Oluşturmak .....	62
3 İş Grupları .....	63
4 Yaklaşık Maliyet Cetveli .....	66
İcmal Güncelleme .....	70
5 Metraj İşlemleri .....	71
İmalat Metraji Yapmak .....	71
Demir Metraji Yapmak .....	73
Tesisat Metraji Yapmak .....	74
Profil Metraji Yapmak .....	75
6 Projenin İş Kalemleri .....	76
7 Projenin Analizleri .....	79
8 Aşırı Düşük Sorgulama .....	82
9 Yaklaşık Maliyet Raporu .....	83
<b>BölümVI Mahal Listesi Metrajları</b>	<b>87</b>
1 Mahal Belgeleri .....	90
<b>BölümVII Birim Fiyat Kütüphanesi</b>	<b>91</b>
<b>BölümVIII Benim Kitaplarım</b>	<b>92</b>
<b>BölümIX Oska Destek Bilgileri</b>	<b>95</b>
<b>BölümX Mevzuat</b>	<b>95</b>
1 Yapım İşleri Genel Şartnamesi .....	95
2 Geçici Kabul Noksanları Kesintisi Hakkında .....	139
3 Revize Birim Fiyat Kesintisi Hakkında .....	141
4 Fiyat Farkı Kararnamesi -Güncel- (2022/5202 SK) .....	143
Fiyat Farkı Kararnamesi (Eski-2013/5217 SK) .....	150
5 Ek Fiyat Farkı-1 Kararnamesi (2022/5203 SK) .....	178
6 Ek Fiyat Farkı-2 Kararnamesi (2022/5546 SK) .....	185
7 Artan/Azalan ve Çıkarılan İmalatlar Hakkında Makale .....	199
8 KİK Genel Tebliği .....	202
<b>Index</b>	<b>349</b>

---

# Önsöz

Kendi emeğine saygı duyup sahip çıkanların, başkalarının emeğine de sahip çıkacağını bilerek  
ÖNSÖZ YERİNE;

## EMEĞİMİZE SAHİP ÇIKIN

Bu yazılım ve ilgili dokümanlarının telif hakkı Oska Bilgisayar Sistemleri Ltd. Şti.'ne aittir. Telif hakkı yasaları uyarınca bu yazılım ve ilgili dokümanları, Oska Bilgisayar Sistemleri Ltd. Şti.'nin yazılı onayı alınmadıkça, normal kullanılması ve yedeklenmesi amaçları dışında kısmen veya tamamen çoğaltılamaz. Bu bildirim, orijinalin izin verilmiş bütün kopyalarına da aynen konulmak zorundadır. Bu yazılım ve diğer dokümanları, ticari amaçlarla olsun olmasın, başkaları için kopyalanamaz. Başka bir forma sokmak veya başka bir dile çevirmek de yasalara göre kopyalamak kapsamına girer.

Yazılımın kullanım hakkı, lisans kartında lisans sahibi olarak belirtilen kişiliğe ait olup tek kullanıcı içindir. Lisans sahibi, lisans hakkını devredemez.

Oska Bilgisayar Sistemleri Ltd. Şti. bu yazılım ve ilgili dokümanlardaki bir hatanın dolaylı, dolaysız ve rastlantısal olarak neden olabileceği hiçbir zarardan sorumlu tutulamaz.

Mart - 2024  
Oska Yazılım

# 1 Giriş

## 1.1 OskaBulut'a Hoş Geldiniz

### **Yaklaşık maliyet ve hakediş dosyalarınızı Bulut'a taşıyın, hem çalışın hem eğlenin!**

OskaBulut, bireysel kullanıcılar, ekipler ve kurumlar için Türkiye'nin ilk ve tek web tabanlı yaklaşık maliyet ve hakediş düzenleme programıdır.

Sektörün öncüsü Oska Yazılım tarafından geliştirilen türünün en olgun ve kapsamlı çözümüdür.

#### **Bu doküman hakkında**

Bu yardım, OskaBulut'la çalışırken kullanıcıya yardımcı olmak amacıyla tasarlanmıştır. Kolay kullanım için gözden geçirilebilir, derinlemesine bilgi için sistematik olarak incelenebilir ve gerektiğinde ek bilgi için başvurulabilir.

#### **Başlarken - Yeni Kullanıcılar**

Kendinizi programın temellerine alıştırmak için Giriş bölümünden başlayabilirsiniz.

Yardım sekmesindeki tüm bağlantılara göz atın, farklı yardım seçenekleri de vardır.

## 1.2 Neden OskaBulut

OskaBulut, zaten bildiğiniz ve her gün kullandığınız Yaklaşık Maliyet ve Hakediş programına çok benzerdir ama biraz da fazlası vardır. OskaBulut bulutla desteklendiğinden, iş dosyalarınıza ait bilgi ve belgelere neredeyse her yerde, PC'de, Mac'te ve tabletlerde ulaşabilirsiniz. Güncelleştirmeler için de aynı şey geçerlidir; bunları da otomatik olarak alırsınız.



#### **Zaman kazanın**

OskaBulut, hesaplamaları ve tüm belgeleri daha hızlı ve daha doğru oluşturmanıza yardımcı olur. Gücüne rağmen, kullanıcı arayüzü ve iş akışı inanılmaz derecede kolay ve hızlıdır.



#### **Para kazanın**

OskaBulut, zamanında ve sorunsuz Yaklaşık Maliyet ve Hakediş düzenleme işlemleri sayesinde işlerinizi kolaylaştırır. Aynı zamanda, yapı sektöründe çalışan ister idare olun ister yüklenici olun itibarınıza uygun ve onu yukarılara taşıyan bir üründür.



### **İşinize konsantre olun**

Yazılımınıza saatlerce vakit harcamayın, Yaklaşık Maliyet ve Hakediş düzenlemeyi sorun etmeyin, sadece işinize konsantre olun. OskaBulut'un kullanıcı arayüzü şeffaf ve basittir. Tüm teknik detaylar program tarafından arka planda ele alınır, siz sadece sonuçları görürsünüz.



### **Takım olarak çalışın**

OskaBulut ile siz ve çalışanlarınız hepsi aynı projede aynı anda çalışabilir. Projenizi tüm ekip üyelerine erişebileceği ve işe koyulabileceği buluta koyun. OskaBulut, iki kullanıcının aynı projede aynı yeri aynı anda değiştirmesini engeller.



### **İşleri istediğiniz yerden tamamlayın**

PC, Mac, tablet, telefon. İsteddiğiniz yerden çeşitli aygıtlarla çalışabilmeniz ve bunu yaparken tutarlı, temiz ve hızlı bir deneyim elde etmeniz için OskaBulut'a geçin. Hangi aygıtla çalışırsanız çalışın, OskaBulut gerek duyduğunuz her ayrıntıya erişmenizi sağlar; tüm işlerinize ait Yaklaşık Maliyet ve Hakediş belgelerinizin tümünü yanınızda taşırsınız. Bilgileriniz de sizinle birlikte dolaştığından, hangi aygıtı kullanırsanız kullanın dosyalarınız günceldir ve bıraktığınız yerden çalışmaya devam etmeniz için hazırdır.



### **Tüm belgeleri istediğiniz formatta saklayın**

Yaklaşık Maliyet ve Hakediş belgelerini Word, Excel ve Pdf formatında saklayabileceğiniz gibi ön izleme de yapabilirsiniz.



### **Yaklaşık Maliyet ve Hakediş düzenlemek keyifli bir işiniz olsun**

## **1.3 OskaBulut Hakkında**

⇒ Mobil çalışma

**İşleri istediğiniz yerden tamamlayın**

PC, Mac, tablet, telefon. İstedığınız yerden çeşitli aygıtlarla çalışabilmeniz ve bunu yaparken tutarlı, temiz ve hızlı bir deneyim elde etmeniz gerekir. Hangi aygıtla çalışırsanız çalışın, OskaBulut gerek duyduğunuz her ayrıntıya erişmenizi sağlar; işlerinize ait Yaklaşık Maliyet ve Hakediş belgelerinin tümünü yanınızda taşırsınız. Bilgileriniz de sizinle birlikte dolaştığından, hangi aygıtı kullanırsanız kullanın dosyalarınız günceldir ve bıraktığınız yerden çalışmaya devam etmeniz için hazırdır.

#### ⇒**Tanıdık kavramlar**

##### **Konuyu bilen herkes için daha kolay ve daha hızlıdır**

Yeni yazılımlar zorluk çıkarır. OskaBulut'la, çalışanlarınız her gün güvenerek kullandıkları Yaklaşık Maliyet ve Hakediş uygulamaların benzerlerini, üstelik gerek duydukları tüm yeni özelliklerle birlikte kullanabilir. Zaten bildiğiniz uygulamaların benzerini ve ilgili kavramların aynısını kullanarak çalışın, doğrudan buluta kaydedin ve başkalarıyla paylaşmaya başlayın.

#### ⇒**Yatırım optimizasyonu**

##### **Daha akıllı BT harcamaları**

OskaBulut ön harcamalarınızı en aza indirdiğinden, donanım maliyetleri ve yazılım yükseltmeleri için kaygılanmanız gerekmez. Kendi başınıza çalıştırmak için yapacağınız harcamalardan çok azı bir harcamayla kaliteli bir uygulama edebilirsiniz.

#### ⇒**Bulut**

##### **Otomatik güncelleştirmeler ve garantili %99,9 kesintisiz çalışma**

İşinizin bağlı olduğu araçların güncelliğini korumak için zaman harcamaya son verin. Onları çalışır durumda tutma konusunda kaygılanmayı da bırakın. OskaBulut bunları sizin yerinize yapar. Sürekli yeni özellikleri ekliyoruz ve siz de bunları otomatik olarak alırsınız. Öte yandan yüzde 99,9 kesintisiz çalışma, hem sizin hem de çalışanlarınızın hayatını fazlasıyla kolaylaştırma ve üretken hale getirme anlamına gelir.

#### ⇒**Basit BT**

##### **Basit yönetim, çok sağlam güvenlik**

OskaBulut'la verileriniz koruma altındadır. Ayrıca, kullanıcılarınızı ve hizmetlerinizi neredeyse her yerden ulaşabileceğiniz tek bir yönetim portalından yönetebilirsiniz. OskaBulut yerleşik güvenliği, kötü amaçlı yazılım, kimlik avı saldırıları ve diğer tehditler üzerinde caydırıcı bir rol oynar. Gerek duyduğunuzda da üst modüllere geçme, özel çalışma ve sürekli destek için bir OskaBulut uzmanıyla bağlantı kurabilirsiniz.



## 1.4 Hesabım

İnternet tarayıcısından (Chrome veya Firefox) [www.OskaBulut.com](http://www.OskaBulut.com) adresine girilerek üyelik giriş sayfasına ulaşılır. Sisteme, tanımlı eposta adresi ve şifre ile giriş yapılır.

### Yeni Üye Kaydı

1. [www.OskaBulut.com](http://www.OskaBulut.com) adresinden kayıt olarak **ücretsiz deneme** yapabilirsiniz.

A screenshot of the registration form on the OSKABULUT website. It features a large circular placeholder for a profile picture at the top. Below it are two input fields: "Adınız" (Your Name) and "Soyadınız" (Your Surname), both with light gray borders and placeholder text.

2. İlgili alanları doldurun.
3. **Kaydol** ile işlemi tamamlayın.
4. Verdiğiniz e-posta adresine gelen etkinleştirme bağlantısına tıklayıp işlemi onaylayın.

#### **Onay e-postası gelmedi ise;**

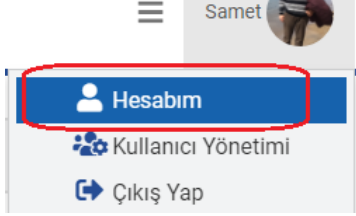
- E-posta adresinizi doğru yazdığınızdan emin olun.
  - E-posta "spam" (önemsiz) veya başka bir klasöre düşmüş olabilir.
  - Son seçenek olarak "**onay e-postasını tekrar gönder**" işlemi yapınız.
5. Şimdi üye girişi yapıp sınırsız özellikleri kullanmaya hazırsınız.


### Üye Girişi

1. [www.OskaBulut.com](http://www.OskaBulut.com) adresinde **Giriş** düğmesini tıklatın.
2. e-Posta ve şifrenizi girerek işlemi tamamlayın.

## ▲ Üye Bilgilerini Güncellemek

1. Uygulamanın içindeyken sağ üstte adınızın bulunduğu alanı tıklatıp gelen seçeneklerden **Hesabım**'i seçin.



2. Gelen **Bilgilerimi Güncelle** penceresinde adınız, soyadınız ve telefon bilgileri değiştirilebilir.
3. Profil resminizi eklemek/değiştirmek için **Güncelle** düğmesini [  ] tıklatın, sonra yeni bir profil resmi seçip ekleyin.
4. Dilerseniz e-posta adresinizi de değiştirebilirsiniz. Bunun için e-posta adresi üstünde tıklatıp e-Posta Değiştirme penceresini açın.
5. Yeni e-posta adresinizi yazıp **Gönder** ile işlemi tamamlayın.
6. Yeni e-posta adresinize gelen etkinleştirme bağlantısına tıklayıp işlemi onaylayın.

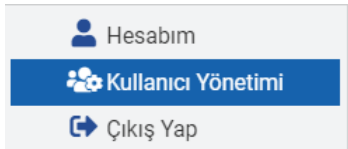
### **Onay e-postası gelmedi ise;**

- E-posta adresinizi doğru yazdığınızdan emin olun.
- E-posta "spam" (önemsiz) veya başka bir klasöre düşmüş olabilir.
- Son seçenek olarak onay e-postasını tekrar gönder" işlemi yapınız.

## ▲ Kullanıcı Yönetimi

Çok kullanıcılı lisanslarda yönetici (admin) diğer kullanıcıları tanımlayıp yönetebilir.

1. Hesabım sayfasında sağ üstteki seçeneklerden **Kullanıcı Yönetimi**'ni tıklatın.




2. Gelen Kullanıcı Yönetimi penceresinde toplam lisans sayısı ve o ana kadar tanımlanmış kullanıcılar ve sayısı listelenir.

## Kullanıcı Yönetimi

Toplam lisans sayısı: **2 / 3**

Adı Soyadı

E-Posta

-  düğmesini tıklatıp kullanıcı tanımlayın.
- Ad, soyad ve e-posta bilgilerini girip **Davetiye Gönder**'i tıklatın.
- Davetiye gönderilen kullanıcı e-posta adresine gelen linke tıklayarak işlemi tamamlamalıdır.
- Davetli etkinleştirme işleminden sonra giriş şifresini belirleyip çalışmaya başlayabilir.
- Kullanıcının girebileceği ait kutu işaretlenir.

### Birim Değiştirme

- Seçenekler** düğmesini tıklatın, sonra **Birim Değiştirme**'ye tıklayın.
- Gelen pencerede değiştirmek istediğiniz birimi seçip **Kapat** düğmesine tıklayın.

### Kullanıcı Yetkilendirme

- Seçenekler** düğmesini tıklatın, sonra **Kullanıcı Yetkilendirme**'ye tıklayın.
- Admin, Kullanıcı, İzleyici, Raporlayıcı yetkilerinden birini verin.

### ▲ Kurumsal Ağaç


Çok kullanıcılu lisanslarda yönetici (admin) kurumu birimlere ayırarak yönetebilir.

- Hesabım** sayfasında sağ üstteki seçeneklerden **Kurumsal Ağaç**'i tıklatın.
- Gelen **Kurumsal Ağaç** penceresinde **Alt Grup Oluştur** düğmesine tıklayarak birimlere ayırın.

### ▲ İş Dosyası Yönetimi

Yönetici (admin) iş dosyasının birimini değiştirebilir.

- Hesabım** sayfasında sağ üstteki seçeneklerden **İş Dosyası Yönetimi**'ni tıklatın.

2. Birimini değiştirmek istediğiniz dosyanın üstünde **Seçenekler** düğmesini [  ] tıkladıktan sonra **Birim Değiştir**'e tıklayın.
3. Gelen pencerede değiştirmek istediğiniz birimi seçerek **Kapat**'a tıklayın.

## 1.5 OskaBulut'u Satın Almak

Tüm kredi kartları ile anında abone olabilirsiniz. İşleminiz bitince sayfaya giriş yapıp hemen çalışmaya başlayabilirsiniz.

Bunun için kaydolup üye girişi yaptıktan sonra **Satın Al** sayfasındaki işlemleri tamamlamalısınız.

Kurumsal satın alma seçenekleri için lütfen Oska Yazılım'a ulaşınız.

Oska Bilgisayar Sistemleri, Yazılım ve Donanım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Yukarı Öveçler Mahallesi Cevizlidere Caddesi No: 3/15

06460 Çankaya-ANKARA

Tel:: 0312 472 71 24 Faks: 0312 472 87 37

Web: [www.oska.com.tr](http://www.oska.com.tr)

Satış e-Posta: [satis@oska.com.tr](mailto:satis@oska.com.tr)


## 1.6 Yardım Almak

OskaBulut'ta bir dizi farklı yardım kaynağı vardır. Bu yardım dosyasına ek olarak, Oska Yazılım desteğine de erişebilirsiniz.

Desteğe başvurmadan önce, lütfen burada veya diğer dokümanlarda ihtiyacınız olan bilgileri bulamadığınızdan emin olun. Teşekkürler.

### Yardıma Görüntülemek



Yardıma görüntülemenin en hızlı yolu  tuşuna basmaktır. İçeriğe duyarlı yardım varsa, otomatik olarak görüntülenir.

## Öğreticiler

- Kullanıcılara yönelik güncel eğitimleri burada, Oska Yazılım'ın web sitesinde ( [www.oska.com](http://www.oska.com) ) bulabilirsiniz. Ayrıca hazır videoları da izleyebilirsiniz. [www.oska.com.tr/oskatv](http://www.oska.com.tr/oskatv)

## Basılı Bir Kullanım Kılavuzu Edinme

- Yazdırma için tasarlanmış pdf formatında tam bir kullanım kılavuzunu şu adresten indirebilirsiniz. [https://www.oska.com.tr/pdfdokumanlar/Oska\\_Bulut\\_Kilavuz.pdf](https://www.oska.com.tr/pdfdokumanlar/Oska_Bulut_Kilavuz.pdf)

## Oska Yazılım Destek Birimiyle İletişime Geçme

Oska Bilgisayar Sistemleri, Yazılım ve Donanım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Yukarı Öveçler Mahallesi Cevzlidere Caddesi No: 3/15

06460 Çankaya-ANKARA

Tel: 0312 472 71 24 Faks: 0312 472 87 37

Web: [www.oska.com.tr](http://www.oska.com.tr)

Destek e-Posta: [destek@oska.com.tr](mailto:destek@oska.com.tr)

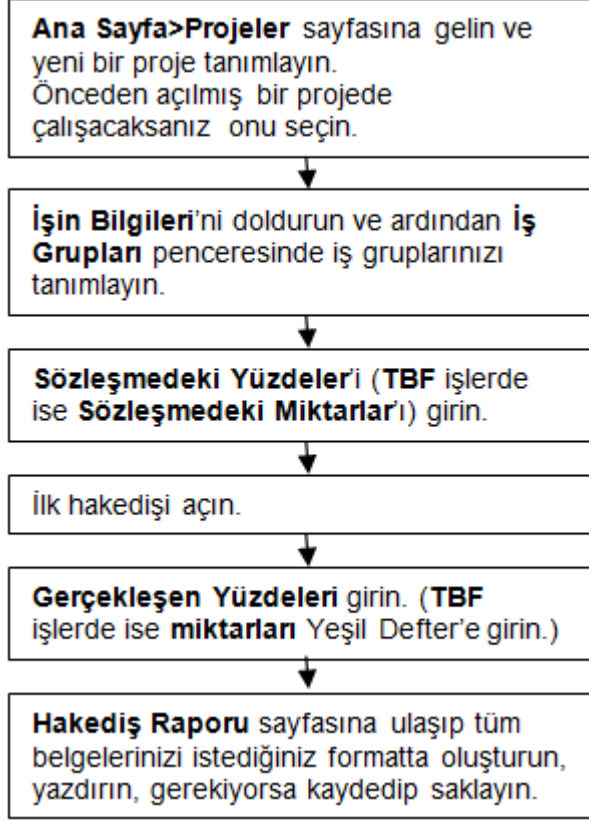
Satış e-Posta: [satis@oska.com.tr](mailto:satis@oska.com.tr)

## 2 Hakediş İşlemleri

Bilindiği gibi OskabULUT'un 3 modülünden biri HakedişBULUT modülüdür. Giriş yaptıktan sonra bu modül seçilerek, bir hakediş projesinde gerekli tüm işlemler kolayca yapılır.

## 2.1 Hakediş Akış Çizelgesi

Hakediş düzenlemede izlenecek yol çizelge olarak aşağıda verilmiştir.



## 2.2 Yeni Bir Hakediş Projesi Oluşturmak

Burada açılmış projeler listelenir. Sütun adları Projenin Adı, Düzenlenen Son Hakediş ve Projenin Tamamlanma Yüzdesi şeklindedir.

Projenin Tamamlanma Yüzdesi, yapılan işlerin sözleşme fiyatlarıyla toplamının sözleşme bedeline göre yüzdesi olarak gösterilmektedir.

**Proje Ara** hücrelerine projenin adında geçen sözcük/karakterler yazılarak liste daraltılabilir.


## Projeler

Projenin Adı	Düzenlenen Son Hakediş	Projenin Tamamlanma Yüzdesi
DENİZLİ-ACIPAYAM AYRIMI KAVŞAK YAPIMI	1 No'lu Hakediş [31.12.2021]	11%
KÜLTÜR SİTESİ YAPIMI TBF	2 No'lu Hakediş [10.12.2021]	63%
YENİKENT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ 1000 KŞILIK ÖĞRENCİ YURDU	1 No'lu Hakediş [31.12.2021]	11%
Denizli 2000 Kişilik Öğrenci Yurdu Yapım İşİ	1 No'lu Hakediş [31.12.2021]	11%
YENİKENT KAMPÜSÜ - ATGB	1 No'lu Hakediş [31.12.2021]	11%

Projelerle ilgili birçok işlem

- Hakedişler
- Kurum İçi Dosya Yetkilendirme
- Yüklenici Yetkisi
- Arşivle

## Yeni Bir Proje Oluşturmak

1. **Projeler** sayfasında  düğmesini tıklatın.
2. Hakedişleri düzenlenmek üzere yeni açılacak projenin sözleşmedeki adını yazın.
  - o Mevcut bir yaklaşık maliyet dosyasını hakedişe dönüştürmek istiyorsanız adını **Kaynak Yaklaşık Maliyet Dosyası** bölümünden seçebilirsiniz.
3. **Sözleşme Türü**'nü seçin.
4. **Sözleşme Bedeli**'ni yazın.
5. **Teklif (ihale) Tarihi**'ni yazın ya da açacağınız tarih tablosundan seçin.
6. **Sözleşme Tarihi**'ni yazın ya da açacağınız tarih tablosundan seçin.
7. **Yer Teslim Tarihi**'ni yazın ya da açacağınız tarih tablosundan seçin.
8. Sözleşmede belirtilen **İşin Süresi**'ni takvim günü olarak girin.
9. İşin Bitim Tarihi'nin hesaplandığını gözleyin.
10. **Yüklenicinin Adı**'ni yazın.
11. **İdarenin Adı**'ni yazın.
12. **Gecikme Cezası Oranı**'ni onbinde olarak girin.
13. Fiyat farkı verilecekse türünü belirtin.
  - o Sözleşmede ağırlık oranları ve endekslerin belirtilip belirtilmediğini işaretleyin.
  - o Sözleşmede ağırlık oranları ve endeksler belirtilmişse ağırlık oranlarını girin, endeksleri listelerinden seçin.

[Fiyat Farkı için Ağırlık Oranları ve Endeksler](#)

[Ek Fiyat Farkının Hesabı \(2022/5203 SK\)](#)

[Ek Fiyat Farkının Hesabı \(2022/5546 SK\)](#)

[Artırımlı Fiyat Farkının Hesabı \(2022/5546 SK\)](#)

#### ■ Mücbir Sebeplerle Fiyat Farkı

İdari şartname ve sözleşmesinde fiyat farkı verilmesi öngörülmediği halde, 4735 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebepler ya da idareden kaynaklanan nedenlerle işin bitim tarihinin süre uzatımı verilmek suretiyle uzatılması halinde, uzatılan süre içinde ve bu süreye göre revize edilen iş programına uygun olarak yapılan iş kalemleri ya da iş grupları için, bu madde hükmüne işin idari şartname ve sözleşmesinde yer verilmiş olması şartıyla fiyat farkı verilebilmektedir.

"Fiyat farkı verilmeyecek" şeklinde tanımlanıp çalışılan bir iş'te yukarıdaki koşullar nedeniyle fiyat farkı hesaplanması gerektiğinde bu seçenek kullanılır.

1. Sözleşme Bilgileri penceresinde Fiyat farkı  Verilecek seçeneğini işaretleyin.
  2. Mücbir sebeplerle mi? sorusunda  Evet düğmesini işaretleyin.
  3. İş bitim tarihinde yapılan hakedişi seçin. İşin bitim tarihinde bir tespit hakedişi yapılmış olmasına dikkat edin.
  4. İş bitim tarihinde yapılmış tespit hakedişini seçin.
  5. Seçtiğiniz referans (başlangıç) hakedişin bulunduğu ay için -fiyat farkı verilmeden- ödenek harcanması gerekiyorsa, o değeri ödenekler tablosunda ilgili ayın ödeneği olarak girin. Bir başka deyişle o ay için fiyat farkı hesaplanmaması, hesaplamanın sonraki aydan başlaması isteniliyorsa referans ayının ödeneğine "0" yazın.
14. Teklif birim fiyatlı bir proje açıyorsanız Revize Birim Fiyat hesabı yapıp yapılmayacağını belirtin.
15. **Yapılan İşin Etüt / Proje No.su**'nu yazın.
16. **İhale Kom. Karar Tarihi**'ni yazın ya da açacağınız tarih tablosundan seçin.
17. **İhale Kom. Karar No.su**'nu girin.
18. **Sözleşme No.su**'nu yazın.
19. **İKN (İhale Kayıt Numarası)**'ni belirtin.



20. **İşin Yapılma Yeri 1**'i, **İşin Yapılma Yeri 2**'yi ve **İşin Yapılma Yeri 3**'ü -gerekiyorsa doldurun.

21. Girilen bilgilerin saklanması için **Kaydet**'i tıklatın.

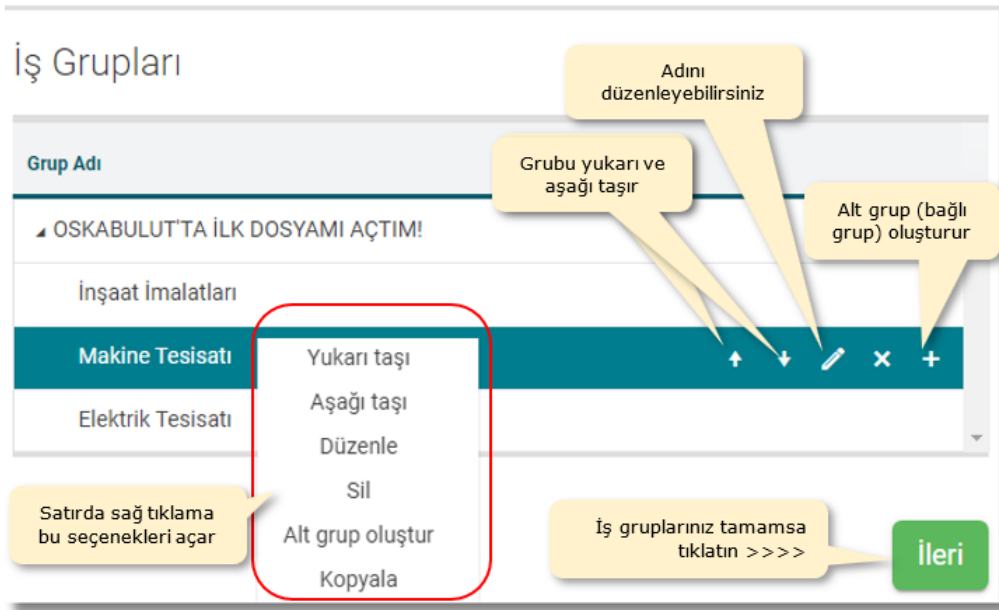
## 2.3 İş Grupları

Yapım işlerinde, miktar ve parasal değerlerinin ayrı izlenmesi istenen iş grupları için tanımlamalar yapılır. 'İnşaat işleri', 'tesisat işleri', 'elektrik işleri', ...gibi iş grubu olarak adlandırılan işin kısımlarına poz girilebilir. İş grubunun bağlı olduğu bölüme ise ana grup denir. Ana gruba poz girilemez.

Projenin tanımlanmasından sonra yapılması gereken iş gruplarını belirlemektir. Bunun için İşin Bilgileri menüsünden İş Grupları yazısını tıklatın. Açılan sayfada çok kullanılan gruplar hazır gelir.

Hakediş projelerinde iş gruplarının sözleşmede yer aldığı şekilde düzenlenmesi gerektiği açıktır.

Henüz hiçbir miktar girişi yapılmamışsa iş gruplarını silmek ve tümünü yeniden oluşturmak mümkündür.



### Yeni Bir İş Grubu Oluşturmak

1. İşin adına bağlı bir grup oluşturmak için işin adı üstünde sağ tıklayın, sonra gelen listeden **Alt grup oluştur**'u tıklatın. (Ya da satır üstündeyken sağ tarafta görünen **Alt grup oluştur** düğmesini [ + ] tıklatın.)

2. Açılan alana iş grubunun adını yazın ve sonra **Güncelle**'yi tıklayın.
3. Bir iş grubuna bağlı bir alt grup oluşturmak için işin adı üstünde sağ tıklayın, sonra gelen listeden **Alt grup oluştur**'u tıklayın. (Ya da satır üstüneyken sağ tarafta görünen **Alt grup oluştur** düğmesini tıklayın.)
4. Açılan alana iş grubunun adını yazın ve sonra **Güncelle**'yi tıklayın.
5. Böylece devam ederek istenilen iş grubu ağacını tamamlayın.

### İş Grubunu Başka Bir Grubun Altına Almak

- Taşımak istediğiniz iş grubunu fare ile tutun, sürükleyerek istediğiniz ana grubun üzerine bırakın.

### İş Grubunu Başka Bir Grubun Altına Kopyalamak

Bir iş grubu bağlı alt gruplarıyla birlikte işin adına ya da bir iş grubuna kopyalanabilir.

1. Kopyalanacak iş grubu üstünde sağ tıklayın ve gelen seçeneklerden **Kopyala**'yı seçin.
2. Hedef satırında sağ tıklayıp **Yapıştır**'ı seçin.
3. Seçtiğiniz grup ve bağlılarının aynen burada da oluştuğunu gözleyin.

### İş Grubunu Silmek

1. Silmek istediğiniz iş grubunun üstünde sağ tıklayın, sonra gelen listeden **Sil**'i tıklayın. (Ya da satır üstüneyken sağ tarafta görünen **Sil** düğmesini tıklayın).
2. İş grubuna (ve -varsa- alt gruplara) bağlı poz yoksa silinecek uyarısı gelir. Bu uyarı onaylanarak işlem tamamlanır.

**Not:** Projede silinmek istenilen iş grubuna poz girişi yapılmışsa silme işlemi yapılamaz. Önce ilgili yerlerdeki pozların silinmesi gerekir.

### İş Grubunun Adını Değiştirmek

1. Adını değiştirmek istediğiniz iş grubunun üstünde sağ tıklayın, sonra gelen listeden **Düzenle**'yi tıklayın. (Ya da satır üstüneyken sağ tarafta görünen **Düzenle**

düğmesini tıkklatın.)

2. Açılan alanda iş grubunun adını düzeltin ve sonra **Güncelle**'yi tıkklatın.

### İş Gruplarını Sıralamak

1. Sırasını değiştirmek istediğiniz iş grubunun üstünde sağ tıkklayın, sonra gelen listeden **Yukarı taşı** veya **Aşağı taşı**'yi tıkklatın. (Ya da satır üstündeyken sağ tarafta görünen **Yukarı taşı** düğmesini [↑] veya **Aşağı taşı** düğmesini [↓] tıkklatın.
2. Böylece devam ederek istenilen sıralamayı elde edebilirsiniz.

### Ağaç Yapısını Daraltma/Genişletme

Daraltma/genişletme komutları ile ağaç yapısında yer alan iş gruplarının gizlenip/görünmesini sağlayabilirsiniz.



İş grubu adının önünde yer alan eşkenar üçgen işareti (▾) grubun bir ana grup olduğunu (bu gruba bağlı gruplar olduğunu) ve bunların gizlenmiş halde olduğunu gösterir.

Örnek: ▸ İnşaat İmalatları

İş grubu adının önünde yer alan dik üçgen işareti (▾) grubun bir ana grup olduğunu (bu gruba bağlı gruplar olduğunu) ve bunların gösterilmekte olduğunu gösterir.

Örnek: ◂ Makine Tesisatı

İş grubu adının önünde hiçbir işaret yoksa bu gruba bağlı alt gruplar olmadığını, bu gruba direkt poz ve miktar girişi yapılabileceğini belirtir.

Örnek: ○ Elektrik Tesisatı

## Çalışılacak İş Grubunu Seçmek

1. İş grubu ile çalışılan sayfalarda hangi iş grubunda çalışılmak istendiği, üzerinde tıklanarak belirtilir.
2. İş grupları penceresi ilgili menülerin solunda yer alır.

## 2.4 Projenin Hakedişleri

Bulunulan projenin (hakediş dosyasının) açılmış hakedişleri **Hakedişler** penceresinde listelenirler.

The screenshot shows the 'BAŞKANLIK BİNASI TADİLATI' project page. At the top right, it indicates '5 Nolu Hakediş' with a '100%' progress bar. Below this, there's a 'Hakedişler' section with a green 'Onayla' button. A red text box says 'Yeni hakediş oluşturmak için önce bulunulan hakedişi onaylamalısınız.' A yellow callout points to the 'Onayla' button, stating 'İlerleme yüzdesini gösterir'. Another yellow callout points to the '5' in the 'Hakediş No' column, stating 'Bulunulan -son- hakedişe ait bilgiler, burayı tıklayıp açılan pencerede girilir.' A third yellow callout points to the 'Rapor' button in the right column, stating 'Önceki -onaylanmış- hakedişlere girilemez, sadece raporlarına ulaşılabilir!'. A fourth yellow callout points to the 'Projenin yapılmış hakedişleri' text, stating 'Projenin yapılmış hakedişleri'. The table below has columns: 'Hakediş No', 'Tespit (Tibar) Tarihi', 'Düzenleme Tarihi', 'Yapılan İş Tutarı', and 'Yükleniciye Ödenen'. The rows are numbered 1 to 5. The '5' in the first row is circled in red. The 'Rapor' button in the first row is also circled in red.

Hakediş No	Tespit (Tibar) Tarihi	Düzenleme Tarihi	Yapılan İş Tutarı	Yükleniciye Ödenen	
5	31 Ocak 2017	18 Ağustos 2018	100.000,00		Rapor
4	30 Kasım 2016	18 Temmuz 2017		357,35	Rapor
3	31 Ağustos 2016	18 Temmuz 2017		8,10	Rapor
2	31 Temmuz 2016	18 Temmuz 2017			Rapor
1	30 Haziran 2016	03 Temmuz 2016	14.000,00	15.156,54	Rapor

### Projenin İlk veya Yeni Bir Hakedişini Oluşturmak

1. Ana sayfada sol üstte bulunan  düğmesini tıklattınca açılan listeden **Hakedişler**'i seçin.

Hakediş No	Tespit (fibar) Tarihi	Düzenleme Tarihi	<b>Oluştur</b>
1	31.01.2022	23.02.2022	

2. Bilgileri doldurup **Oluştur** ile işlemi tamamlayın.


### Var Olan Bir Projenin Hakediş Listesini Görmek

1. Projeler sayfasında yer alan işlerden birinin düzenlenmiş hakedişlerine hızlıca ulaşmak mümkündür. Bunun için ilgili proje satırının sağındaki **Seçenekler** düğmesini tıklatın, sonra gelen listedeki **Hakedişler** yazısını tıklatın.
2. Düzenlenmiş hakedişleri gözleyin, gerekiyorsa yeni bir hakediş veya fiyat farkı hesabı için -varsa- ek tespitleri girin.

### Bulunulan Hakedişi Silmek


Bazen geri dönülmez ve uğraştırıcı geri alma işlemlerinden kurtulmak için hakedişin silinmesi istenebilir.

Hakedişlerin onaylanarak bir sonrakine geçilmesi gerektiği dikkate alınır sadece bulunulan (son) hakedişin silinebileceği açıktır.

1. Projenin hakedişlerinin listelendiği Hakedişler sayfasında görüleceği gibi sadece bulunulan hakedişe ait satırda **Sil** düğmesi [- 2. **Sil** düğmesini tıklatın.
- 3. Şimdi artık önceki hakediştesiniz ve **Onayı Kaldır**'ı tıklatıp girişlerde ekleme ve düzeltme yapabilir durumdasınız.

### Projenin Ayarlarını Değiştirmek

Projenin bazı ayarları kullanıcının tercihine bırakılmıştır.

1. Projenin **Sözleşme Bilgileri** sayfasının sağ üstünde bulunan **Projenin Ayarları** düğmesini [  ] tıklatın.
2. Gelen aynı isimli pencerede ilk değerleri gözleyin, değiştirmek istedikleriniz varsa yapıp **Kapat** ile işlemi tamamlayın.

### Projenin Ayarları

#### Gecikme Cezası

<input checked="" type="checkbox"/>	Ana sözleşmeye göre hesaplınsın (Varsayılan)
<input type="checkbox"/>	Toplam sözleşmeye göre hesaplınsın

#### İşin Bitim Tarihi Hesabı

<input checked="" type="checkbox"/>	Yer teslimi yapılan gün işin süresinden sayılmasın (Varsayılan)
<input type="checkbox"/>	Yer teslimi yapılan gün işin süresinden sayılsın

## Proje Kullanım Yetkilisi Atamak

Çok kullanıcıli lisanslarda kullanıcılar, yetkilisi (sahibi) oldukları projelerden istediklerine başka bir veya birden çok kullanıcıyı yetkili olarak atayabilirler.

1. Projeler sayfasında ilgili proje satırının sağındaki **Seçenekler** düğmesini tıklatın, sonra gelen listedeki seçeneklerden işleminizi belirleyin.








2. Gelen pencereden yetki vereceğiniz kullanıcının Yetkili kutusunu  işaretleyin.
3. Şimdi belirlediğiniz kullanıcı ilgili dosyada tam yetki ile çalışabilecek durumdadır.

### 2.4.1 Hakedişe Ait Bilgileri Girmek / Düzeltmek


Hakedişe ait bilgilerin değiştirilmesi/düzeltilmesi gerektiğinde bu pencereden yararlanılır.

#### Hakedişe Ait Bilgiler

Hakediş No	5	
Tespit (İtibar) Tarihi	31.01.2017	
Düzenleme Tarihi	18.08.2018	
Gelir / Kurumlar Vergisi (%)	3,000	
Damga Vergisi (%)	0,948	
KDV Tevkifatı	3/10	
Kapaktaki Kesintiler	2.699,21	
İcmaldeki Kesintiler	0,00	
Bu Hakedişte Fiyat Farkı Yapılmasın	<input type="checkbox"/>	

[Kaydet](#)

### Hakedişe Ait Bilgileri Girmek / Düzeltmek

1. Projenin hakedişlerinin listelendiği **Hakedişler** sayfasında görüleceği gibi sadece bulunan hakedişe ait satırda **Hakedişe Ait Bilgiler** düğmesi  vardır.
2. Hakedişe Ait Bilgiler düğmesi Hakediş Raporundaki Belgeler sayfasının sağ üstüne de konulmuştur.
3. **Hakedişe Ait Bilgiler** düğmesini tıklatın.
4. Gelen **Hakedişe Ait Bilgiler** sayfasında **Hakediş No**, **Tespit (İtibar) Tarihi**, **Düzenleme Tarihi** ve diğer bilgilerden gerekenleri düzeltin.
5. Yıl sonunu aşan (yıllara sâri) bir sözleşme ise **Gelir / Kurumlar Vergisi (%)**'si ile **Damga Vergisi (%)**'sini girin ya da düzeltin.
6. Varsa **KDV Tevkifatı** oranını listeden seçin.
7. Kapaktaki **Kesintiler** sayfasına ulaşın gerekirse bilgileri düzeltin.

8. Elle yapılması gereken bir kesinti varsa **İcmaldeki Kesintiler** sayfasına ulaşip bulunulan hakedişin icmalinde gösterilmesi istenen tutarı girin.
9. **Kaydet**'i tıklatıp işlemi tamamlayın.

[Fiyat Farkı Teminat Kesintisi Hakkında](#)

## 2.5 Sözleşmedeki İşlerin Girilmesi

Hakediş ödemelerinin hangi esaslara göre yapılacağı sözleşme türüne göre farklılaşır ve bu durum sözleşmede açık olarak belirtilmiştir.

Sözleşme bilgileri girilerek oluşturulan bir projenin ilk hakedişini oluşturabilmek için sözleşmede belirtilen ödemeye esas bilgilerin ilgili sayfalarda girilmesi gerekir.

Anahtar teslim götürü bedel işlerde ödemeye esas yüzdeler iş grupları bazında verilebileceği gibi bazen sadece iş kalemleri yüzdeleri olarak da verilmiş olabilir.

Teklif birim fiyatlı işlerin sözleşmelerinde ise her bir iş kaleminin teklif birim fiyatı ve miktarı verilmiştir. Bu bilgiler Sözleşmedeki İş Miktarlar penceresinde girilmelidir.

### 2.5.1 Sözleşmedeki İş Grupları ve Yüzdeleri


Anahtar teslimi (götürü) işlerde mutlak doldurulması gereken bir tablodur. Buradaki gruplar iş grupları menüsünde tanımlanmış olanlardır.

Grup Adı	Yüzdeleri	Bedeli
YENİKENT KAMPÜSÜ - ATGB	0	0,00
İnşaat İmalatları	55	55.000,00

### Sözleşmedeki İş Gruplarının Yüzdelerini Girmek



Sözleşmedeki iş grupları, bu projenin iş grupları olarak girilmiş olmalıdır.

1. Ana menüdeki **Yüzdeler** komut satırını tıklatarak **Sözleşmedeki Yüzdeler** sayfasına gelin.
2. Her bir iş grubunun sözleşmede yer alan **Yüzdesi** bilgisini girin.
3. Sözleşmedeki Yüzdeler sayfasının sağ üstünde bulunan **İş Gruplarının Tutarları** düğmesini [  ] tıklatıp iş gruplarının yüzdelerini, tutarları ve genel toplamı gözleyin.
4. İş grubu yüzdelerinin sözleşmedekilerle aynı olduğunu ve sonuç olarak **toplam yüzdenin tam 100,00 olduğunu** görün.

## 2.5.2 Sözleşmedeki İş Kalemleri ve Yüzdeleri

Sözleşmedeki İş Kalemlerinin Ödemeye Esas Yüzdeleri, hakedişlere başlamadan önce mutlaka doğru olarak doldurulması gereken bilgilerdir. İşin imzalanmış sözleşmesinde yazan bilgiler buraya aynen aktarılmalıdır. Yapılacak ara hakedişlerin ve iş tamamlandığındaki kesin hakedişin kuruluş hatası bile olmadan yapılabilmesi buradaki bilgilerin eksiksiz olmasına bağlıdır.

Listelenmiş pozlarda arama yapın

Kurum kitaplarından poz ekleme penceresini açar

Toplam tutarı hesaplar/gösterir

İş grubundaki tüm pozları siler



Excel'den poz listesi getirir

Yeni poz oluşturmak için satır açar

Poz No	Tanımı	Birimi	Yüzdesi	Tutarı
15.150.1001	Beton santralinde üretilen veya satın alı...	m <sup>3</sup>	20	20.000,00


### Sözleşmedeki İş Kalemlerini ve Yüzdelerini Girmek

1. Ana menüdeki **Yüzdeler** komut satırını tıklatarak **Sözleşmedeki Yüzdeler** sayfasına gelin ve sonra poz gireceğiniz iş grubunu, üstünde tıklatıp seçin.
2. Yeni bir poz oluşturmak için **+ Poz** düğmesini tıklatın.
3. Açılan **Poz No** alanına pozun numarasını yazın. Sonra **Tanımı**, **Birimi** ve sözleşmedeki **Yüzdesi**'ni girin.

4. Ana kitaplardan seçmek için **Poz Ekle** düğmesini [  ] tıklatın, sonra kitap seçin.
  - a. Bir poz listesinde arayarak bulmak için alanına birkaç karakterini yazıp listeyi daraltın.
  - b. Ekleyeceğiniz pozları satırdaki  işaretini tıklatıp ekleyin. Eklenmiş pozların soluk olarak belirtildiğine dikkat edin.
  - c. Bulunulan gruba eklemeleriniz bittiğinde **Kapat**'ı tıklatın.
5. Çoğunlukla elektronik ortamda elde edilebilen sözleşmedeki pozları ve ilgili bilgilerini **Excel'den Getir** düğmesi kullanılarak getirmek de mümkündür.

#### Sözleşmedeki İş Kalemlerini Excel'den Getirmek

Getirilecek bilgileri, önce uygulamanın önerdiği ve örneğini verdiği bir Excel'e aktarmak, oradan uygulamaya getirmek işinizi hızlı ve hatasız yapmanızı sağlar.

1. **Excel'den Getir** düğmesini tıklatın.
  2. Getirilecek Excel dosyasını hazırlamak için **Örnek Excel Dosyasını İndir**'i tıklatın ve indirin.
  3. Örnek dosyayı ve bilgi getireceğiniz Excel dosyasını yan yana açın.
  4. Bilgi getirilecek Excel'deki ilgili alanları kopyalayın, örnek Excel dosyasının uygun alanına/alanlarına **Özel Yapıştır > Değerleri** seçeneği ile yapıştırın
  5. **Dosya Seç**'i tıklatın ve gelen pencerede, yukarıda anlatıldığı gibi düzenlediğiniz, örnek Excel (\*.xls) dosyasını bulup seçin.
  6. Dosya seçiminden sonra gereken eşleşmeler kontrol edilerek pozlar ön izleme olarak ekrana gelecektir. Gerekliyse sütun adlarını eşleştirin.
  7.  dedikten sonra **Kaydet**'i tıklatıp işlemi tamamlayın.
6. Böylece bulunulan grubun ve diğer grupların tüm pozlarına ait bilgileri tamamlayın.
  7. **İş Gruplarının Tutarları** düğmesini [  ] tıklatıp yüzdelerin ve parasal değerlerin sözleşmedekilerle aynı olduğunu gözleyin.
  8. İş grubu yüzdelerinin sözleşmedekilerle aynı olduğunu ve sonuç olarak toplam yüzdenin tam 100,00 olduğunu görün.

### Sözleşmedeki İş Kalemlerinin Bilgilerini Değiştirmek/Düzeltilmek

1. Düzeltilmek istediğiniz poz satırındaki **Seçenekler** düğmesini tıklatın, sonra gelen seçeneklerden **Düzenle**'yi tıklatın.
2. Gelen Poz Düzenle penceresinde gerekli değişiklikleri yapın ve **Kaydet**'i tıklatın.

### Sözleşmedeki Bir İş Kalemini Silmek

Bir gruba yanlışlıkla kaydedildiği anlaşılan bir poz, henüz hakedişte kullanılmamışsa silinebilir.


- Bulunulan iş grubuna yanlışlıkla girilmiş poz satırındaki **Seçenekler** düğmesini tıklatın, sonra gelen seçeneklerden **Sil**'i tıklatın.

### İş Grubundaki Tüm Pozları Silmek

Tüm pozların yanlış bir gruba kaydedildiği anlaşılırsa, henüz hakedişte kullanılmamışlarsa silinebilirler.

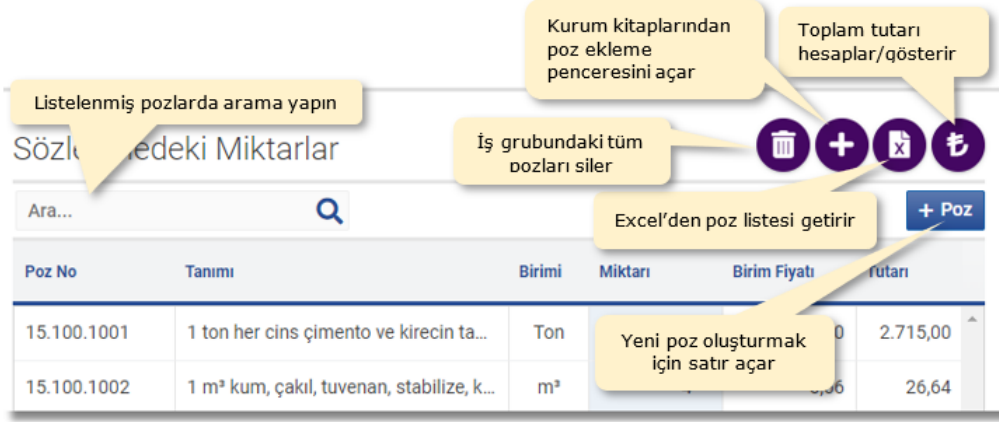
1. Sözleşmedeki Yüzdeler sayfasının sağ üstünde bulunan **Tüm Pozları Sil** düğmesini tıklatın.
2. Pozlar silinecek uyarısını onaylayarak işlemi tamamlayın.

### İş Gruplarının Tutarlarını ve Genel Toplamı Görmek

1. Sözleşmedeki Yüzdeler sayfasının sağ üstünde bulunan **İş Gruplarının Tutarları** düğmesini [  ] tıklatıp iş gruplarının tutarları ile genel toplamı gözleyin.
2. İş grubu yüzdelerinin sözleşmedekilerle aynı olduğunu ve sonuç olarak toplam yüzdelerin tam 100,00 olduğunu görün.

### 2.5.3 Sözleşmedeki İş Kalemleri ve Miktarları

Sözleşmedeki **Miktarlar** sayfasında poz oluşturma, poz ekleme, poz silme ve düzeltme işlemleri yapılabilir.



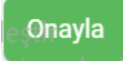

#### Sözleşmedeki Pozları ve Miktarlarını Girmek

1. Ana menüdeki **Miktarlar** komut satırını tıklatarak **Sözleşmedeki Miktarlar** sayfasına gelin ve sonra poz gireceğiniz iş grubunu, üstünde tıklatıp seçin.
2. Yeni bir poz oluşturmak için **+ Poz** düğmesini tıklatın.
3. Açılan **Poz No** alanına pozun numarasını yazın. Sonra **Tanımı**, **Birimi** ve sözleşmedeki **Miktarı**'nı girin.
4. Ana kitaplardan seçmek için **Poz Ekle** düğmesini tıklatın, sonra kitap seçin.
  - a. Bir pozlu listede arayarak bulmak için Poz Numarasını Giriniz alanına birkaç karakterini yazıp listeyi daraltın.
  - b. Ekleyeceğiniz pozları satırdaki **+** düğmesini tıklatıp ekleyin. Eklenmiş pozların soluk olarak belirtildiğine dikkat edin.
  - c. Bulunulan gruba eklemeleriniz bittiğinde **Kapat**'ı tıklatın.
5. Çoğunlukla elektronik ortamda elde edilebilen sözleşmedeki pozları ve ilgili bilgilerini **Excel'den Getir** düğmesi kullanılarak getirmek de mümkündür.

#### Sözleşmedeki İş Kalemlerini Excel'den Getirmek

Getirilecek bilgileri, önce uygulamanın önerdiği ve örneğini verdiği bir Excel'e aktarmak, oradan uygulamaya getirmek işinizi hızlı ve hatasız yapmanızı sağlar.

1. **Excel'den Getir** düğmesini tıklatın.

2. Getirilecek Excel dosyasını hazırlamak için **Örnek Excel Dosyasını İndir**'i tıkklatın ve indirin.
3. Örnek dosyayı ve bilgi getireceğiniz Excel dosyasını yan yana açın.
4. Bilgi getirilecek Excel'deki ilgili alanları kopyalayın, örnek Excel dosyasının uygun alanına/alanlarına **Özel Yapıştır > Değerleri** seçeneği ile yapıştırın
5. **Dosya Seç**'i tıkklatın ve gelen pencerede, yukarıda anlatıldığı gibi düzenlediğiniz, örnek Excel (\*.xls) dosyasını bulup seçin.
6. Dosya seçiminden sonra gereken eşleşmeler kontrol edilerek pozlar ön izleme olarak ekrana gelecektir. Gerekliyorsa sütun adlarını eşleştirin.
7.  dedikten sonra **Kaydet**'i tıkklatıp işlemi tamamlayın.
6. Böylece bulunulan grubun ve diğer grupların tüm pozlarına ait bilgileri tamamlayın.
7. **İş Gruplarının Tutarları** düğmesini [  ] tıkklatıp yüzdelerin ve parasal değerlerin sözleşmedekilerle aynı olduğunu gözleyin.
8. İş grubu yüzdelerinin sözleşmedekilerle aynı olduğunu ve sonuç olarak toplam yüzdenin tam 100,00 olduğunu görün.

#### ▲ Sözleşmedeki İş Kalemlerinin Bilgilerini Değiştirmek/Düzeltilmek

1. Düzeltilmek istediğiniz poz satırındaki **Seçenekler** düğmesini tıkklatın, sonra gelen seçeneklerden **Düzenle**'yi tıkklatın.
2. Gelen Poz Düzenle penceresinde gerekli değişiklikleri yapın ve **Kaydet**'i tıkklatın.

#### Sözleşmedeki Bir İş Kalemini Silmek

Bir gruba yanlışlıkla kaydedildiği anlaşılan bir poz, henüz hakedişte kullanılmamışsa silinebilir.


- Bulunulan iş grubuna yanlışlıkla girilmiş poz satırındaki **Seçenekler** düğmesini tıkklatın, sonra gelen seçeneklerden **Sil**'i tıkklatın.

#### İş Grubundaki Tüm Pozları Silmek

Tüm pozların yanlış bir gruba kaydedildiği anlaşılırsa, henüz hakedişte kullanılmamışlarsa silinebilirler.

1. Sözleşmedeki Miktarlar sayfasının sağ üstünde bulunan **Tüm Pozları Sil** düğmesini tıklatın.
2. Pozlar silinecek uyarısını onaylayarak işlemi tamamlayın.

### İş Gruplarının Tutarlarını ve Genel Toplamı Görmek

1. Sözleşmedeki Miktarlar sayfasının sağ üstünde bulunan **İş Gruplarının Tutarları** düğmesini [  ] tıklatıp iş gruplarının tutarları ile genel toplamı gözleyin.
2. İş grubu yüzdelerinin sözleşmedekilerle aynı olduğunu ve sonuç olarak toplam yüzdenin tam 100,00 olduğunu görün.

## 2.6 Yapılan İmalatların Girilmesi

Sözleşmede belirtilmiş olan ve ödemeye esas bilgiler diye adlandırılan iş kalemleri/iş gruplarının tespiti bağlanmış (tamamlanmış) imalat miktarları girilerek hakedişler düzenlenir.

Sözleşmesinde **ödemeye esas yüzdeler iş grupları bazında verilmiş** işlerde iş gruplarının toplam imalat yüzdeleri gerçekleşmeler penceresinde girilmelidir.

Sözleşmesinde **ödemeye esas yüzdeler iş kalemleri bazında verilmiş** işlerde ise iş kalemlerinin toplam imalat yüzdeleri gerçekleşmeler penceresinde girilir.

Teklif birim fiyatlı işlerin sözleşmelerinde ise her bir **iş kaleminin teklif birim fiyatı ve miktarı verilmiştir**. Yeşil deftere yapılan iş kalemlerinin toplam miktarı girilir.

### 2.6.1 İş Grupları Gerçekleşmeleri (ATGB-İş Grubu)

Hakedişe giren iş gruplarının gerçekleşme yüzdelerinin girildiği yer Gerçekleşmeler sayfasıdır.

Gerçekleşmeler sayfasında her bir iş grubunun toplam gerçekleşme yüzdesi el ile yüzde olarak girilmelidir. Örnek yüzde yetmişbeşi (%75) ödenmek istenen iş grubu için 75 yazılır.


Gerçekleşme Yüzdeleri

İş gruplarının toplam tutarını görün

Grup Adı	Önceki (%)	Eklene (%)	Toplam (%)
YENİKENT KAMPÜSÜ - ATGB			
İnşaat İmalatları			75
Elektrik Tesisatı			

İş grubunun gerçekleşen toplam yüzdesini girin

### İş Grubu Gerçekleşmelerini Girmek

1. Ana menüdeki **Gerçekleşmeler** komut satırını tıklatarak **Gerçekleşme Yüzdeleri** sayfasına gelin.
2. Her bir iş grubunun yapılan imalatlarının yüzdesini girin.
3. Pencerenin sağ üstünde bulunan **Yapılan İş Tutarı** düğmesini [  ] tıklatıp iş gruplarının yüzdeleri, tutarları ve genel toplamı gözleyin.

### 2.6.2 İş Kalemleri Gerçekleşmeleri (ATGB-İş Kalemleri)

Hakedişe giren iş kalemlerinin ve gerçekleşme yüzdelerinin girildiği yer Gerçekleşmeler sayfasıdır.

Gerçekleşmeler sayfasında her bir iş kaleminin toplam gerçekleşme yüzdesi el ile yüzde olarak girilmelidir. Örnek yüzde yetmişbeşi (%75) ödenmek istenen iş kalemi için 75 yazılır.

Gerçekleşme Yüzdeleri

Sözleşmedeki pozları seçerek ekleyin





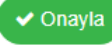
Tüm pozlara aynı yüzdeyi girin

İş gruplarının toplam tutarını görün

Poz No	Tanımı	Bi...	Önceki (%)	Eklene (%)	Toplam (%)
15.150.1001	Beton santralinde üretilen			50	50
15.150.1003	Beton santralinde üretilen veya satın ...	m³	0		0

Gerçekleşen toplam yüzdeyi girin

## Gerçekleşmelerin Girilmesi

1. Ana menüdeki **Gerçekleşmeler** komut satırını tıklatarak **Gerçekleşme Yüzdeleri** sayfasına gelin ve iş grubunu seçin.
2. İmalatı yapılmış iş kalemi/iş kalemleri ilk kez hakedişe eklenecekse Sözleşmeden **Poz Ekle** düğmesini tıklatıp sözleşmedeki yüzdeler sayfasında, bulunulan iş grubuna girilmiş iş kalemlerini listeleyin.
3. Önceden eklenmiş pozların listede soluk olarak belirtildiğine dikkat edin.
4. Bir poz listede arayarak bulmak için **Poz Numarasını Giriniz** alanına birkaç karakterini yazıp listeyi daraltın.
5. İsteddiğiniz pozları **Ekle** düğmesini [] tıklatıp ekleyin, sonra **Kapat**'ı tıklatın.
6. Her bir iş kaleminin **Gerçekleşen Toplam (%)**'sini girin.
7. Tüm pozlara aynı yüzdeyi girmek için  düğmesinden yararlanın.
8. Böylece bulunulan grubun ve iş grubunu değiştirerek diğer grupların iş kalemlerini ve toplam gerçekleşme yüzdelerini tamamlayın.
9. Hakedişe giren gerçekleştirmelerin toplamını görmek için **Yapılan İş Tutarı** düğmesini [] tıklatıp iş gruplarının tutarlarını ve genel toplamı gözleyin.
10. Silinmesi gereken bir iş kalemi olduğunda satır üstünde durup **Poz Sil** düğmesini [] tıklatın.
11. Poz silinecek uyarısını onaylayarak işlemi tamamlayın.
12. Bulunulan hakediş ödemeye hazır hale geldiğinde (ya da yapılan iş miktarlarının artık değiştirilmeyeceği düşünüldüğünde)  düğmesini tıklatıp girişleri kapatın.

## Notlar:

- Önceki bir hakedişte girilmiş pozların silinemeyeceğini unutmayın.
- Gerçekleşme Yüzdeleri sayfasına eklenebilecek pozların Sözleşmedeki Yüzdeler sayfasında girilmiş olması gerektiğini unutmayın.
- Bulunulan hakediş onaylanmış olsa bile (henüz üstüne bir hakediş oluşturulmadığı sürece) **Onayı Kaldır** ile yeniden girişlere açılabilir.



### 2.6.3 Yeşil Defter (Teklif Birim Fiyatlı İşler)

Hakedişe giren iş kalemlerinin ve gerçekleşen imalat miktarlarının girildiği yer Yeşil Defter sayfasıdır.


Yeşil Defter sayfasında her bir iş kaleminin toplam gerçekleşme miktarı el ile girilmelidir.

The screenshot shows the 'Yeşil Defter' interface. At the top, there are three buttons: a plus sign (+), a Turkish Lira symbol (₺), and a 'KAPAT' button. Below these are callouts: 'Sözleşmedeki pozları seçerek ekleyin' (Select contracts to add) and 'Toplam tutarı hesaplar/gösterir' (Calculates/displays total amount). The main table has columns: Poz No, Tanımı, Önceki, Eklenen, and Toplam Miktar. The first row is: 15.100.1001, 1 ton her cins çimento ve kirecin taşıtlara, Ton, 100,000, 400,000, 500. The second row is: 15.100.1002, 1 m³ kum, çakıl, tuvenan, stabilize, kır..., m³, 0,000, 50,000, 50,000. Callouts include: 'İş kaleminin yapılan miktarını girin' (Enter the quantity of the work item), 'Tesisat metrajı hazırlayın' (Prepare the installation quantity), and 'Pozun imalat metrajını açın' (Open the work item's production quantity) with options 'Sil' (Delete) and 'İmalat Metrajı' (Production Quantity).

Poz No	Tanımı	Önceki	Eklenen	Toplam Miktar	
15.100.1001	1 ton her cins çimento ve kirecin taşıtlara	Ton	100,000	400,000	500
15.100.1002	1 m³ kum, çakıl, tuvenan, stabilize, kır...	m³	0,000	50,000	50,000

#### Yeşil Deftere Bilgi Girilmesi

1. Ana menüdeki **Yeşil Defter** komut satırını tıklayıp aynı isimli sayfaya ulaşın.
2. Yeşil Defter sayfasında imalat yapılmış iş kalemlerini ve miktarlarını gireceğiniz iş grubunu, üstünde tıklayıp seçin.
3. İmalat yapılmış iş kalemi/iş kalemleri ilk kez hakedişe eklenecekse Sözleşmeden **Poz Ekle** düğmesini tıklayıp sözleşmedeki Miktarlar sayfasında, bulunan iş grubuna girilmiş iş kalemlerini listeleyin.
4. Önceden eklenmiş pozların listede soluk olarak belirtildiğine dikkat edin.
5. Bir poz listede arayarak bulmak için **Poz Numarasını Giriniz** alanına birkaç karakterini yazıp listeyi daraltın.
6. İsteddiğiniz pozları **Ekle** düğmesini [**+**] tıklayıp ekleyin, sonra **Kapat**'ı tıklayın.
7. Her bir iş kaleminin **Gerçekleşen Toplam Miktar**'ını girin.
8. Böylece bulunan grubun ve iş grubunu değiştirerek diğer grupların iş kalemlerini ve toplam imalat miktarlarını tamamlayın.

9. Hakedişe giren gerçekleştirmelerin toplamını görmek için **Yapılan İş Tutarı** düğmesini [  ] tıklatıp iş gruplarının tutarlarını ve genel toplamı gözleyin.
10. Silinmesi gereken bir iş kalemi olduğunda satır üstünde durup **Poz Sil** düğmesini tıklatın.
11. Poz silinecek uyarısını onaylanarak işlemi tamamlayın.



**Notlar:**

- Önceki bir hakedişte girilmiş pozların silinemeyeceğini unutmayın.
- Yeşil Defter sayfasına eklenebilecek pozların sözleşmedeki Miktarlar sayfasında girilmiş olması gerektiğini unutmayın.
- Bulunulan hakediş onaylanmış olsa bile (henüz üstüne bir hakediş oluşturulmadığına göre) Onayı Kaldır ile yeniden girişlere açılabilir.

**Revize Birim Fiyat Hesabı**

Teklif birim fiyatlı yapım işi hakedişlerinde, iş kalemi miktarının belli bir orandan fazla artması durumunda yeni bir birim fiyat oluşturulması gerekir. Belirtilen koşulun oluşup Revize Birim Fiyat hesaplanması gerektiğini program anlar ve gerekli işlemleri yapar.

Revize Fiyat Uygulanmasını Gerektirecek Miktar, iş kaleminin miktarının % 120'sinden az olmamak üzere, sözleşme bedelinin %1'ini geçen miktardır. Ancak hesaplanan revize birim fiyatın, miktarın %120'sini aşan kısmına uygulanması gerektiğine dikkat edilmelidir.

1. Yeşil deftere poz eklenip miktar girilir.
2. Pozun miktarının revize birim fiyat kesintisi gerektiren bir miktar olması durumunda  işareti çıkmaktadır.
3.  düğmesine tıklayarak iş kaleminin revize birim fiyat hesabının doğru yapılabilmesi için yapım işlerine ait Tip Sözleşme Madde 28. 2. 2'ye göre Hesaplanan Birim Fiyat girilir ve Kaydet tıklatılarak çıkılır.

**Önemli Not!**

Madde 28. 2. 2. -20. 10. 2020 tarihinde yürürlüğe girdiği için bu durum İhale tarihi  $\geq$  20. 10. 2020 olan işlerde uygulanmaktadır.

[Revize Birim Fiyat Kesintisi Hakkında](#)

Ayrıca Bakınız:

[İmalat Metrajı Yapmak](#)

[Demir Metrajı Yapmak](#)

[Tesisat Metrajı Yapmak](#)

[Profil Metrajı Yapmak](#)

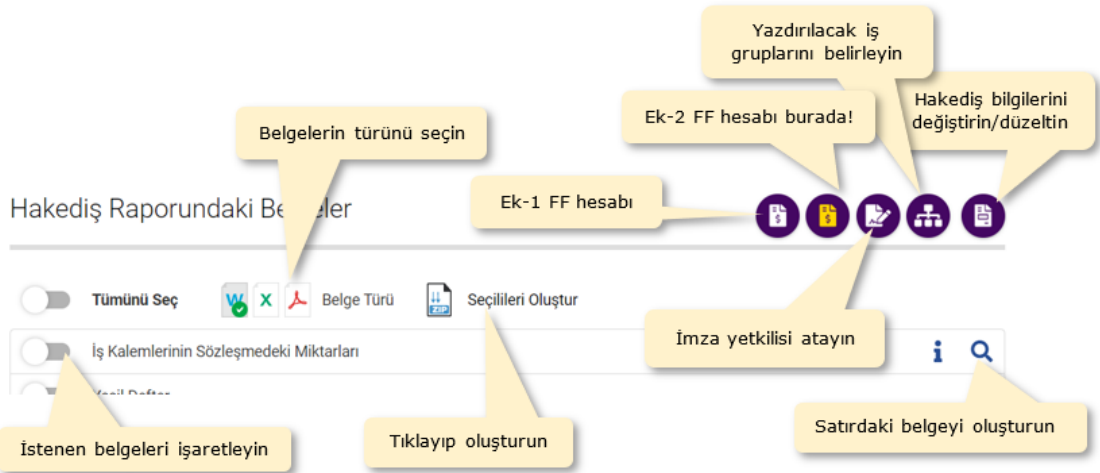
## 2.7 Hakediş Raporu

Projenin sözleşmesindeki bilgilerin hakediş ödemeleriyle ilgili bilgilerinin eksiksiz ve doğru olarak girilmesinin şart olduğu açıktır.

Bulunulan (son) hakedişe ait toplam imalat yüzdeleri (TBF işlerde miktarları) ilgili sayfasında girildikten sonra hakedişin tüm belgeleri hazırdır.

Kullanıcının yapması gereken tek şey sayfadaki açılır komut menüsünden Hakediş Raporu yazısını tıklatıp Hakediş Raporundaki Belgeler sayfasına ulaşip belgeleri (gerekirse) yazdırmaktır.

Hakediş Raporundaki Belgeler sayfasında, bulunulan hakedişe ait bazı bilgilere ulaşip değişiklik veya düzeltmeler yapmak gerekebilir.




### İmza Yetkilisi Atama



İş dosyasına, iş grubuna veya arka kapağa imza listesinden seçeceğiniz kişileri ekleyebilmeniz için kolaylık sağlamaktadır.



düğmesini tıklatarak [ [İmza Listesi](#) ] penceresinden kişilerinizi unvan ve görevleriyle birlikte ekleyerek kaydedebilirsiniz.


- **İmza Yetkilisi Ata** düğmesi [  ] ile imza listesindeki kişilerinizi sürükleyip bırak yöntemiyle belgelere ekleyebilirsiniz.
- Açılan pencerede sol taraftaki dosya seçeneklerinden iş grubu, iş dosyasına göre veya arka kapak olarak seçiminizi yapabilirsiniz.
- İmzaların nerede gösterileceğini belirleyebilirsiniz.

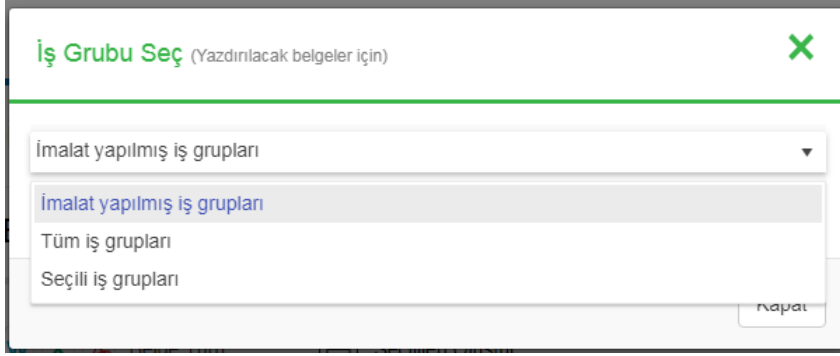
### Hakediş Kapağında Elle Girilecek Kesintiler

1. Belgeler sayfasında sağ üstte bulunan **Hakedişe Ait Bilgiler** düğmesini [  ] tıklatın.
2. Kapaktaki Kesintiler satırında **Düzenle** düğmesini [  ] tıklatın.
3. Yıl sonunu aşan (yıllara sâri) bir sözleşme ise Gelir / Kurumlar Vergisi (%)'si ile Damga Vergisi (%)'sini girin ya da düzeltin.
4. Varsa KDV Tevkifatı oranını listeden seçin.
5. Kapaktaki Kesintiler sayfasına ulaşıp gerekirse bilgileri düzeltin.
6. Elle yapılması gereken bir kesinti varsa **İcmaldeki Kesintiler** sayfasına ulaşıp bulunulan hakedişin icmalinde gösterilmesi istenen tutarı girin.
7. **Kaydet**'i tıklatıp işlemi tamamlayın.

### Yazdırılacak İş Gruplarını Belirlemek

Belgelerden bazıları iş grubuna bağlıdır. Kullanıcı hangi iş gruplarına ait belgeleri oluşturacağını seçebilir. Hiçbir seçim yapılmadığında imalat yapılmış iş grupları yazdırılır.

1. **İş Grubu Seç** düğmesini [  ] tıklatın.
2. Gelen **İş Grubu Seç** penceresinde tercihinizi belirtin.



3. **Kapat** ile kapatın.

#### Notlar:

- Kullanıcı henüz seçim yapmamışsa program İmalat yapılmış iş grupları seçilmiş gibi davranır.
- Kullanıcının yaptığı seçim yeni bir değişikliğe kadar geçerlidir.

### Oluşturulacak Belgelerin Türünü Belirlemek

Belgeler Word, Excel ve Pdf formatında oluşturulup saklanabilir, yazdırılabilir.

- Belge türlerinden istediğinizi tıklatıp işaretleyin.



- Birden çok belge türünü işaretlemek mümkündür.




- Bu seçiminizi istediğinizde değiştirebilirsiniz.

**Not:** Kullanıcı henüz seçim yapmamışsa ilk değer olarak Word seçili gelir.

### Belgeleri Seçerek Oluşturmak

Oluşturulmak istenenler işaretlenerek belirlenebilir.

1. Listede yer alan belgelerden istenilenleri **Seç** hücrelerini tıklatıp işaretleyin.
2. Tüm belgeleri tek seferde işaretleyebilmek için **Tümünü Seç** hücrelerini işaretli duruma getirin. 


3. İşaretlemeniz bittiğinde **Seçilileri Oluştur** düğmesini [  ] tıklatın.

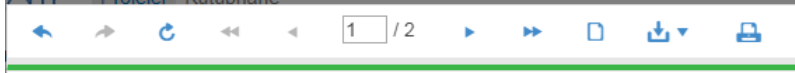
4. İşaretlediğiniz belgeler kısa bir hazırlanma süresinden sonra paketlenip sıkıştırılarak bilgisayarınıza (Karşıdan Yükleme klasörüne) indirilirler.

5. Oluşan belgelerin Belge Türü olarak işaretlenmiş formatta olacakları açıktır.

### Tek Bir Belge Oluşturmak

Listelenen belgelerden bir tanesini hemen ön izlemek, yazdırmak ya da bilgisayara kaydetmek kolaydır.

1. Listede yer alan belgelerden istenilen satırdakine ait **ön izleme** düğmesini [  ] tıkkatın.
2. İstenilen belge oluşturulup açılarak görüntülenir.



3. Ön izleme sayfasının üstünde yer alan komutları kullanarak belgeyi yazdırmak, farklı kaydetmek, ... gibi olanakları gerektiğçe kullanın.

### ▲ Anahtar Teslimde İş Kalemi Girilen İşlerdeki Belgeler

Anahtar teslim götürü bedelli sözleşmesi olan ve iş kalemleri yüzdeleri girilerek hakediş düzenlenen projelerin hakediş raporundaki belgeler ve kısa açıklamaları aşağıda listelenmiştir.

**İş Kalemlerinin Sözleşmedeki Yüzdeleri:** İşin sözleşmesinde, ödemeye esas hakedişlerde kullanılmak üzere belirtilmiş olan yüzdeler olup işin devamı sırasında değıştirilemez bilgilerdir.

Sözleşmedeki yüzdeler, Gerçekleşme Yüzdeleri belgesinde de yer aldığı için bu belgenin her hakedişte yazdırılması gerekli değildir.

**Yapılan İşler Listesi (İş Grubu):** İşin sözleşmesinde, ödemeye esas hakedişlerde kullanılmak üzere belirtilmiş olan yüzdeler olup işin devamı sırasında değıştirilemez bilgilerdir.

Sözleşmedeki yüzdeler, Yapılan İşler Listesi (İş Grubu) belgesinde de yer aldığı için bu belgenin her hakedişte yazdırılması gerekli değildir.

**Gerçekleşme Yüzdeleri:** Bu belge her bir iş kaleminin sözleşmedeki, önceki hakedişteki, bu hakedişteki ve toplam yüzdeleri ile bunlara bağlı tutarlarını gösteren bir belge olup kullanılan iş gruplarına göre listelenirler.

**Yapılan İşler Listesi (İş Grubu):** Bu belge her bir iş grubunun sözleşmedeki, önceki hakedişteki, bu hakedişteki ve toplam yüzdeleri ile bunlara bağlı tutarlarını, ayrıca genel toplamlarını gösterir.

**Hakediş İcmali:** Yapılan işlerin iş grupları esasıyla toplandığı yer olan belgedir.

Hakediş icmalinden yapılması istenilen kesinti ilgili sayfada girilmişse bu belgede görünür.

**Fiyat Farkı Hesap Tablosu:** Fiyat farkı verilen işlerde oluşan bu belge, ilgili fiyat farkı kararına göre yapılmış hesabın tüm ayrıntılarını gösterir.

**Fiyat Farkı Teminat Kesintisi Hesabı:** Hakedişten yapılacak olan fiyat farkı teminat kesintisi hesabını gösteren belgedir.

Bugüne Kadar Kesilen tutar önceki hakedişlerin arka kapaklarından alınmaktadır.

**Geçici Kabul Noksanları Kesintisi Cetveli:** Bu hakedişte kesilecek geçici teminat noksanları hesabını gösteren belgedir.

Bugüne Kadar Kesilen tutar önceki hakedişlerin arka kapaklarından alınmaktadır.

Bilindiği gibi yapım işlerinin hakedişlerinde geçici kabul noksanları için bloke yapılmalıdır. Bu konudaki esaslar Yapım İşleri Tip Sözleşmesi'nde belirtilmiştir.

**İş Artış ve Eksilişi:** İş gruplarında artış ve eksiliş olan pozların miktarını ve tutarını gösteren belgedir.

**İş Artış ve Eksilişi İcmali:** İş gruplarında artan ve eksilen tutarları gösteren belgedir.

**Fiyat Oluru:** Hesap Cetveli Listelerinde olmayan ve uygulama sırasında yapılmasına gerek duyulan, iş kalemlerinin analizlerinde belirtilen koşullarla yapılmak üzere, idare ile yüklenici arasında anlaşmaya varılmış, Sözleşme eki 'Yapım İşleri Genel Şartnamesinin Sözleşmede Bulunmayan İşlerin Fiyatının Tespiti başlıklı 22. maddesine' dayanılarak yüklenici ile birlikte düzenlenen fiyat tutanağı belgesidir.

[Fiyat Farkı Hakkında Bilgiler](#)

[Fiyat Farkı Kararnamesi](#)

[Fiyat Farkı Teminat Kesintisi Hakkında](#)

[Geçici Kabul Noksanları Kesintisi Hakkında](#)

[Ek Fiyat Farkının Hesabı \(2022/5203 SK\)](#)

[Ek Fiyat Farkının Hesabı \(2022/5546 SK\)](#)

[Artırımlı Fiyat Farkının Hesabı \(2022/5546 SK\)](#)

## ▲ Anahtar Teslimde İş Grubu Girilen İşlerdeki Belgeler

Anahtar teslim götürü bedelli sözleşmesi olan ve iş kalemleri yüzdeleri girilerek hakediş düzenlenen projelerin hakediş raporundaki belgeler ve kısa açıklamaları aşağıda listelenmiştir.

**İş Gruplarının Sözleşmedeki Yüzdeleri:** İşin sözleşmesinde, ödemeye esas hakedişlerde kullanılmak üzere belirtilmiş olan yüzdeler olup işin devamı sırasında değiştirilemez bilgilerdir.

Sözleşmedeki yüzdeler, Gerçekleşme Yüzdeleri belgesinde de yer aldığı için bu belgenin her hakedişte yazdırılması gerekli değildir.

**Yapılan İşler Listesi (İş Grubu):** İşin sözleşmesinde, ödemeye esas hakedişlerde kullanılmak üzere belirtilmiş olan yüzdeler olup işin devamı sırasında değiştirilemez bilgilerdir.

Sözleşmedeki yüzdeler, Yapılan İşler Listesi (İş Grubu) belgesinde de yer aldığı için bu belgenin her hakedişte yazdırılması gerekli değildir.

**Gerçekleşme Yüzdeleri:** Bu belge her bir iş kaleminin sözleşmedeki, önceki hakedişteki, bu hakedişteki ve toplam yüzdeleri ile bunlara bağlı tutarlarını gösteren bir belge olup kullanılan iş gruplarına göre listelenirler.

**Yapılan İşler Listesi (İş Grubu):** Bu belge her bir iş grubunun sözleşmedeki, önceki hakedişteki, bu hakedişteki ve toplam yüzdeleri ile bunlara bağlı tutarlarını, ayrıca genel toplamalarını gösterir.

**Hakediş İcmali:** Yapılan işlerin iş grupları esasıyla toplandığı yer olan belgedir.

Hakediş icmalinden yapılması istenilen kesinti ilgili sayfada girilmişse bu belgede görünür.

**Fiyat Farkı Hesap Tablosu:** Fiyat farkı verilen işlerde oluşan bu belge, ilgili fiyat farkı kararına göre yapılmış hesabın tüm ayrıntılarını gösterir.

**Fiyat Farkı Teminat Kesintisi Hesabı:** Hakedişten yapılacak olan fiyat farkı teminat kesintisi hesabını gösteren belgedir.

Bugüne Kadar Kesilen tutar önceki hakedişlerin arka kapaklarından alınmaktadır.

**Geçici Kabul Noksanları Kesintisi Cetveli:** Bu hakedişte kesilecek geçici teminat noksanları hesabını gösteren belgedir.

Bugüne Kadar Kesilen tutar önceki hakedişlerin arka kapaklarından alınmaktadır.

Bilindiği gibi yapım işlerinin hakedişlerinde geçici kabul noksanları için bloke yapılmalıdır. Bu konudaki esaslar Yapım İşleri Tip Sözleşmesi'nde belirtilmiştir.



**İş Artış ve Eksilişi :** İş gruplarında artış ve eksiliş olan pozların miktarını ve tutarını gösteren belgedir.

**İş Artış ve Eksilişi İcmali:** İş gruplarında artan ve eksilen tutarları gösteren belgedir.

**Fiyat Oluru:** Hesap Cetveli Listelerinde olmayan ve uygulama sırasında yapılmasına gerek duyulan, iş kalemlerinin analizlerinde belirtilen koşullarla yapılmak üzere, idare ile yüklenici arasında anlaşmaya varılmış, Sözleşme eki 'Yapım İşleri Genel Şartnamesinin Sözleşmede Bulunmayan İşlerin Fiyatının Tespiti başlıklı 22. maddesine' dayanılarak yüklenici ile birlikte düzenlenen fiyat tutanağı belgesidir.

[Fiyat Farkı Hakkında Bilgiler](#)

[Fiyat Farkı Kararnamesi](#)

[Fiyat Farkı Teminat Kesintisi Hakkında](#)

[Geçici Kabul Noksanları Kesintisi Hakkında](#)

[Ek Fiyat Farkının Hesabı \(2022/5203 SK\)](#)

[Ek Fiyat Farkının Hesabı \(2022/5546 SK\)](#)

[Artırımlı Fiyat Farkının Hesabı \(2022/5546 SK\)](#)

#### ▲ Teklif Birim Fiyatlı İşlerdeki Belgeler

Teklif birim fiyatlı sözleşmesi olan projelerin hakediş raporundaki belgeler ve kısa açıklamaları aşağıda listelenmiştir.

**İş Kalemlerinin Sözleşmedeki Miktarları:** İşin sözleşmesinde, ödemeye esas hakedişlerde kullanılmak üzere belirtilmiş olan iş kalemleri olup işin devamı sırasında değiştirilemez bilgilerdir.

**Yeşil Defter:** Bu belge her bir iş kaleminin sözleşmedeki, önceki hakedişteki, bu hakedişteki ve toplam miktarlarını gösteren bir belge olup **kullanılan iş gruplarına göre listelenirler.:** Yapılan İşler Listesi

Hakedişe girilmiş miktarların parasal tutarlarını gösteren bir belge olup iş grupları seçilerek yazdırılır.

**Revize Birim Fiyat Kesintisi Hesap Cetveli:** Teklif birim fiyatlı yapım işlerinde, iş kalemi miktarının belli bir orandan fazla aşması durumunda yeni bir birim fiyat oluşturulması gerekir. Belirtilen koşulun oluşup Revize Birim Fiyat hesaplanması gerektiğini program anlar ve gerekli işlemleri yaparak bu belgeyi oluşturur.

**Hakediş İcmali:** Yapılan işlerin iş grupları esasıyla toplandığı yer olan belgedir.

Hakediş icmalinden yapılması istenilen kesinti ilgili sayfada girilmişse bu belgede görünür.

**Fiyat Farkı Hesap Tablosu:** Fiyat farkı verilen işlerde oluşan bu belge, ilgili fiyat farkı kararnamesine göre yapılmış hesabın tüm ayrıntılarını gösterir.

**Fiyat Farkı Teminat Kesintisi Hesabı:** Hakediştten yapılacak olan fiyat farkı teminat kesintisi hesabını gösteren belgedir.

Bugüne Kadar Kesilen tutar önceki hakedişlerin arka kapaklarından alınmaktadır.

**Geçici Kabul Noksanları Kesintisi Cetveli:** Bu hakedişte kesilecek geçici teminat noksanları hesabını gösteren belgedir.

Bugüne Kadar Kesilen tutar önceki hakedişlerin arka kapaklarından alınmaktadır.

Bilindiği gibi yapım işlerinin hakedişlerinde geçici kabul noksanları için bloke yapılmalıdır. Bu konudaki esaslar Yapım İşleri Tip Sözleşmesi'nde belirtilmiştir.

**İş Artış ve Eksilişi :** İş gruplarında artış ve eksiliş olan pozların miktarını ve tutarını gösteren belgedir.

**İş Artış ve Eksilişi İcmali:** İş gruplarında artan ve eksilen tutarları gösteren belgedir.

**Fiyat Oluru:** Hesap Cetveli Listelerinde olmayan ve uygulama sırasında yapılmasına gerek duyulan, iş kalemlerinin analizlerinde belirtilen koşullarla yapılmak üzere, idare ile yüklenici arasında anlaşmaya varılmış, Sözleşme eki 'Yapım İşleri Genel Şartnamesinin Sözleşmede Bulunmayan İşlerin Fiyatının Tespiti başlıklı 22. maddesine' dayanılarak yüklenici ile birlikte düzenlenen fiyat tutanağı belgesidir.

[Revize Birim Fiyat Kesintisi Hakkında](#)

[Fiyat Farkı Hakkında Bilgiler](#)

[Fiyat Farkı Kararnamesi \(2022/5203 SK\)](#)

[Fiyat Farkı Teminat Kesintisi Hakkında](#)

[Geçici Kabul Noksanları Kesintisi Hakkında](#)

[Ek Fiyat Farkının Hesabı \(2022/5203 SK\)](#)

[Ek Fiyat Farkının Hesabı \(2022/5546 SK\)](#)

[Artırımlı Fiyat Farkının Hesabı \(2022/5546 SK\)](#)

### 2.7.1 Fiyat Farkı için Ağırlık Oranları ve Endeksler

Yeni bir hakediş açarken girilen tespit (itibar) tarihinin bulunduğu ay hakedişin uygulama ayı olarak kabul edildiğinden, bu aya ait endekslerin yayınlanmış olması gerekmektedir. Endekslerin yayınlanmadığı durumda (genellikle bulunulan ayın ilk 3 gününde) hakediş düzenleniyorsa kullanıcı uyarılır ve fiyat farkı yapılmaz. (Fiyat farkı kararnamesinin Madde 6 (2) gereği). Ancak olası ödenek değişiklikleri ve endekslerde oluşmuş bir değişiklik vb. gibi durumları karşılamak için önceki hakedişte yapılmış fiyat farkı hesabı yenilenir.

İşe özgü olan, ve sözleşmede yer alan Ağırlık Oranları ve Endeksler, işin Sözleşmedeki Bilgileri sayfasında girilmiştir.

İş programı ayı, aynı zamanda harcanması gereken ödeneğin ayını belirtir.

**Bugüne Kadar Ödenmesi Gereken Fiyat Farkı Toplamı**, her girişte yeniden yapılan hesaplama sonucu elde edilen değerdir.

**Bugüne Kadar Ödenen Fiyat Farkı Toplamı** önceki hakedişe kadar ödenen (önceki hakediş dâhil) fiyat farkı olup önceki hakedişe ait arka kapağın **B - Fiyat Farkı Tutarı** hücrelerinden alınır.

**Bu Hakedişte Ödenecek Fiyat Farkı** ise yukarıda anlatılan iki değer farkıdır.

#### Fiyat Farkı için Ek Tespit

Hakediş yapılmayan aylarda fiyat farkı için tespit yapılmışsa ilgili sayfada girilebilir.

Ayrıca bakınız:

[Fiyat Farkı için Ek Tespitler](#)

[Ağırlık Oranları ve Endeksler Hakkında](#)

#### ► Ağırlık Oranları

Fiyat farkı verilmesi öngörülen işlerde, ihaleden önce belirlenerek dokümanda yazılan ağırlık oranlarının tanımları Yapım İşleri için şöyledir;

a: İşçilik ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

b1: Metalik olmayan diğer mineral ürünlerinin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

b2: Demir ve çelik ürünlerinin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

b3: Akaryakıtın ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

b4: Diğer katı veya sıvı yakıtların ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

b5: Ağaç ve mantar ürünlerinin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

b6: Diğer malzemelerin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

c: Makine ve ekipmana ait amortismanın ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı, ifade eder.

#### Notlar:

- a, b1, b2, b3, b4, b5, b6 ve c için belirlenecek sabit katsayıların toplamının bire (1.00) eşit olacak şekilde, ihaleden önce, işin niteliğine ve gereklerine göre idarece belirlenerek ihale dokümanında gösterilmesi zorunludur. Bu sabit katsayılar, sözleşmenin uygulanması sırasında hiçbir gerekçe ile değiştirilemez.
- Sözleşmede hangi endekslerin kullanılacağı belirtilmemişse fiyat farkı katsayılarından diğer malzemeleri temsil eden b6 için 1 alınarak Yİ-ÜFE Genel endeksi ile hesaplamalar yapılmalıdır.

#### ▲ Aylık Endeksler

İo, İn: İşçilik için, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan Tüketici Fiyat Endeksi (2003 = 100) Harcama Gruplarına Göre Endeks Sayıları Tablosunun "Genel" sütunundaki sayıyı,

Ço, Çn: Metalik olmayan mineral ürünleri için, Endeks Tablosunun 23 numaralı "Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünleri", 23.1 numaralı "Cam ve Cam Ürünleri", 23.2 numaralı "Ateşe Dayanıklı Ürünler", 23.3 numaralı "Kilden İnşaat Malzemesi", 23.4 numaralı "Diğer Porselen ve Seramik Ürünler", 23.5 numaralı "Çimento, Kireç ve Alçı", 23.6 numaralı "Betondan, Çimentodan ve Alçıdan Eşyalar", 23.7 numaralı "Taş (Kesilmiş, Şekil Verilmiş ve Tamamlanmış)", 23.9 numaralı "Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünler" sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,

Do, Dn: Demir ve çelik ürünleri için, Endeks Tablosunun 24 numaralı "Ana Metaller", 24.1 numaralı "Ana Demir-Çelik ve Ferro Alaşımlar", 24.2 numaralı "Tüp, Boru, İçi Boş Profiller ve İlgili Bağlantı Parçaları, Çelikten", 24.3 numaralı "Çeliğin İlk İşlenmesinde Elde Edilen Diğer Ürünler", 24.4 numaralı "Değerli Ana Metaller ve Diğer Demir Dışı Metaller", 24.5 numaralı "Metal Döküm Hizmetleri" sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,

AYo: Akaryakıt ürünleri için ihale tarihindeki satış fiyatını,

AYn: Akaryakıt ürünleri için uygulama ayına ait ortalama satış fiyatını,

Yo, Yn: Diğer katı ve sıvı yakıtlar için, Endeks Tablosunun 19 numaralı "Kok ve Rafine Petrol Ürünleri", 19.1 numaralı "Kok Fırını Ürünleri", 19.2 numaralı "Rafine

Edilmiş Petrol Ürünleri" sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,

Ko, Kn: Ağaç ve mantar ürünleri için, Endeks Tablosunun 16 numaralı "Ağaç ve Mantar Ürünleri (Mobilya Hariç)", 16.1 numaralı "Kereste, Biçilmiş ve Planyalanmış", 16.2 numaralı "Ahşap, Mantar, Hasır ve Örgü Malzemesinden (Saz, Saman vb.) ürünler" sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,

Go, Gn: İhale konusu yapım işi kapsamında yer alan diğer malzemeler için fiyat farkı hesabına esas sayı veya sayıları,

Mo, Mn: Makine ve ekipmana ait amortisman için, Endeks Tablosunun 28 numaralı "Makine ve Ekipmanlar b.y.s.", 28.1 numaralı "Genel Amaçlı Makineler", 28.2 numaralı "Diğer Genel Amaçlı Makineler", 28.3 numaralı "Tarım ve Ormancılık Makineleri", 28.4 numaralı "Metal İşleme Makineleri ve Takım Tezgahları", 28.9 numaralı "Diğer Özel Amaçlı Makineler" sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,

İfade eder.

#### Notlar:

- İhale tarihine göre belirlenen endeksler "**Temel Endeksler**", uygulama ayına ait endeksler ise **Güncel Endeksler** olarak adlandırılırlar ve **Fiyat Farkında Kullanılan Endeksler (Yİ-ÜFE)** menüsünde listelenen dosyadan alınırlar.

### ▲ Ayların Endekslerinin Kıyaslanması

#### **Fiyat farkı kararnameinin 6. maddesinin (10) bölümü şöyledir:**

(10) Sözleşme süresi bitmiş ve idarenin izni ile cezalı çalışılan işlerde, fiyat farkı hesaplanırken süre bitim (Değişik ibare: 24.02.2022-31760 R.G./3. md.; yürürlük: 26.03.2022) tarihinin içinde bulunduğu aya ait endeks ile işin fiilen gerçekleştirildiği aya ait endeksten düşük olanı esas alınır.

#### **Fiyat farkı kararnameinin 7. maddesinin (2) bölümü şöyledir:**

(2) Herhangi bir aya ait iş programına yüklenicinin kusuru nedeniyle uyulmadığı takdirde, daha sonraki aylarda yapılacak imalatlarda, imalat miktarı iş programına uygun hale gelinceye kadar, fiyat farkı hesaplanırken, iş programına göre gerçekleştirilmesi gereken ayın endeksi ile işin fiilen gerçekleştirildiği ayın endeksinden düşük olanı esas alınır.

## 2.7.2 Fiyat Farkı Teminat Kesintisi Hakkında

### Yapım İşleri Tip Sözleşmesi'nde ilgili maddeler:

#### Yapım İşleri Tip Sözleşmesi'nde ilgili maddeler:

**10.2.1.** Fiyat farkı hesaplanmasının öngörülmesi halinde, fiyat farkı olarak ödenecek bedelin ve/veya iş artışı olması halinde bu artış tutarının %6'sı oranında teminat olarak kabul edilen değerler üzerinden ek kesin teminat alınır. Fiyat farkı olarak ödenecek bedel üzerinden hesaplanan ek kesin teminat hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle de karşılanabilir.

**10.2.2.** Ek kesin teminatın teminat mektubu olması halinde, ek kesin teminat mektubunun süresi, kesin teminat mektubunun süresinden daha az olamaz.

**10.3.** Yüklenici tarafından verilen kesin teminat ve ek kesin teminat, 4734 sayılı Kanununun 34 üncü maddesinde belirtilen değerlerle değiştirilebilir. Her ne suretle olursa olsun, İdarece alınan teminatlar haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

## 2.7.3 Fiyat Farkı için Ek Tespitler

Fiyat farkı kararnameinin Madde 6 (2)'sinde "Fiyat farkı uygulanan işlerde, zorunlu nedenler dışında, hakedişlerin uygulama ayından sonraki ayın ilk beş iş günü içerisinde ve uygulama ayına ait endeksler belli olduktan sonra düzenlenmesi esastır" denildiği halde uygulamadaki çeşitli zorluklar nedeniyle her ay hakediş düzenlenmemiş olabilir.

Bu gibi durumlarda yapılan bir hakedişteki tutarın, hakediş düzenlenmemiş aylara el ile dağıtılması istenilebilir. Bu durum "hakediş düzenlenmemiş her bir ayda yapılan işler tespit edilerek parasal tutarları hesaplandı" anlamına gelmektedir.


"Fiyat Farkı için Ek Tespitler" olarak adlandırılabilir olan bu işlem Hakedişler sayfasında yapılmaktadır.

### Ek Tespitlerin Girilmesi

- Hakedişler** sayfasındaki **+ Tespit Ekle** düğmesini tıklatın.
- Hakediş No, Tespit (itibar) Tarihi** ve **Tutarı**'nı girin.
- Varsa diğer tespitleri de girin.
- Yanlış girilmiş satırı silmek için satır üstünde durup **Sil** düğmesini tıklatın.

## 2.7.4 Ek Fiyat Farkının Hesabı (2022/5203 SK)

2021 Yılı Temmuz-Aralık dönemi için yayımlanan ek fiyat farkı kararnamesine uygun hesaplamalar Hakediş Raporu penceresinde yapılır.

Ek fiyat farkı koşullarını sağlayan iş dosyasında Hakediş Raporu penceresinin sağ üst tarafında Ek Fiyat Farkı düğmesi  oluşur.

k değeri (Akaryakıt girdisinin nispi ağırlığını gösteren düzeltme katsayısı) 1'den farklı bir değerse burada girilmelidir.

Tablodaki uygulama ayları listesinde, her bir imalat ayında yapılan aylık iş tutarı girilir.

İlgili aylarda yapılan işlerin tespitleri zamanında yapılmamışsa idare ile birlikte ve mutabakatla yapılmalı, sonrasında buradaki ek fiyat farkı hesabında kullanılmalıdır.

Ödeme cetveline gönderilen ek fiyat farkı için teminat kesintisi yapılması gerekiyorsa, %6 olarak hesaplanarak ekran altında gösterilen değer Hakediş Ait Bilgiler düğmesi kullanılarak ilgili alana el ile girilmelidir.

Karma sözleşmelerde, işin anahtar teslimi götürü bedel ve birim fiyatlı bölümleri için ayrı ayrı ek fiyat farkı hesaplanır.

Ayrıntılar için:

[Ek Fiyat Farkı \(2022/5203 SK\) Hakkında Açıklamalar](#)

[Ek Fiyat Farkı Kararnamesi \(2022/5203 SK\)](#)

### 2.7.4.1 Ek Fiyat Farkı-1 (2022/5203 SK) Hakkında Açıklamalar

#### Ek Fiyat Farkı

Ek fiyat farkı hesabı için 3 koşul bulunmaktadır;

- 1) 01.12.2021 tarihinden önce ihalesi yapılan ve 22.01.2022 itibarıyla devam eden,
- 2) Yapım işlerinde TL üzerinden yapılan sözleşmelerde,
- 3) 01.07.2021 ile 31.12.2021 tarihleri arasında (tarihler dâhil) gerçekleşen kısımları için,

İhale dokümanında fiyat farkı hesabına ilişkin hüküm olup olmamasına bakılmaksızın ek fiyat farkı verilecektir.

Bu 3 koşul sağlandığı durumda Ek Fiyat Farkı hesaplanabilir.

**Ek Fiyat Farkı Hesaplama**

Ek fiyat farkı hesaplamasında işlemler 3 gruba ayrılmaktadır;

**1 ) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmayan sözleşmelerde;**

Temel endeks ayı;

a) 01.07.2021 öncesi işler için 2021 yılı Haziran ayı endeksi olarak gelir.

b) 01.07.2021 ile 30.11.2021 arasında (bu tarihler dâhil) işler için ihale tarihinin içinde bulunduğu aya ait endeks gelmektedir.

E: 0,56 sabit katsayı olarak gelmektedir.

Pn Formülü:  $P_n = G_n / G_o$

**2) İhale dokümanında fiyat farkı ağırlık oranlarına ilişkin katsayı ve endeksler belirlenmeyen sözleşmelerde;**

Temel endeks ayı;

a) 01.07.2021 öncesi işler için 2021 yılı Haziran ayı endeksi olarak gelir.

b) 01.07.2021 ile 30.11.2021 arasında (bu tarihler dâhil) işler için ihale tarihinin içinde bulunduğu aya ait endeks gelmektedir.

E: 0,41 sabit katsayı olarak gelmektedir.

Pn Formülü:  $P_n = G_n / G_o$

**3) İhale dokümanında fiyat farkı ağırlık oranlarına ilişkin katsayı ve endeksler belirlenmiş sözleşmelerde;**

Temel endeks ayı;

a) 01.07.2021 öncesi işler için 2021 yılı Haziran ayı endeksi olarak gelir.

b) 01.07.2021 ile 30.11.2021 arasında (bu tarihler dâhil) işler için ihale tarihinin içinde bulunduğu aya ait endeks gelmektedir.

E: 0,33 sabit katsayı olarak gelmektedir.

Pn Formülü:

$$P_n = a \frac{I_n}{I_o} + b_1 \frac{Ç_n}{Ç_o} + b_2 \frac{D_n}{D_o} + b_{3,1} \frac{AY_n}{AY_o} + b_{3,2} \frac{Y_n}{Y_o} + b_4 \frac{K_n}{K_o} + b_5 \frac{G_n}{G_o} + c \frac{M_n}{M_o}$$

k: Akaryakıt girdisinin nispi ağırlığını gösteren düzeltme katsayısı (ihale dokümanında herhangi bir ayrıma gidilmeksizin tek bir b katsayısının belirlendiği durumlarda idarece tespit edilecek olup aksi halde 1 olarak dikkate alınacaktır.)



Diğer değişkenler için Fiyat Farkına İlişkin Esasların 5.madde 2.fıkrasında\* yer alan tanımlar esas alınır.

\*<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/08/20130831-17-1.pdf>


Üç gruba göre girilen bilgiler doğrultusunda ek fiyat farkı hesaplama penceresinde bilgiler ve uygulanacak formül gelmektedir.

Hesaplamaların yapılması için yapılan işlerin aylık tutarı belirlenerek pencerede ilgili bölüme yazılmalıdır.

Hesapla butonuyla ek fiyat farkı hesaplanır ve Gönder butonuyla kapaklara gönderilerek hesaplanan tutar hakedişe yansıtılır.

### 2.7.5 Ek Fiyat Farkının Hesabı (2022/5546 SK)

2022 Yılı Ocak, Şubat ve Mart ayları için yayımlanan ek fiyat farkı kararnamesine uygun hesaplamalar Hakediş Raporu penceresinde yapılır.

Ek fiyat farkı koşullarını sağlayan iş dosyasında Hakediş Raporu penceresinin sağ üst tarafında Ek Fiyat Farkı düğmesi  oluşur.

Tablodaki uygulama ayları listesinde, her bir imalat ayında yapılan aylık iş tutarı girilir.

İlgili aylarda yapılan işlerin tespitleri zamanında yapılmamışsa idare ile birlikte ve mutabakatla yapılmalı, sonrasında buradaki ek fiyat farkı hesabında kullanılmalıdır.

Ödeme cetveline gönderilen ek fiyat farkı için teminat kesintisi yapılması gerekiyorsa, %6 olarak hesaplanarak ekran altında gösterilen değer Hakediş Ait Bilgiler düğmesi kullanılarak ilgili alana el ile girilmelidir.

Karma sözleşmelerde, işin anahtar teslimi götürü bedel ve birim fiyatlı bölümleri için ayrı ayrı ek fiyat farkı hesaplanır.

Ayrıntılar için:

[Ek Fiyat Farkı \(2022/5546 SK\) Hakkında Açıklamalar](#)

[Ek Fiyat Farkı Kararnamesi \(2022/5546 SK\)](#)

#### 2.7.5.1 Ek Fiyat Farkı-2 (2022/5546 SK) Hakkında Açıklamalar

24 Şubat 2022'de esas ve usulleri belirli olan ek fiyat farkını Ek Fiyat Farkı-1, 13 Mayıs 2022'de esas ve usulleri belli olan ek fiyat farkını Ek Fiyat Farkı-2 şeklinde isimlendireceğiz.

Ek Fiyat Farkı hesabı;

1. İhale tarihi 01.04.2022'den önce olan,
2. 15.04.2022 tarihi itibarıyla devam eden (kabulü/geçici kabulü onaylanmayan), işler için geçerli olup. Yüklenicinin 13.05.2022 itibarıyla 30 gün içerisinde idareye yazılı olarak başvuruda bulunmasıyla hesaplanacaktır.

Ek fiyat farkı hesabı 01 Ocak 2022 ile 31 Mart 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilen kısımlar için verilecektir. Ek fiyat farkı formülü aşağıdaki gibidir:

$$F_e = A_n \times E \times (P_n - 1)$$

Ek Fiyat Farkı Hesabı'nı 3 başlıkta inceleyeceğiz:

a. İhale Dokümanında Fiyat Farkı Hesaplanmayacağı Düzenlenen Sözleşme

$P_n = G_n / G_o$  şeklinde hesaplanır ve  $E=0,56$  olarak alınacaktır.

b. İhale Dokümanında Fiyat Farkı Hesabı Düzenlenen Sözleşmeler (Genel Endekse Göre)

$P_n = G_n / G_o$  şeklinde hesaplanır ve  $E=0,41$  olarak alınacaktır.

c. İhale Dokümanında Fiyat Farkı Hesabı Düzenlenen Sözleşmeler (Ağırlık Katsayılarına Göre)

$$P_n = a \frac{I_n}{I_o} + b_1 \frac{C_n}{C_o} + b_2 \frac{D_n}{D_o} + b_{3,1} \frac{A_{Yn}}{A_{Yo}} + b_{3,2} \frac{Y_n}{Y_o} + b_4 \frac{K_n}{K_o} + b_5 \frac{G_n}{G_o} + c \frac{M_n}{M_o}$$

şeklinde hesaplanır ve  $E=0,33$  olarak alınır.

$P_n$  formülündeki:

Temel Endeks(o): 01 Temmuz 2021'den önce ihale edilen işler için 2021 Haziran ayına ait TÜİK tarafından yayımlanan ilgili endeksi 01 Temmuz 2021 – 31 Mart 2022 tarihleri arasında ihalesi yapılan işlerde ihale tarihinin içinde bulunduğu aya ait TÜİK tarafından yayımlanan ilgili endeksi ifade eder.

Güncel endeks(n): Uygulama ayına ait TÜİK tarafından yayımlanan endeksi ifade eder.

$A_n$ : 1 Ocak 2022 ile 31 Mart 2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen sözleşme kısmı için yapılan ilk geçici hakedişte ( $n=1$ ) olmak üzere ( $n$ ) inci hakedişte; birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemleri ve ihzarat miktarlarının sözleşme birim fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı, anahtar teslimi götürü bedel işlerde ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutarı ifade eder.

01 Ocak 2022 ile 31 Mart 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilen kısımlara ilişkin şantiye defteri, iş programı ve benzeri kanıtlayıcı belge bulunmaması halinde, sözleşme fiyatları ile yapılan iş miktarları ve takvim günü sayıları kullanılarak enterpolasyon yöntemiyle belirlenebilir. (bknz. Ek Fiyat Farkı-1 ile ilgili tereddütlerin giderilmesine dair yayımlanan 2022/DK.D-94 sayılı düzenleyici karar Madde 6)

## 2.7.6 Artırımlı Fiyat Farkının Hesabı (2022/5546 SK)

13 Mayıs 2022 tarihli ve 5546 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Geçici 6’ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar” ile merakla beklenen ek ve artırımlı fiyat farkı hesabının esasları yayımlanmıştır.

15 Nisan 2022 tarihi itibarıyla devam eden 01 Nisan 2022 – 31 Aralık 2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımlar için; ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunanlarda, sözleşmesine göre hesaplanan fiyat farkı tutarı bu Esaslara göre artırılır, ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunmayanlar ile hüküm bulunmakla birlikte sadece girdilerin bir kısmı için fiyat farkı hesaplanarlarda hesaplanmayan kısımlar için de bu esaslara göre fiyat farkı hesaplanır.

Artırımlı fiyat farkı hesaplanabilmesi için yüklenicinin idareye yazılı olarak başvuruda bulunma şartı aranmaz. Ancak Esasların yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenen hakedişlere ilişkin olarak artırımlı fiyat farkı hesaplanabilmesi için yüklenicinin idareye 30 gün içinde yazılı olarak başvurması gerekmektedir.

Artırımlı Fiyat Farkı için sözleşmesine göre farklı uygulanır:

### a) İhale Dokümanında Fiyat Farkı Hesaplanmayacağı Düzenlenen Sözleşmeler

Artırımlı Fiyat Farkı koşulunu sağlayan dosyalara girişte “Bu dosyada 2022/5546 sayılı kararnameye uygun olarak Artırımlı Fiyat Farkı uygulamak istiyor musunuz?” sorusuna Evet denildiğinde program arayüzünde Fiyat Farkı kısayolu açılır. Program yukarıda anlatılanlara göre artırımlı fiyat farkı hesabı gerçekleştirir.


### b) İhale Dokümanında Fiyat Farkı Hesabı Düzenlenen Sözleşmeler

Artırımlı Fiyat Farkı koşulunu sağlayan dosyalara girişte “Bu dosyada 2022/5546 sayılı kararnameye uygun olarak Artırımlı Fiyat Farkı uygulamak istiyor musunuz?” sorusuna Evet denildiğinde, fiyat farkı hesap tablosunda Artırımlı Fiyat Farkı hesabı yapılır. 1 Ocak 2022 – 31 Aralık 2023 tarihleri arasında yapılan işler için B “1” alınır.

Ayrıntılar için:

[Artırımlı Fiyat Farkı Hakkında Açıklamalar](#)

[İlgili Ek Fiyat Farkı Kararnamesi \(2022/5546 SK\)](#)

**Not:** Programın artırımlı fiyat farkı hesabı yapabilmesi için bulunulan işin **Sözleşme Bilgileri** sayfasında bulunan **Projenin Ayarları** düğmesi  tıklanarak açılan pencerede ilgili seçenekler işaretlenmelidir.

## Artırımlı Fiyat Farkı

<input checked="" type="checkbox"/>	2022 Artırımlı fiyat farkı uygulansın
<input checked="" type="checkbox"/>	2024 Artırımlı fiyat farkı uygulansın

**2.7.6.1 Artırımlı Fiyat Farkı Hakkında Açıklamalar**

15 Nisan 2022 tarihi itibarıyla devam eden 01 Nisan 2022 – 31 Aralık 2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımlar için; ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunanlarda, sözleşmesine göre hesaplanan fiyat farkı tutarı bu Esaslara göre artırılır, ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunmayanlar ile hüküm bulunmakla birlikte sadece girdilerin bir kısmı için fiyat farkı hesaplananlarda hesaplanmayan kısımlar için de bu esaslara göre fiyat farkı hesaplanır.

Artırımlı fiyat farkı hesaplanabilmesi için yüklenicinin idareye yazılı olarak başvuruda bulunma şartı aranmaz. Ancak Esasların yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenen hakedişlere ilişkin olarak artırımlı fiyat farkı hesaplanabilmesi için yüklenicinin idareye 30 gün içinde yazılı olarak başvurması gerekmektedir.

Artırımlı Fiyat Farkını 2 başlıkta inceleyeceğiz:

a. İhale Dokümanında Fiyat Farkı Hesaplanmayacağı Düzenlenen Sözleşmeler


$P_n = G_n / G_0$  olmak üzere  $F_d = A_n \times D \times (P_n - 1)$  şeklinde hesaplanır.

D: 01 Ocak 2022-31 Aralık 2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) 0,25; 1 Ocak 2023 31 Aralık 2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) 0,15 sabit katsayısını ifade eder.

b. İhale Dokümanında Fiyat Farkı Hesabı Düzenlenen Sözleşmeler

1 Ocak 2022-31 Aralık 2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımlar için fiyat farkı hesaplanmasında Fiyat Farkına İlişkin Esasların 5 inci maddesindeki formülde yer alan B katsayısı 0,90 yerine 1,00 olarak uygulanır.

$F = A_n \times B \times (P_n - 1)$

**Not:** Programın 2022/5546 sayılı kararnameye göre artırımlı fiyat farkı hesabı yapabilmesi için **İşin Sözleşme Bilgileri**'nde **Projenin Ayarları** düğmesi  tıklanarak açılan pencerede ilgili kutu işaretlenmelidir.

Artırımlı Fiyat Farkı

<input checked="" type="checkbox"/>	2022 Artırımlı fiyat farkı uygulansın
<input checked="" type="checkbox"/>	2024 Artırımlı fiyat farkı uygulansın

## 2.7.7 Artırımlı Fiyat Farkı (2024/8089)

-1/3/2023 tarihinden önce ihale edilmişse, zorunlu olarak bu hesaplama yapılır. (28/12/2023 tarihi itibarıyla devam ediyorsa yani geçici kabulü onaylanmamışsa)

-1/1/2024 tarihinden 31/12/2024 tarihine kadar (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımları için hesaplanır.

I- **FF verilen bir işse** formülde yer alan B katsayısı 0,90 yerine 1,00 olarak uygulanır.

II- **FF verilmeyen bir işse** formüldeki  $b_6 = 1$  ve  $D = 0,15$  alınarak hesaplanır.

### 2.7.7.1 2024/8089 Sayılı Esaslar)

**RESMİ GAZETE SAYISI: 32431**  
**RESMİ GAZETE TARİHİ: 16.01.2024**  
**KARAR SAYISI: 8089**

**4735 SAYILI KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNUNUN GEÇİCİ 7 NCI MADDESİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR**  
**BİRİNCİ BÖLÜM**  
**Başlangıç Hükümleri**

#### Amaç

**MADDE 1-** (1) Bu Esasların amacı, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun geçici 7 nci maddesi uyarınca, artırımlı fiyat farkı hesaplanması ile süre uzatımı verilmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

#### Kapsam

**MADDE 2-** (1) 1/3/2023 tarihinden önce 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre ihale edilen yapımlarına ilişkin Türk Lirası üzerinden yapılan ve 4735 sayılı Kanunun geçici 7 nci maddesinin yürürlüğe girdiği 28/12/2023 tarihi itibarıyla

devam eden (geçici kabulü onaylanmamış olan) sözleşmelerde, sözleşmenin 1/1/2024 tarihinden 31/12/2024 tarihine kadar (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımları için;

- a) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunan sözleşmelerde, sözleşmesine göre hesaplanan fiyat farkı tutarı bu Esaslara göre artırılır.
  - b) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunmayan sözleşmelerde bu Esaslara göre fiyat farkı hesaplanır.
- (2) Birinci fıkra kapsamındaki sözleşmelerde altı ayı geçmemek üzere bu Esaslara göre süre uzatımı verilir.
- (3) 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesine göre yapılan alımlara ilişkin sözleşmelerde bu Esaslar uygulanmaz.

### Dayanak

**MADDE 3-** (1) Bu Esaslar, 4735 sayılı Kanunun geçici 7 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

### Tanımlar

**MADDE 4-** (1) Bu Esasların uygulanmasında;

- a) Anahtar teslimi götürü bedel: Uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından teklif edilen ve idarece uygun görülerek sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde ödemeye esas toplam bedeli,
- b) Birim fiyat: Yapım işlerinde, ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kalemi için istekli tarafından teklif edilerek idarece uygun görülen ve sözleşmede gösterilen ödemeye esas fiyatı,
- c) Artırımlı fiyat farkı: 2 nci maddenin birinci fıkrasında belirlenen sözleşmeler için bu Esaslara göre hesaplanacak fiyat farkını,
- ç) Fiyat Farkına İlişkin Esaslar: 27/6/2013 tarihli ve 2013/5217 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esasları,
- d) Gün: Takvim gününü,
- e) Güncel endeks: Uygulama ayma ait Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan ilgili endeksi,
- f) İdare: 4734 sayılı Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşları,
- g) Sözleşme: Anahtar teslimi götürü bedel, birim fiyat veya karma teklif almak suretiyle Türk Lirası üzerinden idare ile yüklenici arasında imzalanan yazılı an-

laşmayı ya da çerçeve anlaşmaya dayalı olarak idare ile yüklenici arasında imzalanan münferit sözleşmeyi,

ğ) Temel endeks: İhale tarihinin (son teklif verme tarihinin) içinde bulunduğu aya ait TÜİK tarafından yayımlanan ilgili endeksi,

h) Uygulama ayı: İş programına uygun olarak işlerin gerçekleştirilmesi gereken ayı,

ı) Yıl: Takvim yılını, ifade eder.

(2) Bu Esaslarda tanım bulunmayan hallerde Fiyat Farkına İlişkin Esaslarda yer alan tanımlar geçerlidir.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Artırımlı Fiyat Farkı Hesabına İlişkin Hükümler

**İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunan sözleşmeler**

**MADDE 5-** (1) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunan sözleşmelerde, 1/1/2024-31/12/2024 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımlar için fiyat farkı hesaplanmasında Fiyat Farkına İlişkin Esasların 5 inci maddesindeki formülde yer alan B katsayısı 0,90 yerine 1,00 olarak uygulanır. Ancak, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından 2/3/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu kapsamındaki konut ve konut ile birlikte ihaleye çıkılan yapım işlerinde B katsayısı 0,90 yerine 1,15 olarak uygulanır.

**İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunmayan sözleşmeler**

**MADDE 6-** (1) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunmayan sözleşmelerde, 1/1/2024-31/12/2024 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımlar için fiyat farkı hesaplanmasında;

$P_n = G_n / G_0$  olmak üzere,

$F_d = A_n \times D \times (P_n - 1)$  formülü kullanılır.

(3) Bu madde kapsamında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin formülde yer alan değişkenlerden;

a)  $F_a$ : Artırımlı fiyat farkı tutarını,

b)  $D$ : 0,15 sabit katsayısını,

c)  $A_n$ : 1/1/2024 tarihinden sonra (bu tarih dâhil) gerçekleştirilen sözleşme kısmı için

yapılan ilk geçici hakedişte ( $n=1$ ) olmak üzere ( $n$ ) inci hakedişte; birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemleri ve ihzarat miktarlarının sözleşme birim fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı, anahtar teslimi

götürü bedel işlerde ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutan,  
ç)  $P_n$ : 1/1/2024 tarihinden sonra (bu tarih dâhil) gerçekleştirilen sözleşme kısmı için yapılan ilk geçici hakedişte ( $n=1$ ) olmak üzere ( $n$ ) inci hakedişte,  $G_o$ ,  $G_n$  sayılarının formüle uygulanması sonucu bulunan fiyat farkı katsayısını,  
d)  $G_o$ ,  $G_n$ : 4 üncü maddede tanımlanan temel endeks ( $o$ ) ve güncel endekse ( $n$ ) ilişkin olarak TÜİK tarafından aylık yayımlanan yurt içi üretici fiyat endeksi, 2003=100, CPA 2008 kısım, bölüm ve gruplarına göre tarihsel seri tablosunun "Yi-ÜFE Genel" sütunundaki sayıyı, ifade eder.

#### **Artırımlı fiyat farkı hesabına ilişkin uygulama esasları**

**MADDE 7-** (1) Bu Esaslarda yer verilen koşulları sağlayan sözleşmelerde artırımlı fiyat farkı verilmesi zorunlu olup, artırımlı fiyat farkı hesaplanabilmesi için yüklenicinin idareye yazılı olarak başvuruda bulunma şartı aranmaz.

(2) Artırımlı fiyat farkı hesabına ilişkin olarak bu bölümde hüküm bulunmayan hallerde Fiyat Farkına İlişkin Esaslar uygulanır.

### **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

#### **Süre Uzatımı ve Diğer Hükümler**

#### **Süre uzatımına ilişkin uygulama esasları**

**MADDE 8-** (1) Süre uzatımı verilebilmesi için yüklenicinin bu Esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde idareye yazılı olarak başvurması zorunludur. İdare tarafından yüklenicinin yazılı başvurusu hakkında 15 gün içinde karar verilir. Yüklenicinin başvuruda bulunması, sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

(3) Uzatılacak süreye ilişkin kararın yükleniciye tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde revize iş programı yüklenici tarafından düzenlenerek idarenin onayına sunulur. Onaylanan revize iş programına göre işe devam edilir ve bu sözleşmelerde 1/1/2024 tarihinden sonra gerçekleştirilen iş miktarına ilişkin fiyat farkı hesabı revize iş programı dikkate alınarak, ikinci bölümdeki hükümler saklı kalmak kaydıyla, ilgili sözleşmeye esas ihalenin ilanı veya duyurusunun yapıldığı tarihte geçerli olan Fiyat Farkına İlişkin Esaslara göre yapılır.

(4) Uzatılacak sürenin belirlenmesinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

- 1/1/2024 tarihi itibarıyla yüklenici tarafından iş programına göre kullanılmış olması gereken kümülatif ödenek tutarından daha fazla veya bu tutara eşit imalat yapılmış olması halinde uzatılacak süre idarece belirlenir.
- 1/1/2024 tarihi itibarıyla iş programına göre kullanılmış olması gereken kümülatif ödenek tutarından daha az imalat yapılmış olması halinde uzatılacak süre, anılan tarih itibarıyla gerçekleştirilemeyen iş tutarının günlük iş tutarına bölünmesi



suretiyle belirlenir. Günlük iş tutarı, ilk sözleşme bedeli sözleşmede yer alan işin süresine bölünerek hesaplanır.

- c) Gecikme cezası uygulanarak devam eden sözleşmelerde, uzatılacak süre cezalı çalışılan süre ile (b) bendine göre belirlenen sürenin toplamı dikkate alınarak belirlenir. Uzatılacak süreye karşılık gelen gecikme cezaları yükleniciye iade edilir.

(5) Bu Esaslara göre verilecek süre uzatımı altı ayı geçemez.

(6) Bu Esaslara göre süre uzatımı verilmesi halinde, uzatılan sürede gerçekleştirilen imalatlar için de artırımlı fiyat farkı hükümleri uygulanır.

#### **İstisna ve kapsam dışı alımlara ilişkin hükümler**

**MADDE 9-** (1) 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin bu Kanundan istisna edilen (3 üncü maddesindeki istisnalar dâhil) yapım işlerine ilişkin imzalanan ve 2 nci maddede belirtilen şartları sağlayan sözleşmeler için, bu Esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 120 gün içinde bu Esaslara uygun olarak ilgili mevzuatında düzenleme yapılması kaydıyla;

a) 1/1/2024-31/12/2024 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımlar için artırımlı fiyat farkı hesaplanabilir.

b) Altı ayı geçmemek üzere süre uzatımı verilebilir.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki sözleşmeler için hesaplanacak artırımlı fiyat farkı tutarı, bu Esaslara göre verilebilecek artırımlı fiyat farkı tutarım aşamaz.

(3) 4734 sayılı Kanun kapsamı dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu yapım işlerine ilişkin 2 nci maddede belirtilen şartları sağlayan sözleşmeler için, bu Esaslara uygun olarak ilgili mevzuatında düzenleme yapılabilir.

#### **Tereddütlerin giderilmesi**

**MADDE 10-** (1) Bu Esasların uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Kamu İhale Kurumu yetkili olup, tereddüt duyulan hususlara ilişkin olarak idareler tarafından bağlı, ilgili veya ilişkili olunan bakanlık; il özel idareleri ve bunlara bağlı birlik, müessese, işletme ve şirketler tarafından İçişleri Bakanlığı; belediyeler ve bunlara bağlı birlik, müessese, işletme ve şirketler tarafından ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı aracılığıyla, bakanlığın varsa konu hakkındaki görüşü ile birlikte Kuruma başvuruda bulunulması gerekir. Yükleniciler tarafından tereddüt duyulan hususlara ilişkin başvurular ise öncelikle sözleşmenin tarafı olan idareye yapılır; idarece yapılan değerlendirme sonucunda gerekli görülmesi halinde, başvuru yukarıdaki usule göre Kuruma gönderilir.

#### **Yürürlük**

**MADDE 11-** (1) Bu Esaslar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

## Yürütme

**MADDE 12-** (1) Bu Esasları Cumhurbaşkanı yürütür.

## 2.8 Ödenekler

İş programına uygun hesaplanmış aylık ödenekler, Ödenekler sayfasında girilmelidir.

Fiyat farkı verilecek işlerde iş programının aylık tutarlarının eksiksiz girilmesi hesaplamaların hatasız olması için zorunludur.

### Ödenekleri Girmek / Düzeltmek

1. Yer teslim tarihinden iş bitim tarihine kadar sıralanmış aylara ait hücrelere ilgili ay ödeneklerini (iş programı değerlerini) girin.
2. Girilen değerlerden hesaplanan yıllık ödenekleri gözleyin.

## 3 İş Artışı ve Eksilişi

4734 Sayılı kanun ve ilgili mevzuatına göre sözleşmeye bağlanmış yapım işlerinde, YİGŞ'nin 12'nci maddesinin 4'üncü fıkrasında ve 21'inci maddesinde belirtilen hallerde iş artış ve azalışları olabilmektedir. Eskilerin Mukayeseli Keşif dedikleri iş artış ve eksilişinin hesabının sağlıklı bir şekilde yapılıp artış ya da eksiliş tutarının ve yüzdesinin tespiti gerekir.

İlgili mevzuata göre artış ve azalışın koşulları ve dolayısıyla hesabı işin teklif birim fiyatlı ve anahtar teslim oluşuna göre farklılıklar gösterir. O nedenle buradaki anlatımı farklı bölümlerde anlatılacaktır.

### 3.1 Anahtar Teslimde İş Artışı

ATGB işlerde mukayeseli keşif hazırlanırken artan imalatlar ile eksilen ve/veya vazgeçilen imalatlar mümkünse yeni bir iş grubu/grupları altında ama mutlaka yeni bir poz numarası verilerek gösterilmelidir. Bu durum hem mukayeseli keşifte hem de iş artışı oluru alındıktan sonra hakediş düzenleme sırasında büyük kolaylık sağlar.

Kitaplardan seçerek poz ekleyin


Tesisat metrajı hazırlayın

Artış için Ek Sözleşme bilgilerini girin

Artışın/Eksilişin tutarını görün

İş kaleminin anlaşma fiyatını girin

Yeni poz oluşturmak için satır açar

Ara... 

+ Poz

Poz No	Tanımı	Birimi	Artan/Eksilen Miktar	Anlaşma Birim Fiyatı	Tutarı	Yü
15.225.1301	15 cm yüksekliğindeki gazbeton a...	m <sup>2</sup>	44	113,53	4.995,32	
15.385.1045	40x40 cm anma ebatlarında, h...	m <sup>2</sup>	34	131,64	4.475,76	
15.385.1046	(42,5 İş kaleminin anlaşma fiyatını girin	m <sup>2</sup>	50	131,64	6.582,00	
15.515.1101	Ahşaptan iç camekan yapılma...	m <sup>2</sup>	2		3.260,00	
15.530.1303	Alçı levhalar ile tek iskeletli böl...	m <sup>2</sup>	12	164,10	1.969,20	

1 - 6 aralığı gösteriliyor. Toplam 6 öğe var


Sil Onayla




## İş Artışını Oluşturmak

Bir projede iş artışı sayfasına ilk kez giriliyorsa kullanıcı uyarılarak 1 nolu iş artışının hazırlanması için oluru istenir.

1. Ana menüdeki komut listesini açın, **İş Artışı ve Eksilişi** yazısını tıklatın.
2. İlk iş artışı hesaplanacaksa gelen uyarıyı okuyup **Oluştur**'u tıklatın.
3. İş Artışı ve Eksilişi sayfası iş artışı hesabı için boş olarak hazırdır.

### ▲ Artan ve Eksilen İş Kalemlerini Girmek

1. Artan ve eksilen iş kalemlerini gireceğiniz iş grubunu, üstünde tıklatıp seçin.
2. Artan ve eksilen işleri için yeni iş grupları tanımlamak isterseniz **İş Grubu Düzenle** düğmesini [] tıklatın.
  - o Gelen [İş Grupları](#) penceresinde iş artışlarını hesaplayacağınız iş gruplarını düzenleyin.
  - o **İleri** ile yeniden İş Artışı ve Eksilişi sayfasına gelin.

3. Bu projede daha önce tanımlanmış pozları kullanmak için **Projeden Poz Ekle** düğmesini tıkkatıp listeye ulaşın.
  - o Bir pozı listede arayarak bulmak için **Ara...** alanına birkaç karakterini yazıp listeyi daraltın.
  - o İstedığınız pozları **Ekle** düğmesini tıkkatıp ekleyin. Eklenmiş pozların soluk olarak belirtildiğine dikkat edin.
  - o Bulunulan gruba eklemeleriniz bittiğinde **Kapat**'ı tıkkatın.
4. Projede ilk kez kullanılması gereken bir iş kalemi varsa **+ Poz** düğmesini [] tıkkatın.
5. Açılan **Poz No** alanına pozun numarasını yazın. Sonra **Tanımı, Birimi, Artan/Eksilen Miktar, Anlaşma Birim Fiyatı**'nı girin.
6. Eksilen ve vazgeçilen iş kalemlerinin miktarını eksi (-) olarak girin. Artan iş kalemlerinin poz nosunun yanında  işaretinin, eksilen imalatların ise  işaretinin bulunduğunu gözleyin.
7. Böylece artan/eksilen tüm iş kalemlerinin bilgilerini tamamlayın.
8. **İş Artışı ve Eksilişi İcmali** düğmesini [] tıkkatıp artan ve eksilen tutarları ve yüzdeleri gözleyin.
9. Hesaplamanın tamamlandığını düşünüyorsanız  düğmesini tıkkatın.
10. Bulunulan İş Artışı ve Eksilişi'ni tümüyle ortadan kaldırmak için **Sil**'i tıkkatın.

**Not:** İş Artışı ve Eksilişi sayfasında artan olarak tanımlanan iş kalemleri, poz numaralarının sonuna "/Art1", eksilen olarak tanımlanan iş kalemleri ise poz numaralarının sonuna "/Eks1" gibi ek getirilerek gösterilir. "/Art1" ve "/Eks1" eklerinin sonundaki sayı değeri iş artış ve eksilişinin sayı numarasını (kaçıncı iş artışı olduğunu) ifade etmektedir.

Ayrıca Bakınız:

[İmalat Metraji Yapmak](#)

[Demir Metraji Yapmak](#)

[Tesisat Metraji Yapmak](#)

[Profil Metraji Yapmak](#)

### 3.1.1 Artan ve Eksilen İş Kalemlerini Hakedişe Girmek

İş artışı hesabı yapıp iş artışı oluru alındıktan sonra ilgili iş kalemleri hakedişe girilebilecek duruma gelmiştir.

#### Artan ve Eksilen İş Kalemlerini Hakedişe Girmek

1. Ana menüdeki **Gerçekleşmeler** komut satırını tıklatarak **Gerçekleşme Yüzdeleri** sayfasına gelin ve iş grubunu seçin.
2. Projeden **Poz Ekle** düğmesini tıklatıp pozları listeleyin.
3. İş artışı yapılmış iş kalemlerinin poz no alanına **.../Art1**, eksilen iş kalemlerinin ise **.../Eks1** ifadelerinin eklenerek gösterildiğine dikkat edin.
4. İsteddiğiniz pozları **Ekle** düğmesini tıklatıp ekleyin, sonra **Kapat**'ı tıklatın.
5. Her bir iş kaleminin **Gerçekleşen Toplam (%)**'sini girin.
6. İş grubunu değiştirerek diğer grupların iş kalemlerini ve toplam gerçekleşme yüzdelerini tamamlayın.

#### Not:

- İş artışından sonra İş Kalemlerinin ve İş Gruplarının Sözleşmedeki Yüzdeleri kesinlikle değiştirilmemelidir.
- İş artışı oluru alındıktan sonra İşin Sözleşme Bilgileri penceresindeki Sözleşme Bedeli'ni değiştirmeyiniz. Çünkü hakedişin ilerleme yüzdeleri, gecikme cezası, ... gibi birçok hesaplama için sözleşme bedeline göre yapılmaktadır.

### 3.1.2 Yapımından Vazgeçilen ya da Azalan İmalatların Fiyatlarının Belirlenmesi

Anahtar teslim işlerde yapımından vazgeçilen ya da azalan imalatların fiyatlandırılmasına ait hesaplama sözleşmedeki yüzdelerden (pursantajlardan) değil, anlaşma birim fiyatlarıyla yapılmalıdır.

Yüksek Fen Kurulu'nun ilgili kararında açıkça belirtildiği gibi "**... ilerleme yüzdelerinden (pursantaj oranlarından) hareketle yapımından vazgeçilen iş kalemlerine ait birim fiyatların tespit edilemeyeceği**" açıktır.

T.C.  
BAYINDIRLIK VE İŞKAN BAKANLIĞI  
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar No : 2011/5  
Karar Tarihi : 23/03/2011

- 2 -

İşe ait Sözleşme'nin "Sözleşmenin türü ve bedeli" başlıklı 6 ncı maddesinde de;  
"6.1. Bu Sözleşme, anahtar teslimi götürü bedel sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen ..... toplam bedel üzerinden akdedilmiştir." hükmü,

Bulunmaktadır.

4735 sayılı Kanun ve sözleşmesinin yukarıda belirtilen hükümleri uyarınca; anahtar teslimi götürü bedel teklif alınan ihalelerde, isteklilerin işin tamamı için teklif verdikleri ve sözleşmenin de işin tamamı için yapıldığı ile işlerin bedellerinin ödenmesinde yüklenicilerin teklif ettikleri toplam bedelin esas alındığı, ilerleme yüzdelerinin (pursantaj oranlarının) işin yapılmasına ilişkin bir dayanak oluşturma niteliğinin bulunmadığı, proje ve mahal listelerine dayalı olarak hangi imalat seviyesinde sözleşme bedelinin hangi oranında ödeme yapılacağını gösteren bir belgeden ibaret olduğu ve birim fiyat niteliğinde bulunmadığı dolayısıyla, ilerleme yüzdelerinden (pursantaj oranlarından) hareketle yapımından vazgeçilen iş kalemlerine ait birim fiyatların da tespit edilemeyeceği hususları açıktır.

Ayrıca, sözleşmesi eki YİĞŞ'nin "Sözleşmede bulunmayan işlerin birim fiyatların tespiti" başlıklı 22 nci maddesinde bu konuda nasıl hareket edilmesi gerektiğine ilişkin hususlar ayrıca belirtilmiş bulunmaktadır.

### 3.2 Teklif Birim Fiyatlı İşlerde İş Artışı

Birim fiyat sözleşme ile yürütülen yapım işlerinde sözleşmede yer alan yüzlerce iş kaleminin miktarlarının kesin değeri doğal ki kesin hesapta belirlenip hesaplamalara yansıtılır.

Ancak teklif birim fiyatlı işlerde işin sözleşme bedeli ile bitirilemeyeceğinin anlaşıldığı durumlarda iş artışı hesabı yapıp gerekli olurlar alınmalıdır.

İş Artışı ve Eksilişi

Ara...

Artışın/Eksilişin tutarını görün

Kitaplardan seçerek poz ekleyin

Tesisat metrajı hazırlayın

Artış için Ek Sözleşme bilgilerini girin

Tıklayıp benzer poz seçimi yapın

Yeni poz oluşturmak için satır açar

Pozun birim fiyat sınırına dikkat edin

Poz No	Tanımı	Birimi	Birim Fiyat	Sözleşmedeki Miktarı	Sözleşmedeki Tutarı
11.123		m	1000	99	000,00
KGM/15.009/B	Buldozerle Her Cins Küskülüğü...	m <sup>3</sup>	10.48		0,00
KGM/15.010/A	Ekskavatörle Yumuşak Kayanı...	m <sup>3</sup>	23.54		0,00

1 - 3 aralığı gösteriliyor. Toplam 3 öge var

Sil Onayla

### İş Artışını Oluşturmak

Bir projede iş artışı sayfasına ilk kez giriliyorsa kullanıcı uyarılarak 1 nolu iş artışının hazırlanması için oluru istenir.






1. Ana menüdeki komut listesini açın, **İş Artışı ve Eksilişi** yazısını tıklatın.
2. İlk iş artışı hesaplanacaksa gelen uyarıyı okuyup **Oluştur**'u tıklatın.
3. İş Artışı ve Eksilişi sayfası iş artışı hesabı için hazırdır.
4. Buraya tüm iş grupları ve sözleşmedeki iş kalemleri miktar ve birim fiyatlarıyla birlikte gelir. Görüleceği gibi ikinci keşif miktarları da sözleşme miktarları ile aynıdır.

### Artan ve Eksilen İş Kalemlerini Girmek

1. Artan ve eksilen iş kalemlerini gireceğiniz iş grubunu, üstünde tıklatıp seçin.
2. Projede ilk kez kullanılması gereken bir iş kalemi varsa **+ Poz** düğmesini tıklatın.
3. Açılan **Poz No** alanına pozun numarasını yazın. Sonra **Tanımı, Birimi, Artan/Eksilen Miktar, Anlaşma Birim Fiyatı**'nı girin.


#### Olur Miktarı Girilmesi

İhale tarihi  $\geq$  18.08.2019 olan işlerde yeni fiyatla sözleşmeye dâhil olan iş kalemlerinin revize birim fiyat hesabının yapılabilmesi için Olur Miktarı girilmelidir.




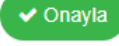
- Pozun üzerine gelerek  düğmesine tıklayıp **Düzenle** diyerek **Olur Miktarı**'nı girin.
  - **Kaydet**'i tıkkatıp çıkın.
4. Mevcut pozlardan miktarı değişenlerin ve yeni eklediğiniz pozların 2. keşif miktarlarını girin. Artan iş kalemlerinin poz nosunun yanında  işaretinin, eksilen imalatların ise  işaretinin bulunduğunu gözleyin.
  5. Böylece artan/eksilen tüm iş kalemlerinin bilgilerini tamamlayın.
  6. **İş Artışı ve Eksilişi İcmali** düğmesini [  ] tıkkatıp artan ve eksilen tutarları ve yüzdeleri gözleyin.
  7. Hesaplamanın tamamlandığını düşünüyorsanız  düğmesini tıkkatın.
  8. Bulunulan İş Artışı ve Eksilişi'ni tümüyle ortadan kaldırmak için **Sil**'i tıkkatın.

#### Artan ve Eksilen İşleri Yeni İş Grubunda Hesaplamak

Teklif birim fiyatlı işlerde sık kullanılmazsa bile istenilirse artan/eksilen işleri yeni açılacak iş grubu ya da iş gruplarında hesaplamak mümkündür.

1. Artan ve eksilen işler için yeni iş grupları tanımlamak için **İş Grubu Düzenle** düğmesini [  ] tıkkatın.
2. Gelen [İş Grupları](#) penceresinde iş artışlarını hesaplayacağınız iş gruplarını düzenleyin.
3. İleri (İş Artışı ve Eksilişi) ile yeniden İş Artışı ve Eksilişi sayfasına gelin.
4. Bu projede daha önce tanımlanmış pozları kullanmak için **Projeden Poz Ekle** düğmesini tıkkatıp listeye ulaşın.
5. Bir pozu listede arayarak bulmak için **Ara...** alanına birkaç karakterini yazıp listeyi daraltın.
6. İsteddiğiniz pozları **Ekle** düğmesini tıkkatıp ekleyin. Eklenmiş pozların soluk olarak belirtildiğine dikkat edin.



7. Bulunulan gruba eklemeleriniz bittiğinde **Kapat'**ı tıklatın.
8. Projede ilk kez kullanılması gereken bir iş kalemi varsa **+ Poz** düğmesini tıklatın.
9. Açılan **Poz No** alanına pozun numarasını yazın. Sonra **Tanımı, Birimi, Artan/Eksilen Miktar, Anlaşma Birim Fiyatı'**nı girin.
10. Bu iş grubu sözleşmede olmadığında eklediğiniz pozların 2. keşif miktarlarını girerken eksilen imalatların miktarı için eksi (-) işaretini kullanın. Artan iş kalemlerinin poz nosunun yanında  işaretinin, eksilen imalatların ise  işaretinin bulunduğunu gözleyin.
11. Böylece artan/eksilen tüm iş kalemlerinin bilgilerini tamamlayın.
12. **İş Artışı ve Eksilişi İcmali** düğmesini [] tıklatıp artan ve eksilen tutarları ve yüzdeleri gözleyin.
13. Hesaplamanın tamamlandığını düşünüyorsanız  düğmesini tıklatın.
14. Bulunulan İş Artışı ve Eksilişi'ni tümüyle ortadan kaldırmak için **Sil'**i tıklatın.

Ayrıca bakınız:

Ayrıca Bakınız:

[İmalat Metraji Yapmak](#)

[Demir Metraji Yapmak](#)

[Tesisat Metraji Yapmak](#)

[Profil Metraji Yapmak](#)

[İş Artışı Olan Pozların Birim Fiyatlarının Belirlenmesi](#)

[Artan ve Eksilen İş Kalemlerini Hakedişe Girmek](#)

[Yapım İşleri Genel Şartnamesi](#)

### 3.2.1 Artan ve Eksilen İş Kalemlerini Hakedişe Girmek (TBF)


Birim fiyat sözleşme ile yürütülen yapım işlerinde artan/azalan/vazgeçilen imalatların hakedişe konulması için ilave bir işleme gerek yoktur. Zaten iş kalemi bazında miktar girerek yapılan işlerin tutarı hesaplandığından mevcut hakediş metodunun sürdürülmesi yeterlidir.

[Bakınız Yeşil Defter](#)

### 3.3 Ek Sözleşmenin Girilmesi

Proje için iş artışı yapılmışsa idare ile yüklenici arasında bir ek sözleşme yapılır. Bu ek sözleşmenin bilgilerinin de programa girilmesi gerekir.


#### Ek Sözleşmenin Girilmesi

1. İş Artışı ve Eksilişi sayfasındaki **Ek Sözleşme** düğmesini [  ] tıklatın.
2. Açılan **Ek Sözleşme** sayfasında **+ Ek Sözleşme Oluştur** düğmesini tıklatın.
3. Açılan yeni satırdaki Tarihi, Sayısı ve Ek Sözleşme Bedeli'ni girin.
4. Gerekliğinde ek sözleşmeyi tümüyle silmek için satır üstünde durup **Sil** düğmesini tıklatın.

## 4 Süre Uzatımı

Proje için iş artışı veya başka nedenlerle ek süre verilmişse (onaylanmışsa) bunun proje bilgilerine eklenmesi gerekir.

#### Süre Uzatımının Eklenmesi

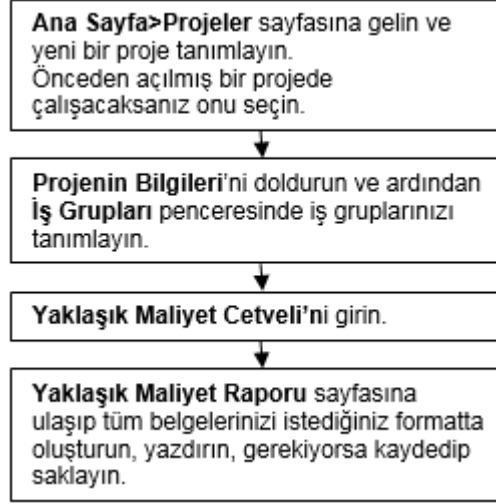
1. Ana menüdeki komut listesini açın ve **Süre Uzatımı** komut satırını tıklatın.
2. Açılan Süre Uzatımı sayfasında **+ Süre Uzatımı Oluştur** düğmesini [  ] tıklatın.
3. Açılan yeni satırdaki **Tarihi**, **Sayısı**, **Verilen Süre** ve **Bitim Tarihi** bilgilerini girin.
4. Gerekliğinde süre uzatımını tümüyle silmek için satır üstünde durup **Sil** düğmesini tıklatın.

## 5 Yaklaşık Maliyet İşlemleri

Bilindiği gibi OskabULUT'un 3 modülünden biri MaliyetBULUT modülüdür. Giriş yaptıktan sonra bu modül seçilerek, istenilen bir projenin tüm maliyeti hesaplamaları kolayca yapılır.

## 5.1 Maliyet Hesabı Akış Çizelgesi

Maliyet düzenlemede izlenecek yol çizelge olarak aşağıda verilmiştir.



## 5.2 Yeni Bir Maliyet Projesi Oluşturmak

Bu listede açılmış projeler listelenir. Sütun adları Projenin Adı, Düzenlenen Son Maliyet ve Projenin Tamamlanma Yüzdesi şeklindedir.

Projenin Tamamlanma Yüzdesi, yapılan işlerin sözleşme fiyatlarıyla toplamının sözleşme bedeline göre yüzdesi olarak gösterilmektedir.

Proje Ara hücresine projenin adında geçen sözcük/karakterler yazılarak liste daraltılabilir.

Projeler

Tutarları gizlemek/göstermek için tıklayın

Projenin Adı	Hesap Tarihi	Yaklaşık Maliyet Tutarı
KAFDAĞI ÖZEL İDARE ÖNERİLERİ İÇİN AÇTIM	15.03.2022	613.454,55 ₺
YENİKENT KAMPÜSÜ	22.02.2022	45.251,62 ₺
YOL, KÖPRÜ ve BİTÜM İŞLERİ	21.12.2020	13.829,24 ₺
FIYAT	21.12.2020	13.829,24 ₺
1-AR		

Projelerle ilgili birçok işlem

- Kurum İçi Dosya Yetkilendirme
- Yüklenici Yetkisi
- Kopya Oluştur
- Arşivle


Arşivlenenler ve Silinenler burada

Arşiv Çöp Kutusu

### Yeni Bir Yaklaşık Maliyet Projesi Oluşturmak

1. Projeler sayfasında **+ Yeni Proje Oluştur**'u tıklatın.
2. Maliyetleri düzenlenmek üzere yeni açılacak projenin adını (**İşin Adı**) yazın.
3. **Hesaplama Tarihi**'ni girip **Oluştur**'u tıklatın.
4. Girilen bilgilerin saklanması için **Kaydet**'i tıklatın.

### ▲ Mevcut Bir Projeyi Yeni Bir Yaklaşık Maliyet Projesi Olarak Çoğaltmak / Kopyalamak

1. **Projeler** sayfasında kopyasını oluşturmak istediğiniz dosyaya gelip  düğmesini tıklatın.
2. **Kopya Oluştur** diyerek oluşturacağınız dosya adını girin ve **Oluştur**'u tıklatın.
3. Projeler listesinde oluşturduğunuz kopya dosyayı görebilirsiniz.

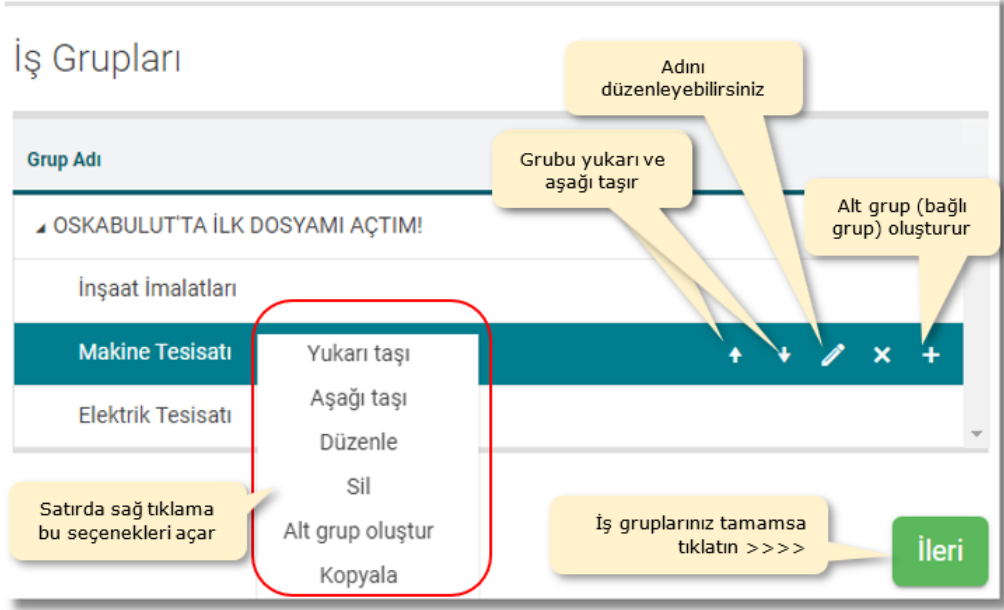
## 5.3 İş Grupları

Yapım işlerinde, miktar ve parasal değerlerinin ayrı izlenmesi istenen iş grupları için tanımlamalar yapılır. 'inşaat işleri', 'tesisat işleri', 'elektrik işleri', ...gibi iş grubu olarak adlandırılan işin kısımlarına poz girilebilir. İş grubunun bağlı olduğu bölüme ise ana grup denir. Ana gruba poz girilemez.

Projenin tanımlanmasından sonra yapılması gereken iş gruplarını belirlemektir. Bunun için İşin Bilgileri menüsünden İş Grupları yazısını tıklatın. Açılan sayfada çok kullanılan gruplar hazır gelir.

Hakediş projelerinde iş gruplarının sözleşmede yer aldığı şekilde düzenlenmesi gerektiği açıktır.

Henüz hiçbir miktar girişi yapılmamışsa iş gruplarını silmek ve tümünü yeniden oluşturmak mümkündür.



### Yeni Bir İş Grubu Oluşturmak

1. İşin adına bağlı bir grup oluşturmak için işin adı üstünde sağ tıklayın, sonra gelen listeden **Alt grup oluştur**'u tıktatın. (Ya da satır üstündeyken sağ tarafta görünen **Alt grup oluştur** düğmesini [ + ] tıktatın.)
2. Açılan alana iş grubunun adını yazın ve sonra **Güncelle**'yi tıktatın.
3. Bir iş grubuna bağlı bir alt grup oluşturmak için işin adı üstünde sağ tıklayın, sonra gelen listeden **Alt grup oluştur**'u tıktatın. (Ya da satır üstündeyken sağ tarafta görünen **Alt grup oluştur** düğmesini tıktatın.)
4. Açılan alana iş grubunun adını yazın ve sonra **Güncelle**'yi tıktatın.
5. Böylece devam ederek istenilen iş grubu ağacını tamamlayın.

### İş Grubunu Başka Bir Grubun Altına Almak

- Taşımak istediğiniz iş grubunu fare ile tutun, sürükleyerek istediğiniz ana grubun üzerine bırakın.

### İş Grubunu Başka Bir Grubun Altına Kopyalamak

Bir iş grubu bağlı alt gruplarıyla birlikte işin adına ya da bir iş grubuna kopyalanabilir.

1. Kopyalanacak iş grubu üstünde sağ tıklayın ve gelen seçeneklerden **Kopyala**'yı seçin.
2. Hedef satırında sağ tıklayıp **Yapıştır**'ı seçin.
3. Seçtiğiniz grup ve bağlılarının aynen burada da oluştuğunu gözleyin.

### İş Grubunu Silmek



1. Silmek istediğiniz iş grubunun üstünde sağ tıklayın, sonra gelen listeden **Sil**'i tıklatın. (Ya da satır üstündeyken sağ tarafta görünen **Sil** düğmesini tıklatın).
2. İş grubuna (ve -varsa- alt gruplara) bağlı poz yoksa silinecek uyarısı gelir. Bu uyarı onaylanarak işlem tamamlanır.

**Not:** Projede silinmek istenilen iş grubuna poz girişi yapılmışsa silme işlemi yapılamaz. Önce ilgili yerlerdeki pozların silinmesi gerekir.

### İş Grubunun Adını Değiştirmek

1. Adını değiştirmek istediğiniz iş grubunun üstünde sağ tıklayın, sonra gelen listeden **Düzenle**'yi tıklatın. (Ya da satır üstündeyken sağ tarafta görünen **Düzenle** düğmesini tıklatın.)
2. Açılan alanda iş grubunun adını düzeltin ve sonra **Güncelle**'yi tıklatın.

### İş Gruplarını Sıralamak

1. Sırasını değiştirmek istediğiniz iş grubunun üstünde sağ tıklayın, sonra gelen listeden **Yukarı taşı** veya **Aşağı taşı**'yi tıklatın. (Ya da satır üstündeyken sağ tarafta görünen **Yukarı taşı** düğmesini [] veya **Aşağı taşı** düğmesini [] tıklatın.)
2. Böylece devam ederek istenilen sıralamayı elde edebilirsiniz.

### Ağaç Yapısını Daraltma/Genişletme

Daraltma/genişletme komutları ile ağaç yapısında yer alan iş gruplarının gizlenip/görünmesini sağlayabilirsiniz.



İş grubu adının önünde yer alan eşkenar üçgen işareti ( ▶ ) grubun bir ana grup olduğunu (bu gruba bağlı gruplar olduğunu) ve bunların gizlenmiş halde olduğunu gösterir.

Örnek: ▶ İnşaat İmalatları

İş grubu adının önünde yer alan dik üçgen işareti ( ◀ ) grubun bir ana grup olduğunu (bu gruba bağlı gruplar olduğunu) ve bunların gösterilmekte olduğunu gösterir.

Örnek: ◀ Makine Tesisatı

İş grubu adının önünde hiçbir işaret yoksa bu gruba bağlı alt gruplar olmadığını, bu gruba direkt poz ve miktar girişi yapılabileceğini belirtir.


Örnek: ○ Elektrik Tesisatı

#### Çalışılacak İş Grubunu Seçmek

1. İş grubu ile çalışılan sayfalarda hangi iş grubunda çalışılmak istenildiği, üzerinde tıklatılarak belirtilir.
2. İş grupları penceresi ilgili menülerin solunda yer alır.

## 5.4 Yaklaşık Maliyet Cetveli



Yaklaşık Maliyet Cetveli sayfasında poz oluşturma, poz ekleme, poz silme düzeltme ve metraj işlemleri yapılabilir.

Yaklaşık maliyet tutarının arayüzde gizlenebilmesini  düğmesi ile sağlayabilirsiniz.

The screenshot shows the 'Yaklaşık Maliyet Cetveli' interface. It features a search bar at the top, a table with columns for 'Poz No', 'Tanımı', 'Birimi', and 'Miktar', and a toolbar with icons for refresh, delete, add, edit, and print. Callouts provide instructions: 'İcmal güncelleme penceresini açar' (opens the summary update window), 'Excel'den poz getirin' (import items from Excel), 'Tesisat metrajı hazırlayın' (prepare plumbing quantities), 'Kitaplardan seçerek poz ekleyin' (add items from books), 'Toplamı görün' (view total), 'Yeni poz oluşturmak için satır açar' (opens row to create new item), 'Miktarı elle girin' (enter quantity manually), and 'Pozun bilgilerini düzenleyin/imalat metrajını açın' (edit item info/open construction quantities) with options 'Sil' (Delete), 'Düzenle' (Edit), and 'İmalat Metrajı' (Construction Quantities).

Poz No	Tanımı	Birimi	Miktar
15.115.1201	El ile her derinlikte yumuşak ve sert toprak	m³	3,265
15.115.1203	El ile her derinlikte yumuşak ve sert kü...	m³	1

### Yaklaşık Maliyet Cetveli'ne Poz Ekleme



1. Ana menüdeki **Yaklaşık Maliyet Cetveli** komut satırını tıklatarak aynı isimli sayfaya gelin ve poz gireceğiniz iş grubunu, üstünde tıklattığınız seçin.
2. **Poz Ekle** düğmesini tıklattığınız Kitaplık, Proje ve Benim Kitaplarım'daki pozların seçilebileceği sayfaya ulaşın.
3. Kullanacağınız pozun hangi kitaba ve fasikülüne ait olduğunu biliyorsanız adlarını tıklayıp işaretleyin.
4. Bu projede (diğer gruplarda) daha önce tanımlanmış pozları kullanmak için **Proje** sekmesini tıklattığınız.
5. Bir pozun listede arayarak bulmak için Poz Numarasını Giriniz alanına birkaç karakterini yazıp listeyi daraltın.
6. Yazdığınız karakterleri herhangi bir yerinde içeren pozlar listelenmiştir. İsteddiğiniz pozları **Ekle** düğmesini [  ] tıklattığınız ekleyin.
7. Pozun montaj ya da demontaj fiyatını eklemek isterseniz  düğmesine tık-

Montaj Pozu Olarak Ekle

Demontaj Pozu Olarak Ekle




layın, ekrana gelen penceresinden seçiminizi yaparak poz ekleyin sonra **Kapat**'ı tıklattığınız.




8. Aynı zamanda **Hızlı Poz Ekleme** işlemini yapan  düğmesine tıklayıp açılan satırda poz numarasının bir kısmını girerek gelen öneri penceresinden pozu hızlı bir şekilde de ekleyebilirsiniz. İsterseniz yeni bir poz da kaydedebilirsiniz. Açılan Poz No alanına pozun numarasını yazın. Sonra Tanımı, Birimi, Birim Fiyatı ve sözleşmedeki Miktarını girin.
9. Her bir iş kaleminin **Miktar**'ını girin.
10. Böylece bulunulan grubun ve iş grubunu değiştirerek diğer grupların iş kalemlerini ve toplam imalat miktarlarını tamamlayın.
11. Elektronik ortamda hazırlanmış pozları ve ilgili bilgilerini **Excel'den Getir** düğmesi  kullanılarak getirmek de mümkündür.

### Excelden Poz Getirmek

Getirilecek bilgileri, önce uygulamanın önerdiği ve örneğini verdiği bir Excel'e aktarmak, oradan uygulamaya getirmek işinizi hızlı ve hatasız yapmanızı sağlar.

1. **Excel'den Getir** düğmesini [  ] tıklatın.
  2. Getirilecek Excel dosyasını hazırlamak için **Örnek Excel Dosyasını İndir**'i tıklatın ve indirin.
  3. Örnek dosyayı ve bilgi getireceğiniz Excel dosyasını yan yana açın.
  4. Bilgi getirilecek Excel'deki ilgili alanları kopyalayın, örnek Excel dosyasının uygun alanına/alanlarına **Özel Yapıştır > Değerleri** seçeneği ile yapıştırın
  5. **Dosya Seç**'i tıklatın ve gelen pencerede, yukarıda anlatıldığı gibi düzenlediğiniz, örnek Excel (\*.xls) dosyasını bulup seçin.
  6. Dosya seçiminden sonra gereken eşleşmeler kontrol edilerek pozlar ön izleme olarak ekrana gelecektir. Gerekliyorsa sütun adlarını eşleştirin.
  7.  dedikten sonra **Kaydet**'i tıklatıp işlemi tamamlayın.
12. Böylece bulunulan grubun ve diğer grupların tüm pozlarına ait bilgileri tamamlayın.
  13. **İş Gruplarının Tutarları** düğmesini [  ] tıklatıp yüzdelerin ve parasal değerlerin sözleşmedekilerle aynı olduğunu gözleyin.

### ▲ Yeni Poz Oluşturmak

1. Ana menüdeki Yaklaşık Maliyet Cetveli komut satırını tıklatarak aynı isimli sayfaya gelin ve poz gireceğiniz iş grubunu, üstünde tıklatıp seçin.
2. Yeni bir poz tanımlayıp girmek için  düğmesini tıklatın.
3. Açılan Poz No alanına pozun numarasını yazın. Sonra Tanımı, Birimi, Birim Fiyatı ve sözleşmedeki Miktarını girin.

### İş Kalemlerinin Bilgilerini Değiştirmek/Düzeltilmek

1. Düzeltilmek istediğiniz poz satırındaki **Seçenekler** düğmesini tıklatın, sonra gelen seçeneklerden Düzenle'yi tıklatın.
2. Gelen Poz Düzenle penceresinde gerekli değişiklikleri yapın ve **Kaydet**'i tıklatın.


### Kullanılmış Bir İş Kalemını Silmek

Bir gruba yanlışlıkla kaydedildiği anlaşılan bir poz silinebilir.


1. Bulunulan iş grubuna yanlışlıkla girilmiş poz satırındaki **Seçenekler** düğmesini tıklatın, sonra gelen seçeneklerden **Sil**'i tıklatın.
2. Poz silinecek uyarısını onaylayarak işlemi tamamlayın.

### İş Grubundaki Tüm Pozları Silmek



Tüm pozların yanlış bir gruba kaydedildiği anlaşılırsa topluca silinebilirler.

1. Yaklaşık Maliyet Cetveli penceresinin sağ üstünde bulunan **Tüm Pozları Sil** düğmesini [  ] tıklatın.
2. Pozlar silinecek uyarısını onaylayarak işlemi tamamlayın.


### İş Gruplarının Tutarlarını ve Genel Toplamı Görmek

1. Yaklaşık Maliyet Cetveli penceresinin sağ üstünde bulunan **İş Gruplarının Tutarları** düğmesini [  ] tıklatıp iş gruplarının tutarları ile genel toplamı gözleyin.
2. Toplam tutarın sözleşme bedeline eşit olduğunu görün.

### İş Kaleminin Nakliye Bilgilerini Görmek

1. Pozun önünde yer alan eşkenar üçgen işareti (  ) bu poza ait nakliye/nakliyeler olduğunu ve bunların gizlenmiş halde olduğunu gösterir.
2. Pozun önünde yer alan dik üçgen işareti (  ) bu poza ait nakliye/nakliyeler olduğunu ve bunların gösterilmekte olduğunu gösterir.

### İş Gruplarının Tutarları

1. Yaklaşık Maliyet Cetveli'ndeki iş grupları, bu projenin iş grupları olarak girilmiş olmalıdır.
2. Yaklaşık Maliyet Cetveli sayfasının sağ üstünde bulunan **İş Gruplarının Tutarları** düğmesini [  ] tıklatıp iş gruplarının yüzdelerini, tutarları ve genel toplamı gözleyin.

Ayrıca Bakınız:

[İmalat Metraji Yapmak](#)

[Demir Metraji Yapmak](#)


[Tesisat Metraji Yapmak](#)

[Profil Metraji Yapmak](#)

#### 5.4.1 İcmal Güncelleme

Hazırlanan yaklaşık maliyetin güncelliğini kaybetmesi halinde yaklaşık maliyetin güncellenmesi gerekebilir. Güncellemenin bir yolu da yaklaşık maliyet toplamının güncellenmesidir.

#### İcmal Güncelleme İşlemleri

1. Yaklaşık maliyet penceresinde **İcmal Güncelle**  düğmesine tıklayın.
2. Gelen İcmal Güncelle penceresinde Temel Endeks Ayını seçin.
3. Güncel Endeks Ayı olarak yayınlanmış son endeks ayını (güncel ayı) seçin.
4. Güncellenecek Kitaplar düğmesini tıklatıp güncellenecek tutara dâhil olmasını istediğiniz pozların kurumlarını (kitap adlarını) seçin.

5. Katsayı hesaplandıktan sonra **Uygula** diyerek işlemi bitirin.
6. Bu işlem sonucunda belirlediğiniz kitaplara ait iş kalemlerinin toplamı bulunur ve bu toplamı güncelleyerek yaklaşık maliyetin genel toplamı yeniden hesaplanır.

**Not:** Yüksek Fen Kurulu'nun bu konudaki 2018/31 sayılı kararı, yaklaşık maliyetteki ÇŞB pozlarının tutarının "TÜİK İnşaat Maliyet Endeksi ve Değişim Oranına" göre güncelenebileceğini belirtiyor. Bu kararda belirtilen esasların 2018 Yılı ve sonrasındaki İnşaat ve Tesisat Birim Fiyatları'nın "Genel Hükümler ve Açıklamalar" bölümünde de bulunacağı belirtildi.

Yüksek Fen Kurulu'nun bu konudaki 2018/31 sayılı kararı,

<https://webdosya.csb.gov.tr/db/yfk/icerikler/2018-31-20180828101916.pdf>

## 5.5 Metraj İşlemleri

Yaklaşık maliyet, mahal işlemleri, hakediş projelerindeki yeşil defter, iş artışı ve ek-silişi gibi birçok yerde kullanılan ve miktar hesaplamaya yarayan metraj işlemleri burada anlatılmıştır.

Pencereye göre düğme ve renklerinde değişiklikler olduğu halde işleyiş aynı olduğu için anlatımlar sadece burada yapılmıştır.



### 5.5.1 İmalat Metrajı Yapmak

Yaklaşık maliyet, mahal işlemleri, hakediş projelerindeki yeşil defter, iş artışı ve ek-silişi gibi birçok yerde kullanılan ve miktar hesaplamaya yarayan imalat metraj işlemleri burada anlatılmıştır.

Pencereye göre düğme ve renklerinde değişiklikler olduğu halde işleyiş aynı olduğu için anlatımlar sadece burada yapılmıştır.


#### İmalat Metrajı Yapmak

1. Metraj yapacağınız poz satırındaki **Seçenekler** düğmesini, sonra gelen seçeneklerden İmalat Metrajı'nı tıklatın. Seçeneklerde İmalat Metrajı görünmüyorsa **Düzenle** diyerek pozun metraj tipini **İmalat Metrajı** olarak değiştirin.
2. Gelen metraj penceresinde Açıklama, Adet, En, Boy ve Yükseklik bilgilerini girerek Enter ile çalışma sayfasına ekleyin.
3. Satır silmek için **Satır Sil** düğmesini tıklatın.

4. Tüm satırları silmek için  düğmesini tıklatın ve sonra tüm satırlar silinecek uyarısını onaylayarak işlemi tamamlayın.
5. **Excel'den Getir** [] düğmesi ile elinizde hazır bulunan imalat metrajlarını da pencereye ekleyebilirsiniz.


### Excel'den Metraj Cetveli Getirmek

Getirilecek bilgileri, önce uygulamanın önerdiği ve örneğini verdiği bir Excel'e aktarmak, oradan uygulamaya getirmek işinizi hızlı ve hatasız yapmanızı sağlar.

1. **Excel'den Getir** düğmesini tıklatın.
2. Getirilecek Excel dosyasını hazırlamak için **Örnek Excel Dosyasını İndir**'i tıklatın ve indirin.
3. Örnek dosyayı ve bilgi getireceğiniz Excel dosyasını yan yana açın.
4. Bilgi getirilecek Excel'deki ilgili alanları kopyalayın, örnek Excel dosyasının uygun alanına/alanlarına **Özel Yapıştır > Değerleri** seçeneği ile yapıştırın
5. **Dosya Seç**'i tıklatın ve gelen pencerede, yukarıda anlatıldığı gibi düzenlediğiniz, örnek Excel (\*.xls) dosyasını bulup seçin.
6. Dosya seçiminden sonra gereken eşleşmeler kontrol edilerek pozlar ön izleme olarak ekrana gelecektir. Gerekiyorsa sütun adlarını eşleştirin.
7.  dedikten sonra **Kaydet**'i tıklatıp işlemi tamamlayın.

### İmalat Metrajında Poza Köprü Oluşturmak

İmalat metrajı penceresine metrajı yapılmış diğer bir pozun miktarını alabilen bağlantı (köprü)satırı konulabilir. Böylece metrajı yapılmış bir pozun aynı ölçülerini kullanan yeni pozlar için bu ölçüleri yeniden girmeden, sadece o poza bağlantı (köprü) verilerek, metraj yapılmış olur.

- **Köprü Oluştur** düğmesini tıklatın.
- Bağlantı vereceğiniz poz  sembolüne tıklayarak seçin ve pencereyi kapatın.
- Seçtiğiniz pozun ... gibidir (bulunduğu iş grubu) açıklaması ve miktarı ile bulunan cetvel satırına yerleştiğini gözleyin.

- Bu satırda yer alan poz ve metraj miktarı artık buraya bağlanarak köprülenmiştir.

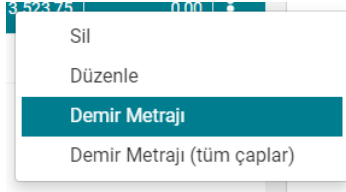
## 5.5.2 Demir Metraji Yapmak

Yaklaşık maliyet, mahal işlemleri, hakediş projelerindeki yeşil defter, iş artışı ve ek-silişi gibi birçok yerde kullanılan ve miktar hesaplamaya yarayan demir metraj işlemleri burada anlatılmıştır.

Pencereye göre düğme ve renklerinde değişiklikler olduğu halde işleyiş aynı olduğu için anlatımlar sadece burada yapılmıştır.

### Demir Metraji Yapmak

1. Demir metraji yapacağınız iş grubunu/mahali, üstünde tıklatıp seçin.
2. Metraj tipi Demir Metraji olan pozun satırındaki **Seçenekler** düğmesini tıklatın.



3. Açılan pencerede **Demir Metraji (tüm çaplar)** veya **Demir Metraji** seçeneklerinden birine tıklayın. Seçeneklerde Demir Metraji görünmüyorsa **Düzenle** diyerek pozun metraj tipini **Demir Metraji** olarak değiştirin.
4. **Demir Metraji (tüm çaplar)** seçeneğinde ise tüm demir çapları kullanılabilir, ancak hesaplanan demir ağırlıkları otomatik olarak ayrıştırılarak ait oldukları pozlara -Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının pozlarında belirlenmiş olan pozlara- kaydedilirler.


**Çapı Ø8-Ø12 mm olanlar 15.160.1003 pozuna** (Ø8-Ø12 mm nervürlü beton çelik çubuğu, çubukların kesilmesi, bükülmesi ve yerine konulması),

**Çapı Ø14-Ø28 mm olanlar 15.160.1004 pozuna** (Ø14-Ø28 mm nervürlü beton çelik çubuğu, çubukların kesilmesi, bükülmesi ve yerine konulması),

**Çapı Ø30-Ø50 mm olanlar 15.160.1004 pozuna** (Ø30-Ø50 mm nervürlü beton çelik çubuğu, çubukların kesilmesi, bükülmesi ve yerine konulması), **kaydedilirler.**

5. **Demir Metraji** seçeneği ise biraz daha farklı çalışır. Yukarıda belirtilen demir pozlarından birinin üstündeyken **Demir Metraji** yazısını tıklatıp açılan demir metraji penceresinde sadece seçilen pozun kapsamına giren demir çaplarını kul-

lanabilirsiniz. Burada küçük ama önemli bir özelliğe dikkat ediniz: Çap ayırt etmeksizin demir metraji yapmak da mümkündür. Bunun için, ÇŞİD Bakanlığınca tanımlanmış demir pozlarının dışında bir poz seçip veya özel bir poz oluşturup demir metraji cetvelini açarak çalışmak yeterlidir.



6. Açıklama, çapı, benzeri, adet ve boyu satırlarına bilgileri girerek demir metrajını tamamlayın.
7. Satır silmek için **Satır Sil** düğmesini tıklatın.
8. Tüm satırları silmek için  düğmesini tıklatın ve sonra tüm satırlar silinecek uyarısını onaylayarak işlemi tamamlayın.

### 5.5.3 Tesisat Metraji Yapmak

Yaklaşık maliyet, mahal işlemleri, hakediş projelerindeki yeşil defter, iş artışı ve ek-silişi gibi birçok yerde kullanılan ve miktar hesaplamaaya yarayan tesisat metraj işlemleri burada anlatılmıştır.

Pencereye göre düğme ve renklerinde değişiklikler olduğu halde işleyiş aynı olduğu için anlatımlar sadece burada yapılmıştır.


#### Tesisat Metraji Yapmak

1. Tesisat metraji yapacağınız iş grubu/mahal üstünde tıklatıp seçin. **Tesisat Metraji** [] düğmesini tıklatın. Bu listeye metraj tipi **Tesisat Metraji** olan iş kalemleri gelirler.
2. Listenizde olduğu halde tesisat metraji cetveline gelmeyen poz/pozlar varsa, satırın sonunda bulunan **Seçenekler** düğmesini tıklatın ve **Düzenle** diyerek pozun metraj tipini **Tesisat Metraji** olarak değiştirin.
3. Açılan pencerede tesisat metraji yapacağınız mahalleri  düğmesi ile ekleyebilirsiniz.
4. Mahal adını pencere üzerine tıklayarak değiştirebilirsiniz.
5. Seçilen pozların mahallerdeki miktarlarını girerek tesisat metrajını tamamlayın.

#### Montaj/Demontaj Fiyatlarıyla Poz Ekleme

1. **Poz Ekle** düğmesini tıklatıp Kitaplık, Proje ve Benim Kitaplarım'daki pozların seçilebileceği sayfaya ulaşın.

2. Kullanacağınız pozun hangi kitaba ve fasikülüne ait olduğunu biliyorsanız adlarını tıklayıp işaretleyin.

3. Ekleyeceğiniz pozun üzerine gelip  düğmesine tıklayın.

Montaj Pozu Olarak Ekle

Demontaj Pozu Olarak Ekle

4. Ekranaya gelen  penceresinden seçiminizi yaparak poz ekleyin.

#### 5.5.4 Profil Metrajı Yapmak



Yaklaşık maliyet, mahal işlemleri, hakediş projelerindeki yeşil defter, iş artışı ve ek-silişi gibi birçok yerde kullanılan ve miktar hesaplamaya yarayan profil metraj işlemleri burada anlatılmıştır.

Pencereye göre düğme ve renklerinde değişiklikler olduğu halde işleyiş aynı olduğu için anlatımlar sadece burada yapılmıştır.

##### Profil Metrajı Yapmak

1. Metrajı tipi Profil Metrajı olan pozun satırındaki **Seçenekler** düğmesini tıklatın.
2. Açılan pencerede **Profil Metrajı**'na tıklatın. Seçeneklerde Profil Metrajı görünmüyorsa **Düzenle** diyerek pozun metraj tipini **Profil Metrajı** olarak değiştirin.
3. Profil tipinizi belirledikten sonra Adet, Boyut ve Kaynak Katsayısını girerek profil metrajını tamamlayın.

##### ☐ Profil Metrajına Özel Profil Tipi Ekleme

1. Profil Tipi satırına gelerek açılan pencereden  işaretine tıklatın.
2. **Profil Oluştur** penceresindeki bilgileri doldurarak **Kaydet**'i tıklatın.
3. Profil oluşturulduktan sonra  işaretiyle profili metrajınıza ekleyebilirsiniz.



## 5.6 Projenin İş Kalemleri

Kullanılan pozları (iş kalemlerini) kontrol edip düzeltme işlemi **İş Kalemleri** menüsünde yapılır.

İş Kalemi

Poz No: 15.160.1005 Tanım: Ø 28 mm den büyük nervürlü beton çelik çubuğu, çubukların k...

Birim Fiyat (₺): 13.523,75 Poz Tipi: Fiyat Pozu Maliyet Tipi: Diğer Fiyatı Nereden?: Ana birim fiyat kitabından ekle...

Metraj Tipi: Demir Metraji Yapım Şartı: Nervürlü beton çelik çubuğunun

Değişiklik yapılmışsa **Uygula**'yı tıklatın

Uygula

Kâr Oranı	Ana Kitaptan	Katsayı	Nakliye	Teklifler
Kârsız Birim Fiyat (₺): 10.819,00	Kâr Oranı (%): 25	Birim Fiyat (₺): 13.523,75		İş kalemi fiyatını tekliflerden hesapla

Ana kitaptan yenileme sekmesi

Seçilileri istenen katsayı ile çarpın


Pozun içerdiği nakliyeler ve bilgileri

Değişiklikte **Uygula**


Uygula

### İş Kalemlerini Filtrelemek

Filtreleme özelliğini kullanarak iş kalemlerini filtrelemek mümkündür.

1. Sol üstte yer alan filtrele düğmesini [  ] tıklatın.
2. Gelen seçenekleri kullanarak **Uygula** düğmesini tıklatın.
3. İş kalemlerinizi seçtikten sonra **Kapat** düğmesini tıklatarak seçtiğiniz iş kalemlerini gelen pencerede gözlemleyin.

### İş Kalemlerinde Seçilen Pozu Benim Kitaplarıma Ekleme

1. Sol tarafta listelenen pozlardan eklemek istediğimiz poz işaretleyiniz.
2. Benim Kitaplarıma Ekle  düğmesine tıklayın.
3. Ekleyeceğimiz kitap adını seçtikten sonra **Ekle** düğmesine tıklayın.

### İş Kalemlerinin Kâr Oranını Değiştirmek

1. İş Kalemleri penceresinde kâr oranını değiştirmek istediğiniz iş kalemlerini işaretleyin.
2. **Kâr Oranı** sekmesini tıklatın
3. Kâr Oranını girin.
4. **Uygula** düğmesine tıklayın.

### İş Kalemlerinin Bilgilerini Ana Kitaptan Yenilemek

1. İş Kalemleri penceresinde birim fiyatlarını ve diğer bilgilerin yeniden getirmek istediğiniz iş kalemlerini işaretleyin.
2. **Ana Kitap** sekmesini tıklatın
3. Pencerede yılı seçtikten(\*) sonra **Uygula** düğmesini tıklatın.
4. İş Kaleminin birden fazla kitapta bulunması halinde gelen pencerede kitap seçtikten sonra **Uygula** düğmesine tıklayın.

(\*) 2022 Yılıının 1 Ocak-1 Haziran aralığı için **2022-1** seçeneğini, 2 Haziran sonrası için ise **2022-2** seçeneğini kullanın.

**Not:** Bilindiği gibi 2022 Yılında 2 Hazirandan sonra geçerli olmak üzere birim fiyatlar yeniden ve artırılarak yayımlanmıştır.

### İş Kalemlerini Katsayıyla Çarpmak

1. İş Kalemleri penceresinde belli bir katsayı ile çarpmak istediğiniz iş kalemlerini işaretleyin.
2. **Katsayı** sekmesini tıklatın.
3. Katsayı girme yönetimini seçin
4. **Uygula** düğmesine tıklayın.

### Pozun Nakliye Oranlarının Girilmesi / Değiştirilmesi

Nakliyeli malzeme içeren iş kalemlerinin bu malzemeleri ne oranda içerdiğini kullanıcının girmesi veya düzeltmesi için;

1. Düzeltmek istediğiniz poz seçin.
2. **Nakliye** sekmesine tıklayın.
3. Görünen nakliye pozunun Birim Miktarı hücreğine tıklatıp miktarı yazın.
4. Nakliye pozunu silmek için **Seçenekler** düğmesine tıklayınca gelen **Sil**'i kullanın.
5. Nakliye pozunu silinecek uyarısını onaylayarak işlemi tamamlayın.

### Yeni Nakliye Pozu Oluşturmak

1. Nakliye pozu eklemek istediğiniz iş kalemini seçin.
2. **Nakliye Ekle** düğmesini tıklatın.
3. Gelen pencerede No, İsim ve Birim bilgilerini girip nakliye pozunu oluşturun.

**Not:** N.YF.01'in anlamı 'nakliye yeni fiyatı-1'dir.

### Nakliye Birim Fiyatının Hesabı

Yaklaşık maliyet cetvelinde, kilometreye göre hesaplanması gereken çimento, demir, ... gibi nakliyeler İş Kalemleri penceresinde görünür.

1. İş Kalemleri penceresinde nakliye hesabı yapmak istediğiniz nakliye pozuna tıklatın.
2. **Nakliye** sekmesine tıklatın.
3. Mesafe kısmına **km** cinsinden değer girin.
4. **K** (kamyon katsayısı) olarak gelen değer doğruluğunu gözleyin.
5. Taşıma güçlüğü katsayısı 1'den farklı ise yazın.
6. Yoğunluğu girin.
7. Yükleme Boşaltma Pozu'nu ve miktarını girin.

8. **Uygula** düğmesini tıkladıp nakliye birim fiyatının hesaplandığını gözlemleyin.

#### ▲ Piyasa Araştırması Yapararak Fiyat Oluşturmak

Piyasa araştırması yaparak da birim fiyat hesabı yapmak mümkündür.

1. **Teklifler** sekmesini tıkatın.
2. **+ Teklif Oluştur** düğmesini tıkatın
3. Firmaları ve teklif ettikleri fiyatları girin.
4. **Ortalamayı Uygula** düğmesini tıklatarak oluşturduğunuz birim fiyatı kaydedin.

## 5.7 Projenin Analizleri

Projenizde kullanmak üzere yaklaşık maliyete veya iş kalemleri penceresine eklediğiniz analizli pozların düzenlenmesi, düzeltilmesi ve değiştirilmesi gibi işlemler burada (Analizler menüsünde) yapılır.

Listelenen pozlar kullandığınız analizli pozlardır. Kullandığınız **pozların burada listelenmesi için**

**analizli poz olmaları gerekir.** Bu nedenle yeni bir analizli poz oluşturduğunuzda pozun tipi olarak **Analizli Poz** seçeneğini kullanmalısınız.

**15.160.1005 Ton**  
 Ø 28 mm'den büyük nervürlü beton çelik çubuğu, çubukların kesilmesi, bükülmesi ve yerine konulması  
 ▶ Nervürlü beton çelik çubuğunun detay projesine göre kesilip bükülerek hazır...

Projeden veya kitaplardan girdi ekleyin



Girdilerin bölüm işlemlerini düzenleyin

Elle Açıklama satırı ve girdi olarak Rayiç oluşturun

Pozun tüm girdilerini siler

Girdilerin toplamı **kârsızdır!**

Sıra No	Poz No	Tanımı	Birimi	Miktar	Birim Tutarı	Tutarı
1		Malzeme:				
2	10.130.1705	Beton çelik çubuğu, nervürlü Ø 14-32...	kg	1070	18,70	20.009,00
3		Zaiyatı ve bağlantı teli dahil				
4		İşçilik:				
5		Kesilmesi, bükülmesi, yerine konulm...				
6	19.100.1111	Demir kesme ve bükme makinasının...	Saat	2	37,28	74,56
7	10.100.1019	Soğuk demirci ustası		7	190,00	1.330,00
8	10.100.1047	Soğuk demirci usta yardımcısı	Saat	11	140,00	1.540,00
		<b>Toplam</b>				<b>25.557,56</b>

-  düğmesine tıklayarak tüm analizli pozlarınızı liste olarak görebilirsiniz
-  düğmesine tıklayarak analizli pozları ağaç yapısında (dereceli bir şekilde) görebilirsiniz.
- Analizli pozun solunda yer alan eşkenar üçgen işareti (▶) bu analize bağlı analizler olduğunu ve bunların gizlenmiş halde olduğunu gösterir.

Örnek:



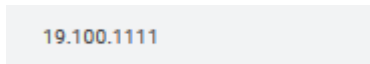
- Analizli pozun solunda yer alan dik üçgen işareti (▲) bu analizli poza bağlı analizli pozlar olduğunu ve bunların gösterilmekte olduğunu gösterir.

Örnek:





Analizli pozun solunda hiçbir işaret yoksa bu analize bağlı analizli bir poz olmadığı, sadece rayiç olan girdilerden oluştuğu anlaşılır.

Örnek:



## Yeni Bir Analizli Poz Oluşturmak

1. Yeni bir analiz düzenlemek için önce bu analizli pozu projenin **İş Kalemleri** penceresinde ya da **Yaklaşık Maliyet Cetvelinde** oluşturun ve **Pozun Tipini Analizli Poz** olarak kaydedin. Böylece oluşturulmuş analizli pozlarınız **Analizler** penceresinde (bu pencerede) listelenmişlerdir.
2. Şimdi seçtiğiniz analizli pozun girdilerini ekleyin.
  - a. Bulunulan projeden veya kitaplardan bir pozu girdi olarak eklemek için  (Girdi Ekle) düğmesini tıklatın. Ulaşılan pencerede Kitaplık, Proje ve Benim Kitaplarım'dan istediğiniz pozu bulup ekleyin.
  - b. Projede veya kitaplarda olmayan bir özel rayiç eklemek için **Rayiç Oluştur**'a tıklayıp analizin içinde Poz No, Tanımı, Birimi ve Birim Fiyatı bilgilerini girerek rayiç oluşturun.
  - c. Kitaplarda olmayan bir analizli pozu girdi olarak kullanmak için önce analizli poz olarak onu oluşturmalısınız. Sonra  (Girdi Ekle) düğmesini tıklatıp ulaşılan pencerede bulunulan **Projede** bulup ekleyin.



## Analizde Girdi Silmek

1. Silmek istediğiniz girdinin üzerine gelin.
2. **Seçenekler** düğmesine tıklayıp sonra **Sil**'i tıklayın.
3. "Bu satırı silmek istediğinizden emin misiniz?" uyarısı gelir. Bu uyarı onaylanarak işlem tamamlanır.

## ▲ Girdilerin Sıralamasını Değiştirmek


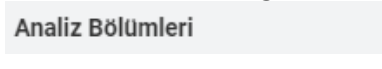

Pozların sırasını değiştirmek için sırasını değiştirmek istediğiniz pozu sürükleyip istediğiniz sıraya bırakın.

### Analize Girdi Ekleme

1. Bulunulan projeden veya kitaplardan bir pozu girdi olarak eklemek için  (Girdi Ekle) düğmesini tıklatın. Ulaşılan pencerede Kitaplık, Proje ve Benim Kitaplarım'dan istediğiniz pozu bulup ekleyin.
2. Projede ve kitaplarda olmayan bir özel rayiç eklemek için **Rayiç Oluştur**'a tıklayıp analizin içinde Poz No, Tanımı, Birimi ve Birim Fiyatı bilgilerini girerek rayiç oluşturun.
3. Kitaplarda olmayan bir analizli pozu girdi olarak kullanmak için önce analizli poz olarak onu oluşturmalısınız. Sonra  (Girdi Ekle) düğmesini tıklatıp ulaşılan pencerede bulunulan **Projede** bulup ekleyin.

### Analizde Bölüm Düzenlemek (Girileri bölümlere ayırmak)




Bazı analizler birden fazla sayıda bölüm içerebilir. Bu bölümlerin toplamına uygulanan yüzde, katsayı v.s. (4 işlem) işlemleriyle pozun analizli fiyatı hesaplanıyor olabilir. Analiz girdilerini bölümlere ayırmak, istenen bölüm toplamıyla işlemler yapmak mümkündür.


1. **Bölüm Düzenle** düğmesini [  ] tıklatıp açılan pencereden   bölüm ekleyebilirsiniz.
2. Analiz Girdilerinden istenenler sürükleyip bırak yöntemiyle Bölüm Girdilerine taşınabilir.
3. **Bölüm Toplamı** sütununda tanım yazılıp yapılacak işlem seçilerek gereken hesaplamaları yapabilirsiniz.

## 5.8 Aşırı Düşük Sorgulama

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında bir iş için yaklaşık maliyet hazırlanıyorsa ilgili mevzuata uygun aşırı düşük sorgulaması yapmak gerekebilir.

### Aşırı Düşük Sorgulaması

1. Aşırı düşük sorgulaması yapılması için  düğmesinden **Projenin Bilgilerini** tıklatın.
2. Açılan pencerede **Projenin Ayarları** [] düğmesine tıklayın ve **Aşırı Düşük Sorgulaması yapılınsın** [] olarak işaretleyiniz.

*Gelen bu uyarı dikkate alarak işleme devam ediniz:  
Aşırı Düşük Sorgulamasında analizli pozların maliyetteki birim fiyatları, mevcut analizlerden hesaplanacaktır.  
Bu durum maliyetteki birim fiyatları ve toplam maliyetinizi değiştirebilir.  
Gerekli değilse bu ayarı değiştirmeyiniz!  
Aşırı Düşük Sorgulaması yapılacaksa, analizli pozların tüm girdi fiyatlarının eksiksiz olduğundan emin olunuz.*
3. Yaklaşık Maliyet Raporu sayfasındaki listede ayrı bir bölümde Aşırı Düşük Sorgulaması Belgelerinin oluştuğunu göreceksiniz.
4. Listedeki tüm belgeleri tek seferde işaretleyebilmek için **Tümünü Seç** [ **Tümünü Seç**] hücrelerini işaretli duruma getirin.

Ayrıca bakınız: [KİK Genel Tebliği](#)

## 5.9 Yaklaşık Maliyet Raporu

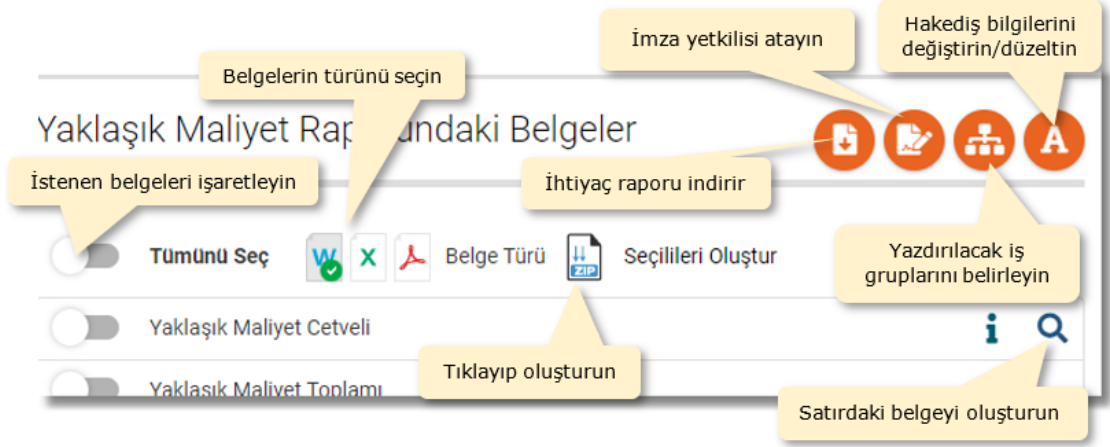
Projenin sözleşmesindeki bilgilerin Maliyet ödemeleriyle ilgili bilgilerinin eksiksiz ve doğru olarak girilmesinin şart olduğu açıktır.

Bulunulan (son) Maliyete ait toplam imalat yüzdeleri (TBF işlerde miktarları) ilgili sayfasında girildikten sonra Maliyetin tüm belgeleri hazırdır.

Kullanıcının yapması gereken tek şey penceredeki açılır komut menüsünden **Maliyet Raporu** yazısını tıklatıp **Maliyet Raporundaki Belgeler** sayfasına ulaşım belgeleri (gerekliyse) yazdırmaktır.


Maliyet Raporundaki Belgeler sayfasında, bulunulan Maliyete ait bazı bilgilere ulaşım değişiklik veya düzeltmeler yapmak gerekebilir.





### ▲ Yazdırılacak İş Grubunu Belirlemek

Belgelerden bazıları iş grubuna bağlıdır. Kullanıcı hangi iş gruplarına ait belgeleri oluşturacağını seçebilir. Hiçbir seçim yapılmadığında imalat yapılmış iş grupları yazdırılır.


1. **İş Grubu Seç** düğmesini [  ] tıklanın.
2. Gelen **İş Grubu Seç** penceresinde tercihinizi belirtin.
3. **Kapat** ile kapatın.

#### Notlar:

- Kullanıcı henüz seçim yapmamışsa program **İmalat yapılmış iş grupları** seçilmiş gibi davranır.
- Kullanıcının yaptığı seçim yeni bir değişikliğe kadar geçerlidir.

### İmza Yetkilisi Atama

İş dosyasına veya iş grubuna göre yaklaşık maliyet belgelerini imzalayacak kişileri ekleyebilmeniz için kolaylık sağlamaktadır.

1. Sağ üstteki **Hesabım**'a tıklayarak  **İmza Listesi** seçeneğini kullanın.
2. Dosyalarınızda kullanabileceğiniz imza yetkililerini unvan ve görevleriyle ekleyerek kaydedin.



3. **İmza Yetkilisi Ata** düğmesi ile imza listesindeki kişilerinizi sürükleyip bırakarak belgeye ekleyebilirsiniz.
4. Açılan pencerede sol taraftaki dosya seçeneklerinden iş grubu ya da iş dosyasına göre seçiminizi yapabilirsiniz.
5. İmzaların nerede gösterileceğini belirleyebilirsiniz.

### Analiz Seçerek Belge Oluşturmak

Analiz seç butonu ile istenen analizler işaretlenerek fiyat analizi belgesinde detaylı olarak görülebilir.

### Oluşturulacak Belgenin Türünü Belirlemek

Maliyet raporuna ait belgeler Word, Excel ve Pdf formatında oluşturulup saklanabilir, yazdırılabilir.

1. Belge türlerinden istediğinizi tıklayıp işaretleyin.



2. Birden çok belge türünü işaretlemek mümkündür.



3. Bu seçiminizi istediğinizde değiştirebilirsiniz.

**Not:** Kullanıcı henüz seçim yapmamışsa ilk değer olarak Word seçili gelir.

### Belgeleri Seçerek Oluşturmak

Maliyet raporuna ait belgelerden oluşturulmak istenenler işaretlenerek belirlenebilir.


1. Listede yer alan belgelerden istenilenleri **Seç** hücrelerini tıklayıp işaretleyin.
2. Tüm belgeleri tek seferde işaretleyebilmek için **Tümünü Seç** hücrelerini işaretli duruma getirin.

3. İşaretlemeniz bittiğinde **Seçilileri Oluştur** düğmesini [  **Seçilileri Oluştur** ] tıklayın.

4. İşaretlediğiniz belgeler kısa bir hazırlanma süresinden sonra paketlenip sıkıştırılarak bilgisayarınıza (Karşıdan Yükleme klasörüne) indirilirler.
5. Oluşan belgelerin Belge Türü olarak işaretlenmiş formatta olacakları açıktır.

### Tek Bir Belge Oluşturmak

Listelenen belgelerden bir tanesini hemen ön izlemek, yazdırmak ya da bilgisayara kaydetmek kolaydır.

1. Listede yer alan belgelerden istenilen satırdakine ait **ön izleme** düğmesini [  ] tıklatın.
2. İstenilen belge oluşturulup açılarak görüntülenir.
3. Ön izleme sayfasının üstünde yer alan komutları kullanarak belgeyi yazdırmak, farklı kaydetmek, ... gibi olanakları gerektiğçe kullanın.

### Yaklaşık Maliyete Ait Belgeler

Maliyet raporundaki belgeler ve kısa açıklamaları aşağıda listelenmiştir.

**Yaklaşık Maliyet Cetveli:** Maliyete giren iş kalemlerinin iş grubu esasıyla toplandığı belgeler olup, miktar, birim fiyat, tutar ve genel toplam bilgilerini gösteren belgedir.

**Yaklaşık Maliyet Toplamı:** Maliyete giren iş kalemlerinin iş grubu tutarlarını ve genel toplam bilgilerini gösteren belgedir.

**İş Kalemi Yüzdeleri:** Maliyete giren iş kalemlerinin iş grubu esasıyla toplandığı belgeler olup, miktar, yüzde toplam yüzde bilgilerini gösteren belgedir.

**İş Grubu Yüzdeleri:** Maliyete giren iş kalemlerinin iş grubu tutarlarını ve yüzdelerini gösteren belgedir.

**Birim Fiyat Teklif Cetveli:** Maliyete giren iş kalemlerinin toplam miktar, birim fiyat ve tutarlarını gösteren belgedir.

**Birim Fiyat Teklif Cetveli (Fiyatsız):** Maliyete giren iş kalemlerinin miktarını gösteren belgedir.

**Hesap Cetveli:** Maliyete giren iş kalemlerinin toplam miktar, birim fiyat ve tutarlarını gösteren belgedir.

**Teknik Şartname:** Maliyete giren iş kalemlerinin toplam miktar, yüzde ve yapım şartlarını gösteren belgedir.

**Metraj Cetveli:** Metrajı yapılan iş kalemlerinin metraj cetvelini gösteren belgedir.

**Metraj Toplamı:** Metrajı yapılan iş kalemlerinin metraj toplamalarını gösteren belgedir.

**Nervürlü Demir Metraji:** Yaklaşık maliyet cetvelinde kullanılan ince ve kalın demirlerin toplam miktarlarını metraj satırlarıyla gösteren belgedir.


**Fiyat Analizi:** Maliyete giren analizlerin yapım şartlarını karlı ve karsız birim fiyatlarını gösteren belgedir.

**Nakliye Analizi:** Nakliye hesabı yapılan malzemelerin analizini gösteren belgedir.

**Fiyat Farkı için Ağırlık Oranları (İş Grupları):** Fiyat farkı verilecek işlerde gerekli olan ağırlık oranlarını (seçilmiş) iş grupları için gösteren belgedir.

**Fiyat Farkı için Ağırlık Oranları (Tümü):** Fiyat farkı verilecek işlerde gerekli olan ağırlık oranlarını işin tümü için gösteren belgedir.

## İhtiyaç Raporu Belgesi

Teklif birim fiyatlı yapım işini EKAP'a kaydederken ölçü birimlerinin EKAP platformunun önerdiği şekildeki belgeyi İhtiyaç Raporu Belgesi İndir  düğmesi ile oluşturabilirsiniz.






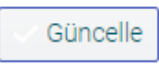

## 6 Mahal Listesi Metrajları


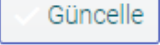



Gelişmiş özellikler içeren mahal listesi metrajları menüsünde profesyonel anlamda mahaller tanımlayıp metrajlar yapılabilir.

Mahal Metrajları adı altında tüm metrajlar imalat, demir, profil ve tesisat olmak üzere, dört ayrı bölüm olarak yapılabilirler.


The screenshot shows the 'Mahal Listesi Metrajları' application interface. At the top, there are several callouts: 'Kitaplardan seçerek poz ekleyin' (Select items from books to add positions), 'Excel'den poz getirin' (Import positions from Excel), and 'Pozları, gideceği iş gruplarıyla eşleştirin' (Match positions with their respective work groups). Below these, there are icons for deleting, adding, and editing. The main interface features a search bar, a table with columns for 'Poz No', 'Tanımı', 'Birimi', and 'Miktarı', and a '+ Poz' button. A callout 'Tesisat metraji hazırlayın' (Prepare plumbing measurements) points to the table. Another callout 'Yeni poz oluşturmak için satır açar' (Opens row to create new position) points to a row in the table. A third callout 'Pozun bilgilerini düzenleyin/imalat metrajını açın' (Edit position information/open construction measurement) points to a menu that includes 'Sil' (Delete), 'Düzenle' (Edit), and 'İmalat Metraji' (Construction Measurement).

## Mahal Listesi Oluşturmak

1. **Mahaller**  **Mahaller** düğmesine tıkladığınızda açılan pencerede **Mahal Listenizi Oluşturun.** yazısı ekrana gelmektedir. **Oluştur** düğmesine tıklayarak mahal listesini oluşturmaya başlayın.
2. İşin adının bulunduğu satırdaki **Blok oluştur**  sembolüne tıklatarak mahallerinizi bloklar halinde oluşturabilirsiniz.
3. Katlarda mahal çalışması yapmak için bina satırındaki  sembolleriyle düzenlemelerinizi yapabilirsiniz.
4.  sembolüne tıklatıp katlarınızı oluşturun.  sembolüne tıkladığınızda girdiğiniz kat adına uygun olarak önerilen kat isimlerini listenize ekleyebilirsiniz.
5. Kat adını girdikten sonra  diyerek kaydedin. Diğer katları eklemek için aynı işlemi tekrarlayın.
6.  sembolleriyle eklediğiniz katların sıralamasını değiştirebilirsiniz.

7.  sembolüne tıklatıp mahal oluşturun. Mahal adı girdikten sonra  diyerek kaydedin.
8.  sembolüne tıkladığınızda girdiğiniz mahal adına uygun olarak önerilen mahaller listelenmektedir. Önerilen mahallere tıklatıp mahal listenize ekleyebilirsiniz.
9.  sembolüne tıklatıp yüzey oluşturun.
10. Yüzey adı girerek ya da önerilen yüzeylere tıklatarak kaydedin.
11.  düğmesine tıklayın.

#### ▲ Yeni Poz Oluşturmak

1. Yeni bir poz tanımlayıp girmek için  düğmesini tıklatın.
2. Açılan Poz No alanına pozun numarasını yazın. Sonra Tanımı, Birimi, Birim Fiyatı ve sözleşmedeki Miktarını girin.

#### İş Kalemlerinin Bilgilerini Değiştirmek/Düzeltilmek

1. Düzeltilmek istediğiniz poz satırındaki **Seçenekler** düğmesini tıklatın, sonra gelen seçeneklerden **Düzenle**'yi tıklatın.
2. Gelen Poz Düzenle penceresinde gerekli değişiklikleri yapın ve **Kaydet**'i tıklatın.

#### Kullanılmış Bir İş Kalemını Silmek

Bir mahale yanlışlıkla kaydedildiği anlaşılan bir poz silinebilir.

1. Yanlışlıkla girilmiş poz satırındaki **Seçenekler** düğmesini tıklatın, sonra gelen seçeneklerden **Sil**'i tıklatın.
2. Poz silinecek uyarısını onaylayarak işlemi tamamlayın.

#### Mahalledeki Tüm Pozları Silmek

Tüm pozların yanlış bir mahale kaydedildiği anlaşılırsa topluca silinebilirler.

1. Pencerenin sağ üstünde bulunan **Tüm Pozları Sil** düğmesini tıklatın.

2. Pozlar silinecek uyarısını onaylayarak işlemi tamamlayın.

Ayrıca Bakınız:

[İmalat Metraji Yapmak](#)

[Demir Metraji Yapmak](#)

[Tesisat Metraji Yapmak](#)






[Profil Metraji Yapmak](#)

[Mahal Belgeleri](#)

## 6.1 Mahal Belgeleri

Mahal Listesi Metrajları bölümünde gerekli tanımlama ve işlemler yapıldığında profesyonel formatlarda mahal listesi yazdırmak mümkündür.

### Mahal Belgelerini Oluşturmak

1. **Yaklaşık Maliyet Raporu** düğmesine [  Yaklaşık Maliyet Raporu ] tıklayın.
2. Yazdırmak istediğiniz belgenin başındaki alanı  işaretli duruma getirerek istediğiniz belge türünü seçip **Seçilileri Oluştur** düğmesine [  Seçilileri Oluştur ] tıklayın ve belgeleri oluşturun.
3. Tüm belgeleri tek seferde işaretleyebilmek için **Tümünü Seç (Mahal Belgeleri)** [  Tümünü Seç (Mahal Belgeleri) ] alanını işaretli duruma getirin.
4. Belge satırında bulunan  düğmesine tıklayarak oluşacak belgenin ön izlemesine ulaşabilirsiniz.

### Mahal Listesine Ait Belgeler

**Mahal Listesi:** Düzenlenmiş mahalleri ve mahallerde kullanılan iş kalemlerini gösteren belgedir.

**Miktarlı Mahal Listesi:** Mahallerde kullanılan iş kalemlerinin miktarlarını gösteren belgedir.

**İmalat Listesi:** Mahallerde hangi imalatların yapıldığını gösteren belgedir.

**Miktarlı İmalat Listesi:** Mahallerde yapılan imalatların miktarlarını gösteren belgedir.

**Sadece Mahal İsimleri:** Oluşturulan mahallerin isimlerinin listelendiği belgedir.

**Mahallerdeki İmalatlar:** Mahallerdeki imalatları gösteren belgedir.

**Mahal Metraji Cetveli:** Mahallerde metraji yapılan iş kalemlerinin miktarını metraj satırlarıyla gösteren belgedir.

**Mahal Metraji Toplamı:** Mahallerde metraji yapılan iş kalemlerinin metraj toplamalarını gösteren belgedir.

**Mahal Nervürlü Demir Metraji:** Mahallerde kullanılan ince ve kalın demirlerin toplam miktarlarını metraj satırlarıyla gösteren belgedir.

**Mahal Nervürlü Demir Metraji İcmali:** Mahallerde kullanılan ince ve kalın demirlerin toplam miktarlarını gösteren belgedir.

**Mahal Profil Metraji:** Mahallerde kullanılan profillerin adet, boy, birim ağırlıklarını metraj satırlarıyla gösteren belgedir.

**Mahal Profil Metraji Toplamı:** Mahallerde kullanılan profillerin adet, boy, birim ağırlıklarının toplam miktarlarını gösteren belgedir.

**Tesisat Metraji:** Mahallerde kullanılan tesisat iş kalemlerini metraj satırlarıyla gösteren belgedir.

**Tesisat Mahal Listesi:** Mahallerde kullanılan tesisat iş kalemlerini gösteren belgedir.

## 7 Birim Fiyat Kütüphanesi

Kurumların yayınlanmış pozları (birim fiyatları) bu sayfada görünür. Ayrıca kurum pozlarına ait analizler, yapım şartları vb. bilgilere de bu sayfadan ulaşılır.

Fasikül seçimi yapılarak pozlar ayrı ayrı listelenebilir. Ara seçeneği kullanarak poz numarası, tanımı ya da yapım şartlarında geçen kelime ya da kelime grupları ile poz araması yapılabilir. Arama işleminde birden fazla fasikül seçilerek arama kapsamı genişletilebilir.

Ayrıca poza ait bilgiler ve analizler bu sayfada incelenir.


### Pozun Bilgilerine Ulaşmak

1. Sol taraftaki **Birim Fiyat Kitapları** listesinden kurum adını, gerekirse fasikülünü tıklatarak işaretleyin.



2. Sağ pencerede seçiminize uygun pozların listelendiğini görün.
3. **Ara...** hücrelerine pozun herhangi bir yerinde geçtiğini düşündüğünüz karakterleri yazın.
4. Liste, aramanızı içeren pozları gösterecek şekilde süzülerek yeniden oluşur
5. İstlenen pozun özet bilgilerine ulaşmak için poz numarasının solunda bulunan ok işaretini tıkklatın.

Birim Fiyatları	Analizi	Yapım Şartları	Birim Fiyat Grafiği	Üretici
Yıl	Birim Fiyatı	Montaj Fiyatı	Demontaj	
2022-2	18.809,50	0,00	0,00	
2022-1	13.678,13	0,00	0,00	
2021	5,10	0,00	0,00	
2020	4.444,21	0,00	0,00	

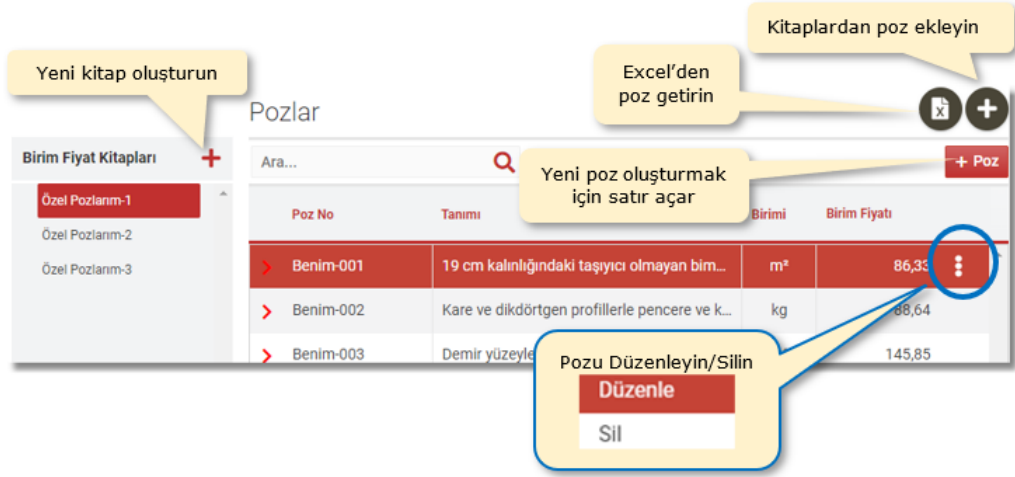
6. Bu penceredeki sekmeler kullanılarak pozun yıllara ait Birim Fiyatları, Analizi, Yapım Şartları ve Birim Fiyat Grafiği görüntülenebilir.
7. Pozun ayrıntılı bilgilerine ulaşmak için poz satırının sağında yer alan  düğmesini tıkklatın.

**Not:** Bilindiği gibi 2022 Yılında 2 Hazirandan sonra geçerli olmak üzere birim fiyatlar yeniden ve artırılarak yayımlanmıştır.



## 8 Benim Kitaplarım

Kullanıcının kendine özgü olarak tanımladığı pozlar ve analizler, Benim Kitaplarım olarak saklanırlar ve aynı isimli menüden ulaşılp izlenebilirler.

Bu menüde; iş dosyalarından bağımsız olarak, bütün hakediş ve yaklaşık maliyet dosyalarında kullanılmak üzere dosya tanımlanabilir.




### Benim Kitabım Dosyası Tanımlamak


1. Ana sayfadaki **Benim Kitaplarım** menüsüne ulaşın.
2. Açılan pencerede sol üstte bulunan  düğmesine tıklayın.
3. Açılan kutuda kitabın ismini girdikten sonra  düğmesine tıklayın.

### Benim Kitabıma Pozları Excel'den Getirmek

Getirilecek bilgileri, önce uygulamanın önerdiği ve örneğini verdiği bir Excel'e aktarmak, oradan uygulamaya getirmek işinizi hızlı ve hatasız yapmanızı sağlar.

1. **Excel'den Getir** düğmesini tıklatın.
2. Getirilecek Excel dosyasını hazırlamak için **Örnek Excel Dosyasını İndir**'i tıklatın ve indirin.
3. Örnek dosyayı ve bilgi getireceğiniz Excel dosyasını yan yana açın.
4. Bilgi getirilecek Excel'deki ilgili alanları kopyalayın, örnek Excel dosyasının uygun alanına/alanlarına **Özel Yapıştır > Değerleri** seçeneği ile yapıştırın
5. **Dosya Seç**i tıklatın ve gelen pencerede, yukarıda anlatıldığı gibi düzenlediğiniz, örnek Excel (\*.xls) dosyasını bulup seçin.
6. Dosya seçiminden sonra gereken eşleşmeler kontrol edilerek pozlar ön izleme olarak ekrana gelecektir. Gerekliyse sütun adlarını eşleştirin.
7.  dedikten sonra **Kaydet**'i tıklatıp işlemi tamamlayın.

### Benim Kitabıma Poz Ekleme / Oluşturma

1. **Poz Ekle** düğmesini tıklatın.
2. Kullanacağınız pozun hangi kitaba ve fasikülüne ait olduğunu biliyorsanız adlarını tıklayıp işaretleyin.
3. Bir pozun listede arayarak bulmak için **Poz Numarasını Giriniz** alanına birkaç karakterini yazıp listeyi daraltın.
4. Yazdığınız karakterleri herhangi bir yerde içeren pozlar listelenmiştir. İsteddiğiniz pozları **Ekle** düğmesini [] tıklatıp ekleyin, sonra **Kapat**'ı tıklatın.
5. Yeni bir poz tanımlayıp girmek için **+ Poz Oluştur** düğmesini tıklatın.
6. Açılan **Poz No** alanına pozun numarasını yazın. Sonra **Tanımı, Birimi, Birim Fiyatı**'nı girin.

### Benim Kitabımdaki Pozları Silme

1. Poz satırındaki **Seçenekler** düğmesini tıklatın, sonra gelen seçeneklerden **Sil**'i tıklatın.
2. Poz silinecek uyarısını onaylayarak işlemi tamamlayın.

### Benim Kitabımı Silme

1. Kitabınızı işaretleyin.
2. **Seçenekler** düğmesini tıklatın, sonra gelen seçeneklerden **Sil**'i tıklatın

### Benim Kitabıma Yetki Verme

1. Kitabınızı işaretleyin.
2. **Seçenekler** düğmesini tıklatın, sonra gelen seçeneklerden **Yetkilendir**'i tıklatın.

## 9 Oska Destek Bilgileri

Oska Bilgisayar Sistemleri, Yazılım ve Donanım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Yukarı Öveçler Mahallesi Cevizlidere Caddesi No: 3/15

06460 Çankaya-ANKARA

Tel: 0312 472 71 24 Faks: 0312 472 87 37

Web: [www.oska.com.tr](http://www.oska.com.tr)

Destek e-Posta: [destek@oska.com.tr](mailto:destek@oska.com.tr)

## 10 Mevzuat

### 10.1 Yapım İşleri Genel Şartnamesi

#### YAPIM İŞLERİ GENEL ŞARTNAMESİ

##### BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1 - (1) Bu Genel Şartname, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa göre sözleşmeye bağlanan yapım işlerinin yürütülmesinde uygulanacak genel esasları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 - (1) Bu Genel Şartname, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi idareler tarafından bu Kanun hükümlerine göre ihalesi yapılan ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa göre sözleşmeye bağlanan yapım işlerini kapsar.

(2) Yaklaşık maliyeti 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 13 üncü maddesinin (b) bendinin iki numaralı alt bendinde yer alan üst limit tutarının altında kalan yapım işlerinde, bu Şartnamenin 7 ve 16 ncı maddeleri ile 34 üncü maddesinin çalışma şartları ile ilgili son iki fıkrası, işin gereğine göre, sözleşmede belirtilmek kaydıyla idareler tarafından kısmen veya tamamen uygulanmayabilir.

Başlıklar ve yorum

Madde 3 - (1) Bu Genel Şartnamedeki başlıklar ve madde kenar başlıkları, Genel Şartnamenin bir parçası olarak kabul edilmeyecek ve Genel Şartnamenin, ihale dokümanının veya sözleşmenin yorumlanmasında göz önüne alınmayacaktır.

(2) İlgili hükmün konuluş ve düzenleme amacına aykırı düşmediği veya bu amacı değiştirmedeği sürece, hükmün metnindeki tekil manaya gelen kelimelerin çoğullarını ve çoğul manaya gelen kelimelerin de tekellerini içerdiği kabul edilecektir.

#### Tanımlar

Madde 4 - (1) Bu Genel Şartnamenin uygulanmasında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 4 üncü maddesinde yer alan tanımlar yanında;

(Yürürlüğün durdurulması: Danıştay 13. Dairesinin 05/04/2021 tarihli ve E:2021/644 sayılı kararı )

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşme: Uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden yapılan sözleşmeyi,

Birim fiyat sözleşme: Ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak idarelerce hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile yüklenici tarafından bu iş kalemleri için teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı üzerinden yapılan sözleşmeyi,

Gün: Takvim gününü,

İhzarat: Birim fiyat sözleşmeler ile karma sözleşmelerin birim fiyat teklif alınan iş kısımlarında, yapım işinin bünyesine girecek veya herhangi bir imalat için gerekli olacak malzemenin, idarenin onayı ile şantiyede ve/veya iş mahallinde stoklanması/depolanması işlemini,

İş: Sözleşmeye bağlanan her türlü yapım işini,

İş grubu: Anahtar teslimi götürü bedel sözleşme ile yapılacak işler ile karma sözleşmelerin anahtar teslim götürü bedel teklif alınan kısımlarında, ara veya kesin ödemelere ilişkin iş kalemlerinin toplamından oluşan ve sözleşme bedelinin belli (ilerleme) yüzdeleri ile gösterilen ödemeye esas birimleri,

İş kalemi: Birim fiyat sözleşme ile yapılacak işler ile karma sözleşmelerin birim fiyat teklif alınan kısımlarında, teknik ve özel yapım şartları belirtilen, birim fiyat tarifleri bulunan ve sözleşmelerinde bedeli gösterilen veya sonradan yeni birim fiyatı yapılan ödemeye esas birimleri,

İş programı: Yüklenicinin, işin süresi ve varsa iş kısımlarına ait bitirme tarihleri ile yıllık ödeme miktarlarını da dikkate alarak, yapım işine ait iş kalemlerini/gruplarını, (Ek ibare: 08/08/2019-30856 R.G./19. md., yürürlük: 18/08/2019) imalatların niteliğini, teknik özelliğini ve yapım sürelerini esas alarak aylık imalatı ve iş miktarlarını, ihzarat ödemesi öngörülen işlerde ihzaratı, yıllık ödenek dilimlerini ve bunların aylara dağılımını ayrıntılı olarak gösterdiği programını,

İşyeri: Yapım işinin meydana getirildiği yerler ile iş süresince geçici veya sürekli olarak kullanılan bina, arazi, arsa, malzeme ocakları vb. yerleri,

Karma Sözleşme; Niteliği itibarıyla iş kalemleri/gruplarının bir kısmı için anahtar teslim götürü bedel, bir kısmı için birim fiyat teklif alma yöntemleri birlikte uygulanmak suretiyle gerçekleştirilen ihaleler sonucunda yapılan sözleşmeyi,

Şartname: Yapım işine ait genel, özel, teknik ve idari esas ve usulleri gösteren belgeleri,

Uygulama ayı: İdarece onaylanmış iş programına göre işlerin gerçekleştirildiği ayı,

Üçüncü kişi: İdare, yapı denetim görevlisi ve yüklenici dışındaki kişi ve kişileri,

Yapı denetim görevlisi: İdare tarafından, işlerin denetimi için görevlendirilecek bir memur veya bir heyeti ve/veya idare dışından bu işleri yapmak üzere görevlendirilen gerçek veya tüzel kişi veya kişileri,

Yıl : Takvim yılını,

Yüklenici vekili: Sözleşme konusu işle ilgili olarak yükleniciyi temsil eden, o iş için yükleniciden noterce düzenlenmiş bir vekaletname ile tam yetki almış ve idarece kabul edilmiş olan gerçek kişiyi,

ifade eder.

Bildirimler, olurlar, onaylar, belgeler ve tespitler

Madde 5 - (1) İdare, yüklenici ve yapı denetim görevlisi arasındaki her türlü iletişim, yazılı olarak yapılır.

(2) Sözleşmeye göre herhangi bir kişi tarafından bir izin, onay, belge, olur verilmesi, veya tespit yapılması, ihbar, çağrı veya davette bulunulması gerektiğinde, bunlar taraflar aksini kararlaştırmadıkça yazılı olacaktır.

(3) (Ek fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./20. md., yürürlük: 18/08/2019) Bu Genel Şartnamede yer alan belgeler idarece elektronik ortamda düzenlenerek sözleşmeye ilişkin işlemler elektronik ortamda takip edilebilir.

(4) (Ek fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./20. md., yürürlük: 18/08/2019) İdare, sözleşme sürecine ilişkin bilgileri Kamu İhale Kurumu tarafından belirlenen usul ve esaslara göre EKAP'a kaydeder.

## İKİNCİ BÖLÜM

İşyerleri

İşyerinin yükleniciye teslimi

Madde 6 - (1) Sözleşmenin imzalanmasından sonra, sözleşmede yazılı süre içinde işe başlanabilmesi için işyeri, ihaleye esas proje ve mahal listesine göre; eksen kazıkları, someler, röperler ve benzerleri, proje sahası, güzergah, zemin veya buna benzer yerler üzerinde kontrol edilerek, İdare tarafından görevlendirilen yapı denetim görevlisinin de bulunduğu komisyon tarafından yükleniciye teslim edilir. Bu hususta iki taraf arasında bir tutanak düzenlenir.

(2) Yer teslim tutanağının imzalanmasıyla yükleniciye yer teslimi yapılmış olur. Ancak; yer teslim tutanağında, yer tesliminin tutanağın onaylanması halinde gerçekleşmiş olacağı belirtilmesi halinde, tutanağın onaylandığının yükleniciye tebliğ edildiği tarihte yer teslimi yapılmış olur. (Ek cümle: 08/08/2019-30856 R.G./21. md., yürürlük: 18/08/2019) Yüklenicinin sözleşmede yer teslimi için belirlenmiş olan süre içinde işyerinin teslimi için hazır bulunmaması halinde bu durum komisyon tarafından tutanak altına alınarak işin süresinin başladığı yükleniciye yazılı olarak bildirilir. Bu durumda, yüklenici işyerini geç teslim aldığı gerekçe göstererek süre uzatımı talebinde bulunamaz.

(3) Yüklenici, kendisine teslim edilen işyerindeki someler ve röperleri işin sonuna kadar korumak ve varsa toprak işlerine ait eksen kazıklarını da, bu işler bittikten sonra boy kesite göre tekrar yerlerine çakmak zorundadır.

(4) İdare, işin yapılacağı yerleri, sözleşme veya eklerinde aksi yazılı olmadıkça, iş için gerekli tesislerin kurulmasında ihtiyaç duyulan sahalara ile hizmet yollarının geçeceği yerleri, her türlü toprak işlerine ait olup sözleşme veya eklerinde belirlenmiş veya sonradan idarece tespit edilmiş olan ariyet ve depo yerlerini, sözleşme veya eklerinde kamuya ait ocaklardan temini öngörülen yapı malzemeleri varsa (taş, kum, çakıl, gravye, balast, stabilize vb.) bunların temin yerlerini, yükleniciye bedelsiz olarak teslim eder. İşyeri yükleniciye kısımlar halinde de teslim edilebilir.

(5) İş için gerekli olması nedeniyle, el konacak taşınmaz malların kamulaştırılmasına veya geçici işgaline ait harita, plan, cetveller ve diğer bütün işlemler, sözleşmede aksi yazılı olmadığı takdirde, idarece yapılır ve kamulaştırılacak veya geçici olarak el konacak yerler, işlemler tamamlandıktan sonra iş programına uygun olarak kısmı kısmı yükleniciye teslim edilir.

(6) İşlerin yapılacağı yerlerin yükleniciye tesliminde gecikme olması ve bunun işin bir kısmının veya tamamının zamanında bitirilmesini geciktirmesi halinde, sözleşmede tespit edilen iş süresi, işin bir kısmı veya tamamı için gecikmeyi karşılayacak şekilde uzatılır.

(7) Zorunluluk halinde, sözleşme bedelinin aşılması ve idare ile yüklenicinin karşılıklı olarak anlaşması kaydıyla yükleniciye teslim edilmiş olan işyerlerinde değişiklik yapılabilir. Bu durumda, iş başına getirilmiş olan malzeme, araç ve makinelerin yeni iş yerine taşınması giderleri ile eski iş yerinde (kurulmuş ise) şantiye bina ve tesislerin yeni iş yerine taşınma ve kurulma giderleri yükleniciye aittir. Bu durumda işin süresi, işin bir kısmı veya tamamı için gecikmeyi karşılayacak kadar uzatılır.

### Yüklenicinin kendi ihtiyacı için kullanacağı yerler

Madde 7 - (1) Yükleniciye ait malzeme ve araç ambarları ile işçi barakaları gibi kendi ihtiyacı olan tesisler için kullanacağı yerlerin idare tarafından yükleniciye bedelsiz olarak verileceği sözleşme veya eklerinde yazılı olduğu takdirde; idare, bu tür yerlerin, ulaşım, malzeme temini ve işin ağırlık merkezi gibi hususlarla uyumlu olmasını göz önüne alır. Yüklenici ihtiyaç duyduğu bu yerlere ait harita, plan ve cetvelleri zamanında idareye vermek ve bu yerlerin sahipleri ile komşu yerlerin sahiplerine en az zarar verecek şekilde yer seçimini yapmak zorundadır. Bununla birlikte idare, gerekli gördüğü takdirde, yüklenicinin kullanacağı en uygun yeri kendisi seçip ayrılarak yükleniciye gösterebilir. Bu durumda yüklenici, idarenin gösterdiğinden başka yerleri ancak sahipleri ile anlaşmak şartı ile kullanabilir ve idareden bu kullanım karşılığı olarak bir bedelin ödenmesini isteyeemez.

(2) Yüklenicinin kendi ihtiyacı için kullanacağı yerlerin bedelsiz olarak verilmesi sözleşme veya eklerinde yazılı değilse, yer temini için gereken bütün giderler yükleniciye ait olacaktır. Ancak bu yerlerin geçici işgali, resmi işlemleri gerektirdiği takdirde bu işlemler (geçici işgale ilişkin harita, plan ve cetveller yüklenici tarafından hazırlanmak şartı ile) idare tarafından yapıpı tamamlanır.

### Malzeme ocakları

Madde 8 - (1) Yüklenicinin kamuya ait arazi ve sahalardaki ocaklardan malzeme temin etmesinin istenildiği hallerde, bu malzeme ocakları ihale dokümanında açıkça belirtilir. Bu durumda yüklenici kamuya ait arazi ve sahalardaki ocakları herhangi bir bedel ödemediği bu iş için geçici olarak kullanır. Ocakların izin belgesinin (ruhsat) alınması idareye ait olup bunlar izin belgesi alınmış olarak yükleniciye teslim edilir. Ocak yerlerinin kullanımı için bazı işlemler gerekli ise, sözleşme veya eklerinde aksi yazılı değilse söz konusu işlemleri idare yürütür. Ancak, bu işlemlerde ihtiyaç duyulan plan ve cetvellerle diğer belgeler yüklenici tarafından hazırlanır ve ocak yerlerinin işgal giderleri de yüklenici tarafından karşılanır.

(2) Sahipli arazi ve sahalar içinde ocak açılması ve bu ocakların kullanılması giderleri yükleniciye aittir.

(3) Ocak yeri teslimi idare tarafından yapılmamış ocaklarda, yüklenici tarafından yapılacak çalışmalardan dolayı meydana gelebilecek her türlü hasar ve zararlar ile bunların bedelleri yükleniciye aittir.

### İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması

Madde 9 - (1) (Değişik: RG-3/7/2009-27277) Yüklenici, işyerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu yapım işinin korunmasından 43 üncü madde hükümleri dikkate alınmak şartı ile işe başlama tarihinden kesin kabul tarihine kadar sorumludur. Bu sebeple yüklenici, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 9 uncu maddesi hükümleri dahilinde; işyerindeki her



türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı "inşaat sigortası (bütün riskler)", geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise yürürlükteki İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Genel Şartları çerçevesinde kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır.

(2) (Değişik: RG-3/7/2009-27277) Sigortaya esas alınacak bedeller, işin kendisi için sözleşme bedeli, her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ve benzeri için ise piyasa rayiçlerine göre hesaplanan bedellerdir. Ödenen toplam hakediş tahakkuk tutarının (fiyat farkları dahil) poliçedeki sigorta bedelini aşması ve/veya poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılması zorunludur.

(3) (Değişik: RG-3/7/2009-27277) Sigorta poliçesinde; idare işveren sıfatıyla, yüklenici işi gerçekleştiren sıfatıyla yer almalı, alt yüklenicilerin vereceği zararların da teminat kapsamı dahilinde olduğu belirtilmelidir. Kıymetlerin sigortalanmasında aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınarak muafiyet ve koasürans uygulamalarına yer verilebilir:

(a) Tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranı azami % 2'dir.

(b) Deprem, sel, su baskını, toprak kayması ve terör riskleri için uygulanabilecek koasürans oranı azami %20'dir. Bunun dışında kalan riskler için koasürans uygulanmaz.

(c) Muafiyet ve koasürans kısmına isabet eden hasarların karşılanması yüklenicinin sorumluluğundadır.

(4) İşin devamı sırasında işyerinde yapılacak çalışmalar nedeniyle, işçilerle çevre halkının kazaya uğramalarını, zarar görmelerini ve işlerde zarar ve hasar meydana gelmesini önleyici tedbirlerin alınmasından da yüklenici sorumlu olup, alınan bütün tedbirlere rağmen, yüklenicinin yaptığı işlerden dolayı üçüncü kişilerin kendilerine veya mallarına zarar verilmesi ihtimaline karşı mali mesuliyet sigortası yaptırmakla da yükümlüdür. Mali mesuliyet sigorta bedeli olarak, bu konuda sigorta şirketlerinin uygulamalarında kullandığı bedeller esas alınır.

(5) (Değişik: RG-3/7/2009-27277) Sigortalara ilişkin poliçelerin, idarenin yazılı izni dışında; genişletilmiş bakım devresi teminatı hariç, poliçenin geçici kabul tarihinden önce iptal edilemeyeceği ve süresinin kısaltılmayacağı, genişletilmiş bakım devresi teminatının ise kesin kabul tarihinden önce iptal edilemeyeceği hükmünü taşıması ve ilk hakediş raporunun düzenlenip tahakkuka bağlanmasından önce idareye verilmesi gerekir. Aksi halde hakediş tutarı ve öngörülmesi ise avans ödenmez. Sigorta primlerinin

ödendiğine ve sigorta sözleşmesinin yürürlükte olduğuna dair sigortacıdan alınacak bir belgenin her hak edişin tahakkuka bağlanmasından önce idareye sunulması zorunludur.

(6) Yüklenicinin sözleşme ile üstlendiği sorumluluk ve yükümlülükler söz konusu sigortalarla sınırlandırılmamış olduğundan, inşaat sigorta poliçelerinin genel şartlarının "Teminat dışında kalan haller" maddesinde belirtilen, yüklenicinin kusurlu olduğu hallerde, kusur nedeniyle sigortanın ödemediği bedeller için yüklenici idareden hiçbir talepte bulunamayacağı gibi, işin devamı süresince meydana gelecek kazalardan, bu kazaların sebep olacağı can ve mal kaybından ve üçüncü kişilere verilecek her türlü zararlardan yüklenici doğrudan sorumlu olacaktır. Yüklenici veya alt yüklenicilerin sigorta kapsamı içinde veya dışında kalan hareket ve fiillerinden dolayı meydana gelecek bütün talep ve iddiaların karşılanması yükümlülüğü de yükleniciye aittir.

(7) Yüklenici, kendisinin veya alt yüklenicinin taksirinden, ihmalden, ağır ihmalden veya kusurlu herhangi bir hareketinden dolayı idareyi ve idare personelini sorumlu tutamaz.

(8) Sözleşmenin feshi veya tasfiye halinde bu sigortalar; fesih veya tasfiye olur tarihinden başlamak üzere iş, yeni yükleniciye ihale edilinceye kadar devam ettirilir ve bu süreye ait sigorta giderleri idare tarafından karşılanır.

(9) Şehir ve kasaba sınırları dışındaki iş yerlerinde güvenlik ve düzenin sağlanması için idare tarafından verilen talimata yüklenici uymak zorundadır.

(10) İşyeri ve çevresindeki bölgede, yeterli güvenlik önleminin alınmaması sebebiyle doğabilecek hasar ve zararın ödenmesinden yüklenici sorumludur. Yüklenici, kazaların, zarar ve kayıpların meydana gelmesini önlemek amacı ile gerekli bütün tedbirleri almak ve yapı denetim görevlileri tarafından, kaza, zarar ve kayıp ihtimallerini azaltmak için verilecek talimatlara uymak zorundadır. Ayrıca yüklenici, işyerinde kullanılan araç, gereç ve makinelerle patlayıcı maddelerin yol açabileceği kazalardan korunma usullerini ve tedbirlerini çalışanlara öğretmek zorundadır.

(11) İş ve işyerlerinin korunması konusunda gerek yapı denetimi görevlileri tarafından istenen ve gerekse yüklenicinin kendi arzusu ile uyguladığı güvenlik ve koruma önlemlerine ilişkin giderlerin tümü yükleniciye aittir.

İşyerlerinin temizlenmesi ve tesislerin kaldırılması

Madde 10 - (1) Yüklenici tarafından işin sonunda işyerleri her türlü ihzarattan ve çalışma artıklarından çevreyle uyumlu olacak şekilde temizlenir. Bundan başka yüklenici tarafından kendi ihtiyaçları için yapılmış olan baraka, ambar, garaj, atölye vb. tesisler, işin sonunda yüklenici tarafından sökülerek götürülür ve bu işler için kendisine hiçbir bedel ödenmez. Yüklenicinin yükümlülüğü olan bu işlerin yapılmaması veya eksik yapılması halinde idarenin takdir edeceği bir bedel varsa yüklenicinin hakedişinden, yoksa teminatından kesilir.

(2) Yüklenicinin işyerlerinde kendi ihtiyacı için yaptığı bina ve barakalar ile diğer tesislerden, idare gerekli gördüklerini, yüklenicinin de rızasını almak kaydıyla, işin geçici kabul tarihindeki piyasa rayıçları ve/veya 22 nci madde hükümlerine göre belirlenecek fiyatlar ile yıpranma ve amortisman payları, işçilik ve malzemedeki özellik farklarını da dikkate almak suretiyle bulunan bedel üzerinden, işin sonunda satın alabilir.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Projeler

#### Projelerin yükleniciye teslimi

Madde 11 - (1) Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde, yapılacak işlerin uygulama projeleri, şartnameler ve diğer teknik belgelerle birlikte, sözleşmenin imzalanması sırasında yükleniciye verilir.

(2) Birim fiyat esaslı sözleşmelerde, işlerin ön veya kesin projeleri, şartnameler ve diğer belgelerle birlikte, sözleşmenin imzalanması sırasında yükleniciye verilir.

(3) Ön ve/veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılan işlerde, uygulama projesinin idare tarafından hazırlanması veya hazırlatılması esas olup, bunlar, iş programına göre gerekli oldukları zamanlarda, işyeri takım olarak bir yazı ekinde yükleniciye teslim edilir.

(4) Uygulama projelerinin yüklenici tarafından hazırlanması da istenebilir, bu durumda aşağıdaki esaslar geçerlidir:

a) Yüklenicinin yapacağı uygulama projeleri, hesaplar vb. sözleşme ve eklerinde belirtilen şartlara, idare tarafından kendisine verilen ön/kesin projelere, talimatlara, esaslara, fen ve sanat kurallarına uygun olarak iş programını aksatmayacak şekilde hazırlanır ve uygulamada gerekli görülecek tüm ölçüleri ve ayrıntıları kapsar.

b) Uygulama projelerinin hazırlanması sırasında, farklı tercihlerin mümkün olması hallerinde, yüklenici, seçim yapılabilmesini sağlamak üzere bu tercihleri gösteren projeleri, hesapları ve diğer gerekli bilgi ve raporları hazırlayıp idareye verir.

c) Yüklenici tarafından hazırlanan uygulama projelerinde idare tarafından değişiklik yapılması gerekli görüldüğü ve/veya verilen bilgiler yeterli görülmediği takdirde, projelerde ve ilgili raporlarda istenen değişikliklerin yapılması ve/veya eksik bilgilerin tamamlanması için projeler, istenilenlere uygun şekilde getirilmek üzere, yükleniciye geri verilir. İdare, isterse projeler üzerinde kendisi de değişiklik yapabilir.

ç) Onay işlemi sırasında idare tarafından proje ve eklerinde hatalar ve eksikler tespit edildiği takdirde, yüklenici idarenin yazılı talimatı üzerine ve verilen süre içinde, ayrıca bir bedel ödenmesini istemeksizin bunları düzeltmek zorundadır.

d) Sözleşme veya eklerinde başka bir hüküm bulunmadığı takdirde, yüklenici tarafından idareye verilen projeler ve ilgili raporlar, verildikleri tarihten başlamak üzere bir aylık süre içinde aynen onaylanmış veya gerekli görülen değişiklikler yapılmış olarak veya eksiklerin tamamlanması kaydı ile yükleniciye geri verilir. Bu konuda gecikme olursa yüklenici, iş süresinin bu gecikme süresi kadar uzatılması hususunda hak kazanmış olur.

e) İdare, değiştirilmesini gerekli gördüğü projeleri, değişikliğin özelliğine, işin aciliyet durumuna göre, isterse, yapılması gerekli görülen değişikliklerin daha sonra yapılması şartı ile onaylayabilir.

f) Yüklenici, hazırladığı projelerin ve hesapların hata ve eksiklerinden ve bunların her türlü sonuçlarından sorumludur. Projelerin idare tarafından görülmüş ve onaylanmış olması yükleniciyi bu sorumluluktan kurtarmaz.

g) Yüklenici tarafından hazırlanan proje ve hesapların belirlenen tarihlerde idareye verilmemesinden, verilen proje ve hesapların hata ve eksiklerinden dolayı, idarece onaylanmadan geri verilmiş olmalarından kaynaklanan zaman kayıpları ve gecikmelerden yüklenici sorumludur.

(5) Karma sözleşmelerde, işin götürü bedel ve birim fiyat teklif alınan kısımlarında ilgisine göre birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkradaki hükümler uygulanır.

(6) Proje ve proje yapılması için gereken mühendislik hizmetleri için (harita alımı, jeoteknik etüt ve sondajlar, v.b.) yükleniciye, ihale dokümanında öngörülmesi şartıyla birim fiyat üzerinden ödeme yapılabilir.

(7) İşlerin geçici kabulü yapıldıktan sonra, uygulama projeleri ister idarece verilmiş, ister yüklenici tarafından hazırlanarak idarece onaylanmış olsun, uygulama sırasında yapılmış değişiklikleri de içeren ve işin bitmiş durumunu gösteren nihai projeler, yüklenici tarafından bedelsiz olarak hazırlanıp orjinalleri idareye teslim edilir.

#### Projelerin uygulanması

Madde 12 - (1) Sözleşme konusu işler, idare tarafından yükleniciye verilen veya yüklenici tarafından hazırlanıp idarece onaylanan uygulama projelerine uygun olarak yapılır.

(2) Birim fiyatlı işlerin, onaylı uygulama projesi hazırlanmamış kısımlarına idarenin izni olmadan başlanamaz. Aksine bir davranışın sorumluluğu yükleniciye aittir.

(3) Projelerin zemine uygulanması sırasında meydana gelen hataların sorumluluğu ve hataların neden olduğu zararlar ve giderler yükleniciye ait olup, bunun sonucu olarak meydana gelen hatalı işin bedeli de yükleniciye ödenmez.

(4) İdare, sözleşme konusu işlerle ilgili proje v.b. teknik belgelerde, değişiklik yapılmaksızın işin tamamlanmasının fiilen imkansız olduğu hallerde, işin sözleşmede belirtti-

len niteliğine uygun bir şekilde tamamlanmasını sağlayacak şekilde gerekli değişiklikleri yapmaya yetkilidir.(Ek cümle: 08/08/2019-30856 R.G./22. md., yürürlük: 18/08/2019) Uygulama projelerinde değişiklik yapılması, 22 nci maddede yer alan esaslar göz önünde bulundurularak hesaplanacak bedel karşılığında, yükleniciden de istenebilir.Yüklenici, işlerin devamı sırasında gerekli görülecek bu değişikliklere uygun olarak işe devam etmek zorundadır. Proje değişiklikleri, ilk projeye göre hazırlanmış malzemenin terk edilmesini veya değiştirilmesini veya başka yerde kullanılmasını gerektirirse, bu yüzden doğacak fazla işçilik ve giderleri idare yükleniciye öder. Proje değişiklikleri işin süresini etkileyecek nitelikte ise yüklenicinin bu husustaki süre talebi de idare tarafından dikkate alınır.

(5) İdarenin veya yapı denetim görevlisinin yazılı bir tebliği olmaksızın yüklenici, projelerde herhangi bir değişiklik yaptığı takdirde sorumluluk kendisine ait olup bu gibi değişiklikler nedeniyle bir hak iddiasında bulunamaz.

(6) İşlerin devamı sırasında yüklenici, proje uygulaması konusunda kendisine yapılan tebliğin sözleşme hükümlerine aykırı olduğu veya bildirim konusunun fen ve sanat kurlarına uygun olmadığı görüşüne varırsa, bu husustaki karşı görüşlerini 14 üncü madde hükümlerine göre idareye bildirmek zorundadır. Aksi halde aynı maddenin diğer hükümlerine göre işlem yapılır.

Projelerin tesliminde gecikme olması

Madde 13 - (1) İş için gerekli olan projelerle diğer teknik belgelerin yükleniciye tesliminde gecikme olması veya uygulanmak üzere yükleniciye verilen proje ve teknik belgelerde, yeni proje veya belge hazırlanmasını gerektirecek ve dolayısıyla zamana ihtiyaç gösterecek şekilde değişiklik yapılması hallerinde yüklenici hiçbir itiraz öne sürmeyecektir. Ancak bu gecikme, işin bir kısmının veya hepsinin zamanında bitirilmesini geciktirirse sözleşmedeki iş süresi, işin bir kısmı veya tamamı için gecikmeyi karşılayacak şekilde uzatılır.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

Yapı Denetim Hizmetleri

İşlerin denetimi

Madde 14 - (1) Sözleşmeye bağlanan her türlü yapım işleri, idare tarafından görevlendirilen yapı denetim görevlisinin denetimi altında, yüklenici tarafından yönetilir ve gerçekleştirilir.

(2) Herhangi bir işin, yapı denetim görevlisinin denetimi altında yapılmış olması yüklenicinin, üstlenmiş olduğu işi bütünüyle projelerine, sözleşme ve şartnamelerine, fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapmak hususundaki yükümlülüklerini ve sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

(3) Yüklenici, üstlenmiş olduğu işleri, sorumlu bir meslek adamı olarak fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapmayı kabul etmiş olduğundan, kendisine verilen projeye ve/veya teknik belgelere göre işi yapmakla, bu projenin ve/veya teknik belgelerin iş yerinin gereklerine, fen ve sanat kurallarına uygun olduğunu, ayrıca işin yapılacağı yere, kullanılacak her türlü malzemenin nitelik bakımından yeterliliğini incelemiş, kabul etmiş ve bu suretle işin teknik sorumluluğunu üstlenmiş sayılır. Bununla birlikte yüklenici, kendisine verilen projelerin ve/veya şartnamelerin, teslim edilen işyerinin veya malzemenin veyahut talimatın, sözleşme ve eklerinde bulunan hükümlere aykırı olduğunu veya fen ve sanat kurallarına uymadığı hususundaki karşı görüşlerini teslim ediliş veya talimat alışı tarihinden başlayarak on beş gün içinde (özelliği bakımından incelenmesi uzun sürebilecek işlerde, yüklenicinin isteği halinde bu süre idarece artırılabilir) idareye yazı ile bildirmek zorundadır. Bu sürenin aşılması halinde yüklenicinin itiraz hakkı kalmaz. Yüklenicinin iddia ve itirazlarına rağmen, idare işi kendi istediği gibi yaptırdığı takdirde yüklenici, bu uygulamanın sonunda doğabilecek sorumluluktan kurtulur.

(4) Yüklenici ile yapı denetim görevlisi arasında anlaşmazlık olursa, bu anlaşmazlık 51 nci madde hükümlerine göre idarece karara bağlanır.

Yapı denetim görevlisinin yetkileri

Madde 15 - (1) Yüklenici bütün işleri yapı denetim görevlisinin, sözleşme ve eklerindeki hükümlere aykırı olmamak şartı ile vereceği talimata göre yapmak zorundadır.

(2) Yüklenici kullanacağı her türlü malzemeyi yapı denetim görevlisine gösterip iş için elverişli olduğunu kabul ettirmeden iş başına getiremez.

(3) Malzemenin teknik şartnamelere uygun olup olmadığını inceleyip gözden geçirmek için yapı denetim görevlisi istediği şekilde deneyler yapabilir ve ister işyerinde, ister özel veya resmi laboratuvarlarda olsun, bu deneylerin giderleri sözleşmesinde başka bir hüküm yoksa yüklenici tarafından karşılanır. Yüklenici, deneylerin işyerinde yapılmasını isterse bunun için gerekli araç ve teçhizatı kendisi temin eder.

(4) Yapı denetim görevlisinin kabul ettiği malzemedan mümkün olanların örnekleri mühürlenerek işin geçici kabulüne kadar saklanır.

(5) Yüklenicinin işyerine getirdiği malzemenin, teknik şartnamesine veya daha önce alınmış mühürlü örneğine uygun ve işe elverişli olmadığı anlaşıldığı takdirde yüklenici, bu konuda kendisine verilen yazılı talimatın tebliği tarihinden başlamak üzere on gün içinde sözkonusu malzemeyi işyerinden kaldırıp uzaklaştırmak zorundadır. Bunu yapmadığı takdirde yapı denetim görevlisi bu malzemeyi, bütün zarar ve giderleri yükleniciye ait olmak üzere, işyeri çevresi dışına çıkarmaya yetkilidir.

(6) Yüklenici tarafından fen ve sanat kurallarına aykırı olarak kusurlu yapıldıkları anlaşılan iş kısımlarını yıktırıp yükleniciye yeniden yaptırmak hususunda yapı denetim görevlisi yetkilidir. Yüklenici, bu konuda kendisine yazılı olarak verilen talimat üzerine,

belirlenen süre içinde söz konusu iş kısımlarını ayrıca bir bedel istemeksizin yıkıp yeniden yapmak zorundadır. Bu hususta bir gecikme olursa sorumluluğu yükleniciye aittir.

(7) (Ek fıkra: 13/12/2017-30269R.G./6. md.) Sözleşmede yerli malı zorunluluğu aranan makine, malzeme ve ekipman ile yazılımın kontrolü yapı denetim görevlisinin sorumluluğundadır. Yerli malı olması zorunluluğu bulunan makine, malzeme ve ekipman ile yazılıma ilişkin yerli üretimin, doğal afetler, kanuni grev, genel salgın hastalık, kısmi veya genel seferberlik ilanı gibi nedenlerle sona ermesi veya yetersiz hale gelmesi ya da ilgili makine, malzeme ve ekipman ile yazılımın diğer zorunlu nedenlerle yerli malı olarak temin edilmesinin mümkün olmadığı durumlarda, yüklenicinin yazılı başvurusu üzerine idarenin onayıyla, sözleşme konusu işte yerli malı olmayan makine, malzeme ve ekipman ile yazılım kullanılabilir. Bu gibi durumlarda iş programı dikkate alınarak gerektiğinde yükleniciye ek süre verilebilir.

Yapı denetim görevlisi için gerekli binaların yapılması

Madde 16 - (1) Yüklenici, yapı denetim görevlisinin işle ilgili her türlü çalışmaları ve gerektiğinde yatıp kalkmaları için, sözleşmesinde belirlenen şartlar altında uygun yerler, bina ve/veya barakalar hazırlayıp bedelsiz olarak idareye teslim etmek zorundadır. Yüklenicinin sözleşme gereği bedelsiz olarak yapmak zorunda olduğu binaların dışında, idarece istendiği takdirde yüklenici, yapı denetim görevlisi için gerekli olan başka binaları da şartları ihale dokümanında belirtilmesi halinde bedeli karşılığında yapacaktır. Bu binaların, proje ve özel şartnamelerinin yükleniciye verildiği tarihten başlamak üzere, sözleşmesinde belirtilen süre içinde tamamlanarak yapı denetim görevlisine teslim edilmeleri gereklidir. Bina ve barakaların teslimi gecikirse bunlar için sözleşmede yazılı cezalar uygulanır.

(2) Yapı denetim görevlisi için yapılacak binalar, idarenin göstereceği yerlerde yapılacaktır.

(3) Bina ve barakalar, ister bedeli karşılığında, ister bedelsiz olarak yapılmış olsun, işin bitiminde idarenin malı olur. (Ek cümle: 08/08/2019-30856 R.G./23. md., yürürlük: 18/08/2019) Ancak, bedelsiz olarak yapılan bina ve/veya barakalar sözleşmede bu yönde düzenleme yapılmış olması şartıyla yüklenici tarafından işin bitiminde bedelsiz kaldırılır. Aksi takdirde, idare yüklenici nam ve hesabına bina ve/veya barakaları kaldırmaya yetkilidir.

## BEŞİNCİ BÖLÜM

İşin Yürütülmesi

İş programı

Madde 17 - (1) (Değişik fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./24. md., yürürlük: 18/08/2019) Yüklenici, yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde, idarece verilen

örneklere, sözleşmedeki ödeme şartlarına ve imalatların niteliği, teknik özelliği ve yapım sürelerine uygun bir iş programını hazırlayarak, onaylanmak üzere idareye teslim edecektir. Süresinde teslim edilen iş programının idarece uygun bulunmaması halinde uygun bulunmama gerekçeleri yükleniciye bildirilerek, bir defaya mahsus olmak üzere ceza uygulamaksızın, beş gün süre verilir. Belirtilen süreler içerisinde iş programının sunulmaması veya teslim edilen iş programının idarece uygun bulunmaması durumunda, gecikilen her gün için, işin süresinde bitirilememesi haline ilişkin olarak sözleşmede öngörülen günlük gecikme cezasının %10'u oranında ceza uygulanır.

(2) İhzarat ödenmesi öngörülen işlerde, iş programları imalat ve ihzarat iş programı olarak düzenlenir. İhzarat, iş programlarına uygun yapılacaktır. Bu programlarda gösterilenden fazla yapılan ihzaratın bedeli hakedişe konulmaz ve iş programları onaylanmadan imalat ve ihzarat bedelleri ödenmez.

(3) İdare, iş programını verildiği tarihten başlamak üzere sözleşme veya eklerinde belirtilen süre içinde, olduğu gibi veya gerekli gördüğü değişiklikleri yaparak onaylar ve onaylı bir nüshasını yükleniciye verir. İş programları idarenin onayıyla geçerli olur.

(4) İş programında, resmi tatil günleri ile sözleşmesinde belirtilmiş ise, iklim şartlarından dolayı çalışmaya elverişli olmayan dönemler dışındaki bütün günlerin çalışarak geçirileceği göz önünde tutulur. Ancak, işin bitimi çalışmaya elverişli olmayan döneme rastlar ise idare yükleniciden, teknik şartları yerine getirerek işi tamamlaması için bu devre içinde çalışmasını isteyebilir. İş programının büro çalışmaları ile ilgili bölümlerinde iklim şartları dikkate alınmaz.

(5) Kapsamlı işlerde idare, iş programının, çubuk diyagram yerine, paket yazılım iş programı veya işin özelliğine göre hazırlanmış bilgisayar destekli iş programı kullanılarak düzenlenmesini isteyebilir.

(6) Yüklenici idarece onaylanmış iş programına aynen uymak zorundadır. Ancak zorunlu hallerde idarenin uygun görüşü ile iş programında değişiklik yapılabilir.

(7) (Değişik fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./24. md., yürürlük: 18/08/2019) İşte idarece onaylanan bir süre uzatımı olması, iş artışı/eksilişi yapılması, ödenek dilim değişikliği yapılması, idarenin izniyle havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı dönemde çalışılması, yeni fiyat tespiti yapılması gibi durumlarda ve idarece gerekli görülmesi kaydıyla yüklenici bu hususun kendisine tebliği tarihinden başlamak üzere yedi gün içinde revize iş programı düzenleyerek idarenin onayına sunmak zorundadır. Revize iş programının süresinde teslim edilmemesi veya sunulan iş programının idarece uygun bulunmaması durumunda birinci fıkradaki hükümler uygulanır.

Yüklenicinin iş başında bulunması

Madde 18 - (1) Yüklenicinin üstlenmiş olduğu işin devamı süresince, iş yerinde bulunması esastır. Bununla birlikte, yüklenici, işlerin gecikmesine ve durmasına yol açmamak



şartı ile noterce düzenlenmiş bir vekaletnameyle tam yetki almış ve idarece kabul edilmiş bir vekil bırakarak iş başından ayrılabilir.

(2) Yüklenici veya vekili iş yerinden ayrılmalarını gerektiren hallerde, yapı denetim görevlisinden izin almak zorundadır.

İşin yürütülmesi için gerekli personel ve araçlar

Madde 19 - (1) Sözleşmenin imzalanmasından sonra yüklenici, üstlenmiş olduğu işin önemine ve iş programına uygun olarak, işlerin yapılması için gerekli her türlü makine, araç ve yardımcı tesisleri hazırlamak, her türlü malzemeyi ve işçileri temin etmek ve ihzaratla ilgili tedbirleri almak zorundadır.

(2) İşin başlangıcında ve devamı sırasında, işin programa uygun olarak yürütülmesini teminen, yüklenici tarafından yapılan hazırlıkların ve alınan tedbirlerin yeterli olup olmadığının takdir hakkı idareye aittir.

(3) Yüklenici, işin sözleşme süresi içinde bitirilmesi için, gerekli miktarda malzemeyi ve yeterli sayıda işçiyi her an iş başında bulunduracaktır. Aksi halde, bu hususta kendisini uyarmak üzere yapılacak tebligat tarihinden başlamak üzere on gün içinde bunları istenen sayıya ve miktara tamamlamak zorundadır.

(4) (Mülga: RG-16/7/2011-27996)

(5) Yüklenici, çalıştırdığı işçilerle kullandığı makine, araç ve malzemenin idarece her an kontrol edilebilmesi için, bunların miktarlarını (çalıştırıldıkları yerler ve işler ayrı ayrı belirtilmek üzere) ayrıntılı şekilde gösteren cetvelleri istenmesi halinde yapı denetim görevlisine vermek zorundadır.

(6) (Değişik fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./25. md., yürürlük: 18/08/2019) Yüklenici, sözleşmesine göre işyerinde bulundurulması istenen teknik personelin isimleri ile belgelerini (diploma, meslek odası kayıt belgesi, noterden alınan taahhüname) Teknik Personel Bildirimi ile birlikte yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on gün içerisinde İdareye sunmak zorundadır. İdare, bu personel hakkında gerekli incelemeyi yaptıktan sonra kabul edip etmediğini on gün içinde Yükleniciye bildirir. İdare tarafından bu süre içerisinde herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde Teknik Personel Bildirimindeki teknik personel kabul edilmiş sayılır. Teknik personele ait bilgi ve belgelerden herhangi birinin idareye süresinde sunulmaması halinde, söz konusu personelin iş başında bulundurulmadığı kabul edilerek, verilen sürenin bitiminden sonra başlamak üzere usulüne uygun olarak bildirilmeyen her bir teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezalar uygulanır.

(7) (Değişik fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./25. md., yürürlük: 18/08/2019) Yüklenici tarafından bildirilen teknik personelin İdare tarafından kabul edilmemesi, idare tarafından önceden kabul edilmiş personelin değiştirilmesinin talep edilmesi ya da teknik personelin işten ayrılması hallerinde, söz konusu teknik personel yerine yeni bir

teknik personel bildirilmesi için Yükleniciye on gün süre verilir. Yüklenicinin bu süre içerisinde yeni teknik personele ait bilgi ve belgelerden herhangi birini idareye sunmaması halinde, verilen sürenin bitiminden sonra başlamak üzere usulüne uygun olarak bildirilmeyen her bir teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezalar uygulanır.

(8) (Ek: RG-16/7/2011-27996) İş programına göre iş yerinde bulundurulması istenen teknik personelin iş başında bulundurulmaması durumunda İdare öngörülen teknik personel iş başına getirilene kadar, herhangi bir ihtara gerek kalmaksızın işi durdurabilir. Bu personelden, işin teknik ve idari denetimini yapmakla görevli olanlar, zorunlu hallerde ve yerine yine aynı niteliklere sahip olduğu İdarece kabul edilmiş vekil bırakarak; diğerleri ise, hastalık, İdarenin yazılı onayı ile yıllık izin kullanılması veya işle ilgili seyahat yapılması gibi sebeplerle işyerinden ayrılabilirler.

(9) (Ek: RG-16/7/2011-27996) İşin devamı sırasında geçici olarak işyerinde bulunması gereken teknik personelle ilgili olarak; bu kişilerin işbaşında bulunma zamanı ve süreleri yapı denetim görevlisiyle Yüklenici arasında düzenlenen bir protokolle tespit edilir. Yüklenici, bu teknik elemanların isimlerini, belgeleriyle birlikte ilk işe başlayacakları tarihten en az otuz gün önce İdareye bildirmek mecburiyetindedir. İdare, bu elemanlar hakkında gerekli incelemeyi yaptıktan sonra kabul edip etmediğini yirmi gün içinde Yükleniciye tebliğ edecektir. İdarece bu tebliğ yapılmadığı takdirde, bildirilen teknik elemanlar kabul edilmiş sayılır. Yüklenici bu tebliğe uymaya mecburdur.

(10) (Ek fıkra: 27/04/2016–29696 R.G./2. md.; Değişik fıkra: 16/03/2019-30716 R.G./87. md) Yüklenici, ilgili mevzuatı uyarınca mesleki yeterlilik belgesi alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunda belirtilen ilgili belgelerden birine; mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde ise yapacağı işle ilgili mesleki eğitim belgelerine sahip olmayan kişileri çalıştıramaz.

#### Alt yüklenicilerin çalıştırılması ve sorumlulukları

Madde 20 - (1) (Değişik fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./26. md., yürürlük: 18/08/2019) 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca ihale dışı bırakılacak olanlar, 11 inci maddesi uyarınca ihaleye katılamayacak olanlar, 58 inci maddesi uyarınca ihalelere katılmaktan yasaklı olanlar ve 53 üncü maddesinin (b) bendinin 8 inci alt bendi gereğince alınacak Cumhurbaşkanı Kararında belirtilen yabancı istekliler ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 26 ncı maddesi uyarınca yasaklı olanlar alt yüklenici olamazlar. Ayrıca ön yeterlik/yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterli bulunanlar ile işin ihalesine teklif veren istekliler bu işte alt yüklenici olamazlar. Yüklenicinin ortak girişim olması halinde ortak girişimin ortakları da alt yüklenici olarak çalıştırılmazlar.

(2) (Mülga: RG-16/7/2011-27996)

(3) (Değişik fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./26. md., yürürlük: 18/08/2019) İşin tamamı alt yüklenicilere yaptırılamayacağı gibi işin niteliğinden kaynaklanan sebeplerle veya teknik zorunluluklar nedeniyle ihale dokümanında farklı oranlar belirlenmesi durumu hariç, tek bir alt yükleniciye yaptırılacak iş bölümlerinin toplam bedeli sözleşme bedelinin %30'unu; alt yüklenicilere yaptırılacak işlerin toplam bedeli ise sözleşme bedelinin %50'sini geçemez. İhale dokümanında düzenlenmesi kaydıyla doğrudan alt yüklenicilere ödeme yapılabilir.(4) İhale dokümanında, sözleşme imzalanmadan önce alt yüklenicilerin listesinin idarenin onayına sunulmasının istendiği hallerde; İdare, onaya sunulan listede yer alan alt yüklenicileri onaylayıp onaylamadığını, on beş gün içinde yükleniciye bildirir.

(5) Yüklenicinin, idare tarafından onaylanan alt yükleniciler ile bunlar işe başlamadan önce sözleşme yapması ve bir örneğini idareye vermesi gerekir.

(6) (Değişik: RG-16/7/2011-27996) İdarece onaylanmayan alt yükleniciler hiçbir suretle iş yerinde çalışamaz. Ancak; ihale dokümanında alt yüklenicilere yaptırılması düşünülen işlerin belirtilmesi istenmekle birlikte yüklenici teklifi kapsamında liste vermesi dahi işin yürütülmesi sırasında yüklenici tarafından ihtiyaç duyulması halinde idarenin onayı ile alt yüklenici çalıştırılabilir.

(7) İdarece onaylanmış alt yüklenicilerin ve/veya bunlara ait iş kısımlarının işin devamı sırasında değiştirilerek, işin başka alt yüklenicilere yaptırılması da idarenin iznine ve yukarıdaki şartlara tabidir.

(8) Alt yüklenicilerin yaptığı bütün işlerden idareye karşı yüklenici sorumludur. Alt yüklenicilerin idarece kabul edilerek onaylanması bu sorumluluğu hiçbir şekilde değiştirmez.

(9) İdare, alt yüklenici tarafından yapılan işlerin sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olmadığını tespit ederse, alt yüklenicinin değiştirilmesini veya alt yükleniciler tarafından yapılmasını istemediği herhangi bir iş bölümünün bizzat yüklenici tarafından yapılmasını her zaman isteyebilir.

(10) Yüklenici ve alt yükleniciler, işin fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılmaması, hileli malzeme kullanılması ve benzeri nedenlerle ortaya çıkan zarar ve ziyandan, yapının tamamı için işe başlama tarihinden itibaren kesin kabul tarihine kadar sorumlu olacağı gibi, kesin kabul onay tarihinden itibaren de on beş yıl süreyle müteselsilen sorumludur. Bu zarar ve ziyan genel hükümlere göre yüklenici ve alt yüklenicilere ikmal ve tazmin ettirilir. Ayrıca haklarında 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 27 nci maddesi hükümleri uygulanır.

(11) (Ek fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./26. md., yürürlük: 18/08/2019) Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Tebliğinin eki Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Listesindeki BII/BIII grubu işlerde, alt yükleniciye yaptırılacak işin imalat grubu olarak ayrılabilir nitelikteki işler kapsamında olması gerekir. Ayrıca, BII/BIII grubu işlerde, sözleşmeye konu işin

bütününün karakteristiğini yansıtan kısımları da, bir bütün halinde alt yükleniciye yaptırılamaz.

Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi

Madde 21 - (1) Yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan işin;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir.

(2) Birim fiyat sözleşme ile yürütülen yapım işlerinde, (Ek ibare: 08/08/2019-30856 R.G./27. md., yürürlük: 18/08/2019) Cumhurbaşkanı bu oranı sözleşme bazında % 40'a kadar artırmaya yetkilidir.

(3) Karma sözleşmelerde, birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yer alan koşulların gerçekleşmesi şartıyla, artışa konu iş, sözleşme bedelinin;

a) Götürü bedel teklif edilen iş kısımlarına ait tutarının % 10'una,

b) Birim fiyat teklif alınan iş kısımlarına ait tutarının % 20'sine,

kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir. (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./27. md., yürürlük: 18/08/2019) Cumhurbaşkanı birim fiyat teklif alınan iş kısımlarına ait oranı sözleşme bazında % 40'a kadar artırmaya yetkilidir.

(4) İşin yukarıdaki şartlar dahilinde tamamlanamayacağını anlaşılması durumunda ise artış yapılmaksızın hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Ancak bu durumda, işin tamamının ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesi zorunludur. (Ek cümle: 08/08/2019-30856 R.G./27. md., yürürlük: 18/08/2019) İşin tamamı ifadesinden ilk sözleşme bedeline karşılık gelen iş miktarı anlaşılır.

(5) Sözleşme bedelinin % 80'inden daha düşük bedelle tamamlanacağı anlaşılan işlerde, yüklenici işi bitirmek zorundadır. Bu durumda yükleniciye, yapmış olduğu gerçek giderleri ve yüklenici kârına karşılık olarak, sözleşme bedelinin % 80'i ile sözleşme fiyatlarıyla yaptığı işin tutarı arasındaki bedel farkının % 5'i geçici kabul tarihindeki fiyatlar üzerinden ödenir.

(6) (Ek fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./27. md., yürürlük: 18/08/2019) Sözleşmede bulunmayan ve ihale tarihi itibarıyla fiyatı tespit edilemeyen işlerin yaptırılması suretiyle iş

artışı yapılmasının öngörülmesi halinde, iş artışının yasal sınırlar içerisinde olup olmadığına tespiti için, iş artışının uygulandığı aya ait rayiçler/fiyatlar üzerinden 22 nci maddeye göre belirlenen yeni birim fiyat ile hesaplanan toplam iş artış tutarı, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslara göre uygulama ayı fiyat farkı katsayısına (Pn) bölünerek ihale tarihi itibarıyla hesaplanır. Fiyat farkı verilmesi öngörülmeleyen işlerde, iş artışının yasal sınırlar içerisinde olup olmadığına dair hesaplamada uygulama ayı ile ihale tarihinin içinde bulunduğu aya ait Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksleri oranı esas alınır.

(7) (Ek fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./27. md., yürürlük: 18/08/2019) Anahtar teslimi götürü bedel teklif alınarak ihale edilen işlerde iş eksilişinin gerekli olduğu durumlarda, iş eksilişinin ihale tarihi itibarıyla tutarı, altıncı fıkradaki esaslar doğrultusunda hesaplanır.

(Değişik başlık: 08/08/2019-30856 R.G./28. md., yürürlük: 18/08/2019)

Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti

Madde 22 - (1) 12 üncü maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21 inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkrada belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./28. md., yürürlük: 18/08/2019) edilir. Bu şekilde hesaplanacak ilave işlerin bedelleri; birim fiyat sözleşmelerde yeni birim fiyatlar üzerinden, anahtar teslim götürü bedel sözleşmelerde ise yeni birim fiyatlar üzerinden hesaplanacak artış tutarına göre belirlenecek ilerleme yüzdeleri esas alınarak yükleniciye ödenir.

(2) Yeni fiyatın tespitinde iş kalemi veya iş grubunun niteliğine göre aşağıdaki sıralamaya uyularak oluşturulan analizlerden biri kullanılır:

a) Yüklenicinin birim fiyatlarının/teklifinin tespitinde kullanarak teklifi ekinde (Ek ibare: 08/08/2019-30856 R.G./28. md., yürürlük: 18/08/2019) veya aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında idareye sunduğu ve yeni iş kalemi/grubu ile benzerlik gösteren iş kalemlerine/gruplarına ait (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./28. md., yürürlük: 18/08/2019) analizler dikkate alınarak oluşturulacak analizler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut olan ve yeni iş kalemine/grubuna benzerlik gösteren (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./28. md., yürürlük: 18/08/2019) analizler dikkate alınarak oluşturulacak analizler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan iş kalemleri/gruplarına ait maliyet (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./28. md., yürürlük: 18/08/2019) analizleri dikkate alınarak oluşturulacak analizler.

ç) Yeni iş kaleminin/grubunun yapılması sırasında tutulacak puantajla tespit edilecek malzeme miktarları, işçi ve makinelerin çalışma saatleri ile diğer tüm girdiler esas alınarak oluşturulacak analizler.

(3) İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:

a) Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde (Ek ibare: 08/08/2019-30856 R.G./28. md., yürürlük: 18/08/2019) veya aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında idareye verdiği teklif rayiçler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar.

ç) İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri.

(4) Yeni fiyat yüklenici ile birlikte yukarıda belirtilen usullerden biri ile tespit edilerek düzenlenen tutanak idarenin onayına sunulur ve otuz gün zarfında idarece onaylanarak geçerli olur. Yeni fiyat tespitinde yüklenici ile uyuşamaz ise, (Ek ibare: 08/08/2019-30856 R.G./28. md.; yürürlük: 18/08/2019) fiyat tutanağı idare tarafından onaylanmazsınız, taraflarca anlaşmazlık tutanağı düzenlenir ve anlaşmazlık idare tarafından on gün içerisinde (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./28. md., yürürlük: 18/08/2019) Yüksek Fen Kurulunca belirlenen usul ve esaslara uygun olarak anılan Kurula intikal ettirilir. (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./28. md., yürürlük: 18/08/2019) Yüksek Fen Kurulu tarafından tespit edilen fiyatın iki tarafça kabulü zorunludur. Yüklenici, fiyat uyuşmazlığı hakkındaki (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./28. md., yürürlük: 18/08/2019) Yüksek Fen Kurulu kararını beklemeden idare tarafından tespit edilmiş fiyat üzerinden işe devam etmek zorundadır.

(5) (Değişik fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./28. md., yürürlük: 18/08/2019) İkinci fıkraya göre yeni fiyatın hesabında, yeni tespit edilecek iş kaleminin analizinde yer alan girdilere ait miktarların varsa rayiçlere ve genel giderlere tesiri dikkate alınır. Bu itibarla, sözleşmede yeni birim fiyat analizleri için önceden belirlenmiş bir kâr ve genel gider oranı var ise bu oran dikkate alınarak yeni birim fiyat hesabı sonuçlandırılır. Sözleşmede bu konuda bir oran belirlenmemiş ise, oluşturulan kâr ve genel gider hariç analiz tutarına %10 oranındaki yüklenici karına ilave olarak %15 oranına kadar idare ve yüklenicinin anlaştığı oranda genel gider eklenir. Ayrıca, yüklenicinin teklifi kapsamında yeni iş kalemi ile benzerlik gösteren iş kaleminin bulunması halinde, bu madde kapsamında hesaplanan yeni birim fiyat; yüklenici tarafından benzerlik gösteren iş kalemi için teklif edilen birim fiyatın, idarece aynı iş kalemi için resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak hesaplanan birim fiyata oranı (0,90'ı aşmamak üzere) ile yeni iş kalemine ait resmi analiz

ve rayiçler de kullanılarak hesaplanan birim fiyatın çarpılması sonucunda elde edilen tutarı geçemez. Yüklenicinin teklifi kapsamında yeni iş kalemi ile benzerlik gösteren iş kaleminin bulunmaması halinde ise, yeni birim fiyat; yeni iş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak hesaplanan birim fiyatın %90'ını geçemez.6) İdare istediği takdirde; bir işte, sözleşmeye esas proje içinde kalan ancak öngörülemez durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olduğu hallerde, ayrıca bir yükleniciye yaptırılması mümkün olan bir işi başkasına da yaptırabilir, bundan dolayı yüklenici herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

(7) (Ek fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./28. md., yürürlük: 18/08/2019) 12 nci maddenin dördüncü fıkrasına göre gerçekleştirilen proje değişikliğine bağlı olarak iş eksilişinin ortaya çıktığı durumlarda, iş eksilişi kapsamına giren imalatların fiyatının hesaplanmasında, bu maddede yer alan yeni fiyatın tespitine ilişkin hükümler uygulanır.

#### Sözleşme ve eklerine uymayan işler

Madde 23 - (1) Yüklenici projelerde kendiliğinden hiç bir değişiklik yapamaz. Proje ve şartnamelere uymayan, eksik ve kusurlu oldukları tespit edilen işleri yüklenici, yapı denetim görevlisinin talimatı ile belirlenen süre içinde bedelsiz olarak değiştirmek veya yıkıp yeniden yapmak zorundadır. Bundan dolayı bir gecikme olursa sorumluluğu yükleniciye aittir. Bununla birlikte, yüklenici tarafından proje ve şartnameden farklı olarak yapılmış olan işlerin, fen ve sanat kurallarına ve istenen özelliklere uygun oldukları idarece tespit edilirse, bu işler yeni durumları ile de kabul edilebilir. Ancak bu takdirde yüklenici, daha büyük boyutta veya fazla miktarda malzeme kullandığını ve daha fazla emek harcadığını öne sürerek fazla bedel isteyemez. Bu gibi hallerde hakediş raporlarına, proje ve şartnamelerde gösterilen veya yazılı talimatla bildirilen boyutlara göre hesaplanmış miktarlar yazılır. Bu şekilde yapılan işlerin boyutları, emeğin değeri ve malzemesi daha az ise bedeli de ona göre ödenir.

#### Hatalı, kusurlu ve eksik işler

Madde 24 - (1) Yapı denetim görevlisi, yüklenici tarafından yapılmış olan işin eksik, hatalı ve kusurlu olduğunu veya malzemenin şartnamesine uygun olmadığını gösteren delil ve emareler gördüğü takdirde, gerek işin yapımı sırasında ve gerekse kesin kabule kadar olan sürede bu gibi eksiklerin, hataların ve kusurların incelenmesi ve tespiti için gerekli görülen yerlerin kazılmasını ve/veya yıkılıp yeniden yapılmasını yükleniciye tebliğ eder. Bu incelemeler yüklenici veya vekili ile birlikte yapılır. Yüklenici veya vekili bu konuda yapılacak tebliğe uymazsa, incelemeler yapı denetim görevlisince tek taraflı olarak yapılarak durum bir tutanakla tespit edilir. Bu gibi inceleme ve araştırmaların giderleri, işlerin eksik, hatalı ve kusurlu olduğunun anlaşılması halinde yükleniciye ait olur. Aksi anlaşılırsa genel hükümlere göre işlem yapılır.

(2) Sorumluluğu yükleniciye ait olduğu anlaşılan hatalı, kusurlu ve malzemesi şartnameye uymayan işlerin bedelleri, geçici hakedişlere girmiş olsa bile, yüklenicinin daha sonraki hakedişlerinden veya kesin hakedişinden ya da teminatından kesilir.

### Yüklenicinin bakım ve düzeltme sorumlulukları

Madde 25 - (1) Taahhüt konusu yapım işinin her türlü sorumluluğu, kesin kabul işlemlerinin idarece onaylanacağı tarihe kadar tamamen yükleniciye aittir. Yüklenici, gerek malzemenin şartnameye uygun olmamasından ve gerekse yapım işlerinin kusur ve eksiklerinden dolayı, idarece gerekli görülecek bütün onarım ve düzeltmeler ile sürekli bakım işlerini kendi hesabına derhal yapmak zorundadır. Yüklenici bu zorunluluğa uymadığı takdirde, idare, kendisinden bir yazı ile yükümlülüklerini yerine getirmesini isteyecektir. Bu talimatın yükleniciye tebliği tarihinden başlamak üzere işin özelliğine göre, talimat yazısında idarece daha uzun bir süre verilmemişse, yüklenici on gün içinde yükümlülüklerini yerine getirmeye fiilen başlamadığı veya başlayıp da belirlenen süre içinde teknik gereklerine göre işi bitirmediği takdirde idare, (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./29. md., yürürlük: 18/08/2019) teminat süresi dışındaki onarım, düzeltme ve bakım işlerini, bütün giderleri yükleniciye ait olmak üzere 4734 sayılı Kanunda gösterilen usullerden biri ile yaptırabilir. İdare bu işler için yüklenicinin teminatından veya varsa diğer alacaklarından ödeme yapmaya yetkilidir.

(2) İdare, yüklenicinin yaptığı işlerde kesin kabul tarihine kadar geçen zaman içinde herhangi bir aksaklık gördüğü takdirde, bu aksaklıkları yukarıda belirtildiği şekilde düzelttirip onarmakla birlikte, işin niteliğine göre aksaklığı tespit edilen yapım işlerinin kesin kabul işlemlerini uygun bir tarihe erteleyebilir. Bu takdirde kabulü ertelenen kısım için, idarenin uygun göreceği bir tutarda teminat alıkonur.

(3) Yapılan işlerde yüklenicinin kusurundan kaynaklanan ve acilen ele alınması gereken aksaklıklar meydana geldiğinde, yüklenicinin o anda işle ilgilenip konuyu ele alması imkanı yoksa bu takdirde idare, yazılı olarak haber vermek suretiyle yüklenici adına bu aksaklığı giderir. Yüklenicinin tebligat adresinde bulunmaması veya işe ilgi göstermemesi halinde idare, yüklenici hesabına aksaklığı giderip gerekli tedbirleri alır ve yüklenicinin bu uygulamaya itiraz hakkı olmaz.

(4) Yapım işlerinde yüklenici ve alt yükleniciler, yapının fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılmaması, hileli malzeme kullanılması ve benzeri nedenlerle ortaya çıkan zarar ve ziyandan, yapının tamamı için işe başlama tarihinden itibaren kesin kabul tarihine kadar sorumlu olacağı gibi, kesin kabul onay tarihinden itibaren de on beş yıl süreyle müteselsilen sorumludur. Bu zarar ve ziyan genel hükümlere göre yüklenici ve alt yüklenicilere ikmal ve tazmin ettirilir. Ayrıca haklarında 4735 sayılı Kanununun 27 nci maddesi hükümleri uygulanır.

(5) (Ek fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./29. md., yürürlük: 18/08/2019) Teminat süresinde, idarece asgari on gün süre verilerek ihtar edilmesine karşın yüklenicinin birinci fıkra kapsamındaki bakım ve düzeltme sorumluluğunu yerine getirmemesi halinde, verilen sürenin bitiminden itibaren geçecek her gün için, sözleşmesinde günlük gecikme cezası olarak yazılan miktarın %10'u oranında günlük ceza uygulanır. Ancak gecikme otuz günü



geçerse ceza uygulamasına devam edilmekle birlikte idarece kusur ve aksaklıklar yüklenici nam ve hesabına giderilebilir.

Yüklenicinin kusuru dışındaki hasar ve zararlar

Madde 26 - (1) Olağanüstü haller ve doğal afetlerin işyerlerinde ve yapılan işlerde meydana getireceği hasar ve zararlar ile sigortalanabilir riskler (all risk) sigorta kapsamında bulunduğundan yüklenici, bu hasar ve zararlar için idareden hiç bir bedel isteyemez. Ancak bu hasar ve zararlardan meydana gelecek gecikmeler için yükleniciye gerekli ek süre verilir.

(2) Savaş, yurt içinde seferberlik, ayaklanma, iç savaş ve bunlara benzer olaylar veya bir nükleer yakıttan kaynaklanan radyasyonlar ve bunlar için alınan önlemler sonucunda meydana gelecek riskler gibi sigortalanması mümkün olmayan riskler ile idarenin işlerin tamamlanmış kısımlarını teslim alarak kullanmasından dolayı bu kısımlardan doğacak riskler idareye aittir.

Yükleniciye ait giderler

Madde 27 - (1) İşin gerçekleştirilmesi için gerekli ve yüklenicinin yapmak zorunda olduğu bazı işlerin karşılığı olan, aşağıdaki bentlerde gösterilen giderlerin tümü, sözleşme veya eklerinde kimin tarafından ödeneceği belirtilmemiş ve aksine bir hüküm bulunmamakta ise;

a) Gerek işin yönetimi, gerekse işte kullanılacak her türlü malzeme, araç, makine, taşıt vb. nin taşınmaları (teklif birim fiyatlarda yer alanlar bunun dışındadır), bunlar için gerekli depo, baraka, hangar, garaj vb. tesislerin yapılması, bunların korunmaları ve sigortaları ile ilgili giderler,

b) İşin yerine getirilmesi için, yüklenici tarafından gerekli görülen bütün hizmet yolları (30 uncu maddede açıklanan malzeme ocaklarının değiştirilmesi halinde açılacak yollar bunun dışındadır) ile bunların üzerindeki geçici köprü ve geçitlerin yapım ve bakım giderleri ile kamuya açık yollarda iş süresince alınması gerekebilecek tedbirlerin giderleri,

c) Projelerin zemine uygulanması, röleve gibi işler ile yapı denetim görevlisi tarafından denetim amacıyla istenen her türlü ölçmeler için gerekli araç, malzeme ve personel giderleri,

ç) Sözleşmede veya eklerinde belirtilen yükleme ve benzeri teknik deneylerin giderleri,

d) Kabul heyetlerinin gerekli gördüğü durumlarda, yüklenicinin yaptığı işlerle ilgili olarak güven sağlamak için yapılacak bütün teknik deneylerin giderleri,

e) Şantiye hizmetleri için gerekli enerji ve suyun (yapının bünyesine giren su ve enerji bunun dışındadır) sağlanması, taşınması ve dağıtılması için gerekli tesislerin yapılması ve bunlarla ilgili işletme giderleri,

f) Yapı denetim görevlisinin işin durumunu, ilerlemesini göstermek ve tespit etmek üzere, iş süresince gerekli göreceği zamanlarda çekilecek, işin değişik aşamalarını gösterir üçer kopya fotoğraflarının filmleri ile birlikte giderleri,

yükleniciye aittir.

Ataşmanlar ve ilgili diğer defterler

Madde 28 - (1) İşyerlerinde, yapılan işlerin bütün ayrıntılarını günü gününe kayıt altına almak için, örneklerine göre şantiye günlük defteri, röleve ve ataşman defterleri, bunlarla ilgili belgeler yüklenici ile birlikte yapı denetim görevlisi tarafından tutulur. Yüklenici bu defterleri ve ilgili belgeleri imzalamak zorundadır. Bunlardan imzalı birer kopya yükleniciye verilir.

(2) Yüklenici ataşmanlar ve ilgili diğer defter ve belgeleri imzalamış olmakla içindekileri ve yapılan hesapların doğruluğunu kabul etmiş olur. İmzalamaz ise veya ihtirazi kayıtlar altında imzalarsa karşı görüşlerini yazılı olarak bildirmesi için, defter ve belgelerin kendisine gösterildiği tarihten başlamak üzere, on gün süre verilir. Bu süre içinde karşı görüşlerini yazı ile bildirmezse belgelerin ve defterlerin içinde kayıtlı hususları kabul ve imza etmiş sayılır. Bu durumu tespit eden bir tutanak düzenlenerek ataşmana eklenir. Ataşman defterinde, mürekkep veya sabit kalem kullanılacak ve yazı, rakam, resim, kroki ve kesitler özenle, açık ve noksansız olacak, kazıntı ve silinti olmayacaktır. Herhangi bir yanlışlık yapıldığı veya görüldüğü takdirde ilk rakam ve yazı okunacak şekilde üzeri kırmızı mürekkeple çizilip, doğrusu yazılarak aynı renkli mürekkeple imza edilir.

İşin süresi ve sürenin uzatılması

Madde 29 –(Değişik: RG-16/7/2011-27996) (1) (Değişik fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./30. md., yürürlük: 18/08/2019) İşin veya kısmi kabul öngörülen hallerde iş kısımlarının, sözleşmede belirlenen bitim tarihinde veya süre uzatımı verilmiş ise süre uzatımına göre belirlenen tarihte tamamlanıp geçici kabule hazır hale getirilmemesi durumunda, gecikilen her gün için sözleşmesinde öngörülen günlük gecikme cezası uygulanır. Cezalı çalışma süresi; varsa süre uzatımları da dahil yüklenicinin sözleşmeye göre işi bitirmesi gereken tarih ile geçici kabul itibar tarihi arasında geçen süredir. Sözleşmenin idarece feshedilmesi halinde ise bu süre; 4735 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasına göre sözleşmenin feshedilmiş sayılacağı tarih dikkate alınarak belirlenir. Cezalı çalışma süresince işyerinde havanın fen noktasından çalışılmaya uygun olmayan dönemi ile resmi tatil günleri için de gecikme cezası uygulanır.

(2) Mücbir sebepler nedeniyle süre uzatımı verilebilecek haller aşağıda sayılmıştır:

- a) Doğal afetler.
- b) Kanuni grev.
- c) Genel salgın hastalık.
- ç) Kısmi veya genel seferberlik ilanı.
- d) Gerektiğinde Kamu İhale Kurumu tarafından belirlenecek benzeri diğer haller.

(3) İkinci fıkrada belirtilen hallerin mücbir sebep olarak kabul edilmesi ve Yükleniciye süre uzatımı verilebilmesi için, mücbir sebep olarak kabul edilecek durumun;

- a) Yüklenicinin kusurundan kaynaklanmamış olması,
  - b) Taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması,
  - c) Yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemesi,
  - ç) Mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde Yüklenicinin İdareye yazılı olarak bildirimde bulunması,
  - d) Yetkili merciler tarafından belgelendirilmesi,
- zorunludur.

(4) İdarenin, sözleşmenin ifasına ilişkin yükümlülüklerini Yüklenicinin kusuru olmaksızın yerine getirmemesi (yer teslimi, projelerin onaylanması, iş programının onaylanması, ödenek yetersizliği gibi) ve bu sebeple sorumluluğu Yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması ve Yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş olması halinde, işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre, işin bir kısmına veya tamamına ait süre en az gecikilen süre kadar uzatılır.

(5) Öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olduğu hallerde ilave işin gerektirdiği ek süre Yükleniciye verilir.

(6) Mücbir sebepler ve/veya idarenin sebep olduğu hallerden dolayı, işte sorumluluğu yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi halinde, durum idarece incelenerek işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına veya tamamına ait süre uzatılır.

(7) Yüklenicinin, sürenin uzatılmasını gerektiren hallerin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde, idareye yazılı olarak bildirimde bulunması ve yetkili merciler tarafından usulüne göre düzenlenmiş belgelerle mücbir sebebin meydana geldiğini tevsik etmesi zorunludur. Yüklenici bildiriminde, iş üzerinde gecikmeye yol açtığını düşündüğü sebeplerin ayrıntılarını, işin süresinin ne kadar uzatılması gerektiğini belirtecektir. Uzatılacak sürenin tespiti o anda mümkün değilse bunun da sebeplerini ayrıca belirtecek, durumun netlik kazanmasından sonra istediği süre uzatımını da ayrı bir yazı ile

derhal bildirecektir. Ancak idarenin sebep olduğu süre uzatımını gerektiren gecikmelerde, yüklenicinin yirmi gün içinde yazılı bildirimde bulunma şartı aranmaz.

(8) Zamanında yapılmayan yazılı bildirimler dikkate alınmaz ve yüklenici müracaat süresini geçirdikten sonra süre uzatımı talebinde bulunamaz. Mücbir sebeplerin devamı sırasında yapılacak bildirim, yirmi gün öncesinden geçerli olmak üzere dikkate alınabilir.

(9) İşin tamamlanması için sözleşmesinde tespit edilen tarih veya süre haricinde başkaca kayıt bulunmayan işlerde, havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresi ile resmi tatil günleri göz önünde tutularak iş bitim tarihi veya süresi belirlenmiş sayılacağından, yüklenici, çalışmadığı bu gibi günleri öne sürerek süre uzatılması isteğinde bulunamaz. Ancak süre uzatımlarında, yapılacak işin özelliğine göre çalışılmayacak günler de dikkate alınarak verilecek süre belirlenir.

## ALTINCI BÖLÜM

Malzeme Ocaklarının Kullanılması, Yıkma ve Kazılar

Malzeme ocaklarının kullanma şartları ve ocak değişiklikleri

Madde 30 - (1) İdarenin sözleşme veya eklerinde, taş, kum, çakıl, gravye, balast, stabilize vb. yapı malzemelerinin kamuya ait ocaklardan teminini öngördüğü hallerde, yüklenici bu malzemeleri gösterilen ocaklardan sağlamak zorundadır.

(2) Sözleşme veya eklerinde, malzeme temin edilecek ocaklarla ilgili her hangi bir belirleme yapılmadığı durumlarda, sözleşme ve eklerinde istenen özelliklere uygun olması kaydıyla, yüklenici gerekli malzemeyi uygun gördüğü yerlerden temin edebilir.

(3) İşin devamı sırasında sözleşme ve eklerinde öngörülen ocakların değiştirilmesi zorunluluğunun doğması halinde, yüklenici idarece gösterilen yeni ocaklardan malzeme temin eder. Bu durumda, sözleşmede aksine bir hüküm yoksa, taşıma uzaklığı vb. farklar her iki taraf için de dikkate alınır. Bu durumda, fark bedel ödenmesi veya kesilmesi, ocak değişikliğine ilişkin onaylanmış tutanakta belirtilen tarihten başlamak üzere uygulanır.

(4) İşe uygunluğu daha önce tespit edilmiş ocaklardan alınan örnekler, yükleniciyle yapı denetim görevlisi tarafından mühürlenerek saklanır. Yüklenici ocaklardan getireceği malzemeyi elde bulunan bu örneklerle uygun olmak şartı ile işyerine taşıyabilir. Kabul edilmiş örneğe uygun olmayan ihzarat, işlerde kullanılamaz.

(5) Ocaklardan çıkarılacak malzemenin en iyi damarlardan alınması ve işe en elverişli cinsten olması gereklidir.

(6) Sözleşme veya eklerinde aksine bir hüküm yoksa sözleşmesinde belirlenen ocaklar için ocak açma giderleri yükleniciye aittir.

(7) Ocakların işletilmesi ocağı körletecek ve işletmeyi güçleştirecek şekilde yapılmayacaktır. Ocakların kullanılması sonucunda yüklenici, buralarını ocağın tekrar işletilmesi için uygun bir şekilde getirmek ve temizlemek zorundadır. Bu işler için yükleniciye herhangi bir bedel ödenmez. Yüklenici bu işleri yapmadığı takdirde 10 uncu madde hükümleri uygulanır.

(8) Yüklenici, işin yapılması için idare tarafından kendisine gösterilen ocaklardan elde ettiği malzemeyi, sözleşme konusu işten başka hiçbir yerde kullanamayacağı gibi hiçbir şekilde de satamaz.

#### Mevcut yapıların yıkılması

Madde 31 - (1) İşyerlerinde yıkılması gereken ve yükleniciye yıktırılan mevcut yapılardan çıkacak malzemenin, yeniden değerlendirilmesi ve gerektiğinde kullanılabilmesi için bu malzemenin yüklenici tarafından dikkatle ayıklanması ve yapı denetim görevlisinin göstereceği yerlere istif edilmesi gereklidir. Bu yıkımlar için varsa teklif kapsamında verilen bedeller ödenir. Teklif kapsamında bu yıkımlar için bedel konmamışsa, bu işlerin bedeli 22 nci madde hükümlerine göre yükleniciye ödenir.

#### Kazı ve yıkımlarda bulunan değerli eşya

Madde 32 - (1) Devlete ait yerlerde yapılan kazılarda ve yıkımlar sırasında elde edilen malzeme idareye aittir. Aynı şekilde çıkacak kültür değerleri, değerli eşya ve sanat eserleri Devlete aittir. Bu gibi eşyayı çıkarmak için gerektiği takdirde yüklenicinin yapacağı, idarece kabul edilecek giderler kendisine ödenir. Bu gibi eşya ve sanat eserlerinin meydana çıkmasında, yüklenici derhal iş başındaki yapı denetim görevlisine bilgi vermek ve ilgili memurlar gelip teslim alıncaya kadar bunları saklayıp korumak ve bu husustaki kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine uymak zorundadır. Aksi takdirde kanunlarda belirtilen ceza hükümleri uygulanır.

#### Kazılardan veya devlete ait yıkımlardan çıkarılan malzeme

Madde 33 - (1) İşin sözleşmesinde veya eklerinde gösterilenler dışında kazılardan veya Devlete ait yapıların yıkılmasından çıkacak malzemenin işte kullanılmasını yapı denetim görevlisi uygun görürse, yüklenici bu gibi malzemeyi kullanmak zorundadır. Bu türden malzeme için ihzarat bedeli ödenmez. Ancak bu malzemenin çıkarılıp ayıklanması işçiliği ile kullanılmasından kaynaklanan giderler 22 inci madde hükümlerine göre tespit edilerek yükleniciye ödenir.

## YEDİNCİ BÖLÜM

### Yüklenicinin Çalıştırdığı Personel

### Çalışanların hakları ve çalışma şartları

Madde 34 - (1) Yüklenici, yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine uygun olarak, işe aldığı her işçiye, personele ve teknik elemana, bunların adını ve soyadını, işe giriş tarihini, ücretini ve ücretin ödeneceği tarihi gösteren, kendisi veya vekili tarafından imzalanmış usulüne uygun bir karne vermek zorundadır. Ücret miktarı ve ödeme tarihi değişmedikçe bu karne geçerli sayılır. Değişiklik olduğu takdirde yüklenici çalışanlarına verdiği karneyi bu esasa göre, yedi gün içinde değiştirmek zorundadır. Bu yeni karnede önceki bilgilere ilave olarak yeni karnenin geçerlik tarihi mutlaka yazılır.

(2) Yapı denetim görevlisi iş yerinde çalışanlar arasında yüklenici veya alt yükleniciler tarafından ücretleri ödenmeyenlerin bulunup bulunmadığını kontrol ederek ücretleri ödenmeyen varsa yükleniciden ve alt yüklenicilerden istenecek bordrolara göre bu ücretlerin yüklenici hakedişinden ödenmesini sağlayacaktır. Bunun için yüklenicinin hakediş istemesi üzerine bu istek ve hakedişin ödeneceği tahmini tarih, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 36 ncı maddesinde yazılı olduğu şekilde ilan olunur. İlanın yapıldığı, yapı denetim görevlisinin ve yüklenici veya vekili ile işçi temsilcisinin imzaladıkları bir tutanakla tespit edilerek bu tutanağın bir sureti hakedişin ödeme yerine gönderilir.

(3) Yükleniciden alacağı olan işçi, personel ve teknik elemanlar, ilan tarihinden başlamak üzere bir hafta içinde yapı denetim görevlisine başvurabilirler. Alacaklar, hakediş raporunun düzenlendiği tarihten önceki (işçi ücretleri ödeme günü öncesindeki) günler için belirlenmiş sayılır. Bu tür alacakların üç aylık tutarından fazlası hakkında idareye herhangi bir sorumluluk düşmez.

(4) Bildirilen alacak iddiaları, yüklenici veya alt yüklenicinin kayıtları ile varsa puantaj ve daha önceki hesap pusulalarından incelenip anlaşmaya varılan miktarların (üç aylık ücret tutarını geçmemek üzere) yüklenici tarafından bordroya bağlanması sağlanır ve bu bordrolar hakediş raporu ile birlikte ödeme yerine gönderilir. Yüklenicinin hakedişinin ödenmesi gereken kısmından indirilen bu bordro tutarı ayrı bir çekle ödeme biriminin ilgili mutemedine verilir ve bordroda gösterilen alacaklar ilgililere yapı denetim görevlisi, yüklenici veya vekili ile işçi temsilcisinin önünde ödenir, bu husus ayrıca bir tutanakla tespit olunur. Yapılacak tebligata rağmen yüklenici veya vekili ödemediği takdirde hazır bulunmazsa bu husus tutanakta belirtilir.

(5) Yüklenicinin iş verdiği alt yüklenicilerin gündelikçi, haftalıkçı veya aylıkçı olarak işyerinde çalıştırdığı işçi, personel ve teknik elemanların tamamı da yüklenicinin elemanları hükmünde olup bunların ücretlerinin ödenmesinden de doğrudan doğruya yüklenici sorumludur. Yüklenici, bunların ücretleri hakkında da aynen kendi elemanları gibi ve yukarıdaki fıkralarda belirtildiği şekilde işlem yapmak zorundadır.

(6) Personel alacaklarının kontrol edilebilmesi için yüklenici, teknik ve idareci personeli ile işçilerine yaptığı ödemelerin bordrolarından birer suretini, bordroların düzenleme tarihinden başlayarak en çok bir ay içinde, yapı denetim görevlisine verecek ve bu bordrolarda teknik ve idareci personel ile işçilerin sanatları ve çalıştıkları yerler, ad ve

soyadları ile doğum yerleri ve tarihleri belirtilecektir. Bordrolarda yüklenicinin veya vekilinin imzası bulunacaktır.

(7) Bu tür alacakların tümü para ile ödenir. Para yerine kısmen de olsa marka veya başka bir şeyin kullanılması usulü, yüklenicinin kantinlerinde paradan başka herhangi bir şeyin para yerine kullanılması yasaktır.

(8) Yüklenici çalıştırdığı işçilerin, bu işkolunda veya meslekte aynı veya benzer iş için toplu sözleşme veya mevzuatla kabul edilenlerden daha az elverişli olmayan şartlarda çalışmalarını ve ücret almalarını sağlayacaktır. Ücret, yan ödeme ve çalışma şartlarının toplu sözleşme veya mevzuatla tespit edilmemiş olması halinde yüklenici, en yakın ve uygun bir bölgedeki işkolu veya meslekteki aynı veya benzer bir iş için toplu sözleşme veya mevzuatla tespit edilenlerden veya yüklenicinin bulunduğu işkolu ve meslekteki benzer işverenlerin verdiği genel seviyeden daha az elverişli olmayan ücret, yan ödeme ve çalışma şartlarını sağlayacaktır. Yüklenici, varsa alt yükleniciler bu çalışma şartlarının sağlanması için gerekli tedbirleri alacaktır. İş sahibi idare de sözleşmenin devri halinde işi devir alan yüklenicinin bu çalışma şartlarına uymalarını sağlayacak gerekli tedbirleri alacaktır.

(9) Yüklenicinin sekizinci fıkrada belirtilen çalışma şartlarına uymaması veya bu şartları uygulamaması halinde 47 inci madde hükümleri uygulanır.

#### Çalışanların sağlık ve güvenliğine ilişkin tedbirler

Madde 35 –(Değişik: 27/04/2016–29696 R.G. / 3. md.) (1) Yüklenici bütün giderleri kendisine ait olmak üzere hizmetinde çalışanlar için, gerek teker teker ve gerekse topluca yaşadıkları ve çalıştıkları yerlerde, yürürlükte olan iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı hükümlerine uygun olarak her türlü sağlık ve güvenlik tedbirlerini almak ve çalışanların buldukları şartlara göre sağlıklı bir şekilde yiyip içmeleri, dinlenmeleri, yatıp kalkmaları ve yıkanmaları, meslek hastalıklarından korunmaları, hastalık veya bir kaza halinde tedavileri konularında ilgili mevzuat hükümlerine ve idare veya yapı denetim görevlisinin kendisine vereceği talimata uymak zorundadır.

(2) Yüklenici, bütün giderleri kendisine ait olmak üzere, sözleşme konusu işin yürütülmesi sırasında iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı uyarınca alınması zorunlu olan iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tedbirleri almakla yükümlüdür.

#### Çalışanların kazaya uğramaları

Madde 36 - (1) Yüklenicinin 9 uncu madde hükümlerine göre tedbirler almasına rağmen olabilecek kazalarda, yüklenicinin işçi ve personelinden kazaya uğrayanların tedavilerine ilişkin giderlerle kendilerine ödenecek tazminat yükleniciye aittir. Ayrıca işçi ve personelden iş başında veya iş yüzünden ölenlerin defin giderleri ile ailelerine ödenecek tazminatta yüklenici tarafından karşılanır. Yüklenici bu hususta, yürürlükte bulunan genel hükümlere uyacaktır.

### Çalışanların yiyeceği ve içeceği

Madde 37 - (1) Yüklenici, işe aldığı işçi ve personelin, özellikle şehir ve kasabalardan uzak yerlerde, yiyeceğini ve içeceğini sağlamak üzere gereken bütün tedbirleri almak zorundadır. Ancak bu, hiçbir şekilde zorlama halini almayacak ve çalışanların dilediği herhangi bir yerden yiyeceğini ve içeceğini temin etme hususundaki serbestlikleri bozulmayacaktır. Ayrıca yüklenici, işyeri çevresinde satıcıların da bulunmasını engellemeyecektir.

(2) Yüklenicinin işyerinde satacağı her türlü yiyecek ve içeceklerin fiyatları, işyerine yakın kasabadaki perakende satış fiyatlarından hiçbir suretle fazla olmayacaktır.

### Yüklenicinin çalıştırdığı kişilerin uygunsuzlukları

Madde 38 - (1) Yüklenicinin teknik ve yönetici personeli ile hizmetli, işçi ve alt yüklenicileri arasında her ne şekilde olursa olsun, iş başında bulunmasına engel durumları tespit edilenler, idare veya yapı denetim görevlisi tarafından yapılacak tebligat üzerine yüklenici tarafından derhal iş başından uzaklaştırılır.

## SEKİZİNCİ BÖLÜM

### Hakediş Raporları

#### Geçici hakediş raporları

Madde 39- (1) Birim fiyat esasına göre yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Sözleşmeye ekli birim fiyat teklif cetvelinde yazılı veya sonradan düzenlenen yeni birim fiyatlar ile metrajlarından hesaplanan iş kalemi miktarlarının çarpımı üzerinden hesaplanan tutardan sözleşmedeki kayıtlara ve ilgili kanunlara göre yapılacak kesintiler de çıktıktan sonra, sözleşmenin ödemeye ilişkin hükümleri çerçevesinde kendisine ödenir.

b) Sözleşme eki birim fiyat teklif cetvelinde herhangi bir iş kaleminin öngörölmüş ve birim fiyatının gösterilmiş olması yükleniciye, mutlaka o nev'i işi yapma hakkını vermez.

c) Yüklenicinin yaptığı işler ile ihzarattan doğan alacakları, metrajlara göre hesaplanarak sözleşme hükümleri uyarınca kesin ödeme niteliğinde olmamak ve kazanılmış hak sayılmamak üzere geçici hakediş raporları ile ödenir. Metrajlar, yeşil defter ve eklerinde gösterilir. Yüklenici, (Mülga ibare: 08/08/2019-30856 R.G./31. md., yürürlük: 18/08/2019) kesin hesapları da yapı denetim görevlisinin denetimi altında işe paralel olarak yürütmek zorundadır. Bu halde, geçici hakediş raporlarının düzenlenmesinde, bitmiş iş kısımları için kesin metrajdaki miktarlar dikkate alınır.



(2) Anahtar teslimi götürü bedel esasına göre yapılan işlerin bedelleri, ihale dokümanında öngörülen ilerleme yüzdeleri üzerinden sözleşmesinde ve eklerinde yazılı esaslara göre ödenir.

(3) Karma sözleşmelerde yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde; birim fiyat teklif alınan iş kısımlarında birinci fıkrada belirtilen, anahtar teslimi götürü bedel yapılan iş kısımlarında ise ikinci fıkrada belirtilen esaslara uyulur.

(4) Hakediş raporlarının düzenlenmesinde aşağıdaki esaslara göre işlem yapılır:

a) Geçici hakediş raporları yüklenicinin başvurusu üzerine, sözleşme veya eklerinde aksine bir hüküm bulunmadıkça her ayın ilk beş işgünü içinde düzenlenir. Yüklenici başvurmadığı takdirde idare, en çok üç ay içinde, tek taraflı olarak hakediş düzenleyebilir. Gelecek yıllara sari olmayan sözleşmelerde yaptırılan işler için, son hakediş raporu bütçe yılının sonuna rastlayan ayın yirminci günü düzenlenir.

b) İşe başlanıldığı tarihten itibaren meydana getirilen işler, yapı denetim görevlisi tarafından yüklenici veya vekili ile birlikte ölçülür ve bulunan miktarlar sözleşmedeki esaslara uygun olarak hakediş raporuna dahil edilir.

c) İhzarat yapılmasının öngörüldüğü işlerde;

1) İhzarat miktarı yapı denetim görevlisi tarafından yüklenici veya vekili ile birlikte ölçülür ve bulunan miktarlar sözleşmedeki esaslara uygun olarak hakediş raporuna dahil edilir. İhzaratın hakediş raporlarına geçirilebilmesi için, bunların işin bünyesine girecek veya yardımcı olarak kullanılacak malzemedен olması ve fiyatlarının ihale dokümanında gösterilmiş bulunması gereklidir. Sözleşmelerinde aksine bir hüküm yoksa, işbaşına getirilmemiş ihzaratın bedeli ödenmez.

2) İhzaratın, iş programlarında, sözleşme ve eklerindeki esaslara göre belirtilecek miktarlardan fazla yapılması idarenin iznine bağlıdır.

3) Bedeli ödenmiş ihzarat malzemesi, ancak yetkili makamın onayı ile şantiyeden çıkarılabilir.

ç) Düzenlenen hakediş raporunun işleme konulabilmesi için, yüklenici veya işbaşı bulunan vekili tarafından imzalanmış olması gereklidir. Yüklenici veya vekili, bildirilen günde, hakediş esas ölçülerin alınmasında hazır bulunmazsa yapı denetim görevlisi ölçümleri tek başına yaparak hakediş raporunu düzenler ve yüklenicinin bu husustaki itirazları kabul edilmez. Hakediş raporu düzenlendikten sonra bir hafta içinde yüklenici raporu imzalamazsa yapı denetim görevlisi, hakediş raporunu idareye gönderir ve rapor yüklenici tarafından imzalanıncaya kadar idarede hiçbir işlem yapılmaksızın bekletilir. Yüklenici hakediş raporlarını zamanında imzalamamış olursa ödemedede meydana gelecek gecikmeden dolayı hiçbir şikayet ve istekte bulunamaz.

d) Hazırlanan ve iki tarafça imzalanmış bulunan geçici hakediş raporu, tahakkuk işlemi yapıncaya kadar, yetkili makamlar tarafından düzeltilebilir. Bu düzeltme

sırasında eski rakam ve yazıların okunabilir şekilde çizilmiş olarak hakediş raporunda bulunması ve düzeltme yapan yetkililerin imzasını taşıması gereklidir. Ancak bu düzeltmeler yeniden sayfa düzenlemeyi gerektirecek ölçüde fazla ise, esas sayfa üzerinde düzeltmenin yapıldığına ilişkin açıklama bulunmak şartı ile, yeniden ayrı bir sayfa düzenlenip hakediş raporuna eklenir.

e) (Yürürlüğün durdurulması: Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 09/12/2021 tarihli ve Y.D. İtiraz No: 2021/751 sayılı kararı )

f) (Değişik bent: 08/08/2019-30856 R.G./31. md., yürürlük: 18/08/2019) Her hakediş tutarından, bir evvelki hakediş tutarı çıkarıldıktan sonra kalan tutara idarece ilgili mevzuata göre hesaplanacak Katma Değer Vergisi eklendikten sonra bulunan miktardan sözleşmede yazılı kesintiler, varsa yüklenicinin idareye olan borçları ve cezalar ile kanunen alınması gereken vergiler kesilir. Hakediş raporu, yüklenici veya vekili tarafından imzalanıp idareye verildiği tarihten başlamak üzere en geç otuz gün içinde onaylandıktan sonra otuz gün içinde tahakkuka bağlanır. Bu tarihten başlamak üzere sözleşmesinde farklı bir süre belirtilmemiş ise on beş gün içinde de ödeme yapılır.

g) Gerek bu madde hükümlerine göre geçici hakediş raporlarının, gerekse 40 ncı madde hükümlerine göre kesin hesapların ve kesin hakediş raporunun hazırlanması ve gerekli ölçmelerin ve bunlarla ilgili diğer hizmetlerin yapılması için yüklenici, yeterli sayıda işçi ve personeli bedelsiz olarak yapı denetim görevlisinin emrine verir.

ğ) (Ek bent: 08/08/2019-30856 R.G./31. md., yürürlük: 18/08/2019) İdarece gerekli görülmesi halinde bir defaya mahsus olmak üzere geçici kabulden sonra kesin kabule kadar ek geçici hakediş raporu düzenlenebilir.

Kesin hakediş raporu ve hesap kesilmesi

Madde 40 - (1) Birim fiyat esaslı sözleşmelerde kesin hesaplar aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) İşin geçici kabulü yapıldıktan sonra, kesin hakediş raporunun düzenlenmesine esas olacak kesin metraj ve hesapların tamamlanmasına başlanır. Bunlar biri asıl olmak üzere en az üç suret halinde düzenlenir. Yüklenicinin kesin hakediş raporunun düzenlenmesinde geçici hakediş raporlarındaki rakamlara itibar edilmez ve kesin metraj ve hesaplar sonucunda bulunan miktarlar esas alınır.

b) Kesin metraj ve hesaplarının yapıldığı sürece yüklenici veya vekili hesapların yapıldığı yerde bulunmak zorundadır.

c) Yapı denetim görevlisi, yüklenici veya vekili ile birlikte işin gidişine paralel olarak daha önce hazırlanıp karşılıklı imzalanmış bulunan kesin metraj ve hesaplar ile işin gidişine paralel hazır olmayanları, birlikte tamamlayıp imzalayarak geçici kabul tarihinden başlamak üzere en çok altı ay içinde idareye teslim etmek zorundadır. Bu hesapların yapılması sırasında yüklenici veya vekili tarafından yapılmış ve fakat yapı denetim

görevlisince çözüme bağlanamamış itirazlar varsa bunlar da incelenmek üzere hesaplarla birlikte idareye verilecektir.

ç) Kesin metraj ve hesapların düzenlenmesi sırasında yüklenici veya vekili, yapı denetim görevlisinin yazılı tebliğine rağmen hazır bulunmadığı takdirde, yapı denetim görevlisi hesapları tek taraflı olarak hazırlar ve geçici kabul tarihinden başlamak üzere en çok altı ay içinde idareye teslim eder. Bu aşamada yükleniciye, hazırlanmış bu kesin metraj ve hesapları altmış gün içinde incelemesi için tebligat yapılır. Yüklenici incelemesini daire dışında yapmak isterse kesin metraj ve hesapların asıl olmayan suretlerinden bir takımı kendisine verilir. Yüklenici kesin metraj ve hesapları inceleyip itirazsız imzalarsa hesapların idarece incelenmesine başlanır.

(2) Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde; kesin hakediş raporu düzenlenmesine işin geçici kabulü yapıldıktan sonra başlanır ve sözleşme ve eklerinde öngörülen hükümler çerçevesinde kesin hesap işlemleri gerçekleştirilir.

(3) Karma sözleşmelerde, işin götürü bedel ve birim fiyat teklif alınan kısımlarında ilgisine göre birinci ve ikinci fıkradaki hükümler uygulanır.

(4) Yüklenicinin kesin hesaplara itirazı varsa altmış günlük inceleme süresi içinde idareye yazılı olarak bildirmek zorundadır. Böyle yapmadığı takdirde kesin hesapla ilgili bütün belgeleri kayıtsız kabul etmiş sayılır ve bundan sonra bu hususta yapılacak herhangi bir itiraz dikkate alınmaz.

(5) Yapı denetim görevlisi belirtilen süre içinde kesin hesapları idareye teslim etmediği takdirde, yüklenici kendi hazırladığı kesin hesapları idareye vererek incelenmesini ve onaylanmasını isteyebilir.

(6) İdareler teslim aldıkları kesin hesapları, teslim tarihinden başlamak üzere en çok altı ay içinde inceleyip onaylarlar. Aksi halde yüklenici, varsa itirazlarında haklı sayılacağı gibi, işin kesin kabulü yapılmış olmak şartı ile, kesin hakediş raporunun düzenlenmesini de isteyebilir.

(7) Yüklenicinin, kesin hesapların yapılışında hazır bulunmayıp sonradan altmış günlük sürede hesapları incelemesi halinde, idarenin altı aylık inceleme süresi, yüklenicinin incelemeyi bitirdiğini idareye yazılı olarak bildirdiği tarihten başlar.

(8) Kesin hesapların ve kesin kabul tutanağının idarece onaylanmasından sonra, bunlara ilişkin onay tarihlerinin sonuncusundan başlamak üzere en çok otuz gün içinde, idarece onaylanmış kesin hesaplara dayalı olarak, yapı denetim görevlisi tarafından kesin hakediş raporu düzenlenir.

(9) Kesin hesapların idareye tesliminden sonra idarece incelenmesi sırasında yapılabilecek değişikliklere yüklenicinin bir itirazı olursa itirazlarının yerlerini de açık seçik belirtmek suretiyle bu husustaki karşı görüşlerinin neler olduğunu ve dayandığı gerekçeleri 39 uncu maddedeki usuller çerçevesinde dilekçe ile idareye bildirir.

(10) Hesap kesme işleminde, gerçekleştirilen bütün işlerin kesin hakediş raporuna geçirilen bedelinden iş sırasında geçici hakediş raporları ile ödenen miktarlar düşülür. Daha sonra 39 uncu maddede açıklanan geçici hakediş ödeme usulleri çerçevesinde, hakedişe yapılan ek ve kesintilerden sonra kalan tutar yükleniciye veya vekiline ödenir.

(11) Hesap kesme işlemi sonucunda, yüklenici idareye borçlu kaldığı takdirde, borcu genel hükümlere göre (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./32. md., yürürlük: 18/08/2019) tahsil edilir. Kesin metraj ve hesapların yapılıp onaylanmasına ve kesin hakedişin düzenlenmesine ait yukarıdaki süreler, ancak mücbir sebeplerle, ihale yetkilisinin onayı ile yeteri kadar uzatılabilir. Bu onay yetkisi alt kademelere verilmez.

(12) (Ek fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./32. md., yürürlük: 18/08/2019) Sözleşmenin yüklenicinin kusurundan kaynaklanmayan nedenlerle feshedilmesi halinde; yapılan kesin hesap sonucunda yüklenici borçlu durumda ise, idarenin en az on beş gün süreli ihtarına rağmen ödenmemesi halinde borç kesin teminattan karşılanır, teminatın yeterli olmaması halinde ise genel hükümlere göre tahsil edilir. Yüklenicinin alacaklı durumda olması halinde, alacak hesap kesme hakedişi ile yükleniciye ödenir.

(13) (Ek fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./32. md., yürürlük: 18/08/2019) Sözleşmenin yüklenicinin kusurundan kaynaklanan nedenlerle feshedilmesi halinde; yapılan kesin hesap sonucunda yüklenici borçlu durumda ise, bu borcun ayrıca genel hükümlere göre tahsil edilmesi gerekir. Yüklenicinin alacaklı durumda olması halinde ise, sözleşmenin feshinden dolayı ortaya çıkan zarar mahsup edildikten sonra, varsa yüklenicinin alacağı ödenir.

## DOKUZUNCU BÖLÜM

### Kabul İşlemleri

#### Geçici kabul

Madde 41 - (1) Taahhüt edilen iş, sözleşme ve eklerinde yer alan hükümlere uygun olarak tamamlandığında yüklenici idareye geçici kabulün yapılması için yazılı olarak başvuruda bulunur. (Ek cümle: 08/08/2019-30856 R.G./33. md., yürürlük: 18/08/2019) Geçici kabul işlemleri Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği hükümleri de dikkate alınarak aşağıdaki esaslara göre yürütülür.

(2) Yapılan işler, yapı denetim görevlisi tarafından ön incelemeden geçirilir ve yapılan tespitler bir tutanağa bağlanır. Bu inceleme sırasında yüklenicinin veya vekilinin de hazır bulunması gereklidir. Yükleniciye yapılacak tebligata rağmen kendisi veya vekili gelmezse yapı denetim görevlisi bu incelemeyi tek taraflı olarak yapar ve düzenlenen tutanakta bu husus belirtilir. Yapılan ön inceleme sonucunda;

a) İşin sözleşme ve eklerine uygun olarak tamamlandığı ve kabul işlemlerinin yapılmasında bir engel bulunmadığı anlaşılırsa idare tarafından geçici kabul komisyonu oluşturulur,

b) İş kabule hazır değilse, eksik ve kusurlu işleri gösteren ön inceleme tutanağı, yapı denetim görevlisinin işin kabule hazır hale gelmesi bakımından yaklaşık bitim tarihini tespit eden görüşleriyle birlikte en geç üç gün içerisinde idareye gönderilir. (Ek cümle: 08/08/2019-30856 R.G./33. md., yürürlük: 18/08/2019) Bunun üzerine, yükleniciye 4735 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca kusur ve eksiklerin giderilmesi için, yapı denetim görevlisinin belirttiği yaklaşık bitim tarihi de dikkate alınarak, en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarda bulunulur ve sözleşmede belirlenen oranda gecikme cezası süre uzatımları dahil işin bitmesi gereken tarihi takip eden günden başlamak üzere uygulanır. Belirlenen sürenin sonunda, yüklenici bulunsun veya bulunmasın, işin son durumu, yapı denetim görevlisi tarafından düzenlenecek bir tutanakla tespit edilir.

(3) Yüklenici geçici kabul başvurusunda gecikmiş olursa veyahut işi süresinde kabule elverişli duruma getirememişse; sözleşmeye göre işin bitmesi gereken tarihte yapı denetim görevlisi veya idarece görevlendirilecek (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./33. md., yürürlük: 18/08/2019) işin niteliğine uygun sayıda teknik eleman tarafından iş yerinde incelenerek o günkü durum bir tutanakla tespit edilir. Bu inceleme sırasında yüklenicinin veya vekilinin de hazır bulunması gereklidir. Yükleniciye yapılacak tebligata rağmen kendisi veya vekili gelmezse yapı denetim görevlisi veya idare bu incelemeyi tek taraflı olarak yapar ve düzenlenen tutanakta bu husus belirtilir. (Mülga cümle: 08/08/2019-30856 R.G./33. md., yürürlük: 18/08/2019)

(4) Kabul komisyonunun oluşturulması ve işyerine gönderilebilmesi, yapılan işin kusurlu ve eksik kısımlarının bedelleri toplamının işin sözleşme bedelinin yüzde beşinden fazla olmamasına bağlıdır. Bu oranı geçmeyen kusur ve eksiklikler, aynı zamanda işin idareye teslimine ve kullanılmasına ve/veya işletilmesine engel olmayacak ve herhangi bir tehlikeye meydan vermeyecek nitelikte olmalıdır.

(5) Kabul komisyonu, gerçekleştirilen işlerin nev'ini, niteliğini, sözleşme ve ekleri ile teknik gereklere ve iş sırasında onaylanan değişikliklere uygunluğunu ve kabule hazır olup olmadığını, yüklenici veya vekili ile birlikte inceler. Yapılan inceleme neticesinde;

a) (Değişik bent: 08/08/2019-30856 R.G./33. md., yürürlük: 18/08/2019) Kabul komisyonu işi kabule uygun bulmadığı takdirde, mevcut durumu ve işin kabule hazır hale gelmesi bakımından yaklaşık bitim tarihini bir tutanakla tespit eder ve idareye bildirir. Bu durumda geçici kabul yapılmamış sayılır. Bunun üzerine, yükleniciye 4735 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca kusur ve eksiklerin giderilmesi için, kabul komisyonunun belirttiği yaklaşık bitim tarihi de dikkate alınarak, en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarda bulunulur ve sözleşmede belirlenen oranda gecikme cezası işin varsa süre uzatımları da dahil sözleşmesine göre bitmesi

gereken tarihi takip eden günden başlamak üzere uygulanır. Belirlenen sürenin sonunda, yüklenici bulunsun veya bulunmasın, işin son durumu idarece görevlendirilen işin niteliğine uygun sayıda teknik eleman tarafından düzenlenecek bir tutanakla tespit edilir.

b) (Değişik bent: 08/08/2019-30856 R.G./33. md., yürürlük: 18/08/2019) Kabul komisyonu, kabule engel nitelikte olmamakla birlikte yapılan işte kusur ve eksiklikler tespit ederse; geçici kabul tutanağını tanzim ederek gördüğü kusur ve eksikliklerin ayrıntısını gösterir bir liste düzenler ve bunların giderilmesi için gerekli olan süreyi tutanakta belirtir. Belirlenen sürenin sonunda, yüklenici bulunsun veya bulunmasın, işin son durumu, yapı denetim görevlisi tarafından düzenlenecek bir tutanakla tespit edilir ve idareye iletilir. Eksikliklerin giderilmesi halinde geçici kabul tutanağı onaylanır. Kabul komisyonunun tespit ettiği eksiklikler, belirlenen sürede yüklenici tarafından giderilmezse bu sürenin bitiminden sonra eksikliklerin giderilmesine kadar geçecek her gün için, sözleşmesinde günlük gecikme cezası olarak yazılan tutarın %10'u oranında günlük ceza uygulanır. Ancak gecikme otuz günü geçerse ceza uygulamasına devam edilmekle birlikte idarece kusur ve eksiklikler yüklenici nam ve hesabına giderilebilir. Bu durumda kabul tutanağı eksikliklerin giderilmesinden sonra idarece işleme konularak onaylanır ve bu tarih kabul tarihi olarak dikkate alınır.

c) Kabul komisyonu işi kabule uygun gördüğü takdirde, geçici kabul tutanağı düzenlenir ve bu tutanağı komisyon üyeleri ile birlikte yüklenici veya vekili de imzalar.

(6) Yüklenici veya vekili, yazı ile yapılacak çağrıya rağmen kabulde hazır bulunmazsa veya kabul tutanağını imzalamak istemezse tutanakta bu husus ayrıca belirtilir.

(7) Geçici kabul tutanağı, ihale makamı veya yetkilendirdiği kişilerce onaylandıktan sonra geçerli olur. Geçici kabulün yapılmasını müteakip işin kullanılması ve/veya işletilmesi, işin kesin kabulünün yapıldığı anlamına gelmez.

(8) Geçici kabul itibar tarihi olarak esas alınacak tarih, işin geçici kabule elverişli bir halde tamamlandığı tarih olup bunu geçici kabul komisyonu tespit ederek tutanağa geçirir. Ancak yüklenici tarafından tamamlanması ve düzeltilmesi gereken eksik ve kusurlardan, teknik bakımdan tamamlandıktan sonra bir deneme süresi geçirmesi gerekenler varsa, bu kusur ve eksikliklerin giderilmesi tarihinden başlayarak kesin kabule kadar geçmesi gereken süreyi de kabul heyeti belirleyerek tutanağa yazar.

(9) Yüklenicinin yaptığı işin, süresinde (Ek ibare: 08/08/2019-30856 R.G./33. md., yürürlük: 18/08/2019) (varsa süre uzatımları da dahil) tamamlandığı yapı denetim görevlisi tarafından tespit edilmiş ve idareye bildirilmiş, ancak kabul komisyonunun iş yerine gitmesi ve kabulü yapması herhangi bir nedenle gecikmiş ise kabul tutanağında işin gerçek bitiş tarihi belirtilir ve bu tarih, işin geçici kabul (Ek ibare: 08/08/2019-30856 R.G./33. md., yürürlük: 18/08/2019) itibar tarihi olur.

(10) Kabul komisyonu, yüklenicinin yaptığı işte tereddüt doğuran durumlar görürse, durumun tahkiki için, sözleşmede yazılı olmasa bile, her türlü giderleri yükleniciye ait olmak üzere gerekli teknik deneylerin yapılmasını isteyebilir.

(11) Yapım işlerinin kabul işlemlerinde, varsa sözleşmelerindeki özel hükümler de göz önünde bulundurulur.

(12) Geçici kabul için yapılan incelemede, teknik olarak kabulünde sakınca görülme-  
meyen ve işin idareye teslimini ve kullanılmasını ve/veya işletilmesini engellemeyen,  
giderilmesi de mümkün olmayan veya fazla harcama ve zaman kaybını gerektiren, kusur  
ve eksiklikler görülecek olursa yüklenicinin varsa hakediş veya teminatından uygun  
görülecek bir (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./33. md., yürürlük: 18/08/2019) nefaset  
bedeli kesilmek şartı ile, iş idare tarafından bu hali ile kabul edilebilir.(Ek cümle:  
08/08/2019-30856 R.G./33. md., yürürlük: 18/08/2019) Nefaset bedeli işin kabul edilebi-  
lirliğine ilişkin yüzde beş oranının hesabında dikkate alınmaz. Bu gibi kusur ve eksiklik-  
lerin niteliğinin ve kesilecek bedelin kabul tutanağında gösterilmesi gereklidir. Yüklenici  
bu işleme razı olmazsa, her türlü gideri kendisine ait olmak üzere, kusur ve eksiklikleri  
verilen sürede düzeltmek ve gidermek zorundadır.

(13) (Değişik: RG-16/7/2011-27996) Sözleşmesinde taahhüdün tamamlanan ve müs-  
takil kullanıma elverişli bu kısımları için kısmi kabul yapılacağı belirtilen işlerde veya  
sözleşmesinde kısmi kabul yapılması öngörülmemekle birlikte, işin yürütülmesi sırasında  
önceden öngörülemeyen zorunlu nedenlerle ihtiyaç görülmesi durumunda (Ek ibare:  
08/08/2019-30856 R.G./33. md., yürürlük: 18/08/2019) tamamlanmış ve müstakil kul-  
lanıma elverişli bölümler için; yukarıdaki usullere uygun olarak kısmi geçici kabul veya  
kabuller yapılabilir. İşin kısmi kabulünün yapılmış olması işin bütününe geçici kabulü  
yapıldığı anlamına gelmez.

(14) İşin süresinden önce bitirilmesi halinde, yüklenicinin isteği üzerine, idare  
sözleşmedeki iş bitim tarihini beklemeksizin yukarıdaki usullere uygun olarak işin kab-  
ulünü yapabilir.

#### Teminat süresi

Madde 42 - (1) Geçici kabul ile kesin kabul tarihi arasında geçecek süre teminat  
süresidir. Yapım işlerinde teminat süresi, sözleşmesinde aksine bir hüküm yoksa on iki  
aydan az olamaz. Ancak sözleşme kapsamında yapım işiyle birlikte ifası istenen montaj,  
işletmeye alma, eğitim, bakım-onarım, yedek parça gibi destek hizmetlerine ait teminat  
ve/veya garanti süreleri işlerin özelliğine göre arttırılabilir veya eksiltilebilir. Bu süreler  
sözleşme veya eklerinde belirtilir.

(2) İşin sözleşmede öngörülen bitim tarihinden önce bitirilmesi ve iş bitim tarihini  
beklemeksizin işin kabulünün yapılması halinde, teminat süresi geçici kabul itibar tari-  
hinden itibaren başlar. (Ek cümle: 08/08/2019-30856 R.G./34. md., yürürlük: 18/08/2019)  
Geçici kabulde tespit edilen kusur ve eksikliklerin verilen sürede giderilmemesi halinde

teminat süresi bu kusur ve eksikliklerin tamamlanması üzerine geçici kabul tutanağının onaylandığı tarihten itibaren başlar.

(3) Kısmi geçici kabulü yapılan müstakil kullanıma elverişli bölümlerin teminat süresi kısmi geçici kabul tarihinden itibaren başlar ve teminat süresi sonunda işin tümünün kesin kabulünün yapılması için şartlar oluşmamış ise, kısmi geçici kabulü yapılmış iş kısmının teminat süresi sona erer.

#### Teminat süresindeki bakım ve giderler

Madde 43 - (1) Yüklenici işlerin, teminat süresi içindeki bakımını yapmak ve tümünü iyi bir şekilde korumak ve çıkabilecek kusur ve aksaklıkları gidermek zorundadır. (Ek cümle: 08/08/2019-30856 R.G./35. md., yürürlük: 18/08/2019) Bu çerçevede, yapı ve yapıyı oluşturan makine, ekipman ve tesisatın işler halde ve kullanıma hazır biçimde bulunmasını sağlamaya dönük periyodik bakım hizmetlerinin verilmesine ve gerekli hallerde malzeme/parça değişimi yapılmasına ilişkin giderlerin karşılanması da yükleniciye aittir.

(2) İdareler, işin önem ve niteliğini göz önünde bulundurarak, teminat süresi içinde yüklenicilerin bakımlarını yapmakla yükümlü oldukları hususlarda sözleşme ve eklerine özel hükümler koyarlar.

(3) Bitirilmiş yapıların idare tarafından kullanılma ve işletilmesinden kaynaklanan veya yüklenicinin kusurları dışındaki hallerin (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./35. md., yürürlük: 18/08/2019) gerektirdiği, birinci fıkrada tanımlanan periyodik bakım dışındaki, onarımlar bakım yükümlülüğünün dışındadır.

(4) Kullanma ve işletme sonucu olmaksızın ortaya çıkan kusur ve aksaklıkların giderilmesi ve teminat süresince işlerin bakım giderleri yükleniciye aittir.

#### Kesin kabul

Madde 44 - (1) Kesin kabul için belirlenen tarihte, yüklenicinin yazılı müracaatı üzerine, kesin kabul komisyonu oluşturularak geçici kabuldeki esas ve usullerle kesin kabul yapılır. (Ek cümle: 08/08/2019-30856 R.G./36. md., yürürlük: 18/08/2019) Yüklenicinin belirlenen tarihte kesin kabul başvurusunda bulunmaması halinde idarece re'sen kesin kabul işlemlerine başlanabilir. Kesin kabul işlemleri Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği hükümleri de dikkate alınarak aşağıdaki esaslara göre yürütülür.

(2) Geçici ve kesin kabuller arasında, yüklenici tarafından yapılması gereken, sürekli bakım niteliğindeki işlerin sözleşme uyarınca yapılıp yapılmadığı kabul komisyonu tarafından incelenerek tespit olunur.

(3) Devamlı bakım hususunda yüklenicinin herhangi bir yükümlülüğü yoksa kesin kabul komisyonu, geçici kabul sırasında iyi durumda ve kabule elverişli olduğu tespit edilmiş olan işlerde teminat süresince kullanılma sonucunda meydana gelen normal aşınma ve eksilmeden doğan durumlar haricinde, işin fen ve sanat kurallarına uygun



yapılmamasından kaynaklanabilecek herhangi bir bozukluğun veya geçici kabulden sonra ortaya çıkan bir kusurun olup olmadığını inceler.

(4) Teminat süresi içinde yüklenicinin, bütün yükümlülüklerini yerine getirmiş olduğu ve kendisine yüklenebilecek kesin kabulü engelleyecek bir kusur ve eksiklik görülmediği takdirde kesin kabul tutanağı düzenlenir. Eğer bu süre içinde, sorumluluğu yükleniciye atfedilmeyecek bir kusur veya eksiklik tespit edilmişse bu da tutanakta ayrıca belirtilir.

(5) (Değişik fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./36. md.; yürürlük: 18/08/2019) İnceleme sonucunda,

a) Kesin kabul sırasında tespit edilen kusur ve eksikliklerin kabul yapılmasına engel olmayacak nitelikte bulunması halinde, kesin kabul tutanağı düzenlenir. Kusur ve eksiklikler tutanakta açıkça gösterilir ve tamamlanmaları için verilen süre tutanakta belirtilir. Bu şekilde tanzim edilen tutanaktan birer nüsha yapı denetim görevlisine ve yükleniciye verilir. Kesin kabul tutanağı, kusur ve eksikliklerin tamamlandığının yapı denetim görevlisi veya idarece görevlendirilen teknik personel ile yüklenici tarafından tespit edilerek tutanağa bağlanması ve bu tutanağın yetkili makama gönderilmesinden sonra işleme konulur.

b) İşin kesin kabulüne engel herhangi bir durum görüldüğü takdirde, kabulü engelleyen kusur ve eksikler kabul komisyonu tarafından bir tutanakla tespit edilir ve kesin kabul işlemi yapılmaksızın kusur ve eksiklerin giderilmesi için bir süre belirlenerek durum idareye bildirilir. İdare bu kusur ve eksiklerin tutanakta belirlenen süre içerisinde giderilmesi hususunu yükleniciye tebliğ eder. Kusur ve eksiklerin yüklenici tarafından giderildiği idarece tespit edildiğinde kabul işlemi sonuçlandırılır.

(6) (Değişik fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./36. md., yürürlük: 18/08/2019) Kabul komisyonunun beşinci fıkranın (a) bendine göre tespit ettiği eksiklikler, belirlenen sürede yüklenici tarafından giderilmezse bu sürenin bitiminden sonra, işin beşinci fıkranın (b) bendine göre kesin kabule uygun olmadığının tespiti halinde ise tanzim edilen tutanağın yükleniciye tebliğ edildiği tarihten sonra eksikliklerin giderilmesine kadar geçecek her gün için, sözleşmesinde günlük gecikme cezası olarak yazılan tutarın %10'u oranında günlük ceza uygulanır ve beşinci fıkranın (a) bendindeki durum için kesin kabul tutanağı onay tarihi kusur ve eksikliklerin giderildiği tarihe ertelenir. Ancak gecikme otuz günü geçerse ceza uygulamasına devam edilmekle birlikte idarece kusur ve eksiklikler yüklenici nam ve hesabına giderilebilir.

(7) İdare, gerek kusur ve eksikliklerin yüklenici hesabına giderilmesi bedellerini, gerekse vukuunda belirtilen bekleme cezalarını yüklenicinin varsa hakedişinden, hakediş kalmamışsa teminatından kesmeye yetkilidir.

(8) Kesin kabul tutanağının yetkili makam tarafından onaylanması ile kesin kabul işlemi tamamlanmış olur.

(9) Yüklenicinin yazılı müracaatı ve idarenin de uygun görüşü olmak kaydıyla, kısmi geçici kabulü yapılmış kısımların, sözleşmede belirtilen teminat süresi dikkate alınarak, yukarıdaki esaslara göre işin bütününe kesin kabulünün yapılmış anlamına gelmemek şartıyla, kısmi kesin kabulü yapılabilir.

Kesin teminatın iadesine ait şartlar

Madde 45 - (1) Taahhüdün, sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesinden ve varsa işe ait eksik ve kusurların giderilerek geçici kabul tutanağının onaylanmasından ve yüklenicinin bu işten dolayı idareye herhangi bir borcunun olmadığı tespit edildikten sonra, alınmış olan kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların yarısının; kesin kabul tutanağının onaylanmasından sonra ise kalanının, yükleniciye iade edilebilmesi için Sosyal Güvenlik Kurumundan ilişiksizlik belgesi getirilmesi zorunludur.

(2) Yüklenicinin ilişiksizlik belgesini sunmaması halinde, durum Sosyal Güvenlik Kurumundan yazı ile sorularak, yüklenicinin ihale konusu işle ilgili borcunun bulunmadığının anlaşılması durumunda, geçici kabul tutanağının onaylanmasından sonra kesin teminat ve varsa ek kesin teminatın yarısı; kesin kabul tutanağının onaylanmasından sonra ise kalanı, yükleniciye iade edilir.

(3) Yüklenicinin sözleşme konusu iş nedeniyle idareye ve Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçları ile ücret ve ücret sayılan ödemelerden yapılan kanuni vergi kesintilerinin kesin kabul tarihine kadar ödenmemesi halinde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatlar 4735 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi hükmüne göre paraya çevrilerek borçlarına karşılık mahsup edilir, varsa kalanı yükleniciye geri verilir.

(4) Yukarıdaki hükümlere göre mahsup işlemi yapılmasına gerek bulunmayan hallerde; kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından itibaren iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle iade edilemeyen kesin teminat mektupları hükümsüz kalır ve bankasına (Ek ibare: 30/09/2020-31260 R.G./25. md., yürürlük: 20/10/2020) veya sigorta şirketine iade edilir. Teminat mektubu dışındaki teminatlar sürenin bitiminde Hazineye gelir kaydedilir.

## ONUNCU BÖLÜM

Sözleşme İlişkileri

Sözleşmenin devri

Madde 46 - (1) Sözleşme, zorunlu hallerde ihale yetkilisinin yazılı izni ile başkasına devredilebilir. Ancak, devir alacaklarda ilk ihaledeki şartların (Ek ibare: 08/08/2019-30856 R.G./37. md., yürürlük: 18/08/2019) devir tarihi itibarıyla aranması zorunludur.

(2) İsim ve statü değişikliği gereği yapılan devirler hariç olmak üzere, bir sözleşmenin devredildiği tarihi takip eden üç yıl içinde aynı yüklenici tarafından başka bir sözleşme devredilemez veya devir alınamaz.

(3) İzinsiz devredilen veya devir alınan ya da bir sözleşmenin devredildiği tarihi takip eden üç yıl içinde devredilen veya devir alınan sözleşmeler feshedilerek, devreden ve devir alanlar hakkında 4735 sayılı Kanununun 20, 22 ve 26 ncı madde hükümleri uygulanır.

#### Sözleşmenin feshi ve tasfiye durumları

Madde 47 - (1) (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./ md., yürürlük: 18/08/2019) Sözleşme yapıldıktan sonra mücbir sebep halleri dışında yüklenicinin mali acz içinde bulunması nedeniyle taahhüdünü yerine getiremeyeceğini gerekçeleri ile birlikte yazılı olarak bildirmesi halinde, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir.

(2) İdare aşağıda belirtilen hallerde sözleşmeyi fesheder;

a) Yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya işi süresinde bitirmemesi üzerine, ihale dokümanında belirlenen oranda gecikme cezası uygulanmak üzere, idarenin en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi,

b) Sözleşmenin uygulanması sırasında yüklenicinin 4735 sayılı Kanununun 25 inci maddesinde sayılan yasak fiil veya davranışlarda bulunduğu tespit edilmesi,

hallerinde, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. (Ek cümle: 08/08/2019-30856 R.G./38. md., yürürlük: 18/08/2019) Yüklenicinin kusurundan kaynaklanan nedenlerle yapılan iş miktarının iş programının gerisinde kaldığı ve kalan sözleşme süresinde işin fiilen bitirilmesinin fen ve sanat kuralları çerçevesinde mümkün olmadığı hallerde sözleşmede yer alan iş bitim tarihi beklenilmeden sözleşme (a) bendine göre feshedilebilir. (b) bendinde yer alan "sözleşmenin uygulanması" ibaresinden sözleşmenin imzalandığı tarih ile kesin kabul tarihi arasındaki süreç anlaşılır.

(3) Yüklenicinin, ihale sürecinde Kamu İhale Kanununa göre yasak fiil veya davranışlarda bulunduğu sözleşme yapıldıktan sonra tespit edilmesi halinde, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Ancak, taahhüdün en az % 80'inin tamamlanmış olması ve taahhüdün tamamlattırılmasında kamu yararı bulunması kaydıyla;

a) İvediliği nedeniyle taahhüdün kalan kısmının yeniden ihale edilmesi için yeterli sürenin bulunmaması,

b) Taahhüdün başka bir yükleniciye yaptırılmasının mümkün olmaması,

c) Yüklenicinin yasak fiil veya davranışının taahhüdünü tamamlamasını engelleyecek nitelikte olmaması,

hallerinde, idare sözleşmeyi feshetmeksizin yükleniciden taahhüdünü tamamlamasını isteyebilir ve bu takdirde yüklenici taahhüdünü tamamlamak zorundadır. Ancak bu durumda, yüklenici hakkında 4735 sayılı Kanunun 26 ncı madde hükmüne göre işlem yapılır ve yükleniciden kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların tutarı kadar ceza tahsil edilir. Bu ceza hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle de tahsil edilebilir.

(4) 4735 sayılı Kanunun 19 uncu maddesine göre yüklenicinin fesih talebinin idareye intikali, 20 nci maddenin (a) bendine göre belirlenen sürenin bitimi, 20 nci maddenin (b) bendi ile 21 inci maddeye göre ise tespit tarihi itibarıyla sözleşme feshedilmiş sayılır. Bu tarihleri izleyen yedi gün içinde idare tarafından fesih kararı alınır. Bu karar, karar tarihini izleyen beş gün içinde yükleniciye bildirilir.

(5) (Değişik: RG-7/6/2014-29023) 4735 sayılı Kanunun 19, 20 ve 21 inci maddelerine göre sözleşmenin feshedilmesi halinde, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar alındığı tarihten gelir kaydedileceği tarihe kadar endekse göre güncellenir. Güncellenen tutar ile kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların tutarı arasındaki fark yükleniciden tahsil edilir.

(6) (Mülga fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./38. md., yürürlük: 18/08/2019)

(7) Gelir kaydedilen teminatlar, yüklenicinin borcuna mahsup edilemez.

(8) 4735 sayılı Kanunun 19, 20 ve 21 inci maddelerine göre sözleşmenin feshedilmesi halinde, yükleniciler hakkında 4735 sayılı Kanunun 26 ncı madde hükümlerine göre işlem yapılır. Ayrıca, sözleşmenin feshi nedeniyle idarenin uğradığı zarar ve ziyan yükleniciye tazmin ettirilir.

(9) Doğal afet, kanuni grev, genel salgın hastalık, kısmi veya genel seferberlik ilanı ve gerektiğinde Kamu İhale Kurumu tarafından belirlenecek benzeri diğer hallerin idare tarafından mücbir sebep olarak kabul edilerek sözleşmenin feshedilmesi için; yükleniciden kaynaklanan bir kusurdan ileri gelmemiş olması, taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması, yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş bulunması, mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde yüklenicinin idareye yazılı olarak bildirimde bulunması ve yetkili merciler tarafından belgelendirilmesi zorunludur. Bu durumda hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilerek, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar iade edilir.

(10) (Değişik fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./38. md., yürürlük: 18/08/2019) Sözleşmenin yüklenicinin kusurundan kaynaklanan nedenlerle feshedilmesi halinde kesin teminat;

a) Tedavüldeki Türk parası ise doğrudan doğruya,

b) Teminat mektubu ise tahsil edilerek,

c) Devlet İç Borçlanma Senetleri ve bu senetler yerine düzenlenen belgeler ise paraya çevrilmek suretiyle,

gelir kaydedilir.

(11) Feshedilen sözleşme konusu işlerin hesabı genel hükümlere göre (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./38. md., yürürlük: 18/08/2019) tasfiye edilir ve böylece yüklenicinin idare ile **ilişkisi** kesilmiş olur. Bunun için de sözleşmenin feshedilmesine ait onay tarihinde işlerin mevcut durumu, idarece görevlendirilecek bir heyet tarafından yüklenici veya vekili ile birlikte tespit edilerek bir "Durum Tespit Tutanağı" düzenlenir. Yüklenici veya vekili hazır bulunmadığı takdirde bu husus tutanakta belirtilir.

(12) İdare fesih işleminden sonra işi 4734 sayılı Kanunda öngörülen usullerden herhangi biri ile ihale etmekte serbesttir. Geri kalan işlerin başka bir yükleniciye ihalesinden dolayı, yüklenici hiçbir hak iddiasında bulunamaz. Bundan başka işin durmaması için, idare yüklenicinin tesisleri, malzeme ocakları, ihzaratı, araç ve makinelerinden gerekli gördüklerine el koymak yetkisine de sahiptir. Bu durumda 48 inci madde hükümleri uygulanır.

(13) 4735 sayılı Kanununun 17 nci ve 18 inci maddelerinde açıklandığı üzere, yüklenicinin ölümü durumunda da sözleşmenin feshi ve hesabın tasfiyesi söz konusu olabilir.

(14) Tasfiye halinde; işin yüklenici tarafından yapılmış kısımları için, tasfiye onay tarihi geçici kabul tarihi sayılmak üzere, geçici kabul, teminat süresi ve bu süredeki bakım sorumluluğu, kesin kabul ve teminatın geri verilmesi hakkında sözleşmesinde bulunan hükümlerle bu Şartnamenin 41, 42, 43, 44 ve 45 nci maddeleri hükümleri, normal şekilde bitirilmiş işlerde olduğu gibi aynen uygulanır. Ancak işin yapılmış kısmının son hakedişindeki veya yapılmışsa bu kısmın kesin hakediş raporundaki tutarına göre hesaplanacak kesin teminat tutarından fazlası, tasfiye protokolünün imzasından sonra yükleniciye geri verilir. Teminatın kalan kısmının geri verilmesi ise 45 inci madde esaslarına göre yapılır.

(15) Tasfiye edilmiş işin, kendi teminat süresi içinde veya daha sonra ortaya çıkabilecek kusur ve hataları idarece görevlendirilecek bir komisyon tarafından, yapılacak tebligat üzerine, hazır bulunması halinde yüklenici veya vekili ile birlikte tespit edilir.

(16) Sözleşmenin tasfiyesi halinde yüklenicinin tesis, araç ve makineleri idarece satın alınmak istendiği takdirde yüklenicinin buna razı olması şartı aranır.

(17) Gerek sözleşmenin feshedilmesi, gerekse tasfiye halinde kesin hesabın yapılabilmesi için işlerin ve ihzaratın ölçülebilir duruma getirilmesi, teknik zorunluluklar nedeniyle veya yapılmış iş kısımlarının korunmasını sağlamak üzere işlerin belli bir aşamaya kadar yapılması gerekiyorsa, bu husus ayrıntılı olarak tasfiye geçici kabul tutanağında veya sözleşmenin feshedilmesi hali için "Durum Tespit Tutanağı"nda belirtilir. İdare, belirli bir süre vererek bu işlerin yapılmasını yükleniciden isteyebilir. Yüklenici bu hususları yerine getirmediği takdirde idare, bu belirli işleri yüklenici hesabına yapar veya yaptırır.

Bu işlerin yaptırılması bedeli, sözleşmeye göre yükleniciye ödenecek bedelden fazla olursa aradaki fark yüklenicinin alacaklarından düşülür, alacağı kalmamışsa tasfiye halinde teminatından kesilir, fesih halinde ise genel hükümlere göre işlem (Değişik ibare: 08/08/2019-30856 R.G./38. md., yürürlük: 18/08/2019) yapılarak yükleniciden ayrıca tahsil edilir.

(18) Sözleşmenin feshedilmesinden veya tasfiyesinden sonra "hesap kesme hakedişi" idarece belirlenecek bir süre içinde yüklenici ile birlikte 40 ıncı maddesindeki esaslara göre yapılır. Yüklenici gelmediği veya yetkili bir vekil göndermediği takdirde, idare bu hakedişi tek taraflı olarak yapar ve yüklenicinin bu hususta hiç bir itiraz hakkı olamaz.

(19) (Ek fıkra: 08/08/2019-30856 R.G./38. md., yürürlük: 18/08/2019) Sözleşmenin yüklenicinin kusurundan kaynaklanan nedenlerle feshedilmesi halinde;

a) Hesap kesme işlemi sonucunda, yüklenicinin idareye borçlu kalması halinde borcun tahsilinin,

b) Kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların alındığı tarihten gelir kaydedileceği tarihe kadar güncellenmesi sonucunda oluşan farkın tahsilinin,

c) Varsa idarenin uğradığı zararın tazmininin,  
genel hükümlere göre yapılması gerekir.

Sözleşmenin feshi halinde yüklenicinin mallarının satın alınması

Madde 48 - (1) Sözleşmenin feshedilmesi halinde yüklenici, idarenin iznini almaksızın iş yerindeki tesislerin ve bunlarla ilgili tesisatın hiçbirini bozup yerinden kaldırmak ve işyerinde bulunan ihzarat ve diğer malzeme, araç ve makinelerinden herhangi birini başka yere götürmek veya herhangi bir şekilde başkasına devretmek veyahut işyerinde değişiklik yapmak hakkına sahip değildir. Yüklenicinin bu hususlarda herhangi bir fiilini önlemek için idare, gerekli gördüğü takdirde işyerine el koyarak yüklenicinin teşkilatını işbaşından uzaklaştırabilir.

(2) İdare, bu tesisleri, tesisatı, ihzaratı, diğer malzemeyi, makine, araç ve yedek parçaları isterse satın alabilir.

(3) Satın alınması uygun görülen ihzarat, sözleşmesinde fiyat farkı ödenmesi kabul edilmiş olanlar dahil, hakedişe girdiği tarihteki ihzarat fiyatları üzerinden alınır. Hakedişlerde bedeli ödenmemiş diğer malzeme için ise sözleşmenin feshedildiği yıla ait, varsa sözleşmedeki ihzarat fiyatları, yoksa 22 nci maddenin uygulanması ile yeni ihzarat fiyatı tespit edilir.

(4) Ayrı bir birim fiyatı bulunmayan ve sözleşme bedelinin belli bir yüzdesi ile bedeli ödenen her türlü montaj malzemesi de piyasa rayıçleri dikkate alınarak yüklenici ile anlaşmaya varılacak fiyatlara göre değerlendirilip satın alınabilir.

(5) Bina, baraka, şantiye tesisleri vb. sözleşmenin feshedildiği yılda geçerli rayiçler ile değerlendirilerek bulunan bedel üzerinden, makine, araç ve yedek parçalar ise benzer piyasa değerleri dikkate alınarak tespit edilecek değer üzerinden, yıpranma, amortisman, işçilik ve malzeme nitelik farkları da dikkate alınarak devir alınabilir.

(6) İdare söz konusu tesisler, malzeme ve diğerlerini satın almak istemezse yüklenici, idare tarafından belirlenecek süre içinde bunları işyerinden çıkarıp uzaklaştırmak zorundadır.

Yüklenicinin ölümü, iflası, ağır hastalığı, tutukluluğu veya mahkumiyeti

Madde 49 - (1) Yüklenicinin ölümü, iflası, ağır hastalığı, tutukluluğu veya özgürlüğü kısıtlayıcı bir cezaya mahkumiyeti hallerinde aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Yüklenicinin ölümü halinde, sözleşme feshedilmek suretiyle hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilerek kesin teminatları ve varsa diğer alacakları varislerine verilir. Ancak, aynı şartları taşıyan ve talepte bulunan mirasçılara idarenin uygun görmesi halinde, ölüm tarihini izleyen otuz gün içinde varsa ek teminatlar dahil taahhüdün tamamı için gerekli kesin teminatı vermeleri şartıyla sözleşme devredilebilir. Teminatın verilmesinde 46 ncı madde esaslarına göre işlem yapılır.

b) Yüklenicinin iflas etmesi halinde, sözleşme 4735 sayılı Kanunun 17 nci maddesi hükümlerine göre feshedilerek yasaklama hariç hakkında 4735 sayılı Kanunun 20 ve 22 nci maddelerine göre işlem yapılır. Kesin hesap tasfiyesi 47 nci madde esaslarına göre yapılır. Sözleşmenin feshi sebebiyle idarenin uğradığı zarar ve ziyan yükleniciye tazmin ettirilir.

c) Ağır hastalık, tutukluluk veya hürriyeti bağlayıcı bir ceza mahkumiyeti nedeni ile yüklenicinin taahhüdünü yerine getirememesi halinde, bu durumun oluşunu izleyen otuz gün içinde yüklenicinin teklif edeceği ve ilgili idarenin kabul edeceği birinin vekil tayin edilmesi şartıyla taahhüde devam edilebilir. Eğer, yüklenici kendi serbest iradesi ile vekil tayin etmek imkanından mahrum ise, yerine ilgililerce aynı süre içinde idareden genel hükümlere göre bir yasal temsilci tayin edilmesi istenebilir. Bu hükümlerin uygulanmaması halinde, sözleşme feshedilerek 47 nci madde esaslarına göre kesin hesap tasfiyesi yapılır ve yasaklama hariç haklarında 4735 sayılı Kanunun 20 ve 22 nci maddelerine göre işlem yapılır.

Yüklenicinin ortak girişim olması halinde ölüm, iflas, ağır hastalık, tutukluluk veya mahkumiyet

Madde 50- (1) Ortak girişimlerde yerine getirilen taahhütlerde, ortak girişimi oluşturan kişilerden birinin ölümü, iflası, ağır hastalığı, tutukluluğu, özgürlüğü kısıtlayıcı bir cezaya mahkum olması veya dağılması sözleşmenin devamına engel olmaz. Ancak, bunlardan biri idareye pilot veya koordinatör ortak olarak bildirilmiş ise, pilot veya koordinatör ortağın gerçek veya tüzel kişi olmasına göre iflas, ağır hastalık, tutukluluk, özgürlüğü kısıtlayıcı bir cezaya mahkumiyet veya dağılma hallerinde, sözleşme

feshedilerek yasaklama hariç haklarında 4735 sayılı Kanununun 20 ve 22 nci maddelerine göre işlem yapılır. Pilot veya koordinatör ortağın ölümü halinde ise sözleşme feshedilmek suretiyle yapılmış olan işler tasfiye edilerek kesin teminat iade edilir. Bu durumların oluşunu izleyen otuz gün içinde diğer ortakların teklifi ve idarenin uygun görmesi halinde de, teminat dahil o iş için pilot veya koordinatör ortağın yüklenmiş olduğu sorumlulukların üstlenilmesi kaydıyla sözleşme yenilenerek işe devam edilebilir. (Ek cümle: 08/08/2019-30856 R.G./39. md., yürürlük: 18/08/2019) Sözleşmenin yenilenmesi durumunda, sözleşmenin feshedilmeyerek bu sözleşmeye bağlı bir yenileme sözleşmesi yapılması ve ilk sözleşme kapsamında alınan kesin teminatın gelir kaydedilmemesi gerekir. İflas durumunda, 30 günlük sürenin başlangıç tarihi pilot/koordinatör ortağın iflas karar tarihidir.

(2) Pilot veya koordinatör ortak dışındaki ortaklardan birinin ölümü, iflası, ağır hastalığı, tutukluluğu, özgürlüğü kısıtlayıcı bir cezaya mahkum olması veya dağılması halinde, diğer ortaklar teminat dahil işin o ortağa yüklediği sorumlulukları da üstlenerek taahhüdü yerine getirirler.

#### Anlaşmazlıkların çözümü

Madde 51 - (1) İşin yürütülmesi veya kesin hesapların çıkarılması aşamasında yapı denetim görevlisi ile yüklenici arasında çıkabilecek anlaşmazlıklar, öncelik sırası sözleşmesinde belirtilen, sözleşme eklerindeki hükümler dikkate alınmak suretiyle aşağıda yazılı olduğu şekilde idare tarafından çözüme bağlanacaktır. Yüklenici, anlaşmazlığa yol açan konuda, bu durumun ortaya çıktığı günden başlamak üzere on beş gün içinde itiraz ve şikayetlerinin sebeplerini açıklayan bir dilekçe ile idareye başvuracaktır.

(2) İdare, bu dilekçeyi aldığı tarihten başlamak üzere en çok iki ay içinde inceleyip bu husustaki kararını yükleniciye bildirecektir. İki ay içinde kendisine bir cevap verilmediği veya verilen karara razı olmadığı takdirde, yüklenici anlaşmazlıkların çözümüne ilişkin sözleşme hükümlerine göre hareket etmekte serbesttir.

## 10.2 Geçici Kabul Noksanları Kesintisi Hakkında

Fiyat farkı ödenen ATGB işlerde ise hesaplanan kesintinin endeks (Yi-ÜFE) ile güncellenmesi gerekir. Güncel endekslerin kullanıldığı aya ait endeks (Yi-ÜFE) değeri, teklif tarihine göre belirlenmiş endeks değerine bölünerek güncelleme çarpanı hesaplanır. Bu çarpan kullanılarak kesilmesi gereken toplam tutar oluşur. Burada kullanılan endeksler, Fiyat Farkı için TÜİK Endeksleri tablosunun Genel (Gn) sütunundan alınır. (Bakınız aşağıdaki Not, kanunla yapılan değişiklik!)

#### İlgili Mevzuat:

**Yapım İşleri Tip Sözleşmesi'nde ilgili maddeler:**



**Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde madde metni, aşağıdaki gibi düzenlenecektir:**

(1) Madde 30-Geçici kabul noksanları

30.1. Geçici kabul noksanları için düzenlenen her hakedişte yapılan iş tutarının % 3'ü kadar teminat mektubu alınır ve bu teminat mektubu, geçici kabul noksanı bulunmayan işlerde geçici kabul onay tarihinden sonra, geçici kabul noksanı bulunan işlerde ise bu eksikliklerin tamamlanmasını müteakip, geçici kabul onay tarihinden sonra yükleniciye iade edilir. Fiyat farkı ödenen işlerde teminat tutarı, sözleşme tarihinden itibaren endeks üzerinden güncelleştirilmek suretiyle belirlenir. Yüklenicinin teminat mektubu vermemesi durumunda; düzenlenen her hakedişte yapılan iş tutarının % 3'üne karşılık gelen kısmı tutulur ve bu tutar, geçici kabul noksanı bulunmayan işlerde geçici kabul onay tarihinden sonra, geçici kabul noksanı bulunan işlerde ise bu eksikliklerin tamamlanmasını müteakip, geçici kabul onay tarihinden sonra yükleniciye ödenir. Fiyat farkı ödenen işlerde bu tutar, sözleşme tarihinden itibaren endeks üzerinden güncelleştirilmek suretiyle kesilir. İşin devamı sırasında yüklenicinin hakedişlerden yapılan kesintiler karşılığında teminat mektubu vermesi durumunda idare hesabında tutulan tutar yükleniciye ödenir. Geçici kabul noksanları için alınan teminatlar haczedilemez ve bunların üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

**(2) Birim fiyat sözleşmelerde madde metni, aşağıdaki gibi düzenlenecektir:**

Madde 30-İşin devamı sırasında kesin hesapların yapılması

30.1. Yüklenici, kesin hesapların zamanında tamamlanmasını teminen işin devamı süresince gerekli elemanı işbaşı bulundurmaya ve her kalem imalatın tamamlanmasını takiben yapı denetim görevlisiyle birlikte hesaplarını hazırlatarak peyderpey tetkik için İdareye vermeye mecburdur.

30.2. Düzenlenen hakedişlerde; tamamlanmış, ancak kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların % 5'i karşılığında teminat mektubu alınır ve kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadıkça bu teminat mektubu iade edilmez. Yüklenicinin teminat mektubu vermemesi durumunda ise kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların % 5'i tutulur ve kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadıkça bu tutarlar ödenmez. İşin devamı sırasında yüklenicinin hakedişlerden yapılan kesintiler karşılığında teminat mektubu vermesi durumunda idare hesabında tutulan tutar yükleniciye ödenir. Kesin hesapların tamamlanması için alınan teminatlar haczedilemez ve bunların üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

**(3) Karma sözleşmelerde madde metni aşağıdaki gibi düzenlenecektir:**

Madde 30- İşin devamı sırasında kesin hesapların yapılması ve geçici kabul noksanları

30.1. Yüklenici, işin birim fiyat teklif alınan kısımlarının kesin hesaplarının zamanında tamamlanmasını teminen işin devamı süresince gerekli elemanı işbaşı bulundurmaya ve her kalem imalatın tamamlanmasını takiben yapı denetim görevlisiyle birlikte hesaplarını hazırlatarak peyderpey tetkik için İdareye vermeye mecburdur. Düzenlenen hakedişlerde; tamamlanmış, ancak kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların % 5'i karşılığında teminat mektubu alınır ve kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadıkça bu teminat mektubu iade edilmez. Yüklenicinin teminat mektubu vermemesi durumunda ise kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların % 5'i tutulur ve kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadıkça bu tutarlar ödenmez. İşin devamı sırasında yüklenicinin hakedişlerden yapılan kesintiler karşılığında teminat mektubu vermesi durumunda idare hesabında tutulan tutar yükleniciye ödenir. Kesin hesapların tamamlanması için alınan teminatlar hacedilemez ve bunların üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

30.2. İşin anahtar teslimi götürü bedel teklif alınan kısmında, geçici kabul noksanları için düzenlenen her hakedişte yapılan iş tutarının % 3'ü kadar teminat mektubu alınır ve bu teminat mektubu, geçici kabul noksanı bulunmayan işlerde geçici kabul onay tarihinden sonra, geçici kabul noksanı bulunan işlerde ise bu eksikliklerin tamamlanmasını müteakip, geçici kabul onay tarihinden sonra yükleniciye iade edilir. Fiyat farkı ödenen işlerde teminat tutarı, sözleşme tarihinden itibaren endeks üzerinden güncelleştirilmek suretiyle belirlenir. Yüklenicinin teminat mektubu vermemesi durumunda; düzenlenen her hakedişte yapılan iş tutarının % 3'üne karşılık gelen kısmı tutulur ve bu tutar, geçici kabul noksanı bulunmayan işlerde geçici kabul onay tarihinden sonra, geçici kabul noksanı bulunan işlerde ise bu eksikliklerin tamamlanmasını müteakip, geçici kabul onay tarihinden sonra yükleniciye ödenir. Fiyat farkı ödenen işlerde bu tutar, sözleşme tarihinden itibaren endeks üzerinden güncelleştirilmek suretiyle kesilir. İşin devamı sırasında yüklenicinin hakedişlerden yapılan kesintiler karşılığında teminat mektubu vermesi durumunda idare hesabında tutulan tutar yükleniciye ödenir. Geçici kabul noksanları için alınan teminatlar hacedilemez ve bunların üzerine ihtiyati tedbir konulamaz."

## 10.3 Revize Birim Fiyat Kesintisi Hakkında

**(2) Teklif birim fiyat sözleşmelerde madde metni aşağıdaki şekilde düzenlenecektir;**

28.2. İş kalemi miktarının değişmesi

28.2.1. Herhangi bir iş kaleminin (sözleşmede yer alan ya da yeni fiyatla sözleşmeye dahil olan iş kalemi) miktarında, işin devamı sırasında sözleşmesinde yer alan iş kalemi için sözleşmede belirtilen iş kalemi miktarında; yeni fiyatla sözleşmeye dahil edilen iş kalemi için ise yeni fiyat oluşturulurken projesine göre tespit edilip idare tarafından onaylanan iş kalemi miktarında % 20'yi aşan artışın meydana gelmesi ve toplam artışın

aynı zamanda sözleşme bedelinin yüzde 1'ini geçmesi halinde, artışın sözleşme bedeli içindeki payı nispetinde ilgili iş kalemine ait birim fiyat aşağıda gösterildiği şekilde revize edilir ve bu iş kaleminin yüzde yirmi artışı aşan kısmına revize birim fiyat üzerinden ödeme yapılır.

$$R = F \times [ 1 - (A \times F) / S ]$$

S = Sözleşme bedeli (TL),

F = İş kaleminin birim fiyatı (TL / ...),

A = İş kaleminde meydana gelen artış miktarı (Adet, mt, m<sup>2</sup> vb.),

R = Revize birim fiyat (TL / ...).

28.2.2. (28.2.1) maddesi uyarınca hesaplanan revize birim fiyat, o iş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kâr ve genel gider dahil) hesaplanan birim fiyatı geçemez. İş kalemine ait resmi analiz ve rayiçlerin bulunmaması halinde ise, bu fiyat Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları dikkate alınarak hesaplanır.

### **(3) Karma sözleşmelerde madde metni aşağıdaki şekilde düzenlenecektir;**

#### **28.2.** İşin birim fiyat ile yapılan kısmındaki iş kalemi miktarının değişmesi

**28.2.1.** Herhangi bir iş kaleminin (sözleşmede yer alan ya da yeni fiyatla sözleşmeye dahil olan iş kalemi) miktarında, işin devamı sırasında sözleşmesinde yer alan iş kalemi için sözleşmede belirtilen iş kalemi miktarında; yeni fiyatla sözleşmeye dahil edilen iş kalemi için ise yeni fiyat oluşturulurken projesine göre tespit edilip idare tarafından onaylanan iş kalemi miktarında % 20'yi aşan artışın meydana gelmesi ve toplam artışın aynı zamanda sözleşme bedelinin yüzde 1'ini geçmesi halinde, artışın sözleşme bedeli içindeki payı nispetinde ilgili iş kalemine ait birim fiyat aşağıda gösterildiği şekilde revize edilir ve bu iş kaleminin yüzde yirmi artışı aşan kısmına revize birim fiyat üzerinden ödeme yapılır.

$$R = F \times [ 1 - (A \times F) / S ]$$

S = Sözleşme bedeli (TL),

F = İş kaleminin birim fiyatı (TL / ...),

A = İş kaleminde meydana gelen artış miktarı (Adet, mt, m<sup>2</sup> vb.),

R = Revize birim fiyat (TL / ...).

28.2.2. (28.2.1) maddesi uyarınca hesaplanan revize birim fiyat, o iş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kâr ve genel gider dahil) hesaplanan birim fiyatı geçemez. İş kalemine ait resmi analiz ve rayiçlerin bulunmaması halinde ise,

bu fiyat Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları dikkate alınarak hesaplanır.

#### **10.4 Fiyat Farkı Kararnamesi -Güncel- (2022/5202 SK)**

**KARAR SAYISI: 2022/5202**  
**KARAR TARİHİ: 23.02.2022**

**RESMİ GAZETE SAYISI: 31760**  
**RESMİ GAZETE TARİHİ: 24.02.2022**

## 4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNUNA GÖRE İHALE EDİLEN YAPIM İŞLERİNDE UYGULANACAK FİYAT FARKINA İLİŞKİN ESASLAR

### Amaç

**MADDE 1-** (1) Bu Esasların amacı, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idareler tarafından sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde uygulanacak fiyat farkı hesabına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

### Kapsam

**MADDE 2-** (1) 4734 sayılı Kanuna göre ihale edilen ve 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa göre Türk parası üzerinden sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde uygulanacak fiyat farkı bu Esaslara göre hesaplanır.

(2) 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin, bu Kanundan istisna olan yapım işlerinin ihale dokümanlarında bu Esaslara uygun şekilde hazırlanmış açık bir düzenleme bulunması halinde bu Esaslar uygulanabilir.

(3) 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesi çerçevesinde doğrudan temin usulüyle yapılan yapım işi sözleşmelerinde bu Esaslara uygun şekilde hazırlanmış açık bir düzenleme bulunması halinde bu Esaslar uygulanabilir.

### Dayanak

**MADDE 3-** (1) Bu Esaslar, 4735 sayılı Kanunun 8 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

### Tanımlar

**MADDE 4-** (1) Bu Esaslarda geçen;

a) Anahtar teslimi götürü bedel: Uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından teklif edilen ve idarece uygun görülerek sözleşmeye bağlanan ödemeye esas toplam bedeli,

b) Birim fiyat: Ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kalemi için ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından teklif edilen ve idarece uygun görülerek sözleşmeye bağlanan ödemeye esas fiyatı,

c) Gün: Takvim gününü,

ç) **(Değişik bent: 24.02.2022-31760 R.G./1. md.; yürürlük: 26.03.2022)** Güncel endeks: Uygulama ayına ait Endeks Tablosundaki sayıyı, akaryakıt ürünlerinden Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından fiyatı yayımlananlar için EPDK'nın internet sayfasında yayımlanan uygulama ayına ait ortalama satış fiyatını,

d) İdare: 4734 sayılı Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşları,

e) Fiyat farkı: Birim fiyatlı sözleşmelerde, uygulama ayı içinde gerçekleşen imalat iş kalemleri ve ihzarat için; anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde ise uygulama ayı içinde ilerleme yüzdelerine göre gerçekleşen imalat iş grupları için, bu Esaslara göre ödenecek veya kesilecek bedeli,

f) İş: 4734 sayılı Kanun kapsamındaki her türlü yapım işini,

g) İş grubu: Anahtar teslimi götürü bedel üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerde, ara veya kesin ödemelere ilişkin iş kalemleri toplamından oluşan ve işin ilerleme yüzdelerini gösteren ödemeye esas iş kalemlerini,

ğ) İş kalemi: Birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerde, teknik ve özel yapım şartları belirtilen, birim fiyat tarifi bulunan ve sözleşmesinde bedeli gösterilen veya sonradan yeni birim fiyatı yapılan ödemeye esas kalemleri,

h) Sözleşme: Birim fiyat, anahtar teslimi götürü bedel veya karma teklif almak suretiyle Türk parası cinsinden idare ile yüklenici arasında imzalanan yazılı anlaşmayı,

ı) (**Değişik bent: 24.02.2022-31760 R.G./1. md.; yürürlük: 26.03.2022**) Temel endeks: İhale tarihinin içinde bulunduğu aya, çerçeve anlaşma ihalelerinde ise münferit sözleşme için teklif vermeye davetin yapıldığı tarihin içinde bulunduğu aya ait Endeks Tablosundaki sayıyı, akaryakıt ürünlerinden EPDK tarafından fiyatı yayımlananlar için EPDK'nın internet sayfasında yayımlanan ihale tarihindeki, çerçeve anlaşma ihalelerinde ise münferit sözleşme için teklif vermeye davetin yapıldığı tarihteki satış fiyatını,

i) Uygulama ayı: İş programına uygun olarak işlerin gerçekleştirilmesi gereken ayı,

j) Yıl: Takvim yılı,

k) (**Ek bent: 24.02.2022-31760 R.G./1. md.; yürürlük: 26.03.2022**) Endeks Tablosu: Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan yurt içi üretici fiyat endeksi (2003=100) CPA 2008 kısım, bölüm ve gruplarına göre tarihsel seri tablosunu,

l) (**Ek bent: 24.02.2022-31760 R.G./1. md.; yürürlük: 26.03.2022**) Satış fiyatı: Akaryakıt ürünleri için, bir önceki yıl gerçekleşen piyasa büyüklüklerine göre en büyük işlem hacmine sahip olduğu EPDK tarafından belirlenen ilk sekiz akaryakıt dağıtım şirketine, EPDK'ya bildirilen ve EPDK'nın internet sayfasında yayımlanan İstanbul İli, Avrupa yakası için geçerli bayi satış fiyatlarının KDV hariç aritmetik ortalamasını, ilk sekiz dağıtım şirketinin tamamının fiyat bildirmemesi halinde bunlardan fiyat bildirenlerin fiyatlarının KDV hariç aritmetik ortalamasını, ifade eder.

#### Fiyat farkı hesabı

**MADDE 5- (1) (Değişik fıkra: 24.02.2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26.03.2022)** Fiyat farkı hesabında aşağıdaki formül uygulanır:

$$F = A_n \times B \times (P_n - 1)$$

$$P_n = a \frac{I_n}{I_0} + b1 \frac{C_n}{C_0} + b2 \frac{D_n}{D_0} + b3 \frac{AY_n}{AY_0} + b4 \frac{Y_n}{Y_0} + b5 \frac{K_n}{K_0} + b6 \frac{G_n}{G_0} + c \frac{M_n}{M_0}$$

(2) Formülde yer alan;

a) F: Fiyat farkını (TL),

b)  $A_n$ : İlk geçici hakedişte (n=1) olmak üzere (n) inci hak edişte; birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemleri ve ihzarat miktarlarının sözleşme birim fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL), anahtar teslimi götürü bedel işlerde ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL),

c) B: 0,90 sabit katsayısını,

ç)  $P_n$ : İlk geçici hakedişte (n=1) olmak üzere (n) inci hakedişte, fiyat farkı hesabında kullanılan temel endeksler ve güncel endeksler ile (**Değişik ibare: 24.02.2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26.03.2022**) girdilerin ağırlık oranlarını temsil eden sabit katsayıların yukarıdaki formüle uygulanması sonucu bulunan fiyat farkı katsayısını,

d) a: İşçilik ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

e) b1: Metalik olmayan diğer mineral ürünlerinin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

f) b2: Demir ve çelik ürünlerinin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

g) (**Değişik bent: 24.02.2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26.03.2022**) b3: Akaryakıtın ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

ğ) (**Değişik bent: 24.02.2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26.03.2022**) b4: Diğer katı veya sıvı yakıtların ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

- h) (Değişik bent: 24.02.2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26.03.2022) b5: Ağaç ve mantar ürünlerinin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayıyı,
- i) (Değişik bent: 24.02.2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26.03.2022) b6: Diğer malzemelerin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayıyı,
- i) (Ek bent: 24.02.2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26.03.2022) c: Makine ve ekipmana ait amortismanın ağırlık oranını temsil eden sabit katsayıyı, ifade eder.
- (3) İhale dokümanında gösterilen sabit katsayılar, sözleşmenin uygulanması sırasında hiçbir gerekçe ile değiştirilemez.
- (4) (Değişik fıkra: 24.02.2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26.03.2022) Formüldeki temel endeksler (o) ve güncel endeksler (n)'den;
- a) İo, İn: İşçilik için, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan Tüketici Fiyat Endeksi (2003=100) Harcama Gruplarına Göre Endeks Sayıları Tablosunun "Genel" sütunundaki sayıyı,
- b) Ço, Çn: Metalik olmayan mineral ürünleri için, Endeks Tablosunun 23 numaralı "Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünleri", 23.1 numaralı "Cam ve Cam Ürünleri", 23.2 numaralı "Ateşe Dayanıklı Ürünler", 23.3 numaralı "Kilden İnşaat Malzemesi", 23.4 numaralı "Diğer Porselen ve Seramik Ürünler", 23.5 numaralı "Çimento, Kireç ve Alçı", 23.6 numaralı "Betondan, Çimentodan ve Alçıdan Eşyalar", 23.7 numaralı "Taş (Kesilmiş, Şekil Verilmiş ve Tamamlanmış)", 23.9 numaralı "Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünler" sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,
- c) Do, Dn: Demir ve çelik ürünleri için, Endeks Tablosunun 24 numaralı "Ana Metaller", 24.1 numaralı "Ana Demir-Çelik ve Ferro Alaşımlar", 24.2 numaralı "Tüp, Boru, İçi Boş Profiller ve İlgili Bağlantı Parçaları, Çelikten", 24.3 numaralı "Çeliğin İlk İşlenmesinde Elde Edilen Diğer Ürünler", 24.4 numaralı "Değerli Ana Metaller ve Diğer Demir Dışı Metaller", 24.5 numaralı "Metal Döküm Hizmetleri" sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,
- ç) AYo: Akaryakıt ürünleri için ihale tarihindeki satış fiyatını,
- AYn: Akaryakıt ürünleri için uygulama aynaya ait ortalama satış fiyatını,
- d) Yo, Yn: Diğer katı ve sıvı yakıtlar için, Endeks Tablosunun 19 numaralı "Kok ve Rafine Petrol Ürünleri", 19.1 numaralı "Kok Fırını Ürünleri", 19.2 numaralı "Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri" sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,
- e) Ko, Kn: Ağaç ve mantar ürünleri için, Endeks Tablosunun 16 numaralı "Ağaç ve Mantar Ürünleri (Mobilya Hariç)", 16.1 numaralı "Kereste, Biçilmiş ve Planlanmış", 16.2 numaralı "Ahşap, Mantar, Hasır ve Örgü Malzemesinden (Saz, Saman vb.) ürünler" sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,
- f) Go, Gn: İhale konusu yapım işi kapsamında yer alan diğer malzemeler için fiyat farkı hesaba esas sayı veya sayıları,
- g) Mo, Mn: Makine ve ekipmana ait amortisman için, Endeks Tablosunun 28 numaralı "Makine ve Ekipmanlar b.y.s.", 28.1 numaralı "Genel Amaçlı Makineler", 28.2 numaralı "Diğer Genel Amaçlı Makineler", 28.3 numaralı "Tarım ve Ormancılık Makineleri", 28.4 numaralı "Metal İşleme Makineleri ve Takım Tezgahları", 28.9 numaralı "Diğer Özel Amaçlı Makineler" sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını, ifade eder.
- (5) (Değişik fıkra: 24.02.2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26.03.2022) Yukarıdaki sayılardan  $G_o$  ve  $G_n$  için idarece; Endeks Tablosundan alt sektörler itibarıyla işin niteliği ve gereklerine uygun olan endeksin tespit edilerek ihale dokümanında belirtilmesi zorunludur. İdarelerin

bu tespiti yapamamaları durumunda ise  $G_o$  ve  $G_n$  endeksleri için Endeks Tablosunun “Genel” sütunundaki sayılar esas alınır.

6) **(Değişik fıkra: 24.02.2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26.03.2022)** İdare tarafından, işin niteliğine ve işte kullanılan girdilere uygun biçimde sabit katsayıların toplamı bire (1.00) eşit olacak şekilde belirlenerek ihale dokümanında gösterilmesi ve her sabit katsayı için dördüncü fıkraya göre hesaplamaya esas endeksin belirlenmesi zorunludur.

7) **(Değişik fıkra: 24.02.2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26.03.2022)** İşin nitelik ve kapsamına göre imalatta kullanılacak malzemelerin niteliği ile iş programına göre malzemenin kullanılacağı safha dikkate alınarak, fiyat farkı hesabına esas sabit katsayılar için imalatın farklı aşamalarında uygulanmak üzere farklı endeksler belirlenebileceği gibi, bu değerlerin her biri için yukarıda sayılanlar arasından aynı anda birden fazla endeks de belirlenebilir. Bu durumda, her bir endeksin nispi ağırlığı da belirlenir. Ağırlık oranını gösteren sabit katsayılardan biri, birkaçı veya tamamı kullanılarak, yapım işinin farklı bölümleri/aşamaları için toplamları bire (1.00) eşit olacak şekilde farklı katsayılar belirlenebilir.

(8) Yukarıdaki endekslerden birinin veya birkaçının sözleşmenin uygulanması sırasında Türkiye İstatistik Kurumu tarafından değiştirilmesi halinde, değiştirilen endekse eşdeğer yeni bir endeks belirlenir ise bu endeks; yeni bir endeks belirlenmez ise, **(Değişik ibare: 24.02.2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26.03.2022)** Endeks Tablosunun “Genel” sütunundaki sayı, esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.

#### Uygulama esasları

**MADDE 6-** (1) Bu Esaslara tabi yapım işi ihalelerinde fiyat farkı uygulanabilmesi için, söz konusu işlerin ihalelerine ilişkin idari şartname ve sözleşmelerde, bu Esaslara göre fiyat farkı hesaplanacağı belirtilmiş olması gerekir. **(Ek cümle: 24.02.2022-31760 R.G./3. md.; yürürlük: 26.03.2022)** Ancak, sözleşme süresi 365 takvim gününü aşan yapım işlerinde fiyat farkı hesaplanacağına ilişkin düzenlemeye yer verilmesi zorunludur. Sözleşmelerde yer alan fiyat farkına ilişkin esas ve usullerde sözleşme imzalandıktan sonra değişiklik yapılamaz.

(2) Fiyat farkı uygulanan işlerde, zorunlu nedenler dışında, hakedişlerin uygulama ayından sonraki ayın ilk beş iş günü içerisinde ve uygulama ayına ait endeksler belli olduktan sonra düzenlenmesi esastır. Uygulama ayına ait endeksler belli olmadan hakedişin düzenlendiği hallerde, fiyat farkı hesabı hakedişle birlikte yapılmaz, uygulama ayına ait endeksler belli olduktan sonra ayrıca hesaplanır.

(3) Bu Esasların uygulanması sonucu ilave olarak ödenecek ya da kesilecek tutarlar fiyat farkı olup, yüklenici ile idare arasında imzalanan sözleşme bedelini değiştirmez.

(4) Bedeli yabancı para birimi cinsinden veya kur farkları ayrıca hesaplanmak suretiyle yabancı para birimi karşılığı Türk parası ile ödenen işler için bu Esaslar uygulanmaz. Türk parası ile yabancı para birimi üzerinden ayrı ayrı olmak üzere toplam bedel üzerinden sözleşme yapılması halinde sözleşmenin Türk parası üzerinden ödeme yapılan kısmı için fiyat farkı hesaplanacağı öngörülebilir.

(5) Bu Esaslara göre hesaplanan fiyat farkları, fiyat farkı ödenmesine konu olabilecek tüm fiyat artışlarını kapsar. Ancak, yüklenicinin kullandığı farklı yapım teknikleri, makine, ekipman ve malzeme ile işçiliğin cins ve miktarı, Türk parasının yabancı paralar karşısında değer kaybetmesi veya kazanması, yurtdışından temin edilen malzemenin menşei ülkede fiyatının değişmesi ve benzeri diğer nedenlerle fiyat farkı hesaplanamaz.

(6) Avans ödenen işlerde, hakedişten mahsup edilen avans tutarı, formüldeki ( $A_n$ ) tutarından düşüldükten sonra fiyat farkı hesaplanır. Fiyat farkı katsayısının ( $P_n$ ) birden küçük olması halinde, ( $A_n$ ) tutarından avans miktarı düşülmez.

(7) Karma sözleşmelerde, işin anahtar teslimi götürü bedel ve birim fiyatlı bölümleri için ayrı ayrı fiyat farkı hesaplanır.



(8) Sözleşmede birim fiyatı bulunmayan ve Yapım İşleri Genel Şartnamesine göre **(Değişik ibare: 24.02.2022-31760 R.G./3. md.; yürürlük: 26.03.2022)** ihale tarihinin içinde bulunduğu aya ait fiyatı tespit edilemeyen iş kalemi için yeni birim fiyat yapılması halinde, bu fiyat, uygulama ayının rayiçlerine ve şartlarına göre tespit edilir. Belirlenen bu yeni birim fiyat, uygulama ayı fiyat farkı katsayısına ( $P_n$ ) bölünerek iş kaleminin **(Değişik ibare: 24.02.2022-31760 R.G./3. md.; yürürlük: 26.03.2022)** ihale tarihinin içinde bulunduğu aya ait birim fiyatı tespit edilir ve fiyat farkı hesabı bu fiyat esas alınarak yapılır.

(9) Birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerde, herhangi bir imalat için yapılan ara veya kesin metraj sonucu bir imalatın miktarında artma ya da azalma tespit edildiği takdirde, artan ya da azalan miktar (imalat hangi ayda yapılmış olursa olsun) geçici kabul itibar tarihini geçmemek üzere, artış ya da azalışın kesinleştiği ayın fiyat farkı katsayısı ( $P_n$ ) esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.

(10) Sözleşme süresi bitmiş ve idarenin izni ile cezalı çalışılan işlerde, fiyat farkı hesaplanırken süre bitim **(Değişik ibare: 24.02.2022-31760 R.G./3. md.; yürürlük: 26.03.2022)** tarihinin içinde bulunduğu aya ait endeks ile işin fiilen gerçekleştirildiği aya ait endeksten düşük olanı esas alınır.

(11) Anahtar teslimi götürü bedel işlerde hakedişlerden kesilerek tutulan kısım ile birim fiyatlı işlerde tamamlanmakla birlikte kesin hesabı idareye verilmemiş işlerde hakedişe dahil edilmeyen kısım için, ilgili hakedişin fiyat farkının hesaplanmasında, bu kısımlara ilişkin tutarlar da dikkate alınır.

(12) **(Mülga fıkra: 24.02.2022-31760 R.G./3. md.; yürürlük: 26.03.2022)**

### İş programı ve ödenek dilimi

**MADDE 7-** (1) Sözleşme imzalandıktan sonra iş kalemlerinin, aylık imalatın, ihzaratın ve yıllık ödenekler ile bunların aylara dağılımını gösteren ayrıntılı bir iş programı hazırlanarak idarenin onayına sunulur.

(2) Herhangi bir aya ait iş programına yüklenicinin kusuru nedeniyle uyulmadığı takdirde, daha sonraki aylarda yapılacak imalatlarda, imalat miktarı iş programına uygun hale gelinceye kadar, fiyat farkı hesaplanırken, iş programına göre gerçekleştirilmesi gereken ayın endeksi ile işin fiilen gerçekleştirildiği ayın endeksinden düşük olanı esas alınır.

(3) Havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı dönemde, idarenin izniyle yüklenici tarafından teknik şartlar yerine getirilerek işe devam edilmesi veya yüklenicinin iş programında öngörülenden daha fazla imalat yapması halinde, imalatın fiilen yapıldığı ay esas alınarak, bu dönemde gerçekleştirilen işler için fiyat farkı hesaplanır.

(4) 4735 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep hallerinin gerçekleşmesi veya sözleşmenin ifasının idareden kaynaklanan nedenlerle gecikmesi nedeniyle yükleniciye süre uzatımı verilmiş olması halinde, gerçekleştirilmesi gereken aya göre iş kalemleri ya da iş grupları için uzatılan süre içinde ve bu süreye göre revize edilen iş programına uygun olarak fiyat farkı hesaplanır. Bu kapsamda revize edilen iş programına yüklenicinin kusuru nedeniyle uyulmadığı takdirde ikinci fıkraya göre işlem yapılır.

(5) İdarenin talebi olmaksızın yüklenici iş programına nazaran daha fazla iş yaparsa, işin fiilen yapıldığı ay esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.

### İhzarat uygulaması

**MADDE 8-** (1) Birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan işler ile karma sözleşmelerde sözleşmenin birim fiyatlı kısmına ait işlerde kullanılan malzemelere ihzarat bedeli ödenebilir. Ancak, ihzarat bedeli ödenecek malzemelerin listesinin ve fiyatlarının ihale dokümanında gösterilmesi zorunludur. Bu malzemeler, iş programında yer alan iş kalemleri için ve o işlere yetecek miktarda ihzar

edilir. İş programında öngörülen miktardan fazla ihzar edilmiş malzemelerin fazla kısmına ihzarat bedeli ödenmez.

(2) Yukarıda belirtilen şartlara uygun olarak ihzar edilen malzemeler için fiyat farkı hesabı yapılır.

(3) Birim fiyatlı işlerde iş programına uygun olarak ihzar edilen malzeme için ihzaratın yapıldığı ay, uygulama ayı kabul edilerek fiyat farkı hesaplanır.

#### **Fiyat farkı hesaplanması öngörülme yen işler**

**MADDE 9-** (1) İdari şartname ve sözleşmesinde fiyat farkı verilmesi öngörülme yen işlerde, 4735 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebepler ya da idareden kaynaklanan nedenlerle işin bitim tarihinin süre uzatımı verilmek suretiyle uzatılması halinde, uzatılan süre içinde ve bu süreye göre revize edilen iş programına uygun olarak yapılan iş kalemleri ya da iş grupları için, (**Mülga ibare: 24.02.2022-31760 R.G./4. md.; yürürlük: 26.03.2022**) bu Esaslara göre fiyat farkı hesaplanır.

(2) Fiyat farkı hesabında temel endeks, iş bitim tarihinin içinde bulunduğu aya ait endeksi; güncel endeks ise, revize iş programına göre işin gerçekleştirilmesi gereken aya ait endeksi ifade eder. Temel endeks ve güncel endeks olarak (**Değişik ibare: 24.02.2022-31760 R.G./4. md.; yürürlük: 26.03.2022**) Endeks Tablosunun “Genel” sütunundaki sayı esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.

#### **Çerçeve anlaşma ihalelerinde güncelleme ve fiyat farkı**

**MADDE 10-** (1) İsteklinin çerçeve anlaşmaya esas teklifi, münferit sözleşme aşamasında isteklinin teklif vermeye davet edildiği aydan bir önceki aya ait (**Değişik ibare: 24.02.2022-31760 R.G./5. md.; yürürlük: 26.03.2022**) Endeks Tablosunun “Genel” sütunundaki sayı çerçeve anlaşma ihalesinin gerçekleştirildiği aya ait sayıya bölünmek suretiyle bulunan katsayı ile güncellenir.

(2) Münferit sözleşme kapsamında yapılacak alımlarda fiyat farkı hesaplanmasının öngörülüp öngörülme yen hususunda 6 ncı maddenin birinci fıkrasına göre işlem yapılır.

#### **Endeks veya fiyat belirlenme yen yapım işlerinde fiyat farkı**

**MADDE 11-** (**Mülga madde: 24.02.2022-31760 R.G./6. md.; yürürlük: 26.03.2022**)

#### **Katsayı belirleme yetkisi**

**MADDE 12-** (**Mülga madde: 24.02.2022-31760 R.G./6. md.; yürürlük: 26.03.2022**)

#### **Yürürlükten kaldırılan mevzuat**

**MADDE 13-** (1) 24/12/2002 tarihli ve 2002/5039 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan “4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Yapım İşlerine İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslar” yürürlükten kaldırılmıştır.

#### **Geçiş hükümleri**

**GEÇİCİ MADDE 1-** (1) İlanı veya duyurusu, bu Esasların yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan ihalelerde fiyat farkı, 24/12/2002 tarihli ve 2002/5039 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan “4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Yapım İşlerine İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslar”a göre hesaplanır.

**GEÇİCİ MADDE 2-** (**Ek madde: 24.02.2022-31760 R.G./7. md.; yürürlük: 26.03.2022**) (1) İlanı veya duyurusu bu maddeyi ihdas eden Esasların yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan ihalelerde fiyat farkı esasları, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Esaslara göre yürütülür.

**Yürürlük**

**MADDE 14-** (1) Bu Esaslar yayımlı izleyen 90 ncı gün yürürlüğe girer.

**Yürütme**

**MADDE 15-** (1) Bu Esasları Bakanlar Kurulu yürütür.

**10.4.1 Fiyat Farkı Kararnamesi (Eski-2013/5217 SK)****4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNUNA GÖRE İHALE EDİLEN YAPIM İŞLERİNDE UYGULANACAK FİYAT FARKINA İLİŞKİN ESASLAR**

**RESMİ GAZETE SAYISI: 28751**

**RESMİ GAZETE TARİHİ: 31.08.2013**

**KARAR SAYISI: 2013/5217**

**KARAR TARİHİ: 27.06.2013**

**Amaç**

**MADDE 1-** (1) Bu Esasların amacı, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idareler tarafından sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde uygulanacak fiyat farkı hesabına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

**Kapsam**

**MADDE 2-** (1) 4734 sayılı Kanuna göre ihale edilen ve 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa göre Türk parası üzerinden sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde uygulanacak fiyat farkı bu Esaslara göre hesaplanır.

(2) 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin, bu Kanundan istisna olan yapım işlerinin ihale dokümanlarında bu Esaslara uygun şekilde hazırlanmış açık bir düzenleme bulunması halinde bu Esaslar uygulanabilir.

(3) 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesi çerçevesinde doğrudan temin usulüyle yapılan yapım işi sözleşmelerinde bu Esaslara uygun şekilde hazırlanmış açık bir düzenleme bulunması halinde bu Esaslar uygulanabilir.

**Dayanak**

**MADDE 3-** (1) Bu Esaslar, 4735 sayılı Kanunun 8 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

**Tanımlar**

**MADDE 4-** (1) Bu Esaslarda geçen;

a) Anahtar teslimi götürü bedel: Uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından teklif edilen ve idarece uygun görülerek sözleşmeye bağlanan ödemeye esas toplam bedeli,

b) Birim fiyat: Ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kalemi için ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından teklif edilen ve idarece uygun görülerek sözleşmeye bağlanan ödemeye esas fiyatı,

c) Gün: Takvim gününü,

ç) Güncel endeks: Uygulama ayına ait endeksi,

d) İdare: 4734 sayılı Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşları,

e) Fiyat farkı: Birim fiyatlı sözleşmelerde, uygulama ayı içinde gerçekleşen imalat iş kalemleri ve ihzarat için; anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde ise uygulama ayı içinde ilerleme yüzdelerine göre gerçekleşen imalat iş grupları için, bu Esaslara göre ödenecek veya kesilecek bedeli,

f) İş: 4734 sayılı Kanun kapsamındaki her türlü yapım işini,

g) İş grubu: Anahtar teslimi götürü bedel üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerde, ara veya kesin ödemelere ilişkin iş kalemleri toplamından oluşan ve işin ilerleme yüzdelerini gösteren ödemeye esas iş kalemlerini,

ğ) İş kalemi: Birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerde, teknik ve özel yapım şartları belirtilen, birim fiyat tarifi bulunan ve sözleşmesinde bedeli gösterilen veya sonradan yeni birim fiyatı yapılan ödemeye esas kalemleri,

h) Sözleşme: Birim fiyat, anahtar teslimi götürü bedel veya karma teklif almak suretiyle Türk parası cinsinden idare ile yüklenici arasında imzalanan yazılı anlaşmayı,

ı) Temel endeks: İhale tarihinin içinde bulunduğu aya, çerçeve anlaşma ihalelerinde ise münferit sözleşme için teklif vermeye davetin yapıldığı tarihin içinde bulunduğu aya ait endeksi,

i) Uygulama ayı: İş programına uygun olarak işlerin gerçekleştirilmesi gereken ayı,

j) Yıl: Takvim yılını,

ifade eder.

### **Fiyat farkı hesabı**

**MADDE 5-** (1) Türk parası cinsinden sözleşmeye bağlanan yapım işlerine ilişkin fiyat farkı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$F = A_n \times B \times (P_n - 1)$$

$$P_n = \left[ a \times \frac{I_n}{I_0} + b_1 \times \frac{\zeta_n}{\zeta_0} + b_2 \times \frac{D_n}{D_0} + b_3 \times \frac{Y_n}{Y_0} + b_4 \times \frac{K_n}{K_0} + b_5 \times \frac{G_n}{G_0} + c \times \frac{M_n}{M_0} \right]$$

(2) Formülde yer alan;

a) F: Fiyat farkını (TL),

b)  $A_n$ : İlk geçici hakedişte (n=1) olmak üzere (n) inci hak edişte; birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemleri ve ihzarat miktarlarının sözleşme birim fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL), anahtar teslimi götürü bedel işlerde ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL),

c) B: 0,90 sabit katsayısını,

ç)  $P_n$ : İlk geçici hakedişte (n=1) olmak üzere (n) inci hakedişte, fiyat farkı hesabında kullanılan temel endeksler ve güncel endeksler ile a, b1, b2, b3, b4, b5 ve c değerlerinin ağırlık oranları temsil katsayılarının yukarıdaki formüle uygulanması sonucu bulunan fiyat farkı katsayısını,

d) a: İşçilik ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

e) b1: Metalik olmayan diğer mineral ürünlerinin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

f) b2: Demir ve çelik ürünlerinin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

g) b3: Katı veya sıvı yakıtların ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

ğ) b4: Ağaç ve mantar ürünlerinin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

h) b5: Diğer malzemelerin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı,

ı) c: Makine ve ekipmana ait amortismanın oranını temsil eden sabit katsayısı,

ifade eder.

(3) İhale dokümanında gösterilen sabit katsayılar, sözleşmenin uygulanması sırasında hiçbir gerekçe ile değiştirilemez.

(4) Formüldeki temel endeksler (o) ve güncel endeksler (n)'den;

a)  $I_o, I_n$ : İşçilik için, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksi Harcama Gruplarına Göre Endeks Sayıları Tablosunun "Genel" sütunundaki sayıyı,

b)  $\zeta_o, \zeta_n$ : Metalik olmayan mineral ürünleri için, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun 26 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 23) "Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünleri", 261 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 23.1) "Cam ve Cam Ürünleri", 262 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 23.2) "İnşaat Amaçlı Olanlardan Başka Ateşe Dayanıklı Olmayan Seramik Ürünler; Ateşe Dayanıklı Seramik Ürünler", 263 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 23.3) "Seramik Karo ve Kaldırım Taşları", 264 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 23.4) "Fırınlanmış Kilden Kiremit, Briket, Tuğla ve İnşaat Malzemeleri", 265 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 23.5) numaralı "Çimento, Kireç ve Sıva Alçısı", 266 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 23.6) "Beton, Sıva Alçı ve Çimentodan Yapılan Ürünler", 267 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 23.7) "Bina Taşları ve Bunlarla İlgili Nesnelere Süslenmesi, Kesilmesi, Şekillendirilmesi ve Tamamlanması" sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,

c)  $D_o, D_n$ : Demir ve çelik ürünleri için, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun 27 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 24) "Ana Metaller", 271 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 24.1) "Esas Demir, Çelik ve Demir Alaşımları", 272 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 24.2) "Borular", 273 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 24.3) "Diğer İlk İşlenmiş Demir ve Çelik Ürünleri", 274 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 24.4) "Değerli Ana Metaller ve Diğer Demirli Olmayan Metaller", 275 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 24.5) "Metal Döküm Hizmetleri" sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,

ç)  $Y_o, Y_n$ : Katı ve sıvı yakıtlar için, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun 23 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 19) "Kok Kömürü ve Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri", 231 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 19.1) "Kok Fırını Ürünleri", 232 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 19.2) "Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri" sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,

d)  $K_o, K_n$ : Ağaç ve mantar ürünleri için, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun 20 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 16) "Ağaç ve Mantar Ürünleri (Mobilya Hariç); Hasır ve Örgü Malzemelerinden Yapılan Eşyalar", 201 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 16.1) "Kereste - Biçilmiş, Planyalanmış veya Emprenye Edilmiş", 202 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 16.2) "Ahşap Plaka; Kontraplak, Yonga Levha, Sunta, Diğer Pano ve Tahtalar" sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,

e)  $G_o, G_n$ : İhale konusu yapım işi kapsamında yer alan diğer malzemeler için fiyat farkı hesabına esas sayı veya sayıları,

f)  $M_o, M_n$ : Makine ve ekipmana ait amortisman için, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun 29 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 28) "Makine ve Teçhizat b.y.s.", 291 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 28.1) "Uçak, Motorlu Taşıt ve Motosiklet Motorları Hariç Olmak Üzere Mekanik Güç Kullanımı ve Üretimi İçin Makineler", 292 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 28.2) "Diğer Genel Amaçlı Makineler", 293 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 28.3) "Tarım ve Ormanlık Makineleri", 295 numaralı (Yİ-ÜFE tablosunda 28.9) "Diğer Özel Amaçlı Makineler" sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,

ifade eder.

(5) Yukarıdaki sayılardan  $G_o$  ve  $G_n$  için idarece; Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yılı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosundan alt sektörler itibarıyla işin niteliği ve gereklerine uygun olan sütun veya sütunlar tespit edilerek hangi sütun veya sütunlardaki sayı veya sayıların kullanılacağı ihale dokümanında belirtilmesi zorunludur. İdarelerin bu tespiti yapamamaları veya yapmamaları durumlarda ise  $G_o$  ve  $G_n$  endeksleri için Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun "ÜFE Genel" sütunundaki (Yİ-ÜFE tablosunda **Yurt İçi ÜFE sütunu**) sayılar esas alınır.

(6) İdare tarafından, işin niteliğine ve işte kullanılan girdilere uygun biçimde a, b1, b2, b3, b4, b5 ve c için toplamı bire (1.00) eşit olacak şekilde katsayılar belirlenerek ihale dokümanında gösterilir.

(7) İşin nitelik ve kapsamına göre imalatta kullanılacak malzemelerin niteliği ile iş programına göre malzemenin kullanılacağı safha dikkate alınarak, fiyat farkı hesabına esas **b1, b2, b3, b4 ve b5 değerleri için imalatın farklı aşamalarında uygulanmak üzere** farklı endeksler belirlenebileceği gibi, bu değerlerin her biri için yukarıda sayılanlar arasından aynı anda birden fazla endeks de belirlenebilir. Ağırlık oranını gösteren sabit katsayılarından biri, birkaçı veya tamamı kullanılarak, yapım işinin farklı bölümleri/aşamaları için toplamları bire (1.00) eşit olacak şekilde farklı fiyat farkı katsayıları belirlenebilir.

(8) Yukarıdaki endekslerden birinin veya birkaçının sözleşmenin uygulanması sırasında Türkiye İstatistik Kurumu tarafından değiştirilmesi halinde, değiştirilen endekse eşdeğer yeni bir endeks belirlenir ise bu endeks; yeni bir endeks belirlenmez ise, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt

Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun "ÜFE Genel" sütunundaki (Yİ-ÜFE tablosunda Yurt İçi ÜFE sütunu) sayı, esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.

### Uygulama esasları

**MADDE 6-** (1) Bu Esaslara tabi yapım işi ihalelerinde fiyat farkı uygulanabilmesi için, söz konusu işlerin ihalelerine ilişkin idari şartname ve sözleşmelerde, bu Esaslara göre fiyat farkı hesaplanacağına belirtilmiş olması gerekir. Sözleşmelerde yer alan fiyat farkına ilişkin esas ve usullerde sözleşme imzalandıktan sonra değişiklik yapılamaz.

(2) Fiyat farkı uygulanan işlerde, zorunlu nedenler dışında, hakedişlerin uygulama ayından sonraki ayın ilk beş iş günü içerisinde ve uygulama ayına ait endeksler belli olduktan sonra düzenlenmesi esastır. Uygulama ayına ait endeksler belli olmadan hakedişin düzenlendiği hallerde, fiyat farkı hesabı hakedişle birlikte yapılmaz, uygulama ayına ait endeksler belli olduktan sonra ayrıca hesaplanır.

(3) Bu Esasların uygulanması sonucu ilave olarak ödenecek ya da kesilecek tutarlar fiyat farkı olup, yüklenici ile idare arasında imzalanan sözleşme bedelini değiştirmez.

(4) Bedeli yabancı para birimi cinsinden veya kur farkları ayrıca hesaplanmak suretiyle yabancı para birimi karşılığı Türk parası ile ödenen işler için bu Esaslar uygulanmaz. Türk parası ile yabancı para birimi üzerinden ayrı ayrı olmak üzere toplam bedel üzerinden sözleşme yapılması halinde sözleşmenin Türk parası üzerinden ödeme yapılan kısmı için fiyat farkı hesaplanacağı öngörülebilir.

(5) Bu Esaslara göre hesaplanan fiyat farkları, fiyat farkı ödenmesine konu olabilecek tüm fiyat artışlarını kapsar. Ancak, yüklenicinin kullandığı farklı yapım teknikleri, makine, ekipman ve malzeme ile işçiliğin cins ve miktarı, Türk parasının yabancı paralar karşısında değer kaybetmesi veya kazanması, yurtdışından temin edilen malzemenin menşei ülkede fiyatının değişmesi ve benzeri diğer nedenlerle fiyat farkı hesaplanamaz.

(6) Avans ödenen işlerde, hakedişten mahsup edilen avans tutarı, formüldeki ( $A_n$ ) tutarından düşüldükten sonra fiyat farkı hesaplanır. Fiyat farkı katsayısının ( $P_n$ ) birden küçük olması halinde, ( $A_n$ ) tutarından avans miktarı düşülmez.

(7) Karma sözleşmelerde, işin anahtar teslimi götürü bedel ve birim fiyatlı bölümleri için ayrı ayrı fiyat farkı hesaplanır.

(8) Sözleşmede birim fiyatı bulunmayan ve Yapım İşleri Genel Şartnamesine göre sözleşme yılı fiyatı tespit edilemeyen iş kalemi için yeni birim fiyat yapılması halinde, bu fiyat, uygulama ayının rayiçlerine ve şartlarına göre tespit edilir. Belirlenen bu yeni birim fiyat, uygulama ayı fiyat farkı katsayısına ( $P_n$ ) bölünerek iş kaleminin sözleşme yılı birim fiyatı tespit edilir ve fiyat farkı hesabı bu fiyat esas alınarak yapılır.



(9) Birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerde, herhangi bir imalat için yapılan ara veya kesin metraj sonucu bir imalatın miktarında artma ya da azalma tespit edildiği takdirde, artan ya da azalan miktar (imalat hangi ayda yapılmış olursa olsun) geçici kabul itibar tarihini geçmemek üzere, artış ya da azalışın kesinleştiği ayın fiyat farkı katsayısı ( $P_n$ ) esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.

(10) Sözleşme süresi bitmiş ve idarenin izni ile cezalı çalışılan işlerde, fiyat farkı hesaplanırken süre bitim tarihinde uygulanmakta olan ( $P_n$ ) değeri ile cezalı çalışılan süredeki ( $P_n$ ) değerinden düşük olanı esas alınır.

(11) Anahtar teslimi götürü bedel işlerde hakedişlerden kesilerek tutulan kısım ile birim fiyatlı işlerde tamamlanmakla birlikte kesin hesabı idareye verilmemiş işlerde hakedişe dâhil edilmeyen kısım için, ilgili hakedişin fiyat farkının hesaplanmasında, bu kısımlara ilişkin tutarlar da dikkate alınır.

(12) Akaryakıt girdisinin nev'ine uygulanan Özel Tüketim Vergisinde değişiklik gerçekleşmesi halinde, bu değişikliğin bayi satış fiyatlarında yol açtığı artış veya azalış dikkate alınarak, b3 katsayısının hesaplanmasına esas alınan miktarın uygulama ayına karşılık gelen kısmı için bu vergide birim başına meydana gelen değişiklik miktarı, 5 inci maddeye göre yapılan fiyat farkı hesabından bağımsız olarak ayrıca ödenir veya kesilir.

### **İş programı ve ödenek dilimi**

**MADDE 7-** (1) Sözleşme imzalandıktan sonra iş kalemlerinin, aylık imalatın, ihzaratın ve yıllık ödenekler ile bunların aylara dağılımını gösteren ayrıntılı bir iş programı hazırlanarak idarenin onayına sunulur.

(2) Herhangi bir aya ait iş programına yüklenicinin kusuru nedeniyle uyulmadığı takdirde, daha sonraki aylarda yapılacak imalatlarda, imalat miktarı iş programına uygun hale gelinceye kadar, fiyat farkı hesaplanırken, iş programına göre gerçekleştirilmesi gereken ayın endeksi ile işin fiilen gerçekleştirildiği ayın endeksinden düşük olanı esas alınır.

(3) Havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı dönemde, idarenin izniyle yüklenici tarafından teknik şartlar yerine getirilerek işe devam edilmesi veya yüklenicinin iş programında öngörülenden daha fazla imalat yapması halinde, imalatın fiilen yapıldığı ay esas alınarak, bu dönemde gerçekleştirilen işler için fiyat farkı hesaplanır.

(4) 4735 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep hallerinin gerçekleşmesi veya sözleşmenin ifasının idareden kaynaklanan nedenlerle gecikmesi nedeniyle yükleniciye süre uzatımı verilmiş olması halinde, gerçekleştirilmesi gereken aya göre iş kalemleri ya da iş grupları için uzatılan süre içinde ve bu süreye göre revize edilen iş programına uygun olarak fiyat farkı hesaplanır. Bu kapsamda revize edilen iş programına yüklenicinin kusuru nedeniyle uyulmadığı takdirde ikinci fıkraya göre işlem yapılır.

(5) İdarenin talebi olmaksızın yüklenici iş programına nazaran daha fazla iş yaparsa, işin fiilen yapıldığı ay esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.

### **İhzarat uygulaması**

**MADDE 8-** (1) Birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan işler ile karma sözleşmelerde sözleşmenin birim fiyatlı kısmına ait işlerde kullanılan malzemelere ihzarat bedeli ödenebilir. Ancak, ihzarat bedeli ödenecek malzemelerin listesinin ve fiyatlarının ihale dokümanında gösterilmesi zorunludur. Bu malzemeler, iş programında yer alan iş kalemleri için ve o işlere yetecek miktarda ihzar edilir. İş programında öngörülen miktardan fazla ihzar edilmiş malzemelerin fazla kısmına ihzarat bedeli ödenmez.

(2) Yukarıda belirtilen şartlara uygun olarak ihzar edilen malzemeler için fiyat farkı hesabı yapılır.

(3) Birim fiyatlı işlerde iş programına uygun olarak ihzar edilen malzeme için ihzaratın yapıldığı ay, uygulama ayı kabul edilerek fiyat farkı hesaplanır.

### **Fiyat farkı hesaplanması öngörülmeleyen işler**

**MADDE 9-** (1) İdari şartname ve sözleşmesinde fiyat farkı verilmesi öngörülmeleyen işlerde, 4735 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebepler ya da idarenden kaynaklanan nedenlerle işin bitim tarihinin süre uzatımı verilmek suretiyle uzatılması halinde, uzatılan süre içinde ve bu süreye göre revize edilen iş programına uygun olarak yapılan iş kalemleri ya da iş grupları için, bu madde hükmüne işin idari şartname ve sözleşmesinde yer verilmiş olması şartıyla bu Esaslara göre fiyat farkı hesaplanır.

(2) Fiyat farkı hesabında temel endeks, iş bitim tarihinin içinde bulunduğu aya ait endeksi; güncel endeks ise, revize iş programına göre işin gerçekleştirilmesi gereken aya ait endeksi ifade eder. Temel endeks ve güncel endeks olarak Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun "ÜFE Genel" sütunundaki (Yİ-ÜFE tablosunda Yurt İçi ÜFE sütunu) sayı esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.

### **Çerçeve anlaşma ihalelerinde güncelleme ve fiyat farkı**

**MADDE 10-** (1) İsteklinin çerçeve anlaşmaya esas teklifi, münferit sözleşme aşamasında isteklinin teklif vermeye davet edildiği aydan bir önceki aya ait 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun "ÜFE Genel" sütunundaki (Yİ-ÜFE tablosunda Yurt İçi ÜFE sütunu) sayı çerçeve anlaşma ihalesinin gerçekleştirildiği aya ait sayıya bölünmek suretiyle bulunan katsayı ile güncellenir.

(2) Münferit sözleşme kapsamında yapılacak alımlarda fiyat farkı hesaplanmasının öngörülüp öngörülmeyleceği hususunda 6 ncı maddenin birinci fıkrasına göre işlem yapılır.

### **Endeks veya fiyat belirlenmeleyen yapım işlerinde fiyat farkı**

**MADDE 11-** (1) İdare tarafından ihale dokümanında fiyat farkı verileceği öngörülmesine rağmen sabit katsayılar ile endekslerin belirlenmediği durumlarda, temel endeks ve güncel endeks olarak Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun "ÜFE Genel" sütunundaki (Yİ-ÜFE tablosunda **Yurt İçi ÜFE sütunu**) sayı esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.

#### **Katsayı belirleme yetkisi**

**MADDE 12-** (1) Bu Esaslara tabi işlerde uygulanmak üzere işlerin niteliğine göre uygulanacak girdi oranlarını belirlemeye Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığının teklifi üzerine Kamu İhale Kurumu yetkilidir. Kurum tarafından belirleme yapılması halinde idareler 5 inci maddedeki formülde kullanılmak üzere Kurum tarafından belirlenen katsayı oranlarını kullanırlar.

#### **Yürürlükten kaldırılan mevzuat**

**MADDE 13-** (1) 24/12/2002 tarihli ve 2002/5039 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan "4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Yapım İşlerine İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslar" yürürlükten kaldırılmıştır.

#### **Geçiş hükümleri**

**GEÇİCİ MADDE 1-** (1) İlanı veya duyurusu, bu Esasların yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan ihalelerde fiyat farkı, 24/12/2002 tarihli ve 2002/5039 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan "4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Yapım İşlerine İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslar"a göre hesaplanır.

#### **Yürürlük**

**MADDE 14-** (1) Bu Esaslar yayımını izleyen 90 ıncı gün yürürlüğe girer.

#### **Yürütme**

**MADDE 15-** (1) Bu Esasları Bakanlar Kurulu yürütür.

**Not:** Kırmızı ifadeler aşağıdaki kanun gereği yapılan değişikliklerin işlenmesidir.

### **BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN**

Kanun No. 6527, Kabul Tarihi: 26/02/2014

Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 01.03.2014 Sayı : 28928

MADDE 14 – 10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanununun 58 inci maddesinin başlığı “Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler ile atıflar” olarak değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir

“Muhtelif mevzuatta Toptan Eşya Fiyat Endeksi (TEFE) ve Üretici Fiyat Endeksine (ÜFE) yapılmış olan atıflar, Kurumca hesaplanan Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksine (Yİ-ÜFE), tarım sektörü TEFE ve ÜFE'ye yapılan atıflar Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksine yapılmış sayılır.”

### TÜİK Endeks Kodlarının Karşılıklar Tablosu

Üretici Fiyat Endeksi Kapsamında NACE Rev. 2 Kodlarının Karşılıkları (*)								
NACE Rev.2 Correspondence Table of Producer Price Index Coverage (*)								
Yİ-ÜFE			2003-2013 Yılları Arası			1994-2002 Yılları Arası		
			Between 2003-2013			Between 1994-2002		
ÜFE (2003=100) - NACE Rev.2			ÜFE (2003=100) - NACE Rev.1			TEFE(1994=100) - ISIC Rev. 3		
PPI (2003=100) - NACE Rev.2			PPI (2003=100) - NACE Rev.1			WPI (1994=100) - ISIC Rev. 3		
Kod	Tanım	Definition	Kod	Tanım	Definition	Kod	Tanım	Definition
Cod e	(NACE Rev.2 )	(NACE Rev.2 )	Cod e	(NACE Rev.1)	(NACE Rev.1)	Cod e	(ISIC Rev.3)	(ISIC Rev.3)
A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık ürünleri	Agriculture, forestry and fishing	T	Genel Tarım Endeksi	General agriculture index	A+B	Genel Tarım Endeksi (hesaplanmıştır)	General agriculture index (calculated)
B	Madencilik ve taşocakçılığı	Mining and quarrying	C	Madencilik ve taşocakçılığı	Mining and stone quarrying	C	Madencilik ve taşocakçılığı	Mining and quarrying
C	İmalat	Manufacturing	D	İmalat	Manufacturing	D	İmalat	Manufacturing
D	Elektrik, gaz üretimi ve	Electricity, gas, steam	40	Elektrik, gaz, buhar ve sı-	Electricity and gas	40	Elektrik, gaz, buhar ve sı-	Electricity, gas, steam

	dağıtım	and air conditioning		cak su üretimi ve dağıtım			cak su üretimi ve dağıtım	and hot water supply
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	Water supply; sewerage, waste management and remediation services	41	Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması	Water	41	Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması	Collection, purification and distribution of water
01	Tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetler	Agriculture, hunting and related services	01	Tarım, avcılık	Agriculture, hunting	01	Tarım, avcılık	Agriculture, hunting and related service activities
02	Orman ürünleri ve ilgili hizmetler	Forestry, logging and related services	02	Ormancılık, tomrukculuk	Forestry	02	Ormancılık, tomrukculuk	Forestry, logging and related service activities
03	Balık ve diğer balıkçılık ürünleri; su ürünleri; balıkçılık için destekleyici hizmetler	Fishing products; aquaculture products; support services to fishing	B	Balıkçılık	Fishing	B	Balıkçılık, balık üretme çiftlikleri	Fishing, operation of fish hatcheries and fish farms
05	Kömür ve linyit	Coal and lignite	10	Kömür madenciliği	Coal mining	10	Kömür madenciliği	Mining of coal and lignite; extraction of peat
06	Ham petrol ve doğal gaz	Crude petroleum and natural gas	11	Hampetrol ve doğalgaz	Crude petroleum and natural gas prod.	11	Hampetrol ve doğalgaz; tetkik ve arama hariç	Extraction of crude petroleum and natural gas
07	Metal cevherleri	Metal ores	13	Metal cevherleri	Metallic minerals	13	Metal cevherleri	Mining of metal ores
08	Diğer madencilik ve taşo-	Other mining and	14	Diğer madencilik ve	Stone quarrying and other mining	14	Diğer madencilik ve taşo-	Other mining and quarrying

	cakçılığı ürünleri	quarrying products		taşocakçılığı ürünleri			cakçılığı ürünleri	
10	Gıda ürünleri	Food products	15(* *)	Gıda ürünleri	Food products	15(* *)	Gıda ürünleri	Food products
11	İçecekler	Beverages	15.9	İçecekler	Beverages	15.5	İçecek imalatı	Manufacturing of beverages
12	Tütün ürünleri	Tobacco products	16	Tütün ürünleri	Tobacco products	16	Tütün ürünleri	Tobacco products
13	Tekstil ürünleri	Textiles	17(* *)	Tekstil ürünleri	Textiles	17	Tekstil ürünleri	Textiles
14	Giyim eşyası	Wearing apparel	18, 17 (**)	Giyim eşyası; kürk; Tekstil ürünleri	Wearing apparel; Textiles	18	Giyim eşyası; kürk	Wearing apparel; dressing and dyeing of fur
15	Deri ve ilgili ürünler	Leather and related products	19(* *)	Deri ve deri ürünleri	Tanning and dressing of leather	19	Deri ve deri ürünleri	Tanning and dressing of leather
16	Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç)	Wood and products of wood and cork, except furniture	20	Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç)	Wood products, except furniture	20	Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç)	Wood and products of wood and cork, except furniture
17	Kağıt ve kağıt ürünleri	Paper and paper products	21, 22 (**)	Kağıt hamuru, kağıt ve kağıt ürünleri; Basılı ürünler ve kayıtlı medya	Paper and paper products; Publishing, printing	21	Kağıt hamuru, kağıt ve kağıt ürünleri	Paper and paper products
18	Basım ve kayıt hizmetleri	Printing and recording services	22(* *)	Basılı ürünler ve kayıtlı medya	Publishing, printing and reproduction of recorded media	22	Basılı ürünler ve kayıtlı medya	Publishing, printing and reproduction of recorded media
19	Kok ve rafine petrol ürünleri	Coke and refined pet-	23	Kok kömürü ve rafine	Coke and refined petro-	23	Kok, rafine edilmiş pet-	Coke, refined petro-

		roleum products		edilmiş petrol ürünleri	leum		rol ürünleri ve nükleer yakıtlar	leum products and nuclear fuel
20	Kimyasallar ve kimyasal ürünler	Chemicals and chemical products	24(* *)	Kimyasal maddeler, ürünler ve suni elyaflar	Chemicals	24	Kimyasal maddeler, ürünler ve suni elyaflar	Chemicals and chemical products
21	Temel eczacılık ürünleri ve müstahzarları	Basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	24.4	Eczacılık, tıbbi kimyasallar ve botanik ürünler	Pharmaceuticals, medicinal chemicals and botanical products	24.23	Eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	Manufacture of pharmaceuticals, medicinal chemicals and botanical products
22	Kauçuk ve plastik ürünler	Rubber and plastic products	25, 19 (**)	Kauçuk ve plastik ürünler; Deri ve deri ürünleri	Rubber and plastic products; Tanning and dressing of leather	25	Kauçuk ve plastik ürünler	Rubber and plastics products
23	Metalik olmayan diğer mineral ürünler	Other non-metallic mineral products	26	Metalik olmayan diğer mineral ürünleri	Non-metallic products	26	Metalik olmayan diğer mineral ürünleri	Other non-metallic mineral products
24	Ana metaller	Basic metals	27	Ana metaller	Basic metal industry	27	Ana metaller	Basic metals
25	Fabrikasyon metal ürünler, makine ve ekipmanlar hariç	Fabricated metal products, except machinery and equipment	28, 29 (**)	Makine ve teçhizatı hariç; metal eşya sanayii; B.y.s. makine ve teçhizat	Metal products, except machinery; Machinery and equipment n.e.c.	28	Makine ve teçhizatı hariç; metal eşya sanayii	Fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Bilgisayarlar ile elektronik ve optik ürünler	Computer, electronic and optical products	30, 32, 33, 24 (**)	Büro makineleri ve bilgisayarlar; İletişim cihazları; Tıbbi aletler; hassas ve	Office accounting computing machinery; Radio, tv, communication eq. and	30+ 32+ 33.1 2 (**)	Büro makineleri ve bilgisayarlar; Radyo, tv, haberleşme teçhizatı ve cihazları;	Office, accounting and computing machinery; Radio, tv and communica-

				optik aletler ile cep ve kol saatleri; Kimyasal maddeler, ürünler ve suni elyaflar	app.; Medical, precision, optical instruments; Chemicals		Ölçme, kontrol, test, seyrüsefer ve benzer amaçlı alet ve cihazların imalatı	tion equip. and app.; Instruments and appliances for measuring, checking, testing, navigating and other purposes
27	Elektrikli teçhizat	Electrical equipment	31, 29 (**)	Elektrikli makine ve cihazlar b.y.s.; B.y.s. makine ve teçhizat	Elect. machinery and apparatus, n.e.c.; Machinery and equipment n.e.c.	31	Elektrikli makine ve cihazlar b.y.s.	Electrical machinery and apparatus n.e.c.
28	Makine ve ekipmanlar (başka yerde sınıflandırılmamış)	Machinery and equipment n.e.c.	29, 30, 34 (**)	Makine ve teçhizat b.y.s.; Büro makineleri ve bilgisayarlar; Motorlu taşıt, römork ve yarı-römorklar	Machinery and equipment, n.e.c.; Office accounting computing machinery; Motor vehicles, trailers and half trailers	29	B.y.s. makine ve teçhizat	Machinery and equipment n.e.c.
29	Motorlu kara taşıtları, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork)	Motor vehicles, trailers and semi-trailers	34, 31, 36 (**)	Motorlu taşıt, römork ve yarı-römorklar; Elektrikli makine ve cihazlar b.y.s.; Mobilya; b.y.s. diğer mallar	Motor vehicles, trailers and half trailers; Elect. machinery and apparatus, n.e.c.; Furniture, n.e.c.	34	Motorlu taşıt, römork ve yarı-römorklar	Motor vehicles, trailers and semi-trailers
30	Diğer ulaşım araçları	Other transport equipment	35.4	Diğer ulaşım araçları; motosikletler ve bisikletler	Motorcycles and bicycles; Other transport equipment	35	Diğer ulaşım araçları	Other transport equipment



31	Mobilya	Furniture	36.1 (**)	Mobilya	Furniture	36.1	Mobilya	Furniture
32	Diğer mamul eşyalar	Other manufactured goods	36.6 , 33(* )	Diğer mallar b.y.s.; Tıbbi aletler; hassas ve optik aletler ile cep ve kol saatleri	Miscellaneous manufacturing n.e.c.; Medical, precision, optical instruments	36.9	Diğer imalatlar b.y.s.	Manufacturing n.e.c.
35	Elektrik, gaz üretim ve dağıtımı	Electricity, gas	40	Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı	Electricity and gas	40	Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı	Electricity, gas, steam and hot water supply
36	Suyun arıtılması ve temini hizmetleri	Water; water treatment and supply services	41	Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması	Water	41	Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması	Collection, purification and distribution of water
05.1	Taş kömürü	Hard coal	10.1	Taş kömürü	Hard coal	10.1	Maden kömürü çıkarımı ve madenciliği	Mining and agglomeration of hard coal
05.2	Linyit	Lignite	10.2	Linyit	Lignite	10.2	Linyit madenciliği	Mining and agglomeration of lignite
06.1	Ham petrol	Crude petroleum	11.1 0.10	Petrol yağları ve bitümlü maddelerden elde edilen yağlar - işlenmemiş	Petroleum oil	11.1 0	Ham petrol ve doğalgaz	Crude petroleum and natural gas
06.2	Doğalgaz, sıvılaştırılmış veya gaz halde	Natural gas, liquefied or in gaseous state	11.1 0.20	Doğalgaz	Natural gas	11.1 0	Ham petrol ve doğalgaz	Crude petroleum and natural gas
07.1	Demir cevherleri	Iron ores	13.1	Demir cevherleri	Mining of iron ores	13.1	Demir cevheri madenciliği	Mining of iron ores

07.2	Demir dışı metal cevherleri	Non-ferrous metal ores	13.2	Demir dışı metal cevherleri, uranyum ve toryum hariç	Mining of non-ferrous metal ores	13.2	Uranyum ve toryum cevherleri hariç, demir dışında kalan metal cevherlerin madenciliği	Mining of non-ferrous metal ores, except uranium and thorium ores
08.1	Taş, kum ve kil	Stone, sand and clay	14.1 + 14.2 + 14.5	Taş; Kum ve kil; Diğer madencilik ve taşocakçılığı ürünleri, b.y.s.	Stone; Sand and clay; Diğer madencilik ve taşocakçılığı ürünleri, b.y.s.	14.1	Kum, kil ve taş ocakçılığı	Quarrying of stone, sand and clay
08.9	B.y.s. madencilik ve taşocakçılığı ürünleri	Mining and quarrying products n.e.c.	14.3 + 14.4 + 14.5	Kimya ve gübre sanayiinde kullanılan mineraller; Tuz; Diğer madencilik ve taşocakçılığı ürünleri, b.y.s.	Mining of chemical and fertilizer minerals; Production of salt; Other mining and quarrying n.e.c.	14.2	B.y.s. madencilik ve taşocakçılığı	Mining and quarrying n.e.c.
10.1	Korunmuş et ve et ürünleri	Preserved meat and meat products	15.1	Et ve et ürünleri	Production, processing and preserving of meat and meat products	15.1	Mezba-hacılık; etin işlenmesi ve saklanması	Production, processing and preserving of meat and meat products
10.3	Meyve ve sebzeler, işlenmiş ve korunmuş	Processed and preserved fruit and vegetables	15.3	İşlenmiş ve saklanmış sebze ve meyveler	Processing and preserving of fruit and vegetables	15.1	Sebze ve meyvelerin işlenmesi ve saklanması	Processing and preserving of fruit and vegetables
10.4	Bitkisel ve hayvansal sıvı ve katı yağlar	Vegetable and animal oils and fats	15.4	Hayvansal ve bitkisel yağlar	Vegetable and animal oils and fats	15.1	Bitkisel ve hayvansal sıvı ve katı yağ imalatı	Manuf. of vegetable and animal oils and fats
10.5	Süt ürünleri	Dairy products	15.5	Süt ürünleri ve dondurma	Dairy products	15.2	Süt ürünleri imalatı	Manuf. of dairy

								products
10.6	Öğütülmüş tahıl ürünleri, nişasta ve nişastalı ürünler	Grain mill products, starches and starch products	15.6	Öğütülmüş tahıl ürünleri, nişasta ve nişastalı ürünleri	Grain mill products, starches and starch products	15.3 1+1 5.32	Öğütülmüş tahıl ürünleri imalatı; Nişasta ve nişastalı ürünlerin imalatı	Manuf. of grain mill products ; Manuf. of starches and starch products
10.7	Fırın ürünleri ve unlu mamuller	Bakery and farinaceous products	15.8 1+1 5.82 +15 .85	Ekmek, taze fırın ürünleri ve kek imalatı; Peksimet ve bisküvi imalatı; dayanıklı pastane ürünleri ve kek imalatı; Makarna, şehriye, kuskus ve benzeri unlu mamullerin imalatı	Manuf. of bread; manuf. of fresh pastry goods and cakes; Manuf. of rusks and biscuits; manuf. of preserved pastry goods and cakes; Manuf. of macaroni, noodles, couscous and similar farinaceous products	15.4 1+1 5.44	Fırın ürünleri imalatı; Makarna, şehriye, kuskus vb. unlu mamüllerin imalatı	Manuf. of bakery products; Manuf. of macaroni, noodles, couscous and similar farinaceous
10.8	Diğer gıda ürünleri	Other food products	15.8 3+1 5.84 +15 .86	Şeker imalatı; Kakao, çikolata ve şekerleme imalatı; Kahve ve çayın işlenmesi	Manuf. of sugar; Manuf. of cocoa; chocolate and sugar confectionery; Processing of tea and coffee	15.4 2+1 5.43 +15. 49	Şeker imalatı; Kakao, çikolata ve şekerleme imalatı; B.y.s. gıda maddeleri imalatı	Manuf. of sugar ; Manuf. of cocoa, chocolate and sugar confectionery ; Manuf. of other food products n.e.c.
10.9	Hazır hayvan yemleri	Prepared animal feeds	15.7	Hazır hayvan yemleri	Prepared animal feeds	15.3 3	Hazır hayvan yemleri imalatı	Manuf. of prepared animal feeds

11.0	İçecekler	Beverages	15.9	İçecekler	Beverages	15.5	İçecek imalatı	Manuf. of beverages
12.0	Tütün ürünleri	Tobacco products	16.0	Tütün ürünleri	Tobacco products	16.0	Tütün ürünleri imalatı	Manuf. of tobacco products
13.1	Tekstil iplik ve elyafları	Textile yarn and thread	17.1	Tekstil elyafı ve ipliği	Preparation and spinning of textile fibres	17.1	Tekstil elyafının hazırlanması ve iplik haline getirilmesi; tekstil dokumacılığı	Preparation and spinning of textile fibres; weaving of textiles
13.2	Dokumalar	Woven textiles	17.2	Tekstil kumaşları	Textile weaving	17	Tekstil ürünleri	Textiles
13.3	Tekstil terbiye hizmetleri	Textile finishing services	17.2 (**)	Tekstil kumaşları	Textile weaving	-	-	-
13.9	Diğer tekstil ürünleri	Other textiles	17.4 + 17.5 + 17.6	Giyim eşyası dışındaki hazır tekstil ürünleri; Diğer tekstil ürünleri; Trikotaj (örme) ve tiğ-işi kumaş imalatı	Made-up textile articles, except apparel; Other textiles; Manuf. of knitted and crocheted fabrics	17.2 + 17.3	Diğer tekstil ürünleri imalatı; Trikotaj (örme) ürünleri imalatı	Manuf. of other textiles; Manuf. of knitted and crocheted fabrics and articles
14.1	Giyim eşyası, kürkten yapılan giysiler hariç	Wearing apparel, except fur apparel	18	Giyim eşyası	Wearing apparel	18.1	Kürk hariç, giyim eşyası imalatı	Manuf. of wearing apparel, except fur apparel
14.3	Giyim eşyası, örgü (triko) veya tiğ işi (kroşe)	Knitted and crocheted apparel	17.7	Örme ya da tiğ işi ürünler	Knitted and crocheted articles	18.1	Kürk hariç, giyim eşyası imalatı	Manuf. of wearing apparel, except fur apparel
15.1	Tabaklanmış ve işlenmiş deri; bavul, el çantası, saraçlık ve	Tanned and dressed leather; luggage, handbags, sad-	19.1 + 19.2	Deri; Bavul, el çantası ve benzerleri ile saraçlık ve koşum takımı	Tanning and dressing of leather; Luggage, handbags and the	19.1	Derinin tabaklanması ve işlenmesi; bavul, el	Tanning and dressing of leather; manuf. of

	koşum takımı; işlenmiş ve boyanmış kürk	dlery and harness; dressed and dyed fur			like, saddlery and harness		çantası, saraçlık, koşum takımı	luggage, handbags, saddlery and harness
15.2	Ayakkabı	Footwear	19.3 (**)	Ayakkabılar	Footwear	19.2	Ayakkabı imalatı	Manuf. of footwear
16.1	Kereste, biçilmiş ve planyalanmış	Wood, sawn and planed	20.1	Kereste - biçilmiş, planyalanmış veya emprenye edilmiş	Sawmilling and planing of wood; impregnation of wood	20.1	Kereste ve parke sanayii	Sawmilling and planing of wood
16.2	Ahşap, mantar, hasır ve örgü malzemesinden (saz, saman vb.) ürünler	Products of wood, cork, straw and plaiting materials	20.2	Ahşap plaka; kontraplak, yonga levha, sunta, diğer pano ve tahtalar	Veneer sheets; plywood, lamin-board, particle board, fibre board and other panels and boards	20.2	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı; hasır ve buna benzer, örülerek yapılan maddelerin imalatı	Manuf. of products of wood, cork, straw and plaiting materials
17.1	Kağıt hamuru, kağıt ve mukavva	Pulp, paper and paperboard	21.1	Kağıt hamuru, kağıt ve mukavva	Pulp, paper and paperboard	21.0	Kağıt hamuru, kağıt ve mukavva imalatı	Manuf. of pulp, paper and paperboard
17.2	Kağıt ve mukavvadın ürünler	Articles of paper and paperboard	21.2 +22 .2 (**)	Kağıt ve mukavva ürünleri; Basım hizmetleri ve baskı ile ilgili hizmetler	Articles of paper and paperboard; Printing and service activities related to printing	21.0 2+2 1.09	Oluklu karton ve mukavva ile kağıt ve mukavvadın yapılan ambalajların imalatı; Diğer kağıt ve mukavva ürünleri imalatı	Manuf. of corrugated paper and paperboard and of containers of paper and paperboard; Manuf. of other articles of paper and paperboard
18.1	Basım hizmetleri ve	Printing services and services re-	22 (**)	Basım ve yayım	Publishing and printing	22	Basılı ürünler ve kayıtlı medya	Publishing, printing and reproduc-

	basımla ilgili hizmetler	lated to printing						tion of recorded media
19.1	Kok fırını ürünleri	Coke oven products	23.1	Kok fırını ürünleri	Coke oven products	23.1	Kok fırını ürünleri imalatı	Manuf. of coke oven products
19.2	Rafine edilmiş petrol ürünleri	Refined petroleum products	23.2	Rafine edilmiş petrol ürünleri	Refined petroleum products	23.2	Rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	Manuf. of refined petroleum products
20.1	Temel kimyasallar, gübreler ve azot bileşikleri ile birincil formda plastik ve sentetik kauçuk	Basic chemicals, fertilisers and nitrogen compounds, plastics and synthetic rubber in primary forms	24.1	Ana kimyasal maddeler	Basic chemicals	24.1	Ana kimyasal maddelerin imalatı	Manuf. of basic chemicals
20.2	Haşere ilaçları ve diğer zirai kimyasal ürünler	Pesticides and other agrochemical products	24.2	Pestisit (haşarat ilacı) ve zirai kimyasal ürünler	Pesticides and other agrochemical products	24.2	Pestisit (haşarat ilacı) ve diğer zirai kimyasal ürünlerin imalatı	Manuf. of pesticides and other agrochemical products
20.3	Boya, vernik ve benzeri kaplayıcı maddeler ile matbaa mürekkepleri ve macunlar	Paints, varnishes and similar coatings, printing ink and mastics	24.3	Boya, vernik vb kaplayıcı maddeler ile matbaa mürekkebi ve macun	Paints, varnishes and similar coatings, printing ink and mastics	24.2	Boya, vernik ve benzeri kaplayıcı maddeler ile matbaa mürekkebi ve macun imalatı	Manuf. of paints, varnishes and similar coatings, printing ink and
20.4	Sabun ve deterjanlar, temizleme ve cilalama ürünleri, parfüm ve bakım ürünleri	Soap and detergents, cleaning and polishing preparations, perfumes and	24.5	Gliserin; sabun ve deterjan; temizlik ve cilalama maddeleri; parfümler	Soap and detergents, cleaning and polishing preparations, perfumes and toilet preparations	24.2	Sabun ve deterjan, temizlik ve cilalama maddeleri; parfüm; kozmetik ve tuvalet	Manuf. of soap and detergents, cleaning and polishing preparations, perfumes and

		toilet pre- parations		tuvalet malzemeleri			malzemeleri imalatı	toilet pre- parations
20.5	Diğer kimyasal ürünler	Other chemical products	24.6 +36 .63. 30 (**)	Diğer kimyasal ürünler; B.y.s. diğer imalat (kibritler)	Other chemical products; Other manufacturing n.e.c. (matches)	24.2 9	B.y.s. kimyasal ürünlerin imalatı	Manuf. of other chemical products n.e.c.
20.6	Suni ve sentetik elyaflar	Man-made fibres	24.7	Suni ve sentetik elyaflar	Man-made fibres	24.3	Suni elyaf imalatı	Manuf. of man-made fibres
21.2	Eczacılık müshahzarları	Pharmaceutical preparations	24.4	Eczacılık, tıbbi kimyasallar ve botanik ürünler	Pharmaceuticals, medicinal chemicals and botanical products	24.2 3	Eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	Manuf. of pharmaceuticals, medicinal chemicals and botanical
22.1	Kauçuk ürünler	Rubber products	25.1 + 19.3 0.40 (**)	Kauçuk ürünleri; Ayakkabı parçaları (taban ve topuklar)	Rubber products; Parts of footwear (soles and heels)	25.1	Kauçuk ürünleri imalatı	Manuf. of rubber products
22.2	Plastik ürünler	Plastic products	25.2	Plastik ürünler	Plastic products	25.2	Plastik ürünleri imalatı	Manuf. of plastics products
23.1	Cam ve cam ürünleri	Glass and glass products	261	Cam ve cam ürünleri	Glass and glass products	26.1	Cam ve cam ürünleri imalatı	Manuf. of glass and glass products
23.2	Ateşe dayanıklı ürünler	Refractory products	26.2 6	Ateşe dayanıklı seramik ürünlerin imalatı	Manuf. of refractory ceramic products	26.9 2	Ateşe dayanıklı seramik ürünlerin imalatı	Manuf. of refractory ceramic products
23.3	Kilden inşaat malzemesi	Clay building materials	26.3 +26 .4(**)	Seramik karo ve kaldırım taşları; Fırınlanmış kilden kiremit,	Ceramic tiles and flags; Bricks, tiles and construction	26.9 3	Ateşe dayanıklı olmayan, kil ve seramik yapı malzemesi	Manuf. of structural non-refractory clay and

				briket, tuğla ve inşaat malzemeleri	products, in baked clay		ürünlerinin imalatı	ceramic products
23.4	Diğer porselen ve seramik ürünler	Other porcelain and ceramic products	26.2 1+2 6.22 (**)	Seramik ev ve süs eşyası imalatı; Seramikten yapılan sıhhi ürünlerin imalatı	Manuf. of ceramic household and ornamental articles; Manuf. of ceramic sanitary fixtures	26.9 1	Yapı malzemeleri dışındaki, ateşe dayanıklı olmayan seramik eşya imalatı (çanak, çömlek, çini, porselen vb.)	Manuf. of non-structural non-refractory ceramic ware
23.5	Çimento, kireç ve alçı	Cement, lime and plaster	26.5	Çimento, kireç ve sıva alçısı	Cement, lime and plaster	26.9 4	Çimento, kireç ve alçı imalatı	Manuf. of cement, lime and plaster
23.6	Betondan, çimentodan ve alçıdan eşyalar	Articles of concrete, cement and plaster	26.6	Beton, sıva alçı ve çimentodan yapılan ürünler	Articles of concrete, plaster and cement	26.9 5	Çimento ve alçı ile sertleştirilmiş maddelerin imalatı	Manuf. of articles of concrete, cement and plaster
23.7	Taş (kesilmiş, şekil verilmiş ve tamamlanmış)	Cut, shaped and finished stone	26.7	Bina taşları ve bunlarla ilgili nesnelere ilişkin süslenmesi, kesilmesi, şekillendirilmesi ve tamamlanması	Cutting, shaping and finishing of stone	26.9 6	Taşın kesilmesi, şekil verilmesi ve kullanılabilir hale getirilmesi	Cutting, shaping and finishing of stone
24.1	Ana demir-çelik ve ferro alaşımlar	Basic iron and steel and ferro-alloys	27.1	Esas demir, çelik ve demir alaşımları	Basic iron and steel and of ferro-alloys	27.1	Demir-çelik ana sanayii	Manuf. of basic iron and steel
24.2	Tüp, boru, içi boş profiller ve ilgili bağlantı	Tubes, pipes, hollow profiles and related	27.2	Borular	Tubes	27.1	Demir-çelik ana sanayii	Manuf. of basic iron and steel



	parçaları, çelikten	fittings, of steel						
24.3	Çeliğin ilk işlenmesinde elde edilen diğer ürünler	Other products of the first processing of steel	27.3	Diğer ilk işlenmiş demir ve çelik ürünleri	Other first processing of iron and steel and production of non-ECSC ferro-alloys	27.1	Demir-çelik ana sanayii	Manuf. of basic iron and steel
24.4	Değerli ana metaller ve diğer demir dışı metaller	Basic precious and other non-ferrous metals	27.4	Değerli ana metaller ve diğer demirli olmayan metaller	Basic precious and non-ferrous metals	27.2	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayii	Manuf. of basic precious and non-ferrous metals
24.5	Metal döküm hizmetleri	Casting services of metals	27.5	Metal döküm hizmetleri	Casting of metals	27.3	Metal döküm sanayii	Casting of metals
25.1	Metal yapı ürünleri	Structural metal products	28.1	Metal yapı malzemeleri	Structural metal products	28.1	Metal yapı malzemeleri imalatı	Manuf. of structural metal products
25.2	Tank, rezervuar ve konteynerler, metalden	Tanks, reservoirs and containers of metal	28.2 (**)	Metal muhafaza tankları, sarnıçlar; merkezi ısıtma radyatör ve kazanları	Tanks, reservoirs and containers of metal; manufacture of central heating radiators and boilers	28.1	Tank, sarnıç ve metal muhafaza imalatı	Manuf. of tanks, reservoirs and containers of metal
25.5	Metalin dövülmesi, preslenmesi, baskılanması ve haddelenmesi hizmetleri; toz metalürjisi	Forging, pressing, stamping and roll-forming services of metal; powder metallurgy	28.4	Metallerin dövülmesi, preslenmesi, baskılanması ve yuvarlanması, toz metalürjisi	Forging, pressing, stamping and roll forming of metal; powder metallurgy	28.9	Diğer metal eşyaların imalatı; metal işleri ile ilgili hizmet faaliyetleri	Manuf. of other fabricated metal products; metal working service
25.7	Çatal-bıçak takımı, el aletleri ve genel hırdavat malzemesi	Cutlery, tools and general hardware	28.6 (**)	Çatal-bıçak takımı, el aletleri ve genel hırdavat	Cutlery, tools and general hardware	28.9	Çatal-bıçak takımı, el aletleri ve hırdavat	Manuf. of cutlery, hand tools and general hardware

				davat malzemeleri			malzemeleri imalatı	
25.9	Diğer fabrikasyon metal ürünler	Other fabricated metal products	28.7	Diğer fabrikasyon metal ürünler	Other fabricated metal products	28.9	B.y.s. metal eşya imalatı	Manuf. of other fabricated metal products n.e.c.
26.1	Elektronik bileşenler ve devre kartları	Electronic components and boards	32.1	Elektronik valf ve elektron tüpleri ile diğer elektronik parçalar	Electronic valves and tubes and other electronic components	32.1	Elektronik valf ve elektron tüpleri ile diğer elektronik parçaların imalatı	Manuf. of electronic valves and tubes and other electronic
26.2	Bilgisayar ve bilgisayar çevre birimleri	Computers and peripheral equipment	30.0 (**)	Büro makineleri ve bilgisayarlar (hesaplama ve muhasebe makineleri hariç)	Office accounting computing machinery (excl. calculating and accounting machines)	30.0	Büro, muhasebe ve bilgi işleme makineleri imalatı	Manuf. of office, accounting and computing machinery
26.3	İletişim ekipmanları	Communication equipment	32.2	Radyo ve televizyon vericileri ile telefon ve telgraf hattı teçhizatı	Television and radio transmitters and apparatus for line telephony and line telegraphy	32.2	Radyo ve televizyon vericileri ile telefon ve telgraf hattı teçhizatı imalatı	Manuf. of television and radio transmitters and apparatus for line
26.4	Tüketici elektroniği ürünleri	Consumer electronics	32.3	Televizyon ve radyo alıcıları, ses ve görüntü kaydeden veya üreten teçhizat ve bunlarla ilgili araçlar	Television and radio receivers, sound or video recording or reproducing apparatus and associated goods	32.3	Televizyon ve radyo alıcıları; ses ve görüntü kaydeden veya üreten teçhizat ve bunlarla ilgili araçların imalatı	Manuf. of television and radio receivers, sound or video recording

26.5	Ölçme, test ve seyrüsefer amaçlı alet ve cihazlar; kol ve duvar saatleri	Measuring, testing and navigating equipment; watches and clocks	33.2	Ölçme, kontrol, test, seyrüsefer ve diğer amaçlı alet ve cihazlar	Instruments and appliances for measuring, checking, testing, navigating and other purposes, except industrial process control equipment	33.1 2	Ölçme, kontrol, test, seyrüsefer ve benzer amaçlı alet ve cihazların imalatı; sanayide kullanılan işlem kontrol teçhizatı hariç	Manuf. of instruments and appliances for measuring, checking, testing, navigating and other purposes, except industrial process control equipment
26.8	Manyetik ve optik kaset, bant. CD vb. ortamlar	Magnetic and optical media	24.6 5	Plak, bant vb. kayıt gereçlerinin imalatı (kaydedilmemiş)	Manufacture of prepared unrecorded media	-	-	-
27.1	Elektrik motoru, jeneratör, transformatör ile elektrik dağıtım ve kontrol cihazları	Electric motors, generators, transformers and electricity distribution and control apparatus	31.1 +31 .2(** )	Elektrikli motorlar, jeneratörler ve transformatörler; Elektrik dağıtım ve kontrol cihazları	Electric motors, generators and transformers; Electricity distribution and control apparatus	31.1 + 31.2	Elektrik motoru, jeneratör ve transformatörlerin imalatı; Elektrik dağıtım ve kontrol cihazları imalatı	Manuf. of electric motors, generators and transformers ; Manuf. of electricity distribution and control apparatus
27.2	Pil ve akümülatörler	Batteries and accumulators	31.4	Akümülatör, pil ve bataryalar	Accumulators, primary cells and primary batteries	31.4	Akümülatör, pil ve batarya imalatı	Manuf. of accumulators, primary cells and primary batteries
27.3	Kablolamada kullanılan tel, kablo ve gereçler	Wiring and wiring devices	31.3 +31 .2(** )	İzole edilmiş tel ve kablolar; Elektrik dağıtım ve kontrol cihazları	Insulated wire and cable; Electricity distribution and control apparatus	31.3	İzole edilmiş tel ve kablo imalatı	Manuf. of insulated wire and cable

27.4	Elektrikli aydınlatma ekipmanları	Electric lighting equipment	31.5 + 31.6 (**)	Elektrik ampülü ve lambaları ile aydınlatma teçhizatı imalatı; Elektrikli ekipmanlar b.y.s.	Manufacture of lighting equipment and electric lamps; Electrical equipment n.e.c.	31.5	Elektrik ampülü ve lambaları ile aydınlatma teçhizatı imalatı	Manuf. of electric lamps and lighting equipment
27.5	Ev aletleri	Domestic appliances	29.7 (**)	Ev aletleri b.y.s.	Domestic appliances n.e.c.	29.3	B.y.s. ev aletleri imalatı	Manuf. of domestic appliances n.e.c.
28.1	Genel amaçlı makineler	General-purpose machinery	29.1 + 34.3 (**)	Uçak, motorlu taşıt ve motosiklet motorları hariç olmak üzere mekanik güç kullanımı ve üretimi için makineler; Motorlu taşıt ve bunların motorlarıyla ilgili parça ve aksesuarlar	Machinery for the production and use of mechanical power, except aircraft, vehicle and cycle engines; Parts and accessories for motor vehicles and their engines	29.1	Genel amaçlı makine imalatı	Manuf. of general purpose machinery
28.2	Diğer genel amaçlı makineler	Other general-purpose machinery	29.2 + 30.0.1.13 (*)	Diğer genel amaçlı makineler; Hesaplama ve muhasebe makineleri (yazarkasalar)	Other general purpose machinery; Calculating and accounting machines (cash registers)	29.19	Diğer genel amaçlı makinelerin imalatı	Manuf. of other general purpose machinery
28.3	Tarım ve ormancılık makineleri	Agricultural and forestry machinery	29.3	Tarım ve ormancılık makineleri	Agricultural and forestry machinery	29.21	Tarım ve orman makineleri imalatı	Manuf. of agricultural and forestry machinery
28.4	Metal işleme makineleri ve takım tezgahları	Metal forming machinery and machine tools	29.4	Makineli el aletleri (takım tezgahları)	Machine-tools	29.22	Takım tezgahları imalatı	Manuf. of machine-tools

28.9	Diğer özel amaçlı makineler	Other special-purpose machinery	29.5 (**)	Diğer özel amaçlı makineler (kalıplar, metal dökümhaneleri için kalıplar hariç)	Other special purpose machinery (excl. Moulds; moulding boxes for metal foundry)	29.2	Özel amaçlı makinelerin imalatı	Manuf. of special purpose machinery
29.1	Motorlu kara taşıtları	Motor vehicles	34.1	Motorlu taşıtlar	Motor vehicles	34.1	Motorlu kara taşıtlarının imalatı	Manuf. of motor vehicles
29.3	Motorlu kara taşıtlarının parça ve aksesuarları	Parts and accessories for motor vehicles	34.3 +31 .6+ 36.1 (**)	Motorlu taşıt ve bunların motorlarıyla ilgili parça ve aksesuarlar; Elektrikli ekipmanlar b.y.s.; Mobilya	Parts and accessories for motor vehicles and their engines; Electrical equipment n.e.c.; Furniture	34.3	Motorlu kara taşıtları ve bunların motorlarıyla ilgili parça ve aksesuarların imalatı	Manuf. of parts and accessories for motor vehicles and their engines
30.9	B.y.s. ulaşım araçlarının	Transport equipment n.e.c.	35.4	Motosikletler ve bisikletler	Motorcycles and bicycles	35.9	B.y.s. ulaşım araçları imalatı	Manuf. of transport equipment n.e.c.
31.0	Mobilya	Furniture	36.1 (**)	Mobilya (motorlu taşıtlarda kullanılan koltuklar hariç)	Furniture (excl. seats for motor vehicles)	36.1	Mobilya imalatı	Manuf. of furniture
32.1	Mücevherat, bijuteri ve ilgili eşyalar	Jewellery, bijouterie and related articles	36.2	Mücevherat ve b.y.s. ilgili eşyaların imalatı	Manuf. of jewellery and related articles	-	-	-
32.5	Tıbbi ve dişçiliğe ait araç ve gereçler	Medical and dental instruments and supplies	33.1 +33 .4 (**)	Tıbbi ve cerrahi teçhizat ile ortopedik araçlar; Optik aletler ve fotoğrafçılık ekipmanı	Medical and surgical equipment and orthopaedic appliances; Optical instruments	33.1	Tıbbi araç ve gereçler, ölçme, kontrol, test, seyrüsefer ve benzer amaçlı alet ve cihazların	Manuf. of medical appliances and instruments and appliances for measuring, check-

					and photographic equipment		imalatı; optik aletler hariç	ing, testing, navigating and other purposes, except optical instruments
32.9	B.y.s. mamul ürünler	Manufactured goods n.e.c.	36.6 (**)	Diğer mallar b.y.s.(kibritler hariç)	Miscellaneous manufacturing n.e.c. (excl. matches)	36.9	B.y.s. diğer imalatlar	Manufacturing n.e.c.
35.1	Elektrik enerjisinin üretimi, iletimi ve dağıtımı	Electricity	40.1	Elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımı	Production and distribution of electricity	40.1	Elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımı	Production, transmission and distribution of electricity
35.2	Gaz imalatı; ana şebeke üzerinden gaz yakıtların dağıtımı	Gas	40.2	Gaz üretimi ve dağıtımı	Gas; distribution of gaseous fuels through mains	40.2	Gaz üretimi ve dağıtımı	Manuf. of gas; distribution of gaseous fuels through mains
36.0	Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması	Water; water treatment and supply services	41.0	Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması	Collection, purification and distribution of water	41.0	Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması	Collection, purification and distribution of water

(\*) 2003 yılından önceki seriler için Toptan Eşya Fiyatları Endeksi (TEFE) değişim oranları kullanılmıştır. NACE Rev.2 sınıflamasındaki en yakın kapsam karşılığı kullanılmıştır.

(\*) Rate of change in Wholesale Price Index (WPI) is used for backcasting of 2003=100 series. The most appropriate coverage corresponding to NACE Rev.2 classification was used.

(\*\*) NACE Rev.2'deki kapsam karşılığı yeniden hesaplanarak elde edilmiştir.

(\*\*) Index was recalculated for corresponding coverage of NACE Rev.2.

## 10.5 Ek Fiyat Farkı-1 Kararnamesi (2022/5203 SK)

23 Şubat 2022 Tarih ve 5203 Sayılı Karar (RG: 24 Şubat 2022, 31760 Sayılı)

### 4735 SAYILI KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNUNUN GEÇİCİ 5 İNCİ MADDESİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

#### Amaç

MADDE 1- (1) Bu Esasların amacı, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun geçici 5 inci maddesi uyarınca, ek fiyat farkı hesaplanması ve sözleşmelerin devri ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığının sözleşmelerinde süre uzatımı ve fiyat farkı verilmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

#### Kapsam

MADDE 2- (1) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre 1/12/2021 tarihinden önce ihalesi yapılan ve 4735 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesinin yürürlüğe girdiği 22/1/2022 tarihi itibarıyla devam eden veya 22/1/2022 tarihinden önce fesih veya tasfiye edilmeksizin kabulü/geçici kabulü yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin Türk Lirası üzerinden yapılan sözleşmelerde, 1/7/2021 ile 31/12/2021 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımlar için, ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunup bulunmadığına bakılmaksızın verilecek ek fiyat farkı, bu Esaslara göre hesaplanır.

(2) 4734 sayılı Kanuna göre 1/12/2021 tarihinden önce ihalesi yapılan ve 22/1/2022 tarihi itibarıyla devam eden mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin Türk Lirası üzerinden yapılan sözleşmeler bu Esaslara göre devredilebilir.

(3) Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından 1/12/2021 tarihinden önce 4734 sayılı Kanuna göre ihalesi yapılan (söz konusu Kanunun 3 üncü maddesindeki istisnalar dâhil), 22/1/2022 tarihi itibarıyla devam eden ve Türk Lirası üzerinden imzalanan yapım işi sözleşmelerinde, 1/7/2021 tarihi ile 31/12/2021 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) iş programına göre gerçekleştirilemeyen iş miktarı için süre uzatımı verilmesi ve fiyat farkı hesabı bu Esaslara göre gerçekleştirilir.

#### Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Esaslar, 4735 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

#### Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Esasların uygulanmasında;

a) Anahtar teslimi götürü bedel: Uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından teklif

edilen ve idarece uygun görülerek sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde ödemeye esas toplam bedeli,

- b) Birim fiyat: Yapım işlerinde, ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kalemi için istekli tarafından teklif edilerek idarece uygun görülen ve sözleşmede gösterilen ödemeye esas fiyatı; mal ve hizmet alımlarında, idarece belirlenen her bir iş kalemi için ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından teklif edilen ve idarece uygun görülerek sözleşmeye bağlanan ödemeye esas fiyatı,
- c) Ek fiyat farkı: 2 nci maddenin birinci fıkrasında belirlenen sözleşmeler için bu Esaslara göre hesaplanacak fiyat farkını,

ç) Fiyat Farkına İlişkin Esaslar: İlgisine göre 27/6/2013 tarihli ve 2013/5217 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar, 27/6/2013 tarihli ve 2013/5215 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar veya 27/6/2013 tarihli ve 2013/ 5216 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Mal Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esasları,

- d) Götürü bedel: Nitelik ve miktarı idarece belirlenen mal veya hizmet için ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından teklif edilen ve idarece uygun görülerek sözleşmeye bağlanan ödemeye esas toplam bedeli,
- e) Gün: Takvim gününü,
- f) Güncel endeks: Uygulama ayına ait Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan ilgili endeksi,
- g) İdare: 4734 sayılı Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşları,

ğ) İş grubu: Yapım işlerinde, anahtar teslimi götürü bedel üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerde, ara veya kesin ödemelere ilişkin iş kalemleri toplamından oluşan ve işin ilerleme yüzdelerini gösteren ödemeye esas iş kalemlerini; mal ve hizmet alımlarında, götürü bedel üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerde, ara veya kesin ödemelere ilişkin iş kalemleri toplamından oluşan ve malın / işin teslim / ilerleme yüzdelerini gösteren ödemeye esas mal miktarı veya iş kalemlerini,

- h) İş kalemi: Yapım işlerinde, birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerde, teknik ve özel yapım şartları belirtilen, birim fiyat tarifi bulunan ve sözleşmesinde bedeli gösterilen veya sonradan yeni birim fiyatı yapılan ödemeye esas iş kalemlerini; mal ve hizmet alımlarında, birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerde, teknik ve özel şartları belirtilen, birim fiyat tarifi bulunan ve



sözleşmesinde bedeli gösterilen veya sonradan yeni birim fiyatı yapılan ödemeye esas mal veya iş kalemlerini,

i) Satış fiyatı: Akaryakıt ürünleri için, bir önceki yıl gerçekleşen piyasa büyüklüklerine göre en büyük işlem hacmine sahip olduğu Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından belirlenen ilk sekiz akaryakıt dağıtım şirketince, EPDK'ya bildirilen ve EPDK'nın internet sayfasında yayımlanan İstanbul İli, Avrupa yakası için geçerli bayi satış fiyatlarının KDV hariç aritmetik ortalamasını, ilk sekiz dağıtım şirketinin tamamının fiyat bildirmemesi halinde bunlardan fiyat bildirenlerin fiyatlarının KDV hariç aritmetik ortalamasını,

i) Sözleşme: Anahtar teslimi götürü bedel, götürü bedel, birim fiyat veya karma teklif almak suretiyle Türk Lirası üzerinden idare ile yüklenici arasında imzalanan yazılı anlaşmayı ya da çerçeve anlaşmaya dayalı olarak idare ile yüklenici arasında imzalanan münferit sözleşmeyi,

j) Sözleşme fiyatı: Birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemleri veya varsa ihzarat miktarlarının sözleşme birim fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı, anahtar teslimi götürü bedel veya götürü bedel işlerde ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutarı,

k) Temel endeks: 1/7/2021 tarihinden önce ihale edilen işlerde 2021 yılı Haziran ayına ait olarak Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan ilgili endeksi, 1/7/2021 ile 30/11/2021 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) ihalesi yapılan işlerde ihale tarihinin (son teklif verme tarihinin) içinde bulunduğu aya ait olarak Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan ilgili endeksi,

l) Uygulama ayı: İşlerin gerçekleştirildiği veya malın teslim edildiği ayı,

m) Yıl: Takvim yılını,

ifade eder.

(2) Bu Esaslarda tanım bulunmayan hallerde Fiyat Farkına İlişkin Esaslarda yer alan tanımlar geçerlidir.

### **Yapım işlerinde ek fiyat farkı hesabı**

MADDE 5- (1) Yapım işlerinde, ek fiyat farkının hesaplanmasında;

a) ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmayacağı düzenlenen sözleşmelerde:

$P_n = G_n / G_o$  olmak üzere,

$F_e = A_n \times E \times (P_n - 1)$  formülü,

- b) ihale dokümanında fiyat farkı hesabında kullanılacak girdilerin ağırlık oranlarına ilişkin temsil katsayıları ile endeksler belirlenmeksizin Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan "Yİ-ÜFE Genel" endeksi esas alınarak fiyat farkı hesaplanacağı düzenlenen sözleşmelerde:

$P_n = G_n / G_o$  olmak üzere,

$F_e = A_n \times E \times (P_n - 1)$  formülü,

- c) İhale dokümanında fiyat farkı hesabında kullanılacak girdilerin ağırlık oranlarına ilişkin temsil katsayıları ile endeksler belirlenerek Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan "Yİ-ÜFE" alt endekslerine göre fiyat farkı hesaplanacağı düzenlenen sözleşmelerde, sözleşmede yer alan temsil katsayıları ve endeksler esas alınarak:

$$P_n = a \frac{I_n}{I_o} + b_1 \frac{\zeta_n}{\zeta_o} + b_2 \frac{D_n}{D_o} + b_{3,1} \frac{AY_n}{AY_o} + b_{3,2} \frac{Y_n}{Y_o} + b_4 \frac{K_n}{K_o} + b_5 \frac{G_n}{G_o} + c \frac{M_n}{M_o}$$

olmak üzere,

$F_e = A_n \times E \times (P_n - 1)$  formülü kullanılır.

(2) Ek fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin formülde yer alan değişkenlerden;

a)  $F_e$ : Ek fiyat farkı tutarını,

b) E: Birinci fıkranın (a) bendindeki sözleşmeler için 0,56; (b) bendindeki sözleşmeler için 0,41; (e) bendindeki sözleşmeler için 0,33 sabit katsayısını,

c)  $A_n$ : 1/7/2021 ile 31/12/2021 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen sözleşme kısmı için yapılan ilk geçici hakedişte ( $n=1$ ) olmak üzere ( $n$ ) inci hakedişte; birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemleri ve ihzarat miktarlarının sözleşme birim fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL), anahtar teslimi götürü bedel işlerde ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL),

ç)  $P_n$ : 1/7/2021 ile 31/12/2021 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen sözleşme kısmı için yapılan ilk geçici hakedişte ( $n=1$ ) olmak üzere ( $n$ ) inci hakedişte, birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sözleşmeler için  $G_o$ ,  $G_n$  sayılarının; (c) bendi kapsamındaki sözleşmeler için fiyat farkı hesabında kullanılan temel endeksler, güncel endeksler ve akaryakıt bayi satış fiyatları ile  $a$ ,  $b_1$ ,  $b_2$ ,  $b_{3,1}$ ,  $b_{3,2}$ ,  $b_4$ ,  $b_5$  ve  $c$  katsayılarının ilgili formüllere uygulanması sonucu bulunan fiyat farkı katsayısını,

d)  $G_o$ ,  $G_n$ : 4 üncü maddede tanımlanan temel endeks ( $o$ ) ve güncel endeks ( $n$ )'e ilişkin olarak Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan yurt içi üretici fiyat endeksi, 2003=100, CPA 2008 kısım, bölüm ve gruplarına göre tarihsel seri tablosunun "Yİ-ÜFE Genel" sütunundaki sayısı,

- e) AYo: EPDK tarafından akaryakıt ürünleri için yayımlanan, 1/7/2021 tarihinden önce ihale edilen işlerde 2021 yılı Haziran ayına ait ortalama satış fiyatını, 1/7/2021 ile 30/11/2021 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) ihalesi yapılan işlerde ihale tarihindeki satış fiyatını,
- f) AYn: EPDK tarafından akaryakıt ürünleri için yayımlanan uygulama ayına ait ortalama satış fiyatını,
- g) b3.1: Akaryakıtın ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı ( $b3.1 = k \times b3$ ),
- ğ) b3.2: Diğer katı veya sıvı yakıtların ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı [ $b3.2 = (1-k) \times b3$ ],
- h) k: Akaryakıt girdisinin nispi ağırlığını gösteren düzeltme katsayısını (yapım işi sözleşmeleri kapsamında, 14/5/2018 tarihli ve 2018/11818 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ekli listede yer alan akaryakıt ürünleri haricinde petrol ürünleri bulunmasına rağmen ihale dokümanında herhangi bir ayrıma gidilmeksizin tek bir b katsayısının belirlendiği durumlarda idarece tespit edilecek olup, aksi halde 1,00 olarak dikkate alınacaktır. İdarece sözleşme bazında ayrı ayrı düzeltme katsayısı belirlenebileceği gibi, benzer nitelikteki işlerde kullanılmak üzere genel bir katsayı da belirlenebilecektir.),
- ifade eder.
- Diğer değişkenler için Fiyat Farkına İlişkin Esasların 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan tanımlar esas alınır.

### **Ek fiyat farkına ilişkin uygulama esasları**

MADDE 8- (1) Ek fiyat farkının hesaplanabilmesi için yüklenicinin bu Esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içerisinde idareye yazılı olarak başvurması zorunludur.

- (2) Hesaplama sonucunda ek fiyat farkının eksi (-) çıkması durumunda hakedişten kesinti yapılmaz.
- (3) Bu Esaslar kapsamındaki işlerde, varsa ihale dokümanındaki fiyat farkına ilişkin hükümlerin uygulanmasına devam olunur. Ek fiyat farkı hesaplanması, ihale dokümanındaki fiyat farkına ilişkin hükümlerin uygulanmasını etkilemez.
- (4) Birim fiyatlı yapım işlerinde ihzar edilen malzeme için, ihzaratın yapıldığı ay uygulama ayı kabul edilerek işlem yapılır.
- (5) Ek fiyat farkı hesaplamalarında 1/7/2021 ile 31/12/2021 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) sözleşmelerin gerçekleştirilen kısımlarının iş veya teslim programına uygun olması şartı aranmaz.

- (6) İş veya teslim süresi 1/7/2021 tarihinden önce sona eren ancak bu tarihten sonra gecikme cezası uygulanarak devam eden sözleşmelerde, ek fiyat farkı hesaplanmaz.
- (7) Yapım işleri ile hizmet alımlarında 4735 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep hallerinin gerçekleşmesi veya sözleşmenin ifasının idareden kaynaklanan nedenlerle gecikmesi nedeniyle yükleniciye süre uzatımı verilmiş olması halinde, iş kalemleri ya da gruplarının iş programına uygun gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine bakılmaksızın 1/7/2021 ile 31/12/2021 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) yapılan imalat ve işlere ek fiyat farkı hesaplanır. Mal alımlarında 4735 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep hallerinin gerçekleşmesi üzerine veya idareden kaynaklanan nedenlerle yükleniciye süre uzatımı verilmiş olması halinde, uzatılan sürede yeni teslim programına uygun teslimat yapıp yapılmadığına bakılmaksızın 1/7/2021 ile 31/12/2021 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) teslim edilen mallara ek fiyat farkı hesaplanır.
- (8) 7 nci maddenin dördüncü fıkrası kapsamındaki sözleşmelerde ek fiyat farkı, malın tesliminden önce hesaplanmaz.
- (9) Avans ödenen yapım ve hizmet işlerinde, hakedişten mahsup edilen avans tutarı, formüldeki (An) tutarından düşüldükten sonra ek fiyat farkı hesaplanır. Avans ödenen mal alımlarında ise, avans tutarı ödeme tutarından düşüldükten sonra kalan miktar için ek fiyat farkı hesaplanır.
- (10) Bu Esasların uygulanması sonucu ilave olarak ödenecek tutarlar ek fiyat farkı olup, yüklenici ile idare arasında imzalanan sözleşme bedelini değiştirmez.
- (11) Karma sözleşmelerde, işin anahtar teslimi götürü bedel ve birim fiyatlı bölümleri için ayrı ayrı ek fiyat farkı hesaplanır.

### **Sözleşmenin devrine ilişkin uygulama esasları**

MADDE 9- (1) Bu Esaslara göre sözleşmeler, yüklenicinin bu Esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 60 gün içerisinde idareye yazılı olarak başvuruda bulunması ve idarenin onayı ile devredilebilir. Başvuru üzerine idarece 30 gün içerisinde başvuruya ilişkin karar alınır. İdarenin sözleşmenin devrine onay vermesi halinde, yüklenici tarafından devre ilişkin işlemler onay tarihini takip eden 30 gün içerisinde tamamlanır. İşlemlerin tamamlanmaması halinde başvuru yapılmamış kabul edilir. Yüklenicinin idareye başvuruda bulunması, sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

- (2) Devredilen sözleşmelerde devir alacaklarda ilk ihaledeki şartlar, devir tarihi itibarıyla aranır. Ancak, yüklenimi ortak girişim tarafından yürütülen sözleşmelerde ortaklar arasında devir veya hisse devirlerinde ilk ihaledeki yeterlik şartları aranmaz.

- (3) Sözleşme devirlerinde, devirden kaynaklanan kısıtlama ve yaptırımlar uygulanmaz, devredilecek sözleşmelerden damga vergisi alınmaz. Sözleşmeyi devreden yüklenicinin teminatı iade edilir.
- (4) Sözleşmenin devredilmesi durumunda, ek fiyat farkına ilişkin hakları saklı kalmak üzere, yüklenici devir tarihine kadar gerçekleştirdiği işler ya da imalatlar dışında idareden herhangi bir mali hak talebinde bulunamaz.
- (5) Sözleşmenin devrine idarece onay verilmesi halinde, devreden yüklenici tarafından idarece uygun görülecek can ve mal güvenliği ile yapı güvenliğine yönelik tedbirlerin alınması şarttır.
- (6) Ek fiyat farkı hesaplanması için başvuru sözleşmelerde de bu madde kapsamında sözleşmenin devri için başvuruda bulunulabilir.

### **Toplu Konut İdaresi Başkanlığının sözleşmelerine ilişkin esaslar**

MADDE 10- (1) 2 nci maddenin üçüncü fıkrası kapsamındaki sözleşmelerde süre uzatımı verilebilmesi için yüklenicinin bu Esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içerisinde Toplu Konut İdaresi Başkanlığına yazılı olarak başvurması zorunludur. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından, yüklenicinin yazılı başvurusu hakkında 10 gün içerisinde karar verilir. Yüklenicinin başvuruda bulunması, sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

- (2) Başvurunun uygun görülmesi halinde, bu hususun yükleniciye tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde revize iş programı yüklenici tarafından düzenlenerek Toplu Konut İdaresi Başkanlığının onayına sunulur. Onaylanan revize iş programına göre işe devam edilir ve bu işlerde 31/12/2021 tarihinden sonra gerçekleştirilen iş miktarına ilişkin fiyat farkı hesabı revize iş programı dikkate alınarak ilgili sözleşmeye esas ihalenin ilanı veya duyurusunun yapıldığı tarihte geçerli olan Fiyat Farkına İlişkin Esaslara göre yapılır.
- (3) Uzatılacak süre, 1/7/2021 tarihi ile 31/12/2021 tarihleri arasındaki (bu tarihler dâhil) iş programına göre gerçekleştirilemeyen iş miktarının, bu tarihler arasındaki günlük iş miktarına bölünmesiyle tespit edilir.
- (4) İş bitim tarihi 1/7/2021 tarihinden önce olan ancak bu tarihten sonra cezalı çalışılan işlerde bu Esaslar kapsamında süre uzatımı verilemez.
- (5) Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 2 nci maddenin birinci fıkrası kapsamındaki sözleşmelerinde 1/7/2021 ile 31/12/2021 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen iş miktarı için bu Esasların diğer hükümleri uygulanır.
- (6) Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 2 nci maddenin ikinci fıkrası kapsamındaki sözleşmelerinin devrine ilişkin olarak 9 uncu madde hükümleri uygulanır.

### **İstisna ve kapsam dışı atımlara ilişkin hükümler**

MADDE 11- (1) 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin bu Kanundan istisna edilen (3 üncü maddesindeki istisnalar dâhil) mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin imzalanan ve 2 nci maddenin birinci ve ikinci fıkrasında belirtilen şartları sağlayan sözleşmeleri için, bu Esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 120 gün içinde ilgili mevzuatında düzenleme yapılması kaydıyla, 1/7/2021 ile 31/12/2021 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımlar için ek fiyat farkı hesaplanabilir ve/veya bu sözleşmeler devredilebilir. Ek fiyat farkı, 5 inci, 6 nci ve 7 nci maddelerde belirtilen mal ve hizmet alımları ile yapım işleri sözleşmelerinde hesaplanabilir. Bu kapsamda hesaplanan ek fiyat farkı tutarı, bu Esaslara göre verilebilecek ek fiyat farkı tutarını aşamaz.

(2) Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün 4734 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi ile geçici 4 üncü maddesine göre idareler adına gerçekleştirdiği alımlarda ek fiyat farkı hesaplanmaz.

(3) 4734 sayılı Kanun kapsamı dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin 2 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartları sağlayan sözleşmeler için, ilgili mevzuatında düzenleme yapılması kaydıyla, 1/7/2021 ile 31/12/2021 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımlar için ek fiyat farkı hesaplanabilir.

#### **Tereddütlerin giderilmesi**

MADDE 12- (1) Bu Esasların uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Kamu İhale Kurumu yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 13- (1) Bu Esaslar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14- (1) Bu Esasları Cumhurbaşkanı yürütür.

Yayımlandığı RG için bakınız:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/08/20130831-17-1.pdf>

## **10.6 Ek Fiyat Farkı-2 Kararnamesi (2022/5546 SK)**

**KARAR SAYISI: 2022/5546**

**KARAR TARİHİ: 12.05.2022**

**RESMİ GAZETE SAYISI: 31834**

**RESMİ GAZETE TARİHİ: 13.05.2022**

## 4735 SAYILI KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNUNUN GEÇİCİ 6 NCI MADDESİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

### BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

#### Amaç

**MADDE 1-** (1) Bu Esasların amacı, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun geçici 6 ncı maddesi uyarınca, artırımlı fiyat farkı ile ek fiyat farkı hesaplanması, süre uzatımı verilmesi ve sözleşmelerin feshine ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

#### Kapsam

**MADDE 2-** (1) 1/4/2022 tarihinden önce 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre ihale edilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin Türk lirası üzerinden yapılan ve 4735 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesinin yürürlüğe girdiği 15/4/2022 tarihi itibarıyla devam eden (kabulü/geçici kabulü onaylanmamış olan) sözleşmelerde;

a) 1/1/2022 ile 31/12/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımlar için; ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunanlarda, sözleşmesine göre hesaplanan fiyat farkı tutarı bu Esaslara göre artırılır, ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunmayanlar ile hüküm bulunmakla birlikte sadece girdilerin bir kısmı için fiyat farkı hesaplananlarda hesaplanmayan kısımlar için de bu Esaslara göre fiyat farkı hesaplanır.

b) 1/1/2022 ile 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımlar için, ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunup bulunmadığına bakılmaksızın verilecek ek fiyat farkı bu Esaslara göre hesaplanır.

(2) 1/4/2022 tarihinden önce 4734 sayılı Kanuna göre ihale edilen (3 üncü maddesindeki istisnalar dâhil) yapım işlerine ilişkin Türk Lirası üzerinden imzalanan ve 15/4/2022 tarihi itibarıyla devam eden (geçici kabulü onaylanmamış olan) sözleşmelerde, 1/1/2022 ile 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) iş programına göre gerçekleştirilemeyen iş miktarı için süre uzatımı bu Esaslara göre verilir.

(3) 1/1/2022 tarihinden önce 4734 sayılı Kanuna göre ihale edilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin Türk lirası üzerinden imzalanan sözleşmelerden 15/4/2022 tarihi itibarıyla gerçekleşme oranı ilk sözleşme bedelinin yüzde 15'ine kadar olanlar (bu oran dâhil) yüklenicinin başvurusu halinde bu Esaslara göre feshedilip tasfiye edilir.

(4) 4735 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen taşıma yoluyla eğitime erişim kapsamında öğrenci taşıma ve öğle yemeği hizmet alımlarına ilişkin imzalanan sözleşmelerde/protokollerde, bu Esaslar uygulanmaz.

(5) 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesine göre yapılan alımlara ilişkin sözleşmelerde bu Esaslar uygulanmaz.

#### Dayanak

**MADDE 3-** (1) Bu Esaslar, 4735 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

#### Tanımlar

**MADDE 4-** (1) Bu Esasların uygulanmasında;

a) Anahtar teslimi götürü bedel: Uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından teklif edilen ve idarece uygun görülerek sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde ödemeye esas toplam bedeli,

b) Artırımlı fiyat farkı: 2 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirlenen sözleşmeler için bu Esaslara göre hesaplanacak fiyat farkını,

c) Birim fiyat: Yapım işlerinde, ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kalemi için istekli tarafından teklif edilerek idarece uygun görülen ve sözleşmede gösterilen ödemeye esas fiyatı; mal ve hizmet alımlarında, idarece belirlenen her bir iş kalemi için ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından teklif edilen ve idarece uygun görülerek sözleşmeye bağlanan ödemeye esas fiyatı,

ç) Ek fiyat farkı: 2 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirlenen sözleşmeler için bu Esaslara göre hesaplanacak fiyat farkını,

d) Fiyat Farkına İlişkin Esaslar: İlgisine göre 27/6/2013 tarihli ve 2013/5217 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar, 27/6/2013 tarihli ve 2013/5215 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar veya 27/6/2013 tarihli ve 2013/ 5216 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Mal Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esasları,

e) Götürü bedel: Nitelik ve miktarı idarece belirlenen mal veya hizmet için ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından teklif edilen ve idarece uygun görülerek sözleşmeye bağlanan ödemeye esas toplam bedeli,

f) Gün: Takvim gününü,

g) Güncel endeks: Uygulama ayına ait Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan ilgili endeksi,

ğ) İdare: 4734 sayılı Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşları,

h) İş grubu: Yapım işlerinde, anahtar teslimi götürü bedel üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerde, ara veya kesin ödemelere ilişkin iş kalemleri toplamından oluşan ve işin ilerleme yüzdelerini gösteren ödemeye esas iş kalemlerini; mal ve hizmet alımlarında, götürü bedel üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerde, ara veya kesin ödemelere ilişkin iş kalemleri toplamından oluşan ve malın/işin teslim/ilerleme yüzdelerini gösteren ödemeye esas mal miktarı veya iş kalemlerini,

ı) İş kalemi: Yapım işlerinde, birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerde, teknik ve özel yapım şartları belirtilen, birim fiyat tarifi bulunan ve sözleşmesinde bedeli gösterilen veya sonradan yeni birim fiyatı yapılan ödemeye esas iş kalemlerini; mal ve hizmet alımlarında, birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerde, teknik ve özel şartları belirtilen, birim fiyat tarifi bulunan ve sözleşmesinde bedeli gösterilen veya sonradan yeni birim fiyatı yapılan ödemeye esas mal veya iş kalemlerini,

i) Satış fiyatı: Akaryakıt ürünleri için, bir önceki yıl gerçekleşen piyasa büyüklüklerine göre en büyük işlem hacmine sahip olduğu Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından belirlenen ilk sekiz akaryakıt dağıtım şirketince, EPDK'ya bildirilen ve EPDK'nın internet sayfasında yayımlanan İstanbul İli, Avrupa yakası için geçerli bayi satış fiyat-



larının KDV hariç aritmetik ortalamasını, ilk sekiz dağıtım şirketinin tamamının fiyat bildirmemesi halinde bunlardan fiyat bildirenlerin fiyatlarının KDV hariç aritmetik ortalamasını,

j) Sözleşme: Anahtar teslimi götürü bedel, götürü bedel, birim fiyat veya karma teklif almak suretiyle Türk Lirası üzerinden idare ile yüklenici arasında imzalanan yazılı anlaşmayı ya da çerçeve anlaşmaya dayalı olarak idare ile yüklenici arasında imzalanan münferit sözleşmeyi,

k) Sözleşme fiyatı: Birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemleri veya varsa ihzarat miktarlarının sözleşme birim fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı, anahtar teslimi götürü bedel veya götürü bedel işlerde ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutarı,

l) Temel endeks: Artırımlı fiyat farkı hesabında ihale tarihinin (son teklif verme tarihinin) içinde bulunduğu aya ait endeksi; ek fiyat farkı hesabında ise 1/7/2021 tarihinden önce ihale edilen işlerde 2021 yılı Haziran ayına ait TÜİK tarafından yayımlanan ilgili endeksi, 1/7/2021 ile 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) ihalesi yapılan işlerde ihale tarihinin (son teklif verme tarihinin) içinde bulunduğu aya ait TÜİK tarafından yayımlanan ilgili endeksi,

m) Uygulama ayı/tarihi: Artırımlı fiyat farkı hesabında iş programına uygun olarak işlerin gerçekleştirilmesi gereken ayı, malın teslim edilmesi gereken tarihi veya bu tarihin içinde bulunduğu ayı; ek fiyat farkı hesabında ise işlerin gerçekleştirildiği veya malın teslim edildiği ayı,

n) Yıl: Takvim yılını, ifade eder.

(2) Bu Esaslarda tanım bulunmayan hallerde Fiyat Farkına İlişkin Esaslarda yer alan tanımlar geçerlidir.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Artırımlı Fiyat Farkı Hesabına İlişkin Hükümler

**İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunan sözleşmeler**

**MADDE 5 –** (1) Yapım işlerinde, 1/1/2022 - 31/12/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımlar için fiyat farkı hesaplanmasında Fiyat Farkına İlişkin Esasların 5 inci maddesindeki formülde yer alan B katsayısı 0,90 yerine 1,00 olarak uygulanır.

(2) Hizmet alımlarında, 1/1/2022 - 31/12/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımlar için fiyat farkı hesaplanmasında Fiyat Farkına İlişkin Esasların 5 inci maddesindeki formülde yer alan B katsayısı 0,90 yerine 1,00 olarak uygulanır.

(3) Mal alımlarında, 1/1/2022 - 31/12/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) teslim edilen kısımlar için fiyat farkı hesaplanmasında Fiyat Farkına İlişkin Esaslara göre hesaplanan fiyat farkı tutarı yüzde 10 oranında artırılarak verilir.

**İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunmayan sözleşmeler ile hüküm bulunmakla birlikte sadece girdilerin bir kısmı için fiyat farkı hesaplanan sözleşmeler**

**MADDE 6 –** (1) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunmayan yapım işlerinde, 1/1/2022 - 31/12/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımları için fiyat farkı hesaplanmasında;

$$P_n = \frac{G_n}{G_0} \text{ olmak üzere,}$$

$$F_d = A_n \times D \times (P_n - 1) \text{ formülü kullanılır.}$$

(2) Hizmet alımlarında, 1/1/2022 - 31/12/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımları için fiyat farkı hesaplanmasında;

a) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunmayan sözleşmeler için,

$$P_n = \frac{G_n}{G_0} \text{ olmak üzere,}$$

$$F_d = A_n \times D \times (P_n - 1) \text{ formülü kullanılır.}$$

b) İhale dokümanında sadece Fiyat Farkına İlişkin Esasların 6 ncı maddesine göre fiyat farkı hesaplanacağı düzenlenen sözleşmeler için,

$$P_n = a1 + (1 - a1) \frac{G_n}{G_0} \text{ olmak üzere,}$$

$$F_d = A_n \times D \times (P_n - 1) \text{ formülü kullanılır.}$$

(3) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunmayan mal alımlarında, 1/1/2022 - 31/12/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) teslim edilen kısımları için fiyat farkı hesaplanmasında;

$$F_d = (M \times B) \times D \times \left[ \left( \frac{G_n}{G_0} \right) - 1 \right] \text{ formülü kullanılır.}$$

(4) Bu madde kapsamında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin formülde yer alan değişkenlerden;

a)  $F_d$ : Artırımlı fiyat farkı tutarını,

b) D: 1/1/2022 - 31/12/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) 0,25; 1/1/2023 - 31/12/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) 0,15 sabit katsayısını,

c)  $A_n$ : 1/1/2022 tarihinden sonra (bu tarih dâhil) gerçekleştirilen sözleşme kısmı için yapılan ilk geçici hakedişte (n=1) olmak üzere (n) inci hakedişte; birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemleri ve ihzarat miktarlarının sözleşme birim fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı, anahtar teslimi götürü bedel işlerde veya götürü bedel alımlarda ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutarı,

ç) M: 1/1/2022 tarihinden sonra (bu tarih dâhil) gerçekleştirilen sözleşme kısmı için; birim fiyat sözleşmelerde idareye teslim edilen mal kalemi miktarını, götürü bedel sözleşmelerde ise toplam teslim yüzdesini,

d) B: Sözleşme fiyatını,

e)  $P_n$ : 1/1/2022 tarihinden sonra (bu tarih dâhil) gerçekleştirilen sözleşme kısmı için yapılan ilk geçici hakedişte (n=1) olmak üzere (n) inci hakedişte, birinci ve ikinci

fıkralar kapsamındaki sözleşmeler için  $G_o$ ,  $G_n$  sayıları ile ilgisine göre  $a_1$  katsayısının da formüllere uygulanması sonucu bulunan fiyat farkı katsayısını,

f)  $G_o$ ,  $G_n$ : 4 üncü maddede tanımlanan temel endeks (o) ve güncel endeks (n)'e ilişkin olarak TÜİK tarafından aylık yayımlanan yurt içi üretici fiyat endeksi, 2003=100, CPA 2008 kısım, bölüm ve gruplarına göre tarihsel seri tablosunun "Yi-ÜFE Genel" sütunundaki sayısı,

g)  $a_1$ : Haftalık çalışma saatinin tamamı idarede kullanılan işçiliklerin ağırlık oranını temsil eden, Fiyat Farkına İlişkin Esasların 6 ncı maddesine göre fiyat farkı hesaplanan ve sözleşmesinde belirtilen sabit katsayısı; sözleşmesinde herhangi bir belirleme yapılmayan işlerde ise haftalık çalışma saatinin tamamı idarede kullanılan işçiliklerin yaklaşık maliyetteki kâr ve genel gider hariç tutarının, kâr ve genel gider hariç yaklaşık maliyet tutarına oranını, ifade eder.

(5) 31/12/2021 tarihinden önce ihale edilen ve sigorta poliçe başlangıç tarihi 1/2/2022 tarihinden sonra (bu tarih dâhil) olan sigorta sözleşmelerinin Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Tarife Uygulama Esasları Hakkında Yönetmeliğin Geçici 12 nci maddesi uyarınca kurulan riskli sigortalılar havuzu kapsamındaki poliçe primleri yüzde 20 oranında artırılarak ödenir. Bu fıkra kapsamındaki poliçelerin 31/12/2023 tarihinden sonraki kısımları için artırımlı fiyat farkı hesaplanmaz.

#### **Artırımlı fiyat farkı hesabına ilişkin uygulama esasları**

**MADDE 7-** (1) Bu Esaslar kapsamında artırımlı fiyat farkı hesaplanabilmesi için yüklenicinin idareye yazılı olarak başvuruda bulunma şartı aranmaz. Ancak Esasların yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenen hakedişlere ilişkin olarak artırımlı fiyat farkı hesaplanabilmesi için yüklenicinin idareye 30 gün içinde yazılı olarak başvurması gerekmektedir. Bu kapsamda Esaslarda yer verilen koşulları sağlayan sözleşmelerde artırımlı fiyat farkı verilmesi zorunludur.

(2) 1/1/2022 tarihinden önce iş veya teslim süresi sona eren ancak bu tarihten sonra gecikme cezası uygulanarak devam eden sözleşmelerde artırımlı fiyat farkı hesaplanmaz.

(3) Fiyat Farkına İlişkin Esasların kapsamında bulunmayan araştırma ve geliştirme, piyasa araştırması ve anket, tanıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, mesleki eğitim, fotoğraf, film, fikri ve güzel sanatlar gibi nitelikleri itibarıyla kısa süreli hizmetler ile sigorta (6 ncı maddenin beşinci fıkrasında belirtilen sigorta hizmeti alımları hariç), muhasebe ve 4734 sayılı Kanununun 48 inci maddesinde yer alan danışmanlık hizmetlerinden mali ve hukuki nitelikteki hizmet alımlarında artırımlı fiyat farkı hesaplanmaz.

(4) İhale tarihi (son teklif verme tarihi) ile teslim tarihi arasındaki süre 60 gün ve altında olan mal alımları (kısmi teslim yapılan mal alımlarında bu sürede teslim edilen kısımlar için) ile ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanacağı düzenlenen elektrik, ilaç, petrol ürünleri ve sıvılaştırılmış petrol gazı ürünleri alımlarında artırımlı fiyat farkı hesaplanmaz.

(5) Artırımlı fiyat farkı hesabına ilişkin olarak bu bölümde hüküm bulunmayan hallerde Fiyat Farkına İlişkin Esaslar uygulanır.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Ek Fiyat Farkı Hesabına İlişkin Hükümler

#### Yapım işlerinde ek fiyat farkı hesabı

**MADDE 8-** (1) Yapım işlerinde ek fiyat farkının hesaplanmasında;

a) ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmayacağı düzenlenen sözleşmelerde:

$$P_n = \frac{G_n}{G_o} \text{ olmak üzere,}$$

$$F_e = A_n \times E \times (P_n - 1) \text{ formülü,}$$

b) ihale dokümanında fiyat farkı hesabında kullanılacak girdilerin ağırlık oranlarına ilişkin temsil katsayıları ile endeksler belirlenmeksizin TÜİK tarafından yayımlanan "Yİ-ÜFE Genel" endeksi esas alınarak fiyat farkı hesaplanacağı düzenlenen sözleşmelerde:

$$P_n = \frac{G_n}{G_o} \text{ olmak üzere,}$$

$$F_e = A_n \times E \times (P_n - 1) \text{ formülü,}$$

c) ihale dokümanında fiyat farkı hesabında kullanılacak girdilerin ağırlık oranlarına ilişkin temsil katsayıları ile endeksler belirlenerek TÜİK tarafından yayımlanan "Yİ-ÜFE" alt endekslerine göre fiyat farkı hesaplanacağı düzenlenen sözleşmelerde, sözleşmede yer alan temsil katsayıları ve endeksler esas alınarak:

$$P_n = a \frac{I_n}{I_o} + b_1 \frac{C_n}{C_o} + b_2 \frac{D_n}{D_o} + b_{3,1} \frac{AY_n}{AY_o} + b_{3,2} \frac{Y_n}{Y_o} + b_4 \frac{K_n}{K_o} + b_5 \frac{G_n}{G_o} + c \frac{M_n}{M_o}$$

olmak üzere,

$$F_e = A_n \times E \times (P_n - 1) \text{ formülü,}$$

kullanılır.

(2) Ek fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin formülde yer alan değişkenlerden;

a)  $F_e$ : Ek fiyat farkı tutarını,

b) E: Birinci fıkranın (a) bendindeki sözleşmeler için 0,56; (b) bendindeki sözleşmeler için 0,41; (c) bendindeki sözleşmeler için 0,33 sabit katsayısını,

c)  $A_n$ : 1/1/2022 ile 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen sözleşme kısmı için yapılan ilk geçici hakedişte (n=1) olmak üzere (n) inci hakedişte; birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemleri ve ihzarat miktarlarının sözleşme birim fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı, anahtar teslimi götürü bedel işlerde ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutarı,

ç)  $P_n$ : 1/1/2022 ile 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen sözleşme kısmı için yapılan ilk geçici hakedişte (n=1) olmak üzere (n) inci hakedişte, birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sözleşmeler için  $G_o$ ,  $G_n$  sayılarının; (c) bendi kapsamındaki sözleşmeler için fiyat farkı hesabında kullanılan temel endeksler, güncel endeksler ve akaryakıt bayi satış fiyatları ile  $a$ ,  $b_1$ ,  $b_2$ ,  $b_{3,1}$ ,  $b_{3,2}$ ,  $b_4$ ,  $b_5$  ve  $c$  katsayılarının ilgili formüllere uygulanması sonucu bulunan fiyat farkı katsayısını,

d)  $G_o, G_n$ : 4 üncü maddede tanımlanan temel endeks (o) ve güncel endeks (n)'e ilişkin olarak TÜİK tarafından aylık yayımlanan yurt içi üretici fiyat endeksi, 2003=100, CPA 2008 kısım, bölüm ve gruplarına göre tarihsel seri tablosunun "Yi-ÜFE Genel" sütunundaki sayıyı,

e)  $AY_o$ : EPDK tarafından akaryakıt ürünleri için yayımlanan, 1/7/2021 tarihinden önce ihale edilen işlerde 2021 yılı Haziran ayına ait ortalama satış fiyatını, 1/7/2021 ile 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) ihalesi yapılan işlerde ihale tarihindeki satış fiyatını,

f)  $AY_n$ : EPDK tarafından akaryakıt ürünleri için yayımlanan uygulama ayına ait ortalama satış fiyatını,

g)  $b_{3,1}$ : Akaryakıtın ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı ( $b_{3,1} = k \times b_3$ ),

ğ)  $b_{3,2}$ : Diğer katı veya sıvı yakıtların ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı [ $b_{3,2} = (1-k) \times b_3$ ],

h) k: Akaryakıt girdisinin nispi ağırlığını gösteren düzeltme katsayısını (yapım işi sözleşmeleri kapsamında, 14/5/2018 tarihli ve 2018/11818 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ekli listede yer alan akaryakıt ürünleri haricinde petrol ürünleri bulunmasına rağmen ihale dokümanında herhangi bir ayrıma gidilmeksizin tek bir b katsayısının belirlendiği durumlarda idarece tespit edilecek olup, aksi halde 1,00 olarak dikkate alınacaktır. İdarece sözleşme bazında ayrı ayrı düzeltme katsayısı belirlenebileceği gibi, benzer nitelikteki işlerde kullanılmak üzere genel bir katsayı da belirlenebilecektir.),

ifade eder.

Diğer değişkenler için Fiyat Farkına İlişkin Esasların 5 inci maddesinde yer alan tanımlar esas alınır.

### Hizmet alımlarında ek fiyat farkı hesabı

**MADDE 9-** (1) Fiyat Farkına İlişkin Esasların kapsamında bulunmayan araştırma ve geliştirme, piyasa araştırması ve anket, tanıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, mesleki eğitim, fotoğraf, film, fikri ve güzel sanatlar gibi nitelikleri itibarıyla kısa süreli hizmetler ile sigorta, muhasebe ve 4734 sayılı Kanununun 48 inci maddesinde yer alan danışmanlık hizmetlerinden mali ve hukuki nitelikteki hizmet alımlarında bu Esaslara göre ek fiyat farkı hesaplanmaz.

(2) Birinci fıkra kapsamı dışındaki alımlarda ek fiyat farkının hesaplanmasında;

a) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmayacağı düzenlenen sözleşmelerde:

$P_n = \frac{G_n}{G_o}$  olmak üzere,

$F_e = A_n \times E \times (P_n - 1)$  formülü,

b) İhale dokümanında fiyat farkı hesabında kullanılacak girdilerin ağırlık oranlarına ilişkin temsil katsayıları ile endeksler belirlenmeksizin TÜİK tarafından yayımlanan "Yi-ÜFE Genel" endeksi esas alınarak fiyat farkı hesaplanacağı düzenlenen sözleşmelerde:

$$P_n = \frac{G_n}{G_o} \text{ olmak üzere,}$$

$$F_e = A_n \times E \times (P_n - 1) \text{ formülü,}$$

- c) İhale dokümanında fiyat farkı hesabında kullanılacak girdilerin ağırlık oranlarına ilişkin temsil katsayıları ile endeksler belirlenerek TÜİK tarafından yayımlanan "Yİ-ÜFE" alt endeksleri esas alınarak fiyat farkı hesaplanacağı düzenlenen sözleşmelerde, sözleşmede yer alan temsil katsayıları ve endeksler esas alınarak:

$$P_n = a_1 + a_2 \frac{I_n}{I_o} + b_{1,1} \frac{AY_n}{AY_o} + b_{1,2} \frac{Y_n}{Y_o} + b_2 \frac{G_n}{G_o} + c \frac{M_n}{M_o}$$

olmak üzere,

$$F_e = A_n \times E \times (P_n - 1) \text{ formülü,}$$

- ç) İhale dokümanında sadece Fiyat Farkına İlişkin Esasların 6 ncı maddesine göre fiyat farkı hesaplanacağı düzenlenen sözleşmelerde:

$$P_n = a_1 + (1 - a_1) \frac{G_n}{G_o}$$

olmak üzere,

$$F_e = A_n \times E \times (P_n - 1) \text{ formülü,}$$

kullanılır.

- (3) Ek fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin formülde yer alan;

a)  $F_e$ : Ek fiyat farkı tutarını,

b) E: İkinci fıkranın (a) bendindeki sözleşmeler için 0,56; (b) bendindeki sözleşmeler için 0,41; (c) bendindeki sözleşmeler için 0,33; (ç) bendindeki sözleşmeler için 0,56 sabit katsayısını,

c)  $A_n$ : 1/1/2022 ile 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen sözleşme kısmı için yapılan ilk geçici hakedişte (n=1) olmak üzere (n) inci hakedişte; birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemlerinin sözleşme fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı, götürü bedel işlerde ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutarı,

ç)  $P_n$ : 1/1/2022 ile 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen sözleşme kısmı için yapılan ilk geçici hakedişte (n=1) olmak üzere (n) inci hakedişte, ikinci fıkranın (a), (b) ve (ç) bentleri kapsamındaki sözleşmeler için  $G_o$ ,  $G_n$  sayıları ile ilgisine göre  $a_1$  katsayısının; (c) bendi kapsamındaki sözleşmeler için fiyat farkı hesabında kullanılan temel endeksler, güncel endeksler ve akaryakıt bayi satış fiyatları ile  $a_1$ ,  $a_2$ ,  $b_{1,1}$ ,  $b_{1,2}$ ,  $b_2$  ve c katsayılarının ilgili formüllere uygulanması sonucu bulunan fiyat farkı katsayısını,

d)  $G_o$ ,  $G_n$ : 4 üncü maddede tanımlanan temel endeks (o) ve güncel endeks (n)'e ilişkin olarak TÜİK tarafından aylık yayımlanan yurt içi üretici fiyat endeksi, 2003=100,

CPA 2008 kısım, bölüm ve gruplarına göre tarihsel seri tablosunun “Yİ-ÜFE Genel” sütunundaki sayısı,

e)  $a_1$ : Haftalık çalışma saatinin tamamı idarede kullanılan işçiliklerin ağırlık oranını temsil eden, Fiyat Farkına İlişkin Esasların 6 ncı maddesine göre fiyat farkı hesaplanan ve sözleşmesinde belirtilen sabit katsayısı; sözleşmesinde herhangi bir belirleme yapılmayan işlerde ise haftalık çalışma saatinin tamamı idarede kullanılan işçiliklerin yaklaşık maliyetteki kâr ve genel gider hariç tutarının, kâr ve genel gider hariç yaklaşık maliyet tutarına oranını,

f)  $AY_0$ : EPDK tarafından akaryakıt ürünleri için yayımlanan, 1/7/2021 tarihinden önce ihale edilen işlerde 2021 yılı Haziran ayına ait ortalama satış fiyatını, 1/7/2021 ile 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dahil) ihalesi yapılan işlerde ihale tarihindeki satış fiyatını,

g)  $AY_n$ : EPDK tarafından akaryakıt ürünleri için yayımlanan uygulama ayına ait ortalama satış fiyatını,

ğ)  $b_{1,1}$ : Akaryakıtın ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı ( $b_{1,1} = k \times b_1$ ),

h)  $b_{1,2}$ : Diğer katı veya sıvı yakıtların ağırlık oranını temsil eden sabit katsayısı [ $b_{1,2} = (1-k) \times b_1$ ],

ı) k: Akaryakıt girdisinin nispi ağırlığını gösteren düzeltme katsayısını (hizmet alımı sözleşmeleri kapsamında, 14/5/2018 tarihli ve 2018/11818 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ekli listede yer alan akaryakıt ürünleri haricinde petrol ürünleri bulunmasına rağmen ihale dokümanında herhangi bir ayrıma gidilmeksizin tek bir b katsayısının belirlendiği durumlarda idarece tespit edilecek olup, aksi halde 1,00 olarak dikkate alınacaktır. İdarece sözleşme bazında ayrı ayrı düzeltme katsayısı belirlenebileceği gibi, benzer nitelikteki işlerde kullanılmak üzere genel bir katsayı da belirlenebilecektir.),

ifade eder.

Diğer değişkenler için Fiyat Farkına İlişkin Esasların 5 inci maddesinde yer alan tanımlar esas alınır.

### Mal alımlarında ek fiyat farkı hesabı

**MADDE 10-** (1) Fiyat Farkına İlişkin Esasların kapsamında bulunup bulunmadığına ve ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanması öngörülüp öngörülmediğine bakılmaksızın mal alımlarında ek fiyat farkı bu Esaslara göre hesaplanır. Ancak;

a) İhale tarihi (son teklif verme tarihi) ile teslim tarihi arasındaki süre 30 gün ve altında olan mal alımlarında (kısmi teslim yapılan mal alımlarında bu sürede teslim edilen kısımlar için),

b) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanacağı düzenlenen elektrik, ilaç, petrol ürünleri ve sıvılaştırılmış petrol gazı ürünleri alımlarında, ek fiyat farkı hesaplanmaz.

(2) Ek fiyat farkının hesaplanmasında;

a) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmayacağı düzenlenen sözleşmelerde:

$$F_e = (M \times B) \times E \times \left[ \left( \frac{G_n}{G_0} \right) - 1 \right] \text{ formülü,}$$

b) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanacağı düzenlenen sözleşmelerde,

$$F_e = (M \times B) \times E \times \left[ \left( \frac{A_2}{A_1} \right) - 1 \right] \text{ formülü kullanılır.}$$

(3) Ek fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin formülde yer alan;

a)  $F_e$ : Ek fiyat farkı tutarını,

b) E: İkinci fıkranın (a) bendindeki sözleşmeler için 0,56; (b) bendindeki sözleşmeler için 0,33 sabit katsayısını,

c) M: 1/1/2022 ile 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen sözleşme kısmı için; birim fiyat sözleşmelerde idareye teslim edilen mal kalemi miktarını, götürü bedel sözleşmelerde ise toplam teslim yüzdesini,

ç) B: Sözleşme fiyatını,

d)  $G_o, G_n$ : 4 üncü maddede tanımlanan temel endeks (o) ve güncel endeks (n)'e ilişkin olarak TÜİK tarafından aylık yayımlanan yurt içi üretici fiyat endeksi, 2003=100, CPA 2008 kısım, bölüm ve gruplarına göre tarihsel seri tablosunun "Yİ-ÜFE Genel" sütunundaki sayıyı,

ifade eder.

Diğer değişkenler için Fiyat Farkına İlişkin Esasların 5 inci maddesinde yer alan tanımlar esas alınır.

(4) 23/2/2022 tarihli ve 5203 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Geçici 5 inci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Esasların 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca ek fiyat farkı verilen sözleşmeler için bu Esaslara göre ek fiyat farkı hesaplanmaz.

#### **Ek fiyat farkına ilişkin uygulama esasları**

**MADDE 11-** (1) Ek fiyat farkının hesaplanabilmesi için yüklenicinin bu Esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içerisinde idareye yazılı olarak başvurusu gerekmekte olup, başvuru üzerine Esaslarda yer verilen koşulları sağlayan sözleşmelerde ek fiyat farkı verilmesi zorunludur.

(2) Hesaplama sonucunda ek fiyat farkının eksi (-) çıkması durumunda hakedişten kesinti yapılmaz.

(3) Ek fiyat farkı hesaplanması, bu Esasların artırımlı fiyat farkına ilişkin hükümlerinin uygulanmasını engellemez.

(4) Birim fiyatlı yapım işlerinde ihzar edilen malzeme için, ihzaratın yapıldığı ay uygulama ayı kabul edilerek işlem yapılır.

(5) Ek fiyat farkı hesaplamalarında 1/1/2022 ile 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) sözleşmelerin gerçekleştirilen kısımlarının iş veya teslim programına uygun olması şartı aranmaz.

(6) 1/1/2022 tarihinden önce iş veya teslim süresi sona eren ancak bu tarihten sonra gecikme cezası uygulanarak devam eden sözleşmelerde ek fiyat farkı hesaplanmaz.

(7) Yapım işleri ile hizmet alımlarında 4735 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep hallerinin gerçekleşmesi veya sözleşmenin ifasının idareden kaynaklanan nedenlerle gecikmesi nedeniyle yükleniciye süre uzatımı verilmiş olması halinde, iş kalemleri ya da gruplarının iş programına uygun gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine bakılmaksızın 1/1/2022 ile 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil)



yapılan imalat ve işlere ek fiyat farkı hesaplanır. Mal alımlarında 4735 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep hallerinin gerçekleşmesi üzerine veya idareden kaynaklanan nedenlerle yükleniciye süre uzatımı verilmiş olması halinde, uzatılan sürede yeni teslim programına uygun teslimat yapıp yapılmadığına bakılmaksızın 1/1/2022 ile 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) teslim edilen mallara ek fiyat farkı hesaplanır.

(8) Avans ödenen yapım ve hizmet işlerinde, hakedişten mahsup edilen avans tutarı, formüldeki ( $A_n$ ) tutarından düşüldükten sonra ek fiyat farkı hesaplanır. Avans ödenen mal alımlarında ise, avans tutarı ödeme tutarından düşüldükten sonra kalan miktar için ek fiyat farkı hesaplanır.

(9) Bu Esasların uygulanması sonucu ilave olarak ödenecek tutarlar ek fiyat farkı olup yüklenici ile idare arasında imzalanan sözleşme bedelini değiştirmez.

(10) Karma sözleşmelerde, işin anahtar teslimi götürü bedel ve birim fiyatlı bölümleri için ayrı ayrı ek fiyat farkı hesaplanır.

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### Süre Uzatımı, Sözleşmenin Feshi ve Diğer Hükümler

#### Süre uzatımına ilişkin uygulama esasları

**MADDE 12-** (1) 2 nci maddenin ikinci fıkrası kapsamındaki sözleşmelerde süre uzatımı verilebilmesi için yüklenicinin bu Esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içerisinde idareye yazılı olarak başvurması zorunludur. İdare tarafından yüklenicinin yazılı başvurusu hakkında 10 gün içerisinde karar verilir. Yüklenicinin başvuruda bulunması, sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

(2) Başvurunun uygun görülmesi halinde, bu hususun yükleniciye tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde revize iş programı yüklenici tarafından düzenlenerek idarenin onayına sunulur. Onaylanan revize iş programına göre işe devam edilir ve bu işlerde 31/3/2022 tarihinden sonra gerçekleştirilen iş miktarına ilişkin fiyat farkı hesabı revize iş programı dikkate alınarak, ikinci bölümdeki hükümler saklı kalmak kaydıyla, ilgili sözleşmeye esas ihalenin ilanı veya duyurusunun yapıldığı tarihte geçerli olan Fiyat Farkına İlişkin Esaslara göre yapılır.

(3) Uzatılacak süre, 1/1/2022 ile 31/3/2022 tarihleri arasındaki (bu tarihler dâhil) iş programına göre; gerçekleştirilemeyen iş miktarının, bu tarihler arasındaki günlük iş miktarına bölünmesiyle tespit edilir.

(4) 1/1/2022 tarihinden önce işin süresi sona eren ancak bu tarihten sonra cezalı çalışılan işlerde bu Esaslar kapsamında süre uzatımı verilemez.

(5) Bu madde kapsamında süre uzatımı verilmesi halinde, uzatılan sürede gerçekleştirilen imalatlar için de artırımlı fiyat farkı hükümleri uygulanır.

#### Sözleşmenin feshine ilişkin uygulama esasları

**MADDE 13-** (1) Bu Esaslara göre sözleşmenin feshedilerek tasfiye edilebilmesi için yüklenicinin bu Esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içerisinde idareye yazılı olarak başvuruda bulunması zorunludur. Ancak 4735 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesine göre devredilen sözleşmeler için gerçekleşme oranı hangi seviyede olursa

olsun bu fıkra kapsamında fesih başvurusunda bulunulamaz. Yüklenicinin fesih başvurusunda bulunması, sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

(2) Başvuru üzerine idarece 30 gün içerisinde, sözleşmenin gerçekleşme oranının 15/4/2022 tarihi itibarıyla ilk sözleşme bedelinin yüzde 15'ini geçip geçmediği tespit edilir. Gerçekleşme oranının tespitinde bu tarihe kadar gerçekleştirilen imalatlara/işlere/teslimatlara ilişkin onaylanan hakedişlerin ilk sözleşme bedeline oranı dikkate alınır. Onaylanan hakedişten; yapım işleri ile hizmet alımları için hakediş raporunun yüklenici veya vekili tarafından imzalanıp idareye verilmesini müteakip yetkili makamlar tarafından varsa gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra imzalanması, mal alımları için ise kabule/kısmi kabule ilişkin belgenin yetkili makam tarafından onaylanması anlaşılır. Gerçekleşme oranının yüzde 15'i geçtiğinin tespit edilmesi halinde başvuru reddedilir. Kesin hesap sonucunda tespit edilen gerçekleşme oranı bu maddenin uygulanmasında dikkate alınmaz.

(3) Gerçekleşme oranının ilk sözleşme bedelinin yüzde 15'inin (bu oran dâhil) altında olduğu anlaşılan sözleşmeler hakkında fesih ve tasfiye kararı alınır. Bu durumda,

a) Yapım işlerinde, yüklenici tarafından yapılmış imalatlar için, tasfiye onay tarihi geçici kabul tarihi sayılmak üzere, geçici kabul, teminat süresi ve bu süredeki bakım sorumluluğu, kesin kabul ve teminatın geri verilmesi hakkında sözleşmesinde bulunan hükümlerle Yapım İşleri Genel Şartnamesinin (Şartname) ilgili hükümleri, normal şekilde bitirilmiş işlerde olduğu gibi aynen uygulanır. Ancak işin yapılmış kısmının son hakedişindeki veya yapılmışsa bu kısmın kesin hakediş raporundaki tutarına göre hesaplanacak kesin teminat tutarından fazlası, tasfiye protokolünün imzalanmasından sonra yükleniciye geri verilir. Teminatın kalan kısmının geri verilmesi ise Şartnamenin 45 inci maddesinde yer alan esaslara göre yapılır.

b) Hizmet alımlarında, yüklenici tarafından yapılmış iş kısımları için, tasfiye onay tarihi ön kabul veya kabul tarihi sayılmak üzere, ön kabul, ön kabul ile kabul tarihi arasındaki süre ve bu süredeki bakım sorumluluğu, kabul ve teminatın geri verilmesi hakkında sözleşmesinde bulunan hükümlerle Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin (Şartname) ilgili hükümleri, normal şekilde bitirilmiş işlerde olduğu gibi aynen uygulanır. Ancak yapılan iş için bir garanti süresi öngörülmüş ise işin yapılmış kısmının son hakedişindeki miktarına göre hesaplanacak kesin teminat miktarından fazlası, tasfiye protokolünün imzalanmasından sonra yükleniciye geri verilir. Teminatın kalan kısmının geri verilmesi ise Şartnamenin 51 inci maddesinde yer alan esaslara göre yapılır.

c) Mal alımlarında, yüklenici tarafından teslim edilen kısımlar için tasfiye onay tarihi geçici kabul veya kabul tarihi sayılmak üzere, geçici kabul, garanti süresi ve bu süredeki bakım/garanti sorumluluğu, kabul ve teminatın geri verilmesi hakkında sözleşmesinde bulunan hükümler, normal şekilde yapılmış alımlarda olduğu gibi aynen uygulanır. Ancak garanti süresi öngörülmüş ise sözleşmenin teslim edilmiş kısmının son hakedişindeki veya yapılmışsa bu kısmın kesin hakediş raporundaki tutarına göre hesaplanacak kesin teminat tutarından fazlası, tasfiye protokolünün imzalanmasından sonra yükleniciye geri verilir. Teminatın kalan kısmının geri verilmesi ise sözleşmesinde bulunan hükümlere göre yapılır.

(4) Feshedilen sözleşmelerde:

- a) Fesihden kaynaklanan kısıtlama ve yaptırımlar uygulanmaz.
- b) Düzenlenecek fesihnamelerden damga vergisi alınmaz.

c) Artırımlı fiyat farkı ve/veya ek fiyat farkı hesaplanmaz.

ç) Yüklenici tarafından can ve mal güvenliği ile yapı güvenliğine yönelik idarece uygun görülecek tedbirlerin alınması şarttır.

d) Fesih tarihine kadar gerçekleştirilen imalatlar dışında idareden herhangi bir mali hak talebinde bulunulamaz. Ancak gerçekleştirilen kısma ilişkin olarak ilgili mevzuatına göre iş deneyim belgesi düzenlenebilir.

e) 4734 sayılı Kanununun 53 üncü maddesinin (j) fıkrasının (1) numaralı bendi uyarınca tahsil edilen bedel iade edilmez.

(5) Sözleşmenin feshine ilişkin başvuru yapılmış olması halinde artırımlı fiyat farkı ve/veya ek fiyat farkına ilişkin işlemler fesih işlemleri sonuçlandırılıncaya kadar durdurulur. Ancak sözleşmenin feshinden önce yükleniciye bu Esaslara göre artırımlı fiyat farkı ve/veya ek fiyat farkı verilmiş olması halinde, ödenen tutar iade edilmedikçe fesih işlemleri sonuçlandırılmaz.

(6) Feshedilen sözleşmelere konu edilen mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmadıkça yeniden ihale edilemez.

### **İstisna ve kapsam dışı alımlara ilişkin hükümler**

**MADDE 14-** (1) 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin bu Kanundan istisna edilen (3 üncü maddesindeki istisnalar dâhil) mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin imzalanan ve 2 nci maddede belirtilen şartları sağlayan sözleşmeler için, bu Esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 120 gün içinde bu Esaslara uygun olarak ilgili mevzuatında düzenleme yapılması kaydıyla;

a) 1/1/2022 - 31/12/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımlar için artırımlı fiyat farkı hesaplanabilir.

b) 1/1/2022 - 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımlar için ek fiyat farkı hesaplanabilir.

c) 1/1/2022 - 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) iş programına göre gerçekleştirilemeyen iş miktarı için süre uzatımı (yapım işleriyle sınırlı olarak) verilebilir.

ç) 15/4/2022 tarihi itibarıyla gerçekleşme oranı ilk sözleşme bedelinin yüzde 15'ine (bu oran dâhil) kadar olan sözleşmeler yüklenicinin başvurusu üzerine feshedilip tasfiye edilir.

(2) 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin, bu Kanun ile diğer kanunlarda yer alan ve birbirlerinden yapacakları alımlara ilişkin özel hükümler içeren istisnalara göre imzalanan sözleşme veya sözleşme hükmündeki protokoller için tarafların karşılıklı olarak anlaşmaları kaydıyla bu Esaslara uygun olarak artırımlı fiyat farkı ve/veya ek fiyat farkı verilebilir. Bu fıkra kapsamında artırımlı fiyat farkı ve/veya ek fiyat farkı hesaplanabilmesi için yüklenici konumundaki idarenin bu Esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içerisinde alımı yapan idareye yazılı olarak başvurusu gerekmektedir.

(3) Artırımlı fiyat farkı ve/veya ek fiyat farkı, ikinci ve üçüncü bölümlerde belirtilen mal ve hizmet alımları ile yapım işleri sözleşmelerinde hesaplanabilir. Bu kapsamda hesaplanan artırımlı fiyat farkı ve/veya ek fiyat farkı tutarı, bu Esaslara göre verilebilecek artırımlı fiyat farkı ve/veya ek fiyat farkı tutarını aşamaz.

(4) Bu madde kapsamındaki sözleşmelerin feshedilmesi halinde, sözleşme konusu mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin yeniden ihale edilebilmesi için Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü aranmaz.

(5) Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün 4734 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi ile geçici 4 üncü maddesine göre idareler adına gerçekleştirdiği alımlarda artırımlı fiyat farkı ve ek fiyat farkı hesaplanmaz. Genel Müdürlükçe aynı düzenlemelere göre, idarelerin ihtiyaçlarını belirli süreler içinde karşılamak amacıyla ve birim fiyatlardan oransal indirim yapılmak suretiyle ihale edilen mal alımlarına ilişkin toplam tutarı bulunmayan sözleşmeler, ayrıca bir düzenleme yapılmasına gerek kalmaksızın bu Esaslara uygun olarak yüklenicinin başvurusu üzerine feshedilip tasfiye edilebilir. Bu sözleşmelerin gerçekleşme oranının yüzde 15'i geçip geçmediği, sözleşmenin gerçekleştirilen kısmına ilişkin sürenin toplam sözleşme süresine oranlanması suretiyle bulunur. Ancak, fesih başvurusunda bulunulan sözleşmelerde, yüklenicinin yeni yapılacak ihale sonuçlandırılıncaya kadar mevcut sözleşmeye devam edeceğine dair yazılı bir beyanda bulunması halinde fesih işlemleri yeni sözleşmenin imzalanmasıyla tamamlanır.

(6) 4734 sayılı Kanun kapsamı dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin 2 nci maddede belirtilen şartları sağlayan sözleşmeler için, bu Esaslara uygun olarak ilgili mevzuatında düzenleme yapılabilir.

#### **Tereddütlerin giderilmesi**

**MADDE 15-** (1) Bu Esasların uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Kamu İhale Kurumu yetkili olup tereddüt duyulan hususlara ilişkin olarak idareler tarafından bağlı, ilgili veya ilişkili olunan bakanlık; il özel idareleri ve bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmeler tarafından İçişleri Bakanlığı; belediyeler ve bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmeler tarafından ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aracılığıyla, bakanlığın varsa konu hakkındaki görüşü ile birlikte Kuruma başvuruda bulunulması gerekmektedir. Yükleniciler tarafından tereddüt duyulan hususlara ilişkin başvurular ise öncelikle sözleşmenin tarafı olan idareye yapılır, idarece yapılan değerlendirme sonucunda gerekli görülmesi halinde, başvuru yukarıdaki usule göre Kuruma gönderilir.

#### **Yürürlük**

**MADDE 16-** (1) Bu Esaslar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

#### **Yürütme**

**MADDE 17-** (1) Bu Esasları Cumhurbaşkanı yürütür.

## **10.7 Artan/Azalan ve Çıkarılan İmalatlar Hakkında Makale**

4734 Sayılı kanun ve ilgili mevzuatına göre sözleşmeye bağlanmış yapım işlerinde, YİĞŞ'nin 12'nci maddesinin 4'üncü fıkrasında ve 21'inci maddesinde belirtilen hallerde iş artış ve azalışları olabilmektedir. Artış ve azalışın hangi koşullarda yapılabileceği önemli bir husus olduğu için mevzuatta açıkça belirtilmiştir. Artan, azalan ve vazgeçilen imalatların (iş grubu/iş kalemi) birim fiyatlarının nasıl tespit edileceği de ilgili mevzuatta bulunduğu halde farklı uygulamalar olabilmektedir. Buna bağlı olarak artan, azalan ve vazgeçilen imalatların fiyatlarının tespitinden sonraki sorun ise bunların hakedişe konulma şeklidir.

Bu yazıda sorunu incelemeye çalışacağız.

Başlamadan önce bir hususu hatırlatmakta yarar var: Fiyat farkı verilen işlerde belirlenen yeni birim fiyat, uygulama ayı fiyat farkı katsayısına ( $P_n$ ) bölünerek kullanılmalıdır. Bakınız Yapım İşleri Fiyat Farkı Kararnamesi Madde-6'nın 8. fıkrası:

(8) Sözleşmede birim fiyatı bulunmayan ve Yapım İşleri Genel Şartnamesine göre sözleşme yılı fiyatı tespit edilemeyen iş kalemi için yeni birim fiyat yapılması halinde, bu fiyat, uygulama ayının rayiçlerine ve şartlarına göre tespit edilir. Belirlenen bu yeni birim fiyat, uygulama ayı fiyat farkı katsayısına ( $P_n$ ) bölünerek iş kaleminin sözleşme yılı birim fiyatı tespit edilir ve fiyat farkı hesabı bu fiyat esas alınarak yapılır.

### **Birim Fiyat Sözleşme İle Yürütülen Yapım İşlerinde Durum**

Birim fiyat sözleşme ile yürütülen yapım işlerinde çözüm basittir. Birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işleri sözleşmelerinde sözleşme bedelinin %20'sine kadar iş artışı yapılabilir. Bu artışlar sözleşmede tanımlanmış iş kalemlerinin artışından/azalışından kaynaklanıyorsa artan/azalan/vazgeçilen miktarları gösterip hesaplanan bir mukayeseli sonrası alınan olurla işlem sürdürülür. Yeni giren iş kalemlerinin birim fiyatları için YİGŞ'nin 22. Maddesindeki esaslardan yararlanır.

Birim fiyat sözleşme ile yürütülen yapım işlerinde artan/azalan/vazgeçilen imalatların hakedişe konulması için ilave bir işleme gerek yoktur. Zaten iş kalemi bazında miktar girerek yapılan işlerin tutarı hesaplandığından mevcut hakediş metodunun sürdürülmesi yeterlidir.

### **Anahtar Teslimi Götürü Bedel Sözleşme İle Yürütülen Yapım İşlerinde Durum**

#### **İlave İşlerin Fiyatlarının Tespiti**

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşme ile yürütülen yapım işlerinde artan/azalan/vazgeçilen imalatların birim fiyatlarının belirlenme şeklinin, yukarıda anlatılan esaslardan bir farkı yoktur. Ancak uygulamada bu tür imalatların birim fiyatlarının sözleşmedeki porsantajdan (yüzdelerden) yararlanılarak hesaplandığı yanlış bir yöntem de rastlanabilmektedir.

İlgili mevzuat incelendiğinde anlaşılacağı gibi; 4735 sayılı Kanun ve ilgili sözleşmelerin hükümleri uyarınca; anahtar teslimi götürü bedel teklif alınan ihalelerde, istekliler işin tamamı için teklif vermektedirler. Sözleşme de işin tamamı için yapılmaktadır. İşlerin bedellerinin ödenmesinde yüklenicilerin teklif ettikleri toplam bedel esas alınmaktadır. İlerleme yüzdeleri (porsantaj) işin yapılmasına ilişkin bir dayanak değil, sadece proje ve mahal listelerine dayalı olarak hangi imalat seviyesinde sözleşme bedelinin hangi oranında ödeme yapılacağını gösteren listelerdir ve birim fiyat niteliği taşımamaktadır. Bu nedenle vazgeçilen/artan/azalan iş kalemlerine ait birim fiyatların ilerleme yüzdelerinden (porsantajlardan) hareketle tespit edilemeyeceği açıktır. Aynı konuda Yüksek Fen Kurulu'na yapılmış başvurular hakkında alınmış kararlar vardır:

[Örnek karar için bakınız YFK Karar No: 2011/5, Karar Tarihi: 23. 03. 2011](#)

Yukarıdaki incelemelerimizden anlaşılın, vazgeçilen/artan/azalan iş kalemlerine ait birim fiyatların sözleşmedeki yüzdelerden tamamen bağımsız olarak ve YİGŞ'nin 22'nci maddesindeki esaslara göre belirlenmesi gerektiğidir.

### **İlave İşlerin Hakedişe Konulması**

YİGŞ'nin 22'nci maddesinin ilk fıkrasındaki ifadenin şu bölümüne dikkat edilmelidir: "... ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkrada belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir."

Kısaca anahtar teslim götürü bedel sözleşmeli bir iş de olsa vazgeçilen/artan/azalan iş kalemlerine ait ödemeler (veya kesintiler) ilerleme yüzdelerine göre değil yeni birim fiyatlar üzerinden yapılmalıdır. Buradan anlaşılacağı gibi birim fiyatı ilerleme yüzdesinden tamamen bağımsız olarak tespit edilmiş bir iş kalemi/grubu'nun hakedişe aynı kalemle (sözleşmedeki ilerleme yüzdeleri gibi) girmesi mümkün değildir. Çünkü aynı iş kalemi/grubu gibi görünse bile ana sözleşme kapsamında yapılan işler ana sözleşmedeki ilerleme yüzdelerden hesaplandığı halde vazgeçilen/artan/azalan kısmı hakedişe anlaşma birim fiyatları üzerinden girmelidir. Bunun anlamı şudur: vazgeçilen/artan/azalan imalatlar için onay alınıp ek sözleşme yapıldığında hakediş ödemelerine esas olmak üzere yeni ilerleme yüzdeleri belirlenip ek sözleşmede belirtilmelidir.

Adı geçen imalatlar yeni birim fiyatlar üzerinden (ve dolayısıyla yeni ilerleme yüzdelerine göre) yükleniciye ödeneceğine (kesileceğine) göre bunların hakediş standart formlarında aynı iş kalemine (aynı satıra) girilmesi karışıklığa yol açabileceği gibi doğru da değildir.

ATGB İşlerde %10 İş Artışı onayı alınan işlerin hakedişe sokulması iki türlü olabilir (önerdiğimiz birinci seçenektir):

1-Artan ya da azalan iş kalemlerini, yeni bir (veya daha fazla) iş grubu açarak göstermek,

2-Artan ya da azalan iş kalemlerini, ait oldukları iş kalemlerinin altında yeni bir satır olarak göstermek,

### **Karma Sözleşme İle Yürütülen Yapım İşlerinde Durum**

Bu tür karma işlerde yapılması gereken iş yukarıda anlatılan esasların işin ilgili kısımlarına ayrı ayrı uygulanmasından ibarettir.

Ayrıca bakınız:

[Yapım İşleri Genel Şartnamesi](#)

## 10.8 KİK Genel Tebliği

### KAMU İHALE GENEL TEBLİĞİ

#### BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

#### BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Dayanak

##### Madde 1- Amaç ve kapsam

1.1. Bu Tebliğin amacı, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun uygulanmasında karşılaşılan tereddütlere açıklık getirilmesi ve bu hususlarda uyulması gerekli esasların belirlenmesidir.

##### Madde 2- Dayanak

2.1. Bu Tebliğ, 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

#### İKİNCİ BÖLÜM 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu

##### Madde 3- 4734 sayılı Kanunun kapsamı

##### 3.1. İdarelerin kamu kaynağı kullanımını gerektirmeyen işleri

3.1.1. Kamu harcaması yapılmasını gerektirmeyen ve bütçeden ödenek kullanımı söz konusu olmayan kat ve/veya arsa karşılığı yapım işleri 4734 sayılı Kanun kapsamında yer almamaktadır.

3.1.2. Kamu kaynağı kullanılmayan, bedeli okul idaresi tarafından ödenmeyen ve sadece talep edenlerin faydalandığı öğrenci taşıma hizmeti ve yemek hizmeti alımları, 4734 sayılı Kanun kapsamında yer almamaktadır.

3.1.3. İdarelere Kanun kapsamı dışındaki kişilerin tasarrufunda bulunan kaynaklardan yapılacak şartlı bağışlarda, bağış şartlarının 4734 sayılı Kanunun uygulanmasını olanaksız hale getirmesi halinde, söz konusu bağış miktarı ile sınırlı olarak yapılacak alımlar, Kanun kapsamında bulunmamaktadır.

##### 3.2. İdareler arası kaynak aktarımları

3.2.1. 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre kapsamdaki idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri bu Kanun hükümlerine göre gerçekleştirilir. Dolayısıyla Kanun kapsamındaki bir idare tarafından yine Kanun kapsamındaki başka bir idareye aktarılacak kaynaklar da 4734 sayılı Kanun hükümlerine göre kullanılacaktır.

3.2.2. Bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, vakıflar, dernekler veya özel kuruluşların tanıtım projeleri için Başbakanlık Tanıtma Fonundan tahsis edilen kaynakların anılan kuruluşlarca kullanılmasında aktarılan kaynağı kullanacak olan kurum ve kuruluşların 4734 sayılı Kanun kapsamında olup olmadığına göre değerlendirme yapılması gerekmektedir. Başbakanlık Tanıtma Fonu Kurulu Başkanlığı tarafından 4734 sayılı Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşlara ak-

tarılan kaynaktan karşılanacak mal veya hizmet alımları ile yapım işleri ihaleleri 4734 sayılı Kanun hükümlerine göre yürütülecek olup, Başbakanlık Tanıtma Fonu Kurulu Başkanlığı tarafından 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunmayan bir kuruluşa aktarılan ve ilgili kamu kuruluşu veya Tanıtma Fonu Genel Sekreterliği sorumluluğunda yürütülecek projelere ilişkin kaynağın ise 4734 sayılı Kanun hükümlerine göre kullanılması zorunluluğu bulunmamaktadır.

### **3.3. İdarelerin kendilerine bağlı döner sermayelerden yapacakları alımlar**

İdareler kendi bünyelerinde kurulmuş birimleri niteliğinde bulunan ve ayrı bir tüzel kişiliğe sahip olmayan döner sermaye işletmelerinden, bu işletmelerin faaliyet konuları ile sınırlı olmak kaydıyla, ürettikleri mal ve hizmetleri 4734 sayılı Kanunla öngörülen ihale usullerine tabi olmadan temin edebileceklerdir. İdarelerin kendilerine bağlı olan ve ayrı bir tüzel kişiliği bulunan döner sermaye işletmelerinin ürettikleri mal ve hizmetleri ise ancak, anılan Kanunda belirtilen hükümlere uygun olarak temin etmeleri mümkün bulunmaktadır.

### **3.4. İdarelerin bankalar aracılığı ile yapacakları fatura tahsilat işleri**

Mevzuatı uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarınca sunulan mal ve hizmetlere karşılık düzenlenen faturaların bankalar aracılığıyla tahsil edilmesinde, idare bütçesinden harcama yapılmasını gerektirmeyen hallerde, bu aracılık hizmetinin 4734 sayılı Kanun kapsamında ihale edilmesi mümkün bulunmamaktadır. Bu itibarla; mevzuatları uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarınca sunulan elektrik, su, doğalgaz, telefon ve benzeri hizmetler karşılığında aboneler adına düzenlenen faturaların idare adına bankalar tarafından tahsil edilmesi işi, kamu yararı ve menfaatleri korunmak ve yürürlükteki mevzuat çerçevesinde protokol/sözleşme düzenlenmek suretiyle 4734 sayılı Kanun hükümleri dışında gerçekleştirilebilecektir.

## **Madde 4- İstisnalar**

### **4.1. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (e) bendi**

4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (e) bendi 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunla değiştirilmiş olup, Devlet Malzeme Ofisinden yapılacak mal ve hizmet alımları hariç bu bent kapsamında yapılacak mal ve hizmet alımlarına ilişkin esas ve usulleri belirleyen yönetmelik Kamu İhale Kurumu (Kurum) tarafından 24/04/2009 tarihli ve 27209 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. İdarelerin bu bent kapsamında yapacakları mal ve hizmet alımlarını anılan Yönetmelik hükümlerine göre gerçekleştirmeleri gerekmektedir.

### **4.2. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (f) bendi**

**4.2.1.** 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (f) bendi 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunla değiştirilmiş olup, bu bent kapsamında yapılacak alımlar Kanunun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından Kurumun uygun görüşü alınarak belirlenecek esas ve usullere göre gerçekleştirilecektir.

**4.2.2.** Ulusal araştırma-geliştirme kurumlarının yürüttüğü ve desteklediği araştırma-geliştirme projeleri için gerekli olan mal ve hizmet alımları, anılan kurumlar tarafından hazırlanarak Kurumun uygun görüşü alındıktan sonra yürürlüğe konulacak esas ve usullere göre yürütülecektir.

**4.2.3.** Finansmanının tamamı Kanun kapsamındaki bir veya birden fazla idare tarafından karşılanan ve elde edilen sonuçların bu idare veya idareler tarafından sadece kendi faaliyetlerinin yürütülmesinde faydalandığı araştırma ve geliştirme hizmeti alımları hariç, her türlü araştırma ve geliştirme hizmeti alımlarına ilişkin esas ve usuller, bakanlıkları tarafından bağlı ve ilgili idareler için ortak olarak, ilişkili kurum ve kuruluşlar ile bağlı veya ilgili olduğu bir bakanlık bulunmayan idare-



erin ise kendileri tarafından hazırlanmak suretiyle doğrudan Kuruma gönderilerek Kurumun uygun görüşü alındıktan sonra yürürlüğe konulacaktır.

**4.2.4. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./1. md.)** 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (f) bendinde belirtilen ulusal araştırma ve geliştirme kurumlarının; ulusal alanda ve münhasıran araştırma geliştirme faaliyetleri yürütmek amacı ile kanunla kurulan kurumlar ve yükseköğretim kurumları ile bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan kurumlar olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

**4.3. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendi**

**4.3.1.** 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendine göre; aynı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde sayılan kuruluşların, ticari ve sınav faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli (2/1/2009-31/1/2010 tarihleri arasında geçerli olmak üzere) 5.072.080 TL'yi aşmayan mal veya hizmet alımları, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tâbi değildir.

**4.3.2.** Kanunda belirtilen idarelerce, 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendine ilişkin olarak, Kuruma yapılacak istisna başvurularının değerlendirmeye alınabilmesi için söz konusu başvuruların aşağıda belirtilen şekilde yapılması gerekmektedir:

**4.3.2.1.** 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (d) bendinde belirtilen kuruluşlar ile enerji, su ulaştırma ve telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren teşebbüs işletme ve şirketler istisna talebinde bulunabileceklerinden, başvuruda bulunacak idarelerin anılan madde kapsamında olduğunu tevsik eden belgeleri (ana statü, ana sözleşme v.b.) taleplerinin ekinde sunmaları gerekmektedir.

**4.3.2.2.** (4.3.1.) maddesinde belirtilen idarelerin; kuruluşlarına ilişkin mevzuatına dayalı olarak görevleri ve faaliyet alanları da dahil olmak üzere ticari ve sınav faaliyetleri açık şekilde belirtilecektir.

**4.3.2.3.** İdarelerin söz konusu ticari ve sınav faaliyetleri çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları mal veya hizmet alımları ana başlıklar altında toplanmak suretiyle, ekli örneğe (Ek-O.1) uygun olarak hazırlanacak formlarda belirtilecek, bu formların her sayfası idarelerin yetkili kişileri tarafından imzalanarak onaylanacaktır. Söz konusu talep formları ayrıca Word veya Excel dosyası halinde diskette veya CD ortamında gönderilecektir.

**4.3.2.4.** Yıllık işletme bütçesi, kapasite raporu gibi yukarıda belirtilen hususları tevsik edici belgelerin de taleplerle birlikte gönderilmesi gerekmektedir.

**4.3.2.5.** İstisna taleplerinde yer verilecek mal ve hizmetlerin, bu idarelerin ticari ve sınav faaliyetleri çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini kapsamında, makine-teçhizat, ilk madde ve malzeme (ilk madde, yardımcı madde, ana malzeme, diğer işletme malzemesi ve bunlara ilişkin yedekler) ve dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler gibi doğrudan üretim süreci ile ilgili mal alımları ve hizmet alımları ile sınırlı tutulması, ana faaliyetin bizzat kendisi olan nihai mal ve hizmetler için başvuruda bulunulmaması, üretim süreci ile ilgili olmayan ve bu idarelerin dışındaki diğer idarelerce de ihtiyaç duyulan, üretimle dolaylı ilişkilendirilebilecek ve/veya genel nitelikteki mal ve hizmet alımlarına taleplerde yer verilmesi gerekmektedir.

**4.3.2.6.** Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendinde sadece ticari ve sınav faaliyetler çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlere yönelik ihtiyaçların temini için

yapılacak mal veya hizmet alımlarına ilişkin istisna hükümleri düzenlendiğinden, Kuruma yapılacak başvurularda yapım işlerine yer verilmemesi gerekmektedir. Bazı başvurularda doğrudan yapım işi için istisna talep edilmemekle birlikte, yapım işi kapsamında kullanılacak mal kalemleri ile yapım işi için gerekli işçilik/taşeron vb. hizmetlere istisna talep edildiği görülmektedir. İstisna taleplerinde bu tür mal ve hizmet kalemlerine birlikte yer verilmesi halinde; Kanuna aykırı olarak yapım niteliğindeki işlerin de istisna kapsamında gerçekleştirilmesi sonucunu doğuracağından, Kuruma yapılacak başvurularda bu nitelikteki taleplere yer verilmemesi gerekmektedir.

**4.3.3.** İdarelerin bu bent kapsamında gerçekleştirecekleri ve yıllık planlama yapılabilen (yıl boyunca alınması gereken) mal ve hizmet alımlarına ilişkin değerlendirme, bu mal ve hizmetlerin yıllık toplam yaklaşık maliyeti dikkate alınarak yapılacak ve bu çerçevede söz konusu alımların anılan bent kapsamında yapılıp yapılmayacağına karar verilecektir. Dolayısıyla planlanabilen yıllık ihtiyaçların bu bent kapsamında gerçekleştirmek amacıyla bölünmesi Kanuna açık aykırılık oluşturacaktır.

**4.3.4.** Yaklaşık maliyeti 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki parasal limitin altında olduğu için anılan Kanuna tabi olmadan yapılan bir mal ve hizmet temininde sözleşme bedeli bu limiti aşarsa işlem iptal edilecek ve yaklaşık maliyet yeniden değerlendirilerek bu değerlendirme sonucunda hesaplanan yeni yaklaşık maliyet tutarına göre istisna kapsamında veya anılan Kanun kapsamında işlem yapılacaktır. Yeniden hesaplanan yaklaşık maliyete göre tekrar istisna kapsamında işlem yapılmış ve yine sözleşme bedeli Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki parasal limiti aşmışsa işlem tekrar iptal edilecektir.

**4.3.5.** 4964 sayılı Kanunun, 4734 sayılı Kanuna eklenemeyen Geçici 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında; "... 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki istisna hükmünden yararlanan kuruluşların sözleşme altında yüklenici oldukları yapım işi alımları da on yıl süreyle aynı bentte öngörülen istisna hükümlerine tabidir." hükmü bulunmaktadır. Bu çerçevede;

**4.3.5.1.** 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki istisna hükmünden yararlanan kuruluşlar, sözleşme altında yüklenicisi oldukları yapım işini gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan her türlü mal ve hizmet alımları ve söz konusu işin bir kısmının alt yükleniciye yaptırılması ile sınırlı olarak 4964 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesindeki hükümden yararlanabileceklerdir.

**4.3.5.2.** 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunan ve anılan maddede belirtilen kuruluşların yüklenici sıfatıyla üstlendikleri yapım işlerine ilişkin yapım işi alımlarından, sadece üstlenilen işin ifası için alım yapılmasının anlaşılması gerekmektedir.

**4.3.5.3.** Anılan kuruluşların; 4735 sayılı Kanun kapsamında sözleşmeye bağlanıp yüklenicisi oldukları yapım işlerinin tutarı, 3 üncü maddenin (g) bendinde belirtilen parasal limitin altında olsa bile işin tamamının alt yüklenicilere yaptırılması mümkün bulunmamaktadır.

**4.3.5.4.** Söz konusu kuruluşların sözleşme altında yüklenici oldukları yapım işinin gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duydukları yapım işi alımlarının on yıl süreyle aynı bentte öngörülen istisna hükümlerine tabi olduğu dikkate alındığında, bu sürenin, 4964 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 15/8/2003 tarihinden itibaren hesaplanması gerekmekte olup, bu çerçevede söz konusu hükme tabi kuruluşlar bakımından; anılan Kanunun yürürlük tarihinden önce yüklenici olarak üstlendikleri yapım işleri için de bu hükmün 15/8/2003 tarihinden itibaren uygulanması gerekmektedir. Kanunda öngörülen on yıllık sürenin 15/8/2013 tarihinde sona ereceği dikkate alındığında, bu tarihten önce yüklenici olarak üstlenilen işler bakımından bu hükmün uygulanması belirtilen tarihte sona erecek olup, madde kapsamında yapılacak yapım işi alımlarının, bu tarihten sonrasını da kapsayacak şekilde gerçekleştirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

**4.3.5.5.** Bu kapsamda gerçekleştirilecek yapım işi alımları, 3 üncü maddenin (g) bendinde belirtilen limite tabi olduğundan, iş artışı yoluyla bu limitin aşılması mümkün bulunmamaktadır.

**4.3.5.6.** Söz konusu alımların, esas sözleşmede yer alan alt yüklenici ile ilgili hükümlerin uygulanmasını engellemeyecek şekilde, söz konusu kuruluşun ilgili mevzuatında öngörülen alım yöntemleri çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

**4.3.5.7.** Söz konusu idarelerce, anılan istisna hükmü çerçevesinde gerçekleştirilecek yapım işi alımlarına ilişkin olarak uygun görüş için Kuruma başvurulmasına gerek bulunmamakta olup, anılan istisna kapsamında yapılacak yapım işi alımlarının sözleşme altında yüklenici oldukları yapım işi alımları ile sınırlı tutulmasındaki sorumluluk idarelere aittir.

## **Madde 5-İhale yetkilisi ve ihale komisyonu**

**5.1.** 4734 sayılı Kanunun “Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesinde “ihale yetkilisi”; idarenin, ihale ve harcama yapma yetki ve sorumluluğuna sahip kişi veya kurulları ile usulüne uygun olarak yetki devri yapılmış görevlileri olarak belirlenmiştir. İdarelerin bu yetkilere sahip kişi, kurul veya görevlileri ise, kendi mevzuatlarında belirlenmektedir. Bu nedenle, idarenin tabi olduğu mevzuat çerçevesinde, ihale yetkilisinin idarelerce belirlenmesi gerekmektedir.

**5.2.** İhale komisyonunun eksiksiz olarak ihaleyi sonuçlandırabilmesi için idarece yeterli sayıda yedek üyenin belirlenmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, yedek üyeler tespit edilirken ihale konusu işin uzmanları ile muhasebe veya mali işlerden sorumlu personel yerine geçecek yedek üyeler mutlaka belirlenmelidir.

**5.3.** Yedek üyelerin asıl üyelerin taşınması gereken özellikleri haiz olması gerekir. Bir makamdaki görevi nedeniyle ihale komisyonunda görevlendirilen kişinin o görevinden herhangi bir şekilde ayrılması sonucu komisyon üyeliğinden de ayrılmak zorunda kalması halinde ayrılan personelin yerine atanan kişi değil, o asıl üyenin yedeği ile ihaleye devam edilmesi ve herhangi bir nedenle asıl üyenin yerine geçen yedek üyenin geçerli mazeret durumları hariç ihale sonuçlanıncaya kadar komisyon üyeliğine devam etmesi gerekmektedir.

**5.4.** İhale komisyonlarının idare personelinden oluşturulması gerekmekte olup, ihaleyi yapan idarede yeterli sayı veya nitelikte personel bulunmaması halinde bu Kanun kapsamındaki idarelerden komisyona üye alınabilecektir.

**5.5.** Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 19 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca bu Yönetmelik kapsamında yapılan ihalelerde, ihale komisyonunun muhasebe ve mali işlerden sorumlu personeli dışındaki diğer üyelerinin ihale konusu işin uzmanı olması zorunludur.

**5.6.** Çerçeve anlaşma ihalesini yapmak amacıyla yukarıdaki hükümlere göre kurulan ihale komisyonunun görevi çerçeve anlaşmanın imzalanması ile sona erer. Çerçeve anlaşma imzalanan isteklilerin on iki ayda bir yeterliklerinin devam ettiğine dair belgelerin değerlendirilmesi, aynı komisyonun yeniden görevlendirilmesiyle yapılabileceği gibi, yeni bir ihale komisyonu kurularak da yapılabilir. Münferit sözleşme yapmak için verilen teklifler idarece, tek sayıda olmak üzere en az üç kişiden oluşturulacak ayrı bir ihale komisyonu tarafından değerlendirilir. Bu komisyon üyelerinin işin uzmanı olması şartı aranmaz. Her bir münferit sözleşme yapmak için komisyon kurulabileceği gibi, aynı komisyon birden fazla münferit sözleşme yapmak için de görevlendirilebilir.

**5.7.** İhaleyi gerçekleştiren ihale komisyonu üyeleri söz konusu ihaleye ilişkin olarak yapılan sözleşme sonucunda teslim edilecek mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin muayene ve kabul komisyonunda veya kontrol teşkilatında görev alabilir. Ancak yapılan bir sözleşme ile ilgili

olarak kontrol teşkilatında yer alan görevliler, sözleşme sonucunda hizmet alımları ve yapım işleriyle ilgili muayene ve kabul komisyonunda görev alamazlar.

**5.8.** İhale yetkilisi, ihale komisyonunda görev alamaz. Kurulların ihale yetkilisi olduğu durumlarda da kurul üyeleri ihale komisyon üyesi olamazlar.

**5.9.** İhale komisyonu başkan ve üyeleri çekimser oy kullanamazlar ve verdikleri oy ve kararlardan sorumludurlar. Bu nedenle, çoğunluk görüşüne katılmayanların karşı oylarını ve gerekçesini komisyon kararına yazarak imzalamaları gerekmektedir. İhale komisyonunun eksiksiz toplanıp karar vermesi gerektiğinden, eksik üye ile ihale komisyon kararı alınmaz.

**5.10.** İhale işlem dosyasının birer örneği, ilan veya davet tarihini izleyen üç gün içinde idare tarafından ihale komisyonunun asıl üyelerine verilir. İdare tarafından gerek görüldüğü takdirde, yedek üyelere de ihale işlem dosyasının birer örneği verilebilir. Yedek üyenin asıl üyenin yerine ihale komisyonunda görev alması halinde ise ihale işlem dosyasının bir örneğinin yedek üyeye verilmesi zorunludur.

## **Madde 6- Eşik değerler ve 4734 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin uygulanması**

### **6.1. İdarelerin tabi oldukları eşik değerler**

**6.1.1.** 4734 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde mal ve hizmet alımları için genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin tabi oldukları eşik değerler ile Kanun kapsamındaki diğer idarelerin tabi oldukları eşik değerler birbirinden farklı olarak belirlenmiştir. Ancak, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile yeni bir bütçe sınıflandırılması yapılmıştır. Ayrıca 5018 sayılı Kanunda değişiklik yapan 5436 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin son fıkrasında “İlgili mevzuatında gerekli düzenleme yapılmaya kadar, mevzuatta katma bütçeli idarelere yapılan atıflar, katma bütçeli idare iken 5018 sayılı Kanunla özel bütçeli idareler kapsamına alınan kamu idareleri bakımından, ilgisine göre bu idarelere yapılmış sayılır” hükmüne de yer verilmiştir. Bu çerçevede, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerden 5018 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olanlar, daha önce tabi oldukları eşik değerlere tabi olmaya devam edeceklerdir. 5018 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra kurulmuş olan idareler ise bütçe sınıflandırması bakımından aynı statüye sahip diğer idarelerin tabi oldukları eşik değerleri uygulayacaklardır.

**6.1.2.** Genel bütçeye dahil daireler ile özel bütçeli idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlar tarafından yapılacak mal ve hizmet alımlarında, tüzel kişilikleri olmamakla beraber Kanunun 2 nci maddesinin (a) bendinde ayrı bir idare olarak sayılması ve bütçesinin farklı olması nedeniyle 4734 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (b) bendinde belirtilen eşik değere tabi olacaktır.

### **6.2. 4734 Sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin uygulanması**

#### **6.2.1. Yerli istekli**

**6.2.1.1.** İhale Uygulama Yönetmeliklerinin yerli istekliyi düzenleyen ilgili maddeleri gereğince, gerçek kişinin yerli istekli olduğu başvuru veya teklif mektubunda yer alan T.C. kimlik numarasından anlaşılacağından, tüzel kişilerin ise başvuru veya teklif kapsamında sundukları belgeler üzerinden değerlendirileceğinden, idarelerce, başvuru veya teklif kapsamında yerli istekli olduğuna ilişkin başka bir belge istenmeyecektir.

**6.2.1.2.** Tüzel kişilerin yerli istekli olmaları için, Türk kanunlarına göre kurulmuş olmaları gerekmektedir. Bu çerçevede, sadece yerli isteklilerin katılmasının öngörüldüğü veya yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanacak ihalelerde idari **(Değişik ibare: 20/06/2021-31517**

**R.G./1. md., yürürlük: 19/08/2021)** şartnamelerde yer alan “yönetimindeki görevliler ile ilgisine göre, ortaklar ve ortaklık oranlarına (halka arz edilen hisseler hariç)/üyelerine/kurucularına ilişkin bilgiler” hükmü uyarınca, tüzel kişiliğin yerli istekli olup olmadığına ilişkin tereddüt bulunması halinde bu hususun ayrıca belgelendirilmesi bilgi eksikliğinin tamamlattırılması kapsamında istenecektir.

**6.2.1.3. (Ek: 16/8/2014-29090 R.G./1. md.)** Serbest bölgelerde faaliyet gösteren Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler ile Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişilik niteliğini haiz aday ve istekliler, 4734 sayılı Kanunun 4 üncü maddesindeki yerli istekli tanımı gereğince yerli istekli kabul edilecektir.

**6.2.2. Yerli malı belgesi (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 2. md.; Değişik: 16/8/2014-29090 R.G./1.md.)**

**6.2.2.1.** İstekli tarafından teklif ettiği malın yerli malı olduğu, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun olarak düzenlenen yerli malı belgesi ile belgelendirilir.

**6.2.3. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 3. md.; Mülga madde: 16/8/2014-29090 R.G./ 1. md.)**

**6.2.4.(Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 4. md.; Mülga madde: 16/8/2014-29090 R.G./ 1. md.)**

**6.2.5.-(Değişik : 20/4/2011-27911 R.G./ 5. md.; Mülga madde: 16/8/2014-29090 R.G./ 1. md.)**

#### **Madde 7- Yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler**

**7.1.** 4734 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasına 5812 sayılı Kanunla eklenen ikinci cümlede; “ön yeterlik ilanında ve dokümanında belirtilmek kaydıyla; yeterlikleri tespit edilenler arasından dokümanda belirtilen kriterlere göre sıralanarak listeye alınan belli sayıda istekli veya yeterli bulunan isteklilerin tamamı teklif vermeye davet edilebilir” denilmektedir. Buna göre idarelerin, belli istekliler arasında ihale usulüyle yapılacak ihalelerde, yeterliği tespit edilenler arasından belli sayıda isteklinin davet edilmesini öngördükleri durumlarda, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler” başlıklı maddesinde yapılan düzenlemeler doğrultusunda ön yeterlik dokümanında; asgari yeterlik kriterleri ile beşten az olmamak üzere teklif vermeye davet edilecek aday sayısı ve sıralama kriterleri ile puanlama yöntemine yer vermeleri zorunludur. Sıralama kriterleri, ilgili İhale Uygulama Yönetmeliğinde düzenlenen ekonomik ve mali yeterlik kriterleri ile mesleki ve teknik yeterlik kriterleri arasından idarelerce belirlenecektir. Yapım işleri ihalelerinde ise puanlama kriterleri, tip ön yeterlik şartnamesinin puanlama kriterleri başlıklı (7.9.) maddesine uygun olarak idarelerce düzenlenecektir.

**7.2.** Hizmet alımı ihalelerinde, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği uyarınca istenilmesi zorunlu olan yeterlik belgeleri dışındaki ekonomik ve mali yeterlik kriterleri ile mesleki ve teknik yeterlik kriterlerine ilişkin belgelerden idarelerce uygun görülenlerin, dokümanda öngörülen puanlamanın gerektirdiği sıralama kriterleri çerçevesinde ön yeterlik şartnamesinde yer alması zorunludur. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin “Yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler” başlıklı 28 inci maddesinin üçüncü fıkrasında “idarelerin, belli istekliler arasında ihale usulüyle yapılacak ihalelerde, yeterliği tespit edilenler arasından belli sayıda isteklinin davet edilmesini öngördükleri durumlarda puanlama ve değerlendirmenin yüz tam puan üzerinden aşağıdaki esaslara göre yapılacağı;

a) Ekonomik ve mali yeterlik kriterlerine ilişkin puanların toplamının; asgari on, azami kırk puan olabileceği,

b) Mesleki ve teknik yeterlik kriterlerine ilişkin puanların toplamının; asgari altmış, azami doksan puan olabileceği,

c) Yeterlik kriterlerinden her birine en fazla yirmi beş puan verilebileceği”

hükme bağlanmıştır. **(Değişik cümle: 30/09/2020-31260 R.G./2. md.**

**Yürürlük:20/10/2020)** Ancak, anılan Yönetmeliğin “İstenecek belgeler” başlıklı 29 uncu maddesinin beşinci fıkrasında ilgili mevzuatı uyarınca taşıma yoluyla eğitime erişim kapsamında yapılan taşıma işleri ve sigortacılık hizmet alımları ile yaklaşık maliyeti Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının altında kalan hizmet alımı ihalelerinde ekonomik ve mali yeterlik belgelerinin istenemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, sigortacılık hizmet alımları ile yaklaşık maliyeti Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının altında kalan hizmet alımı ihalelerinin belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılması halinde, ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda herhangi bir liste oluşturulmaksızın yeterliği tespit edilen adayların tamamının teklif vermeye davet edilmesi zorunludur. **(Değişik cümle: 30/09/2020-31260 R.G./2. md. yürürlük:20/10/2020)** Taşıma yoluyla eğitime erişim kapsamında yapılan taşıma işlerinin ise niteliği itibarıyla belli istekliler arasında ihale usulü ile ihale edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

**7.3. İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler”** başlıklı maddelerinde, belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak ihaleler ve Kanununun 21 inci maddesinin (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılacak ihalelerde bankalardan temin edilecek belgeler, iş hacmini gösteren belgeler ve iş deneyimini gösteren belgelerde aranılacak yeterlik kriterlerinin parasal tutar olarak belirleneceği öngörülmüştür. İdareler bu düzenleme uyarınca, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin anılan yeterlik kriterlerini düzenleyen maddelerinde yer alan oranları göz önüne alarak söz konusu parasal tutarları belirleyeceklerdir. Belli istekliler arasında ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılan ihalelerde kısmi teklif verilmesine imkan tanınması durumunda; bankalardan temin edilecek belgelerdeki, iş hacmini gösteren belgelerdeki ve iş deneyimini gösteren belgelerdeki parasal tutarlar ise her bir kısım için ayrı ayrı düzenlenecektir. Bu düzenleme yapılırken anılan belgeler için ilgili İhale Uygulama Yönetmeliğinde öngörülen asgari ve azami oranlar dikkate alınmak suretiyle aynı yeterlik kriteri ile ilgili olarak bütün kısımlar için tek bir oranın tespit edilmesi ve bu oran üzerinden parasal tutarların belirlenmesi zorunludur.

**7.4. Açık ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine göre** yapılan ve kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerde; bankalardan temin edilecek belgeler, iş hacmini gösteren belgeler ve iş deneyimini gösteren belgelerdeki yeterlik kriterleri ile ilgili olarak İhale Uygulama Yönetmeliklerinde öngörülen asgari ve azami oranlar dikkate alınmak suretiyle, bütün kısımlar için aynı yeterlik kriterine ilişkin tek bir oranın tespit edilmesi zorunludur. Ancak tespit edilen oranın her bir kısım için ayrı ayrı gösterilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır.

**7.5. İlgili mevzuatı uyarınca gelecek yıllara yaygın olarak gerçekleştirilecek hizmet alımı** ihalelerinde, iş hacmi ile iş deneyimine ilişkin belgelerde aranılacak oranların, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin “İş hacmini gösteren belgeler” başlıklı 36 ncı ve “İş deneyimini gösteren belgeler” başlıklı 39 uncu madde hükümlerine göre belirlenmesi gerekmektedir.

**7.6. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 1.md.)** İhale uygulama yönetmeliklerinin “İş deneyimini gösteren belgeler” başlıklı maddelerinde; iş ortaklığında pilot ortağın ve diğer ortakların her

birinin istenen iş deneyim tutarını belli oranlarda sağlaması şartı getirilmiş olmakla birlikte, ihaleye katılan iş ortaklığının ortakları tarafından ortaklık oranları ve yapısı aynı olmak kaydıyla daha önce kurulmuş olan iş ortaklığının gerçekleştirdiği bir işten elde edilen iş deneyimini gösteren belgelerin sunulması halinde, bu şartın aranmayacağı da hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, uygulama yönetmeliklerinin “İş deneyim belgelerinin değerlendirilmesi” başlıklı bölümünün “Değerlendirmeye ilişkin esaslar” maddelerinde de; ihaleye katılan iş ortaklığının ortakları tarafından ortaklık oranları ve yapısı aynı olmak kaydıyla daha önce kurulmuş olan iş ortaklığının gerçekleştirdiği bir işten elde edilen iş deneyimini gösteren belgelerin sunulması halinde, iş ortaklığının iş deneyim tutarının ortakların hisse oranlarına bakılmaksızın belge tutarı esas alınarak hesaplanması öngörülmüştür.

Örneğin; tüzel kişi (A)’nın pilot ortak sıfatıyla % 60, tüzel kişi (B)’nin özel ortak sıfatıyla % 25 ve gerçek kişi (C)’nin ise yine özel ortak sıfatıyla % 15 oranında ortak olduğu (ABC) iş ortaklığı tarafından gerçekleştirilen bir işten dolayı 1/10/2008 tarihinde ilgili mevzuatı uyarınca (1.000.000 TL) tutarında iş deneyim belgesi düzenlenmiştir. 1.8.2011 tarihinde ilan edilen bir ihaleye teklif vermek üzere (A), (B) ve (C) yeniden bir araya gelerek (A)’nın pilot ortak sıfatıyla % 60, (B)’nin özel ortak sıfatıyla % 25 ve (C)’nin de özel ortak sıfatıyla % 15 oranında ortak olduğu (ABC) iş ortaklığını kurmuşlardır. Söz konusu iş ortaklığı tarafından verilen teklif kapsamında, 1/10/2008 tarihinde düzenlenen ve benzer işten elde edilmiş olan (1.000.000 TL) tutarıdaki iş deneyim belgesi sunulmuştur. Bu durumda, ihale komisyonu (ABC) iş ortaklığı tarafından sunulan iş deneyim belgesini inceleyecek ve iş deneyim belgesi sahibi iş ortaklığı ile ihaleye teklif veren iş ortaklığını oluşturan kişilerin (A,B,C), ortaklık oranlarının (A % 60, B % 25 ve C % 15) ve ortaklık sıfatlarının (A pilot ortak, B ve C özel ortak) aynı olması nedeniyle, iş deneyim tutarını her bir ortağın iş ortaklığındaki ortaklık oranına göre ayrı ayrı hesaplamayacak ve belge tutarı olan 1.000.000 TL’yi güncellemek suretiyle (ABC) iş ortaklığının iş deneyim tutarı olarak kabul edecektir.

### **Madde 8-Belgelerin sunuluş şekli**

**8.1.(Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./6. md.)**Belgelerin sunuluş şekline ilişkin düzenlemeler, Uygulama Yönetmelikleri ile tip şartnamelerin “Belgelerin sunuluş şekli” başlıklı maddelerinde yer almaktadır.

**8.1.1.(Ek:RG-20/4/2011-27911;Değişik ibare: 20/8/2011-28031 R.G./2 md.; Değişik madde: 25/01/2017-29959 R.G./1. md.)** İhaleye katılım ve yeterlik kriterlerine ilişkin belgelerin, EKAP üzerinden veya kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının internet sayfası üzerinden temin edilebilmesi (**Değişik ibare:16.03.2019-30716 R.G/1.md.; yürürlük:26.03.2019**)veya teyidinin yapılabilmesi durumunda, bu belgeler için belgelerin sunuluş şekline ilişkin şartlar aranmaz.

**8.1.2. (Ek:RG-20/4/2011-27911;Değişik ibare: 20/8/2011-28031 R.G./3 md.; Değişik madde: 25/01/2017-29959 R.G./1. md.)**İhale üzerinde bırakılan istekli tarafından sözleşme imzalanmadan önce sunulması gereken belgelerden, EKAP üzerinden veya kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının internet sayfası üzerinden temin edilebilen (**Değişik ibare:16.03.2019-30716 R.G/2.md.; yürürlük:26.03.2019**)veya teyidi yapılabilenler için de belgelerin sunuluş şekline ilişkin şartlar aranmaz.**(Ek cümle:16.03.2019-30716 R.G/2.md.; yürürlük:26.03.2019)**Sözleşme İmzalanmadan Önce Sunulacak Belgelerin Teyidine İlişkin Tablonun doldurularak sözleşme imzalanmadan önce idareye sunulması durumunda, söz konusu belgelere ilişkin değerlendirme, sunulan tabloda yer verilen bilgiler kullanılmak suretiyle EKAP veya kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kur-

ulaşlarının internet sayfası üzerinden ulaşılan bilgi ve/veya belgeler esas alınarak yapılır ve bu kapsamda başka bir belge istenmez.

**8.1.3.(Ek:RG-20/4/2011-27911;;Değişik ibare: 20/8/2011-28031 R.G./4 md.; Değişik madde: 25/01/2017-29959 R.G./1. md.)** Aday veya isteklilerce 8.1.1 ve 8.1.2 nci maddeler kapsamında sunulan belgelere ilişkin olarak gerekli görülmesi durumunda, ihale komisyonu veya idare, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından gerekli belge ve bilgileri isteyebilir.

**8.1.4.(Ek:RG-20/4/2011-27911; Değişik ibare: 20/8/2011-28031 R.G./ 4 md.; Mülga madde: 25/01/2017-29959 R.G./1. md.)**

**8.1.5.(Ek:RG-20/4/2011-27911;Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 5 md.; mülga madde: 25/01/2017-29959 R.G./1. md.) 8.2.** İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Belgelerin sunulmuş şekli” başlıklı maddesinde; Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesine taraf ülkelerde düzenlenen ve bu Sözleşmenin 1 inci maddesi kapsamında bulunan resmi belgelerin, “apostil tasdik şerhi” taşıması kaydıyla Türkiye Cumhuriyeti Konsoloslugu veya Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı tasdik işleminden muaf olduğu belirtilmiştir.

**8.2.1.** 27/7/1984 tarih ve 84/8373 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi, 16/9/1984 tarih ve 18517 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup, Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesine taraf devletler ile bu devletlerde tasdik şerhi vermeye yetkili makamların Listesi, Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı’nın internet sayfasında ([http://hcch.e-vis-ion.nl/index\\_en.php?act=states.listing](http://hcch.e-vis-ion.nl/index_en.php?act=states.listing)) yer almaktadır.

**8.2.2.** Anılan sözleşmenin 2 nci maddesi, sözleşmeye taraf akit devletlerin, sözleşmenin 1 inci maddesinde sayılan resmi belgelerden kendi ülkesinde kullanılacak olan belgeleri tasdik işleminden bağışık tutacağını hüküm altına almıştır. Bu sözleşmenin amaçları bakımından, tasdik işleminden, yalnız belgenin kullanıldığı ülkenin diploması veya konsolosluk memurları tarafından belgedeki imzanın doğruluğunun, belgeyi imzalayan kişinin hangi sıfatla imzaladığının veya gerekirse üzerindeki mühür veya damganın aslı ile aynı olduğunun teyit işleminin anlaşılacağı öngörülmüştür.

**8.2.3.** Uygulamada yabancı ülkelerden alınan bazı belgelerin, Türkiye’deki tasdik şerhi (apostil) vermeye yetkili makamlara onaylatılarak idarelere sunulduğu görülmüş olup, yukarıda anılan sözleşmeye aykırı olarak onaylanan bu belgeler geçerli sayılmayacaktır.

**8.2.4.** İdareler, ön yeterlik şartnamesinin veya idari şartnamenin düzenlenmesi sırasında ihale işlemlerinin etkin bir şekilde sürdürülebilmesi ve bürokratik işlemlerin azaltılması için yurtdışından temin edilmiş teknik doküman, kişisel beyan gibi resmi makamlarca düzenlenmeyen belgelerin tasdik işleminden muaf olduğuna ilişkin düzenlemeler yapabilirler.

**8.3.** İdareler, ön yeterlik şartnamesi veya idari şartnamenin “Tekliflerin dili” başlıklı maddesini ihale konusu alımın niteliğini göz önünde bulundurmak suretiyle uygun seçeneği esas alarak düzenleyeceklerdir. İdareler, teklifi oluşturan bütün belgeler ve ekleri ile diğer dokümanların Türkçe olacağı ve yabancı dilde düzenlenen belgelerin Türkçe tercümesi ile birlikte verilmesi halinde geçerli olacağına ilişkin bir düzenleme yapabilecekleri gibi, sadece belirli belgelerin yabancı dilde sunulmasına imkan verebilirler. İhale işlemlerinin etkin ve sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi ve hukuki sorunların yaşanmaması için yabancı dilde sunulmasına imkan verilen belgelerin teknik dokümanlar, kişisel beyanlar gibi belgelerle sınırlı tutulmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.



**8.4.** İhale dokümanında istenen ve (**Ek ibare:12/06/2015-29384 R.G./1. md.;mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G/1.md., yürürlük:23.06.2019**)serbest muhasebeci mali müşavir tarafından düzenlenerek ya da onaylanarak başvuru veya teklif kapsamında idareye sunulan belgelerde, 15/11/2002 tarihli ve 24937 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin Kaşe Kullanma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik çerçevesinde temin edilen özel kaşenin kullanılması gerekmektedir.

**8.5.(Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./2. md.)** İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Belgelerin sunulmuş şekli” başlıklı maddesinde, yabancı ülkelerde düzenlenen belgelerin “apostil tasdik şerhi” taşıması, “apostil tasdik şerhi” taşımayan belgelerin ise o ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti Konsoloslugu tarafından veya sırasıyla o ülkenin Türkiye’deki temsilciliği ile Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı tarafından tasdik edilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Bu kapsama giren belgelerin; düzenlendiği ülkedeki yetkili diğer mercilerce belgedeki imzanın doğruluğunun, belgeyi imzalayan kişinin hangi sıfatla imzaladığının ve varsa üzerindeki mühür veya damganın aslı ile aynı olduğunun teselsülen tasdik edilmiş olması ve apostil tasdik şerhinin veya o ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti Konsoloslugu tasdikinin ya da Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı tasdikinin bir önceki merciye ilişkin olması halinde de usulüne uygun olarak sunulduğu kabul edilecektir.

#### **Madde 9- Tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler**

**9.1. (Değişik: 30/09/2020-31260 R.G./3. md. yürürlük:20/10/2020)** İhale konusu işte kullanılacak tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmanın, fiyat dışı unsur olarak belirlenmemesi veya danışmanlık hizmet alımlarında yeterlik kriteri olarak aranmaması durumlarında aday veya isteklilerden başvuru veya teklifleri kapsamında (taahhütname, yapı araçları taahhütname, kira sözleşmesi vb.) herhangi bir belge sunmaları istenmez.

**9.2.** Yapım işi ihalelerinde, ihale konusu işin yürütülmesi için işyerinde bulundurulması öngörülen; tesis, makine, teçhizat ve ekipmana ilişkin bilgilere sözleşme tasarısında yer verilecektir.

#### **Madde 10- Bilanço ve eşdeğer belgeler ile iş hacmini gösteren belgeler**

**10.1. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 6 md.)** Bilanço ve eşdeğer belgelerin istenildiği ihalelerde, ihalenin yapıldığı yıldan önceki yıla ait yayımlanması zorunlu yıl sonu bilançosunun veya bilançonun gerekli görülen bölümlerinin yoksa bunlara eşdeğer belgelerin sunulması gereklidir.

**10.1.1. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 6 md.)** Aday veya isteklilerin ilgili mevzuatı gereğince bilançolarını yayımlatmaları zorunlu ise başvuru veya tekliflerinde bilançolarını veya bilançonun ilgili uygulama yönetmeliğinin “Bilanço veya eşdeğer belgeler” başlıklı maddesinde düzenlenen yeterlik kriterlerinin sağlandığını gösteren bölümlerini sunmaları zorunludur.

**10.1.2.(Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 6 md.)** İlgili mevzuatı gereğince bilançolarını yayımlatma zorunluluğu bulunmayan aday ve istekliler, eşdeğer belge kapsamında; bilançolarını veya bilançonun yukarıda belirtilen bölümlerini sunabilecekleri gibi, bunların yerine bilançoda aranan kriterlerin sağlandığını göstermek üzere (**Ek ibare:12/06/2015-29384 R.G./2. md.;mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G/2.md.,yürürlük:23.06.2019**))yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavirce standart forma uygun olarak düzenlenen belgeyi de sunabileceklerdir. Bu belgeler dışında, bilançoda aranan kriterlerin sağlandığını göstermek üzere sunulan hiçbir belge, eşdeğer belge olarak kabul edilmeyecektir.

**10.1.3.(Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 6 md.)** Aday veya isteklilerce sunulan Bilanço Bilgileri Tablosu'nun, ilgili uygulama yönetmeliğinin ekinde yer alan "Bilanço Bilgileri Tablosu Standart Formu" na uygun olarak ve anılan formda yapılan açıklamalar dikkate alınmak suretiyle düzenlenmesi gerekmektedir. Bu Tablonun, ihalenin ilk ilan veya davet tarihinden önce de düzenlenmesi mümkündür.

**10.2.** İş hacmini göstermek üzere aday veya isteklilerin başvuru veya teklifleri ile birlikte toplam ciroyu gösteren gelir tablosunu ya da **(Değişik ibare: 13.06.2019-30800 R.G/3.md.; yürürlük:23.06.2019)** ihale konusu iş ile ilgili ciroyu gösteren standart forma uygun belgeyi sunması zorunludur. Bu çerçevede, **(Ek ibare: 13.06.2019-30800 R.G/3.md.; yürürlük:23.06.2019)** idarece yalnızca yapım işleri cirosunu gösteren belgenin istendiği yapım işi ihaleleri hariç olmak üzere, iş ortaklığı olarak ihaleye katılan aday veya isteklinin her bir ortağının iş ortaklığındaki hissesi oranında iş hacmine ilişkin kriteri sağladığını göstermek üzere bu iki belgeden herhangi birini sunması mümkündür.

**10.3. (Mülga madde: 13.06.2019-30800 R.G/4.md.; yürürlük:23.06.2019)**

**10.4.** İlanı veya duyurusu **(Değişik ibare:04/03/2010-27511 R.G./ 1 md.)**1/5/2011 tarihinden önce yapılacak ihalelerde, bilanço veya eşdeğer belgelerdeki yeterlik kriterlerinde Uygulama Yönetmeliklerinin "İlanı veya duyurusu **(Değişik ibare:04/03/2010-27511 R.G./ 1 md.)** 1/5/2011 tarihinden önce yapılan ihalelerde bilanço veya eşdeğer belgelerdeki yeterlik kriterleri" başlıklı geçici maddelerindeki oranlar uygulanacaktır.

**10.5.** İlanı veya duyurusu **(Değişik ibare:04/03/2010-27511 R.G./ 1 md.)** 1/5/2011 tarihinden önce yapılacak ihalelerde, iş hacmini gösteren belgelerdeki yeterlik kriterlerinde Uygulama Yönetmeliklerinin "İlanı veya duyurusu **(Değişik ibare: 04/03/2010-27511 R.G./1 md.)** 1/5/2011 tarihinden önce yapılan ihalelerde iş hacmini gösteren belgelerdeki yeterlik kriterleri" başlıklı geçici maddelerindeki oranlar uygulanacaktır.

**10.6. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./4. md.)** İhale Uygulama Yönetmeliklerinde ihale veya son başvuru tarihi yılın ilk dört ayında olan ihalelerde bir önceki yıla ait belgelerini sunmayanların iki önceki yıla ait belgelerini sunabileceğine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. İlgili Yönetmeliklerde düzenlenen dört aylık süre, Kurumlar Vergisi Beyannamelerinin olağan şartlardaki verilme süreleri dikkate alınarak belirlenmiş olup, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamında vergi beyannamelerinin verilme sürelerinin uzatılması durumunda anılan Yönetmeliklerde belirlenen dört aylık süre de aynı sürelerde uzamış sayılır.

**Madde 10/A- (Mülga: 20/06/2021-31517 R.G./2 md., yürürlük: 19/08/2021)**

**Madde 11- (Değişik başlık: 16/03/2019-30716 R.G./ 3. md., geçerlilik:18/03/2020) Ortaklık durum belgesi ve ortaklık tespit belgesi**

**11.1.** İhaleye katılan tüzel kişinin, ilgili İhale Uygulama Yönetmeliğine göre ortağna ait iş deneyimini gösteren belgeyi sunması halinde, bu belgeyle birlikte **(Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./ 3. md., geçerlilik:18/03/2020)** ortaklık durum belgesi veya ortaklık tespit belgesinin de başvuru veya teklif kapsamında sunulması zorunludur.

**11.2. (Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./ 3. md., geçerlilik:18/03/2020)** Ortaklık durum belgesi veya ortaklık tespit belgesinin kimin tarafından düzenleneceği ve hangi durumlarda aday veya isteklilerce sunulmasının zorunlu olduğu hususlarına İhale Uygulama Yönetmeliklerinin "İş deneyimini gösteren belgeler" başlıklı maddesinde yer verilmiştir. Sunulacak belgenin

İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ekinde yer alan ilgili standart forma uygun şekilde ve ihalenin ilk ilan veya ihaleye davet tarihinden sonra (**Ek ibare:12/6/2015-29384 R.G./3. md.; mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G/5.md., yürürlük:23.06.2019**) YMM, SMMM ya da ticaret ve sanayi odası/ticaret odası bünyesinde bulunan (**Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./ 3. md., geçerlilik:18/03/2020**) ticaret sicili müdürlükleri tarafından düzenlenmiş olması zorunludur.

## **Madde 12- Deneyime ilişkin referans**

**12.1** İhale Uygulama Yönetmeliklerinde mesleki ve teknik yeterliğe ilişkin belgelerin taşınması gereken kriterler belirtilmiş olmakla birlikte, bazı ihalelerde bu düzenlemelerin aksine özellikle Avrupa Birliği üyesi ülkeler veya diğer bazı yabancı ülkeler gibi belirlemeler yapılarak bu ülkelerde iş yapıldığına dair referans getirilmesi zorunluluğu konulduğu görülmektedir. Kamu İhale Kurulunun konuyla ilgili uyuşmazlık kararlarında, iş deneyimini gösteren belgelerin yanı sıra referansın istenemeyeceği, bu tür koşul koymanın rekabeti engellediği açıkça belirtildiğinden, idarelerce; şartnamelerin düzenlenmesi sırasında referansın hiçbir şekilde yeterlik kriteri olarak belirlenemeyeceği hususunun dikkate alınması gerekmektedir.

## **Madde 13- İlanlara ilişkin hususlar**

### **13.1. İhale ve ön yeterlik ilanı**

#### **13.1.1. İlanın yapılış şekline ilişkin hususlar**

**13.1.1.1. (Değişik: 16/8/2014-29090 R.G./ 2. md.)**4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendine göre ilan edilecek ihaleler için ihale ile işin yapılacağı yerin farklı olduğu durumlarda, ihalenin ve işin yapılacağı yerde çıkan iki farklı gazetede birer defa olmak üzere toplam iki defa ilan yapılması yeterlidir. İhale ile işin yapılacağı yerin aynı olduğu durumlarda ise farklı gazetelerde olmak üzere toplam iki defa ilan yapılması yeterli olacaktır. Ayrıca işin yapılacağı yerin birden fazla olduğu durumlarda, işin yapılacağı her yerde ilan yapılma zorunluluğu bulunmayıp, işin ağırlıklı olarak yapılacağı bir yerde ilan yapılması yeterli olacaktır. Ancak idareler tarafından rekabeti sağlamak üzere işin yapılacağı birden fazla yerde de ilan yapılabilir.

**13.1.1.2.** İhale veya işin yapılacağı yerde gazete çıkmaması halinde ilân, aynı süreler içinde ilgili idare ile hükümet ve belediye binalarının ilân tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılır. İhale ve işin yapılacağı yerin aynı olduğu durumlara ilişkin olarak söz konusu yerde tek bir gazete çıkması halinde ise ikinci gazetede ilan yapılması yerine, ihale, aynı süreler içinde ilgili idare ile hükümet ve belediye binalarının ilân tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile duyurulacak ve bu işlemler bir tutanakla belgelendirilecektir.

**13.1.1.3.** İşin veya ihalenin yapılacağı yer belirlenirken, büyükşehirlerde büyükşehir belediye sınırları, diğer yerlerde belediye sınırları, işin veya ihalenin yapılacağı yerin belediye sınırları dışında olduğu durumlarda ise mülki sınırlar dikkate alınarak ilan yapılacaktır. Belediye sınırları dışında kalan yerler için yapılacak ilanlar, mülki sınırlar dikkate alınarak bağlı olunan ilçe veya il merkezinde yapılır.

**13.1.1.4.** İhalenin ve işin yapılacağı yerde yapılacak ilanlar Basın İlan Kurumu aracılığıyla belirlenen gazetelerde yapılacaktır. Bu bağlamda, yaklaşık maliyeti eşik değerinin altında olan ihalelere ilişkin ilanların yayımlanmasında idarelerce; ilgisine göre, ihale veya işin yapılacağı yerin bulunduğu belediye sınırları içinde, Basın İlan Kurumunun güncel listesinde ismi belirtilen gazete bulunup bulunmadığının araştırılması, bu nitelikte birden fazla gazete var ise, ilanların Basın İlan Kurumu Şubesi veya Valilik aracılığıyla, bu makamlarca 195 sayılı Kanun hükümleri esas alınmak

suretiyle belirlenecek gazetede yayımlanması, ihalenin veya işin yapılacağı yerin bulunduğu belediye sınırları içinde bu nitelikte sadece bir gazete bulunması halinde, ilanın yine Basın İlan Kurumu Şubesi veya Valilik aracılığıyla söz konusu gazetede yayımlanması, bu nitelikte gazete bulunmaması halinde ise, ilanın, ilgili idare ile hükümet ve belediye binalarının ilân tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılması gerekmektedir.

**13.1.1.5.(Ek: 20/8/2011-28031 R.G./7 md.)** 17.12.2009 tarihli ve 27435 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7.12.2009 tarihli ve 2009/DK.D-164 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı gereğince 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendine göre yapılacak ihale ilanlarının Kamu İhale Bülteninde de yayımlanması gerekmektedir.

### **13.2. Ön ilan**

**13.2.1.** 5812 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile değiştirilen 4734 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, yaklaşık maliyeti eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ihaleler için Kamu İhale Bülteninde ön ilan yapılabileceği belirtilmiş ve anılan maddenin devam eden fıkraları ile İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Ön İlan” başlıklı maddesinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. İdarelerin yapacakları ön ilanların, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ekinde yer alan ön ilan standart formuna uygun olması zorunludur.

**13.2.2.** Süreklilik arz eden mal ve hizmet alımları için de ön ilan yapılması mümkündür. Ön ilan yapılabilmesi için öncelikle ihale konusu işin yaklaşık maliyetinin hesaplanması gerekmektedir. Ancak, bu aşamada alım miktarının tahmini olarak belirlenmesi yeterli olduğundan, yaklaşık maliyet hesabı da bu miktar üzerinden ve İhale Uygulama Yönetmeliklerinin konuya ilişkin hükümlerine uygun olarak yapılmalıdır. İdarece ihale veya ön yeterlik ilanı yayımlanmadan önce söz konusu yaklaşık maliyet tutarı gözden geçirilerek gerekiyorsa yeniden yaklaşık maliyet hesabı yapılacaktır. Bu hesaplama sonucunda yaklaşık maliyetin eşik değerinin altında kaldığı anlaşıldığı takdirde yapılan ön ilana dayalı olarak ilan veya davet sürelerinin kısaltılması mümkün değildir.

### **13.3. İlan ve davet sürelerinin kısaltılması**

**13.3.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 1.md.)** Kanunun 13 üncü maddesine göre ilanların elektronik olarak hazırlanması ve gönderilmesi suretiyle ilan süresinden yapılacak yedi günlük indirim sadece anılan maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine göre yapılan ilanlarda söz konusudur.

**13.3.2. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 1. md.)** İlan ile ihale ve ön yeterlik dokümanına Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden doğrudan erişimin temin edilmesi halinde, Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendindeki ilan süresi ile belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak ihalelerde ön yeterliği belirlenen adaylara yapılacak kırk günlük davet süresinin beş gün kısaltılması mümkün bulunmaktadır.

### **13.4. İlanlardaki hatalı hususların düzeltilmesi**

**13.4.1.** 4734 sayılı Kanunun 13, 24 ve 25 inci maddelerdeki hükümlere uygun olarak yapılmayan ilanlar geçersizdir. Bu durumlarda, hatalı olarak yayımlanan ilanlar Kanunun 13, 24 ve 25 inci maddelerdeki hükümlere uygun olarak yeniden yapılmadıkça, ihale veya ön yeterlik gerçekleştirilemez. Ancak, bu genel kuralın istisnası olarak, yapılan ilânlarda 4734 sayılı Kanunun 24 ve 25 inci madde hükümlerine aykırılık teşkil eden hatalar bulunması durumunda, ilan yeniden yapılmadan; Kanunun 13 üncü maddesine göre yirmi beş ve kırk günlük ilan süresi bulunan ihalelerde, ilanın yayımlanmasını takip eden onbeş gün, ilan süresi daha kısa olan ihalelerde ise on gün içinde hatalı hususlar için düzeltme ilanı yapılarak ihale veya ön yeterlik gerçekleştirilebilir. Bu

durumda düzeltme ilanı, düzeltme ilan formu kullanılarak hatalı ilanın yayımlandığı yayın organında aynı şekilde yayımlanır.

**13.4.2.** 4734 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde belirlenen yerlerde ve zamanlarda yapılmayan ilanlar, düzeltme ilanı yapılmak suretiyle düzeltilemeyecektir. Bu durumda yapılan ilanlar geçersiz kılınarak, 4734 sayılı Kanunun 13, 24 ve 25 inci maddelerindeki hükümlere uygun bir şekilde ilanlar yeniden yapıldıktan sonra ihale veya ön yeterliğin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

### **13.5. İhale iptal ilanı**

İhale veya son başvuru saatinden önce ihalenin iptal edilmesi durumunda, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ekinde bulunan ihale iptal ilan formu kullanılarak ilanın yayımlandığı yayın organında ihalenin iptal edildiği hususunun hemen ilan edilerek duyurulması gerekmektedir. Bu duyuruda, iptal nedeni veya nedenlerinin de yer almasının zorunlu olduğu hususuna dikkat edilmelidir. Diğer taraftan ihalenin iptal edildiği hususunun istekli olabileceklere ayrıca bildirilmesi zorunludur.

### **Madde 14- İhale sonucunun Kuruma bildirilmesi**

**14.1.** 4734 sayılı Kanunun 42 nci maddesinde, sözleşmenin imzalanacağı tarihte, sözleşme imzalanmadan önce ihale sonuç bilgileri Kuruma gönderilmek suretiyle ihale üzerinde kalan isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığına teyit edilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir. Anılan Kanunun 47 nci maddesinde düzenlenen ihale sonuç bildirimine ise 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerce bu Kanuna tabi olmadan yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri ihaleleri sonucunda sözleşmenin imzalanmasının ardından, söz konusu ihalelere ilişkin sonuç bilgilerinin Kurum tarafından belirlenen esaslar dahilinde Kuruma gönderilmesinden ibarettir.

### **Madde 15-Dokümana ilişkin hususlar(Değişik: 16.03.2019-30716 RG/4. md., yürürlük: 01.06.2019)**

#### **15.1. Şikayet üzerine dokümanda değişiklik yapılması**

İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “İhale ve ön yeterlik dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması” başlıklı maddesinde “Kanunun 55 inci maddesi uyarınca şikayet üzerine yapılan incelemede; başvuruların ya da tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hataların veya eksikliklerin bulunması ve idarece ihale veya ön yeterlik dokümanında düzeltme yapılmasına karar verilmesi halinde, ihale veya son başvuru tarihine on günden az süre kalmış olsa dahi gerekli düzeltme yapılarak yukarıda belirtilen usule göre son başvuru veya ihale tarihi bir defa daha ertelenebilir. Belirlenen maddi veya teknik hataların veya eksikliklerin ilanda da bulunması halinde ise ihale sürecine devam edilebilmesi, ancak Kanunun 26 ncı maddesine göre düzeltme ilanı yapılması ile mümkündür.” hükmü yer almaktadır. Buna göre, şikayet başvurusu üzerine, idarenin dokümanda düzeltme yapılmasına karar vermesi halinde, Kanunun 29 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan ve zeyilnamenin doküman indirenlerin tamamına ihale veya son başvuru tarihinden en az on gün önce bildirilmesini öngören düzenlemedeki on günlük süre ile bağlı olmaksızın ihale veya son başvuru tarihine kadar (ihale veya son başvuru günü hariç) zeyilname ile dokümanda düzeltme yapılabilecektir. Ancak zeyilnamenin son bildirim tarihi ile ihale veya son başvuru tarihi arasında on günden az süre kalması halinde, ihale tarihinin ertelenmesi zorunlu olup, bu erteleme sadece bir defa yapılabilecektir. İhale veya son başvuru tarihinin ertelenmesi halinde, yeni ihale veya son başvuru tarihinin, zeyilnamenin son bildirim tarihinden itibaren on günden az olmayacak şekilde belirlenmesi gerektiği hususuna dikkat edilmelidir. Zeyilname ile ihale veya son başvuru tarihinin ertelenmesi halinde, erteleme süresi ihale veya son başvuru tarihinden itibaren hiçbir durumda yirmi günü geçemeyecektir.

## 15.2. İşyerinin görülmesine ilişkin düzenleme

İhalelere ilişkin olarak Kuruma yapılan itirazın şikayet başvurularından, bazı ihalelerde idareden alınacak işyeri görme belgesinin teklif veya başvuru kapsamında sunulmasının istendiği görülmüştür. Bilindiği gibi, ihaleye katılım için aday veya isteklilerce verilmesi gereken belgeler ilgili İhale Uygulama Yönetmeliklerinde düzenlenmiştir. Bu belgeler arasında işyeri görme belgesi bulunmamaktadır. Ayrıca tip idari şartnamelerin “İşin Yapılacağı Yerin Görülmesi” başlıklı maddesindeki düzenlemeler, işyerinin görülmesi, teklif hazırlamak ve taahhüde girmek için gerekli olabilecek tüm bilgileri temin sorumluluğunun isteklilere olduğunu, işyerinin görülmesine ilişkin olarak istekli veya temsilcilerinden gelen taleplerin idarelerce karşılanmasının zorunlu olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle, idarelerce anılan hükme uygun hareket edilmesi ve idari şartnamelerde, işyeri görme belgesi alma zorunluluğuna ilişkin düzenlemelere yer verilmemesi gerekmektedir.

## Madde 16- Tekliflerin alınması ve değerlendirilmesi

### 16.1. Tekliflerin alınmasına ilişkin işlemler

4734 sayılı Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “zarfın yapıştırılan yeri istekli tarafından imzalanır ve mühürlenir” hükmünün, zarfın yapıştırılan yerinin ihaleye katılan aday veya istekli tarafından imzalanıp, kaşesinin veya mührünün basılması şeklinde uygulanması gerekmektedir. Aday veya isteklinin ortak girişim olması halinde zarfın yapıştırılan yerinin ortaklardan herhangi biri tarafından imzalanarak kaşelenmesi veya mühürlenmesi yeterlidir.

### 16.2. Kanununun 36 ncı maddesine göre ihale komisyonunca ilk oturumda yapılacak iş ve işlemler

**16.2.1.** Başvuru ya da teklif zarfının Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına uygun olmadığına anlaşılması halinde, söz konusu zarfın ön ve arka yüzünün fotokopisi çekildikten sonra başvuru veya teklif zarfı açılmaksızın iade edilecektir. Başvuru veya teklif zarfının fotokopisi ise idare tarafından ihale işlem dosyasında muhafaza edilecektir.

**16.2.1.1.(Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 3.md.;Mülga madde: 27/5/2016-29724 Mükerrer R.G./ 1. md.)**

**16.2.2. (Mülga: 16.03.2019-30716 RG/5. md.; yürürlük: 01.06.2019)**

**16.2.3** 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca aday veya isteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığına ilişkin kontrolün her bir belge için ayrı ayrı yapılması gerekmektedir. Kuruma ulaşan görüş taleplerinden ve itirazın şikayet başvurularından, bazı idarelerin bu tutanağı her bir belgenin durumunu belirtecek şekilde düzenlemedikleri, gruplandırılmış şekilde düzenlenmiş tutanak üzerinden yapılan değerlendirmelerde idareler ile adaylar veya istekliler arasında ihtilaflar ortaya çıktığı görülmüştür. Uyuşmazlıklara meydan vermemek amacıyla, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Başvuruların ve tekliflerin alınması, açılması ve belgelerdeki bilgi eksikliklerinin tamamlanmasına” ilişkin maddelerinde yer alan düzenlemeler çerçevesinde işlem yapılması gerekmektedir.

**16.2.4.** 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Yaklaşık maliyete ilişkin ilkeler” başlıklı maddesi uyarınca, ihale komisyonu tarafından yaklaşık maliyetin, teklif fiyatları ile birlikte, pazarlık usulü ile yapılan ihalede ise son yazılı fiyat teklifleri ile birlikte açıklanması gerekmektedir. Bu çerçevede, ihale komisyonu tarafından 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca teklif zarflarının incelenmesinin ardından, teklif zarfları açılmadan önce yaklaşık maliyet açıklanacaktır. Ancak, isteklilerce sunulan teklif za-

rflarının hiçbirinin Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına uygun olmadığına anlaşılması halinde yaklaşık maliyet açıklanmayacaktır.

**16.2.5.** İhale Uygulama Yönetmeliklerinde, 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesine göre pazarlık usulüyle yapılan ihalelerde yaklaşık maliyetin son yazılı fiyat teklifleri ile birlikte açıklanacağı hükme bağlanmıştır. Ancak, son yazılı fiyat teklifini sunmayan isteklilerin ilk teklifleri son teklifi olarak kabul edileceğinden, son yazılı tekliflerin verilir verilmeyeceğine, teklif zarfları ve tekliflerin usulüne uygun olup olmadığına bakılmaksızın, son yazılı fiyat tekliflerinin verileceği tarih ve saatte yaklaşık maliyet açıklanacaktır.

**16.2.6.** Kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerde, ihale komisyonu, yaklaşık maliyetin açıklanacağı aşamada, toplam yaklaşık maliyet tutarı ile her bir kısım için belirlenen yaklaşık maliyet tutarını ayrı ayrı açıklayacaktır.

**16.2.7.** Kısmi teklif verilmesine izin verilen mal alımı ihalelerinde, ihale komisyonu her bir kısma ilişkin yaklaşık maliyet tutarını okuyarak açıklayabileceği gibi her bir kısmın yaklaşık maliyet tutarının yer aldığı bir çizelgenin fotokopisini dağıtmak suretiyle de yaklaşık maliyet tutarlarını açıklayabilir. Ayrıca bu ihalelerde isteklilerin her bir kısma vermiş olduğu teklif fiyatları okunarak açıklanabileceği gibi isteklilerin "Birim Fiyat Teklif Cetvellerinin" fotokopilerinin dağıtılması yoluyla da teklif fiyatlar açıklanabilir. İhale komisyonu her bir kısma ilişkin yaklaşık maliyet tutarını veya isteklilerin her bir kısma ilişkin teklif fiyatlarını, bunlardan birini okumak diğerini ise ilgili belgenin fotokopisini dağıtmak suretiyle de açıklayabilir. Her bir kısmın yaklaşık maliyet tutarının gösterildiği çizelge ile isteklilerin birim fiyat teklif cetvelinin fotokopilerinin ihale komisyonu başkan ve üyelerinden en az biri tarafından imzalanması gerekmektedir. İhale komisyonu tarafından her kısma ilişkin yaklaşık maliyet tutarı ve/veya isteklilerin her bir kısma ilişkin teklif fiyatlarının okunarak açıklanmadığı ihalelerde, yaklaşık maliyet tutarlarının yer aldığı çizelge ile isteklilerin birim fiyat cetvellerinin fotokopileri, talep eden isteklilere ilk oturum kapatılmadan verilir ve bu husus Zarf Açma ve Belge Kontrol Tutanağı ve/veya Teklif Edilen Fiyatlara ve Yaklaşık Maliyetin Açıklanmasına İlişkin Tutanağın Hazır Bulunanlar Önünde Yapılan İlk Oturumda Talep Edenlere Verildiğine İlişkin Tutanakta belirtilir. Ancak ihale komisyonu tarafından toplam yaklaşık maliyet ile isteklilerin toplam teklif tutarlarının okunarak açıklanması zorunludur.

### **16.3. Yaklaşık maliyetin üzerindeki teklifler**

**16.3.1.** Yaklaşık maliyetin üzerindeki tekliflerin kabul edilip edilemeyeceği hususunda tereddütler olduğu anlaşılmaktadır. İhale komisyonu;

- a) Yaklaşık maliyet hesaplanırken değerlendirilmeyen her hangi bir husus olup olmadığını,
- b) Yaklaşık maliyet güncellenerek tespit edilmişse, güncelleme doğru yapıp yapılmadığını,

- c) Verilen teklif fiyatlarının piyasa rayiç fiyatlarını yansıtmadığını,

Sorgulayarak verilen teklifleri yaklaşık maliyete göre mukayese eder ve bütçe ödeneklerini de göz önünde bulundurarak, teklif fiyatlarını uygun bulması halinde ekonomik açıdan en avantajlı teklifi ve varsa ikinci teklifi belirlemek veya verilen teklif fiyatlarını uygun bulmaması halinde ihalenin iptaline karar vermek hususunda takdir yetkisine sahiptir.

**16.3.2.** Yaklaşık maliyetin üzerinde olmakla birlikte teklifin kabul edilebilir nitelikte görülmesi halinde idarenin ek ödeneğinin bulunması veya ilgili mali mevzuatı gereği ödenek aktarımının mümkün olması durumlarında teklifler kamu yararı ve hizmet gerekleri de dikkate alınarak kabul edilebilir. Bu durumda sorumluluk idareye aittir.

**16.3.3. (Ek madde: 26/01/2021-31376 R.G./1. md.)** 4734 sayılı Kanununun 52 nci maddesi uyarınca danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde toplam puanı en yüksek olan istekli ile görüşme

yapılmak suretiyle ihalenin sonuçlandırılması gerekir. Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde, mali teklif üzerinde yapılan görüşmenin kapsamının ödeme koşulları ve planının, mali teklif tutarını değiştirmemek kaydıyla idare lehine düzenlenmesine yönelik olabileceği hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede, danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde toplam puanı en yüksek isteklinin mali teklifinin yaklaşık maliyetin üzerinde olması halinde, ihale, bütçe ödenekleri dikkate alınarak toplam puanı en yüksek olan bu istekli üzerine bırakılır ya da iptal edilir.

#### **16.4. Kısmi tekliflerin değerlendirilmesi**

**16.4.1.** İhalelerde, ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, kısmi teklif verilebilmesi mümkün bulunmaktadır. Ancak, kısmi teklif verilebilen ihalelerde isteklilerce her bir iş kısmına ayrı ayrı teklif vermek suretiyle işin tamamına teklif verilebileceği gibi, ihale dokümanında belirtilen kısımlardan bazılarında da teklif verilebilecektir.

**16.4.2.** Kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalede; aday veya isteklinin yeterlik değerlendirmesi, başvuruda bulunduğu veya teklif verdiği her bir kısım için ayrı ayrı yapılacaktır. İstekli, teklif ettiği kalemlerin/kısımların toplam bedeli üzerinden geçici teminat sunacaktır. **(Ek cümle: 16/03/2019-30716R.G./6.md.)** Ancak isteklinin teklif verdiği kısımlardan birinde veya birkaçında, geçici teminatının gelir kaydedilmesi gereken hallerden biri ortaya çıktığında, ilgili kısım veya kısımlara ilişkin teklif fiyatları esas alınarak gelir kaydedilecek geçici teminat tutarı belirlenecektir.

**16.4.3.** İşin tamamına veya bir kısmına teklif veren isteklinin teklif verdiği kısım veya kısımlardan birkaçı veya tamamı için ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi olarak belirlenmesi söz konusu olduğunda, yapım işleri ihaleleri hariç, bu istekli ile tek bir sözleşme imzalanacaktır. Ancak, mal ve hizmet alımlarında bir idareye bağlı birimlerin ihtiyaçlarının bir merkezden yapılan ihale ile karşılanması amacıyla kısmi teklife imkan verilen ihalelere münhasıran ve idari şartnamenin “Kısmi teklife ilişkin açıklamalar” başlığı altında idarece bu hususun düzenlenmiş olması kaydıyla her bir kısım için ayrı ayrı sözleşme imzalanabilecektir. Ayrı ayrı sözleşmeye bağlanacak her kısım için ayrı kesin teminat alınacaktır.

**16.4.4.** Kısmi teklife açık olan ihalelere yönelik şikayet veya itirazın şikayet başvurusunda bulunulması halinde başvuru sonuçlandırılmadan sözleşme imzalanamaz. Bu durumda, başvuruya konu edilmeyen diğer kısım/kalem veya gruplara ilişkin sözleşmeler imzalanabilecektir.

#### **16.4.5. Yapım işlerinde kısmi teklif**

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinin beşinci fıkrasında, kendi başına proje bütünlüğü olan benzer nitelikli birden fazla yapım işinin paket halinde bir arada ihale edilmesinin öngörülmesi durumunda, her bir iş için ayrı teklif alınmasını sağlamak üzere kısmi teklif alma yoluyla ihale yapılabileceği hükme bağlanmış olup, bu hükmün uygulanmasına ilişkin olarak bazı hususların açıklanmasına gerek görülmüştür.

**16.4.5.1.** 4734 sayılı Kanununun 27 nci maddesinde kısmi teklif verilir verilemeyeceğinin işin idari şartnamesinde belirtilmesinin zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır. Bu hüküm uyarınca kısmi teklif verilmesine izin verip vermemek idarenin yetkisinde olup söz konusu yetkinin Kanununun temel ilkelerine uygun olarak kullanılması gerektiği açıktır. Bu çerçevede yapım işleri için, kendi başına proje bütünlüğü olan her bir yapım işinin ayrı ayrı ihale edilmesi esas olup, Yönetmeliğin anılan hükmü ve aşağıda yapılan açıklamalar doğrultusunda kısmi teklif alınması suretiyle ihale yapılması idarelerin yetki ve sorumluluğundadır.

**16.4.5.2.** Anılan hüküm, kendi başına ihale konusu olabilecek nitelikte proje bütünlüğü olan birden fazla yapım işinin bir arada ihale edilebilmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, proje bütünlüğü olan tek bir yapım işinin parçalara ayrılarak bütünlüğü bozacak şekilde



her bir parçası için ayrı ihale yapılması mümkün bulunmamaktadır. Örneğin; belli bir projesi olan ve bu kapsamda teknik ve idari şartnamesi bütünlük arz eden bir bina veya bina kompleksi yapım işi bütün olarak ihale edilecek olup, söz konusu iş parçalara ayrılarak kısmi teklif yoluyla parça parça ihale edilemeyecektir. Ancak, farklı coğrafi alanlarda gerçekleştirilmesi gereken benzer nitelikli okul, sağlık ocağı, vb. yapım işleri bu hükme göre kısmi teklif alma yoluyla bir arada ihale edilebilecektir. Aynı şekilde, belli bir güzergah üzerinde yapımı planlanan yol yapım işinde, bu işin altyapısı ile üst yapısı kısmi teklif kapsamında ayrılamayacak olup, ancak 4734 sayılı Kanunun temel ilkeleri göz önünde bulundurulmak suretiyle uzunluk olarak belli parçalara ayrılarak Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinin beşinci fıkrasına göre paket halinde tek bir ihalenin konusunu oluşturabilecektir.

**16.4.5.3.** Yapım işleri ihalelerinde tekliflerin değerlendirilmesi sonucunda, her bir kısım, o kısım için ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren istekli üzerine ihale edilecek ve aynı istekli üzerinde kalan kısımlar dahil olmak üzere her bir kısım için ayrı sözleşme düzenlenecektir.

**16.4.6.** Kısmi teklif alma yoluyla bir arada ihale edilmesi öngörülen işlerin benzer nitelikli olması ve bu çerçevede ilan ve idari şartnamede bütün kısımlar için geçerli olacak şekilde ortak bir benzer iş tanımı yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla bu konuda karar verirken Yönetmeliğin benzer iş tanımı çerçevesinde hareket edilmesi ve zorunlu haller hariç nitelik bakımından birbirinden farklı olan işlerin aynı ihalede toplanmamasına dikkat edilmesi gerekmektedir.

**16.4.7.** Kısmi teklife imkân tanıyan ihalede, ihale veya ön yeterlik dokümanında öngörülen mesleki ve teknik yeterlik kapsamında istenmiş ise;

a) Teklif verilen tüm kısımlar için geçerli olmak üzere bir adet iş deneyimini gösteren belge,

b) **(Mülga ibare: 13/8/2012-28383 R.G./ 1. md.)** Danışmanlık hizmeti alımı ihalelerinde; anahtar teknik personele ilişkin olarak teklif verilen kısımlar için geçerli olmak üzere, kısımlar itibarıyla farklı personel istenmesi halinde istenen her bir personele ilişkin belgelerden bir adet, aynı nitelikte personel istenmesi halinde ise teklif verilen bütün kısımlar için geçerli olmak üzere istenen personelin niteliği ve sayısına göre aynı kanıtlayıcı belgeler,

c) **(Mülga bend: 30/09/2020-31260 R.G./6. md. yürürlük:20/10/2020)**

ç) Kalite ve standarda yönelik olarak istenen belgeden bir adet, sunulması yeterlidir.

**16.4.7.1. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./6. md. yürürlük:20/10/2020)** Fiyat dışı unsur olarak belirlenen tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin olarak; teklif verilen bütün kısımlar için geçerli olmak üzere, kısımlar itibarıyla farklı tesis, makine, teçhizat ve ekipman istenmesi halinde istenen her bir tesis, makine, teçhizat ve ekipmana ilişkin belgelerden bir adet, aynı nitelikte tesis, makine, teçhizat ve ekipman istenmesi halinde ise teklif verilen bütün kısımlar için geçerli olmak üzere istenen tesis, makine, teçhizat ve ekipmanın niteliği ve sayısına göre aynı kanıtlayıcı belgelerin sunulması yeterlidir.

**16.4.8.** İhale dokümanında öngörülmesi halinde, ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin olarak teklif verilen bütün kısımlar için ayrı ayrı geçerli olmak üzere, istenen belgelerden bir adet sunulacaktır.

**16.4.9.** Diğer katılım belgeleri kapsamında,

a) Teklif verilen her bir kısım için ayrı ayrı olmak üzere ilgisine göre iş ortaklığı beyannamesi veya konsorsiyum beyannamesi,

b) İdari şartnamede istenmesi halinde, teklif verilen her bir kısım için alt yükleniciye yaptırılması düşünülen işlere ilişkin liste,

c) Yapım işi ihalelerinde, idari şartnamede istenmesi halinde teklif verilen her bir kısım için, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 30 uncu maddesi çerçevesinde aşırı düşük tekliflerin sorgulanmasında ve sözleşmenin uygulanmasında kullanılmak üzere ayrı ayrı verilecek olan belgeler,

ç) Yukarıda sayılanlar dışındaki katılım belgelerinin her birinden (ticaret odası belgesi, imza **(Değişik ibare: 20/06/2021-31517 R.G./3. md., yürürlük: 19/08/2021)** beyannamesi, vb.) teklif verilen bütün kısımlar için geçerli olmak üzere birer adet, sunulması yeterlidir.

### 16.5. Aritmetik hata ve yuvarlama

**16.5.1.** Birim fiyat teklif cetvelindeki çarpım ve toplamlarda hata olması durumunda aritmetik hata olduğu kabul edilecek ve teklif doğrudan değerlendirme dışı bırakılacaktır. Kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerde, isteklinin aritmetik hata yapılan kısma ilişkin teklifi değerlendirme dışı bırakılarak, teklif verdiği diğer kısımlar üzerinden ihale sonuçlandırılacaktır.

**16.5.2.(Değişik:RG-20/4/2011-27911)(Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 8 md.)** Kısmi teklife izin verilip verilmediğine bakılmaksızın, birim fiyat üzerinden teklif alınan tüm ihalelerde istekliler, hizmet alımı ihalelerinde işçi sayısı üzerinden teklif alınan işçilik kalemleri hariç, birim fiyatları ve birim fiyatla miktarın çarpılması sonucu bulunan tutarları, virgülden sonra iki ondalık basamaklı sayıdan fazla olacak şekilde verebileceklerdir. Ancak, toplam teklif tutarı virgülden sonra en yakın iki ondalık basamaklı sayıya yuvarlanarak yazılacaktır. Yuvarlama işleminde yarım kuruş ve üzerindeki değerler bir kuruşa tamamlanacak; yarım kuruşun altındaki değerler ise dikkate alınmayacaktır.

Kısmi teklifin tek kalemden oluşması durumunda birim fiyatla miktarın çarpılması sonucu bulunan tutar, en fazla virgülden sonra iki ondalık basamaklı olacak şekilde verilebilecektir. Kısmi teklifin birden çok kalemden oluşması halinde ise bu kalem tutarlarının toplanması sonucu bulunan kısım toplam tutarı en fazla virgülden sonra iki ondalık basamaklı olacak şekilde verilebilecektir. Bir başka ifadeyle kısmi teklifin birden çok kalemden oluşması halinde her bir kalemin birim fiyatla miktarın çarpılması sonucu bulunan tutarı, virgülden sonra iki ondalık basamaklı sayıdan fazla olacak şekilde verilebilecek, ancak kısım toplam tutarı en yakın iki ondalık basamaklı sayıya yuvarlanarak yazılacaktır. Yuvarlama işleminde yarım kuruş ve üzerindeki değerler bir kuruşa tamamlanacak; yarım kuruşun altındaki değerler ise dikkate alınmayacaktır.

Yuvarlama işlemine ilişkin örnek:

Hesaplanan toplam/kısım toplamı teklif tutarı	Yuvarlama sonucu
500.815,414	500.815,41
500.815,4149	500.815,41
500.815,41582	500.815,42
500.815,4169	500.815,42

**16.5.2.1. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 8 md.)** İşçilik ücreti, yol ve yemek bedeli ile bunlar üzerinden alınan prim tutarları gibi işçilik kalemlerini oluşturan maliyet unsurlarına ilişkin hesaplama yöntemi, sosyal güvenlik mevzuatı kapsamında kanunla ve idari düzenlemelerle belirlenmiş olup, bu çerçevede 1 TL (Bir Türk Lirası)'nin altındaki tutarlar iki ondalık basamaklı sayıya yuvarlanarak yazılmaktadır. Sosyal güvenlik mevzuatındaki düzenlemelerin emredici nitelikte olması nedeniyle isteklilerin ilgili mevzuatı gereğince yapacakları işçilik hesaplamalarında da anılan yöntemin uygulanması zorunluluğu bulunmaktadır. Bu sebeple, hizmet alımı ihalelerinde birim fiyat teklif cetvelinde yer alan ve işçi sayısı üzerinden teklif alınan işçilik kalemlerinin birim fiyatları ile birim fiyatla miktarın çarpılması sonucu bulunan tutarları, virgülden sonra en yakın iki ondalık basamaklı sayıya yuvarlanarak yazılacaktır. Yuvarlama işlemi yarım kuruş ve üzerindeki değerler bir kuruşa tamamlanacak; yarım kuruşun altındaki değerler ise dikkate alınmayacaktır.

**16.5.3.(Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./3. md.) (Mülga: 31/03/2018-30377-R.G./1. md.)(Ek madde: 20/11/2018-30601 R.G./1. md.)** Elektronik araçlar yardımıyla tablolaştırma programları (MS Excel, Numbers, Libre Office Calc ve benzerleri) kullanılarak oluşturulan teklif mektubu eki cetvelin çarpım ve toplamlarında yazılımdan kaynaklananyuvarlamalar nedeniyle oluşan hesaplama farklılıkları, toplam teklif fiyatının binde birine eşit veya daha az olması ve ihalenin sonuçlandırılmasına esas teklif sıralamasının değişmemesi kaydıyla aritmetik hata olarak kabul edilmeyecek ve bu farklılıklar isteklinin teklif cetvelinde yazılı birim fiyatlar esas alınarak ihale komisyonu tarafından re'sen düzeltilecektir. Yapılan bu düzeltme sonucu bulunan tutar, sınır değer hesabı hariç, isteklinin teklif ve yeterlik değerlendirmesine esas nihai teklif fiyatı olarak kabul edilecektir.

#### **16.6. İdarelerce belgelerdeki eksik bilgilerin tamamlanması**

**16.6.1** İhale dokümanında başvuru veya teklif zarfı içinde sunulması istenilen belgeler ve bu belgelere ilgili mevzuat gereğince eklenmesi zorunlu olan eklerinden herhangi birinin, aday veya isteklilerce sunulmaması halinde, bu eksik belgeler ve ekleri idarelerce tamamlanmayacaktır. Ancak,

**a)** Geçici teminat ve teklif mektuplarının Kanunen taşınması zorunlu hususlar hariç olmak üzere, sunulan belgelerde ihale sonucu açısından teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmayan bilgi eksikliklerinin bulunması halinde, bu tür bilgi eksikliklerinin giderilmesine ilişkin belgeler,

**b)** Aday ve isteklilerce sunulan ve başka kurum, kuruluş ve kişilerce düzenlenen belgelerde, belgenin taşınması zorunlu asli unsurlar dışında, belgenin içeriğine ilişkin tereddüt yaratacak nitelikte olan ve belgeyi düzenleyen kurum, kuruluş veya kişilerden kaynaklanan bilgi eksikliklerinin giderilmesine ilişkin belgeler,

İdarelerce tamamlanacaktır. Bu çerçevede, bilgi eksikliklerinin giderilmesine ilişkin belgeler, idarece ilgili kurum veya kuruluştan re'sen istenebilir. Söz konusu belgelerin aday veya istekliler tarafından tamamlanmasının istenilmesi halinde ise bilgi eksikliklerinin giderilmesine ilişkin belgelerin niteliği dikkate alınarak idarelerce aday veya isteklilere iki iş gününden az olmamak üzere makul bir tamamlama süresi verilecektir.

**16.6.2.** İdarelerce bilgi eksikliklerinin tamamlanmasına ilişkin olarak verilen süre içinde aday veya isteklilerce sunulan belgelerin, başvuru veya ihale tarihinden sonraki bir tarihte düzenlenmesi halinde, bu belgeler, aday veya isteklinin başvuru veya ihale tarihi itibarıyla ihaleye katılım şartlarını sağladığını tevsik etmesi halinde kabul edilecektir.

**16.6.3.** Bilgi eksikliklerinin tamamlanmasına ilişkin belgelerin yazılı olarak istenilmesi ve aday ve isteklilerce bir dilekçe ekinde sunulması gerekmektedir. İdarece belirlenen sürede eksik

bilgileri tamamlamayan aday ve isteklilerin başvuruları veya teklifleri değerlendirme dışı bırakılır ve isteklilerin geçici teminatları gelir kaydedilir.

**16.6.4.** İlgili mevzuatına göre ihaleye katılma şartı olarak istenmesi gereken belge veya bilgilerin idarece istenmediği ve bu durumun tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında tespit edildiği hallerde, idarelerce bu tür belge veya bilgiler başvuruların ya da tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında aday veya isteklilerden talep edilemeyecek ve tamamlanamayacaktır.

#### **16.7. Teklif geçerlilik süresinin dolmasından sonra sözleşme yapılması**

Kesinleşen ihale kararı bildirildikten sonra şikayet başvurusunda bulunulması veya dava açılması nedeniyle ihale sürecinin uzaması sonucunda; teklif geçerlilik süresinin ihale dokümanında öngörülen süre kadar uzatıldığı ve bu sürenin de dolduğu, buna rağmen sözleşmenin imzalanmadığı durumlarda; İhale Uygulama Yönetmeliklerinde yer alan sözleşmenin imzalanması ile ilgili hükümlere göre, ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi veya ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi ile kabul etmeleri şartıyla, sözleşme imzalanabilir. İdarece bu durumda ihale üzerinde kalan istekliye sözleşme imzalayıp imzalamayacağı hususu sorulmaksızın sadece teklif geçerlilik süresinin dolduğu gerekçe gösterilerek ihalenin iptal edilmemesi gerekmektedir. Ancak tekliflerin geçerlilik süresinin dolmuş olması nedeniyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi veya ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibinin sözleşmeyi imzalama zorunluluğu bulunmadığından, sözleşmeyi imzalamayan istekliler hakkında geçici teminatın irat kaydedilmesine ve yasaklamaya ilişkin hükümler uygulanmayacaktır.

#### **16.8. (Ek: 20/4/2011-27911 R.G./ 9. md.) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıncı Alım Satıma Konu Olmayan Dövizlere İlişkin Bilgi Amaçlı Kur Tablosu**

Adaylar ve istekliler tarafından sunulan katılım ve yeterlik belgelerinde yer alan parasal tutarların güncellenmesi; (Mülga ibare: 29.11.2016-29903 R.G./1. md.) katılım ve yeterlik belgelerindeki parasal tutarın (Mülga ibare: 29.11.2016-29903 R.G./1. md.) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından alım satıma konu olmayan yabancı para birimi cinsinden olması halinde Bankanın resmi internet sayfasında yayımlanan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıncı Alım Satıma Konu Olmayan Dövizlere İlişkin Bilgi Amaçlı Kur Tablosu kullanılır.

**16.9. (Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./4. md.)** Katalog, kılavuz, çizim, fotoğraf vb. belgeler ve/veya numune istenen ihalelerde, tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında bu belgelerden ve/veya numune üzerinden teknik şartnameye uygunluk değerlendirmesi yapılır. Tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında anılan belgeler ve/veya numune üzerinden teknik değerlendirme yapılmasının öngörülmemesi halinde ise bu durumun ihale dokümanında belirtilmesi koşuluyla istenen belgelerin ve/veya numunenin sadece teklif ekinde sunulup sunulmadığına bakılır.

**16.A. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./7. md.)** İdarelerce yapılan bildirimlerde belirli bir tarihe kadar süre verilen hallerde, sürenin bitimi olarak, belirtilen tarihin içinde bulunduğu günün mesai saati esas alınır.

#### **Madde 17- İsteklilerden 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasına göre istenecek belgeler**

**17.1.** 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının,

(a) bendinde; “İflas eden, tasfiye halinde olan, işleri mahkeme tarafından yürütülen, konkordato ilan eden, işlerini askıya alan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer durumda olan,”

(b) bendinde; “İflası ilan edilen, zorunlu tasfiye kararı verilen, alacaklılara karşı borçlarından dolayı mahkeme idaresi altında bulunan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan,”

(c) bendinde; “Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olan,”

(d) bendinde; “Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş vergi borcu olan,”

(e) bendinde; “İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen”

(f) bendinde; “İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, ihaleyi yapan idareye yaptığı işler sırasında iş veya meslek ahlakına aykırı faaliyetlerde bulunduğu bu idare tarafından ispat edilen”,

(g) bendinde ise; “İhale tarihi itibarıyla, mevzuatı gereği kayıtlı olduğu oda tarafından mesleki faaliyetten men edilmiş olan” isteklilerin ihale dışı bırakılacağı hükme bağlanmıştır.

**17.2. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 10. md.) 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b) ve (g) bentlerine ilişkin olarak,**

**17.2.1. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 10. md.)** 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a) ve (b) bentlerine ilişkin belge, tacirler için ticaret sicil memurlukları, esnaf ve sanatkârlar için esnaf ve sanatkâr sicil müdürlüğü/memurluğu, serbest meslek sahipleri için ise üyesi olduğu oda tarafından düzenlenir. (g) bendine ilişkin belge ise, gerçek veya tüzel kişinin kayıtlı olduğu odalar tarafından düzenlenir. Bu belgeler, başka bir kurum ya da kuruluştan teyit alınmadan kabul edilebilecektir. **(Ek cümle: 16/03/2019-30716 R.G./7. md.)** (g) bendine ilişkin sunulan belgeden, isteklinin **(Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019)** son başvuru ve/veya ihale tarihi itibarıyla mesleki faaliyetlerini mevzuatı gereği ilgili odaya kayıtlı olarak sürdürdüğü hususu da anlaşıyorsa, sözleşme imzalanmadan önce odaya kayıtlı olduğuna ilişkin ayrı bir belge sunulmasına gerek bulunmamaktadır.

**17.2.2.** 4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yapılan ihalelerde ihale üzerinde kalan isteklinin **(Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019)** son başvuru ve/veya ihale tarihi itibarıyla Kanunun 10 uncu maddesinin (a), (b) ve (g) bentlerinde belirtilen durumlarda olmadığına ilişkin belgeleri sunması, saydamlık, eşitlik ve güvenilirlik ilkeleri gereği zorunlu olmakla birlikte, Türk Mevzuatı çerçevesinde belirlenen bu belgelerin yerli istekliler tarafından temin edilebileceği, yabancı isteklilerin her birinin kendi ülkesindeki mevzuatının farklı olduğu düşünüldüğünde, yabancı isteklilerin uyuğunda buldukları veya ticari faaliyetini sürdürdüğü şirket merkezinin kayıtlı olduğu ülke mevzuatı uyarınca bu ülkelerin adli ve idari makamlarından alacakları belgeler, 4734 sayılı Kanunun (a), (b), ve (g) bentlerinde ifade edilen belgelerin kendi ülkeleri mevzuatında paralellik taşıyan belgeler niteliğinde olması halinde kabul edilebilecektir.

**17.2.3** Yabancı isteklilerin uyuğunda buldukları veya şirket merkezinin kayıtlı olduğu ülke mevzuatına göre 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin (a), (b) ve (g) bentlerinde belirtilen belgelerin düzenlenmesinin mümkün olmaması halinde bu hususun veya ülke mevzuatı uyarınca düzenlenen belgelerin, yabancı gerçek kişi isteklinin uyuğunda bulunduğu ya da yabancı tüzel kişi isteklinin şirket merkezinin bulunduğu ülkenin Türkiye'deki misyon şefliklerince veya bu ülkelerdeki Türkiye Cumhuriyeti misyon şefliklerince teyit edilmesi zorunludur.

**17.3.** 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin son fıkrasının (c) bendi uygulamasında kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcunun belirlenmesinde aşağıda belirtilen hususlar esas alınacaktır:

**17.3.1.** Türkiye genelindeki borç asıl ve fer'leri toplamı dikkate alınmak kaydıyla, isteklilerin;

a) 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştıran tüzel kişiliği haiz işveren olması halinde;

1) Gerek kendilerine ait işyerlerinin, gerek devir aldıkları işyerlerinin, gerekse kendi işyerleriyle birleşen veya kendi işyerlerine katılan işyerlerinin muaccel hale gelmiş sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi borçları ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zamları ile diğer fer'leri,

2) 1/5/2004 tarihinden sonra biten ihale konusu işler ve özel bina inşaatı işyerlerinden dolayı gerek Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılan araştırma, gerekse Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ile Yeminli Mali Müşavirlerce İşyeri Kayıtlarının İncelenmesi Hakkında Yönetmelik gereğince yapılan inceleme sonucunda, fark işçilik matrahı üzerinden bulunan ve isteklilerce ödenmesi kabul edilen prim, gecikme cezası ve gecikme zammı tutarları,

3) İşin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarının tespiti hususunda Sosyal Güvenlik Kurumu denetim elemanlarınca düzenlenen raporlarda önerilen asgari işçilik miktarı üzerinden hesaplanan prim, gecikme cezası ve gecikme zammı tutarlarının idari aşamada kesinleşmiş olan kısımları,

4) Sosyal Güvenlik Kurumunun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca, fiilen yapılan denetimler sonucunda veya işyeri kayıtlarından yapılan tespitlerden ya da kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde veya kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı tespit edildiği halde bu çalışmaları veya prime esas kazancı Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeyen veya eksik bildirilen sigortalılardan dolayı tahakkuk ettirilen sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi borçları ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'lerinin idari aşamada kesinleşmiş olan kısımları,

5) Kesinleşmiş mahkeme kararları uyarınca geriye doğru verilen prim belgelerine istinaden oluşan ve muaccel hale gelmiş sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi borçları ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'leri,

6) Ay içinde bazı iş günlerinde çalıştırılmadığına veya eksik ücret ödendiğine dair belgeleri Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmeyen veya verilen belgeleri anılan Kurumca geçerli sayılmaması nedeniyle tahakkuk ettirilen sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi borçları ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'lerinin idari aşamada kesinleşmiş olan kısımları,

7) Bir işverenin işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin bir işte veya bir işin bölümü veya eklentilerinde, iş alan ve bu iş için görevlendirdiği sigortalıları çalıştıran alt işverenin, bu işyerlerinde çalıştırdıkları sigortalılardan dolayı tahakkuk eden ve ödenmeyen sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme ve diğer fer'leri,

8) Ortağı olduğu şirketin sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunlara ait gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'lerine ilişkin borçlarından ötürü, (şirketin nevi dikkate alınarak) sorumlu olduğu tutarları,

b) 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştıran tüzel kişi olması halinde;

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştırmalarından dolayı yukarıda (a) bendinde sayılan borçların yanı sıra (c) bendi

kapsamında sigortalı sayılanları çalıştırmalarından dolayı yasal ödeme süresi geçmiş prim, kesenek ve kurum karşılıkları ile bunların gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer fer'ileri,

c) 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştırmamasından dolayı gerçek kişiliği haiz işveren, kendi sigortalılığında dolayı ise, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılması halinde;

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan dolayı yukarıda (a) bendinde sayılan borçları ile gerek üst düzey yöneticisi olduğu ve gerekse ortağı olduğu şirketin Kuruma olan sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunlara ait gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'ilerine ilişkin borçlarından ötürü, şirketin nevisi dikkate alınarak sorumlu olduğu tutarlar ile 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki çalışmasından dolayı yasal ödeme süresi geçmiş prim ve sosyal güvenlik destek primi borçları(**Ek ibare: 27/04/2016–29696 R.G. / 1. Md.**)ve 5510 sayılı Kanunun 60 ncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki genel sağlık sigortası prim borçları ile bunların gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer fer'ileri,

ç) Sadece 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılması veya sosyal güvenlik destek primi ödeme yükümlüsü olması halinde;

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmasından veya sosyal güvenlik destek primi ödeme yükümlülüğünden doğan yasal ödeme süresi geçmiş prim, sosyal güvenlik destek primi borçları(**Ek ibare: 27/04/2016–29696 R.G. / 2. Md.**)ile 5510 sayılı Kanunun 60 ncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki genel sağlık sigortası prim borçları ve bunların gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer fer'ileri, ile gerek üst düzey yöneticisi olduğu ve gerekse ortağı olduğu işveren şirketin 5510 sayılı Kanun kapsamında Kuruma olan sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunlara ait gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'ilerine ilişkin borçlarından ötürü, şirketin nevisi dikkate alınarak sorumlu olduğu tutarları,

kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olarak kabul edilecektir.

**17.3.2.** Öte yandan isteklinin Türkiye genelindeki;

1) İlgili kanunlara göre tecil ve taksitlendirilerek ya da özel kanunlara göre yeniden yapılandırılarak ödeme planına bağlanan ve anılan kanunlar gereğince tecil ve taksitlendirmeye ya da yapılandırmaya ilişkin taksit ve/veya cari aya ilişkin ödeme yükümlükleri yerine getirilmiş olması kaydıyla, tecil ve taksitlendirmeye ya da yeniden yapılandırmaya konu prim, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi, kesenek, kurum karşılığı ile bunların fer'ileri,

2) 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın üst sınırının 3 katını aşmayan ve (a) bendi kapsamına giren (7 numaralı alt bendinde belirtilen borçlar hariç) sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

3) 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın üst sınırının 6 katını aşmayan ve (a) bendinin 7 numaralı alt bendinde belirtilen sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

4) 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın üst sınırının 3 katını aşmayan ve (b) bendi kapsamına giren ve 5510 sayılı Kanunun 4

üçüncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

5) 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın üst sınırının 3 katını aşmayan ve (b) bendi kapsamına giren ve 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara ilişkin prim, kesenek, kurum karşılığı ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

6) 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın üst sınırının 3 katını aşmayan ve (c) bendi kapsamına giren ve 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara ilişkin ((a) bendinin 7 numaralı alt bendinde belirtilen borçlar hariç) sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

7) 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın alt sınırının 3 katını aşmayan, (c) bendi kapsamına giren ve 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sayılan sigortalılığında doğan prim borçları, sosyal güvenlik destek primi borçları (**Ek ibare: 27/04/2016–29696 R.G. / 3. Md.**) ve 5510 sayılı Kanunun 60 ncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki genel sağlık sigortası prim borçları ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

8) 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın alt sınırının 3 katını aşmayan ve (**Değişik ibare: 25/12/2013-28862 R.G./ 1. md.**) (ç) bendi kapsamına giren ve 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sayılan sigortalılığında doğan prim borçları, sosyal güvenlik destek primi borçları ile (**Ek ibare: 27/04/2016–29696 R.G. / 4. Md.**) ve 5510 sayılı Kanunun 60 ncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki genel sağlık sigortası prim borçları bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

9) Tasarrufa teşvik kesintisi ve katkı tutarları, konut edindirme yardımı, idari para cezaları borçları,

10) İlgili Kanunlar uyarınca takip ve tahsil görevi verilmiş olan özel işlem vergisi, eğitime katkı payı ve damga vergisi ile bunlara bağlı gecikme zamları,

kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olarak değerlendirilmeyecektir.

İsteklinin;

a) İlgili mevzuatına göre tahakkuk eden prim borçlarının süresi içinde ödenmemesi halinde kesinleşmiş prim borcu olduğu,

b) Prim borcuna karşı dava açılması halinde, bu dava sürecinde veya sonucunda takip ve tahsili durduracak geçici veya nihai bir karar bulunmadığı durumlarda kesinleşmiş prim borcu olduğu,

c) Prim borcunun 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde cebren tahsili yolunda tesis edilen işlemlere karşı dava açılması halinde, bu dava sürecinde veya sonucunda takip ve tahsili durduracak geçici veya nihai bir karar bulunmadığı durumlarda kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olduğu,

d) Vadesi geçtiği halde ödenmemiş ancak ilgili kurum tarafından belli bir vadeye bağlanarak tecil edilmiş prim borçlarının, vadesindeki ödemeler aksatılmadığı sürece, kesinleşmiş prim borcu olmadığı,

kabul edilecektir.



**17.3.3.** İsteklilerin sosyal güvenlik prim borcu olmadığına ilişkin belgeyi işyerinin kayıtlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünden/Sosyal Güvenlik Merkezinden alması, bu belgenin; ilgili müdürlükçe aynı işverene ait Türkiye genelini kapsayacak şekilde yapılacak araştırma neticesinde düzenlenmesi ve **(Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019)** son başvuru ve/veya ihale tarihi itibarıyla olan durumu göstermesi gerekmektedir. Aynı isteklinin başka yerlerdeki işyeri sicil kayıtlarına ilişkin sosyal güvenlik prim borcu bulunduğu idarelerce tespit edilmesi halinde 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca işlem yapılması gerekmektedir.

**17.3.4.** Sosyal güvenlik prim borcu olmadığına ilişkin olarak; gerçek kişi isteklilerin 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendi kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna prim borcu olmadığına dair belge, tüzel kişi isteklilerin ise 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna sosyal güvenlik prim borcu olmadığına dair belge vermeleri yeterli olacak, tüzel kişi isteklilerin ortağı olan gerçek kişilerin 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında prim borcu olmadığına ilişkin belge istenmeyecektir.

Yabancı istekliler için Kanununun 10 uncu maddesinin (a), (b) ve (g) bentleri için bu Tebliğde belirtilen açıklamalar çerçevesinde uygulama yapılacaktır.

**17.4.** 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (d) bendine ilişkin olarak,

**17.4.1. (Değişik: 06/02/2018-30324 R.G./1. md., yürürlük: 01/03/2018)** Yıllık gelir, yıllık kurumlar, katma değer, özel tüketim, özel iletişim, motorlu taşıtlar, şans oyunları, damga, banka ve sigorta muameleleri vergileri, gelir ve kurumlar vergisine ilişkin tevkifatlar ve geçici vergiler ile **(Mülga ibare: 16/03/2019-30716 R.G./8. md.)** bu alacaklara ilişkin vergi ziyai cezaları, gecikme zammı ve faizleri bağlamında toplam 5.000 TL'yi aşan tutarlardaki borçlar vergi borcu olarak kabul edilecektir.

**17.4.2.** İsteklinin;

a) Beyan üzerine alınan veya maktu olarak belirlenip ödemesi belirli tarihlerde yapılan vergilerde ödeme vadesi geçmiş olup ödeme yapılmamış ise kesinleşmiş vergi borcu olduğu,

b) Vergi borcunun 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde cebren tahsili yolunda tesis edilen işlemlere karşı dava açılması halinde, bu dava sürecinde veya sonucunda takip ve tahsili durduracak geçici veya nihai bir karar bulunmadığı durumlarda kesinleşmiş vergi borcu olduğu,

c) Resen, ikmalen veya idarece yapılan tarhiyatlara karşı vergi yargısında dava açılmışsa bu dava üzerine tahsil edilebilir hale gelmiş ve süresinde ödenmemiş alacak bulunmadığı sürece kesinleşmiş vergi borcu olmadığı,

ç) Resen, ikmalen veya idarece yapılan tarhiyatlara karşı dava açma süresi geçirilmediği sürece, kesinleşmiş vergi borcu olmadığı,

d) Vadesi geçtiği halde ödenmemiş ancak vergi idaresi tarafından taksitlendirilmiş veya tecil edilmiş vergi borçlarının, vadesindeki ödemeler aksatılmadığı sürece, kesinleşmiş vergi borcu olmadığı,

kabul edilecektir.

**17.4.3. (Değişik: 06/02/2018-30324 R.G./1. md., yürürlük: 01/03/2018)** İsteklilerin vergi borcu olmadığına ilişkin belgeyi, başvuracakları herhangi bir vergi dairesinden veya Gelir İdaresi Başkanlığının internet adresi ([www.gib.gov.tr](http://www.gib.gov.tr)) üzerinden almaları mümkündür. Bu belgenin; **(Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019)** son başvuru ve/veya

ihale tarihi itibarıyla olan durumu göstermesi ve isteklinin 17.4.1. numaralı alt maddede belirtilen alacak türlerinden olan borçları dikkate alınarak ilgili vergi dairelerinden temin edilen bilgiler kapsamında düzenlenmesi gerekmektedir.

**17.4.4. (Mülga: 06/02/2018-30324 R.G./1. md., yürürlük: 01/03/2018)**

**17.4.5.** Yabancı istekliler için Kanunun 10 uncu maddesinin (a), (b) ve (g) bentleri için bu Tebliğde belirtilen açıklamalar çerçevesinde uygulama yapılacaktır.

**17.5.** 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendine ilişkin olarak,

1/1/2003 tarihinde yürürlüğe giren 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendinde ihale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen isteklilerin ihale dışı bırakılacağı, 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak (**Değişik: 13/04/2013- 28617 R.G./ 1. md.**) idarelerce veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanların doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihalelere katılmayacakları hüküm altına alınmıştır.

**17.5.1.** Mesleki faaliyete ilişkin mahkumiyet kararının kapsamı:

**17.5.1.1** Adalet Bakanlığı Adli Sicil İstatistik Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerden alınacak adli sicil istatistik bilgilerini içeren belgeden veya gerekçeli mahkumiyet kararından, asli veya ferî ceza olarak, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 11, 25 ve 35 inci maddelerinde tanımlandığı şekliyle “muayyen bir meslek ve sanatın tatili icrası”na ilişkin süreli ya da süresiz mahkumiyet hali, 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasının (e) bendi kapsamında değerlendirilecektir.

**17.5.1.2** İhale dışı bırakma, ancak yargı kararıyla “tatili icrasına hükmedilen meslek ve sanat”la sınırlı olmak üzere uygulanabilir.

**17.5.1.3 (Değişik: 19.06.2018-30453/m RG/ 2. Md.)** Adalet Bakanlığı Adli Sicil İstatistik Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerden alınacak adli sicil istatistik bilgilerini içeren belgeden veya gerekçeli mahkumiyet kararından yalnızca, “mesleki faaliyetin yürütülmesinden kaynaklanan mahkumiyet hali”, 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendi kapsamında değerlendirilecektir. Bu nedenle idarelerin, 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasının (e) bendinin uygulamasında, mahkumiyet kararlarının mesleki faaliyetten kaynaklanıp kaynaklanmadığını göz önünde bulundurması gerekmektedir.

**17.5.2.** Süre:

**17.5.2.1.** İdarelerce isteklilerin haklarında mesleki faaliyetlerinden dolayı kesinleşmiş mahkumiyet kararının bulunduğu tespit edilmesi halinde, (**Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019**) son başvuru ve/veya ihale tarihinden önceki beş yıllık sürenin başlangıcı olarak Mahkemece verilen hükmün kesinleştiği tarih esas alınacaktır.

**17.5.2.2.** 4734 sayılı Kanuna göre yapılan ihalelerde istekliler hakkında (**Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019**) son başvuru ve/veya ihale tarihinden önceki beş yıl içinde mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı mercilerince verilmiş mahkumiyet kararı bulunması halinde, bu durumdaki isteklilerin 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasının (e) bendi uyarınca ihale dışı bırakılmaları gerekmektedir.

**17.5.3.** Belgelerin temin edileceği yerler:

**17.5.3.1.** Yerli istekliler yönünden:

**17.5.3.1.1.** İsteklinin gerçek kişi olması halinde; (**Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019**) son başvuru ve/veya ihale tarihinden önceki beş yıl içinde mesleki faaliyetleri ile ilgili mahkumiyet kararına ilişkin belgeler Adalet Bakanlığı, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'ne bağlı birimlerden alınacaktır.

**17.5.3.1.2.** İsteklinin tüzel kişi olması halinde; Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca; anonim şirket ise yönetim kurulu üyelerinin, limited şirket ise şirket müdürünün, yoksa ortaklarının tamamının, kolektif şirket ise ortakların tamamının, komandit şirkette komandite ortakların hepsinin, komanditer ortaklardan kendilerine şirketi temsil yetkisi verilmiş olan ortakların, kooperatiflerde yönetim kurulu üyelerinin Adalet Bakanlığı, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'ne bağlı birimlerden alacakları belgeler İdarelerce kabul edilecektir. Öte yandan, sermaye şirketinde yönetim kurulu üyesi veya limited şirket müdürü olmasa dahi şirketin idaresinde hakim etkisi bulunan ortak veya ortakların da 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasının (e) bendi uyarınca adli sicil kaydını ibraz etmeleri gerekmektedir.

**17.5.3.2.** Yabancı istekliler yönünden:

**17.5.3.2.1.** İsteklinin gerçek kişi olması halinde; 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlara ve 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendine ilişkin adli sicil kayıtlarını,

- i- T.C. Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerden,
- ii- Uyuğunda buldukları ülke mevzuatı uyarınca bu ülkelerin yetkili makamlarından, Almaları gerekmektedir.

**17.5.3.2.2.** İsteklinin tüzel kişi olması halinde; tüzel kişiliğın kurulduğı ülke mevzuatı uyarınca şirket müdürleri ile şirket yönetiminde yer alanların veya şirketi temsile yetkili olanların 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendi ile 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlara ilişkin adli sicil kayıtlarını,

- i- Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerden,
- ii- Ayrıca tüzel kişiliğın kurulduğı veya sayılanların uyuğunda buldukları ülke yetkili makamlarından,

Almaları gerekmektedir.

**17.5.3.2.3.** Söz konusu belgeler, 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi dördüncü fıkrası (e) bendinde ve 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlara ilişkin ceza ve mahkumiyet kararlarına ilişkin ve ülkeleri mevzuatında paralellik taşıyan belge niteliğinde olması halinde kabul edilecektir.

**17.5.3.2.4.** Diğer taraftan; adli sicil kaydına ilişkin belgelerin düzenlenmesinin mümkün olmaması halinde bu hususun veya ülke mevzuatı uyarınca düzenlenen belgelerin, yabancı gerçek kişi isteklinin uyuğunda bulduğı ya da yabancı tüzel kişi isteklinin kurulduğı ülkenin Türkiye'deki misyon şeffiklerince veya bu ülkelerdeki Türkiye Cumhuriyeti misyon şeffiklerince teyit edilmesi zorunludur.

**17.5.4.** Yerli ve yabancı istekliler adına ihaleye katılacakların adli sicil belgeleri:

4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yerli veya yabancı istekliler adına veya nam ve hesabına (temsilci, vekil, vasi veya veli olarak) ihalelere katılanların da 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bulunmamaları gerekmektedir. Bu bakımdan yabancı firmaların Türkiye mümessili aracılığıyla 4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yapılacak bir ihaleye katılmaları halinde de, Türkiye mümessilinin Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen durumda olmaması gerekir.

17.6. İhale üzerinde kalan isteklilerin kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında sayılan durumlarda olmadığına dair belgeleri sözleşmeden önce sunamaması

17.6.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 4.md.) İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “İhale dışı bırakılma” başlıklı maddelerinde; İhale üzerinde kalan istekliden, 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (Değişik ibare: 20/4/2011-27911 R.G./ 11. md.) (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde belirtilen durumlarda olmadığına dair belgelerin sözleşme imzalanmadan önce istenilmesinin zorunlu olduğu ve bu belgelerin, (Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019) ihale usulüne göre son başvuru ve/veya ihale tarihinde isteklinin anılan bentlerde belirtilen durumlarda olmadığını göstermesi gerektiği hükme bağlanmıştır.

17.6.1.1.(Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 11. md.) İhale üzerinde kalan gerçek veya tüzel kişi isteklinin ya da ortak girişimin ortaklarından en az birinin yabancı istekli olması durumunda, 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde sayılan durumlarda bulunmadığına dair belgelerin sunulması ile sözleşmenin imzalanmasına ilişkin diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesi için idare tarafından sözleşmeye davet yazısının tebliğ tarihini izleyen günden itibaren yirmiiki gün süre verilmesi gerekmektedir. İdarelerce sözleşmeye davet amacıyla kullanılan “Üzerine İhale Yapılan İsteklinin Sözleşmeye Davet Edilmesine İlişkin Formda”, ihale üzerinde kalan isteklinin yerli veya yabancı istekli olması durumu dikkate alınarak on günlük ya da yirmiiki günlük sürenin seçilmesi gerekmektedir.

17.6.2. İhale üzerinde kalan isteklinin (Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019) son başvuru ve/veya ihale tarihi itibarıyla 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde sayılan durumlarda olmadığına dair belgeleri veya kesin teminatı vermemesi ya da sözleşme imzalamaması durumunda, Kanununun 44 üncü maddesi hükümlerine göre, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif fiyatının, ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, bu teklif sahibi istekliyle sözleşme imzalanabilecektir.

17.6.2.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 4.md.) Anılan belgelerin isteklilerin (Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./1. md., yürürlük:23.09.2019) son başvuru ve/veya ihale tarihindeki durumunu göstermesi gerektiğinden, isteklilerin ilgili idarelere (vergi daireleri, sosyal güvenlik il müdürlükleri vb.) yaptığı başvurularda bu belgeleri ihale tarihindeki durumlarını gösterecek şekilde istemeleri, adı geçen idarelerin de isteklilerin ihale tarihindeki durumunu gösterecek şekilde belgeleri düzenleyerek vermeleri gerekmektedir.

17.6.3. 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentleri gereğince, ihaleye katılan isteklinin teklifinin başka bir sebeple değerlendirme dışı bırakılıp bırakılmadığı, bu isteklinin teklifinin ekonomik açıdan en avantajlı teklif olup olmadığı veya ihalenin iptal edilip edilmediğine bakılmaksızın, isteklilerin taahhüt edilen duruma aykırı hususlarının bulunduğu anlaşılması (sosyal güvenlik prim veya vergi borcu bulunması gibi) halinde, bu durumda olanların ihale dışı bırakılarak geçici teminatlarının gelir kaydedilmesi, ancak haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmemesi gerekmektedir.

17.6.4. İhale üzerinde kalmasına rağmen süresi içinde sözleşme imzalamaya gelmeyenlerin ise Kamu İhale Kanununun 44 üncü maddesi gereğince geçici teminatının gelir kaydedilmesi ve anılan Kanununun 58 inci maddesi uyarınca kamu ihalelerinden yasaklanması gerekmektedir. Bu çerçevede; sözleşme imzalamaya davet edilen istekli tarafından taahhüt edilen hususlara ilişkin yukarıda belirtilen belgelerin sözleşme imzalamaya süresi içinde sunulmaması halinde, bu istekli hakkında 4734 sayılı Kanununun 58 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üzerine ihale yapıldığı halde mücbir sebep halleri dışında usulüne göre sözleşme yapmayanlar” kapsamında

değerlendirme yapılacak ve ayrıca anılan Kanunun 44 üncü maddesi gereğince geçici teminatı gelir kaydedilecektir. Ancak, 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerine ilişkin belgelerin ihale üzerinde kalan istekli tarafından ilgili yerlerden temin edilerek süresi içerisinde ihaleyi yapan idareye sunulması ve bu belgeler üzerinde yapılan inceleme sonucunda belgelerin taahhüt edilen duruma aykırı hususlar içerdiğinin anlaşılması (sosyal güvenlik prim veya vergi borcu bulunması gibi) halinde, sonradan ihalenin iptal edilip edilmediğine bakılmaksızın, bu durumda olanların ihale dışı bırakılarak geçici teminatlarının gelir kaydedilmesi, fakat haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmemesi gerekmektedir.

#### **17.7. İhaleye katılmayacak olanlar**

##### **17.7.1. İdarenin ortağı olduğu şirketler:**

**17.7.1.1. 4964 sayılı Kanunla değişik 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, ihaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketlerin, bu idarelerin ihalelerine katılmayacakları hüküm altına alınmıştır. Ancak uygulamada anılan maddenin uygulanmasında tereddütler olduğu anlaşıldığından idarelerin kurucusu ve ortağı olduğu şirketlerin o idarelerin yapacakları ihalelere katılıp katılmayacakları hususunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.**

**17.7.1.1.1. 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, “İhaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketler bu idarelerin ihalelerine katılamazlar.” hükmü yer almaktadır. 4964 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasına getirilen değişikliğin gerekçesinde; bazı şirketlerin salt kurucusunun statüsünden dolayı sonsuza kadar sürecek bir yasaklama ile karşı karşıya kalmalarının doğuracağı haksızlığın giderilmesi açısından “vakıf, dernek, birlik, sandık gibi” kuruluşlar tarafından kurulduğu halde daha sonra bu kuruluşların bünyesinde buldukları veya ilgili oldukları idarelerin ihalelerine katılabilmelerine imkan tanıdığı, katılma yasağının yalnız “ortaklık ilişkisinin” varlığı ile sınırlandırıldığı, “bunların” sözcüğü yerine “bu kuruluşların” ifadesi konularak, söz konusu yasaklamannın “vakıf, dernek, birlik ve sandık gibi kuruluşlar” tarafından ortak olunan şirketleri kapsadığı hususunun açıklığa kavuşturulduğu belirtilmiştir.**

**17.7.1.1.2. 4964 sayılı Kanunla getirilen hüküm, idarelerin kurdukları şirketlerin o idarelerin ihalelerine girebileceği biçimde açık düzenleme içermemekle birlikte; bu değişiklik daha önceki yasağın kaldırılmasını amaçlamaktadır.**

**17.7.1.1.3. 4734 sayılı Kanunda yapılan söz konusu değişikliğe paralel olarak İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili maddeleri, “İhaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketler bu idarelerin ihalelerine katılamazlar” şeklinde değiştirilmiştir. Buna göre, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin ortak oldukları şirketlerin, sermaye paylarına bakılmaksızın idarelerin ihalelerine katılması mümkündür. Ancak, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin bünyelerinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik ve sandık gibi kuruluşlar, bünyelerinde buldukları veya her ne amaçla kurulmuş olursa olsun ilgili oldukları idarelerin ihalelerine katılmayacakları gibi, bu statüdeki vakıf, dernek, birlik ve sandık gibi kuruluşların ortak oldukları şirketler de söz konusu idarelerin ihalelerine katılmayacaktır.**

**17.7.1.1.4.** Sonuç itibarıyla, 4734 sayılı Kanunun 4964 sayılı Kanunla değişik 11 inci maddesinin (c), (d), (e), (f) bentlerinde belirtilen haller dışında, idarelerin kurdukları veya ortak oldukları şirketler o idarelerin ihalelerine katılabilecektir. Ancak, bu durumda, idareler ihale konusu işin niteliğini dikkate alarak ihaleyi kısmi teklife açmak, yeterlik kriterlerini ihaleye katılımı artıracak şekilde belirlemek ve rekabeti artırıcı düzenlemeler yapmak zorundadır.

**17.7.2.** İdarede görev yapanlar:

4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca ihaleyi yapan idarelerin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişiler, ihaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar, (c) ve (d) bentlerinde belirtilen şahısların eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenler ve (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilenlerin ortakları ile şirketlerinin görev yaptıkları idarelerin ihalelerine katılamayacakları hükme bağlanmıştır. Ancak, (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler bu idarelerin ihalelerine katılabileceklerdir.

**17.7.3. (Değişik:13/04/2013- 28617 R.G./2. md.)** 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde;

“Aşağıda sayılanlar doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihalelere katılamazlar:

a) Bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak idarelerce veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanlar.

b) İlgili mercilerce hileli iflas ettiğine karar verilenler.

c) İhaleyi yapan idarenin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişiler.

d) İhaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar.

e) (c) ve (d) bentlerinde belirtilen şahısların eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenleri.

f) (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilenlerin ortakları ile şirketleri (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç).

İhale konusu işin danışmanlık hizmetlerini yapan yükleniciler bu işin ihalesine katılamazlar. Aynı şekilde, ihale konusu işin yüklenicileri de o işin danışmanlık hizmeti ihalelerine katılamazlar. Bu yasaklar, bunların ortaklık ve yönetim ilişkisi olan şirketleri ile bu şirketlerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketleri için de geçerlidir. ....”

hükmü bulunmaktadır.

Bu hükümler uyarınca bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak idarelerce veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ihalelere katılamayacaklardır.

2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanunun “Yasak ve Süresi” başlıklı 2 nci maddesinde; “Birinci madde kapsamına giren yerlerdeki görevlerinden hangi sebeple olursa olsun ayrılanlar, ayrıldıkları tarihten önceki iki yıl içinde hizmetinde

buldukları daire, idare, kurum ve kuruluşlara karşı ayrıldıkları tarihten başlayarak üç yıl süreyle, o daire, idare, kurum ve kuruluşdaki görev ve faaliyet alanlarıyla ilgili konularda doğrudan doğruya veya dolaylı olarak görev ve iş alamazlar, taahhüde giremezler, komisyonculuk ve temsilcilik yapamazlar. Özel kanunlardaki yasaklayıcı hükümler saklıdır.” hükmü yer almaktadır.

Bu maddede getirilmiş olan yasaklama kapsamında sayılmanın ana koşulu, alınacak görev ve işin, girilecek taahhüdün ya da yapılacak komisyonculuk veya temsilciliğin daha önce hizmetinde bulunulan daire, idare, kurum ve kuruluşa “karşı” doğrudan doğruya veya dolaylı bir görev ve iş, taahhüt, komisyonculuk veya temsilcilik niteliğinde bulunmasıdır. Ancak bu faaliyetin ilgilinin daha önceki görev ve faaliyet alanı ile ilgili olması gereklidir. Dolayısıyla, anılan Kanun kapsamında belirtilen görevlerinden ayrıldıktan sonra özel sektörde faaliyet gösteren kamu görevlileri, Kanunun 2 nci maddesinde belirtilen süre boyunca, yine maddede belirtilen faaliyetlerde bulunamayacaklardır. Ancak bu kişilerin, özel sektörde istekli sıfatını taşıyabilecek bir işletmede personel olarak istihdam edilmesi ve bu işletmenin de personelinin ayrıldığı daire, kurum ve kuruluşun ihalesine girmesi durumunda, anılan personelin, çalışmakta olduğu işletmede bir ortaklığının ya da sermaye bağının bulunmaması durumunda, söz konusu faaliyetin 2531 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde belirtilen “doğrudan doğruya veya dolaylı olarak görev ve iş alma, taahhüde girme, komisyonculuk ve temsilcilik yapma” olarak sayılmaması gerekmektedir.

Ancak, 6359 sayılı Kamu İhale Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “olarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “idarelerce veya mahkeme kararıyla” ibaresi eklenmiş olduğundan, bu Kanun değişikliği sonucunda, 2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun sebebiyle ihaleye katılamayacak olanlar söz konusu bent kapsamından çıkarılmıştır. Bununla birlikte, 2531 sayılı Kanundan doğan yasaklamanın sürmesi sebebiyle, bu durumda olanların kendisi ya da bir tüzel kişi veya başka bir gerçek kişi adına teklif vererek ihaleye katılmaları mümkün bulunmadığından 2531 sayılı Kanun kapsamında bulunan aday veya istekli durumunda olanların, 2531 sayılı Kanunda belirtilen yasağa rağmen ihaleye katılmış olması halinde, bu durumda olan isteklilerin değerlendirme dışı bırakılması, ancak geçici teminatlarının gelir kaydedilmemesi ve idarece haklarında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilmemesi gerekmektedir.

**17.7.3.1** Maddenin (f) bendine göre; ihaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanların ortakları ile şirketleri (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç) o idarenin ihalesine katılamayacaklardır. Anılan düzenleme, söz konusu kişilerin ihaleye girecek şirketlerin yönetim kurullarında görevli bulunmalarının ihaleye katılımı engelleyici bir husus olduğunu öngörmüş ve bu durumu doğrudan şirket ortağı olmak koşuluyla ilişkilendirmemiştir. Bu nedenle, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin (c), (d), (e) ve (f) bentlerine göre, ihaleyi yapan idarelerin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişilerin ve ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanların ve bunların (yani 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin (c) ve (d) bentlerinde belirtilenlerin) eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenlerin, aynı zamanda ihaleye katılacak isteklinin yönetim kurullarında görevli olmaları durumunda, bu tüzel kişiliğin söz konusu idarenin yapacağı ihalelere doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde katılmaları mümkün bulunmamaktadır.

17.8. 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (f) bendinin uygulanmasına ilişkin olarak;

17.8.1. İdareye karşı yüklenilen işin yapımı sırasında gerçekleşen yasak fiil ve davranışlar dolayısıyla iş ve meslek ahlakına aykırı davranışların 4734 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen fiil ve davranışların dışında değerlendirilmesi gerekmektedir.

17.8.2. 4735 sayılı Kanunun 25 inci maddesinde sayılmış olan yasak fiil ve davranışlar ile bu fiil veya davranışlar içine girmemekle birlikte, sözleşme hükümlerine aykırı veya idareye zarar verecek fiil ve davranışlar ya da yüklenicilerin iş veya mesleklerinden dolayı yürürlükteki kanunların yüklediği mükellefiyetlere aykırı davranışlar iş ve meslek ahlakına aykırı faaliyet kapsamında değerlendirilebilecektir. Ancak, 4735 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin (f) bendinde yer alan “mücbir sebepler dışında, ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak taahhüdünü yerine getirmeme” fiilinden ötürü hakkında yasaklama kararı verilmiş bir isteklinin yasaklama kararını veren idarenin ihalesine katılması halinde;

i- 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (f) bendi uyarınca ihale dışı bırakılabilmesi için, bu isteklinin davranışının iş ve meslek ahlakına aykırı bir davranış olup olmadığının her olayın kendi özgün koşulları içinde değerlendirilmesi gerekmekte ve bu hususta takdir idareye ait bulunmaktadır.

ii- Yine bu isteklinin 10 uncu maddenin (f) bendi uyarınca ihale dışı bırakılabilmesi, ancak ihaleyi yapan idareye yaptığı işler sırasında iş ve meslek ahlakına aykırı faaliyetlerde bulunduğu için bu idare tarafından ispat edilebilmesi halinde mümkün olabilecektir.

## **Madde 18- Teminatlar**

### **18.1. Teminat mektuplarının şekli**

18.1.1. 4734 sayılı Kanunun 35 inci maddesi çerçevesinde teminat mektuplarının kapsam ve şekli belirlenerek İhale Uygulama Yönetmeliklerinin 1 nolu eki olan “standart formlar” arasında yer verilmiştir. Teminat mektuplarına ilişkin standart formlarda limit bilgilerine yer verilmediği halde bazı mektupların “limit içi” ve “limit dışı” ibarelerini taşıması nedeniyle idarelerin bu teminat mektuplarını değerlendirmeye almakta tereddüt ettikleri görülmüştür. İlgili kuruluşlarla yapılan değerlendirme ve Kamu İhale Kurulunca karara bağlanan uyuşmazlıklarda, teminat mektuplarında yer alan “limit içi” ve “limit dışı” ibarelerinin, mektubun geçerliliği ve kapsamı ile teminat mektuplarında öngörülen riskin gerçekleşmesi halinde idarenin alacağı tahsilatına ilişkin bir etkisinin olmadığı; ayrıca 4734 sayılı Kanun ve İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili hükümlerine de aykırılık teşkil etmediği anlaşıldığından “limit içi” ve limit dışı” ibaresi taşıyan teminat mektuplarının kabul edilmesi gerekmektedir.

#### **18.1.2. (Mülga madde: 29.11.2016-29903 R.G./2. md.)**

18.1.3. (Değişik madde: 30/09/2020-31260 R.G./8. md. yürürlük:20/10/2020) İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ‘Teminatlar’ başlıklı ilgili maddelerinde; “Gerekli görüldüğünde, teminat mektuplarının teyidi idarelerce, ilgili bankanın genel müdürlüğünden veya şubesinden ya da ilgili sigorta şirketinin genel müdürlüğünden veyahut yetkilendirilmiş merkezi kuruluşların internet sayfaları üzerinden yapılabilir. Resmi yazışma yoluyla yapılan teyitlerde, bankanın veya sigorta şirketinin en az iki yetkilisinin imzasının bulunması gerekir.” denilmektedir. Buna göre; teminat mektuplarının altına teyide yönelik ibare eklemek isteyen bankanın/sigorta şirketinin; “Bu teminat mektubunun teyidi için, (... .com.tr) posta adresine veya (.....) no.lu faksa teminat mektubu içeriğindeki bilgileri içeren yazı yazılarak idarelerce bu teminat mektubu ile ilgili teyit alınabilir. Buna karşılık tarafımızca, idarelerce “elektronik posta” yoluyla teyit alma taleplerine yönelik olan-



lar dahil, ancak resmi yazışma yoluyla veya faks yoluyla teyit yapılacak olup, faks ile yapılan teyitlerin en az iki yetkilinin imzasını taşıması gerekir” şeklinde olmak kaydıyla bir açıklayıcı not koymaları, 4734 sayılı Kanun ve İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili hükümlerine aykırılık oluşturmayacaktır.

**18.1.3.1. (Mülga madde: 30/09/2020-31260 R.G./8. md. yürürlük:20/10/2020)**

**18.2. (Değişik madde: 30/09/2020-31260 R.G./8. md. yürürlük:20/10/2020)**

#### **Geçici teminat mektuplarının süresi**

Geçici teminat mektuplarındaki sürenin idareler tarafından, teklif geçerlik süresinden itibaren 30 günden daha uzun süreli olarak belirlenip belirlenemeyeceği konusuna ilişkin olarak; idare, 4734 sayılı Kanunun 35 inci maddesini esas alarak, teklif geçerlilik süresinin bitimi tarihine 30 gün eklemek suretiyle bulunduğu tarihi idari şartnamenin “geçici teminat” başlıklı maddesine yazacaktır. Tıp idari şartnamelerin geçici teminata ilişkin maddeleri gereğince geçici teminat olarak sunulan teminat mektubunda geçerlilik tarihi belirtilmeli ve bu tarih, idari şartnamede öngörülen tarihten önce olmamalıdır. Bu çerçevede, asgari süreyi karşılayan veya asgari sürelerden daha uzun süreleri içerir geçici teminat mektuplarının geçerli kabul edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, süresiz geçici teminat mektupları da kabul edilecektir.

**18.3. (Mülga madde: 29.11.2016-29903 R.G./2. md.)**

#### **18.4. Teminat mektuplarının iadesi**

**18.4.1.** İş tamamlandığı halde ilgilisi tarafından iadesi istenmemiş, ancak mektup üzerinde öngörülen geçerlilik süresini doldurduğu için teminat olma vasfını yitirmiş olan kesin teminat mektupları ile Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından sosyal güvenlik borcu bulunmadığına ilişkin yazıların geç verilmesi ve kesin teminat mektuplarının geçerlilik süresinin dolması durumunda geçerlilik süresi dolan kesin teminat mektuplarına ilişkin olarak, idarelerce 4735 sayılı Kanunun 13 ve 14 üncü maddeleri gereğince işlem yapılacaktır.

**18.4.1.1** İdarelerce SGK tarafından sosyal güvenlik borcu bulunmadığına ilişkin yazıların geç verilmesi sebebiyle kesin teminat mektuplarının geçerlik süresinin dolmasına meydan verilmeksizin işlemlerin tekemmül ettirilmesini teminen, 4735 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince, yükleniciler tarafından yapım işlerinde kesin kabul tarihine, diğer işlerde kabul tarihine veya varsa garanti süresinin bitimine kadar SGK’den ilişiksiz belgesi getirilmemesi halinde kesin teminatlar paraya çevrilerek borçlarına mahsup edilecek, varsa kalanı yükleniciye geri verilecektir. Kesin teminatların paraya çevrilmesi esnasında yüklenicinin SGK’ya olan borcunun miktarının bilinmemesi halinde, Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari Para Cezası Borçlarının Hakedişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmeliğin “Kesin Teminatın İadesi” başlıklı 7 nci maddesi gereğince işlem tesis edilerek, yüklenicinin tespit edilecek borcu Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili biriminin hesabına yatırılacak ve varsa kalanı yükleniciye geri verilecektir.

#### **18.5. 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine göre gerçekleştirilen mal alım ihalelerinde kesin teminat alınması ve sözleşme imzalanması**

**18.5.1.** 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinde, “(b), (c) ve (f) bendi kapsamında yapılan mal alımlarında, malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve bunun idarece uygun bulunması halinde, sözleşme yapılması ve kesin teminat alınması zorunlu değildir.” hükmü yer almaktadır. İdari şartnamenin ilgi maddesi uyarınca kesin teminat alınıp alınmayacağı ile sözleşme imzalanıp imzalanmayacağına yönelik düzenleme yapılması idarelerin takdirinde bulunmaktadır. İdare tarafından alımın niteliği esas alınarak malın **(Değişik ibare: 20/8/2011-28031 R.G./ 9 md.)** sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kesin kabulünün

gerçekleştirilmesi halinde kesin teminat alınmayacak ise 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine Göre Pazarlık Usulü İle İhale Edilen Mal Alımlarında Uygulanacak İdari Şartnamenin “Kesin Teminat” başlıklı 41 inci maddesinin (41.3) alt maddesinde “*Malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kabulünün gerçekleştirilmesi halinde kesin teminat alınmayacaktır.*” düzenlemesine yer verilecektir.

**18.5.2.** İdare tarafından idari şartnamede yapılan düzenleme çerçevesinde malın **(Değişik ibare: 20/8/2011-28031 R.G./ 9 md.)** sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kesin kabulünün yapılması durumunda kesin teminat alınmamasına karşın ihale üzerinde bırakılan istekli ile sözleşme imzalanabilir. Bu durumda sözleşmenin “Teminata ilişkin hükümler” başlıklı maddesinde kesin teminat alınmadığına ilişkin açıklamaya yer verilecektir. Ancak ihale üzerinde bırakılan istekliden kesin teminat alınması ve alım konusu malın satış sonrası servis, bakım ve onarım hizmetleri ile garantisine yönelik düzenleme yapılması durumunda da idare tarafından sözleşme imzalanması zorunludur. **(Mülga: 20/8/2011-28031 R.G./ 9 md.)**

**18.5.3.** İdari şartnamede “malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kabulünün gerçekleştirilmesi halinde kesin teminat alınmayacaktır.” ve “malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kesin kabulünün yapılması durumunda sözleşme imzalanmayacaktır.” düzenlemesi yer almasına karşın ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilemeyeceğinin veya sözleşme süresi içerisinde malın kesin kabulünün yapılamayacağına anlaşılması durumunda sözleşme imzalanması ve kesin teminat alınması zorunludur.

**18.5.4.** 4734 Sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine göre pazarlık usulü ile ihale edilen mal alımlarında, idari şartnamede, malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kesin kabulünün yapılması durumunda sözleşme imzalanmayacağına belirtilmesi durumunda, ihale üzerinde kalan isteklinin ihale tarihi itibarıyla 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde sayılan durumlarda olmadığına dair belgeleri malın tesliminden önce idareye sunması gerekmektedir.

#### **18.6. (Ek: 13/04/2013- 28617 R.G./ 3. md.) Ek kesin teminat**

**18.6.1.(Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./5.md.)**Hukuki bir zorunluluk ya da gereklilik bulunmamasına rağmen, 4734 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinde öngörülen oranlar dikkate alınarak hesaplanan tutarın üzerinde kesin teminat veren istekliye, 4735 sayılı Kanun kapsamında yüklenici sıfatıyla fiyat farkı veya iş artışı şeklinde ödeme yapılacak olması halinde, ek kesin teminat tutarı verilen kesin teminat tutarı dikkate alınarak belirlenir.

#### **18.7. (Ek madde: 13.06.2019-30800 R.G/6.md., yürürlük:23.06.2019) Ortak girişimler tarafından sunulması gereken teminatlar**

**18.7.1.** Ortak girişim olarak ihaleye teklif verilmesi veya sözleşme imzalanması durumunda, toplam teminat miktarı, ortaklık oranına veya işin uzmanlık gerektiren kısımlarına verilen teklif tutarlarına bakılmaksızın ortaklardan biri veya birkaçı tarafından karşılanabilir. İş deneyimini gösteren belgelerin yeterlik kriteri olduğu ihalelerde, ortakların yurt içinde veya Kanun kapsamındaki idarelere yurt dışında gerçekleştirilen işler için düzenlenen belgeleri kullanmaları durumunda da aynı kural geçerlidir.

**18.7.2.** İş deneyimini gösteren belgelerin yeterlik kriteri olduğu ihalelerde, ortaklardan herhangi biri tarafından Kanun kapsamındaki idarelere taahhüt edilenler dışında yurt dışında gerçekleştirilen işlerden elde edilen iş deneyiminin kullanılması durumunda, belgeyi kullanan ortak tarafından ilgisine göre iş ortaklıklarındaki hissesi oranında veya konsorsiyumlarda işin uzmanlık gerektiren kısımlarına verilen teklif tutarının toplam teklif tutarına karşılık gelen oranda geçici ve

kesin teminat verilmesi zorunludur. Örneğin bir iş ortaklığının yüzde 30 hissesine sahip ortağının yurt dışında gerçekleştirilen bir yapım işi için düzenlenen iş bitirme belgesini kullanması ve ortaklığın 100 TL teminat sunma zorunluluğu olması durumunda, bu teminatın asgari 30 TL'lik kısmının ilgili belgeyi kullanan ortak tarafından karşılanması gerekir. Benzer biçimde bir konsorsiyumun sınır değer üzerindeki 1000 TL'lik toplam teklifinin 200 TL'lik özel uzmanlık gerektiren kısmına teklif sunan özel ortağının yurt dışında gerçekleştirilen bir yapım işi için düzenlenen iş bitirme belgesini kullanması durumunda, sözleşmenin imzalanması aşamasında verilmesi gereken 60 TL'lik kesin teminatın 12 TL'sini bu ortağın karşılaması zorunludur. Aynı örnekte 1000 TL'lik teklifin sınır değer altında olması ve ihalenin yaklaşık maliyetinin 1500 TL olması durumunda, yaklaşık maliyetin yüzde 9'u oranında verilmesi gereken 135 TL'lik kesin teminatın 27 TL'sini anılan ortağın karşılaması zorunludur.

### **Madde 19- Birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliğinde olan işlere ait ihalelerin yapılma zamanı**

**19.1.** 4734 sayılı Kanunun "İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar" başlıklı 62 nci maddesinin (b) bendinde; "Öngörülen ödeneklerin kullanılmasına imkan verecek süre dikkate alınarak, idarelerce ihalelerin zamanında yapılması, birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliği olan işlerde (doğal afetler nedeniyle yapılması gerekenler hariç) ise yılın ilk dokuz ayında ihalenin sonuçlandırılması esastır." hükmü yer almaktadır. Kanunun anılan maddesinde yer alan düzenlemeyle, ihale konusu işin öngörülen sürede bitirilmesi ve bu iş için öngörülen ödeneklerin zamanında kullanılması amaçlanmaktadır. Bu nedenle, birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliği olan işlerde (doğal afetler nedeniyle yapılması gerekenler hariç) yılın ilk dokuz ayında ihalenin sonuçlandırılmasının esas olduğu hükme bağlanmıştır. Ancak, idarelerin hukuken geçerli nedenleri bulunması halinde, birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliği olan işlere ilişkin ihalelerin, yılın ilk dokuz ayında sonuçlandırılması yasal bir zorunluluk olarak değerlendirilmemelidir.

### **Madde 20- Süreklilik arz eden mal ve hizmet alımlarının kesintiye uğratılmadan temini**

**20.1.** 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (b) bendinde ertesi mali yılda gerçekleştirilecek süreklilik arz eden mal ve hizmet alımları için bir önceki mali yıl sona ermeden ihaleye çıkılabileceği düzenlenmiştir. Böylece ihale ile ilgili ilan süresi ve ihale sürecinin belirli bir zaman alacağı da dikkate alınarak ertesi yılda gerçekleştirilecek bu tür mal ve hizmet alımı ihalelerine mali yıl sona ermeden çıkılabilmeye imkan tanınmıştır. Ancak yılın sonunda ya da ertesi yılın başında çıkılan ihalelerde önceden öngörülemeyen nedenlerle ihale sürecinin uzadığı durumlarda süreklilik arz eden bu alımların kesintiye uğratılmamasını teminen, ihale sonuçlandırılıncaya kadar geçecek süre içindeki ihtiyaçların 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (b) bendindeki "idare tarafından önceden öngörülemeyen olaylar" kapsamında değerlendirilerek, anılan madde hükmü ve 62 nci maddenin (i) bendinde yer alan esaslar da dikkate alınarak aynı Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ya da 22 nci maddesinin (d) bendinde belirtilen tutarlara kadar olanların bu maddelere göre temin edilebilmesi idarenin yetki ve sorumluluğundadır.

**Madde 21- (Değişik madde: 31/12/2020-31351 R.G./1. md., yürürlük: 01/01/2021) 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (i) bendi**

21.1. 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (i) bendi ile ilgili olarak, "31/12/2020 tarihli ve 31351 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci Maddesinin (I) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ" açıklamaları dikkate alınır.

**Madde 22- Doğrudan temine ilişkin açıklamalar**

**22.1. Genel olarak**

4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde;

Aşağıda belirtilen hallerde ihtiyaçların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulüne başvurulabilir:

a) İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi.

b) Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması.

c) Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması.

d) Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar (Yüzyirmibirbindörtüzyüzbeş Türk Lirası), diğer idarelerin beşmilyar Türk Lirasını (Kırkbindörtüzyüzküç Türk Lirasını)\* aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlar.

e) İdarelerin ihtiyacına uygun taşınmaz mal alımı veya kiralanması.

f) Özelliğinden ve belli süre içinde kullanılma zorunluluğundan dolayı stoklanması ekonomik olmayan veya acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, aşı, serum, anti-serum, kan ve kan ürünleri ile ortez, protez gibi uygulama esnasında hastaya göre belirlenebilen ve hastaya özgü tıbbî sarf malzemeleri, test ve tetkik sarf malzemeleri alımları.

g) Milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülen uyuşmazlıklarla ilgili davalarda, Kanun kapsamındaki idareleri temsil ve savunmak üzere Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan ya da avukatlık ortaklıklarından yapılacak hizmet alımları.

h) 8/1/1943 tarihli ve 4353 sayılı Kanunun 22 ve 36 ncı maddeleri uyarınca Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan hizmet alımları ile fikri ve sınai mülkiyet haklarının ulusal ve uluslararası kuruluşlar nezdinde tescilini sağlamak için gerçekleştirilen hizmet alımları.

ı) Türkiye İş Kurumunun, 25/6/2003 tarihli ve 4904 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (b) ve (c) bentlerinde sayılan görevlerine ilişkin hizmet alımları ile 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 48 inci maddesinin yedinci fıkrasında sayılan görevlerine ilişkin hizmet alımları,

i) Seçim dönemi bitmeden önce seçimlerin yenilenmesine veya ara seçime ya da Anayasa değişikliğinin halkoyuna sunulmasına karar verilen hallerde; Yüksek Seçim Kurulu tarafından yapılacak filigranlı oy pusulası kağıdı ve filigranlı oy zarfı kağıdı alımı ile oy pusulası basım hizmeti alımı, mahalli seçimlerde ise İl Seçim Kurulu başkanlıkları tarafından alınacak oy pusulası basım hizmeti alımı.

Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma ve 10 uncu maddede sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek

kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir.” hükmü yer almaktadır.

**22.1.1.** İdarelerin yapacakları bu alımlar için Kanunun uygulanmasına yönelik olmak üzere aşağıdaki hususların açıklanması gerekli görülmüştür.

**22.1.1.1.** Yukarıda belirtilen hükümler uyarınca 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde belirtilen hallerde ihtiyaçların; Kanunun 18 inci maddesinde sayılan ihale usulleri için tespit edilen kurallara uyulmaksızın; ilan yapılmadan, teminat alınmadan, ihale komisyonu kurma ve anılan Kanunun 10 uncu maddesinde sayılan yeterlik kriterlerini arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak temin edilmesi mümkün bulunmaktadır.

**22.1.1.2.** Söz konusu hükümler uyarınca anılan maddede belirtilen nitelikteki ihtiyaçların karşılanmasında kolaylık sağlanması amaçlanmış olmakla birlikte, ihtiyacın niteliğine göre, ilan yapılması, teminat alınması, ihale komisyonu kurulması, isteklilerde belirli yeterlik kriterlerinin aranması ile şartname ve sözleşme düzenlenmesi gibi hususlar idarelerin takdirindedir.

**22.1.1.3.** Bu madde kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunlu olup bir defada yapılacak alımlarda sözleşme yapılması idarelerin takdirindedir. Buna karşılık, 22 nci maddenin (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda ise madde metninde belirtildiği üzere sözleşme yapılması zorunludur.

**22.1.1.4. (Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./ 1. md.)** Diğer taraftan 22 nci maddeye göre ihtiyaçların karşılanmasında onay belgesi düzenlenmesi, onayı takiben ihale yetkilisince görevlendirilen kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılması ve buna ilişkin belgelerin dayanakları ile birlikte onay belgesine eklenmesi zorunludur. İdarelerce gerekli görülmesi halinde, fiyat araştırmaları, ilgili İhale Uygulama Yönetmeliklerinde yaklaşık maliyetin belirlenmesine ilişkin esas ve usuller çerçevesinde yapılabilir. Ancak doğrudan temin kapsamında yapılan alımlarda fiyat farkı hesaplanmasının öngörülmesi halinde, piyasa araştırması yapılması aşamasında bu hususun belirtilerek fiyat tekliflerinin alınması gerekmektedir.

**22.1.1.5.** Ayrıca, 4/3/2009 tarihli ve 27159 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İhale Uygulama Yönetmeliklerinde 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a), (b), (c) bentleri kapsamında idarece yapılacak alımlarda kullanılmak üzere, “4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form” yer almaktadır (KİK022.0/M ve KİK021.0/H). Anılan form hazırlanırken formdaki dipnot belirlemelerine özellikle dikkat edilmesi gerekmektedir. Buna göre alımın gerçek veya tüzel tek kişiden yapılma sebepleri ayrıntılı, net ve objektif bir biçimde ortaya konacak, Kanunun 22 nci maddesinin anılan bentlerinde belirtilen hükümlerin uygulanabilir olmasını sağlayan sebepler detaylı olarak yazılacak, bunlara ilişkin belgeler de anılan forma eklenecektir. Diğer yandan mal alımlarıyla ilgili olarak; ihtiyacın niteliği, ihtiyaç konusu malın ayrıntılı teknik özellikleri ve ne amaçla kullanılacağı, anılan amacı en az aynı verimlilik, etkinlik ve fonksiyonellikte karşılayabilecek diğer ürünlerin-modellerin-markaların vb. bulunup bulunmadığının tespitinin yapıp yapılmadığı ve bulunmuyorsa nedenleri, ihtiyaç konusu malı satan başka firmaların olup olmadığı gibi hususlara yer verilecektir.

**22.1.1.6.** Doğrudan temin yoluyla bedel içeren bir sözleşme kapsamında gerçekleştirilen alımlarda, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili maddeleri çerçevesinde iş deneyim belgesi düzenlenmesi mümkündür.

## 22.2. İhtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden temini

İdareler, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a) bendinin uygulamasında mal ve hizmet alımlarında, 4734 Sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Formu (KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanılarak ihtiyacın neden sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğini detaylı olarak yazacak, fiyat araştırması yapacak, ihtiyaç konusu malın veya hizmetin niteliklerini tarif edecek ve bu hususlara ilişkin bütün belgeleri standart forma ekleyeceklerdir. Ayrıca, bir taahhüt kapsamında; taahhüt konusu sözleşme veya şartnamede yer alan hükümler nedeniyle belli bir marka veya modellenin alınmasının zorunlu olduğu hallerde, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a) bendinin uygulanması mümkün bulunmaktadır.

## 22.3. İhtiyacın özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden temini

4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (b) bendi sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle özel bir hakka sahip olmasını ifade etmektedir. Bu nedenle, ihale konusu mal veya hizmet, bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle ve münhasır hakların korunması nedeniyle sadece belirli bir mal tedarikçisi veya hizmet sunucusu tarafından sağlanabiliyorsa, ilan yapılmaksızın anılan madde hükmüne göre doğrudan temin yoluyla ihtiyaçların karşılanması mümkün bulunmaktadır. Örneğin idarelerin diğer usullerle temini mümkün olmayan bilimsel yayın, fikir ve sanat eseri, belirli bir akademik kişiden eğitim v.b. mal veya hizmetler bu bent kapsamında temin edilebilecektir. İdareler, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (b) bendinin uygulamasında, (Tek Kaynaktan Temin Edilen İhtiyaçlara İlişkin Standart Formu-KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanarak ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabileceğini detaylı olarak yazacak, fiyat araştırması yapacak, ihtiyaç konusu mal veya hizmetin niteliklerini tarif edecek ve bu hususlara ilişkin bütün belgeleri standart forma ekleyeceklerdir.

## 22.4. 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (c) bendi uyarınca mal ve hizmetlerin ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden temini

22.4.1. 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (c) bendi uyarınca, mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması mümkün bulunmaktadır.

22.4.1.1 Bu kapsamda yapılacak alımlarda, Kanunun 5 inci maddesindeki rekabet, saydamlık, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkeleri ile Kanunun temel alım usullerinin gereği olarak; daha önce sözleşmeye bağlanmış asıl işin kapsam ve miktarının, idarenin ihtiyacını karşılayacak şekilde tespit edilmesi; toplam süreleri üç yılı geçmemek üzere asıl sözleşmeye dayalı olarak yapılacak alımların ise, ihtiyaca ilişkin asıl sözleşmeye bağlanan mal ve hizmet alımıyla ilgili olarak önceden öngörülmemekle birlikte ihtiyacın gereği olarak ortaya çıkmasına ve tamamlayıcı nitelikte bir alım olmasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Temine konu olacak mal ve hizmet alımları arasında kabul edilebilir doğal bir bağlantı bulunmalıdır.

22.4.1.2 Bu saptamaların idarelerin teknik birimlerince yapılması esas olmakla birlikte konu ile ilgili kuruluşlardan teknik yardım alınması da mümkün bulunmaktadır. İdareler ihtiyaçlarının temin edilmesinde saydamlığı, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kamu kaynaklarının verimli kullanılmasını sağlamakla yükümlüdür. Bu zorunlulukların idarece saptanması durumunda, yapılacak alımlarda; ihale komisyonu kurma ve 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulun-

maksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilebilecektir. İdare ile yüklenici (ilk alım yapılan gerçek ve tüzel kişi) arasında asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek sözleşmelerin süreleri 3 yılı geçmeyecektir.

**22.4.1.3.** İhtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması, kamu kaynaklarının verimli şekilde kullanılması için 4734 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak ihale usulünün belirlenmesine ve ihale dokümanında yapılacak düzenlemelere ilişkin yetki ve sorumluluk idarelerin takdirinde bulunduğu; ihtiyaçların 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (c) bendi kapsamında temini için, alımı gerçekleştirilecek mal ve hizmetin, mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanmasının zorunlu olduğunun idarelerin teknik birimlerince ya da ilgili kuruluşlardan teknik yardım alınarak saptanması gerekmektedir.

**22.4.1.4.** Yukarıdaki esaslar çerçevesinde; alınacak mal veya hizmetin mevcut ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyum ve standardizasyonunun sağlanmasının zorunlu olduğu idarelerin teknik birimlerince ya da ilgili kuruluşlardan teknik yardım alınarak saptanması halinde, bu mal ve hizmetler ilk alım yapılan gerçek ya da tüzel kişiden 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (c) bendi kapsamında alınabilir. İdareler 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (c) bendinin uygulamasında, 4734 Sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Formu (KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanacaklardır.

## **22.5. 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendi gereğince ihtiyaçların temini**

**22.5.1.** 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendinde belirtilen ve Kurum tarafından güncellenen tutarı aşmayan mal ve hizmet alımları ve yapım işleri ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin mal ve hizmetlerin idarelerce temin edilmesi mümkün bulunmaktadır. İşin niteliğine göre idareler bu bende göre yapacakları günlük ve küçük ölçekli alımlar için genel bir onay belgesi düzenleyebilecekleri gibi, her bir alım için de onay belgesi düzenleyebilirler. Ayrıca ilgili mevzuatı çerçevesinde düzenlenmesi gerekli olan harcama belgeleri onay belgesine eklenir. Ancak bu bent kapsamında gerçekleştirilecek yapım işlerinde fiyat araştırmasının, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde belirlenen yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ilişkin esas ve usullere göre yapılması zorunludur.

**22.5.1.1.** Bu bentte belirlenen parasal limitlere bağlı olarak yapılacak ihtiyaç teminlerinde, piyasada yapılan fiyat araştırması sonucunda öngörülen parasal limitin aşılabacağı tespit edilmesi halinde, ihtiyacın Kanunun ilgili hükümlerine göre ihale yoluyla temin edilmesi gerekmektedir.

**22.5.1.2.** Ayrıca, 4734 sayılı Kanunun 19 uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendine göre temini, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiği için, bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna dikkat edilmesi gereklidir.

**22.5.1.3.** İdarelerin bu bent kapsamında temin edeceği ihtiyaçlarını, anılan bentteki parasal limitlerden hangisini esas almak suretiyle karşılayabileceğinin, ihtiyacı karşılayacak idarenin büyükşehir belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde bulunup bulunmadığına göre belirlenmesi gerekmektedir.

**22.5.1.4.(Ek: 13/04/2013- 28617 R.G./ 4. md.)** İdarelerce işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, ordu evi, askeri gazino, misafirhane, çocuk bakımevi, kreş, spor tesisi, kantin ve benzeri sosyal tesisler tarafından, bu tesislerden yararlananların tercihine göre satılmak üzere, 4734 sayılı

Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapılacak mamul mal alımlarında marka belirtilmeden yararlanmaların tercihinin karşılanamayacağı hallerde marka belirtilmek suretiyle alım yapılabilir.

Öte yandan, 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (ı) bendinde yer alan “*idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin*” ifadesinden, bu bentte belirtilen % 10'luk sınırlamaya 5018 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde belirtilen ödeneklerin kullanılması ile ilgili düzenlemeye tabi ödenekler konu olabilecektir. Buna karşılık orduvevleri, askeri gazinolar ve sosyal tesislere bütçeden ödenek aktarılmadığı sürece, bunlar Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ile 22 nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları alımlar için % 10'luk sınırlamaya tabi tutulmayacaklardır. Ancak bütçeden ödenek aktarılması halinde, aktarılan ödeneklerin harcanması sırasında Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ile 22 nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları alımlar için % 10'luk sınırlamaya tabi olacaklardır.

## **22.6. Taşınmaz mal alımı ve kiralınması**

**22.6.1.** Genel yönetim kapsamındaki idarelerin taşınmaz mal kiralınmalarına ilişkin olarak; daha önce kiralanmış bulunan taşınmaz malların kira artış oranları, bugüne kadar olduğu gibi bütçe harcamalarına ilişkin yetki ve görevi çerçevesinde 10/6/2006 tarihli ve 26194 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kamu İdarelerinin Taşınmaz Mal Kiralanmalarına İlişkin Genelge” hükümlerine göre yapılacaktır. 4734 sayılı Kanun kapsamındaki diğer idarelerin kira bedellerinin ise, sözleşmelerinde belirtilen oranlarda artırılması mümkün görülmektedir.

**22.6.1.1** Bu nedenle, taşınmaz mal alımı ve kiralanmasında; alım veya kiralınmaya ihtiyaç duyulmasına ilişkin gerekçenin belirtilmesi, alınması veya kiralanması düşünülen taşınmazın yeri ve sahip olması gereken özelliklerin belirlenmesi, alım veya kiralınmaya ilişkin rayiçlerin tespit edilmesi, bu konudaki bilgilerin alım veya kiralınmaya ilişkin onay belgesine eklenmesi, ayrıca tabi olunan mevzuatın öngördüğü diğer zorunlulukların da yerine getirilmesi gerekmektedir. Bunun yanında, düzenlenecek sözleşmelerde kira bedelinde artış yapılmasının öngörülmesi halinde; sözleşmeye, genel yönetim kapsamındaki idareler için artış oranının Maliye Bakanlığı tarafından her yıl yayımlanan kira artış oranlarını geçmeyeceği yönünde hüküm konulması, diğer idarelerce ise genel uygulamalar dikkate alınmak suretiyle belirlenecek oranlarda artış yapılacağı yönünde hüküm konulması zorunludur.

## **22.7. İlaç, tıbbi sarf malzemeleri ile test ve tetkik sarf malzemesi alımları**

Kanunun 22 nci maddesinin (f) bendinde yer alan hüküm çerçevesinde; özelliğinden ve belli süre içinde kullanılma zorunluluğundan dolayı stoklanması ekonomik olmayan veya acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, aşı, serum, anti-serum, kan ve kan ürünleri ile ortez, protez gibi uygulama esnasında hastaya göre belirlenebilen ve hastaya özgü tıbbî sarf malzemeleri, test ve tetkik sarf malzemeleri alımlarının doğrudan temin yoluyla karşılanması mümkün bulunmaktadır. Anılan Kanun maddesinin gerekçesinde; özellikle hayati önemi haiz olan ve acil müdahale gerektiren kalp ve ortopedi ameliyatlarında kullanılan ilaç ve malzemelerin özellikleri, boyutları ve nitelikleri kullanılacak hastaya göre değiştiğinden ya da belli bir kullanım süresi bulunmasından dolayı bu süre içinde kullanılmaları zorunlu olduğundan; hem idarenin yararı, hem de hastaların mağdur edilmemesi açısından bu gibi ilaç ve malzemelerin ihale yoluyla önceden temin edilip stoklanması yerine, ihtiyaç duyulduğunda doğrudan temin edilmesinin öngörüldüğü belirtilmektedir. Buna göre, hastaya özgü olup özelliğinden dolayı stoklama imkanı bulunmayan mal ve malzemelerin de bu madde çerçevesinde temini mümkün bulunmaktadır.



## 22.8. Milletlerarası tahkim davaları için alınacak hizmetler

4964 sayılı Kanununun 15 inci maddesi ile 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesine (g) bendi olarak eklenen hüküm çerçevesinde, milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülen uyuşmazlıklarla ilgili davalarda, Kanun kapsamındaki idareleri temsil etmek ve savunmak üzere Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan ya da avukatlık ortaklıklarından doğrudan temin yoluyla hizmet alınması mümkün hale gelmiştir. Ancak; bu kapsamda yapılacak hizmet alımları milletlerarası tahkim yoluyla çözülecek anlaşmazlıklara münhasır olduğundan, anlaşmazlıkların milletlerarası tahkim dışındaki çözümü yollarında idarelerin Kanununun genel hükümlerine göre hareket etmeleri gerekmektedir.

### 22/A – ( Ek madde : 13.06.2019-30800 R.G/7.md.; yürürlük: 23.06.2019 ) Tüzel kişinin başkasının iş deneyimini gösteren belgesini kullanması

#### 22/A.1. Belgelerin kullanımına ilişkin genel kural

4734 sayılı Kanuna göre yapılan ihalelerde, iş deneyimini gösteren belgeler kural olarak doğrudan belge sahibi tarafından kullanılabilir. Ancak aday veya isteklinin tüzel kişi olması durumunda ve belirli koşullar altında başkasının belgesinin kullanılması mümkündür.

#### 22/A.2. Yurt içinde veya Kanun kapsamındaki idarelere yurt dışında gerçekleştirilen işler için düzenlenen belgeler

Yurt içinde veya Kanun kapsamındaki idarelere yurt dışında gerçekleştirilen işlerden elde edilen iş deneyimini gösteren belgeler, bu belge sahiplerinin kuracakları veya ortak olacakları tüzel kişilerin en az bir yıldır yarısından fazla hissesine sahip olmaları ve bu sürede 4734 sayılı Kanuna göre yapılacak ihalelere ilişkin sözleşmelerin yürütülmesi konusunda temsile ve yönetime yetkili olmaları kaydıyla kullanılabilir. Bu durumda anılan şartların her ihalede aranması ve teminat süresi sonuna kadar korunması zorunludur.

#### 22/A.3. Kanun kapsamındaki idarelere taahhüt edilenler dışında yurt dışında gerçekleştirilen işler için düzenlenen belgeler

22/A.3.1. Kanun kapsamındaki idarelere taahhüt edilenler dışında yurt dışında gerçekleştirilen işler için düzenlenen belgelerden sadece iş bitirme niteliğinde olanlar, ancak İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili maddeleri uyarınca kullanılabilir. Anılan belgelerin belge sahibi dışında bir tüzel kişi tarafından kullanılabilmesi için;

a) Belge sahibi ile belgeyi kullanan aday veya istekli arasındaki hukuki ilişkinin 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 195 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince pay çoğunluğuna dayanarak kurulan şirketler topluluğu niteliğinde olması,

b) Anılan hukuki ilişkinin ilan veya davet tarihinden geriye doğru en az 1 yıldır kurulu bulunması ve tescil edilmesi; hakların donması veya hakimiyetin hukuka aykırı biçimde kullanılması durumlarının ortaya çıkmamış olması; bildirim, tescil ve ilan yükümlülüklerinin usulüne uygun biçimde yapılmış olması,

c) Belgeyi kullananın hakim şirket; belgesi kullanılanın bağlı şirket niteliğinde olması,

ç) Uygulama yönetmelikleri ekinde yer alan ilgili standart form kullanılarak bu durumun tevsik edilmesi gerekmektedir.

22/A.3.2. Uygulama yönetmeliklerinin ilgili maddeleri ve bu Tebliğin 22/A.3.1. maddesinde yer alan düzenlemeler çerçevesinde, Kanun kapsamındaki idarelere taahhüt edilenler dışında yurt dışında gerçekleştirilen işler için düzenlenen belgelerin iş denetleme, iş yönetme, iş durum belgesi olması; şirketler topluluğuna dayanan hukuki ilişkinin pay çoğunluğu olmaksızın oy

haklarının çoğunluğu, yönetim organında karar alma çoğunluğu veya hakimiyet sözleşmesine dayanması durumunda belge sahibinin ortağı tarafından kullanılması mümkün değildir.

**22/A.3.3.** Tüzel kişinin başkasının iş deneyim belgesini kullanması konusuna ilişkin örnek aşağıda yer almaktadır:

Z Şirketi, 6102 sayılı Kanun hükümlerine göre bir sermaye şirketi olup sermayesinin yüzde 60'ı A gerçek kişisine, yüzde 40'ı ise B gerçek kişisine aittir. Öte yandan Kanun kapsamındaki idarelere taahhüt edilenler dışında yurt dışında gerçekleştirilen yapım işi için düzenlenen bir iş bitirme belgesi sahibi olan Y şirketinin 10 birim payının 7 birimi Z Şirketine aittir.

Aktarılan hukuki ilişki çerçevesinde Z Şirketi bizzat kendisine ait olan belgelerin dışında, mevzuatta öngörülen diğer şartları da taşınmaları kaydıyla, kendisinin yarıdan fazla hissesine sahip A gerçek kişinin yurt içinde veya Kanun kapsamındaki idarelere yurt dışında gerçekleştirilen işlerden elde edilen iş deneyim belgesini kullanabilir. Ayrıca Z Şirketi pay çoğunluğuna dayanarak kurulan şirketler topluluğu ilişkisinde olduğu Y Şirketinin hakim ortağı olduğu için bu şirketin Kanun kapsamındaki idarelere taahhüt edilenler dışında yurt dışında gerçekleştirilen işler için düzenlenen iş bitirme belgesini de kullanabilir.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu

#### Madde 23- Mutat sözleşme

**23.1.**4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında 5812 sayılı Kanunun 31 inci maddesi ile yapılan değişiklikte "matbu olarak" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. Söz konusu düzenlemede yer alan 'mutat olan sözleşmeler' ifadesiyle her idarenin 4734 sayılı Kanunda belirtilen ihale usullerinden uygun olanını seçmek suretiyle yapmış olduğu ihalelere ilişkin kullanmak zorunda olduğu tip sözleşmelerin yerine geçmek üzere kendi özel sözleşmelerini hazırlaması değil, finansal kiralama, kiralama, abonelik, bakım, onarım, danışmanlık gibi alanlarda ilgili mevzuatı uyarınca bu hizmetleri sunan idareler veya özel hukuk kişileri tarafından hazırlanan ve uzun süre boyunca uygulamada yaygın kullanılmaları neticesinde kabul gören sözleşmeler kastedilmektedir.

**23.1.1.** Yukarıda benzer örnekleri sayılan türde mutat sözleşmelerin kullanılabilmesi Kanunda açıkça ifade edildiği üzere Kurumdan uygun görüş alınması suretiyle mümkün bulunmaktadır. Bu nedenle ilgili idarelerin bu sözleşmelere ilişkin olarak ihaleye ilişkin tüm bilgileri ve sözleşmenin bir örneğini de eklemek suretiyle Kurumdan uygun görüş almaları ve uygun görülen mutat sözleşmeleri kullanmaları gerekmektedir.

**23.1.2.** Bu mutat sözleşmelere ilişkin Kurumdan alınacak uygun görüşün ihale dokümanı hazırlanmadan önce alınması ve uygun görüş alınan mutat sözleşme örneğinin de Tip Sözleşme yerine ihale dokümanı içerisinde isteklilere sunulması gerekmektedir. Ayrıca Kurumun düzenleyici kararları ile duyurulan mutat sözleşme örneklerinin aynen kullanılması halinde Kurumdan tekrar uygun görüş alınmasına gerek bulunmamaktadır.

#### Madde 24- Yapım işleri ile hizmet alımlarının denetim ve kontrollük iş ve işlemleri

**24.1.** 4734 sayılı Kanun kapsamında ihale edilerek 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa göre sözleşmeye bağlanan yapım işlerinin, idarece görevlendirilecek Yapı Denetim Görevlisi tarafından denetleneceği Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 15 inci maddesinde hükme

bağlanmış ve Yapı Denetim Görevlisinin işin idare adına denetimiyle ilgili görev ve yetkileri kapsamında yüklenici ile karşılıklı sorumluluk ve yetki münasebetleri bu maddede düzenlenmiştir.

**24.1.1.** 4734 sayılı Kanununun 27 nci maddesinin (y) bendinde “Denetim, muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar” idari şartnamede bulunması zorunlu hususlardan sayılmış, bu hükme paralel şekilde 4735 sayılı Kanununun 7 nci maddesinin (p) bendinde de “Denetim, muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar” sözleşmede yer alması zorunlu husus olarak zikredilmiştir.

**24.1.2** Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği eki Tip İdari Şartnamede ve Tip Sözleşmede söz konusu zorunluluk hükümleri Yapım İşleri Genel Şartnamesine atıf yapılmak suretiyle düzenlenmiştir. Benzer düzenlemeler Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği eki Tip İdari Şartnamede, Tip Sözleşmelerde ve Hizmet İşleri Genel Şartnamede de yer almaktadır.

**24.2.** Yukarıda ifade edilen hususlar tümüyle, işin yürütülmesi ile ilgili olarak, idare adına denetim görevini yürüten denetim görevlisi ile yüklenici arasındaki yetki ve sorumluluk ilişkisini düzenlemekte, idarenin denetim görevlisini belirleme şekli, denetim görevlisinin nitelikleri ve idare ile ilişkisi hususları yukarıda belirtilen düzenlemelerin dışında kalmaktadır.

Söz konusu açıklamalar çerçevesinde;

a) Yapım işleri ile mal veya hizmet alımlarının denetim ve kontrol iş ve işlemlerinin 4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile Kurum tarafından çıkarılan diğer mevzuata uygun yapılması,

b) İdarelerin denetim ve kontrollük iş ve işlemlerini düzenleyen mevcut mevzuatının, yukarıda belirtilen Kanun ve diğer mevzuat hükümlerine aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilmesi,

Gerekmektedir.

## **Madde 25- Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin hususlar**

### **25.1. İdare ile yüklenici arasında sözleşmenin karşılıklı olarak feshedilmesi ve kesin teminatın iade edilmesi**

Teknik şartnamede belirtilen nitelikteki mal temininin fiilen imkansız olması durumunda; sözleşmenin feshi ile bu durumda kesin teminat ve varsa ek kesin teminatın iadesi hali, sözleşme tatbikatı ile ilgili bir sorun olup, anılan sorunun, 4735 sayılı Kanun ve genel hükümlere göre çözümlenmesi gerekmektedir.

### **25.2. İhalenin Kurul kararı ile iptalinin hukuki sonuçları**

4734 sayılı Kanununun 55 inci maddesinde belirtilen hallerde ve sürede Kuruma yapılan itirazın şikayet başvuruları üzerine yapılan inceleme sonucunda; anılan Kanununun 54 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendi gereğince ihale işlemleri Kurul tarafından iptal edilen ihalelerde, iptal kararı öncesi imzalanmış sözleşmelerin 4735 sayılı Kanun ve genel hükümlere göre tasfiye edilmesi gerekmektedir.

### **25.3. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./10 md.) Kamu İhale Kurumu tarafından belirlenen mücbir sebep halleri**

**25.3.1.** 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun “Mücbir Sebepler” başlıklı 10 uncu maddesinde; “Mücbir sebep olarak kabul edilebilecek haller aşağıda belirtilmiştir:

- Doğal afetler
- Kanuni grev
- Genel salgın hastalık
- Kısmi veya genel seferberlik ilanı

e) Gerektiğinde Kurum tarafından belirlenecek benzeri diğer haller

Süre uzatımı verilmesi, sözleşmenin feshi gibi durumlar da dahil olmak üzere, idare tarafından yukarıda belirtilen hallerin mücbir sebep olarak kabul edilebilmesi için; yükleniciden kaynaklanan bir kusurdan ileri gelmemiş olması, taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması, yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş bulunması, mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde yüklenicinin idareye yazılı olarak bildirimde bulunması ve yetkili merciler tarafından belgelendirilmesi zorunludur.” hükmü yer almaktadır. Söz konusu maddenin (e) bendi ile, Kamu İhale Kurumuna, (a), (b), (c), (d) bentlerinde belirtilenlere benzer halleri mücbir sebep olarak belirleme konusunda yetki verilmiştir.

**25.3.2.** 4735 sayılı Kanunda düzenlenen haliyle mücbir sebepler, yüklenicinin sözleşme konusu işi sözleşmede belirtilen şartlarda yapmasını engelleyen durumlardır. Maddede sayılan hallerin taahhüdün ifasını engellemesi durumunda yüklenici tarafından süresi içerisinde idareye mücbir sebep başvurusunda bulunulması gerekmektedir. Yüklenicinin talebinin mevzuat çerçevesinde sonuçlandırılması hususundaki yetki ve sorumluluk idarededir. Anılan Kanun maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen şartların varlığı durumunda, idarece yapılan değerlendirme sonucunda mücbir sebep nedeniyle süre uzatımı verilmesi veya sözleşmenin feshi yönünde karar alınabilecektir. Örneğin süre uzatımına ilişkin başvurularda, yüklenicinin mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen 20 gün içinde idareye başvurması, mücbir sebep oluşturan olayları belgelemesi ve idare tarafından, meydana gelen olayın iş üzerinde gecikmeye tesiri olup olmadığı ve bu gecikmenin yüklenici kusurundan kaynaklanıp kaynaklanmadığının incelenmesi ve buna göre karar verilmesi gerekmektedir.

**25.3.3.** Yükleniciler tarafından idareye yapılan başvurularda (a), (b), (c), (d) bentlerinde belirtilen hallerin dışında bir sebebin söz konusu olması ve maddede sayılan diğer şartların bulunması durumunda, konunun (e) bendi kapsamında mücbir sebep olarak belirlenmesi talebiyle idareler tarafından Kuruma başvurulması mümkün bulunmaktadır. Kuruma yapılacak başvurularda gereksiz yazışmalara sebebiyet verilmemesini teminen, yüklenicinin mücbir sebep talebini oluşturan olayları belgelemek üzere idareye sunduğu belgeler ile varsa idarenin yaptığı incelemede ulaştığı belgelerin de gönderilmesi ve idarenin konuya ilişkin görüşünün açık olarak belirtilmesi gerekmektedir.

**25.3.4.** Kamu İhale Kurumu tarafından anılan Kanun maddesinin (e) bendi çerçevesinde mücbir sebep olarak kabul edilebilecek benzeri diğer hallere ilişkin olarak genel bir belirleme yapılmaktadır. 4735 Sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin (a), (b), (c), (d) bentlerinde sayılan mücbir sebep hallerine bakıldığında bu durumlarda hem öngörülmezlik, hem de önlenemezlik şartlarının bir arada gerçekleşmesi gerektiği açıktır. Anılan maddenin (e) bendi çerçevesinde Kurumca belirlenecek “benzeri diğer haller” için de bu iki kriterin bir arada sağlanması şartı aranmaktadır. Buna göre idarelerce yapılacak başvurularda mücbir sebep olarak belirlenmesi istenilen durumun öngörülmezlik ve önlenemezlik kriterlerini birlikte taşıması gerekmektedir.

**25.3.5.** Kuruma yapılan başvuruların bir çoğunda, mücbir sebep kabul edilmesi talep edilen durumun yükleniciler açısından öngörülmezlik ve önlenemezlik kriterlerini taşımadığı görülmektedir. Örneğin sözleşme konusu edimin ifa edilebilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasının, müdebbir bir tacir olarak yüklenicinin sorumluluğunda bulunduğu açıktır. Bu çerçevede, ihale dokümanındaki şartları okuyup kabul ederek teklif veren isteklilerin, ihale konusu işi ihale dokümanına uygun bir şekilde yerine getirmelerini mümkün kılacak hazırlık ve programlama çalışmalarını, ihale konusu edimin ifasını zora sokmayacak şekilde önceden müdebbir bir tacirin sorumluluğunu taşıyarak gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Buna göre, idareye yapılan başvurular

üzerine idarelerin yapacakları değerlendirmede başvuru konusunun yükleniciler tarafından önceden öngörülebilir ve önlenebilir olup olmadığının da değerlendirilmesi ve bu nitelikleri taşımayan talepler için Kuruma başvuruda bulunulmaması gerekmektedir.

#### **25.4- (Ek madde:29.06.2017-30109 R.G./1. Md.)Sözleşmenin uygulanması aşamasındaki idari yargı kararları**

Kamu İhale Kurulu kararlarına ilişkin idari yargı mercilerince verilen yürütmenin durdurulması veya iptal kararlarının yerine getirilmesi sonucunda idare tarafından belirlenen ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibinin yükleniciden farklı olması halinde; İhale Uygulama Yönetmeliklerinde yer alan sözleşmenin imzalanması ile ilgili hükümlere göre ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi istekli idarece sözleşmeye davet edilir. Bu isteklinin sözleşme yapılmasına ilişkin üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirerek idareye yazılı olarak başvurusu durumunda, mevcut sözleşme feshedilerek tasfiye sürecinin tamamlanmasını müteakip bu istekli ile sözleşme imzalanır. **(Değişik cümle: 06/02/2018-30324 R.G./2. md.)** Söz konusu istekli tarafından sözleşmenin imzalanmayacağı yönünde cevap verilmesi, süresi içinde sözleşme imzalamaya gelinmemesi veya İhale Uygulama Yönetmeliklerinde yer alan sözleşmenin imzalanması ile ilgili hükümlere uygun olarak belgelerin sunulmaması hallerinde, mevcut yüklenicinin teklifinin ihale dokümanına göre geçerliğini koruması ve ihalelere katılmaktan yasaklı olmaması şartıyla imzalanmış sözleşme idarece feshedilmeksizin uygulanmaya devam edilebilir. Bu hususa ilişkin belgeler ihale işlem dosyasında muhafaza edilir.

#### **Madde 26- Mal ve hizmet alımlarında iş artışı ve iş eksilişi**

**26.1.** 4735 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinde birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımları sözleşmelerinde;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

Şartlarıyla sözleşme bedelinin % 20'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılacağı belirtildiğinden; sözleşme bedelinin % 20'sine kadar iş artışı, birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan mal ve hizmet alımları için söz konusu olabilecektir. Dolayısıyla götürü bedel üzerinden sözleşmeye bağlanan mal ve hizmet alımlarında iş artışı söz konusu olmayacaktır.

**26.2.** Süreklilik arz eden ve birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan hizmet alımlarında, işin devamı sırasında 4735 sayılı Kanununun 24 üncü maddesine göre yalnızca işin miktarı artırılarak iş artışı (sözleşme bedelinde artış) yapılabilir. Bu nedenle, işin süresinin uzatılması suretiyle iş artışı yapılması mümkün değildir.

**26.3.** Birden çok mal kaleminden oluşan mal alımlarında 4735 sayılı Kanununun 24 üncü maddesi çerçevesinde iş artışı ve iş eksilişinde aşağıdaki hususların esas alınması gerekmektedir:

1) İş artışı veya iş eksilişinde temel kural her bir kaleme kalem tutarının %20'si oranına kadar iş eksilişi veya iş artışı yapılmasıdır.

2) Alıma konu bazı mal kalemi veya kalemlerinde bu kalemlerin her birinin tutarının % 20'sinden çok olmamak üzere iş eksilişi yapılmış olması ve sözleşme tutarının da aşılmaması şartıyla diğer mal kalemi veya kalemlerinde söz konusu kalem tutarının %20'sinden fazla iş artışı yapılabilir.

**Madde 27- Sözleşmenin devrine ilişkin açıklamalar**

**27.1.** 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 16 ncı maddesinde sözleşmenin devrine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Buna göre sözleşmenin devrine ilişkin işlemlerde;

- a) Sözleşmenin devrini gerektiren zorunlu bir halin bulunması,
- b) İhale yetkilisinin yazılı izninin bulunması,
- c) Devir alacaklarda ilk ihaledeki şartların bulunması, zorunludur.

**27.2.** İsim ve statü değişikliği gereği yapılan devirler, sözleşmenin devri olarak kabul edilmez. İsim veya statü değişikliğinden;

- a) Ticari işletmenin adı veya unvanındaki değişiklik,
- b) İşletmenin nev'inde meydana gelen değişiklik, anlaşılır.

**27.3.** Sözleşmenin devredildiği tarihi takip eden üç yıl içinde, aynı yüklenici tarafından başka bir sözleşme devredilemez veya devir alınamaz. Devir tarihi, devir sözleşmesinin noterce onaylandığı tarihtir.

**27.4.** Kısmi teklife açık gerçekleştirilen bir ihalede bir yüklenici ile birden fazla sözleşme yapılan durumlarda; devreden, sözleşmelerin tamamını veya sadece sözleşmelerinden birini bir tek istekliye devredebilir. Devir alan da sadece devreden tüm sözleşmelerini veya sözleşmelerinden birini devir alabilir; birden fazla yüklenicinin sözleşmesini devir alamaz.

**27.5.** İş ortaklığı veya konsorsiyum olarak yapılan sözleşmelerde, iş ortaklığını veya konsorsiyumu oluşturan ortakların herhangi birinde değişiklik olması halinde sözleşmenin devri sayılabılır.

**27.6. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./12. md.)** Aşağıda belirtilen hallerde sözleşme feshedilir ve devreden ve devralanlar hakkında 4735 sayılı Kanunun 20, 22 ve 26 ncı maddeleri uygulanır:

- a) İhale yetkilisinin izni olmadan sözleşmenin devredilmesi veya devir alınması,
- b) Sözleşmenin devredildiği tarihi takip eden üç yıl içinde sözleşmeyi devreden yüklenici tarafından başka bir sözleşmenin devredilmesi veya devralınması.

**27.7.** Sözleşmenin 4735 sayılı Kanuna aykırı şekilde devredilmesi veya devir alınması halinde tespit tarihi itibarıyla sözleşme feshedilmiş sayılır. Bu tarihleri izleyen yedi gün içinde idare tarafından fesih kararı alınır. Bu karar, karar tarihini izleyen beş gün içinde yükleniciye bildirilir. 4735 sayılı Kanunun 20 nci maddesi uyarınca, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir.

**27.8. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 6.md.)** 4735 sayılı Kanunun 22 nci maddesi gereğince, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar, alındığı tarihten gelir kaydedileceği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksine (Yİ-ÜFE) göre güncellenir, güncellenen tutar ile kesin teminat ve varsa ek kesin teminat tutarları arasındaki fark yükleniciden tahsil edilir, hak edişlerden kesinti yapılmak suretiyle teminat alınan hallerde, alıkonulan tutar gelir kaydedilir ve sözleşmenin feshedildiği tarihten sonra yapılmayan iş miktarına isabet eden teminat tutarı da aynı şekilde güncellenerek yükleniciden tahsil edilir.

**27.9.** İzinsiz devretme veya devir alma ile üç yıllık süre içinde başka bir sözleşmenin devredilmesi veya devir alınması hallerinde ayrıca bu gerçek veya tüzel kişiler hakkında 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi uyarınca ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilir.

**27.10.** Kurumun görevlerini etkin ve sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmesi ve sözleşme devir hallerinin tespit edilerek idarelere bu konuda gerektiğinde bilgi verilmesi amacıyla; sözleşmenin devredilmesinde idarece aşağıda belirtilen hususların yerine getirilmesi gerekmektedir:

**(Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./12. md.)** İdarelerin sözleşmenin devrine ilişkin işlemi onaylamadan önce, sözleşmeyi devreden ve devralanın son üç yıllık süre içerisinde başka bir sözleşmeyi devredip devretmediğini, İKN'si Kamu Satın Alma Platformu üzerinden alınmış olan ihalelerde Kurumumuz internet sayfasında bulunan Kamu Satınalma Platformunu, İKN'si Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden alınmış olan ihalelerde ise Elektronik Kamu Alımları Platformunu kullanarak elektronik ortamda teyit ettirmeleri gerekmektedir. Teyit işleminden sonra, Sözleşme Devir Teyit Belgesinin çıktısı alınarak ihale işlem dosyasında muhafaza edilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, 4735 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinde öngörülen fesih ve müeyyide hükümlerinin uygulaması söz konusu olacaktır. Devir sözleşmesi yapıldıktan sonra, idarece Sözleşme Devri Bildirimi Belgesi doldurularak elektronik ortamda Kuruma bildirilir. Sözleşme Devir Belgesinin de çıktısı alınarak ihale işlem dosyasında muhafaza edilir.

**27.11.** 4735 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1/1/2003 tarihinden önce devralınmış veya devredilmiş bir sözleşme, bu Kanuna göre devralınmış veya devredilmiş bir sözleşme sayılmayacak; 1/1/2003 tarihinde yürürlükte olan sözleşmenin bu tarihten sonra devralınması veya devredilmesi Kanununun 16 ncı maddesi kapsamında değerlendirilmeyecektir.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **İhalelere Katılmaktan Yasaklama**

#### **Madde 28- İhalelere katılmaktan yasaklamaya ilişkin açıklamalar**

##### **28.1. İhalelere katılmaktan yasaklama kararı verilirken uyulacak hususlar**

##### **28.1.1. Yasaklama kararı vermeye yetkili makamlar ve idarelerce uyulması zorunlu hususlar**

**28.1.1.1** 4734 sayılı Kanununun 58 inci ve 4735 sayılı Kanununun 26 ncı maddelerinde, bu Kanunlarda sayılan yasak fiil veya davranışlarda buldukları tespit edilen gerçek veya tüzel kişiler ile birlikte bu maddelerde sayılan ortakları veya ortaklıkları hakkında, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunulan bakanlık tarafından, ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verileceği hüküm altına alınmıştır. Yasaklama kararlarının, herhangi bir bakanlığın bağlı veya ilgili kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin yetkilileri, il özel idareleri ve **(Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./9. md.)** bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde İçişleri Bakanlığı; belediyeler ve bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verileceği düzenlenmiştir.

**28.1.1.2** İdarelerin ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmesi gereken yasak fiil veya davranışları tespit etmeleri durumunda gereğinin yapılması için ilgili veya bağlı bulunulan bakanlığa veya herhangi bir bakanlığın bağlı veya ilgili kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin yetkililerine başvurmaları zorunludur. İlgili veya bağlı bakanlık veya herhangi bir bakanlığın bağlı veya ilgili kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilisi Kanunda öngörülen süre içinde ihalelere katılmaktan yasaklama kararını vermek zorundadır.

**28.1.1.3** Bu nedenle ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verecek bakanlık veya kamu kurum ve kuruluşlarının;

a) İhale sürecinde, sözleşmelerin düzenlenmesi ve uygulanması aşamalarında bu kararları zamanında verebilmek ve 4734 sayılı Kanunun 58 inci ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı madde hükümlerinin gereğini yerine getirebilmek için gereken özeni göstermeleri ve tedbirleri almaları,

b) İhalelere katılanlar hakkında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmesi halinde 4734 sayılı Kanunun 58 ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddelerinin 2 nci fıkraları uyarınca;

1) İhalelere katılmaktan yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin şahıs şirketi olması halinde şirket ortaklarının tamamı hakkında, sermaye şirketi olması halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar hakkında,

2) Haklarında yasaklama kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre ayrıca;

i- Bir şahıs şirketinde ortak olmaları halinde bu şahıs şirketi hakkında da,

ii- Sermaye şirketinde ortak olmaları halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi hakkında da,

4734 sayılı Kanunun 58 ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddelerine göre ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmesi gerekmektedir.

İdarece, bu konuda ayrıca haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilenlerce beyan edilenin dışında varsa bunların ortaklarının ve/veya ortaklıklarının tespit edilmesi amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile gerekli koordinasyonun sağlanıp, araştırmaların yapılması da önem taşımaktadır.

c) 4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kanun uyarınca verilecek ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarına karşı yargı yoluna başvurulması halinde, yargı mercilerince verilecek her türlü kararın bir örneğinin bilgi için Kuruma gönderilmesi,

ç) 4734 sayılı Kanunun 59 uncu ve 4735 sayılı Kanunun 27 nci maddelerinde, ihalelere katılmaktan yasaklamayı gerektiren ve suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunanlar hakkında Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunmaları,

d) İhalelere katılmaktan yasaklama kararına karşı açılan davada yürütmenin durdurulması veya iptal kararı verilmesi durumunda kararın aslı veya onaylı örneğinin Kurumumuza sunulması halinde ilgili gerçek veya tüzel kişiler yasaklılar listesinden çıkarılacaktır. Ancak, mahkeme kararı uyarınca veya idari bir işlemle ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarının kaldırılması, değiştirilmesi veya düzeltilmesi hallerinde kararın yasaklama kararını veren idarelerce Resmî Gazetede yayımlanması,

e) 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinde haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilenlerin sicillerini tutma görevi Kuruma verildiğinden, bu görevin etkin olarak yerine getirilebilmesi amacıyla, ihalelere katılmaktan yasaklamaya ilişkin kararların, ekteki formda (Ek-O.3) yer alan bilgileri içerecek şekilde düzenlenerek Resmî Gazetede yayımlanması,

Gerekmektedir.

### **28.1.2. Yasaklama kararlarının kapsam ve içeriği**

2886 sayılı Devlet İhale Kanununa ve ilgili mevzuata göre verilen ihalelere katılmaktan yasaklama kararları ve 4734 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1/1/2003 tarihinden sonraki uygulama ile ilgili olarak;

a) **(Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 13. md.)** 4734 sayılı Kanunun 58 inci ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddelerine göre haklarında yasaklama kararı verilen gerçek veya tüzel kişiler, 4734 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddeleri uyarınca istisna edilenler dahil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklanacaktır.



b) 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 84 üncü maddesine göre verilen ve Resmi Gazetede yayımlanan ihalelere katılmaktan geçici olarak yasaklamaya ilişkin kararlar, kararı veren kurum veya kuruluşun ihalelerine ya da bu Kanuna göre yapılan tüm ihalelere katılmaktan yasaklama şeklinde olmaktadır.

c) 2886 sayılı Kanuna göre idarelerce verilen yasaklama kararları, Resmi Gazete’de yayımlandığı kapsam ve içeriğe göre uygulanacaktır. Buna göre:

i- İdareler, hangi tür ihalelere katılmaktan yasaklama kararı vermişler ise, yasaklama sadece bu tür ihaleler bakımından söz konusu olacaktır.

ii- İdareler, kendi bünyelerindeki ihalelere katılmaktan yasaklama kararı vermişler ise; yasaklama kararı yalnızca bu idarenin yapacağı ihaleler bakımından geçerli olacaktır.

iii- İhalelere katılmaktan yasaklama kararlarının 2886 sayılı Kanuna göre yapılan tüm ihaleleri kapsamaması halinde ise, bu yasaklama kararı tüm idareler bakımından geçerli olacaktır.

ç) 2886 sayılı Kanuna tâbi olmayan ancak 4734 sayılı Kanunla kapsama alınan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde, önceki kendi ihale mevzuatlarına göre verilen yasaklama kararları, kararda belirtilen kapsam, nitelik ve sürelerde devam edecektir. Bu yasaklama kararları ancak kararı veren idarelerin kendi ihalelerinde geçerli olacaktır.

d) 2886 sayılı Kanunun 85 inci maddesine göre mahkemelerce verilen yasaklama kararları da yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde değerlendirilecektir.

e) 2886 sayılı Devlet İhale Kanuna ve diğer ilgili Kanun ve mevzuata göre verilen yasaklama kararlarının da bu Tebliğ ekindeki (Ek-O.3) nolu formda yer alan bilgileri içerecek şekilde düzenlenerek Resmi Gazetede yayımlanması gerekmektedir.

### **28.1.3. İhalelere katılmaktan yasaklama kararı formunu doldururken dikkat edilecek hususlar**

a) İstisna kapsamında yapılan ihaleler dahil 4734 sayılı Kanun uyarınca verilen yasaklama kararları ile 4735 sayılı Kanun uyarınca verilen yasaklama kararlarında İhale Kayıt Numarası yazılacak, İhale Kayıt Numarası almayı gerektirmeyen ihalelerde, bu bölüme “İhale Kayıt Numarası alınmamıştır” ibaresi konulacaktır.

b) Yasaklama kararı veren bakanlık/kurum bölümüne, yasaklama kararını veren bakanlık veya 4734 sayılı Kanunun 58 inci ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddelerinde belirtilen herhangi bir bakanlıkla ilgili veya bağlı bulunmayan ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların adı yazılacaktır.

c) Yasaklanan kişinin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre, gerçek kişiye adı ve soyadı, tüzel kişiye vergi kimlik numarası ve ticaret sicilinde kayıtlı ticaret unvanı kısaltma yapılmadan yazılacaktır.

ç) T.C. Kimlik Numarası bölümü yasaklanan kişinin gerçek kişi olması halinde doldurulacaktır.

d) Ortak veya ortaklıklara ilişkin bölüm, 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasında sayılan ortak ve/veya ortaklıkların bulunması halinde doldurulacaktır.

e) Yasaklanan herhangi bir ticaret odasına veya esnaf odasına kayıtlı olmaması halinde, bu kısımda, kayıtlı olmadığı hususu belirtilecektir.

f) Yasaklama süresi ay ya da yıl olarak yazılacaktır.

g) Yasaklamanın dayanağı ve kapsamı bölümünde, hangi Kanuna göre yasaklama işlemi gerçekleştirilecekse o kısmın içindeki kutu işaretlenecektir. İstisna kapsamındaki ihalelerde 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi uyarınca yasaklamalar bu Kanunda belirtilen usullere göre yapıla-

caktır. İstisna kapsamında yapılan ihaleler dahil 4734 sayılı Kanuna göre yapılan yasaklamalar ile 4735 sayılı Kanuna göre yapılan yasaklamalar tüm ihaleler için geçerli olacaktır. 2886 sayılı Kanuna veya diğer mevzuata göre yasaklamalarda ise yasaklama kapsamı farklı olabileceğinden ilgili kutular işaretlenecektir.

ğ) Kurumun internet sayfasında yer alan yasaklama kararı formunun çıktısı alınıp doldurularak yayımlanmak üzere Resmi Gazeteye gönderilecektir.

#### **28.1.4. Yasaklama kararının verilmesi gereken sürenin başlangıcı**

**28.1.4.1.** 4734 sayılı Kanunun 58 ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddelerinde; yasaklama kararlarının ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunulan bakanlık, herhangi bir bakanlığın ilgili veya bağlı kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilileri, il özel idareleri ve (**Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./10. md.**) bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde İçişleri Bakanlığı; belediyeler ve bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verileceği, ihaleyi yapan idarelerin, ihalelere katılmaktan yasaklamayı gerektirir bir durumla karşılaştıkları takdirde, gereğinin yapılması için bu durumu ilgili veya bağlı bulunulan bakanlığa bildirmekle yükümlü oldukları, yasaklama kararlarının, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırk beş gün içinde verilmesi gerektiği hükümleri yer almaktadır.

**28.1.4.2** İhaleye veya sözleşmenin uygulanmasına ilişkin işlemleri gerçekleştiren birimler tarafından, yasaklamayı gerektiren bir fiil veya davranışın tespiti halinde bu hususun idarenin yetkili makamına bildirilmesi ve bu çerçevede yetkili makam tarafından da bağlı, ilgili veya ilişkili bulunulan bakanlığa bildirimde bulunulması gerekmektedir. Söz konusu maddelerde geçen kırk beş günlük sürenin başlangıcı olarak, idarenin, yasaklama kararının gereğinin yapılmasını bildirdiği yazının ilgili veya bağlı bulunulan bakanlığa ulaştığı tarihin esas alınması gerekecektir.

#### **28.1.5. Yasaklamaya ilişkin sürenin hukuki niteliği**

**28.1.5.1.** 4734 sayılı Kanunun “Yasaklar ve Ceza Sorumluluğu” başlıklı Dördüncü Bölümünde yer alan “İhalelere katılmaktan yasaklama” kenar başlıklı 58 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında; “Yasaklama kararları, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırk beş gün içinde verilir. Verilen bu karar Resmi Gazetede yayımlanmak üzere en geç on beş gün içinde gönderilir ve yayımı tarihinde yürürlüğe girer” hükmü yer almıştır. Söz konusu madde hükmünde “en geç” şeklinde ifade edilen sürelerle ilgili olarak uygulamada tereddütler olduğu görüldüğünden aşağıdaki hususların açıklanmasına ihtiyaç duyulmuştur.

**28.1.5.1.1** 4964 sayılı Kanunla değişik 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin gerekçesinde ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarının bağlı veya ilgili bulunulan bakanlıklar tarafından verildiği durumlarda, taşradaki ihalelere ilişkin yazışma ve karar verme sürecinin uzunluğu ve gecikmeler nedeniyle sürenin dolması halinde ceza verilemeyeceği göz önünde bulundurulurken azami otuz günlük sürenin kırk beş güne çıkarıldığı belirtilmiştir.

**28.1.5.1.2.** Anayasa ile teminat altına alınan çalışma ve sözleşme özgürlüğü gibi temel hak ve hürriyetlerin korunmasına ilişkin düzenlemeler ile 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin sözü edilen gerekçesi birlikte değerlendirildiğinde, 58 inci maddenin dördüncü fıkrasında yer alan sürelerin disiplin niteliği aşan ve yetki süresini belirleyen nitelikte olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre idarenin, yasaklama kararının gereğinin yapılmasını bildirdiği yazının ilgili veya bağlı bulunulan bakanlığa ulaştığı tarihi izleyen en geç 45 günlük süre içinde yasaklama kararı verilmesi zorunlu olmaktadır. Bu süre geçirildikten sonra yasaklama kararı verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

**28.1.5.1.3.** Yasaklama işlemlerinin süresinde tamamlanarak yürürlüğe girmemesi halinde ilgili ve görevli kamu görevlileri hakkında disiplin ve ceza sorumluluğuna ilişkin hükümler uygulanabilecektir.

**28.1.6. Yasaklı firmanın ürününün yetkili bayi ya da başka bir satıcı tarafından teklif edilmesi**

4734 sayılı Kanunun “İhaleye katılmayacak olanlar” başlıklı 11 inci maddesi ile “İhalelere katılmaktan yasaklama” başlıklı 58 inci maddesinde ihaleye katılma ve ihaleden yasaklamaya ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Anılan maddelerde, kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı olmayan isteklinin, yetkili satıcı ya da üretici firmanın kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı bulunması halinde, üretici firma garantisinde olan bazı belgeleri ve satışa dair yetki verilen mal veya malları teklif etmesini yasaklayan bir hüküm bulunmamaktadır.

**28.1.7. Ortak girişimi oluşturan ortaklardan birinin yasak fiil ve davranışlarda bulunduğu ortaya çıkması halinde izlenecek yöntem**

Ortak girişimi oluşturan ortaklardan birinin yasak fiil ve davranışlarda bulunduğu ortaya çıkması halinde izlenecek yöntem konusunda ikili bir ayırım yapmak gerekmektedir:

1) Yasak fiil veya davranış ihale süreci içinde, sözleşme imzalanmadan önce gerçekleşmiş ise:

Ortak girişim ortaklarından bir veya birden fazla ortağın yasak fiil veya davranışa iştirak etmesi halinde yasak fiil veya davranış işleyen ve iştirak eden ortaklar hakkında 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesi hükümleri uygulanacak, yasak fiil veya davranışa iştirakin bulunmaması halinde yalnızca fiil veya davranış işleyen ortak veya ortaklar hakkında 58 inci madde hükümleri uygulanacaktır.

2) Yasak fiil ve davranış sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşmenin uygulanması sırasında gerçekleşmiş veya tespit edilmiş ise:

a) İhale sürecinde gerçekleştirilen 4734 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde sayılan yasak fiil veya davranışlar nedeniyle bu fiil ve davranışta bulunan veya iştirak eden ortaklar hakkında yasaklama kararı verilecek ve 4735 sayılı Kanunun 21 inci maddesi gereğince sözleşme feshedilecektir.

b) Sözleşmenin imzalanmasından sonra 4735 sayılı Kanunun 25 inci maddesinde sayılan yasak fiil veya davranışlar nedeniyle bu fiil ve davranışta bulunan veya iştirak eden ortaklar hakkında yasaklama kararı verilecek ve sözleşmenin 4735 sayılı Kanunun 18 inci maddesinde yapılan düzenlemeye paralel olarak feshedilmesi gerekecektir.

**28.1.8. Teminatların gelir kaydedilmesi**

**28.1.8.1** İhale veya son başvuru tarihi itibarıyla haklarında yasaklama kararı (**Değişik: 13/04/2013- 28617 R.G./5. md.**) bulunan aday veya isteklilerin;

1) İhaleye katılmaları halinde ihale dışı bırakılmaları ve geçici teminatlarının gelir kaydedilmesi,

2) Bu durumlarının tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında tespit edilememesi nedeniyle bunlardan biri üzerine ihale yapılmış ancak ihale kararı ihale yetkilisince onaylanmamış olması durumunda, bu isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılması ve geçici teminatlarının gelir kaydedilmesi,

3) Bu durumlarının ihale kararı onaylandıktan sonra sözleşmenin imzalanmasına kadar geçen süre içinde anlaşılması durumunda ihale kararının iptali ile duruma göre kesin teminatın veya geçici teminatın gelir kaydedilmesi,

4) Bu durumlarının sözleşme yapıldıktan sonra anlaşılması halinde, sözleşmenin 4735 sayılı Kanununun 21 inci maddesi hükmü uyarınca feshedilmesi ve hesabın genel hükümlere göre tasfiyesi ile kesin teminatın ve varsa ek kesin teminatların gelir kaydedilmesi,

Gerekmektedir.

**28.1.8.2.** İhale veya son başvuru tarihi itibarıyla haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı bulunmayan (**Değişik: 13/04/2013- 28617 R.G./6. md.**) aday veya istekliler hakkında, ihale süreci içerisinde herhangi bir idare tarafından yasaklama kararı verilmesi (**Değişik: 13/04/2013- 28617 R.G./6. md.**) durumunda yasaklama kararının Resmi Gazete’de yayım tarihinden (**Değişik: 13/04/2013- 28617 R.G./6. md.**) önce teklif vermiş olan istekliler açısından yukarıdaki hükümlerin uygulanmasına imkan bulunmamaktadır. Bu durumda olan aday veya isteklilerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılarak geçici teminatları iade edilecektir. Ancak, 4734 sayılı Kanununun 5812 sayılı Kanunla değişik 40 ncı maddesinin son fıkrası gereğince ihale üzerinde bırakılan istekli ile ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin her ikisinin de yasaklı çıkması durumunda ihale iptal edilecektir.

#### **28.1.9. Haklarında yasaklama kararı verilen şirket ortak veya ortaklarının durumu**

**28.1.9.1.** 4734 sayılı Kanununun 17 nci maddesinde sayılan yasak fiil veya davranışlarda bulunması sebebiyle aynı Kanununun 58 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları gereğince haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilen şirket ortak veya ortaklarının;

1) Ortağı olduğu şahıs şirketleri,

2) Sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu sermaye şirketleri,

Ortak hakkında verilmiş olan yasaklılık kararı devam ettiği süre içinde 4734 sayılı Kanununun 11 inci maddesi uyarınca anılan Kanun kapsamındaki idarelerin ihalelerine katılmayacaktır.

**28.1.9.2. (Değişik: 13/04/2013- 28617 R.G./7. md.)** 4734 sayılı Kanununun 11 inci maddesine göre, bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak idarelerce veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanların doğrudan veya dolaylı ya da alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihaleye katılmaları mümkün bulunmayıp, bu yasağa rağmen ihaleye katılan isteklilerin ihale dışı bırakılarak geçici teminatlarının gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

**28.1.9.3. (Ek:13/04/2013- 28617 R.G./8. md.)** 6359 sayılı Kamu İhale Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “olarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “idarelerce veya mahkeme kararıyla” ibaresi eklenmiş olduğundan, bu Kanun değişikliğinin yürürlüğe girmesiyle hakkında kamu davası açılanlar söz konusu bent kapsamından çıkarılmıştır. Bununla birlikte, Kanununun 17 nci maddesinde belirtilen ve Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunmaları nedeniyle haklarında kamu davası açılanların, Kanununun 59 uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince ihalelere katılmayacakları hüküm altına alınmış olup, Kanun değişikliği bu kuralla ilgili olmadığından; haklarında kamu davası açılmış olanların kendisi ya da bir tüzel kişi veya başka bir gerçek kişi adına teklif vererek ihaleye katılmaları veyahut ortağı olduğu şahıs şirketleri ile sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları sermaye şirketlerinin ihaleye katılmaları mümkün değildir. Bu yasağa rağmen ihaleye katılmış olunması halinde, bu durumda olan isteklilerin değerlendirme dışı bırakılması, ancak geçici teminatlarının gelir kaydedilmemesi ve idarece haklarında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilmemesi gerekmektedir.

**28.1.9.4. (Ek:13/04/2013- 28617 R.G./8. md.)** Ortakları hakkında yasaklama kararı bulunan şahıs şirketlerinin ihalelere katılması halinde, yasaklı ortağın hisse oranına bakılmaksızın 4734 sayılı Kanunun 11 inci ve 17 nci maddeleri gereğince işlem tesis edilmesi gerekmektedir. Sermaye şirketlerinde ise, hakkında yasaklama kararı bulunan ortağın sermaye şirketinin yarısından fazla hissesine sahip olması veya haklarında yasaklama kararı bulunan sermaye şirketi ortaklarının hisseleri toplamının şirketin sermayesinin yarısından fazlasını teşkil etmesi halinde, ihaleye katılan sermaye şirketi hakkında 4734 sayılı Kanunun 11 inci ve 17 nci maddeleri uyarınca işlemde bulunulacaktır.

#### **28.1.10. Doğrudan temin usulünde yasaklama kararı**

**28.1.10.1.** Doğrudan temin yoluyla yapılan alımlarda, Kanunun 58 inci maddesine göre ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilebilmesi mümkün değildir.

**28.1.10.2.** Doğrudan teminin ihale usulü olmadığı dikkate alındığında, 4735 sayılı Kanunun 25 inci maddesi ile sözleşmenin uygulanması sırasında ortaya çıkan yasak fiil veya davranışlar düzenlendiğinden; aynı Kanunun 26 ncı maddesinde öngörülen müeyyidelerin doğrudan temin için uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

**28.1.10.3.** Bununla birlikte; doğrudan temin usulüyle yapılan alımlarda ortaya çıkan 4734 sayılı Kanunun 17 inci ve 4735 sayılı Kanunun 25 inci maddesinde belirtilen yasak fiil veya davranışların Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil etmesi; bu fiil veya davranışlar için ceza sorumluluğuna ilişkin hükümlerin uygulanmasına engel teşkil etmez.

#### **28.2. Haklarında kamu davası açılmasına karar verilenler**

4734 sayılı Kanunun 59 uncu maddesi ve 4735 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin uygulanmasıyla ilgili açıklama yapılmasına gerek duyulmuştur.

**28.2.1.** 1/1/2003 tarihinde yürürlüğe giren 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşların yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usuller belirlenmiş, Kanunun 59 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında; taahhüt tamamlandıktan ve kabul işlemi yapıldıktan sonra tespit edilmiş olsa dahi, 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlardan Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunan gerçek veya tüzel kişiler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre ceza kovuşturması yapılmak üzere yetkili Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulacağı, hükmolunacak cezanın yanı sıra, idarece 58 inci maddeye göre verilen yasaklama kararının bitiş tarihini izleyen günden itibaren uygulanmak şartıyla bir yıldan az olmamak üzere üç yıla kadar bu Kanun kapsamında yer alan bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan mahkeme kararıyla 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlarla birlikte yasaklanacakları, 2 nci fıkrasında ise; bu Kanun kapsamında yapılan ihalelerden dolayı haklarında birinci fıkra gereğince ceza kovuşturması yapılarak kamu davası açılmasına karar verilenler ve 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanların yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmayacakları, haklarında kamu davası açılmasına karar verilenlerin, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kuruma bildirileceği hükme bağlanmıştır.

**28.2.1.1.** 4734 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasının göndermede bulunduğu aynı Kanunun 58 inci maddesinin 2 nci fıkrasında da haklarında yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin şahıs şirketi olması halinde şirket ortaklarının tamamı hakkında, sermaye şirketi olması halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar hakkında birinci fıkra hükmüne göre yasaklama kararı verileceği, haklarında yasaklama kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre; ayrıca bir şahıs şirketinde ortak olmaları halinde bu şahıs şirketi hakkında da, sermaye şirketinde ortak olmaları halinde ise sermayesinin

yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi hakkında da aynı şekilde yasaklama kararı verileceği hüküm altına alınmıştır.

**28.2.1.2.** 4734 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen yasak fiil ve davranışlarda bulunması sebebi ile aynı Kanunun 59 uncu maddesi birinci fıkrası gereğince haklarında kamu davası açılmasına karar verilen;

- a) Gerçek kişiler,
- b) Tüzel kişiler,
- c) Gerçek ve tüzel kişilerin o işteki ortakları,
- ç) Gerçek ve tüzel kişilerin o işteki vekilleri,

Yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların ihalelerine katılamayacaktır.

**28.2.1.3.** 4734 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yapılan gönderme dolayısıyla;

Türk Ceza Kanununda tüzel kişiler hakkında ceza davası açılmasının öngörülmediği durumlarda haklarında kamu davası açılan tüzel kişilik şahıs şirketi ise bu şirketin ortaklarının tamamı; sermaye şirketi ise, sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek ve tüzel kişi ortaklar da yargılama sonuna kadar 4734 sayılı Kanun kapsamında yer alan Kurum ve kuruluşların ihalelerine anılan Kanunun 58 inci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca katılamayacaklardır. Aynı nedenle; yukarıda belirtilen şekilde yargılama sonuna kadar ihalelere katılamayacak olanların ortağı olduğu şahıs şirketleri ile sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları sermaye şirketleri de yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların ihalelerine katılamayacaklardır.

**(Ek: 13/04/2013-28617 R.G./9.md.)** Öte yandan, 6359 sayılı Kamu İhale Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla aynı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “olarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “idarelerce veya mahkeme kararıyla” ibaresi eklenmiş ve bu değişiklik sonucunda söz konusu bent; “Bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak idarelerce veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanlar” şeklinde düzenlenmiştir. Bu bentte değişiklik yapan 6359 sayılı Kanunun gerekçesinde de; “...Kanunun 59 uncu maddesinde yer verilen özel düzenleme veya özel kanunlarla yer verilen düzenlemeler nedeniyle ihalelere katılamayacak durumda olanların ihalelere katılması halinde, bu kişilerin sadece tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılması, ancak bu durumda olanlar hakkında 4734 sayılı Kanunun 11 inci ve 58 inci maddelerinde yer alan müeyyidelerin uygulanmaması gerekmektedir. Uygulamada karşılaşılan belirsizliğin ortadan kaldırılması ... 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin ilk cümlesinin değiştirilerek, kamu ihalelerinden yasaklanmış olma halinin idari bir işlem veya mahkeme kararının bulunması koşuluna bağlanması öngörülmektedir.” açıklamasına yer verilmiştir. Dolayısıyla, 4734 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan hüküm gereğince hakkında kamu davası açılanlar kendisi ya da bir tüzel kişi veya başka bir gerçek kişi adına teklif vererek ihaleye katılamayacakları gibi, ortağı oldukları şahıs şirketleri ile sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları sermaye şirketleri de ihalelere katılamayacaktır. Ayrıca, haklarında kamu davası açılan sermaye şirketi ortaklarının hisseleri toplamının şirketin sermayesinin yarısından fazlasını teşkil etmesi halinde de, sermaye şirketi yine ihalelere katılamayacak, katılması durumunda ise, değerlendirme dışı bırakılacak, ancak geçici teminatları gelir kay-

dedilmeyecek ve idarece haklarında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilmeyecektir.

**28.2.1.4.** 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin son fıkrası uyarınca 4734 sayılı Kanunda belirtilen usul ve esaslardan istisna edilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde de yukarıda açıklanan esasların uygulanması gerekmektedir.

**28.2.2.** 4734 sayılı Kanunla Kuruma verilmiş olan ihalelere katılmaktan yasaklananlara ilişkin “sicil tutma” görevinin Kanuna uygun olarak yerine getirilebilmesi için;

i- Cumhuriyet Savcılarınca 4734 sayılı Kanun uyarınca haklarında kamu davası açılmış kişiler ile haklarında cezaya veya kamu ihalelerinden yasaklanmaya hükmolunmuş kişilerin,

ii- Haklarında 4734 ve 4735 sayılı Kanunlarda belirtilen yasak fiil ve davranışları nedeniyle mükerrer ceza hükmolunanlar ile bu kişilerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu sermaye şirketleri veya bu kişilerin ortağı olduğu şahıs şirketleri hakkında verilen sürekli olarak Kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararlarının Kuruma bildirilmesi gereklidir.

**28.2.2.1.** Kurum tarafından 4734 sayılı Kanunun 40 ncı maddesinin son fıkrası hükmü gereği üzerinde ihale bırakılan gerçek veya tüzel kişinin ihalelere katılmaktan geçici veya sürekli olarak yasaklılığının bulunup bulunmadığının teyidinin yapılabilmesi için, haklarında kamu davası açılanlar ile mahkemece haklarında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilenlerin Cumhuriyet Savcılıklarınca Kuruma ivedilikle bildirilmesi ve ayrıca kamu davasına ilişkin iddianame ile mahkeme kararının bir örneğinin de gönderilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Cumhuriyet Savcılıklarınca ekinde iddianamenin bir örneğinin gönderildiği yazıda, iddianamenin mahkemece kabul edildiğinin belirtilmesi, mahkeme kararlarının bir örneğinin gönderildiği durumlarda ise söz konusu kararın kesinleşme şerhini taşıması gerekmektedir.

**28.2.3.** 4734 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin 2 nci fıkrası gereğince bu Kanun kapsamında yapılan bir ihaleden dolayı haklarında kamu davası açılanlar, kamu davası açıldığı tarihte 58 inci maddenin 2 nci fıkrasında sayılanlarla birlikte ihalelere katılamayacaktır. 58 inci maddenin 2 nci fıkrasında sayılan ve ihalelere katılamayacak olan ortak/ortaklıklar belirlenirken, kamu davası açıldığı tarihteki durum dikkate alınacaktır. Bu nedenle, bu Kanun kapsamında yapılan bir ihaleden dolayı kamu davası açıldığı tarihte Kanunun 58 inci maddesinin 2 nci fıkrasında sayılanlar arasında yer alan gerçek ve tüzel kişilerin bu durumlarında daha sonra bir değişiklik olsa bile yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaları mümkün bulunmamaktadır. İdareler, hakkında kamu davası açılan isteklinin 58 inci maddenin 2 nci fıkrasında sayılan ortak/ortaklıklarını, ihaleye katılım aşamasında sunulan belgeleri dikkate alarak ve gerektiğinde yapacağı araştırmalar neticesinde tespit edecektir.

**28.2.4.** Haklarında kamu davası açılanlara ilişkin gerçekleştirilen teyit işlemleri

4734 sayılı Kanunun “İsteklilerin ceza sorumluluğu” başlıklı 59 uncu maddesinin ikinci fıkrasında; “Bu Kanun kapsamında yapılan ihalelerden dolayı haklarında birinci fıkra gereğince ceza kovuşturması yapılarak kamu davası açılmasına karar verilenler ve 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlar yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılamaz. Haklarında kamu davası açılmasına karar verilenler, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna bildirilir” hükmü yer almaktadır. Cumhuriyet Savcılıklarınca, haklarında kamu davası açılanlara ilişkin olarak Kuruma gönderilen bilgiler doğrultusunda bir liste oluşturulmuştur. Haklarında kamu davası açılanlar, Cumhuriyet Savcılığının kamu davası açıldığına dair yazısının Kuruma ulaştığı tarih esas alınmak suretiyle listeye işlenmektedir. Cumhuriyet Savcılıklarınca kamu davası açılmasına ilişkin kararların Kuruma

gönderildiği tarihe kadar geçen süre içinde gerçekleştirilen teyit işlemleri nedeniyle uyumsuzluklara sebebiyet vermemek açısından bilgilerin en kısa sürede Kuruma iletilmesi önem taşımaktadır.

### **28.3. İhaleye katılan aday veya isteklilerin ihale kontrol sisteminden kontrol edilmesi**

İhale üzerinde kalan isteklilerin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının İhale Kontrol Sisteminden teyit ettirilmesi esasları çerçevesinde, haklarında kamu davası açılması nedeniyle ihalelere katılmayacak olanlar için de teyit işlemi gerçekleştirilecektir. Bütün aday veya isteklilerin ve bu kapsamda tüzel kişi aday veya isteklilerin % 50'den fazla hissesine sahip ortakları ile başvuru veya teklifi imzalayan yetkililerinin de 4734 sayılı Kanununun 11 inci maddesine göre İhale Kontrol Sisteminden kontrol edilmesi gerekmektedir.

### **28.4. (Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./5. md.) Haklarında kamu davası açılanlar sicilinden terkin işlemleri**

Sicilden terkin işlemlerine ilişkin değerlendirme yapılabilmesi için mahkeme kararının aslı veya onaylanmış suretinin veyahut hükmün verildiği duruşma tutanağının onaylanmış suretinin Kuruma sunulması gerekmektedir.

## **BEŞİNCİ BÖLÜM**

### **EKAP Üzerinden Gerçekleştirilecek İşlemler (Değişik başlık: 07/06/2014-29023 R.G./ 7. md.)**

### **Madde 29- (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 8.md.) İdarelerin EKAP'a kayıt işlemleri**

**29.1.** İdarenin EKAP'a kaydı, EKAP üzerinden düzenlenen protokolün posta yolu ile ya da elden Kuruma ulaştırılması yoluyla gerçekleştirilmektedir. Düzenlenen protokolde, EKAP'ta yer alan iş ve işlemleri idare adına yürütmek üzere en fazla iki platform sorumlusunun belirtilmesi gerekmektedir. İdare, Kuruma gönderdiği bu protokolün durumuna ilişkin bilgilere EKAP üzerinden erişebilecektir. Protokoldeki bilgilerin eksik olması durumunda yapılacak iş ve işlemlerin takibinden idareler sorumludur.

**29.2** Platform sorumluları ihale sürecinde yer alacak tüm kullanıcı/kullanıcıları tanımlamaya ve bu kişilerin bilgilerinde değişiklik yapmaya yetkilidir. Birden fazla platform sorumlusunun belirlendiği ve bunlardan birinin değiştiği hallerde, değişen platform sorumlusu kendi yerine yeni bir platform sorumlusu tanımlayabileceği gibi, diğer platform sorumlusu tarafından da bu tanımlama yapılabilecektir. Platform sorumlularının ikisinin de aynı anda değişmesi durumunda ise değişikliğe ilişkin belgelerin posta yolu ile ya da elden Kuruma ulaştırılması gerekmektedir.

**29.3** Platform sorumluları ve diğer kullanıcılar, EKAP'ta birden fazla idare ve/veya gerçek veya tüzel kişi bünyesinde kullanıcı yetkisine sahip olabilmektedir. Bu kişiler için T.C. Kimlik Numaraları ve şifreleri ile erişebilecekleri tek bir kullanıcı tanımlanmış olup EKAP'a giriş yaptıktan sonra hangi organizasyona ilişkin işlem yapılacağı seçilmelidir. Kullanıcılar EKAP'tan çıkış yapmadan organizasyon değişikliği yaparak diğer bir organizasyona ilişkin iş ve işlemlerini yürütebilecektir.

**29.4.** EKAP'a yeni eklenecek kullanıcıların tanımlanmaları, gerekli yetki ve rollerinin atanması işlemleri de platform sorumlusu tarafından yapılacaktır. Bu kapsamda; ihale yetkilisi



tarafından yedekleriyle birlikte görevlendirilen ihale komisyonu başkan ve üyelerinin, görevlendirildikleri ihaleyle sınırlı olarak tanımlanmaları da platform sorumlusu tarafından yapılacaktır.

**29.5.** Kullanıcıların EKAP'ta belirlemiş oldukları şifreler gizli olup sadece kullanıcının kendisi tarafından değiştirilebilmektedir. Kullanıcı, belirlemiş olduğu şifre ile yapmış olduğu iş ve işlemlerden sorumlu olduğu gibi, şifresinin gizliliğinden ve güvenliğinden de sorumludur. Kullanıcıların şifrelerini unutması durumunda EKAP Etkileşim Merkezini arayarak şifrelerini sıfırlamaları gerekmektedir. Şifre sıfırlama işleminden sonra kullanıcılar şifre belirleme işlemlerini yeniden gerçekleştirebilecektir.

**29.6.** Bir idare kullanıcısının bu idareden herhangi bir sebeple ayrılması veya EKAP'ın kullanımını gerektirmeyen bir göreve atanması durumunda platform sorumlusu tarafından bu kişinin hesabı "kapalı" durumuna getirilecektir. Ayrıca, idareden ayrılma durumunda düzenlenen ilişik kesme belgelerinde bu kişinin EKAP üzerinde işlem yapma yetkisinin kapatıldığı hususuna da yer verilmelidir.

### **Madde 30- (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./9. md.) İdareler tarafından EKAP üzerinden gerçekleştirilecek işlemler**

#### **30.1 İhtiyaç raporunun hazırlanması ve İKN alınması**

**30.1.1.** İdare, ihalelere ilişkin iş ve işlemlere başlamadan önce EKAP üzerinde bulunan bir uygulama yardımı ile ihtiyaç raporu hazırlayacaktır. Hazırlanan bu ihtiyaç raporunda yer alan bilgiler daha sonra ihale ve ön yeterlik dokümanının hazırlanmasında kullanılmaktadır. İhtiyaç raporu hazırlandıktan sonra EKAP'tan ihale kaydı yapılarak işlemlere devam edilecektir. Daha sonra yapılacak işlemlerin takip edilebilmesi için kaydı yapılan ihaleye sistem tarafından geçici bir numara verilmektedir. İhale onay işlemlerinin gerçekleştirilmesinden sonra ise EKAP'tan İhale Kayıt Numarası (İKN) alınarak daha önceden oluşturulmuş ihtiyaç raporu ile İKN ilişkilendirilecektir.

**30.1.2.** Tıbbi cihaz alımlarına ilişkin ihtiyaç raporları, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Ulusal Bilgi Bankasında (TİTUBB) oluşturulmuş branş ağacındaki branş kodları kullanılarak hazırlanacaktır.

**30.1.3.** Ön ilan, ihale ilanı veya ön yeterlik ilanı yayımlanmadan, ilan yapılmaksızın yapılan ihalelerde ise davet yazısı gönderilmeden önce EKAP üzerinden İKN alınması zorunludur. Ayrıca istisna kapsamında yapılan ihaleler için ve çerçeve anlaşma kapsamında yapılacak her bir münferit alım için münferit sözleşme onay belgesi hazırlanmadan önce İKN alınacaktır.

**30.1.4.** Her bir ihale işlem dosyası için İhale Kayıt Formu doldurularak alınan İKN, ait olduğu ihale ile ilgili tüm işlemlerde ve Kurumla elektronik ortamda veya yazılı olarak yapılacak yazışmalarda kullanılacaktır.

**30.1.5.** İKN ihale onayı ile bağlantılı olup, ihale onayı değiştirildiğinde ve/veya iptal edildiğinde idarece İKN de iptal edilecektir. Aynı işle ilgili olarak yeni bir ihale onayı alındığında ise, idarece yeni bir İKN alınması gerekmektedir.

#### **30.2 İhale ve ön yeterlik dokümanının hazırlanması**

**30.2.1** Kanun kapsamındaki ihalelerde ön yeterlik ve ihale dokümanının EKAP üzerinden hazırlanması zorunludur. İKN'si alınmış ve ihtiyaç raporu hazırlanmış her bir ihale için idari şartname/ön yeterlik şartnamesi ve sözleşme tasarısı hazırlama işlemleri EKAP'ın sunduğu bir uygulama yardımı ile yapılacaktır. Teknik şartname ve ihale dokümanında yer alması gerekli diğer belgelerin ise, EKAP'ta dosya uzantıları belirtilen formatlarda EKAP'a yüklenmesi gerek-

tedir. Diğer yandan, 30.3.4 maddesi kapsamında ilanı Kamu İhale Bülteninde yayımlanan ihalelere ilişkin dokümanın da EKAP'a yüklenmesi mümkündür.

**30.2.2** İdareden, ihale ve ön yeterlik dokümanı alan gerçek veya tüzel kişilere ilişkin bilgiler T.C. Kimlik veya Vergi Kimlik Numaraları üzerinden idare tarafından EKAP'a girilecektir. İdare görevlilerince, EKAP'a girilen T.C. Kimlik veya Vergi Kimlik Numarasının, bu dokümanı almaya bizzat gelen kişiye değil adına doküman alınan gerçek veya tüzel kişiye ait olması hususuna dikkat edilmelidir.

**30.2.3** Ön yeterlik ve ihale dokümanını (**Mülga ibare: 16.03.2019-30716 RG/11. md., yürürlük: 01.06.2019**) EKAP üzerinden e-imza kullanarak indirenlere ilişkin bilgilere EKAP üzerinden ulaşılabilecek ve T.C. Kimlik veya Vergi Kimlik Numaraları üzerinden sorgulama yapılabilecektir. Yapılan sorgulamalara ilişkin bilgiler EKAP tarafından otomatik olarak kayıt altına alınmaktadır.

### **30.3 Ön yeterlik ve ihale ilanlarının hazırlanması ve Kamu İhale Bültenine ilişkin hususlar**

**30.3.1** Doküman hazırlama işlemleri tamamlanmış ihalelere ilişkin Kamu İhale Bülteninde yayımlanacak ilanlar EKAP üzerinde oluşturulmaktadır. İstisna kapsamındaki ihalelere ve kapsam dışı ihalelere ilişkin ilanlar ise idareler tarafından ilgili bilgilerin EKAP'a girilmesi suretiyle hazırlanacaktır.

**30.3.2** İhale ilanları, Kurum tarafından elektronik ortamda çıkarılan Kamu İhale Bülteninde yayımlanmaktadır. Kamu İhale Bülteninde yayımlanacak olan ilanların, idareler tarafından Kurumca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde hazırlanması ve Kanunda öngörülen sürelerle uygun olarak yayımlanmak üzere belirtilen süreler gözetilerek Kuruma gönderilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede; ilanın kaydedilip Kuruma elektronik ortamda gönderilmesi, durum izleme ekranından izlenmesi, ücretli ilanlar için ilan bedelinin yatırılması, İlan Sevk İşlem Formu'nun gönderilmesi gibi adımların takibi ilgili idare tarafından yürütülecektir.

**30.3.3** Kamu İhale Bülteninde aşağıda belirtilen ilanlar yayımlanacaktır:

a) Ön ilan: İdarelerin, yaklaşık maliyeti 4734 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ve açık ihale veya belli istekliler arasında ihale usullerinden biriyle anılan Kanunun 13 üncü maddesinde belirlenen süreleri dikkate alarak gerçekleştirecekleri ihalelere ilişkin verebilecekleri ilanlardır.

b) İhale ilanı: İdarelerin, uygulayacakları ihale usulü ve ihalenin yaklaşık maliyetine göre 4734 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde belirlenen ilan sürelerini dikkate alarak mal alımı, hizmet alımı, danışmanlık hizmet alımı, yapım işleri ve çerçeve anlaşma ihalelerine ilişkin verecekleri ilanlardır.

c) İhale düzeltme ilanı: İdareler tarafından yayımlattırılan ihale ilanlarında, 4734 sayılı Kanunun 24 ve 25 inci maddelerine uygun olmayan hususlar bulunduğu tespit edilmesinde dururunda, anılan Kanunun 26 ncı maddesi gereğince ilanın yayımlanmasını takip eden süreler içinde (13 üncü maddeye göre yirmi beş ve kırk günlük ilan süresi bulunan ihalelerde ilanların yayımlanmasını takip eden on beş gün, diğer ihalelerde ise on gün içinde) hatalı hususlar için verilecek ilanlardır.

ç) İhale iptal ilanı: İdarelerce, gerekli görülen hallerde veya ihale dokümanında yer alan belgelerde ihalenin yapılmasına engel teşkil edecek ve düzeltilmesi mümkün olmayacak hususların tespit edildiği hallerde 4734 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi kapsamında ihale saatinden önce iptal edilen ihalenin duyurusuna yönelik verilecek ilanlardır.

d) İhale sonucunun ilanı: İdarelerin Kanun kapsamında gerçekleştirdikleri ihalelerinin sonuçlarına ilişkin bilgileri içeren ilanlardır.

**30.3.4** Kamu İhale Bülteninde 30.3.3 maddesinde belirtilen ilanların dışında ayrıca ilgili idaresince talepte bulunulması durumunda;

a) Kanun kapsamında olmayan idarelerin gerçekleştirdikleri,

b) Kanun kapsamındaki idarelerin istisnalara göre veya Kanun kapsamı dışında gerçekleştirdikleri,

c) Özel bir kanuna veya Bakanlar Kurulu tarafından çıkartılan bir tüzüğe dayanarak kurulmuş özel hukuk tüzel kişilerinin gerçekleştirdikleri,

ihalelerin ilanları ve bu ihalelere ilişkin düzeltme, iptal ve sonuç ilanları da EKAP üzerinde yer alan ilan formuna uygun olarak yayımlanabilmektedir.

**30.3.5** EKAP üzerinde yer alan ilan hazırlama uygulaması, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda hazırlanmış olup, idarelerce yapılması planlanan ihaleye uygun dokümanın açılabilmesi için ihaleye ilişkin ön bilgilerin yer aldığı ihale kayıt sayfalarının ve ihale dokümanı hazırlama sayfalarındaki ilgili maddelerin doğru ve eksiksiz olarak doldurulması büyük önem taşımaktadır. Mevzuat hükümleri çerçevesinde ilanda bulunması zorunlu hususlar ihale dokümanı hazırlama ile ilgili maddelerinde standart olarak gelmekte ve idarenin tercihen düzenlemesine bırakılan hususlar hariç müdahale edilememektedir. İdarenin tercihinin bırakılan hususlar ise seçmeli olarak ihale kayıt veya ihale dokümanı hazırlama sayfalarına getirilerek idarenin bu maddeler üzerinde düzenleme yapmasına imkân verilmektedir. İlan hazırlama sayfalarına bilgiler bu dokümandan aktarılmaktadır.

**30.3.6** Mevzuat hükümlerine göre, gerek zorunlu hususlarda gerekse seçmeli hususlarda yapılması muhtemel hataların en aza indirilmesi amacıyla idarelerce elektronik ortamda hazırlanarak Kuruma EKAP üzerinden gönderilen ilan metinleri üzerinde, Kurumun ilgili birimince, idarelere yol göstermek amacı ile ön kontrol ve kabul işlemi yapılmaktadır. Bu aşamada mevzuat hükümlerine uygun olmadığı tespit edilebilen hususların ilgili maddelerine göre açıklamalı gerekçesi ile birlikte EKAP üzerinden idarelere bilgi akışı sağlanarak ilanların tekrar gözden geçirilmesi için iade işlemi yapılmaktadır. Böylece, ilanlarda yapılan hataların asgari seviyeye indirilmesi, ilanın hatalı olması nedeniyle ihale sürecinin uzamasının önlenmesi ve idarelerin ihtiyaçlarını zamanında karşılamaları amaçlanmaktadır. İnceleme işlemi sonucunda iade edilen ilanın tespit edilen eksiklikler dikkate alınmadan aynen veya bir kısmı düzeltilerek tekrar Kuruma gönderilmesi halinde ise ilan mevcut haliyle yayım için kabul edilmektedir. Bu aşamada tespit edilip düzeltilmeyen hususlar ile tespit edilemeyen diğer mevzuata aykırı hususlarda sorumluluk idareye aittir. **(Ek cümle: 30/09/2020-31260 R.G./9. md.)** İlan ön kontrol sürecinde, Kurum tarafından personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olduğu veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğurduğu tespit edilerek iade edilen ilanlarla ilgili olarak; söz konusu alımın 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine aykırılık teşkil etmediği hususuna ilişkin yazının, Bakanlıklarda ve diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali, belediyelerde belediye başkanı tarafından imzalı olarak Kuruma ulaşmasından sonra ilan işlemlerine devam edilir. Bu durumda Kurum, değerlendirmeleri ile birlikte gerekli görülen diğer bilgi ve belgeleri, idarenin bağlı, ilgili veya ilişkili olduğu Bakanlığa ve Sayıştay Başkanlığına bildirir. **(Değişik cümle: 06/02/2018-30324 R.G./3. md.)** 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamındaki ihale ilanları (hizmet alımı ve danışmanlık hizmet alımı ihalelerine ilişkin ilanlar hariç) üzerinde ön kontrol yapılmamakta olup, ilanlar idarenin gönderdiği biçimi ile aynen yayımlanmaktadır.

**30.3.7** İlanların yayımlanması gereken tarihten en az iki iş günü öncesinde (yayım günü hariç) Kurum kayıtlarındaki tüm işlemlerinin tamamlanmış olması gerekmektedir. İdarece gönderilen ve Kurum tarafından kabul işlemi yapılan ilanlar için İlan Sevk İşlem Formu'nun yukarıda belirtilen asgari süreye uygun olarak gönderilmemesi halinde, söz konusu ilanlar Kurum tarafından iade edilecektir. Zorunlu haller dışında, ilanlar yayımlanma işlemlerinin tamamlanmasını takip eden iki iş günü içinde Kamu İhale Bülteninde yayımlanmaktadır.

**30.3.8** Kamu İhale Bülteni haftada en fazla beş iş günü yayımlanır. Kurum tarafından yayımlanan ilanlar, iş günlerinde yayımlanmakta olup, hafta sonu, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde (ulusal bayram, resmi ve dini bayram günleri ile 1 Mayıs Emek ve Dayanışma günü, **(Ek ibare: 31/03/2018-30377 R.G./2. md.)** 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik günü ve yılbaşı günü) yayımlanmamaktadır. İdarelerin ilanları anılan tatil günlerine dikkat ederek göndermeleri önem arz etmektedir. İdarece ilanların belirtilen asgari süreye uygun olarak gönderilmemesi halinde, söz konusu ilanlar Kurum tarafından iade edilecektir.

**30.3.9** Kanunda belirtilen usul ve esaslara göre yapılan her bir ihale için ayrı ihale ilanı düzenlenmesi esas olup, birden fazla ihalenin bir ilan başlığı altında birleştirilerek yayımlanması mümkün bulunmamaktadır.

**30.3.10** İhale ilanlarının yayımlanabilmesi için Kurum tarafından belirlenen ihale ilan ücretinin idarelerce Kurumun internet sayfasında duyurulan ilgili bankalar nezdindeki Kurumsal Tahsilat Hesabına yatırılması gerekmektedir. Ön ilan, düzeltme ve iptal ilanları, ihale sonucunun ilanı ile 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamındaki ihale ilanları ise ücretsiz yayımlanmaktadır. İhale ilanlarının yayıma alınması aşamasında İlan Sevk İşlem Formu üzerinde bulunan tahsilat bilgileri ile banka tarafından gönderilen tahsilat bilgileri Kurum tarafından elektronik ortamda eşleştirilerek kontrol edilmektedir. İlanın süresi içinde herhangi bir sorunla karşılaşmadan yayımlanabilmesi için ilan ücretinin Kurumun internet sayfasında duyurulan bankalar nezdindeki kurumsal tahsilat hesabına "İhale Kayıt Numarası" ve "Barkod Numarası" belirtilmek suretiyle yatırılması gerekmektedir.

**30.3.11** İlan metinlerinin ön incelemeden geçirilip yayım için kabul edilmesi ve ilan ücretinin ödenmesini müteakip Kurumun internet sayfasında yer alan İlan Sevk İşlem Formu'nun eksiksiz ve doğru olarak doldurularak EKAP üzerinden Kuruma gönderilmesi gerekmektedir. Söz konusu form gönderilmeden ilanın yayımlanması mümkün değildir. İlan Sevk İşlem Formu'nun doldurulup gönderilmesi ile ilanın yayımlanması için yapılması gereken işlemler tamamlanmış olmaktadır. Bu aşamada Kurumca ilanın yayımlanması planlanan tarih belirlenerek sisteme girilmektedir. İlanın yayım süreci sistem üzerindeki "İlan Durum İzleme" ekranından idare tarafından takip edilebilmektedir.

**30.3.12** Kamu hizmetlerinin elektronik ortamda sunulması hedefi doğrultusunda Kamu İhale Bülteninde yayımlanacak ilanlarla ilgili tüm işlemler sadece EKAP üzerinden gerçekleştirileceğinden, idarelerin yayımlatacakları ilanlar için Kuruma herhangi bir evrak göndermesine gerek bulunmamaktadır. Bu nedenle, EKAP üzerinden ilanlar ile ilgili olarak gerçekleştirilen işlemlerin teyidine yönelik posta yoluyla gönderilecek evraklar dikkate alınmayacaktır. İdarelerin EKAP üzerinden ilanla ilgili gerçekleştirecekleri işlemler nihai işlem olarak kabul edilecektir.

**30.3.13** İlan metinlerinin; ihale kayıt sayfası doğru ve eksiksiz olarak doldurularak hazırlandığı kabul edilecek ve yapılan ön inceleme sonucunda yayımlanan ilanlarda oluşabilecek hatalardan idareler sorumlu olacaktır. İdarelerin, Kamu İhale Bülteninde yayımlanan ihale ilanlarını, ilanın yayımlandığı tarihten itibaren en kısa süre içinde yeniden incelemeleri, tespit

edecekleri olası hata ve eksikliklerin süresi içinde düzeltme ilanı yoluyla giderilerek ihale sürecinin aksamadan devam etmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

**30.3.14** İdareler yayımlanmak üzere Kuruma gönderdikleri ilanların (kabul/iade işlemi, sevk işlem formu gönderilmesi, yayım planı, yayım tarihi ve benzeri) hangi aşamada olduğunu EKAP üzerinden takip edebilecektir.

**30.3.15** Yayımlanması için bütün işlemleri tamamlanmış veya tamamlanma aşamasında olan ilanlar için idare, ilanı yayımlanmadan önce iadesini Kurumdan isteyebilir. İade işlemleri EKAP üzerinden yapılabilmekte olup ilanlarının iadesi için Kuruma herhangi bir evrak gönderilmesine gerek bulunmamaktadır. Bu nedenle EKAP üzerinden ilanların iadesine yönelik postayla ve/veya faks ile gönderilecek evraklar dikkate alınmayacaktır. Bültende yayımlanmış ilanlar ile ilanı yayıma hazır (Bültende yayımlanması planlanan tarihi belirlenmiş ve bu yayım planı tarihine ait Kamu İhale Bülteni oluşturulma çalışmasına başlanılmış) olan ilanlar için iade yapılamaz.

**30.3.16** Kamu İhale Bülteni 1/1/2007 tarihinden itibaren sadece elektronik ortamda yayımlanmaktadır. “pdf” formatında yayımlanan Kamu İhale Bültenine Kurumun internet sayfasından ücretsiz olarak erişilebilir. İdare yayımlanmış olan ilanlarına ayrıca EKAP üzerindeki “İlan Durum İzleme” ekranından da erişilmektedir. EKAP üzerinden, arama yapılarak erişilen ilan bilgileri ile Kamu İhale Bülteninde yer alan ilan bilgileri metni arasında farklılık olması durumunda “pdf” formatındaki Kamu İhale Bülteni esas alınacaktır.

#### **30.4 Başvuru ve tekliflerin alınması ve değerlendirilmesi işlemlerinin EKAP’a kaydı**

**30.4.1** İdareye teslim edilen başvuru ve teklif zarflarının teslim tarihi ve zarfın üzerinde yer alan bilgiler idare satın alma sorumlusu tarafından “Başvuru/Teklif Kabul İşlemleri” uygulaması üzerinden EKAP’a girilir.

**30.4.2** Başvuru ve tekliflerin değerlendirilmesine ilişkin Kanun ve uygulama yönetmelikleri hükümlerine göre tesis edilen işlemler kapsamında ilgisine göre aşağıdaki bilgilerin EKAP’a kaydedilmesi zorunludur:

- a) Başvuru/Teklif zarflarının uygun olup olmadığı,
- b) Başvuruların yeterli bulunup bulunmadığı, yeterli bulunmama gerekçeleri ve teklif vermeye davet edilecek istekliler,
- c) Teklif bedelleri,
- ç) Tekliflerin değerlendirilmesi sonrasında geçerli olan teklifler ile uygun bulunmayan teklifler ve bunların uygun bulunmama gerekçeleri,
- d) Aşırı düşük olduğu gerekçesiyle değerlendirme dışı bırakılan teklifler,
- e) Ekonomik açıdan en avantajlı teklif ve varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekliler.

Kurum tarafından gerekli görülmesi durumunda, yukarıda belirtilen bilgilere ilave olarak EKAP’a kaydedilmesi gereken ilave bilgiler de belirlenebilecektir. Bu kapsamda Kurum tarafından EKAP’a girilmesi gerektiği EKAP’ta duyurularak belirlenen bilgilerin de EKAP’a kaydedilmesi zorunludur.

**30.4.3** Pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde EKAP’a kayıt işlemleri son yazılı fiyat tekliflerinin alınmasından sonra yapılacaktır.

#### **30.5 Teyit işlemleri**

**30.5.1** 4734 sayılı Kanununun 40 ncı maddesinin sekizinci fıkrasında, ihale kararlarının ihale yetkilisince onaylanmadan önce idarelerin, ihale üzerinde kalan istekli ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığını Kurumdan

teyit ederek buna ilişkin belgeyi ihale kararına eklemek zorunda oldukları belirtilmiştir. Buna göre teyit belgesi alınmaması halinde ihale sürecinin tamamlanması mümkün olmayacaktır.

**30.5.2** 4734 sayılı Kanununun 40 ncı maddesinde, sadece ihale üzerinde kalan istekli ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin, 42 nci maddesinde de sadece ihale üzerinde kalan isteklinin yasaklı olup olmadığının Kurumdan teyit ettirilmesinden söz edilmiş ise de, 11 inci maddede ihalelere katılmaktan yasaklanmış olanların hiçbir şekilde ihalelere katılmamalarının sağlanmasının amaçlandığı dikkate alındığında, ihale tarihi itibarıyla ihaleye katılan tüm isteklilerin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının sorgulanması ve teyit edilmesinin zorunlu olduğu anlaşılmaktadır. Bu sebeple:

I- Başvuru veya ihale tarihi itibarıyla tüm aday ve istekliler için, ihale kararı ihale yetkilisince onaylanmadan önce ihale üzerinde kalan istekli ve varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi için, sözleşmenin imzalanacağı tarihte ise sadece ihale üzerinde kalan istekli için ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı sorgulanacak ve Kurumdan teyit ettirilecektir,

II- Yasaklılık teyidi yapılırken aday ve istekliler ile bunların şahıs şirketi olmaları halinde tüm ortakları, sermaye şirketi olmaları halinde sermayesinin yarısından fazlasına sahip ortakları **(Ek ibare: 31/03/2018-30377- R.G./3. md.)** ve hisseleri toplamı şirket sermayesinin yarısından fazlasını teşkil eden ortakları ile başvuru veya teklifi ya da sözleşmeyi imzalayan, başka bir ifade ile ihaleye katılan vekil ve temsilcilerinin de ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı sorgulanacak ve Kurumdan teyit ettirilecektir,

III- Bu çerçevede yapılan teyit işlemi sonucunda;

a) Başvuru veya ihale tarihi itibarıyla haklarında ihalelere katılmaktan yasaklı kararı bulunan aday ve istekliler 4734 sayılı Kanununun 11 inci maddesi gereğince ihale dışı bırakılacak, geçici teminatı gelir kaydedilecek ve anılan Kanununun 17 nci maddesinin atıfta bulunduğu 58 inci madde uyarınca ihalelere katılmaktan yasaklama kararı tesis edilecektir. Yasaklama kararının başvuru veya ihale tarihinden sonra tesis edildiğinin tespiti halinde ise 28.1.8.2 maddesi gereğince işlemde bulunulacaktır.

b) 4734 sayılı Kanununun 40 ncı maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca yapılacak yasaklılık teyidi sonucunda ihale üzerinde bırakılan istekli ve varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci isteklinin ikisinin de yasaklı olduğunun tespiti durumunda ihalenin iptaline, anılan Kanununun 42 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca yapılacak yasaklılık teyidi sonucunda, ihale üzerinde bırakılan isteklinin yasaklı olması durumunda ihale kararının iptal edilmesine de karar verilecektir.

c) Aday ve isteklilerin şahıs şirketi olmaları halinde ortaklarından herhangi birinin, sermaye şirketi olmaları halinde sermayelerinin yarısından fazlasına sahip ortakları veya hisseleri toplamı şirket sermayesinin yarısından fazlasını teşkil eden ortaklarının veya ihaleye katılan vekil ve temsilcilerinin başvuru veya ihale tarihi itibarıyla yasaklı olduğunun tespit edilmesi halinde, yukarıda belirtilen müeyyideler dışında ayrıca 58 inci madde uyarınca ihalelere katılmaktan yasaklama kararı tesis edilecektir.

ç) Hakkında kamu davası açılanlar 1/11/2012 tarihli ve 6359 sayılı Kamu İhale Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun gereğince 4734 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamından çıkarıldığından, yapılan teyit sonucunda hakkında kamu davası açılan aday veya istekli durumunda olanların, anılan Kanununun 59 uncu maddesinde belirtilen yasağa rağmen ihaleye katılmış olduklarının tespiti halinde değerlendirme dışı bırakılması, ancak geçici teminatlarının gelir kaydedilmemesi ve idarece haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmemesi gerekmektedir.

**30.5.3** 4734 sayılı Kanununun 3 üncü maddesi uyarınca istisna kapsamında yapılan alımlarda da aynı şekilde ihale üzerinde kalan isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı Kurumdan teyit ettirilecektir.

**30.5.4** 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.

**30.5.5** Kurum sözü edilen hükümler çerçevesinde Resmî Gazete’de yayımlanan ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarını günlük olarak takip etmekte ve kararlarda yer alan bilgilere göre sicil tutma görevini yerine getirmektedir. Kurumun görevini daha etkin, hızlı ve sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmesi, ihale yapan idarelerin ise ihaleyi zamanında ve usulüne uygun bir şekilde tamamlayabilmeleri amacıyla Kurum tarafından tutulan ve Kurumun internet sayfasında ilan edilen yasaklılar listesinin ve yasaklamalarla ilgili açıklamaların takip edilmesi gerekmektedir.

**30.5.6** 4734 sayılı Kanununun 40 ncı maddesinin sekizinci fıkrası gereği teyit belgesi sadece ihaleyi yapan idareler tarafından talep edilebilecektir. İhale üzerinde kalan isteklinin ya da diğer gerçek veya tüzel kişilerin kendileri hakkında yasaklı olup olmadıklarına ilişkin talepleri üzerine verilen cevaplar, teyit belgesi niteliği taşımaz.

**30.5.7** Kurumun, 4734 sayılı Kanununun 40 ncı maddesine göre idarelerin yasaklamalarla ilgili teyit taleplerine verdiği cevaplar, idarelerce verilen ve Resmî Gazete’de yayımlanan yasaklama kararları ile yargı mercilerince Kuruma bildirilen ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarının ve Cumhuriyet Savcılıklarınca haklarında kamu davası açılanlara ilişkin gönderilen bilgilerin kapsam ve içeriği ile sınırlıdır.

**30.5.8** 4734 sayılı Kanununun 40 ncı maddesinin altıncı fıkrasında ihale yetkilisinin karar tarihini izleyen en geç beş iş günü içinde ihale kararını onaylayacağı veya gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle iptal edeceği hükme bağlanmıştır. Teyit taleplerinde bu sürenin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

### **30.6 Sonuç bildirimleri**

**30.6.1** 4734 sayılı Kanununun 53 üncü maddesine göre, ihaleler ve sözleşmelerle ilgili Kurum tarafından belirlenen şekilde bilgi toplamak, adet, tutar ve diğer konular itibarıyla istatistikler oluşturmak ve yayımlamak görevi Kuruma verilmiştir. Bu görevin etkin, hızlı ve sağlıklı bir şekilde yerine getirilebilmesi amacıyla İhale Sonuç Formu oluşturulmuştur.

**30.6.2** Sözleşmenin taraflarca imzalanmasından sonra hazırlanacak İhale Sonuç Formu en geç on beş gün içinde Kuruma EKAP üzerinden gönderilecektir. Bu çerçevede ihale sonuç formunda yer alan yasaklılık teyidi amacı ile gönderilen yüklenici bilgileri hariç ihale ve sözleşmeye ilişkin bilgiler idare tarafından doldurularak ihale sonuç ilanına ilişkin işlemler de yerine getirilmiş olacaktır.

**30.6.3** İdareler, Kanunla istisna kapsamına alınmış ihalelere ilişkin ihale sonuç formlarını da aynı usulde Kuruma ulaştıracaklardır. Sözleşme düzenlenmeyen hallerde de İhale Sonuç Formunun ilgili kısımları yapılan ihalenin özelliğine göre doldurulacaktır.

### **30.7 Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin bilgiler**

**30.7.1** Sözleşme devirlerine ilişkin bilgiler EKAP’tan alınan teyit bilgileri ile birlikte idare tarafından EKAP’a kaydedilecektir.

**30.7.2** İlanı veya duyurusu 31/8/2010 tarihinden sonra yapılan Kanun kapsamındaki ihalelere ilişkin sözleşmelerin; sözleşme bedeli, ek sözleşme bedeli, toplam sözleşme bedeli, iş bitim tarihi, kabul tarihi, hakediş ödemelerine esas sözleşme fiyatları ile yapılan iş/hizmet tutarları, mal alımlarında sözleşme fiyatları ile ödenen tutarlar, hesaplanan fiyat farkları, sözleşme feshedilmiş ise fesih bilgileri idare tarafından EKAP üzerinde kayıt altına alınacaktır. Bu bilgiler, EKAP üzerinden iş deneyim belgesi düzenlenmesinde EKAP tarafından veri olarak kabul edilecektir.

**30.7.3** Sözleşmelerle ilgili olarak, düzenlenen iş deneyim belgeleri de dâhil olmak üzere, bütün bilgilere “Bir Bakışta Sözleşme” uygulaması üzerinden ulaşılabilecektir.

### **30.8 İş deneyim belgelerinin EKAP üzerinden düzenlenmesi**

**30.8.1** İhale Uygulama Yönetmeliklerinin Ek-1 maddeleri uyarınca 31/8/2014 tarihinden sonra iş deneyim belgelerinin EKAP üzerinden düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca, ilanı veya duyurusu 31/8/2010 tarihinden sonra yapılan Kanun kapsamındaki ihalelere (İKN’si 2010/500.000 ve daha sonraki ihaleler) ilişkin olup EKAP’a kayıt edilmeden 1/9/2014 tarihine kadar düzenlenmiş bulunan mevcut iş deneyim belgelerinin, EKAP’a kayıt edilerek yeniden düzenlenmeleri zorunluluğu getirilmiştir. Bu kapsamda, EKAP üzerinden düzenlenmesi veya kayıt edilerek yeniden düzenlenmesi gerektiği halde bu gereklere uygun olmayan iş deneyim belgeleri, EKAP üzerinden kayıt altına alınarak yeniden düzenlenmedikleri sürece ilanı veya duyurusu **(Değişik ibare: 27/06/2015-29399 R.G./1. md.)** 1/7/2016 tarihinden sonra yapılan ihalelerde iş deneyimini tevsik için kullanılamayacaktır. Bu nedenle; EKAP üzerinden düzenlenmiş iş deneyim belgesi almaları veya iş deneyim belgesini EKAP üzerinden kayıt altına aldırarak yeniden düzenlemeleri gerektiği halde, bu zorunlulukları yerine getirmeyen belge sahiplerinin, belgeyi düzenleyen idareye başvuruda bulunarak, mevcut iş deneyim belgelerinin EKAP üzerinden kayıt altına alınarak yeniden düzenlenmesi talebinde bulunması gerekmektedir.

**30.8.2** İş deneyim belgelerinin EKAP üzerinden düzenlenmesi ve belge sahiplerine verilmesinde, İhale Uygulama Yönetmelikleri ile bu Tebliğin iş deneyim belgelerinin düzenlenmesi ve verilmesine ilişkin hükümlerine uyulması gerekmektedir. EKAP üzerinden iş deneyim belgesi düzenlenmesi ve sorgulanmasına ilişkin “İdare İş Deneyim Belgesi Düzenleme, Kayıt ve Sorgulama Kullanım Rehberi”ne EKAP üzerinden erişilebilir.

**30.8.3** İdarece EKAP üzerinden düzenlenen iş deneyim belgesine, EKAP tarafından otomatik olarak bir “belge numarası” verilmektedir. EKAP üzerinden düzenlenen iş deneyim belgesi çıktısı alınarak belgeyi onaylamaya yetkili kişi tarafından isim ve unvanı belirtilmek suretiyle imzalanıp mühürlendikten sonra ilgiliye verilecektir.

**30.8.4** Daha önce EKAP üzerinden düzenlenmeyen mevcut iş deneyim belgesinin, EKAP üzerinden kayıt altına alınarak yeniden düzenlenebilmesi için, iş deneyim belgesi sahibinin ilgili idareye başvuruda bulunması ve iş deneyim belgesinin aslını idareye teslim etmesi gerekmektedir. Bu durumda; ilgili idarece iş deneyim belgesi süresi içinde EKAP üzerinden yeniden düzenlenerek 30.8.3 üncü maddede belirtilen şekilde onaylanıp ilgiliye verilecek, ilgili tarafından idareye teslim edilen iş deneyim belgesi ise dosyasında muhafaza edilecektir.

**30.8.5** İhalelerde aday veya isteklilerce sunulan ve üzerinde EKAP belge numarası bulunan iş deneyim belgelerinin sorgulanması, ihale komisyonu tarafından EKAP’ın “İş deneyim belgesi sorgulama” uygulaması vasıtasıyla, belge üzerinde yer alan “belge numarası” esas alınarak yapılacaktır.

**30.8.6** İş deneyim belgelerinin EKAP üzerinden sorgulanmasında iş deneyim belgesinin, EKAP kaydı ile uyumlu olup olmadığı kontrol edilecektir. Yapılan sorgulamada, bir uyumsuzluk



olduğunun belirlenmesi durumunda, sunulan belgenin geçerliğine ilişkin olarak ihale komisyonu tarafından gerekli inceleme ve değerlendirme yapılmalıdır.

**30.8.7** İş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili kurum ve kuruluşların EKAP üzerinden iş deneyim belgesi düzenleyebilmeleri için 29 uncu maddede belirtilen işlemlere uygun olarak EKAP'a kayıtlı olmaları gerekmektedir. İlanı veya duyurusu (**Değişik ibare: 27/06/2015-29399 R.G./1. md.**) 1/7/2016 tarihinden sonra yapılacak ihalelerde, İhale Uygulama Yönetmelikleri Ek-1 maddeleri çerçevesinde, EKAP üzerinde kayıt altına alınma zorunluğu olduğu halde bu zorunluğa uygun olmayan iş deneyim belgeleri iş deneyimini tevsik için kullanılmayacağından dolayı EKAP'a kayıtlı olmayan kurum ve kuruluşların aday ve istekliler açısından bir hak kaybına neden olmaları bakımından öngörülen tarihlere kadar EKAP'a kayıt olmaları önem arz etmektedir.

### **30.9 EKAP üzerinden yapılacak diğer işlemler**

#### **30.9.1 Münferit sözleşmeler ile ilgili işlemler**

İhalesi EKAP üzerinden yapılan çerçeve anlaşma kapsamındaki münferit sözleşmelerin hazırlanması ve ilgili diğer işlemler (ihtiyaç raporu oluşturma, İKN alma, vb.) EKAP üzerinden gerçekleştirilecektir.

#### **30.9.2 Doğrudan temin kayıt formu**

Doğrudan temin yoluyla yapılan alımlar, takip eden ayın onuncu gününe kadar "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak EKAP üzerinde kayıt altına alınır. (**Mülga cümle: 31/12/2020-31351 R.G./2. md., yürürlük: 01/01/2021**)

#### **30.9.3 (Değişik: 19.06.2018-30453/m RG/ 4. md.) İdare, aday, istekli ve istekli olabileceklere EKAP üzerinden bildirim**

EKAP üzerinden yapılacak tebligatlar; tebligatın konusu, zamanı ve içeriği gibi bilgileri de kapsayacak şekilde EKAP'ta kayıt altına alınır. EKAP üzerinden yapılan tebligatlarda bildirim tarihi tebliğ tarihi sayılır. Tebligatın ilgililere ait EKAP'da yer alan bildirim kutusuna ulaştığı tarih, bildirim tarihi olarak kabul edilir.

EKAP üzerinden tebligat işlemleri iş günleri ve mesai saatlerine bağlı kalınmaksızın idareler tarafından her zaman gerçekleştirilebilir. Ancak tebligat işleminin iş günleri içinde ve 09.00 – 18.00 saatleri arasında yapılmaması durumunda; tebligatın içeriği, yapıldığı tarih ve saat bilgisi ile birlikte EKAP üzerinde kayıt altında tutulur. Bu tebligat, kayıt edildiği tarihi takip eden ilk iş günü içerisinde ilgililere ait EKAP'da yer alan bildirim kutusuna, 09.00 – 18.00 saatleri arasında ulaştırılır. Sürelerin hesabında bu durum göz önünde bulundurulur.

### **Madde 31- (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 10.md.) Gerçek veya tüzel kişilerin EKAP'a kayıt işlemleri**

**31.1** EKAP'a kayıt için EKAP üzerinden protokol düzenlenmesi ve ekinde istenilen belgelerle birlikte posta yolu ile ya da elden Kuruma ulaştırılması gerekmektedir. Düzenlenecek bu protokole EKAP'ta yer alan iş ve işlemleri yürütecek platform sorumluları da belirtilecektir. Platform sorumluları ihale sürecinde yer alacak bütün kullanıcıları tanımlamaya ve bu kişilerin bilgilerinde değişiklik yapmaya yetkilidir. Platform sorumlularının ikisinin de aynı anda değişmesi durumunda değişikliğe ilişkin belgeler posta yolu ile ya da elden Kuruma ulaştırılacaktır. EKAP'a yeni eklenecek kullanıcıların tanımlanmaları, gerekli yetki ve rollerinin atanması işlemleri de platform sorumluları tarafından yapılacaktır. Protokol ve ekindeki bilgi ve belgelerin eksik olması durumunda yapılacak iş ve işlemlerin takibinden ilgililer sorumlu olup, Kuruma gönderilmiş protokollerin durumuna ilişkin bilgilere EKAP üzerinden erişilebilmektedir.

**31.2** Kullanıcıların EKAP'ta belirlemiş oldukları şifreler gizli olup sadece kullanıcının kendisi tarafından değiştirilebilecektir. Kullanıcı, belirlemiş olduğu şifre ile yapmış olduğu iş ve işlemlerden sorumlu olduğu gibi, şifresinin gizliliğinden ve güvenliğinden de sorumlu olacaktır. Tanımlanmış olan şifrelere hiçbir şekilde erişim olmadığından, kullanıcıların şifrelerini unutması durumunda EKAP Etkileşim Merkezini arayarak şifrelerini sıfırlamaları gerekmektedir. Kullanıcılar şifre sıfırlama işleminden sonra yeni şifrelerini belirleyebilecektir.

**31.3 (Ek madde: 04/03/2017-29997 R.G./2. md.)** Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliğinin 7 nci maddesinde istenen bilgilerin EKAP üzerinde eksiksiz, doğru ve güncel tutulması gerekmektedir. EKAP'a kayıtlı gerçek veya tüzel kişiler tarafından anılan maddenin beşinci fıkrasında belirtilen bilgilerde değişiklik yapılmasının gerektiği hallerde bu değişikliklerin, en geç değişiklik tarihini izleyen 7 (yedi) gün içinde ancak her durumda son başvuru veya ihale tarihinden önce, son başvuru veya ihale tarihinden sonra gerçekleşen değişikliklerin sözleşme imzalanmadan önce güncellenerek EKAP'a kaydedilmesi zorunludur. **(Ek cümle: 20/06/2021-31517 R.G./4. md., yürürlük: 19/08/2021)** Bilgilerin doğrudan EKAP'taki kayıtlardan temin edildiği hallerde, bu bilgilerin güncel olmadığına anlaşılması durumunda teklifler değerlendirme dışı bırakılır. Ayrıca ticaret siciline kayıtlı bilgiler ile EKAP'ta yer alan bilgiler arasında çelişki olması halinde, ticaret sicilineki bilgiler esas alınacaktır.

**Madde 32- (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 11.md.) EKAP' a kayıtlı olan gerçek veya tüzel kişilerin EKAP üzerinden gerçekleştirebilecekleri işlemler**

### **32.1 İhale takip işlemleri**

**32.1.1** EKAP'a kayıtlı olan gerçek veya tüzel kişiler, belirledikleri kriterlere göre EKAP'ta yayımlanan "Ön İlan", "İhale İlanı", "Düzeltilme İlanı", "İptal İlanı", "Sonuç İlanı" ile istisna ve kapsam dışı ihale ilanlarına ilişkin arama yapabilir ve ilana ulaşabilir. Ayrıca, açılan ilan sayfasından ihale ve ön yeterlik dokümanına erişebilir ve ilana daha sonra hızlı erişebilmek için EKAP'ta oluşturulmuş ihale ajandasına ilgili ilanın internet bağlantısını ekleyebilir.

**32.1.2** EKAP' a kayıtlı olan gerçek veya tüzel kişiler, ilgilendikleri ihalelere ilişkin kriterleri EKAP'a girmeleri durumunda, e-posta aracılığı ile belirledikleri kriterlere uygun ihale ilanlarından bilgilendirilir. Ayrıca, EKAP'ta kaydı yapılan ihalelere ve sonuçlanan ihalelere "İhale Ajandası" uygulaması üzerinden anlık olarak erişebilir ve detaylı bilgilere ulaşabilir.

### **32.2 EKAP üzerinden doküman indirilmesi**

**32.2.1** İhale ve ön yeterlik dokümanı bedel ödenmeksizin EKAP üzerinden indirilebilecektir. Ancak dokümanın bu şekilde indirilmesi ile istekli olabilecek sıfatı kazanılamaz. İstekli olabilecek sıfatı kazanılarak ihaleye başvuruda bulunulması veya teklif verilebilmesi **(Ek ibare: 30/09/2020-31260 R.G./10. md.)** ile şikayet ve itirazın şikayet başvurusunda bulunulabilmesi için, bu dokümanın EKAP'a **(Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./10. md.)** kayıtlı gerçek ve tüzel kişiler adına yetkili kılınan kişiler tarafından e-imza kullanılarak indirilmesi **(Mülga ibare: 16.03.2019-30716 RG/12. md., yürürlük: 01.06.2019)** gerekmektedir. **(Mülga: 19.06.2018-30453/m RG/ 5. md.)**

**32.2.2** İlan yapılmayan ihalelerde ihale dokümanı EKAP üzerinden **(Ek ibare: 30/09/2020-31260 R.G./10. md.)**, teklif vermeye davet edilmeyenlerce görülemez ve e-imza kullanılarak indirilemez.

**32.2.3** İhale ve/veya ihale dokümanına ilişkin olarak idare tarafından yapılabilecek açıklama ve düzenlenebilecek zeyilnamelere EKAP üzerinden erişilebilir.

### 32.3 EKAP duyuru ve mesaj işlemleri

32.3.1 EKAP'a kayıtlı olan gerçek veya tüzel kişiler, EKAP tarafından gönderilen özel mesaj ve duyurulara ulaşabilir.

### Madde 33- (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 12. md.) EKAP internet sayfası üzerinden erişilebilecek bilgiler

33.1 EKAP'a kayıt olma zorunluğu aranmadan da ihalelere ilişkin aşağıdaki bilgilere EKAP internet sayfası (<https://ekap.kik.gov.tr>) üzerinden erişilebilir ve belirlenen kriterlere göre sorgulama yapılabilir:

- İhalelere ilişkin detaylı bilgiler,
- İhale ilanları,
- İhalelere ilişkin itirazın şikâyet başvuru bedelleri,
- İhale ve ön yeterlik dokümanı,
- Yasaklılar listesi,
- Kamu İhale Kurulu tarafından itirazın şikâyet başvuruları üzerine alınan kararlar ve Kurul toplantı tarihinin ertesi gününden itibaren karar tutanakları,
- İtirazın şikâyet başvurularının durumlarına ilişkin bilgiler,
- Sözleşme devir işlemleri.

33.2 İhale ilanlarının yayımlandığı Kamu İhale Bülteni, EKAP internet sayfası üzerinden ihale türü bazında görülebilir ve Kurum tarafından belirlenen dosya formatında indirilebilir.

33.3 Sözleşme devri yapmak isteyen veya sözleşme devir alacak gerçek veya tüzel kişiler sorgulama işlemlerini "sözleşme devri sorgulama" sayfası aracılığı ile gerçekleştirebilirler.

33.4 EKAP'ın kullanımına ilişkin kılavuz videolara ve EKAP'ın kullanımına ilişkin "Sıkça Sorulan Sorular" a EKAP ana sayfasından ulaşılabilir.

33.5 EKAP üzerinde devreye alınan yeni uygulamalara ilişkin bilgilere ve bu uygulamalarla ilgili kullanım kılavuzlarına "EKAP'ta Yenilikler" bölümünden ulaşılabilir.

33.6 İdare ve isteklilerin EKAP'ta karşılaştığı ve "Sıkça Sorulan Sorular" arasında bulunmadığı soru ve sorunların çözümüne yönelik EKAP Etkileşim Merkezine Türkiye'nin her yerinden alan kodu çevirmeden şehir içi tarife ile 444 0 545 (444 0 KİK) numarasından, hafta içi 09.00 - 12.30 ile 13.30 - 18.00 saatleri arasında ulaşılabilir.

### Madde 34- (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 13. md.) KSP üzerinden yürütülmeye devam edilecek iş ve işlemler

34.1 Kamu Satınalma Platformu (KSP) üzerinden İKN alınan ihalelere ilişkin tüm iş ve işlemler KSP üzerinden yürütülmeye devam edilecektir.

34.2 Çerçeve anlaşması KSP üzerinden yapılan münferit sözleşmeler için İKN alma, teyit, sonuç bildirim, sözleşme devri bildirim işlemleri KSP üzerinden yürütülmeye devam edilecektir. Çerçeve anlaşma kapsamında yapılan münferit sözleşmeler için yeni alınacak İKN'lerde, çerçeve anlaşmanın İKN'sinin alınmış olduğu yıl esas alınarak o yıl için verilen son İKN'den devam eden numaralar kullanılacaktır.

34.3 İKN'si KSP üzerinden alınan Kanun kapsamındaki bütün ihalelere, istisna kapsamındaki ihalelere ve kapsam dışı ihalelere ilişkin ihale ilanı oluşturma, teyit, sonuç bildirim, sözleşme devri bildirim işlemleri KSP üzerinden yürütülmeye devam edilecektir.

## İKİNCİ KISIM Özel Hükümler

### BİRİNCİ BÖLÜM Yapım İşi İhalelerine İlişkin Özel Hususlar

#### **Madde 35-Yeterliğin belirlenmesinde istenilecek belgeler**

**35.1.** Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 30 uncu maddesinde, aday veya isteklilerden yeterliklerinin belirlenmesi için istenilecek belgeler, yapım işinin yaklaşık maliyet değerine göre belirlenmiş olup (Ek-Y.1)'de yer alan tabloda gösterilmiştir. Ancak yeterlikleri tespit edilenler arasından belli sayıda adayın davet edilmesinin öngörüldüğü belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak ihalelerde, ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin (**Mülga ibare: 13/8/2012-28383 R.G./2. md.**) belgelerin, yaklaşık maliyetin eşik değere oranına bakılmaksızın istenilmesi zorunludur.

**Madde 36- Ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin belgeler (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 11. md.)**

**36.1(Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 14.md.)** Uygulama Yönetmeliğinin "İsteklinin iş hacmini gösteren belgeler" başlıklı 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasındaki kriterleri, ihalenin yapıldığı yıldan önceki yılda sağlayamayan aday veya istekliler, ihalenin yapıldığı yıldan önceki son altı yıla kadarki belgelerin ortalaması üzerinden söz konusu kriterleri sağlayabilirler. İş hacmini gösteren belge olarak gelir tablosu sunulması durumunda, ihalenin yapıldığı yıldan bir önceki yıldan itibaren geriye doğru olan yıllara ait gelir tablolarının sırasıyla sunulması zorunludur. Örneğin; 2011 yılı Eylül ayında yapılacak olan bir ihalede, 2010 yılına ait gelir tablosu ile yeterlik kriterini sağlayamayan bir isteklinin, 2009-2010, 2008-2009-2010, 2007-2008-2009-2010, 2006-2007-2008-2009-2010 veya 2005-2006-2007-2008-2009-2010 yıllarına ait gelir tablolarını sunmak suretiyle yeterlik kriterini sağlaması mümkündür. Ancak 2006 yılına ait gelir tablosu sunulmadan, 2005-2007-2008-2009-2010 yıllarına ait gelir tabloları sunulmak suretiyle yeterlik kriterinin sağlanması mümkün değildir.

**(Mülga paragraf: 13.06.2019-30800 R.G/8.md., yürürlük: 23.06.2019)**

**(Ek cümleler: 13.06.2019-30800 R.G/8.md., yürürlük: 23.06.2019)** Yaklaşık maliyeti eşik değerin üç katına eşit ve bu değerin üzerinde olan ihalelerde idarece yalnızca yapım işleri cirosunu gösteren belgenin sunulması gerektiği yönünde düzenleme yapılması durumunda, aday veya isteklilerce Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin ekinde yer alan standart formlara uygun olarak düzenlenen belgelerin sunulması gerekmektedir. Bu belgelerin, ilk ilan veya davet tarihinden önce de düzenlenmesi mümkündür.

İhalenin yapıldığı yıldan bir önceki yıldan itibaren geriye doğru olan yıllara ait yapım işleri faturaları üzerinden düzenlenecek olan anılan belgelerde, fatura bulunmayan yıllara ait yapım işleri ciro tutarı sıfır olarak belirtilecek ve yapım işleri cirosu bulunan ve bulunmayan yılların ortalaması üzerinden yeterlik kriterlerinin sağlanıp sağlanmadığına bakılacaktır. Örneğin; 2019 yılı Eylül ayında yapılacak olan bir ihalede sunduğu Yapım İşleri Ciro Bilgileri Tablosunda 2017 yılı yapım işleri cirosu sıfır olarak belirtilen ancak 2018 ve 2016 yıllarına ait yapım işleri cirosu bulunan bir isteklinin yeterlik kriterlerini sağlayıp sağlamadığının tespiti için isteklinin 2017 yılı cirosu sıfır olarak kabul edilerek, 2018-2017-2016 yılları üzerinden son üç yılın ortalaması dikkate alınarak değerlendirme yapılacaktır.

Öte yandan, bu ihalelerde yapım işleri cirosunun asgari tutarını sağlayamayan aday veya isteklinin, söz konusu asgari tutarın yarısını sağlaması ve toplam cirosunun;

Açık ihale usulüyle yapılan ihaleler ile Kanununun 21 inci maddesinin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde teklif ettiği bedelin % 40'ından,

Belli istekliler arasında ihale usulüyle yapılan ihalelerin ön yeterlik aşaması ile Kanununun 21 inci maddesinin (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılan ihalelerin yeterlik aşamasında yaklaşık maliyetin % 15'i ile % 25'i aralığında idarece belirlenen tutarın iki katından,

Az olmaması koşuluyla aday veya isteklinin yapım işleri ciro kriterini sağladığı kabul edilecektir. İş hacmine ilişkin yeterlik kriterini bu şekilde sağlayacak olan aday veya isteklinin toplam cirosunu gösteren gelir tablosunu da teklif veya başvuru kapsamında sunması gerekmektedir.

Örneğin; açık ihale usulüyle yapılan ve yaklaşık maliyeti eşik değer in üç katının üzerinde olan bir ihalede, 200 milyon TL tutarında teklif vermiş olan bir istekli, yapım işleriyle ilgili olarak sahip olması gereken asgari ciro tutarı olan 30 milyon TL'yi sağlayamadı ise isteklinin yapım işleri cirosunun bu tutarın yarısına tekabül eden 15 milyon TL'den az olmaması ve isteklinin toplam cirosunun teklif bedelinin % 40'ına tekabül eden 80 milyon TL'den az olmaması halinde, istekli iş hacmine ilişkin istenen kriteri sağlamış kabul edilecektir.

Benzer şekilde, belli istekliler arasında ihale usulüyle yapılan ve yaklaşık maliyetin % 15'i ile % 25'i aralığında idarece belirlenen tutarın 50 milyon TL olduğu bir ihalede, aday bu asgari tutarı sağlayamadı ise adayın yapım işleri cirosunun bu tutarın yarısına tekabül eden 25 milyon TL'den az olmaması ve adayın toplam cirosunun idarece belirlenen tutarın iki katına tekabül eden 100 milyon TL'den az olmaması halinde, aday iş hacmine ilişkin istenen kriteri sağlamış kabul edilecektir.

**36.2.** Bilanço rasyolarına ilişkin kriterleri ihalenin yapıldığı yıldan önceki yılda sağlayamayan aday ve istekliler, son üç yıla kadar olan yılların belgelerini sunmak suretiyle kriterleri sağladıklarını tevsik edebileceklerdir. Ancak bu durumda, ihalenin yapıldığı yıldan bir önceki yıldan itibaren geriye doğru olan yıllara ait belgelerin sunulması zorunludur. Örneğin; 2011 yılının Eylül ayında yapılan bir ihalede, 2010 yılı bilançosunda bilanço rasyolarına ilişkin kriterleri sağlayamayan bir istekli, 2009-2010 yıllarına veya 2008-2009-2010 yıllarına ilişkin belgeleri sunmak suretiyle kriterleri sağladığını tevsik edebilecek olup, 2010 yılında kriterleri sağlayamayan isteklinin sadece 2009 yılına ait veya 2008 yılına ait yahut 2008-2010 veya 2008-2009 yıllarına ait bilançolarını sunmak suretiyle bu kriterleri sağladığını tevsik etmesi mümkün değildir.

**36.3.** Birden fazla yıla ait iş hacmine ilişkin belgelerdeki tutarlar, Uygulama Yönetmeliğinin 37 nci maddesi uyarınca güncellenerek değerlendirilecektir.

### **Madde 37- (Mülga: 13/8/2012-28383 R.G./ 3. md.)**

**Madde 38- (Değişik: 30/07/2010 -27657 RG/ 1. md.; Değişik başlık: 07/06/2014-29023 R.G./ 15. md.) Aşırı düşük teklif sorgulaması öngörülen ihalelerde yaklaşık maliyetin hesaplanması sırasında yapılacak işlemler**

**38.1.** İdare, yaklaşık maliyetin hesaplanması sırasında her bir iş kalemi/grubunun yaklaşık maliyete oranını tespit edecektir. Yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemleri/grupları tutarlarının büyükten küçüğe sıralandığı ve oranların kümülatif toplamının da gösterildiği "sıralı iş kalemleri/grupları listesi" ile iş kalemleri/gruplarına ait ayrıntılı analizler ve analiz girdilerinin tutarları itibarıyla küçükten büyüğe sıralanmış halini gösteren "sıralı analiz girdileri tablosu" hazırlanarak yaklaşık maliyet hesap cetveli kapsamında ihale onay belgesine eklenecektir. Sıralı iş

kalemleri/grupları listesi oluşturulurken, iş kalemleri/grupları tutarlarının yaklaşık maliyete oranları, en yakın dört ondalık basamaklı sayıya getirilecek biçimde yuvarlanacak ve bu oranların toplamının, yuvarlama nedeni ile 1 den farklı olması dikkate alınmayacaktır.

## Örnek:

## Yaklaşık maliyet hesap tablosu

İş kalemi / grubu no	İş kalemi / grubu adı	Miktarı	Birimi	Birim fiyatı	Tutarı
1	.....	10	...	12	120
2	.....	250	...	3	750
3	.....	400	...	6	2.400
4	.....	30	...	500	15.000
5	.....	2.500	...	4	1.000
6	.....	1.200	...	8	9.600
7	.....	25	...	90	2.250
8	.....	400	...	80	32.000
9	.....	500	...	40	20.000
10	.....	844	...	20	16.880
Toplam yaklaşık maliyet (YM)					100.000

## Sıralı iş kalemleri / grupları listesi

İş kalemi / grubu no	İş Kalemi / grubu adı	Tutarı	Tutar/YM	Kümülatif toplam
8	.....	32.000	0,3200	0,3200
9	.....	20.000	0,2000	0,5200
10	.....	16.880	0,1688	0,6888
4	.....	15.000	0,1500	0,8388
6	.....	9.600	0,0960	0,9348
7	.....	2.400	0,0240	0,9588
3	.....	2.250	0,0225	0,9813
5	.....	1.000	0,0100	0,9913
2	.....	750	0,0075	0,9988
1	.....	120	0,0012	1,0000
	TOPLAM	100.000		

## İş kalemi/grubu analizi

İş kalemi / Grubu No: 4	Yangına dayanıklı alçı duvar levhaları ile metal iskeletli giydirme duvar yapılması (..... Duvar Levhası ile)				Ölçü Birimi m2
Poz No	Girdiler	Ö.Br.	Mik.	B.Fiy.	Tutar <sub>1</sub>
.....	Vida ve plastik dubel	Ad	XXX	XXX	0,54
.....	Levha xx mm (yangına dayanıklı)	m2	XXX	XXX	5,00
.....	Tc 60 Profilli-0,6mm	m	XXX	XXX	3,50
.....	TU 28 Prof.-0,5 mm	m	XXX	XXX	0,80
.....	Agraf 12 cm	Ad	XXX	XXX	0,51
.....	Agraf vidası	Kt	XXX	XXX	0,31
.....	Derz Bandı (cam.el.)	m	XXX	XXX	0,34
.....	Ses yal. bandı 5 cm	m	XXX	XXX	0,33
.....	Borazan vida	Kt	XXX	XXX	0,35

## Sıralı analiz girdileri tablosu

Girdiler	Ö.Br.	Mik.	B.Fiy.	Tutarı
Agraf vidası	Kt	XXX	XXX	0,31
Ses yal. bandı 5 cm	m	XXX	XXX	0,33
Derz Bandı (Cam E.)	m	XXX	XXX	0,34
Borazan vida	Kt	XXX	XXX	0,35
Derz dol. alçısı harcı	m3	XXX	XXX	0,43
Agraf 12 cm	Ad	XXX	XXX	0,51
Vida ve plastik dubel	Ad	XXX	XXX	0,54
Düz İşçi (taş.)	Sa	XXX	XXX	0,68
TU 28 Prof.-0,5 mm	m	XXX	XXX	0,80

.....	Derz dol. alçısı harcı	m3	XXX	XXX	0,43	Alçı levha usta yar.	Sa	XXX	XXX	2,45
.....	Düz işçi (taş.)	Sa	XXX	XXX	0,68	Alçı levha ustası	Sa	XXX	XXX	3,25
.....	Alçı levha ustası	Sa	XXX	XXX	3,25	Tc 60 Prof.-0,6 mm	m	XXX	XXX	3,50
.....	Alçı levha usta yar.	Sa	XXX	XXX	2,45	Levha xx mm (yangına dayanıklı)	m2	XXX	XXX	5,00
					Kar ve genel giderler hariç toplam	18,49				
					Kar ve genel giderler (% 25)	4,62				
					TOPLAM TUTAR	23,11				

(NOT = Örnekteki iş kalemine ait analizdeki girdiler ve tutarları gerçek verileri yansıtmamaktadır, (38.1) maddesi için oluşturulmuş sayısal örnektir.)

### Madde 39-Yuvarlama ve aritmetik hata

**39.1. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./15. md.)** Birim fiyat teklif cetvelinde iş kalemleri için teklif edilen birim fiyatlar ve analizlerdeki rayiç fiyatlar, virgülden sonra iki ondalık basamaklı sayıdan fazla olacak şekilde yazılabilecektir.

**39.2. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./15. md.)** Birim fiyat teklif cetvelinde, her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemi için teklif edilen birim fiyatın çarpımı sonucu bulunan tutar, analizlerde de her bir girdi miktarı ile rayicinin çarpımı sonucu bulunan tutar, virgülden sonra iki ondalık basamaklı sayıdan fazla olacak şekilde yazılabilecektir. Ancak toplam teklif tutarı, virgülden sonra en yakın iki ondalık basamaklı sayıya yuvarlanarak yazılacaktır. Yuvarlama işleminde yarım kuruş ve üzerindeki değerler bir kuruşa tamamlanacak; yarım kuruşun altındaki değerler ise dikkate alınmayacaktır.

**39.3.** Birim fiyat teklif cetvellerinde çarpım ve toplamlarda aritmetik hata yapan istekliler değerlendirme dışı bırakılacaktır. Kısmi teklife açık ihalelerde ise isteklinin aritmetik hata yapılan kısma ilişkin teklifi değerlendirme dışı bırakılacaktır.

### Madde 40- İş deneyim belgelerinin düzenlenmesi ve onaylanması

**40.1.** Yönetmeliğin "İş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili kurum ve kuruluşlar" başlıklı 43 üncü maddesinde; iş deneyim belgelerini düzenlemeye yetkili kurum ve kuruluşlar ile düzenlenen belgeleri onaylamaya yetkili kişiler belirtilmiştir. İş deneyim belgelerinin; Yönetmeliğin ekinde yer alan standart formlara uygun olarak düzenlenmesi, iş deneyim belgesini onaylamaya yetkili kişi tarafından, isim ve unvanı belirtilmek suretiyle imzalanması ve mühürlenmesi gerekmektedir.

**40.2.(Ek:13/04/2013-28617 R.G./11. md.)** Daha önce iş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili iken özelleştirme sonucunda bu niteliğini kaybeden kurum ve kuruluşların, özelleştirme işlemlerinin tamamlandığı tarih öncesinde başlanılan ve anılan tarih sonrasında devam eden veya tamamlanan işleri için iş deneyim belgesi düzenlenmesi konusunda, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükümlerinin dikkate alınması ve

özelleştirme sonrası dönemde ilgili mevzuatı uyarınca yapı denetimi veya kabulü gerçekleştirmeye yetkili kurum veya kuruluş tarafından iş deneyim belgelerinin düzenlenmesi gerekmektedir.

**40.3. (Ek madde: 19.06.2018-30453/m RG/ 6. md., yürürlük: 19.07.2018)** Yönetmeliğin 43 üncü maddesinin sekizinci fıkrasına göre düzenlenenler hariç EKAP üzerinden düzenlenen iş deneyim belgelerine, belgeye konu işin varsa esaslı unsuru ile belge tutarının iş grupları itibariyle dağılımı yazılacaktır. Örneğin, bünyesinde köprü ve tünel iş kısımları bulunan bir yol yapımı işinde, belge tutarının ne kadarının AI, ne kadarının AII ve ne kadarının AV grubundan oluştuğu belirtilecektir. Aynı şekilde, bünyesinde sıhhi tesisat, havalandırma tesisatı, asansör, gaz tesisatı ve elektrik tesisatı işleri bulunan BII grubundaki bir idari bina yapımı işinde belge tutarının ne kadarının CI, CII, CIII, CIV ve DIV grubundan oluştuğu belirtilecektir. Anahtar teslimi götürü bedel teklif alınarak ihale edilen işlerde belge tutarının iş grupları itibariyle dağılımı hesaplanırken sırasıyla yaklaşık maliyet hesabında ve ödemede esas alınan imalat grubu tutarının toplam içerisindeki oranı dikkate alınacaktır.

### **Madde 41- Özel sektörde gerçekleştirilen yapım işlerinde iş deneyim belgeleri ile alt yüklenici iş bitirme, iş denetleme ve iş yönetme belgeleri**

**41.1**Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 45 inci maddesinde; özel sektörde gerçekleştirilen yapım işlerinde iş deneyim belgesi düzenlenebilmesi için yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesinin sunulması gerektiği düzenlenmiştir. İlgili mevzuatı gereği adı geçen belgeler yerine başka izin veya ruhsat gerektiren yapım işlerinde, iş deneyim belgesi düzenlenebilmesi için ilgili mevzuatında tanımlanan belgelerin sunulması gerekmektedir. Bu çerçevede özel sektörde asansör montajı yapan yüklenicilerin yaptıkları işi tevsik amacıyla yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi yerine, 18/11/2008 tarih ve 27058 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliğinin “Asansörlerin tescili” başlıklı 5 nci maddesi uyarınca asansörün monte edildiği binaya uygunluğu ile ilgili işlemlerin yapıldığına ilişkin belgeleri sunmaları yeterli kabul edilecektir.

**41.2.** Alt yüklenicilerin iş bitirme belgelerinin değerlendirilmesinde; yapılmış ise alt yükleniciye ait işin kısmi kabul tarihinin, kısmi kabul yapılmamış ise asıl sözleşmeye ilişkin işin geçici kabul tarihinin ilk ilan veya davet tarihinden geriye doğru son on beş yıl içinde olması şartı aranmalıdır.

**(Ek: 13/04/2013-28617 R.G./12. md.)**Alt yüklenicilere iş deneyim belgesi düzenlenebilmesi için, ilgili alt yüklenicinin idarenin onayıyla ihale konusu işin ifasında görev almış olması gerekli olup, bu şartın sağlanmadığı hallerde alt yüklenici iş deneyim belgesi düzenlenemez ve bu kapsamdaki işler idarelerce iş deneyimi olarak kabul edilemez.

**41.3.** Alt yüklenici bünyesinde görev yapan mühendis veya mimarlara, iş denetleme ve iş yönetme belgesi düzenlenmeyecektir.

**41.4. (Değişik: 24/09/2013-28775R.G./1. md.; Mülga madde: 25/01/2017-29959 R.G./6. md.)**

**41.5. (Değişik: 24/09/2013-28775 R.G./1. md.)** Uygulama Yönetmeliğinin 47 nci maddesinde, iş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili kurum ve kuruluşlarda, bir görevlendirme yazısına veya idari düzenlemeye dayalı olarak, sözleşme bedelinin en az % 80’i oranında fiilen görev yapmış olmak şartıyla, yapım ve/veya teknik işlerden sorumlu olan; şube müdürü, proje müdürü, kontrol amiri, inşaat ve tesisat müdürü ve yardımcıları ve bunlarla aynı teknik seviyede görev yapanlar, il müdürü ve yardımcıları, bölge müdürü ve yardımcıları ile yapım ve/veya teknik işler daire başkanı ve yardımcıları, yapım ve/veya teknik işlerden sorumlu genel müdür yardımcısı



caları ve genel müdür olarak görev yapanlara, iş yönetme belgesi düzenleneceği hüküm altına alınmış, Uygulama Yönetmeliğinin 46 ncı maddesinde, yönetme görevlerinde bulunanların iş deneyim tutarının yönettikleri tutarlar üzerinden belirleneceği, ancak işin tamamında veya bir kısmında aynı sıfat ve görev unvanı ile eşzamanlı görev yapan birden fazla yönetici olması halinde belge tutarının, yöneticilerin sayısına bölünerek bulunan tutarlar üzerinden hesaplanacağı düzenlenmiştir.

**41.5.1.** Söz konusu hükümler uyarınca; iş yönetme belge tutarları, fiilen yönetme görevinde bulunulan iş tutarları üzerinden belirlenecektir. Ancak işin tamamında veya bir kısmında aynı sıfat ve görev unvanı ile eşzamanlı yönetme görevinde bulunan başka görevliler de bulunması durumunda; yönetme görevinde bulunanların belge tutarlarının hesaplanmasında, fiilen yönetme görevinde bulunulan iş kısımlarının dikkate alınması gerekmekte olup görev alanı ile ilgili olmayan iş kısımlarının belge düzenlenmesi sırasında dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır. Örneğin, ihale edilen bir yapım işinde, yapım işlerinden sorumlu iki şube müdürünün görevli olduğu, söz konusu şube müdürlerinin de farklı daire başkanlarına/yardımcılarına bağlı bulunduğu durumda, şube müdürlerinin belge tutarlarının, görev sınırları dahilinde fiilen yönettikleri ilgili iş kısımlarına ait sözleşme bedelleri üzerinden hesaplanması, daire başkanlarının/yardımcılarının belge tutarlarının ise sorumlu oldukları şube müdürlüklerine ait iş tutarları üzerinden belirlenmesi gerekmektedir.

**41.6. (Değişik: 24/09/2013-28775 R.G./1.md.; Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./16. md., yürürlük: 19/08/2014)** Sözleşme bedelinin en az % 80'i oranındaki işin bir kısmında denetleme, diğer kısmında yönetme görevinde bulunan mimar veya mühendisler, bu görevlerde buldukları sürede gerçekleştirilen toplam iş tutarı esas alınarak, kabulü yapılmış işler için (Standart Form-KİK030.1/Y), devam eden işler için ise (Standart Form-KİK030.2/Y) formu esas alınarak, ilgilinin denetleme ve yönetme görevi sırasında işin gerçekleşen tutarları ayrı ayrı yazılmak suretiyle tek bir iş denetleme veya iş yönetme belgesi düzenlenecektir. Belgenin adlandırılmasında, denetleme ve yönetme görevinde bulunulan dönemlerden daha fazla iş tutarının gerçekleştirildiği görev esas alınır.

**41.7.-(Mülga: 20/8/2011-28031 R.G./ 13 md.)**

#### **Madde 42-İş deneyim belgelerine ilişkin diğer hususlar**

**42.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 17. md.; Mülga madde: 30/09/2020-31260 R.G./11. md.)**

**42.2.** 4734 sayılı Kanununun 20 inci maddesine göre belli istekliler arasında yapılacak ihalelerde; yeterliği tespit edilenler arasından belli sayıda adayın teklif üzere davet edilmesinin öngörüldüğü durumlarda, ön yeterlik şartnamesinin (7.9.1.1.) maddesi uyarınca sunulacak en fazla üç işe ilişkin iş deneyim belgesinin benzer işe ait olma zorunluluğu olmayıp, ön yeterlik şartnamesinin (7.9.4.3) maddesi uyarınca yapılacak puanlamada benzer işe ait olmayan iş deneyim belgeleri de puanlamada değerlendirmeye alınacaktır.**(Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 14 md.)** (7.9.4.3) maddesine göre yapılan puanlamada; son 15 yıla ilişkin 3 iş deneyim belgesinin toplamına, adayın (7.5) maddesi kapsamında yeterlik için sunduğu iş deneyim belgesi tutarının, (7.9.4.1) maddesine göre tam puan için gereken tutardan fazla olan kısmı da ilave edilecektir.

**42.3. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 14 md.)** Yönetmeliğin 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereği birden fazla kurum veya kuruluş tarafından iş deneyim belgesi düzenlenmesinin zorunlu olduğu tek sözleşme kapsamında yapılan işler için düzenlenen iş deneyim belgeleri iş deneyimini tevsik için kullanılabilir. Örneğin, tek sözleşme kapsamında 4 farklı belediye sınırları içinde yapılan bir yapım işi için söz konusu belediyeler tarafından düzenlenen 4 adet iş deneyim

belgesi, başvuru veya teklif kapsamında sözleşme ile birlikte sunulması durumunda belge tutarları toplanmak suretiyle değerlendirmeye alınacaktır.

**42.4. (Ek: 13/04/2013-28617 R.G./13. md.)** Tüzel kişilik tarafından iş deneyim belgesi kullanılan ortağının teminat süresinin bitiminden önce ortaklıktan hastalık ve benzeri nedenlerle ayrılması durumunda sözleşmenin feshedilmesi, ancak kesin teminatın gelir kaydedilmemesi ve gerek tüzel kişilik gerekse iş deneyim belgesine sahip ortak hakkında yasaklama kararı verilmemesi gerekmektedir. Tüzel kişilik tarafından iş deneyim belgesi kullanılan ortağının ihale süreci devam ederken ölmesi veya iflası durumunda bu tüzel kişiliğin teklifi değerlendirme dışı bırakılacak, ancak geçici teminat gelir kaydedilmeyecek ve gerek tüzel kişilik gerekse ortak hakkında yasaklama işlemi uygulanmayacaktır.

Tüzel kişilik tarafından iş deneyim belgesi kullanılan ortağının sözleşmenin yürütülmesi aşamasında ve teminat süresinin bitiminden önce ölmesi (**Ek ibare: 08.08.2019-30856 R.G./1. md., yürürlük: 18.08.2019**) veya iflası durumunda, tüzel kişiliğin kendisine ait yeterli koşulu sağlayan iş deneyim belgesi sunması koşuluyla işi yürütebilmesi mümkün olup, bunun aksi durumlarda işin tasfiye edilmesi gerekmektedir.

**42.5. (Ek madde: 08.08.2019-30856 R.G./1. md., yürürlük: 18.08.2019)** Yüklenicisinin ortak girişim olduğu işlerde, tüzel kişi pilot veya koordinatör ortak tarafından iş deneyimini tevsiken sunulan iş deneyim belgesi sahibi ortağın, sözleşmenin yürütülmesi sırasında ölümü veya iflası durumunda;

a) İlgili ortak tarafından (pilot veya koordinatör) kendisine ait yeterli koşulu sağlayan iş deneyim belgesi sunulması durumunda sözleşmeye devam edilebilir.

b) İlgili ortak (pilot veya koordinatör) tarafından kendisine ait yeterli koşulu sağlayan iş deneyim belgesi sunulamaz ise diğer ortaklarca yeterli koşulu sağlayan iş deneyim belgesi sunulması ve idarenin uygun görmesi halinde, teminat dâhil o iş için pilot veya koordinatör ortağın yüklenmiş olduğu sorumlulukların üstlenilmesi kaydıyla sözleşme yenilenecek işe devam edilebilir.

c) İlgili ortak tarafından (pilot veya koordinatör) kendisine ait yeterli koşulu sağlayan iş deneyim belgesi sunulmaması veya diğer ortaklar tarafından yeterli koşulu sağlayan iş deneyim belgesi sunulmaması durumunda, sözleşme feshedilmek suretiyle hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilerek kesin teminatlar iade edilir.

**Madde 43- Mühendis veya mimarların mezuniyet belgeleri ile ihalelere katılmaları (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./18. md., yürürlük: 10/06/2014)**

**43.1.** 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin (h) bendi uyarınca; mühendis ve mimarların mezuniyet belgeleriyle elde ettikleri deneyimin, mühendis veya mimarların en az beş yıldır % 51 veya daha fazla hissesine sahip olduğu tüzel kişiler tarafından da kullanılabilmesi mümkün olup, bu kapsamda tüzel kişilerin ortaklarına ait mezuniyet belgelerini iş deneyimlerini tevsik amacıyla sunabilmeleri için, mezuniyet belgesi sahibi ortağın en az beş yıldır tüzel kişiliğin % 51 veya daha fazla hissesine sahip olduğunun, ihalenin ilk ilan veya davet tarihinden sonra (**Ek ibare: 12/06/2015-29384 R.G./3. md.; Mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G./9. md., yürürlük: 23.06.2019**) YMM, SMMM ya da ticaret ve sanayi odası/ticaret odası bünyesinde bulunan ticaret sicil müdürlükleri tarafından düzenlenen (KİK031.3/Y) nolu standart forma uygun belge ile tevsik edilmesi zorunludur.

**43.2.** Mezuniyet tarihinden sonra geçen süre on beş yıldan fazla olan mühendis ve mimarların, on beş yıldan fazla mezuniyet sürelerinin de değerlendirilebilmesi için, başvuru veya teklif kapsamında mezuniyet belgesi sunulan mühendis veya mimara ait yapım işine ilişkin bir iş deneyim

belgesi (iş bitirme, iş durum, iş denetleme, iş yönetme) sunulması gerekli olup, iş deneyim belgesi sunulmaması durumunda mezuniyet tarihinden sonra geçen sürenin on beş yıldan fazlası dikkate alınmayacaktır. Bu kapsamda sunulacak iş deneyim belgesine konu işin, geçici kabul tarihinin veya gerçekleşme oranının toplam sözleşme bedelinin % 80'ine ulaştığı tarihin, ihale ilk ilan veya davet tarihinden geriye doğru son on beş yıl içinde olması koşulu aranmaz.

**43.3.** Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 48 inci maddesinde birden fazla iş deneyiminin toplanarak değerlendirilemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Bu doğrultuda, mezuniyet belgeleri için 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi uyarınca hesaplanan iş deneyim tutarları, iş deneyim (iş bitirme, iş durum, iş denetleme ve iş yönetme) belge tutarları ile toplanarak değerlendirilmeyecektir.

**43.4.** İş ortaklığında, pilot ortağın istenen asgari iş deneyim tutarının tamamını sağlaması durumunda; özel ortakların istenen asgari iş deneyim tutarının % 40'ından az olmamak üzere benzer işe ait olmayan bir yapım işine ilişkin iş deneyim belgesi sunmaları mümkündür. Ancak özel ortakların iş deneyimini tevsik amacıyla mezuniyet belgeleri sunması durumunda, mezuniyet belgelerinin ihale konusu iş veya benzer işe denk sayılacağı belirtilen mimarlık veya mühendislik bölümlerine ait olması gereklidir.

**Madde 44- (Değişik başlık: 16/03/2019-30716 R.G./ 13. md., geçerlilik:18/03/2020) Yapım işlerinde ortaklık durum belgesi ve ortaklık tespit belgesi**

**44.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./20.md., yürürlük: 10/06/2014; Değişik:07/06/2014-29023 R.G./19. md., yürürlük: 19/08/2014)** Tüzel kişi aday veya isteklilerin, ortaklarına ait iş deneyimini gösteren belgeleri sunmaları durumunda; Uygulama Yönetmeliğinin 39 uncu maddesinin dokuz, ve onbirinci fıkralarında yer alan hükümler uyarınca, **(Mülga ibare: 16/03/2019-30716 R.G./ 3. md., geçerlilik:18/03/2020)** ticaret ve sanayi odası/ticaret odası bünyesinde bulunan **(Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./ 13. md., geçerlilik:18/03/2020)** ticaret sicili müdürlükleri veya **(Ek ibare: 12/06/2015-29384 R.G./3.md.; Mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G/10. md., yürürlük: 23.06.2019)** YMM ya da SMMM tarafından düzenlenen belgeleri sunmaları zorunludur. Bu kapsamda;

a) **(Değişik bent: 16/03/2019-30716 R.G./ 3. md., geçerlilik:18/03/2020)** Tüzel kişiliğin en az bir yıldır yarısından fazla hissesine sahip ve Kanuna göre yapılacak ihalelere ilişkin sözleşmelerin yürütülmesi konusunda temsile ve yönetime yetkili ortağının iş bitirme/durum/yönetme/denetleme belgesi ile ihaleye katılım durumunda, ortaklık hisse oranları ve süreleri ile temsil ve yönetim yetkisine ilişkin olarak (KİK031.1/Y) nolu standart formun,

b) **(Mülga bent: 07/06/2014-29023 R.G./19.md., yürürlük: 19/08/2014)**

c) Tüzel kişiliğin en az beş yıldır % 51 veya daha fazla hissesine sahip ortağının mezuniyet belgesi ile ihaleye katılım durumunda; **(Ek ibare: 16/03/2019-30716 R.G./ 3. md., geçerlilik:18/03/2020)** ortaklık hisse oranları ve sürelerine ilişkin olarak (KİK031.3/Y) nolu standart formun,

düzenlenerek başvuru veya teklif kapsamında sunulması gereklidir.

**Madde 45- (Değişik: 30/07/2010-27657 R.G./2. md.; Değişik başlık: 07/06/2014-29023 R.G./21. md.) Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler**

**45.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./21.md.; Mülga: 12/06/2015-29384 R.G./4. md.)**

**45.1.1. (Değişik: 29/12/2010-27800-6.m. R.G./1 md.)** Yapım işleri ihalelerinde, **(Değişik ibare: 25/01/2017-29959 R.G./7. md.)** 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca ilk oturumda teklif mektubu ve geçici teminatını usulüne uygun sunan geçerli teklifler tespit edildikten sonra;

Yaklaşık maliyetin % 120'sinin üzerindeki ve % 40'ının altındaki teklifler dikkate alınmaksızın, geçerli tekliflerin aritmetik ortalaması ve standart sapması hesaplanır.

$$T_{ort1} : \text{Geçerli tekliflerin } (T_n) \text{ aritmetik ortalaması } (T_{ort1} = \frac{\sum T_n}{n})$$

$$\sigma : \text{Geçerli tekliflerin standart sapması } (\sigma = \sqrt{\frac{\sum (T_n - T_{ort1})^2}{(n-1)}})$$

Aritmetik ortalamadan standart sapma çıkartılır ve eklenir.

$$T_{ort1} - \sigma$$

$$T_{ort1} + \sigma$$

Aritmetik ortalama değerinin standart sapma kadar aşağısı ve standart sapma kadar yukarısı arasında kalan bölgede yer alan tekliflerin tekrar ortalaması alınmak suretiyle, ikinci aritmetik ortalama bulunur.

$$T_i : \text{Standart sapma aralığında kalan teklifler : } \{ T_i : (T_{ort1} - \sigma \leq T_i \leq T_{ort1} + \sigma) \}$$

$$T_{ort2} : \text{Standart sapma aralığında kalan tekliflerin } (T_i) \text{ aritmetik ortalaması } (T_{ort2} = \frac{\sum T_i}{n})$$

)

Hesaplanan ikinci aritmetik ortalama yaklaşık maliyete bölünmek suretiyle (C) değeri elde edilir.

$$C : T_{ort2} / YM$$

(C) değeri aşağıdaki eşitliklerin ilgili olanında yerine konularak (K) değeri bulunur.

$$C < 0,60 \rightarrow K = C$$

$$0,60 \leq C \leq 1,00 \rightarrow K = \frac{(3,2 C - C^2 - 0,6)}{(C+1)}$$

$$C > 1,00 \rightarrow K = \frac{(C^2 - 0,8 C + 1,4)}{(C+1)}$$

Sınır değer aşağıdaki eşitlikten bulunur:

$$SD (\text{Sınır değer}) = \frac{K \times T_{ort2}}{C \times N}$$

**45.1.1.1. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./15 md.)** Sınır değer eşitliğinde yer alan (N), “sınır değer katsayısı”nı temsil etmekte olup bu katsayı, 11/06/2011 tarihli ve 27961 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Tebliği”nde yer alan “B-Üstyapı (Bina) İşleri”, “C-Sıhhi Tesisat ve Mekanik Tesisat İşleri”, “D-Elektrik İşleri”, “E-Elektronik ve İletişim İşleri” grubundaki yapım işleri ile bu işlerle ilgili tamamlama, onarım, sondaj, yıkma, güçlendirme ve montaj işlerinde (1,00), diğer yapım işlerinde (1,20)’dir. İhale konusu

yapım işinin kapsamında farklı katsayılara tabi iş kısımlarının bulunması durumunda; sınır değer katsayısı, söz konusu kısımlardan toplam yaklaşık maliyeti içindeki ağırlık oranı en fazla olana göre belirlenir.

**45.1.1.2. (Ek: 29/12/2010-27800-6.m. R.G./1 md.; Değişik: 23/8/2013-28744 R.G./ 1. md.)** Gerekli görülmesi durumunda, (45.1.1.1.) maddesi uyarınca belirlenen sınır değer katsayıları yerine, işin niteliğine göre;

a) Mevzuatı uyarınca kendisine yapım işi yaptırma yetkisi verilen bakanlıklar tarafından, bakanlık merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı, ilgili veya ilişkili olan idareleri için,

b) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, (a) bendinde sayılan idareler dışındaki idareler için,

(1,00)'den küçük, (1,20)'den büyük olmamak üzere (N) sınır değer katsayıları belirlenebilir. Ayrıca Bakanlıklar tarafından ön proje üzerinden ihalesi yapılacak olan üst yapı işleri için (0,90)'dan küçük, (1,10)'dan büyük olmamak kaydıyla farklı katsayılar belirlenmesi de mümkündür. Belirlenen katsayılar, Resmî Gazete'de ilan edilir.

**45.1.1.3. (Ek: 29/12/2010-27800-6.m. R.G./ 1 md.)** İhalede uygulanacak sınır değer katsayısı, ihale ilanı veya davet mektubu ile idari şartnamenin "Diğer hususlar" başlıklı bölümünde belirtilir.

**45.1.1.4. (Ek: 29/12/2010-27800-6.m. R.G./ 1 md.)** Yaklaşık maliyetin % 120'sinin üzerinde ve % 40'ının altındaki teklifler dışında tek geçerli teklif bulunması durumunda; "T<sub>ort2</sub>" değeri tek geçerli teklife eşittir. Yaklaşık maliyetin % 40 - % 120 aralığında geçerli teklif bulunmaması durumunda; sınır değer yaklaşık maliyetin % 40'ıdır. (45.1.1.) maddesine göre yapılan hesaplama sonucunda sınır değer yaklaşık maliyetin % 40'ının altında çıkması durumunda sınır değer yaklaşık maliyetin % 40'ı olarak belirlenir.

Sınır değer hesaplanmasında idarelerin faydalanmasına yönelik olarak hazırlanan "Yapım işlerinde sınır değer hesaplama aracı" programına Kurumun ([www.kik.gov.tr](http://www.kik.gov.tr)) internet sayfasından erişilebilir.

**45.1.1.5. (Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./7. md.)** Bu madde kapsamında sınır değer hesaplanmasında, 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca ilk oturumda teklif mektubu ve geçici teminatını usulüne uygun sunan isteklilerin teklifleri "geçerli teklif" olarak dikkate alınacaktır.

**45.1.2.** Sınır değer altındaki teklif sahiplerinden yaklaşık maliyetin % 80'lik bölümünü oluşturan iş kalemleri/gruplarına ilişkin ayrıntılar yazılı olarak istenir. Bu çerçevede; istenen açıklamanın niteliği dikkate alınarak, isteklilere beş (5) iş gününden az olmamak üzere makul bir süre verilir. **(Ek cümle: 19.06.2018-30453/m RG/ 7. md.)** Yazıda ayrıca, ihale konusu işe özgü alanlara (malzeme ocağı vb.) ilişkin olan ve açıklama istenecek girdi niteliğinde bulunan nakliyelere dair yaklaşık maliyet hesabında esas alınan mesafeler belirtilir.

**45.1.2.1.** İhale komisyonunca, (38.1) maddesi kapsamında idarece hazırlanan "sıralı iş kalemleri/grupları listesi" kullanılarak yaklaşık maliyetin % 80'lik kısmına giren iş kalemleri/grupları belirlenir.

Sıralı listeye göre, tutarlarının yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 oranına kadar olan iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde % 80 oranının aşılmasına neden olan iş kalemi/grubu, sorgulamaya tabi tutulacak olan iş kalemleri/grupları olarak belirlenecektir. Bunların dışında kalan iş kalemleri/grupları için sorgulama yapılmayacaktır.

**45.1.2.2.** İhale komisyonu tarafından, açıklama istenilmesi gereken iş kalemleri/gruplarına ait idarece (38.1) maddesine göre oluşturulan “sıralı analiz girdileri listesi” kullanılarak tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3’üne eşit ve bu tutarın altında olan analiz girdileri tespit edilecektir.

Yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemi/grubu analizlerindeki analiz girdilerinden, tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının %3’üne eşit ve altında olanlar için isteklilerden açıklama yapılması istenilmeyecektir.

Tutarı, kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3’üne eşit veya altında olması nedeniyle sorgulamaya tabi tutulmayacak analiz girdilerinin tutarlarının kümülatif toplamının kar ve genel gider hariç analiz toplamının %15’ini aşması durumunda; en küçük tutardan itibaren kümülatif toplamda % 15’lik tutarın aşılmasına neden olan analiz girdisi belirlenecek, tutarı bu girdinin tutarından daha az olan girdiler için açıklama istenilmeyecektir.

Aynı girdinin yaklaşık maliyeti oluşturan birden fazla iş kalemi/grubunun analizinde yer alması halinde bu girdinin oranı her analiz için ayrı ayrı değerlendirilerek analiz toplamının % 3’ünün altında kalıp kalmadığına göre işlem yapılır. Herhangi bir analizdeki oranı %3’ün üstünde olan analiz girdisi için açıklama istenilecektir.

Analizlerdeki işçilik girdisi, tutarları analiz toplamının % 3’üne eşit veya altında olsa dahi, açıklama istenilmeyecek girdiler arasında yer alamaz.

**45.1.2.3.** İhale komisyonu teklifleri aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerden (45.1.2.1) maddesinde belirlediği iş kalemleri/grupları için isteyeceği açıklama ile ilgili yazıda, (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdilerini de belirtecektir.

İstekliler, teklifi kapsamında yer alan iş kalemleri/grupları için hazırlayacakları analizlerde (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdileri de dahil analizlerini oluşturan tüm girdileri göstereceklerdir.

### Örnek:

Yaklaşık maliyeti 100.000 TL olan bir ihalede; ihale komisyonu, (38.1) maddesine göre idarece oluşturulan “sıralı iş kalemleri/grupları listesi” ni kullanarak yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 den küçük olan (0,6888) 8, 9 ve 10 nolu iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde % 80 oranının aşılmasına neden olan 4 nolu iş kalemi/grubunu açıklama istenilecek iş kalemleri/grupları olarak belirleyecektir.

Sıralı iş kalemleri/grupları listesi

İş kalemi/ grubu No	İş kalemi /grubu adı	Tutarı	Tutar/YM	Kümülatif toplam
<b>8</b>	.....	32.000	0,3200	<b>0,3200</b>
<b>9</b>	.....	20.000	0,2000	<b>0,5200</b>
<b>10</b>	.....	16.880	0,1688	<b>0,6888</b>
<b>4</b>	.....	15.000	0,1500	<b>0,8388</b>

6	.....	9.600	0,0960	0,9348
7	.....	2.400	0,0240	0,9588
3	.....	2.250	0,0225	0,9813
5	.....	1.000	0,0100	0,9913
2	.....	750	0,0075	0,9988
1	.....	120	0,0012	1,0000
	TOPLAM	100.000	100,0000	

Sorgulama yapılacak olan “4” nolu iş kalemi/grubunun kar ve genel gider hariç birim fiyatının 18,49 TL olduğu varsayıldığında, ihale komisyonu tarafından, tutarı 18,49 TL’nin % 3’ü olan ( $18,49 \times 0,03=0,55$ ) 0,55 TL’ye eşit veya altında kalan analiz girdileri “*vida ve plastik dupel, agraf 12 cm, agraf vidası, derz bandı, ses yalıtım bandı, borazan vida, derz dolgu alçısı harcı*” olarak tespit edilecektir.

Ancak söz konusu girdilerin tutarları toplamı olan 2,81 TL’nin, 4 nolu iş kaleminin kar ve genel gider hariç analiz toplamının (birim fiyatının) % 15’i olan ( $18,49 \times 0,15=2,77$ ) 2,77 TL’den fazla olması nedeniyle sıralı analiz girdileri tablosuna göre 2,77 TL’lik tutarın aşılmasına neden olan “*vida ve plastik dubel*” açıklama yapılması gerekli olmayan analiz girdileri içinden çıkarılacak ve “*agraf 12 cm, agraf vidası, derz bandı, ses yalıtım bandı, borazan vida, derz dolgu alçısı harcı*” açıklama yapılmasına gerek olmayan analiz girdileri olarak ihale komisyonunca tespit edilecektir.

#### İş kalemi / grubu analizi

İş kalemi / grubu No : 4	Yangına dayanıklı alçı duvar levhaları ile metal iskeletli giydirme duvar yapılması (..... Duvar Levhası ile)				Ölçü Birimi m <sup>2</sup>
Poz No	Girdiler	Ö Br.	Miktarı	B.Fiyatı	Tutarı*
.....	Vida ve plastik dubel	Ad	XXX	XXX	<b>0,54</b>
.....	Levha xx mm (yangına dayanıklı)	m <sup>2</sup>	XXX	XXX	5,00
.....	Tc 60 Profilli-0,6 mm	m	XXX	XXX	3,50
.....	TU 28 Profilli-0,5 mm	m	XXX	XXX	0,80
.....	Agraf 12 cm	Ad	XXX	XXX	<b>0,51</b>
.....	Agraf vidası	Kt	XXX	XXX	<b>0,31</b>
.....	Derz Bandı (Cam el.)	m	XXX	XXX	<b>0,34</b>
.....	Ses yalıtım bandı 5 cm	m	XXX	XXX	<b>0,33</b>

.....	Borazan vida	Kt	XXX	XXX	<b>0,35</b>
.....	Derz dolgu alçısı harcı	m3	XXX	XXX	<b>0,43</b>
.....	Düz İşçi (taş.)	Sa	XXX	XXX	0,68
.....	Alçı levha ustası	Sa	XXX	XXX	3,25
.....	Alçı levha usta yar.	Sa	XXX	XXX	2,45
Kar ve genel giderler hariç toplam					18,49
Kar ve genel giderler (% 25)					4,62
TOPLAM TUTAR					23,11

Sıralı analiz girdileri tablosu

Girdiler	Ö.B.	Miktarı	B. Fiyatı	Tutarı	Kümülatif Toplam	
<b>Agraf vidası</b>	Kt	XXX	XXX	<b>0,31</b>	<b>0,31</b>	Açıklama yapılması istenilmeyecektir
<b>Ses yalıtım bandı 5 cm</b>	m	XXX	XXX	<b>0,33</b>	<b>0,64</b>	Açıklama yapılması istenilmeyecektir
<b>Derz Bandı (Cam el .)</b>	m	XXX	XXX	<b>0,34</b>	<b>0,98</b>	Açıklama yapılması istenilmeyecektir
<b>Borazan vida</b>	Kt	XXX	XXX	<b>0,35</b>	<b>1,33</b>	Açıklama yapılması istenilmeyecektir
<b>Derz dolgu alçısı harcı</b>	m3	XXX	XXX	<b>0,43</b>	<b>1,76</b>	Açıklama yapılması istenilmeyecektir
<b>Agraf 12 cm</b>	Ad	XXX	XXX	<b>0,51</b>	<b>2,27</b>	Açıklama yapılması istenilmeyecektir
Vida ve plastik dubel	Ad	XXX	XXX	0,54	2,81	
Düz İşçi (taş.)	Sa	XXX	XXX	0,68		
TU 28 Profilli-0,5 mm	m	XXX	XXX	0,80		



Alçı levha usta yar.	Sa	XXX	XXX	2,45
Alçı levha ustası	Sa	XXX	XXX	3,25
Tc 60 Profilli-0,6 mm	m	XXX	XXX	3,50
Levha xx mm (yangına dayanıklı)	m2	XXX	XXX	5,00

(NOT = Örnekteki iş kalemine ait analizdeki girdiler ve tutarları gerçek verileri yansıtmamaktadır, (45.1.2.1) ve (45.1.2.2) maddesi için oluşturulmuş sayısal örnektir.)

**45.1.3. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 22.md.)** İsteklilerden teklifleri kapsamında analiz ve hesap cetveli sunmaları istenmeyecektir. Analizler ve hesap cetveli, Kanunun 38 inci maddesi uyarınca teklif fiyatı aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerin tekliflerinin önemli bileşenleri ile ilgili ayrıntıların belirlenmesi amacıyla, sadece aşırı düşük teklif sahibi isteklilerden istenecektir. Bu çerçevede; teklif fiyatının aşırı düşük olduğu tespit edilen istekliler tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenlerine ilişkin olarak yapacakları açıklama kapsamında;

a) Anahtar teslimi götürü bedel işlerde, toplam teklif bedelini oluşturan iş kalemleri ve/veya iş gruplarına ait miktarlar ve bunlara ait birim fiyatların gösterildiği hesap cetveli ile açıklama istenen iş kalemleri ve/veya iş gruplarının birim fiyatlarına ilişkin ihale dokümanında verilen analiz formatına uygun analizleri,

b) Teklif birim fiyatlı işlerde; açıklama istenen iş kalemlerinin birim fiyatlarına ilişkin olarak ihale dokümanında verilen analiz formatına uygun analizleri

sunacaklardır. Sorgulamaya konu edilmeyen iş kalemleri/grupları için analiz sunulması istenmeyecektir.

Anahtar teslimi götürü bedel teklif alınan ihalelerde istekli tarafından sunulacak hesap cetvelinde, sorgulamaya tabi tutulmayan iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının her biri için miktar ve birim fiyatların ayrı ayrı gösterilmesi zorunlu olmayıp, sorgulanmayan iş kalemlerinin tamamı için teklif edilen toplam bedelin gösterilmesi yeterlidir.

**45.1.4. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 23.md.)** İdare tarafından ihale dokümanı kapsamında;

a) Teklif birim fiyatlı işlerde; her bir iş kaleminin yapım şartlarına, tarif ve içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

b) Anahtar teslimi götürü bedel işlerde; iş kalemleri ve/veya iş gruplarının yapım şartlarına bağlı kalınarak, her iş kalemi/iş grubunun içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

(Ek-Y.2)'de yer alan örneğe uygun analiz formatının isteklilere verilmesi, isteklilerin de tekliflerinin aşırı düşük olarak tespit edilerek kendilerinden açıklama istenmesi durumunda, yapacakları açıklamada sunacakları analizlerin verilen bu formata uygun olması gerekmektedir.

İdare tarafından bütün iş kalemleri/iş grupları için tek bir analiz formatı düzenlenebileceği gibi, iş kalemleri/iş gruplarının yapım şartlarına göre birden fazla analiz formatı da düzenlenebilir. Ancak bu durumda, idare ihale dokümanında hangi analiz formatının hangi iş kalemleri/iş grupları için kullanılacağını belirtmek zorundadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında **(Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./14.md.)** veya aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazı ekinde verilmesi gerekmektedir. Ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanamayan iş kalemlerine ilişkin isteklilerin açıklamaları kapsamında analiz sunmalarına gerek olmayıp, anılan iş kalemlerine ilişkin açıklamalar 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabilir.

**45.1.5. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 24.md.)** İsteklilerin iş kalemleri/iş grupları için kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış cari yıl birim fiyatları veya bu fiyatlardan daha yüksek fiyatları teklif etmeleri ve söz konusu iş kalemleri/grupları için; hangi kamu kurum ve kuruluşunun birim fiyatını kullandıklarını, birim fiyat poz numarasını da yazmak suretiyle liste halinde belirterek açıklamaları kapsamında sunmaları durumunda analiz düzenlemeleri zorunlu değildir. Bu kapsamda; isteklilerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış “kar ve genel gider içermeyen birim fiyatları” üzerine, kendi belirledikleri “kar ve genel gider” ilave ederek birim fiyatlarını oluşturmaları durumunda da; hangi kamu kurum ve kuruluşunun “kar ve genel gider hariç birim fiyatını” kullandıklarını ve kendi belirledikleri “kar ve genel gider” tutarını yazmak suretiyle liste halinde belirterek açıklamaları kapsamında sunmaları halinde de, söz konusu iş kalemleri/iş grupları için analiz düzenlemeleri zorunlu değildir. Bu kapsamda isteklilerin analiz düzenlemeleri zorunlu olmayan söz konusu iş kalemleri/grupları için 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına da gerek bulunmamaktadır.

Örneğin; isteklinin, “150 dozlu demirsiz beton” iş kalemi için Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 16.001 poz numaralı birim fiyatını (2010 B.F: 97,86 TL) teklif etmesi, “200 dozlu demirsiz beton” iş kalemi için Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 16.002 poz numaralı birim fiyatının (2010 B.F: 104,00 TL) üzerinde 105,00 TL teklif vermesi, 250 dozlu demirsiz beton” iş kalemi için Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 16.003 poz numaralı birim fiyatının kar ve genel gider hariç tutarına, (110,13/1,25=88,10 TL) kendi belirlediği % 18 kar ve genel gider karşılığı eklemek suretiyle 103,96 TL (88,10 x 1,18) teklif etmesi ve teklif ettiği söz konusu birim fiyatları aşağıdaki örnek listede gösterildiği şekilde tablo halinde göstermesi durumunda; bu üç iş kalemi için analiz düzenlemesi zorunlu değildir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının yayımlanmış birim fiyatları kullanılarak oluşturulan teklif birim fiyat listesi (Örnek)				
Sıra No	Poz No	İş kaleminin adı	Kamu kurum ve kuruluş birim fiyatları	Teklif

			Birim fiyatı alınan kurum/kuruluş	Kar ve genel gider dahil birim fiyat	Kar ve genel gider hariç birim fiyat	Teklif edilen kar ve genel gider	Teklif edilen birim fiyat
				(TL)	(TL)	(TL)	(TL)
1	16.001	150 dozlu demirsiz beton	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	97,86			97,86
2	16.002	200 dozlu demirsiz beton	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	104,00			105,00
3	16.003	250 dozlu demirsiz beton	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	110,13	88,10	15,86	103,96
...	...	...	...				

İş kalemleri/grupları için, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar esas alınarak teklif sunulmuş olmakla birlikte; yukarıda belirtildiği şekliyle liste halinde belirtilmemesi durumunda, söz konusu iş kalemleri/grupları için analiz sunulması zorunludur.

İlan veya davet tarihinde cari yıl birim fiyatın yayımlanmamış olması durumunda, istekli tarafından önceki yılın yayımlanmış birim fiyatları kullanılabilir.

**45.1.6. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 25.md.)** Analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenerek yayımlanmış rayiçleri kullanan ve söz konusu rayiçleri poz numaralarını da belirtmek suretiyle liste halinde sunan isteklilerin, söz konusu rayiçlere ilişkin olarak 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına gerek bulunmamaktadır.

**45.1.7.** İstekliler tarafından, inşaat iş kalemleri/iş grupları dışında yer alan sıhhi tesisat, kalorifer tesisatı, müşterek tesisat, havalandırma, brülör, asansör, elektrik tesisatı vb. iş kalemleri/iş gruplarına ait analiz sunulması yerine bu iş kalemi/iş gruplarına ait malzeme ve montaj bedelini ayrı ayrı gösterecek şekilde açıklama yapılması kabul edilecektir.

**45.1.8.** Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak yaptığı açıklamada sunduğu analizler, ihale dokümanı kapsamındaki analiz formatına, birim fiyat tariflerine, idarece tanımlanan yapım şartlarına veya teknik şartnameye uygun olmayan, analiz fiyat tutarları teklif fiyatların üzerinde olan isteklilere ait teklifler reddedilecektir. Analizler üzerinde yapılan incelemede; çarpım ve toplamalarda hesaplama hatası bulunması durumunda, analiz girdilerine ait fiyatlar esas alınarak, hesaplama hatası ihale komisyonu tarafından re'sen düzeltilir. Bu şekilde düzeltilmiş analiz fiyatı, teklif fiyatın üzerinde olan isteklilerin teklifleri reddedilir.

**45.1.9. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 16 md.)** İş kalemleri/gruplarına ait analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde yer alan işçilik fiyatları ihale tarihinde yürürlükte olan saatlik asgari ücretin altında olamaz.

**45.1.10. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 26.md.)** İhale komisyonu, sınır değer in altındaki tekliflerin önemli bileşenlerini;

- Yapım yönteminin ekonomik olması,
- Seçilen teknik çözümler ve yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen yapım işinin özgünlüğü,  
gibi hususlarda istekliler tarafından yapılan yazılı açıklamaları da dikkate almak suretiyle değerlendirir ve ihaleyi sonuçlandırır.

**45.1.11. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 27.md.)** Yapım yönteminin ekonomik olması hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; kullanılan yapım yöntemi ve teknolojinin sağlayacağı maliyet avantajının açıklanması gereklidir.

**45.1.12. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 28.md.)** Seçilen teknik çözümler, yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar veya yapım işinin özgünlüğü hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; belirtilen çözüm, avantajlı koşul ve özgünlük sayesinde elde edilen maliyet avantajı açıklanmalıdır.

**45.1.13. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 17. md.; Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 29. md.)** Teklifi aşırı düşük bulunan isteklilerin, tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili olarak 4734 sayılı Kanunun 38 inci maddesi uyarınca yapacakları açıklamada, sorgulamaya konu iş kalemlerine/gruplarına ilişkin analizler ile bu analizlere dayanak teşkil eden bilgi ve belgeleri sunmaları gerekmektedir.

İsteklilerin analizlerine dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler;

- a. Üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri,
- b. Çimento ve demir ürünleri için ilan edilmiş üretici fiyat tarifeleri,
- c. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ilan edilmiş fiyat tarifeleri veya bunlardan alınmış fiyat teklifleri,
- ç. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgili mal veya hizmetlere ilişkin ilan edilen asgari fiyatlar,
- d. Ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ilişkin maliyet/satış tutarı tespit tutanakları,
- e. Stokta bulunan mallara ilişkin stok tespit tutanakları,
- f. İdarece istenmesi durumunda yardımcı analizler v.b. dir.

İstekliler tekliflerine ilişkin olarak yukarıda sayılan belgelerden kendileri için uygun olanları açıklamaları kapsamında sunacaklardır.

Yukarıda sayılan bilgi ve belgelerden herhangi biri ile açıklama yapılmasının fiilen mümkün olmadığını anlaşıldığı durumlarda, istekliler tarafından gerekçesi belirtilmek suretiyle ilgili mevzuatına göre son 12 ay içinde düzenlenen açıklamaya elverişli diğer bilgi ve belgeler kullanılarak da açıklama yapılabilir (Örnek: Yurt dışından ithal edilen mallara ilişkin olarak gümrük giriş beyannamesi kullanılarak açıklama yapılabilir). Yüklenicinin dışında üçüncü kişilerce inşaat mahalli dışında imal edilen ve esaslı başka bir işçilik veya malzeme katkısı yapılmaksızın yapıya monte edilen iş kalemlerinin üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri ile açıklanması durumunda, bu iş kalemlerine ilişkin analiz sunulması zorunlu değildir. Ayrıca, istekliler tarafından teklif kapsamındaki harita, kadastro ve proje işlerine ilişkin yapılacak açıklamalarda üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin sunulması yeterlidir.

**45.1.13.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 30.md.)** Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınması durumunda, öncelikli olarak fiyat teklifini veren kişiyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu mal veya hizmet için maliyet tespit tutanağı (Ek-O.5) veya satış tutarı tespit tutanağı (Ek-O.6) düzenlenecektir. **(Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.)** Tutanaklar fiyat teklifinin dayanağı olarak düzenlenecek olup, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulacaktır.

Maliyet tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için, fiyat teklifinin mamul/mala ilişkin olması halinde mamul/malın birim fiyatının, tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması; fiyat teklifinin hizmete ilişkin olması halinde ise bu hizmetin birim fiyatının, tutanakta tespit edilen toplam birim maliyetin altında olmaması, bu tespit (Ek-O.5) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından “*Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımca düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı maliyet tespit tutanağındaki ortalama/toplam birim maliyet tutarının altında olmadığını beyan ederim.*” ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir. **(Ek cümle: 30.09.2020-31260 R.G./12. md.)** Mala ilişkin fiyat teklifi verilebilmesi için ayrıca fiyat teklifini veren kişi tarafından son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde **(Değişik ibare: 18.05.2022-31839 R.G./1. md., yürürlük:28.05.2022)** 45.1.2.1 inci maddeye göre ihale komisyonunca belirlenen sorgulamaya tabi tutulacak iş kalemleri/gruplarında kullanılması öngörülen fiyat teklifi konusu mal miktarının en az 1/20’si kadar alım yapılmış olması gerekir.

Satış tutarı tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için **(Ek ibare: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.)** öncelikle fiyat teklifini veren kişi tarafından son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde **(Değişik ibare: 18.05.2022-31839 R.G./1. md., yürürlük:28.05.2022)** 45.1.2.1 inci maddeye göre ihale komisyonunca belirlenen sorgulamaya tabi tutulacak iş kalemleri/gruplarında kullanılması öngörülen fiyat teklifi konusu mamul/mal/hizmet miktarının en az 1/20’si kadar satış yapılmış olması, teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80’inin altında olmaması, bu tespit (Ek-O.6) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından “*Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımca düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı satış tutarı tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80’inin altında olmadığını beyan ederim.*” ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin teklife konu alanda faaliyet gösterenlerden alınması gerekmekte olup, bu belgelerin ihale tarihinden önce düzenlenmiş olması zorunlu değildir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

**(Ek fıkra: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.) ) (Yürürlüğünün durdurulması: Danıştay 13. Dairesinin 22/03/2021 tarihli ve E:2020/3632 ve E:2020/3633 sayılı Kararları)**

**45.1.13.2. (Mülga madde: 07/06/2014-29023 R.G./ 31. md.)**

**45.1.13.3.** İsteklinin teklifine konu çimento veya demir ürünlerine ilişkin açıklamalarında çimento veya demir ürünleri üreticisinin ilan edilmiş fiyat tarifelerini kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan bir tarifeyi gösterir belgeyi sunması yeterlidir.

**45.1.13.4.** İsteklinin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ilan edilen fiyat tarifelerinde belirtilen fiyatları kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan bir tarifeyi gösterir belgeyi sunması yeterlidir. (Örnek: Orman Genel Müdürlüğüne bağlı işletmeler tarafından satılan ürünlere ilişkin ilan edilmiş fiyatlar vb.)

**45.1.13.4.1.** İsteklinin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin fiyat tekliflerini kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) düzenlenmiş fiyat teklifini sunması yeterlidir. (Örnek: Karayolları Genel Müdürlüğü, İl Özel İdareleri, Belediyeler vb.nin sattıkları kum, çakıl, kırmataş vb. mallara ilişkin verdikleri fiyat teklifleri.)

**45.1.13.5** İstekli tarafından açıklaması yapılacak girdinin fiyatı, kamu kurum ve kuruluşlarınca ilan edilen ilgili mala ilişkin asgari fiyatlara uygun olması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan asgari fiyatın belgelendirilmesi suretiyle açıklama yapılması yeterlidir. (**Mülga ibare: 06/02/2018-30324 R.G./4. md.**)

**45.1.13.6. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 32. md.)** Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin olarak isteklinin kendi ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ait fiyatların kullanılması durumunda, istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu olan mal için düzenlenen maliyet/satış tutarı tespit tutanağı (EK.O.7) ile açıklama yapılabilir.

Maliyetler dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması ve isteklinin son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde (**Değişik ibare: 18.05.2022-31839 R.G./2. md., yürürlük:28.05.2022**) 45.1.2.1 inci maddeye göre ihale komisyonunca belirlenen sorgulamaya tabi tutulacak iş kalemleri/gruplarında kullanılması öngörülen mal miktarının en az 1/20'si kadar alım yapmış olması gerekir.

Satışlar dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması (**Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.**), malın ticaretinin isteklinin faaliyet alanında olması (**Ek ibare: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.**) ve son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde (**Değişik ibare: 18.05.2022-31839 R.G./2. md., yürürlük:28.05.2022**) 45.1.2.1 inci maddeye göre ihale komisyonunca belirlenen sorgulamaya tabi tutulacak iş kalemleri/gruplarında kullanılması öngörülen mal miktarının en az 1/20'si kadar satış yapılmış olması gerekir. (**Ek cümle: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.**) Kurum bu maddede düzenlenen 1/20 oranını değiştirmeye ve işin konusu, yaklaşık maliyeti ve/veya süresine göre farklı oranlar belirlemeye yetkilidir.

İsteklinin son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelere açıklama konusu mala ilişkin satış yapmış ve satılan malın idarece kabul edilmiş olması durumunda, maliyet/satış tutarı tespit tutanağı sunmasına gerek bulunmayıp, sadece söz konusu satışa ilişkin fatura örnekleri veya bu örneklerin noter, (**Ek ibare:12/06/2015-29384 R.G./3.md.; Mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G/11. md., yürürlük:23.06.2019**) YMM, SMMM ya da vergi dairesince onaylı suretleri ile de belgelendirme yapılabilecektir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

**45.1.13.7.** İstekliler tarafından yapılan açıklamada; malın ihale tarihi itibarıyla stoklarda bulunduğu belirtilmesi durumunda, stokta bulunan mala ilişkin "stok tespit tutanağı"nın (EK-O.8) sunulması zorunludur. Stok tespit tutanağında ilgili malın ağırlıklı ortalama birim maliyeti gösterilecektir. İsteklilerce teklif edilen tutara ilişkin birim fiyatlar, stok tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olamaz. Ayrıca stoklarda olduğu belirtilen söz konusu malın

miktarının, ihale konusu işte kullanılacağı belirtilen miktardan az olması halinde eksik kalan miktar için bu Tebliğdeki diğer açıklama yöntemlerine uygun olarak açıklama yapılması gereklidir.

**45.1.13.8.** İsteklinin ortağı olduğu tüzel kişiye ait işletmeden mal çekmesi veya satın alması durumunda söz konusu malın emsal bedeli ile değerlendirilmesi gereklidir. Emsal bedelinin tespitinde Vergi Usul Kanununun ilgili hükümleri esas alınır. Bu durumda, Vergi Usul Kanununa göre hesaplanan emsal bedeli gösteren ve istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından hazırlanarak imzalanan ve kaşelenen beyanın verilmesi yeterlidir.

Kaşeleme işlemi bu Tebliğin 8.4 maddesinde belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

**45.1.13.9. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 33.md.)** İstekliler tarafından aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamındaki mallara ilişkin olarak stok tespit tutanağı veya üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi yerine sadece alış faturası ile açıklamada bulunulması geçerli bir açıklama olarak kabul edilmeyecektir.

**45.1.13.10. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 34. md.)** Meslek mensubu; üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi üzerindeki beyanın ve emsal bedel beyanı ile Ek-O.5, Ek-O.6, Ek-O.7 ve Ek-O.8 numaralı tutanaklardaki bilgilerin doğruluğundan sorumludur. Meslek mensubu ibaresinden Yeminli Mali Müşavirler veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler anlaşılır.

**45.1.13.11. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 35. md.)** Ek-O.5, Ek-O.6, Ek-O.7 ve Ek-O.8 numaralı tutanakların son veya bir önceki geçici vergi beyanname dönemine ilişkin olarak düzenlenmesi zorunludur. Son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminin tespitinde; 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentlerine göre pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde ilk yazılı fiyat tekliflerinin alındığı tarih, diğer ihale usulleri ile yapılan ihalelerde ise ihale tarihi esas alınır.

Örneğin; 11.1.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyanname dönemi “Ekim-Kasım-Aralık 2013”, 15.7.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyanname dönemi “Nisan-Mayıs-Haziran 2014” tür.

**45.1.13.12. (Mülga madde: 07/06/2014-29023 R.G./ 36. md.)**

**45.1.13.13.** İşletme hesabına göre defter tutuluyor olması durumunda; yukarıda belirtilen tutanaklar, işletme hesabı defteri ve işletme hesap özeti kayıtlarına göre düzenlenecektir.

**45.1.13.14. (Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./7. md.; Ek ibare: 06/02/2018-30324 R.G./5. md.; Değişik cümle: 26/01/2021-31376 R.G./2. md.)** İstekliler tarafından akaryakıt girdisine ilişkin olarak, EPDK tarafından yayımlanan, İstanbul İli, Avrupa Yakasında bulunan bayiler adına beyan edilmiş fiyatların ortalamasını yansıtan En Yüksek İşlem Hacimli 8 Firmanın Akaryakıt Fiyatlarına İlişkin Raporla yer alan fiyatların % 90'ının altında sunulan açıklamalar geçerli kabul edilmez. **(Ek cümle: 16/03/2019-30716 R.G./15. md.)** Motorin veya benzine yönelik olarak öngörülen tutarın TL/lt cinsinden hesaplanmasında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun ilgili düzenlemeleri dikkate alınacaktır.

**45.1.13.15. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.)** Sözleşme veya eklerinde, taş, kum, çakıl, gravye, balast, stabilize vb. yapı malzemelerinin idarenin belirlediği ocaklardan temininin öngörüldüğü haller dışında, bu Tebliğin 45.1.2 maddesi gereğince nakliye girdilerine ilişkin idarece belirtilen mesafelerden daha düşük mesafe kullanarak açıklama yapan isteklilerin, ihale konusu işe özgü alanlara ilişkin açıklamalarını kamu kurum ve kuruluşları tarafından düzenlenen veya onaylanan belgeler ile tevsik etmeleri gerekmektedir.

**45.1.13.16. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.)** Niteliği gereği üretiminden sonra belirli bir süre içerisinde imalata dönüştürülmesi gereken hazır betona ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenerek yayımlanmış rayiçler ile açıklama yapılması esastır. İdarece, TS 13515 Standardında belirlenen süreler ile Karayolu Trafik Yönetmeliğinde düzenlenen azami hız sınırları dikkate alınarak, hazır beton üretim tesisi ile işin yapılacağı yer arasındaki azami mesafenin tespit edilmesi ve aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazıda bu mesafeye yer verilmesi zorunludur. Fiyat teklifi ile açıklama yapılması halinde, idarece belirlenen mesafeden daha uzak mesafe kullanılamaz.

**45.1.13.17. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./12. md.)** Tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipman (İş makinesi) analiz girdilerine ilişkin açıklamalar; resmi rayiçler veya isteklinin kendi malı olan iş makineleri için satın alma bedeli üzerinden yapılabilir. Üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi ancak resmi rayici bulunmayan iş makineleri için kullanılabilir.

İsteklilerin kendi malı olan iş makinesinin satın alma bedeli üzerinden yapacağı açıklamalarda, bu hususları tevsik eden belgelerin açıklama kapsamında sunulması zorunludur. Ayrıca, bu açıklamada iş makinesine ilişkin tutar olarak;

**a)** İş makinesinin satın alma tarihinden sonra amortisman süresinin dolmuş olması halinde, amortisman maliyeti katsayısı dışında kalan maliyet katsayıları (yedek parça, tamir-bakım, sermaye faizi-sigorta, nakil-montaj-demontaj) toplamı (ilgili analizde miktar kısmına yazılarak) ile resmi rayicin çarpılması sonucu bulunacak tutar,

**b)** İş makinesinin satın alma tarihinden sonra amortisman süresinin dolmamış olması halinde ise, (a) bendinde hesaplanan tutarın altında olmamak koşuluyla, iş makinesinin satın alma bedeli ile analiz girdi miktarının çarpılması sonucu bulunacak tutar, kullanılacaktır.

**45.1.14.** Aşırı düşük teklif sorgulaması sonucunda; (45.1.3 - 45.1.13) maddelerine uygun açıklamada bulunmayan, açıklamaları idarece tanımlanan yapım şartlarına uymayan veya teknik şartnameye aykırı hususlar içeren isteklilerin teklifleri gerekçeleri belirtilmek suretiyle reddedilecektir.

**45.1.15. (Mülga madde: 07/06/2014-29023 R.G./ 37. md.)**

**45.1.16.** Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak istenen sürede açıklama yapmasına rağmen teklifi reddedilen isteklilerin açıklamalarının yeterli görülmemesi nedenlerinin, sadece ilgili madde numaralarına atıf yapılmakla yetinilmeyerek hangi düzenlemeye aykırılık bulunduğu da belirtilmek suretiyle kesinleşen ihale kararının bildirilmesi zorunludur.

**45.1.17. (Mülga madde: 25/01/2017-29959 R.G./7. md.)**

**45.2. (Değişik: 29/12/2010-27800-6.m. R.G./ 2 md.)**Aşırı düşük teklif sınır değerinin tespitine ilişkin örnek aşağıda yer almaktadır:

Yaklaşık maliyeti (YM) 100.000 TL olan bir ihalede, 17 adet teklif verilmiş olup bunlardan 12 adedinin geçerli teklif olduğu belirlenmiştir. İhale konusu yapım işinde uygulanacak sınır değer katsayısının 1,20 olduğu kabul edilirse;

Teklif 1	Geçerli teklif	38.700 TL
Teklif 2	Geçerli teklif	44.000 TL
Teklif 3	Geçerli teklif	48.000 TL



Teklif 4	Geçerli teklif	49.500 TL
Teklif 5	Geçerli teklif	55.000 TL
Teklif 6	Geçerli teklif	62.000 TL
Teklif 7	Geçerli teklif	68.200 TL
Teklif 8	Geçerli teklif	69.000 TL
Teklif 9	Geçerli teklif	72.200 TL
Teklif 10	Geçerli teklif	82.000 TL
Teklif 11	Geçerli teklif	112.800 TL
Teklif 12	Geçerli teklif	123.300 TL
Teklif 13	Geçersiz teklif	45.000 TL
Teklif 14	Geçersiz teklif	55.000 TL
Teklif 15	Geçersiz teklif	60.500 TL
Teklif 16	Geçersiz teklif	75.000 TL
Teklif 17	Geçersiz teklif	105.000 TL

1. ADIM:  $T_{ort1}$ 'nin hesaplanması:

Geçerli 10 teklifin aritmetik ortalaması alınır. (1 nolu teklif yaklaşık maliyetin % 40'ından düşük, 12 nolu teklif yaklaşık maliyetin % 120'sinden yüksek olduğundan ortalama hesabına dahil edilmez.)

$$T_{ort1} = (44.000 + 48.000 + 49.500 + 55.000 + 62.000 + 68.200 + 69.000 + 72.200 + 82.000 + 112.800)/10$$

$$T_{ort1} = 66.270,00 \text{ (Sonuç değeri 2 ondalık basamak olacak şekilde yuvarlanır.)}$$

2. ADIM: Standart sapmanın hesaplanması:

$$(\sigma = \sqrt{\frac{\sum(T_n - T_{ort1})^2}{(n-1)}})$$

$$\sigma = \left[ \frac{[(44.000 - 66.270,00)^2 + (48.000 - 66.270,00)^2 + (49.500 - 66.270,00)^2 + (55.000 - 66.270,00)^2 + (62.000 - 66.270,00)^2 + (68.200 - 66.270,00)^2 + (69.000 - 66.270,00)^2 + (72.200 - 66.270,00)^2 + (82.000 - 66.270,00)^2 + (112.800 - 66.270,00)^2]}{(10-1)} \right]^{1/2}$$

$$\sigma = 20.317,05 \text{ (Sonuç değeri 2 ondalık basamak olacak şekilde yuvarlanır.)}$$

3. ADIM: Aritmetik ortalamadan standart sapma çıkartılır ve eklenir.

$$T_{ort1} - \sigma = 66.270,00 - 20.317,05 = 45.952,95$$

$$T_{ort1} + \sigma = 66.270,00 + 20.317,05 = 86.587,05$$

4. ADIM: 86.587,05– 45.952,95 aralığındaki tekliflerin aritmetik ortalaması hesaplanır. (2 ve 11 nolu teklifler standart sapma aralığının dışında kaldığından ikinci ortalama hesabına dahil edilmez.)

$$T_{ort2} = (48.000 + 49.500 + 55.000 + 62.000 + 68.200 + 69.000 + 72.200 + 82.000) / 8$$

$$T_{ort2} = 63.237,50 \text{ (Sonuç değeri 2 ondalık basamak olacak şekilde yuvarlanır.)}$$

5. ADIM: C değerinin hesaplanması:

$$C = T_{ort2} / YM$$

$$C = 63.237,50 / 100 000 = 0,632 \text{ ( Sonuç değeri 3 ondalık basamak olacak şekilde yuvarlanır.)}$$

6. ADIM: C değerinin 0,60 ile 1,00 arasında olduğu ilgili formülden (K) değeri hesaplanır.

$$0,60 \leq C \leq 1,00 \rightarrow K = \frac{(3,2 C - C^2 - 0,6)}{(C+1)}$$

$$K = (3,2 \times 0,632 - 0,632^2 - 0,6) / (0,632 + 1)$$

$$K = 0,627 \text{ (Sonuç değeri 3 ondalık basamak olacak şekilde yuvarlanır.)}$$

7. ADIM: Aşırı düşük teklif sınır değerinin (SD) hesaplanması:

$$SD \text{ (Sınır değer)} = \frac{K \times T_{ort2}}{C \times N}$$

$$SD = (0,627 \times 63.237,50) / (0,632 \times 1,20) = 52.281,00 \text{ TL olarak bulunur.}$$

Aşırı düşük teklif sınır değeri olan 52.281,00 TL'nin altında bulunan aşağıdaki dört adet aşırı düşük teklifin;

Teklif 1	38.700 TL
Teklif 2	44.000 TL
Teklif 3	48.000 TL
Teklif 4	49.500 TL

4734 sayılı Kanununun 38 inci maddesi uyarınca, yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde değerlendirilmesi gerekir.

#### **Madde 46-Teklif ve sözleşme türünün tespitinde uyulması gereken hususlar**

**46.1.** Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılmayacaktır. Arsa temini, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması şartı, baraj ve büyük sulama, içmesuyu isale hattı, enerji nakil hattı, trafo, trafo merkezleri, şalt tesisleri, kaptajlar, su depoları, karayolu, liman ve havaalanı, demiryolu, petrol ve doğalgaz boru hattı projelerinde aranmaz.

**46.2.** İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve mali özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği yapım işleri ile doğal afetler nedeniyle uygu-

lama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir.

**46.3.** İdarelerin teklif birim fiyat üzerinden ihaleye çıkılmasını öngördükleri durumlarda; söz konusu usule göre ihaleye çıkılmasına karar verilmesine ilişkin objektif gerekçeleri açık ve net olarak ortaya koymaları ve bu hususu teklif türünün belirlenmesine ilişkin standart formda (Standart Form-KİK001.3/Y) belirtmeleri gereklidir. İşin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etüdü gerektirmesi nedeniyle teklif birim fiyat usulüne göre ihaleye çıkılmasına karar verilen hallerde hangi tür arazi ve zemin etütlerinin işin yapımı aşamasında yapılması gerektiği konusunda detaylı bilgi de standart formun gerekçe bölümünde yazılacaktır.

### **Madde 47-Karma sözleşme**

**47.1.** 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (c) bendi uyarınca; ihale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve mali özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği işler ile doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerektirmesi nedeniyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje ile ihaleye çıkılabilmesi ve bu işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımlar için anahtar teslimi götürü bedel, uygulama projesi yapılamayan kısımlarında ise her bir kalem iş için birim fiyat teklif almak suretiyle ihale yapılabilmesi mümkün olup, bu şekilde gerçekleştirilen ihaleler sonucunda da 4735 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (d) bendi uyarınca karma sözleşme düzenlenebilir. Karma sözleşme yapılması öngörülen söz konusu işlerin ihale edilmesinde aşağıda yer alan açıklamalara uygun hareket edilmesi gerekmektedir:

**47.1.1.** İdari şartnamenin “*Teklif ve sözleşme türü*” başlıklı maddesi ile sözleşme tasarısı, dipnotlarında yer alan açıklamalara uygun olarak oluşturulacaktır.

**47.1.2.** İstekliler tekliflerinde karma teklif mektubunu (Standart Form-KİK015.4/Y) sunacaklar, karma teklif mektubunda, işin anahtar teslim götürü bedel teklif alınan bölümü için teklif ettikleri bedel ile birim fiyat teklif alınan bölümü için teklif ettikleri bedeli ayrı ayrı belirtmek suretiyle, işin tamamı için teklif ettikleri bedeli yazacaklar ve teminatlarını teklif ettikleri toplam tutar üzerinden vereceklerdir. Aşırı düşük teklif değerlendirmesi dahil tekliflerin değerlendirilmesi ise toplam teklif tutarı üzerinden yapılacaktır.

**47.1.3.** İhaleyi kazanan istekli ile karma sözleşme imzalanacak, sözleşmenin türü ve bedeline ilişkin maddeye; dipnotta belirtildiği üzere, işin anahtar teslim götürü bedel teklif alınan bölümünün, birim fiyat teklif alınan bölümünün ve işin tamamının sözleşme bedeli ayrı ayrı yazılacaktır.

### **Madde 48-(Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 18 md.) Sözleşmenin yürütülmesinde çalıştırılacak teknik personel**

**48.1.** İhale konusu işte çalıştırılması öngörülen teknik personelin nitelik ve sayısının sözleşme tasarısında belirtilmesi gerekmektedir. Ancak, Uygulama Yönetmeliğinin “İstenecek belgeler” başlıklı 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan “Aday veya isteklilerden ihale ve ön yeterliğe katılım için taahhütname istenemez” hükmü gereğince aday veya

isteklilerden söz konusu teknik personele ilişkin taahhütname istenmeyecektir. İhale üzerinde kalan isteklinin, teknik personelin idarece öngörülen nitelik ve sayıda olduğuna dair belgeleri, **(Değişik ibare: 08.08.2019-30856 R.G./2. md., yürürlük: 18.08.2019)** Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer alan süreler içinde idareye sunması gerekmektedir.

**48.2.** Yapım işlerine ait tip sözleşmenin “Teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması” başlıklı 23 üncü maddesine göre; teknik personelin iş programına göre, işin kendi mesleğine ilişkin kısmının gerçekleştirilmesi sırasında işyerinde bulundurulması gerekmekte olup teknik personelin tamamının işin başlangıcından sonuna kadar iş yerinde devamlı olarak bulundurulma zorunluluğu bulunmamaktadır.

#### **Madde 49-Yapım işinin yürütülmesinde ihtiyaç duyulan araç, gereç ve malzemelerin yüklenicilere aldırılması**

**49.1.** İdareler tarafından, ihale dokümanında ihale konusu işin yürütülmesi sırasında kontrol aracı, bilgisayar, telefon, faks v.b. araç, gereç ve malzemelerin yüklenici tarafından temin edileceği yönünde düzenlemeler yapıldığı görülmektedir. İhale konusu iş kapsamında yer almayan hususların yerine getirilmesi yükleniciden istenilemez. Ancak ihale konusu işin yürütülmesi ile doğrudan ilgili olması, kullanım süre ve şekillerinin ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, ihale dokümanında araç, gereç ve malzemelerin yüklenici tarafından temin edileceğine ilişkin düzenleme yapılması mümkündür.

#### **Madde 50-Kısmi kabul öngörülmesi**

**50.1. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 19 md.)**İhale konusu işte kısmi kabul yapılmasının öngörülmesi halinde, müstakil kullanımına elverişli iş kısımları ve bu iş kısımlarının bitirme tarihlerinin sözleşme tasarısında belirtilmesi gerekmektedir. Ancak sözleşmesinde kısmi kabul yapılması öngörülmemekle birlikte, işin yürütülmesi sırasında önceden öngörülemeyen zorunlu nedenlerle ihtiyaç görülmesi durumunda Yapım İşleri Genel Şartnamesinin ilgili hükümleri uyarınca kısmi kabul yapılması mümkündür.

#### **Madde 51-Yapım işlerinde çalışılmayacak günler**

**51.1.** Yapım işlerine ilişkin tip sözleşmenin 9 uncu maddesindeki havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı günlerin tespitinde İdare; **(Değişik ibare: 08.08.2019-30856 R.G./3. md., yürürlük: 18.08.2019)** Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yürürlükteki ilgili genelgesi uyarınca, kamu inşaatlarının sözleşme sürelerinin belirlenmesinde, iş programlarının hazırlanmasında ve süre uzatımlarında göz önünde bulundurulmak üzere tespit edilen, il ve ilçelere göre çalışmaya müsait olmayan günleri esas alabilir.

**51.2.** Kuruma yapılan başvurulardan, bazı idarelerin yapım işlerine ilişkin sürelerin hesabında çalışılmayacak günleri hesaba katmadıkları, isteklilerin de bu durumu dikkate almadan teklif verdikleri, sözleşme imzalandıktan sonra yüklenici ile idareler arasında bu konuda ihtilaflar yaşandığı görülmüştür. Bilindiği gibi, 4734 sayılı Kanunun 24 üncü maddesine göre işin başlangıç ve bitiş tarihinin ilanda belirtilmesi, 4735 sayılı Kanunun 7 nci maddesine göre de işin süresinin sözleşmede belirtilmiş olması zorunludur. Anılan hükümler çerçevesinde Kurumca yapım işlerine ilişkin Kurumca hazırlanan tip idari şartnamenin 49 uncu maddesinde işin başlama ve bitiş tarihine ilişkin düzenleme bulunduğu gibi, aynı şartnamenin 50 nci maddesinde ihale konusu işe ilişkin fen noktasından çalışılmayacak günlerin belirtilmesine yönelik düzenleme de bulunmaktadır. Aynı şekilde, yapım işlerine ilişkin tip sözleşmenin 9 uncu maddesinde işin fen noktasında çalışılmaya-

çak sürelerin belirtileceği bölümler bulunmakta ve bu maddelerde, işin süresinin hesabında bu sürelerin hesaba katılmış olduğu ve çalışılmayacak günler için süre uzatımı verilmeyeceğine ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır. Bu nedenle işin süresinin hesabında bu hususun idarelerce dikkate alınması, idari şartnamede ve sözleşme tasarısında bu konu ile ilgili hükümlerin de isteklilerce iyi incelenerek teklif verilmesi gerekmektedir.

### **Madde 52-Yapım işlerinde iş kalemi miktarının değişmesi**

**52.1. (Değişik ibare: 08.08.2019-30856 R.G./4. md., yürürlük: 18.08.2019)** Birim fiyatlı işlerde herhangi bir iş kaleminin (sözleşmede yer alan ya da yeni fiyatla sözleşmeye dahil olan iş kalemi) miktarında, işin devamı sırasında sözleşmesinde yer alan iş kalemi için sözleşmede belirtilen iş kalemi miktarında; yeni fiyatla sözleşmeye dahil edilen iş kalemi için ise yeni fiyat oluşturulurken projesine göre tespit edilip idare tarafından onaylanan iş kalemi miktarında %20'yi aşan artışın meydana gelmesi (örnekteki gibi, bu iş kaleminde %50'lik bir artış olması halinde) ve bu toplam artışın (örnekteki gibi %50) aynı zamanda sözleşme bedelinin yüzde 1'ini (örnekteki gibi %2,5) geçmesi halinde, artışın sözleşme bedeli içindeki payı nispetinde ilgili iş kalemine ait birim fiyat aşağıda gösterildiği şekilde revize edilir ve bu iş kaleminin yüzde yirmi artışı aşan (örnekteki gibi, %50-%20=%30 'luk kısmına) kısmına revize birim fiyat üzerinden ödeme yapılır.

$$R = F \times [ 1 - (A \times F) / S ]$$

S = Sözleşme bedeli ( TL),

**(Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./13. md. yürürlük:20/10/2020) F = İş kaleminin birim fiyatı (TL / ....),**

A = İş kaleminde meydana gelen toplam artış miktarı (adet, mt, m2 vb.),

R = Revize birim fiyat (TL / ....)

Örnek olarak; 1.000.000.-TL sözleşme bedeli üzerinden ihale edilen bir yapım işinde iş kalemi miktarının değişmesi sonucundaki revize fiyatın hesabı;

S (Sözleşme bedeli) : 1.000.000.-TL

F (İş kaleminin sözleşme birim fiyatı) : 500 TL/m<sup>3</sup>

A<sub>1</sub> (İş kaleminin sözleşmedeki miktarı) : 100 m<sup>3</sup>

A<sub>2</sub> (İş kaleminin uygulamadaki miktarı) : 150 m<sup>3</sup>

A (İş kalemindeki toplam artış miktarı) : 150-100 = 50 m<sup>3</sup>

İş kalemindeki toplam artış yüzdesi : (150-100)/100 x 100 = %50 > %20

İş kalemindeki toplam artış tutarı : 50 x 500 = 25.000 TL

Sözleşme bedeline göre artış yüzdesi : (25.000/1.000.000) x 100 = %2,5 > %1

Revize birim fiyat : 500 x [1-(50x500)/1.000.000] =

487,50 TL/m<sup>3</sup>

**52.2. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./13. md. yürürlük:20/10/2020)** 52.1. maddesi uyarınca hesaplanan revize birim fiyat, o iş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dahil) hesaplanan birim fiyatı geçemez. İş kalemine ait resmi analiz ve rayiçlerin bulunmaması halinde ise, bu fiyat Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları dikkate alınarak hesaplanır.

Buna göre, (52.1) maddesinde yer alan örnekteki iş kaleminin hesaplanan revize birim fiyatının (487,50 TL/m<sup>3</sup>),

a) İş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dahil) hesaplanan birim fiyatın (örneğin 450 TL/m<sup>3</sup>) üzerinde olması halinde, iş kalemine ait nihai revize birim fiyat iş kaleminin resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dahil) hesaplanan birim fiyatı olan 450 TL/m<sup>3</sup> olarak belirlenecektir. Anılan iş kaleminde sonradan yeni iş artışları olması ve (52.1) maddesinde yer alan formüle göre hesaplanan revize fiyatın (örneğin 425 TL/m<sup>3</sup>), iş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dahil) hesaplanan birim fiyattan (450 TL/m<sup>3</sup>) düşük olması halinde, revize birim fiyat 425 TL/m<sup>3</sup> olarak dikkate alınacaktır.

b) İş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dahil) hesaplanan birim fiyatın (örneğin 500 TL/m<sup>3</sup>) altında olması halinde, nihai revize birim fiyat 487,50 TL/m<sup>3</sup> olarak belirlenecektir.

### **Madde 53-(Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 20 md.) Yapım işlerine ilişkin diğer hususlar**

#### **53.1. 1/1/2003 tarihinden önce ihale edilmiş ve devam etmekte olan yapım işlerinde meydana gelen iş artışlarının durumu**

**53.1.1.** 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 63 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında; “Yapım işlerine ait bir sözleşmenin uygulanması sırasında keşif ve sözleşmede öngörülmemiş iş artışı veya eksilişi zorunlu hale gelirse, müteahhit, keşif bedelinin % 30 oranına kadar olan değişikliği, süre hariç, sözleşme ve şartnamesindeki hükümler dairesinde yapmakla yükümlüdür. Keşif bedeli artışının % 30’u geçmesi halinde sözleşme feshedilir. Ancak, bu durumda müteahhit işin keşif bedeli ve % 30 keşif artışının karşılığı işleri sözleşme ve şartnamesindeki hükümler çerçevesinde yapmaya zorunludur. Taahhüdün % 30 keşif artışı ile bitmemesi ve tasfiye edilmesi halinde müteahhit, idareden hiçbir masraf ve tazminat isteyemez. % 30 oranından fazla artış; temel, tünel ve benzeri işler ile tabii afetler gibi nedenlerden ileri gelmiş ise; idarenin isteği, müteahhidin kabulü ve ilgili bakanın onayı ile süre hariç, aynı sözleşme ve şartname hükümleri içinde % 30’u geçen işler de aynı müteahhide yaptırılabilir.” denilmekte olup, 2886 sayılı Kanun kapsamında yer almayan idarelerin 4734 sayılı Kanundan önce tabi oldukları kendi ihale mevzuatlarında da benzer düzenlemeler bulunmaktadır. Diğer taraftan 4734 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinde; “Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ihale edileceği yazılı olarak duyurulmuş veya ilân edilmiş olan işler ilgili olduğu kanun ve usullere göre sonuçlandırılır.” hükmü yer almaktadır. Anılan hükümler uyarınca; bu nitelikteki işlerin ilgili oldukları mevzuatta, yeniden ihale yapılmaksızın işin tamamlanmasına yönelik düzenlemelerin bulunması halinde idarelerce bu düzenlemelere göre işlem yapılabilecektir.

#### **53.2. Belli istekliler arasında ihale usulünde yapılacak puanlamada dikkat edilecek hususlar**

**53.2.1.** Ekonomik ve mali kapasite için yapılacak olan puanlamada ihalenin yapıldığı yıldan önceki yıla ilişkin olarak yönetmelikte belirtilen asgari yeterlik kriterlerini sağladığı halde yönetmelikte izin verilen birden fazla yıla ilişkin belgelerin sunulması ve ihalenin yapıldığı yıldan önceki yıla ilişkin belge ile tam puan alınabildiği durumda diğer yıllara ait belgeler değerlendirilmez.

#### **53.2.2. (Mülga: 13/8/2012-28383 R.G./4. md.)**

**53.3. (Ek: 23/8/2013-28744 R.G./2. md.) Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirlenmesi ile ilgili hususlar.**

**53.3.1.** Kanunun 40 ıncı maddesi uyarınca, ekonomik açıdan en avantajlı teklif, sadece fiyat esasına göre belirlenebileceği gibi fiyat ile birlikte işletme ve bakım maliyeti, maliyet etkinliği, verimlilik, kalite ve teknik değer gibi fiyat dışındaki unsurlar dikkate alınarak belirlenebilmektedir. Ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibinin hangi yöntem kullanılarak belirlenebileceği hususu tamamen idarenin takdirinde olup fiyat dışı unsurlar kullanılarak belirlenmesi durumunda aşağıdaki esaslara uyulması gerekmektedir.

**53.3.2.** Fiyat dışı unsurların, Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen ilkelere hanel getirmeyecek bir biçimde idari şartnamede açık ve net olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

**53.3.3.** İdari şartnamede fiyat dışı unsur olarak belirlenen hususların parasal değerlerinin veya nispi ağırlıklarının belirlenmesi gerekmektedir.

**53.3.4.** Fiyat dışı unsur olarak yalnızca niceliksel unsurların belirlenmesi zorunlu olmayıp bu kapsamda niteliksel belirlemeler de yapılabilir. Bu bağlamda, ihale konusu işin beklenen kaliteye uygun olarak gerçekleştirilmesini sağlamaya yönelik parametreler, kamuya karşı yükleniminde bulunan işlerin miktarı veya tutarı bakımından kapasite durumu ya da ihale konusu işi oluşturan bileşenler itibarıyla isteklinin teklifi ile yaklaşık maliyet yapısının birbiri ile uyumu gibi hususlar fiyat dışı unsur olarak belirlenebilecektir.

**53.4. (Ek madde:13.06.2019-30800 R.G/12.md., yürürlük:23.06.2019) Yapı müteahhitliği yetki belgesi numarası**

**53.4.1.** İdarelerce, mevzuatı gereği yapı ruhsatı alınması gereken yapım işlerinin ihalelerinde, ön yeterlik veya idari şartnamenin katılım ve yeterlik kriterlerine ilişkin maddesinin “İhale konusu işin yerine getirilmesi için alınması zorunlu olan ve ilgili mevzuatında o iş için özel olarak düzenlenen sicil, izin, ruhsat vb. belgelerin” istenilmesine ilişkin bendinde, “yapı müteahhitliği yetki belgesi numarası”na yer verilmesi gerekmektedir.

**53.4.2.** Bu durumda, aday veya isteklilerin son başvuru veya ihale tarihi itibarıyla ilgili mevzuatı uyarınca yapı müteahhitliği yetki belgesi numarası almış, Yapı Müteahhitliği Bilişim Sistemine (YAMBİS) kayıtlı ve kayıtlarının aktif durumda (belge numaralarının iptal edilmemiş) olması şartı aranacak olup, ilgili mevzuatında tanımlanan yetki belge grubu ve diğer hususlar yönüyle değerlendirme yapılmayacaktır.

**53.4.3.** İdarece;

- Son başvuru veya ihale tarihi itibarıyla tüm aday veya isteklilerin,
- İhale kararı ihale yetkilisince onaylanmadan önce, ekonomik açıdan en avantajlı teklif ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin,
- Sözleşmenin imzalanacağı tarihte ihale üzerinde kalan isteklinin,

YAMBİS’e kayıtlı olduklarının ve kayıtlarının aktif durumda olduğunun EKAP üzerinden veya <https://yambis.csb.gov.tr> internet adresinden teyit edilerek, buna ilişkin belgelerin ihale işlem dosyasında saklanması gerekmektedir.

**53.5. (Ek madde: 08.08.2019-30856 R.G./5. md., yürürlük: 18.08.2019) Yeni iş kaleminin birim fiyatının tespit edilmesi**

Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin “Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti” başlıklı 22 nci maddesinin beşinci fıkrasına göre;

- Yüklenicinin teklifi kapsamında yeni iş kalemi ile benzerlik gösteren iş kaleminin bulunması halinde, anılan Şartname maddesi uyarınca hesaplanan yeni birim fiyat (YBF); yüklenici tarafından benzerlik gösteren iş kalemi için teklif edilen birim fiyatın (BİTBF), idarece aynı iş

kalemi için resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak hesaplanan birim fiyata (BİHBF) oranı (0,90'ı aşmamak üzere) ile yeni iş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak hesaplanan birim fiyatın (BF) çarpılması sonucunda elde edilen tutarı geçemez. Bu itibarla, nihai olarak yeni iş kaleminin birim fiyatının hesaplanmasında aşağıdaki formül kullanılır.

$$\frac{BİHBF}{BF} \leq 0,90 \text{ olması halinde; } YBF \leq \frac{BİHBF}{BF} \times BF$$

$$\frac{BİHBF}{BF} > 0,90 \text{ olması halinde; } YBF \leq 0,90 \times BF$$

YBF: Yeni iş kaleminin birim fiyatı

BF: Resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dahil) hesaplanan yeni iş kalemine ait birim fiyat

BİHBF: Yüklenici tarafından benzerlik gösteren iş kalemi için teklif edilen birim fiyat

BİHBF: İdarece yeni iş kalemine benzerlik gösteren iş kalemi için resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak (%25 oranında kar ve genel gider dahil) hesaplanan birim fiyat

Örnek olarak, yeni birim fiyat hesaplanan bir işte; yüklenici tarafından yeni iş kalemine benzerlik gösteren iş kalemi için teklif edilen birim fiyatın 80 TL, idarece aynı iş kalemi için resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak hesaplanan birim fiyatın 100 TL, resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak hesaplanan yeni iş kalemine ait birim fiyatın 120 TL olduğu bir durumda yeni iş kalemine ait birim fiyatın tespiti yukarıdaki formül kullanılarak aşağıdaki şekilde yapılır.

$$\frac{80}{100} < 0,90 \text{ olduğundan } YBF \leq \frac{80}{100} \times 120 \text{ olması gerektiği,}$$

$$YBF \leq 96 \text{ TL olmalıdır.}$$

Bu durumda Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22 nci maddesi uyarınca yeni iş kalemine ait birim fiyatın 105 TL olarak hesaplanması halinde, bu tutar, 96 TL'den büyük olduğu için yeni iş kalemine ait birim fiyat nihai olarak 96 TL olarak belirlenmeli ve hakediş ödemelerinde bu birim fiyat dikkate alınmalıdır.

Öte yandan aynı örnek için yeni iş kalemine ait birim fiyatın 85 TL olarak hesaplanmış olması halinde ise; bu tutar, 96 TL'den küçük olduğu için yeni iş kalemine ait birim fiyat 85 TL olarak belirlenmeli ve hakediş ödemelerinde bu birim fiyat dikkate alınmalıdır.

b) Yüklenicinin teklifi kapsamında yeni iş kalemi ile benzerlik gösteren iş kaleminin bulunmaması halinde, yeni birim fiyat (YBF); yeni iş kalemine ait resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak hesaplanan birim fiyatın (BF) %90'ını geçemez. Bu itibarla, nihai olarak yeni iş kaleminin birim fiyatının hesaplanmasında aşağıdaki formül kullanılır.

$$YBF \leq 0,90 \times BF$$

Örnek olarak, resmi analiz ve rayiçler de kullanılarak hesaplanan yeni iş kalemine ait birim fiyatın 120 TL olduğu bir durumda yeni iş kalemine ait birim fiyatın tespiti yukarıdaki formül kullanılarak aşağıdaki şekilde yapılır.

$$YBF \leq 0,90 \times 120 \text{ formülü gereği, } YBF \leq 108 \text{ TL olmalıdır.}$$

Bu durumda, Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22 nci maddesi uyarınca yeni iş kalemine ait birim fiyatın 110 TL olarak hesaplanması halinde, bu tutar, 108 TL'den büyük olduğu için yeni iş kalemine ait birim fiyat nihai olarak 108 TL olarak belirlenmeli ve hakediş ödemelerinde bu birim fiyat dikkate alınmalıdır.

Öte yandan aynı örnek için yeni iş kalemine ait birim fiyatın 100 TL olarak hesaplanmış olması halinde ise; bu tutar, 108 TL'den küçük olduğu için yeni iş kalemine ait birim fiyat 100 TL olarak belirlenmeli ve hakediş ödemelerinde bu birim fiyat dikkate alınmalıdır.



**53.6. (Ek madde: 08.08.2019-30856 R.G./5. md., yürürlük: 18.08.2019)** Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 20 nci maddesinin son fıkrasında; Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Tebliğinin eki Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Listesindeki BII/BIII grubu işlerde, alt yükleniciye yaptırılacak işin imalat grubu olarak ayrılabilir nitelikteki işler kapsamında olması gerektiği düzenlenmiştir. Bu itibarla, alt yükleniciye yaptırılacak işlerin sıhhi tesisat, kalorifer tesisatı, doğalgaz tesisatı, müşterek tesisat, elektrik tesisatı, asansör tesisatı, mekanik tesisat, beton/kalıp işleri, sıva boya gibi ince işler, demir işleri, kazı/dolgu işleri, peyzaj ve nakliye gibi imalat grupları kapsamında olması gerekir. Anılan Şartnamenin aynı maddesinde; BII/BIII grubu işlerde, sözleşmeye konu işin bütününe karakteristiğini yansıtan kısımlarının da, bir bütün halinde alt yükleniciye yaptırılmayacağı düzenlenmiştir. Buna göre, örneğin, birden fazla bina inşaatı (blok) içeren bir toplu konut projesinde bloklardan biri temelden çatıya kadar kaba ve ince işleri ile birlikte bir bütün olarak tek bir alt yükleniciye yaptırılmayacaktır.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Mal Alımı İhalelerine İlişkin Özel Hususlar

#### Madde 54-Mal alımı ihalelerinde istenecek belgeler

**54.1.** İdareler tarafından mal alımı ihalelerinde yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler ve istenecek belgelere yönelik yapılacak düzenlemelerde, Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 26 ncı ve 27 nci maddeleri ile yeterlik kriterlerine ilişkin maddelerinde yer alan hükümler esas alınmalıdır. Ayrıca mesleki ve teknik yeterlik kriterleri ile bu kriterlere ilişkin belgelere yönelik yapılacak düzenlemelerde, alımın niteliği ve ilgili mevzuat göz önünde bulundurulmalıdır.

**54.2.** Ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliğin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere istenecek belgeler aşağıdaki esaslara göre belirlenir:

a) Yaklaşık maliyetine bakılmaksızın her türlü mal alımı ihalelerinde, aday veya isteklinin **(Mülga ibare: 25/01/2017-29959 R.G./8. md.)** teklif vermeye yetkili olduğunu gösteren belgelerin istenilmesi zorunludur.

b) Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihaleler hariç, yaklaşık maliyeti Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde mal alımları için öngörülen üst limit tutarına eşit ve altındaki her türlü mal alımı ihalelerinde, iş deneyimini gösteren belgeler istenmeyecektir. Ancak yaklaşık maliyeti bu tutarın üzerinde olan açık ihale usulü ve pazarlık usulüyle yapılan ihaleler ile yaklaşık maliyetine bakılmaksızın belli istekliler arasında yapılan ihalelerde ise iş deneyimini gösteren belgelerin istenip istenmeyeceği idarenin takdirinde bulunmaktadır.

c) Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihaleler hariç, yaklaşık maliyeti eşik değerin altında olan her türlü mal alımı ihalelerinde, ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin belgeler istenmeyecektir. Ancak yaklaşık maliyeti eşik değere eşit ve üzerinde olan açık ihale usulü ve pazarlık ihale usulüyle yapılan ihaleler ile yaklaşık maliyetine bakılmaksızın belli istekliler arasında yapılan ihalelerde ise ekonomik ve mali yeterlik belgelerinden birinin veya tamamının istenip istenmeyeceği idarenin takdirinde bulunmaktadır.

ç) Belli istekliler arasında ihale usulüyle yapılacak ihalede, yeterliği tespit edilenler arasından belli sayıda isteklinin davet edilmesinin öngörüldüğü durumlarda, ön yeterlik dokümanında; asgari yeterlik kriterleri ile beşten az olmamak üzere teklif vermeye davet edilecek aday

sayısı ve sıralama kriterleri ile puanlama yöntemine yer verilecektir. Bu ihalelerde yapılacak düzenlemede, Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 26 ncı maddesinin üçüncü fıkrası ile alımın niteliği esas alınacaktır.

d) Özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde, iş deneyimini gösteren belgelerin istenilmesi durumunda; iş deneyimini gösteren belgelerle birlikte alım konusu işe ilişkin üretim kapasite raporunun da istenilmesi zorunludur. Aday veya isteklinin, bu iki belgeden birini sunması yeterlidir. Bu çerçevede aday veya isteklinin iş ortaklığı olması durumunda iş ortaklığı, iş deneyimini gösteren belge veya kapasite raporunun birini sunarak bu yeterlik kriterini sağlamak zorundadır. Bir başka ifadeyle iş ortaklığının üyelerinin tamamının iş deneyimini gösteren belge veya kapasite raporu sunması zorunludur. İş ortaklığı ortakların bu yeterlik kriterini sağlamasına ilişkin olarak Yönetmeliğin 37 nci maddesinin dördüncü fıkrası ile 40 ncı maddesinin onbirinci fıkrasındaki hükümler esas alınır. Ayrıca kapasite raporuna yönelik düzenlemede, Yönetmeliğin 40 ncı maddesinin esas alınması gerekmektedir. Kısmi teklif verilmesine izin verilen özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde, Yönetmeliğin 27 nci maddesinin dördüncü fıkrası gereğince “üretim kapasite miktarı, her bir kısım için o kısmın miktarı esas alınarak ayrı ayrı” düzenlenecektir.

e) **(Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./14. md. yürürlük:20/10/2020)** Kapasite raporu, kalite yönetim sistem belgesi, çevre yönetim sistem belgesi, imalat yeterlik belgesi ile hizmet yeterlilik belgesi sadece özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde istenebilecektir.

f) Özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde ilgili odalar tarafından düzenlenen imalat yeterlik belgesinin istenilmesi idarelerin takdirindedir. Ancak idareler tarafından imalat yeterlik belgesine yönelik düzenleme yapılmadan önce alım konusu mala ilişkin olarak imalat yeterlik belgesi düzenlenip düzenlenmediğinin araştırılması gerekmektedir. TSE tarafından imalata yeterlilik belgesi düzenlenmesi sona erdirildiğinden imalata yeterlilik belgesi istenilmeyecektir.

g) Alım konusu malın piyasaya arzı için zorunlu olan izin veya benzeri belgeler, ihaleye katılımda yeterlik belgesi olarak istenebilir. Bu belgelerin yeterlik belgesi olarak istenilmemesi durumunda, teknik şartnamede veya sözleşme tasarisında bu belgelerin muayene ve kabul aşamasında sunulmasına yönelik düzenleme yapılması zorunludur. Ancak Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinde yer alan düzenleme çerçevesinde, alım konusu mala ilişkin olarak yetkili kurum veya kuruluş tarafından oluşturulan veya kabul edilen bir sisteme kaydına ilişkin belge veya belgelerinin istenilmesi durumunda ayrıca bu malın piyasaya arzına ilişkin belge veya belgelere yönelik düzenleme yapılmayabilir.

ğ) Birden çok mal kaleminin birlikte alındığı bir ihalede; bir veya birden çok mal kaleminin satış faaliyetinin yerine getirilebilmesi için ilgili mevzuat gereğince özel bir izin, ruhsat veya faaliyet belgesi alınması zorunlu, diğer mal kalemleri için ise bu belgelerin alınması zorunlu değil ise alımların birlikte yapılabilmesi için alımlar arasında bağlantı olması ve ihalenin kısmi teklife açılması zorunludur. İdare alımın niteliğini esas alarak iş ortaklığı ve/veya konsorsiyumların bu belge veya belgeleri sunmasına yönelik olarak ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede gerekli düzenlemeyi yapmak zorundadır.

h) Yetkili kurum veya kuruluş tarafından alım konusu malın, kamu kurum ve kuruluşlarına satışının gerçekleştirilebilmesi için ürünün, imalatçısının, satıcısının kaydına ilişkin bir düzenleme gerçekleştirilmesi durumunda; yapılan düzenleme esas alınarak bu belge veya belgeler ihaleye katılımda yeterlik belgesi olarak istenir.

ı) Aday veya isteklinin personel çalıştırdığına ilişkin belgeler, ihaleye katılımda yeterlik belgesi olarak istenemez. Ancak, alımın niteliği esas alınarak yüklenici tarafından çalıştırılması

öngörülen personelin sayısına ve niteliğine ilişkin teknik şartnamede veya sözleşme tasarısında düzenleme yapılabilir.

i) Deneysel-analiz-kalibrasyon laboratuvarları veya muayene kuruluşları tarafından üretimin veya malın kontrolünün yapılması, özel imalat süreci gerektiren mal alımlarında sözleşmenin yürütülmesi aşamasında yerine getirilecek bir yükümlülük olarak teknik şartnamede ve/veya sözleşme tasarısında düzenlenebilir. Bu laboratuvar veya muayene kuruluşunun, aday veya isteklinin bünyesinde bulunması hususu, ihaleye katılımda bir yeterlik kriteri olarak düzenlenemez.

j) Alım konusu malın özelliği göz önünde bulundurularak, satış sonrası servis, bakım ve onarım hizmetlerine yönelik düzenleme yapılabilir. Yapılacak düzenlemelerde Sanayi ve Ticaret Bakanlığının konuya ilişkin düzenlemelerinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

k) İdare alımın özelliğini göz önünde bulundurularak, aday veya isteklinin alım konusu malı teklif etmeye yetkisinin bulunup bulunmadığını, ihaleye katılımda yeterlik kriteri olarak düzenlenebilir. Bu hususun ihaleye katılımda yeterlik kriteri olarak düzenlenmesi durumunda; Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 38 inci maddesi ile bu Tebliğin "Mal alımı ihalelerinde aday veya isteklinin alım konusu malı teklif etmeye yetkisini gösteren belgeler" başlıklı maddesindeki açıklamalar ve ilgili kurumların düzenlemeleri esas alınarak aday veya isteklinin kendi durumuna uygun olarak sunacağı belge veya belgeler ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede belirtilir.

l) İhaleye katılımda yeterlik belgesi olarak taahhütname istenemez.

m) Özel imalat süreci gerektiren mal alımlarında hizmet yeterlilik belgesinin istenilmesi idarelerin takdirindedir. Ancak idarelerce alım konusu işe ilişkin olarak bu belgenin düzenlenip düzenlenmediği araştırılmalıdır. İdareler hizmet yeterlilik belgesine yönelik düzenlemelerde, hizmet yeterlilik belgesinin hizmet kapsamını (kriterini) ve varsa standardını açık olarak belirtmelidir.

n) Alım konusu malın ulusal standarda veya dengi uluslararası standarda uygunluğu ve bu uygunluğu gösteren belge veya belgelere yönelik olarak ön yeterlik veya ihale dokümanında düzenleme yapılabilir. Yapılacak düzenlemede Yönetmeliğin 42 nci maddesi esas alınmalıdır. Alım konusu malın ulusal standarda veya dengi uluslararası standarda uygunluğunu gösteren belge veya belgelerin istenildiği ihalelerde, uygunluğu istenilen standardın açık olarak ihale dokümanında belirtilmesi gerekmektedir. Ayrıca tekliflerin değerlendirilmesinde tereddütlerin yaşanmaması için belgeyi düzenleyecek kuruluşların belirli niteliklere sahip olması gerekiyor ise konuya ilişkin mevzuat veya düzenlemeler esas alınarak belgeyi düzenleyecek kuruluşların niteliği de ihale dokümanında belirtilmelidir.

o) İdareler tarafından mesleki ve teknik yeterlik kriterlerine yönelik düzenlemelerde; istenilen belgelerin alım konusu mala veya özel imalat sürecine ilişkin olarak ilgili kuruluşlarca düzenlenip düzenlenmediğinin araştırılması ihale sürecinde ortaya çıkabilecek sorunların azaltılması için önem taşımaktadır.

ö) (Ek: 20/4/2011-27911 R.G./ 16. md.) Mal alımı ihalelerinde, Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları Yönetim Sistemi (HACCP), İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi (OHSAS), Bilgi Teknolojisi-Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi, Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi (ISO 22000), Sosyal Sorumluluk Standardı (SA 8000), İyi Hijyen Uygulamaları (GPP) sertifikaları istenmeyecektir.

p) (Ek bent: 16/03/2019-30716 R.G./16. md.) İhale konusu malın satış faaliyetinin yerine getirilmesi için alınması zorunlu olan ve ilgili mevzuatında satış faaliyeti için özel olarak düzenlenen izin, ruhsat veya faaliyet belgelerinin ihaleye katılımda yeterlik belgesi olarak istenmesi halinde, bu belgelerin ihale veya son başvuru tarihi itibarıyla geçerli olması yeterlidir. Sözleşmenin

uygulanması aşamasında söz konusu belgelerin geçerliliğinin devam ettiğinin idare tarafından kontrol edileceği hususu sözleşme tasarısında belirtilebilir.

#### **Madde 55-Mal alımı ihalelerinde teknik şartnamenin hazırlanması**

**55.1.** İdare tarafından mal alımı ihalelerinde alım konusu mal veya malların teknik kriterlerinin ve özelliklerinin belirtildiği teknik şartname hazırlanması zorunludur. Teknik şartnamenin hazırlanmasında, 4734 sayılı Kanunun 12 nci maddesi ve Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 14 üncü maddesinin esas alınması gerekmektedir.

**55.2.** Teknik şartnamede aday veya isteklinin ihaleye katılımda teknik yeterliğe ilişkin sunacağı belgelere yönelik düzenleme yapılması durumunda bu belge veya belgelere ön yeterlik şartnamesinin “Ön yeterlik başvurusu için gereken belgeler ve yeterlik kriterleri” başlıklı maddesinin ilgili alt maddesinde veya idari şartnamenin “İhaleye katılabilmek için gereken belgeler ve yeterlik kriterleri” başlıklı maddesinin ilgili alt maddesine yer verilmesi gerekmektedir. Teknik şartnamede yapılan düzenleme ile ön yeterlik şartnamesi ve/veya idari şartnamede yapılan düzenlemelerin birbiriyle uyumlu olması gerekmektedir.

**55.3.** Yedek parça alımlarında, alım konusu malın tanımının yapılabilmesi için, yedek parçasına ihtiyaç duyulan ana malın marka ve modelinin teknik şartnamede belirtilmesi mümkündür.

**55.4. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 21. md.)** Yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından özürlü vatandaşların kamu hizmetlerinden daha etkin yararlanabilmesi için alım konusu mala yönelik teknik düzenlemeler yapılmış ise teknik şartnamenin hazırlanmasında bu düzenlemeler de esas alınır.

#### **Madde 56-Mal alımı ihalelerinde kalite ve standart ile ürünlerin piyasaya arzına ilişkin belgeler**

**56.1.** Kalite yönetim sistem belgesi ve çevre yönetim sistem belgesi sadece özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde istenebilecektir. Bu belgelere yönelik düzenlemelerde, Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesi esas alınacaktır.

**56.2.** İhale dokümanında bir belgelendirme kuruluşunun isminin belirtilerek bu belgelendirme kuruluşu tarafından düzenlenen kalite veya standarda ilişkin belgenin istenilmemesi gerekmektedir.

**56.3.** İdareler tarafından alım konusu mala ilişkin olarak düzenlenmesi mümkün olmayan standarda ilişkin belgelerin istenilmemesi gerekmektedir. İdareler tarafından standarda ilişkin belgelerin alım konusu mala ilişkin olarak düzenlendiğine yönelik gerekli inceleme yapılmalıdır.

**56.4.** İdareler tarafından ihale dokümanının hazırlanmasında, ürünlere ilişkin teknik mevzuatı hazırlamaya ve yürütmeye yetkili kılınan kamu kurum veya kuruluşlarının düzenlemeleri esas alınarak malın piyasaya arzına ilişkin alınması zorunlu belge veya belgelere yönelik düzenleme yapılacaktır. Malın piyasaya arzına ilişkin alınması zorunlu belge veya belgeler, ön yeterlik veya ihale dokümanında ihaleye katılımda yeterlik belgesi olarak istenebileceği gibi bu belge veya belgeler ihaleye katılımda yeterlik belgesi olarak istenmemesi halinde sözleşmenin uygulanması aşamasında yüklenici tarafından bu belge veya belgelerin muayene ve kabul komisyonuna sunulmasına yönelik olarak teknik şartnamede veya sözleşme tasarısında düzenleme yapılacaktır. Ancak alım konusu mala ilişkin olarak yetkili kurum veya kuruluş tarafından oluşturulan veya kabul edilen bir sisteme kaydına ilişkin belge veya belgelerinin istenilmesi durumunda Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinde yer alan düzenleme

çerçevesinde ayrıca bu malın piyasaya arzına ilişkin belge veya belgelere yönelik düzenleme yapılabılır.

**56.5.** Özel imalat süreci gerektiren mal alımlarında “deney-analiz-kalibrasyon laboratuvarları veya muayene kuruluşları” tarafından üretimin veya malın kontrolünün yapılmasına yönelik teknik şartnamede veya sözleşme tasarısında düzenleme yapılabilir. Ancak bu husus, ihaleye katılımda bir yeterlik kriteri olarak düzenlenemez. Yapılacak düzenlemelerde Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 41 inci maddesi esas alınmalıdır.

**56.6.** İdareler tarafından ürünlerin ilgili teknik mevzuata ve standartlara uygun olarak imal edildiğini ve piyasaya arz edildiğini gösteren belgelerin ihaleye katılımda yeterlik kriteri olarak belirlendiği ihalelerde; istenilen belgenin niteliği esas alınarak bu belgelerin mevzuatna uygun olarak çoğaltılmış suretleri ya da numune istenilmesi durumunda malın üzerinde veya ambalajında bulunan kalite ve standartlara ilişkin marka, işaret ve etiketleri de bu belgelerin aslına uygun sureti olarak kabul edilebileceğine yönelik ihale dokümanında düzenleme yapılabilir. Ayrıca idareler tarafından Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (f) bendi çerçevesinde bu belgelerin tasdik işleminden muaf tutulması ve bunun ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede belirtilmesi ihale işlemlerinin etkin ve hızlı bir şekilde yürütülmesi açısından önem taşımaktadır.

**56.7.** İdareler tarafından ihale dokümanında CE uygunluk işaretine yönelik düzenlemelerde, ilgili mevzuat ve ürünün taşıdığı risklere göre hangi uygunluk değerlendirmesi işlemine tabi tutulacağı göz önünde bulundurulmadan belgeler istenilmesi uygulamada sorunlar ortaya çıkarmaktadır. İdareler tarafından konuya ilişkin düzenlemelerde, CE Uygunluk İşaretinin Ürüne İliştirilmesine ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik ile Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ile Onaylanmış Kuruluşlara Dair Yönetmelik ve ürüne CE uygunluk işaretinin iliştilmesini öngören ilgili teknik mevzuat esas alınmalıdır. Ayrıca konuya ilişkin olarak yapılacak düzenlemelerde, ihale işlemlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinin üçüncü fıkrası ile aynı maddenin dördüncü fıkrasının (f) bendi ve 42 nci maddenin üçüncü fıkrası da göz önünde bulundurulmalıdır.

**56.8.** İhale dokümanında kalite ve standarda ilişkin düzenleme yapılması durumunda, ihale komisyonu ve/veya muayene ve kabul komisyonu tarafından değerlendirmelerin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için kalite ve standarda ilişkin belgeler ve belgeleri sunulacak belgelendirme kuruluşlarının/uygunluk değerlendirme kuruluşlarının niteliği açık olarak belirtilmelidir. Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre kalite yönetim sistem belgesinin ve çevre yönetim sistem belgesinin Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilen belgelendirme kuruluşları veya Uluslararası Akreditasyon Forumu Karşılıklı Tanınma Antlaşmasında yer alan ulusal akreditasyon kurumlarınca akredite edilmiş belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenmesi zorunludur. Ulusal standarda veya dengi uluslararası standarda uygunluğa yönelik düzenlemelerde, uygunluk değerlendirme kuruluşlarının niteliği açık olarak belirtilmelidir. Uygunluk değerlendirme kuruluşları ile onaylanmış kuruluşlara ilişkin düzenlemelerde ürünlerin piyasaya arzı ve uygunluk değerlendirilmesi ile ilgili teknik mevzuat ve Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ile Onaylanmış Kuruluşlara Dair Yönetmelik göz önünde bulundurulmalıdır.

**56.9. (Ek: 20/4/2011-27911 R.G./ 16. md.)** Kalite yönetim sistem belgelendirilmesine ilişkin olarak ISO 9001:2008 standardı 13/11/2008 tarihinde yayımlanmış olup, 13/11/2010 tarihinden itibaren ISO 9001:2000 standardına göre verilen kalite yönetim sistem belgeleri geçersiz hale gelmiştir. İdarelerce özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde, kalite yönetim sistem

belgesinin istenilmesi durumunda dokümanda ve ilanda aday veya isteklilerin ihale konusu işe ilişkin ISO 9001:2008 standardına göre alınmış kalite yönetim sistem belgelerini sunacaklarına yönelik düzenleme yapılacaktır. Bu çerçevede dokümanda ve ilanda sadece ihale konusu işe ilişkin ISO 9001 kalite yönetim sistem belgesinin sunulabileceğine yönelik düzenleme yapılması da mümkün olup aday veya istekliler tarafından ISO 9001:2008 standardına göre alınmış kalite yönetim sistem belgesinin sunulması zorunludur. Bu konuya ilişkin ayrıntılı açıklama, Kamu İhale Kurulunun 11/2/2010 tarihli ve 2010/DK.D-16 sayılı Düzenleyici Kurul Kararında yer almaktadır. Anılan Karara, Kurumun internet sayfasındaki Kamu İhale Mevzuatı bölümündeki Kamu İhale Kurulu Düzenleyici Kararları kısmından ulaşılabilir.

**56.10. (Ek: 20/4/2011-27911 R.G./ 17. md.)** Özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde, kalite yönetim sistem belgesi ve çevre yönetim sistem belgesine yönelik düzenleme yapılması durumunda, bu belgeyi/belgeleri düzenleyecek belgelendirme kuruluşlarına ilişkin olarak tip idari şartnamelerin/tip ön yeterlik şartnamesinin dipnotunda yer alan metne yer verilecektir. Bu belgelerin, Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilen belgelendirme kuruluşları veya Uluslararası Akreditasyon Forumu Karşılıklı Tanınma Antlaşmasında yer alan ulusal akreditasyon kurumlarınca akredite edilmiş belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenmesi zorunludur.

**56.11. (Ek: 20/4/2011-27911 R.G./ 17. md.)** İdarelerce kalite yönetim sistem belgesine yönelik düzenlemelerde, aday veya istekliler tarafından TS EN ISO 9001, EN ISO 9001 kalite yönetim sistem belgesi sunulmasına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Aday veya istekliler tarafından sunulan ve Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesinin birinci fıkrasındaki düzenlemeye uygun belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenmiş olan ISO 9001:2008 belgelerinin kabul edilmemesi şikayet ve itirazın şikayet başvurularına neden olmaktadır. Dokümanda ve ilanda aday veya isteklilerin ihale konusu işe ilişkin sadece TS EN ISO 9001:2008 kalite yönetim belgesi ya da sadece EN ISO 9001:2008 kalite yönetim sistem belgesi sunacaklarına yönelik düzenleme yapılırsa dahi aday veya isteklilerce uygun belgelendirme kuruluşundan alınan ISO 9001:2008 kalite yönetim sistem belgelerinin sunulması durumunda ihale komisyonlarınca bu belgeler kabul edilecektir. Bir başka ifadeyle Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesinin birinci fıkrasındaki düzenlemeye uygun belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenen ve diğer şartları sağlayan TS EN ISO 9001:2008, EN ISO 9001:2008, ISO 9001:2008 kalite yönetim sistem belgeleri kabul edilecektir.

Çevre yönetim sistem belgelerine ilişkin düzenleme ve değerlendirmeler, kalite yönetim sistem belgesine yönelik olarak yukarıda yer alan açıklamalar esas alınarak gerçekleştirilecektir. Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesinin birinci fıkrasındaki düzenlemeye uygun belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenen ve diğer şartları sağlayan çevre yönetim sistem belgeleri kabul edilecektir.

### **Madde 57-Tedarik edilecek malların numuneleri, katalogları, fotoğrafları ile teknik şartnameye cevapları ve açıklamaları içeren doküman**

**57.1.** İdareler tarafından malların numuneleri, katalogları, fotoğrafları ile teknik şartnameye cevapları ve açıklamaları içeren dokümana yönelik düzenlemelerde, Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43 üncü maddesi esas alınmalıdır.

**57.2.** Aday veya istekli tarafından numunenin idareye teslim şekli ile ihale komisyonunca numunenin değerlendirilmesine yönelik düzenleme, ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede ayrıntılı bir şekilde yapılacaktır. İdare tarafından numune bir tutanak ile teslim alınacak; bu tutanağın bir sureti de aday veya istekliye verilecektir.

**57.3.** İdare tarafından teknik şartnameye cevapları ve açıklamaları içeren dokümanın yeterli belgesi olarak istenilmesi durumunda ön yeterlik şartnamesi veya idari şartnamenin ilgili maddesinde bu husus belirtilecek; aday veya istekli tarafından bu dokümanın nasıl hazırlanacağı ile bu dokümanda açıklanacak hususlar ise ön yeterlik şartnamesi veya idari şartnamenin “Diğer Hususlar” Bölümünde ya da teknik şartnamede düzenlenecektir.

### **Madde 58-Mal alımı ihalelerinde aday veya isteklinin alım konusu malı teklif etmeye yetkisini gösteren belgeler**

**58.1.** Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde, adayın veya isteklinin alım konusu malı teklif etmeye yetkisinin bulunup bulunmadığının, ihaleye katılımda yeterlik kriteri olarak düzenlenebileceği hüküm altına alınmıştır. Yönetmelikte, idarelerin aşağıdaki üç belgeyi birlikte istemesinin zorunlu olduğu; aday veya isteklinin ise kendi durumuna uygun olan belge veya belgeleri sunacağı öngörülmüştür.

**58.2.** Bu belgeler şunlardır:

- a) Aday veya istekli imalatçı ise imalatçı olduğunu gösteren belge veya belgeler,
- b) Aday veya istekli yetkili satıcı veya yetkili temsilci ise yetkili satıcı ya da yetkili temsilci olduğunu gösteren belge veya belgeler,
- c) Aday veya istekli Türkiye’de serbest bölgelerde faaliyet gösteriyor ise yukarıdaki belgelerden biriyle birlikte sunduğu serbest bölge faaliyet belgesi.

İş ortaklığında ortaklardan birinin, teklif edilen mala veya mallara ilişkin imalatçı veya yetkili satıcı ya da yetkili temsilci olduğunu gösteren belgelerden birini sunması yeterlidir. Konsorsiyumların katılabileceği ihalede, işin uzmanlık gerektiren kısımları göz önünde bulundurularak, her bir kısım için bu belgelere yönelik düzenleme ayrı ayrı yapılır. Konsorsiyum ortaklarından her biri, başvuruda bulunduğu veya teklif verdiği kısım için istenilen yeterlik kriterini sağlamak zorundadır.

**58.3.** Adayın veya isteklinin imalatçı olduğunu gösteren belge veya belgeler ise şunlardır:

- a) Aday veya istekli adına düzenlenen Sanayi Sicil Belgesi,
- b) Adayın veya isteklinin üyesi olduğu meslek odası tarafından aday veya istekli adına düzenlenen Kapasite Raporu,
- c) Adayın veya isteklinin kayıtlı olduğu meslek odası tarafından aday veya istekli adına düzenlenen İmalat Yeterlik Belgesi,
- ç) **(Değişik: 16/8/2014-29090 R.G./ 3. md.)** Adaylar veya isteklilerin adlarına veya unvanlarına düzenlenmiş olan teklif ettiği mallara ilişkin yerli malı belgesi veya teknolojik ürün deneyim belgesi,
- d) Alım konusu fidan, çiçek veya tohum gibi mallar ise Tarım ve Köyşleri Bakanlığı düzenlenen ve adayın veya isteklinin teklif edilen ürünün üretici olduğunu gösteren belge veya belgeler,
- e) Alım konusu malın gıda veya gıda ile temas eden madde ve malzeme olması durumunda gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelerin üretimini düzenleyen mevzuat çerçevesinde aday veya istekli adına düzenlenmiş ve alım konusu mal veya malların faaliyet konusu olarak belirlendiği Gıda Sicil Belgesi (Sertifikası) ya da aday ve istekli adına ve teklif edilen ürüne ilişkin düzenlenen Gıda Üretim Sertifikası/Gıda Üretim İzin Belgesi,
- f) Tıbbi cihaz üreticisi, OEM (OriginalEquipmentManufacturer – Orijinal Malzeme Üreticisi) tarzı ürün üretirmek suretiyle üretici niteliğini kazanmış ise bu üretime ilişkin sözleşme,

g) Harp araç ve gereçleri ile silah, mühimmat ve patlayıcı maddelere ilişkin olarak ilgili mevzuat uyarınca yetkili bakanlık veya kuruluşlarca verilen üretim/işletim izni (müsaadesi) belgeleri,

ğ) Adayın veya isteklinin alım konusu malı ürettiğine ilişkin olarak ilgili mevzuat uyarınca yetkili kurum veya kuruluşlarca düzenlenen ve aday veya isteklinin üretici veya imalatçı olduğunu gösteren belgeler.

**58.4.** İdare tarafından adayın veya isteklinin imalatçı olduğunu yukarıdaki belgelerden birini sunarak tevsik edeceği belirtilecektir. İdarenin yukarıdaki belgeleri birlikte istemesi (Alım konusu mal gıda, fidan, çiçek, tohum veya tıbbi cihaz, silah ve mühimmat değil ise (d), (e), (f) ve (g) alt bentlerinde yer alan belgelerin belirtilmesi gerekmemektedir. Ayrıca alım konusunun fidan, çiçek, tohum gibi mallar olması durumunda sadece alt bentlerdeki uygun belgeler istenebilir.); adayın veya isteklinin ise bu belgelerden birini sunması yeterlidir. Ancak kontrole tabi liste kapsamında bulunan harp araç ve gereçleri, silah, mühimmat ve patlayıcı maddelere ilişkin olarak ilgili mevzuat uyarınca yetkili bakanlık veya kuruluşça verilen üretim/işletim izni (müsaadesi) belgesinin sunulmak zorunda olduğu ayrıca belirtilecektir. Aday ve istekli tarafından sunulan belgelerin üretim konusu veya belge konusu mamul itibarıyla adayın veya isteklinin alım konusu malların üretimini gerçekleştirebileceklerini göstermesi gerekmektedir. İhalenin, özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalesi olmaması durumunda da, adayın veya isteklinin imalatçı olduğunu gösterebileceği belgelerden biri olarak “kapasite raporuna” veya “imalat yeterlik belgesine” yer verilir. Bu durum, Yönetmeliğin 27 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile 40 ıncı maddesinin yedinci ve onikinci fıkralarına aykırılık teşkil etmemektedir. Kapasite raporunun, adayın veya isteklinin imalatçı olduğunu gösterebileceği belgelerden biri olarak yer verildiği durumlarda, üretim kapasite miktarına ilişkin düzenleme yapılmaması gerekmektedir.

**58.5.** İdare tarafından yetkili kurumdan ve kuruluştan alınan yazı veya yetkili kuruluşun açıklaması ya da mevzuat değişikliği ile bu belge veya belgelerin alım konusu mala ilişkin olarak düzenlenmediğinin belirlenmesi durumunda sadece düzenlenmesi devam eden belgeler istenir. Ayrıca idareler tarafından yetkili kurumdan veya kuruluştan adayın veya isteklinin imalatçı olduğunu gösteren bir başka belge düzenlendiğine yönelik yazılı bir görüş alınması veya bu konuya ilişkin yetkili kurumun veya kuruluşun bir açıklaması bulunması ya da mevzuatta hüküm bulunması durumunda bu belgeye de yer verilir. Bu konuya ilişkin yazışmalar ve açıklamalar ihale işlem dosyasında muhafaza edilir.

**58.6.** Yetkili kurum ve kuruluş tarafından imalata ilişkin olarak düzenlenen belgelerin adlarının veya bu belgeleri düzenleyen kurumun ya da kuruluşun değişmesi durumunda, idare değişiklik çerçevesinde ihale dokümanında düzenleme yapar. Ancak daha önce düzenlenen belgelerin de kullanılabilmesi mümkün ise aday ve istekli tarafından bu belgeler sunulabilir ve ihale komisyonunca kabul edilir.

**58.7.** İhale komisyonu aday veya istekli tarafından imalatçı olduğunu tevsik etmek üzere sunulan belgeler konusunda tereddüde düşmesi durumunda yetkili kurumdan veya kuruluştan görüş alabilir.

**58.8.** Yabancı istekliler ise imalatçı oldukları kanıtlayan ve ilgili ülke mevzuatına göre düzenlenen belgeyi veya belgeleri sunmaları gerekmektedir.

## **Madde 59-Alternatif teklif**

**59.1.** İdare tarafından mal alımı ihalelerinde alternatif teklif verilir verilemeyeceğine yönelik düzenlemenin ihale dokümanında yapılması gerekmektedir. İdare tarafından alternatif teklif



verilmesine izin verilen ihalede belli bir sayının üzerinde alternatif teklif verilmemesinin öngörülmesi durumunda isteklilerin verebileceği azami alternatif teklif sayısı ihale dokümanında belirtilecektir.

**59.2.** Alternatif teklif verilmesine izin verilen ihalede idare tarafından idari şartnamede istekli tarafından her bir teklif için ayrı bir teklif mektubu sunulacağı belirtilecektir.

**59.3.** Alternatif teklif veren isteklinin teklif fiyatlarının birbirinden farklı olması durumunda istekli tarafından yüksek tutarlı teklif esas alınarak sadece bir geçici teminat verilmesi mümkündür.

**59.4.** İhale komisyonu, isteklinin ihale dokümanında öngörülen yeterlik kriterini sağlayıp sağlamadığını her bir teklif için ayrı ayrı değerlendirir.

**59.5.** İdare tarafından ihale konusu malın teslim süresi ve teslim şekli gibi hususlar ihale dokümanında düzenlendiğinden aynı mal için farklı teslim süresi ve teslim şekilleri alternatif teklif olarak kabul edilmeyecektir.

### **Madde 60-Kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini ihaleleri**

**60.1.** Kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini ihalesi kitlerin teslim programına uygun olarak idareye teslim edilmesi ile bu kitlerin tahlil edildiği cihazların sözleşmede belirtilen süre boyunca idarenin laboratuvarında kurulu bulundurulması ve yüklenicinin sözleşmede öngörülen diğer yükümlülükleri yerine getirmesi olarak tanımlanabilir.

**60.2.** Kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini incelendiğinde; kitlerin, ihale dokümanında belirtilen teslim sürelerine uygun olarak idareye teslim edilmelerine karşın kitlerin tahlil edildiği cihazların kitlerin tamamı kullanılincaya kadar idarede kaldığı, ihale dokümanlarında cihazların idarede çalıştırılacağı süreye ilişkin açık bir düzenleme yapılmadığı “cihazlar, kitlerin bitimine kadar idarede çalışır halde hazır bulundurulacaktır” gibi ifadelerle yer verildiği görülmektedir. Bu düzenlemeler ise hukuki sorunlar ortaya çıkarmakta; cihazların idarede kullanılacağı sürenin belirsizliği isteklilerce kit fiyatlarına yansıtılmaktadır. Kamu kaynaklarının verimli kullanılması ve hukuki sorunların yaşanmaması için ihale dokümanında kit ve kitlerin tahlil edileceği cihazın teknik özelliklerinin, teslim sürelerinin, cihazların kurulumu ile cihazların idarece kullanılacağı süreye ve yüklenicinin diğer yükümlülüklerine ilişkin açık bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

**60.3.** Farklı kitlerden oluşan mal alım ihalelerinde toplam test sayısı belirtilerek teklif alınması ve fiyatları farklı olan kitlerin sayısının yıl içerisinde değiştirilerek toplam test sayısında alımın sonuçlandırılması gibi uygulamalar yapılmaktadır. İdarelerce ihale dokümanında toplam test sayısının yanı sıra her bir kitin test sayısının gösterilmesi, kitlerin test sayısı belirlenirken 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 24 üncü maddesinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

**60.4.** İhale sürecinde tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında isteklilerin teknik ve mesleki yeterliğinin saptanması için istenilen belgelerin idari şartnamelerin “İhaleye katılabilmek için gereken belgeler ve yeterlik kriterleri” başlıklı maddesinin “mesleki ve teknik yeterliğe ilişkin belgeler ve bu belgelerin taşınması gereken kriterler” alt bendinde gösterilmesi gerekmektedir. Teknik şartname ile idari şartnamenin birbirine uyumlu bir şekilde hazırlanması gerekmektedir.

**60.5.** Kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini ihaleleri sonucu temin edilen kitlerin tüketildiği veya sayısının azaldığı hallerde yeni bir ihale yapılmadan ihtiyaçların 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a) veya (c) bentleri kapsamında temin edilmesi kamu ihale mevzuatına aykırıdır.

**60.6.** İdare tarafından ihale dokümanında teklif edilen kitler ile kitlerin tahlilinin gerçekleştirileceği cihazın aynı marka olması gerektiğine ilişkin düzenleme yapılmayacaktır.

**60.7.** İdare tarafından sözleşme süresi bir yıldan uzun süreli gelecek yıllara yaygın kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini ihalesi gerçekleştirilip gerçekleştirilemeyeceği hususunun idarenin tabi olduğu mali mevzuat ve diğer mevzuattaki “gelecek yıllara yaygın yüklenmelere” ilişkin hükümler çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

### **Madde 61-Akaryakıt alımı ihalelerine ilişkin hususlar**

**61.1.** İdareler tarafından akaryakıt ve madeni yağ alımı ihalelerinde, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ve ilgili ikincil mevzuat esas alınarak ihale dokümanı hazırlanmalıdır. Aşağıda yer alan hususlar konusunda ilgili mevzuatta bir değişiklik olması durumunda yeni hükümler esas alınarak ihale dokümanı düzenlenmelidir.

**61.2.** İdare, akaryakıt alımlarında serbest kullanıcı lisansına sahip olup olmadığı ve/veya alımın elektronik sistemlerle akaryakıt alımı olup olmadığına göre adayın veya isteklinin sahip olması gereken lisans türünü saptayacak ve bu lisanslar ön yeterlik şartnamesi veya idari şartname ile ilanda belirtecektir.

**61.3.** Alım konusu akaryakıt türlerinin satış faaliyetinin farklı lisanslar gerektirmesi durumunda bu alımlar ayrı ayrı ihale yapılabileceği gibi bu kısımlar için kısmi teklif verilmesine izin verilmesi suretiyle ihtiyaçların birlikte ihale edilmesi de mümkündür. İdare bazı akaryakıt ürünlerinde serbest kullanıcı bazı ürünlerde serbest kullanıcı değil ise bu ürünlerin alımları da kısmi teklif verilmesine izin verilerek aynı ihale ile temin edilebilir. Ancak bu ihalelerde aday veya istekli tarafından sunulacak lisansların kısmi teklifler esas alınarak belirtilmesi gerekmektedir.

**61.4.** Akaryakıt ve madeni yağ alımlarının aynı ihale kapsamında gerçekleştirilmesi durumunda ihalenin kısmi teklif verilmesine izin verilecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

**61.5. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 22.md.)** Petrol piyasası mevzuatındaki hükümler çerçevesinde madeni yağ satışına ilişkin bir lisans belgesine ihtiyaç duyulmadığından madeni yağ alım ihalelerinde madeni yağ satışına ilişkin bir lisans istenmeyecektir.

**61.6.** İstasyonsuz kategorisi altında bayilik lisans sahiplerinin Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğindeki satışa ilişkin kısıtlamaları esas alarak teklif vermeleri ve ihale komisyonunca da değerlendirmenin anılan Yönetmelikteki düzenlemeler çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

**61.7.** İdareler tarafından akaryakıt ve madeni yağ alımlarında standartlar ve ölçü birimlerine yönelik teknik düzenlemeler ile bu ürünlerin numunelerin alımı ve laboratuvar işlemlerinde de petrol piyasasına ilişkin mevzuat esas alınmalıdır. Şartnamelerde fuel-oil türlerinde ağırlık ölçüsü (ton veya kilogram), diğer akaryakıtlarda ise hacim ölçüsü birimlerinin (metreküp ve litre) kullanılması gerekmektedir.

**61.8.** İdareler tarafından petrol ürünü alımlarında petrol piyasasına ilişkin mevzuatta yer alan petrol ürünlerinin alt tür isimlerine dikkat edilmesi gerekmektedir.

**61.9.** İdarenin akaryakıt veya madeni yağ alımlarında özel tüketim vergisinden muafiyeti bulunması durumunda bu husus ihale dokümanında belirtecektir.

**61.10. (Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./ 2. md.)** 31/8/2013 tarihli ve 28751 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Mal Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslarda elektrik, doğal gaz, ilaç, petrol ürünleri ve sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ürünlerinin alımlarında uygulanacak fiyat farkına ilişkin esaslar düzenlenmiştir. Ancak Esasların 4 üncü maddesinde yer alan tanımlar uyarınca, EPDK tarafından

fiyatları yayımlanmayan petrol ve LPG ürünleri için fiyat farkı hesaplanması mümkün bulunmamaktadır.

### **Madde 62-Mal alımlarında dikkat edilecek diğer hususlar**

**62.1.** Birden fazla mal kaleminden oluşan ihaleler, birim fiyat teklif almak suretiyle gerçekleştirilecektir.

**62.2.** Mal alımı ihalelerinde ihalenin kısmi teklif verilmesine izin verilmesi ve kısmın veya kısımların birden çok kalemden oluşması durumunda, birim fiyat teklif cetvelinin hazırlanmasında ekte yer alan form örneği esas alınarak birim fiyat cetveli hazırlanabilir. Birim fiyat teklif cetveli örneği (Ek-M.1)'de yer almaktadır.

**62.3.** Alım konusunun gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzeme olması durumunda, gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelerin üretimini düzenleyen mevzuat çerçevesinde malın piyasaya arzına ilişkin alınması zorunlu nihai izin belgesi ve/veya sertifika ihaleye katılımda yeterlik belgesi olarak istenebileceği gibi malın teslimi sırasında yüklenici tarafından muayene ve kabul komisyonuna sunulmasına yönelik düzenleme de yapılabilir.

**62.4.** İdareler tarafından meyve veya asma türlerine ait fidan ve üretim materyallerine yönelik mal alımları ile Tarım ve Köyşleri Bakanlığı tarafından üretimi ve pazarlanması ile ilgili esas ve usulleri düzenlenmiş diğer fidan ve tohum türlerinin alımlarında ihale dokümanı ilgili mevzuat esas alınarak düzenlenmelidir.

**62.5. (Ek: 20/4/2011-27911 R.G./ 18. md.)** Sağlık hizmetlerine ilişkin mal alımı ihalelerinde, ihale dokümanında, “*Ürün tıbbi literatüre girmiş klinik çalışmalarla desteklenmelidir.*” veya “*Teklif edilen ürünle ilgili olarak uluslararası hakemli dergilerde makale yayımlanmış olmalıdır.*” gibi hususlar ihaleye katılımda yeterlik kriteri olarak belirlenmeyecektir. Konuya ilişkin ayrıntılı açıklama, Kamu İhale Kurulunun 2/7/2010 tarihli ve 2010/DK.D-98 sayılı Düzenleyici Kurul Kararında yer almaktadır. Anılan Karara Kurumun internet sayfasındaki Kamu İhale Mevzuatı bölümündeki Kamu İhale Kurulu Düzenleyici Kararları kısmından ulaşılabilir.

### **Madde 62/A. (Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./9. md.) Mal alımı ihalelerinde aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi**

**62/A.1. (Değişik ibare: 30/11/2021- 31675 R.G./1. md.)** Mal alımı ihalelerinde, aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında aşağıdaki düzenlemelere göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

**62/A.1.1.** Aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazıda isteklilerin yapacakları açıklamalara esas olacak önemli teklif bileşenlerinin, bütün istekliler için aynı unsurları içerecek şekilde belirtilmesi zorunludur. Aşırı düşük teklif açıklaması sunulması için isteklilere üç (3) iş gününden az olmamak üzere uygun bir süre verilir. İstekliler, aşırı düşük olarak tespit edilen tekliflerini, bu Tebliğin “Hizmet alımı ihalelerinde sınır değer tespiti ve aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi” başlıklı 79 uncu maddesinde belirtilen yöntemlerle açıklayabilirler.

**62/A.1.2.** İhale komisyonu tarafından yapılan değerlendirmede açıklamaları yeterli görülmeyen veya süresi içerisinde yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.

## **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

### **Hizmet Alımı İhalelerine İlişkin Özel Hususlar**

**Madde 63- Bakım onarım işleri**

**63.1.** 4734 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinde, büyük onarım yapım tanımı içinde, bakım ve onarım ise hizmet tanımı içinde sayılmıştır. Bu çerçevede, bütçe tertiplerine bakılmaksızın makine ve ekipmanın bakım ve onarımının hizmet alımı olarak ihale edilmesi gerekmektedir. Küçük onarımlar da dahil olmak üzere yapıma ilişkin onarımların ise hizmet alımı olarak ihale edilmesi mümkün değildir.

**Madde 64-Ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve fidan dikim işlerinin niteliği**

**64.1.** 4734 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinde, hizmet alımı ve yapım işleri tanımlanırken işler sayma yöntemiyle belirlenmiş ve sayılan yapım işlerine nitelik itibarıyla benzer olan işler de yapım işi kapsamında kabul edilmiştir. Bu çerçevede, yapım işleri arasında ismen sayılmayan bir işin yapım işi olarak kabul edilebilmesi için, bu işin yapılma tekniğinin ismen sayılan işlere benzerliği yanında, uygulama projesini ya da kesin projeyi de kapsayan teknik şartnameye dayanması, yapım müteahhidinin deneyiminin arandığı ve onun uzmanlık alanına giren işlerden olması, vasıfsız işgücünden ziyade ağırlıklı olarak malzeme, makine ve ekipman girdisine ihtiyaç duyulması ve istisnalar dışında fen ve sanat kurallarına uygun olarak bir eserin meydana getirilmesi koşulunun aranması gerekmektedir. Bu nedenle, gerek hizmet alımı gerekse yapım işleri arasında ismen sayılmayan, ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve fidan dikim işlerinin, bir işin yapım işi sayılabilmesi için gereken ve yukarıda belirtilen şartları taşımaması nedeniyle "hizmet" tanımı kapsamında hizmet alımı olarak ihale edilmesi gerekmektedir. Ancak, 29/6/2006 tarihli ve 5531 sayılı Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanununun 4 üncü ve 5 inci maddelerinde sayılan ormancılık, orman endüstrisi ve ağaç işleri endüstrisi işlerine ait mesleki konulara ilişkin mühendislik hizmetlerinin ise danışmanlık hizmeti kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

**Madde 65-İstenecek belgeler**

**65.1.** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinde; idareler tarafından ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliğin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere hangi belgelerin istenilmesinin zorunlu olduğu ve hangi belgelerin istenemeyeceği belirtilmiştir. Bunun dışında kalan hallerde, idarelerce ilanda ve dokümanda belirtmek kaydıyla, anılan maddede yer verilen belgelerden gerekli görülenler ile makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler, kapasite raporu ve kalite ve standarda ilişkin belgelerin ihale konusu işin niteliği dikkate alınarak Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin ilgili maddeleri ve bu Tebliğde yapılan açıklamalar doğrultusunda istenilmesi mümkün bulunmaktadır. Hizmet alımı ihalelerinde istenilecek belgeler, hizmet alımının yaklaşık maliyet değerine göre belirlenmiş olup (Ek-H.1)'de yer alan tabloda gösterilmiştir.

**65.2.** Kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerde; istenecek belgeler, işin tamamı dikkate alınarak hesaplanan yaklaşık maliyete göre belirlenmekle birlikte, kısmi teklif verilmesine imkan tanınan hizmet alımı ihalelerinde, işin niteliği dikkate alınarak yaklaşık maliyete bakılmaksızın istenebilen yeterlik belgelerinin (makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler ve kapasite raporu ile kalite ve standarda ilişkin belgeler) ve bunlara ilişkin kriterlerin Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde kısımlar itibarıyla ayrı ayrı belirlenmesi ve bu kapsamda işin bir kısmı için söz konusu yeterlik belgeleri istenirken, diğer kısmı için istenmemesi mümkün bulunmaktadır.

**Madde 66-Personel durumu**

**66.1.** Hizmet alımı ihalelerinde, personele yönelik yeterlik kriteri belirlenemeyecek ve bu kapsamda aday veya isteklilerden personele ilişkin herhangi bir belge sunmaları istenmeyecektir. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 40 ncı maddesi uyarınca, idarece ihtiyaç duyulması halinde ihale konusu işin ifası sırasında istihdamı öngörülen personelin sayısı ve nitelikleri dokümanda belirtilecek, yine idarece gerek görülmesi halinde personelin niteliklerine ilişkin ayrıntılı düzenlemeler ile deneyim süresine ilişkin düzenlemeye teknik şartnamede yer verilecektir. Teknik şartnamede yapılan personele ilişkin düzenlemede personelin niteliği ve/veya deneyim süresi ile ilgili bazı belgeler istenmiş ise bu belgeler sözleşmenin imzalanmasının ardından işe başlanmadan önce yüklenici tarafından idareye sunulacaktır.

**Madde 67-Özel güvenlik hizmet alımı ihaleleri**

**67.1.** Özel güvenlik hizmet alımlarına ilişkin ihale dokümanının hazırlanmasında, 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerinin esas alınması gerekmektedir.

**67.2. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 23 md.)** İdarelerce, özel güvenlik hizmet alımı ihalelerinde idari şartnamenin “İhaleye Katılabilmek İçin Gereken Belgeler ve Yeterlik Kriterleri” başlıklı maddesinin “İhale konusu işin yerine getirilmesi için alınması zorunlu olan ve ilgili mevzuatında o iş için özel olarak düzenlenen sicil, izin, ruhsat vb. belgelerin” istenilmesine ilişkin alt maddesinde, Özel Güvenlik Şirketi Faaliyet İzin Belgesine yer verilmesi gerekmekte olup, ihaleye teklif veren şirketin ortakları ile bu şirketin teklif kapsamında sunduğu Özel Güvenlik Şirketi Faaliyet İzin Belgesinde isimleri yer alan şirket ortaklarının aynı kişiler olması zorunludur.

**67.3.** Özel güvenlik hizmet alımı ihalelerinde; Özel Güvenlik Eğitim Kurumu Faaliyet İzin Belgesi, çevre yönetim sistem belgesi ve hizmet yeterlilik belgesi istenilmeyecektir. Özel güvenlik mali sorumluluk sigortası dışında hırsızlık, emniyeti suistimal gibi farklı sigorta türlerine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmeyecektir.

**67.4.** Özel güvenlik hizmetinin yerine getirilmesi sırasında kullanılacak özel güvenlik sistem, cihaz ve gereçlerine ilişkin açık düzenleme yapılacak, “yeterli sayıda, vb.” gibi belirsizliğe yol açacak ifadelerin kullanılmasından kaçınılacaktır.

**67.5.** Özel güvenlik hizmet alımlarında, günlük vardiya sayısına ya da cumartesi ve/veya pazar günleri çalışılıp çalışılmamasına bağlı olarak hafta tatili izni dikkate alınmak suretiyle ilave personel öngörülmesi gerekmektedir. Bu çerçevede;

**67.5.1.** İhale dokümanında hafta sonu dahil tam gün ve her vardiyada eşit sayıda personelin çalıştırılacağı belirtilen özel güvenlik hizmet alımlarında hafta tatili izni de dikkate alınmak suretiyle çalışacak toplam personel sayısı belirlenecek ve bu şekilde hesaplanan toplam sayı dokümanda belirtilecektir.

**67.5.2.** İhale dokümanında, çalışacak personel sayısı her vardiya veya hafta sonları için farklı belirlenmişse ya da günlük vardiya sayıları eşit değilse; haftalık toplam çalışma süresinin haftalık çalışma süresi olan 45 saate bölünmesi suretiyle gerekli olan toplam personel sayısı tespit edilecektir.

**67.5.3.** Günlük vardiya sayısı ile her vardiyada kaç personel çalıştırılacağı ve haftada çalışılacak gün sayısı belirtilmeden sadece çalışacak toplam güvenlik personeli sayısı belirtilmiş ise, ihale dokümanındaki toplam personel sayısı dikkate alınarak teklifler verilecek ve değerlendirilecektir. İşin gerçekleştirilmesi aşamasında ise haftalık 45 saat olan çalışma süresi aşılmamak

kaydıyla, ihale dokümanında öngörülen personel sayısı üzerinden iş programı yapılmak suretiyle vardiya sayıları, her vardiyada çalışacak personel sayısı ve haftalık gün sayısı belirlenecektir.

**67.5.4.** Hizmetin kampus gibi belirli bir alan içerisinde yerine getirilmesi ve güvenlik için araca gerek duyulması halinde, bu aracın ne kadar yol kat edeceğine ilişkin ihale dokümanında düzenleme yapılacaktır.

**67.5.5. (Mülga: 20/8/2011-28031 R.G./24 md.)**

**67.5.6.** Özel güvenlik hizmet alımı ihalelerinde yukarıda belirtilen hususlar dışında, bu Tebliğin "Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında teklif fiyata dahil olacak giderler" maddesinde yer alan düzenlemeler uygulanacaktır.

### **Madde 68-Zorunlu mali sorumluluk sigortası**

**68.1.** Sigorta hizmetleri, 4734 sayılı Kanununun 4 üncü maddesindeki hizmetler kapsamında yer aldığından anılan Kanuna göre ihale edilmesi gerekmektedir. 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu uyarınca yaptırılması zorunlu olan mali sorumluluk sigortası ihalelerinde, idareler araç sayısı ve plaka numarasını belirteceklerdir. İstekliler idari şartnamede yer alan araç sayısı, aracın kayıtlı olduğu il ve aracın hasarsızlık oranını dikkate alarak teklif verecektir.

### **Madde 69-Hizmet alımı ihalelerinde iş tanımı ve ihale bilgilerinin EKAP'a kaydedilmesi**

**69.1.** Bazı ihalelerin şartnamelerinde, iş tanımı yapılmadan sadece personelin sayısı ve niteliklerinin belirtilmesi ile yetinildiği görülmektedir. Hizmetin tanımı yapılmadan ve teknik şartnamede ihale konusu işin ayrıntılarına yer verilmeden sadece çalıştırılacak personelin sayısı ve niteliği belirtilmek suretiyle ihaleye çıkılmasının hizmet alımı değil idarenin dolaylı olarak personel istihdam etmesi anlamına geldiği, bu durumun ise 4734 sayılı Kanunun tanımlara ilişkin 4 üncü maddesi ile temel ilkeleri düzenleyen 5 inci maddesine ve 4735 sayılı Kanunun, hizmet alımına ilişkin sözleşmelerde iş tanımı yapılmasını zorunlu kılan 7 nci maddesine aykırılık teşkil edeceği hususuna dikkat edilmelidir.

**69.2. (Ek Madde: 31/03/2018-30377- R.G./4. md.)** Hizmet alımı ihalelerinde, Kurum tarafından hazırlanan ve işçilik giderinin yaklaşık maliyet içerisindeki ağırlık oranı, işin sürekli nitelik taşıyıp taşımadığı gibi bilgileri içeren form, idareler tarafından doldurularak EKAP'a kaydedilecek ve formun bir örneği, ihale işlem dosyasında saklanacaktır. 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında hizmet alımının, personel çalıştırılmasına dayalı olup olmadığının ya da niteliği itibarıyla bu sonucu doğurup doğurmadığının tespiti, bu formda yer alan beyanlar esas alınarak yapılacaktır. **(Değişik cümle: 30/09/2020-31260 R.G./15. md.)** İhale dokümanında personel sayısı ve işçilik ücretine ilişkin düzenleme olup olmadığına, ihale konusu iş kapsamında tam zamanlı veya kısmi zamanlı çalışma yapılıp yapılmayacağına veyahut işin m, km, m2, m3, lt, ton, adet vb. birimler üzerinden birim fiyat veya götürü bedel teklif alınıp alınmadığına bakılmaksızın, ihale konusu hizmetin yürütülmesi için ihtiyaç duyulan işçilik girdisi ile varsa malzeme ve makine gibi diğer hizmet girdilerinin belirtildiği analizler ile bu girdilerin yaklaşık maliyet içindeki ağırlık oranlarına yaklaşık maliyet hesap cetvelinin ekinde yer verilmesi zorunludur. Yapılacak analiz kapsamında, işçilik girdisine yönelik olarak, personel sayısı, personel maliyeti ve çalışma süreleri (kısmi/tam zamanlı) bilgilerine yer verilir.

**Madde 70- (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./38. md.; Değişik: 28/07/2015-29428 R.G./1. md.) Hizmet alımı ihalelerinde tekliflerin eşit olması**

**70.1.** Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin sadece fiyat esasına göre belirlendiği ihalelerde, en düşük geçerli teklifin birden fazla istekli tarafından verilmesi durumunda, bu teklifler öncelikli olarak Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 63 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan kriterlere göre puanlanacak ve en yüksek puana sahip istekli ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi, en yüksek ikinci puana sahip istekli ise ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi olarak belirlenecektir.

**70.1.1.** İsteklinin ve tüzel kişiliğinin yarısından fazla hissesine sahip (**Ek ibare: 16.03.2019-30716 R.G./17. md., geçerlilik: 18.3.2020**) ve Kanuna göre yapılacak ihalelere ilişkin sözleşmelerin yürütülmesi konusunda temsile ve yönetime yetkili ortağna ait iş deneyim belgesi kullanılmış ise bu ortağının, ilan veya davet tarihinden geriye doğru son iki yıl içinde 4735 sayılı Kanun kapsamında imzaladığı sözleşme tutarına ilişkin değerlendirmede, sözleşme sonuç bilgileri Kuruma ulaşmış ihalelere ilişkin EKAP üzerinden edinilen veriler kullanılacaktır. İdareler, isteklilerin ve iş deneyim belgesini kullandıkları ortaklarının imzaladıkları sözleşmelerin toplam bedeli ile ihale konusu işin yaklaşık maliyetini karşılaştırarak gerekli puanlamayı yapacaklardır. Sözleşmelerin toplam bedeli ihale konusu işin yaklaşık maliyetinin iki katından daha fazla olan isteklilere puan verilmeyecektir.

**70.1.2.** Ticari merkezinin ilan veya davet tarihinden geriye doğru en az bir yıldır (**Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./16. md.**) işin yapılacağı yerin bulunduğu il veya illerden birinin mülki idari sınırları içindeki ticaret ve/veya sanayi odasına ya da ilgili meslek odasına kayıtlı bulunmasına ilişkin değerlendirmede, isteklilerin teklif kapsamında sundukları yeterlik belgelerinden gerekli bilgilerin edinilerek puanlama yapılması gerekmektedir. İlgili belgelerde bir yıllık süreye ilişkin bilgi edinilememesi durumunda Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin internet sayfasından gerekli sorgulama yapılır. Anılan sicil kayıtlarından da bu bilginin edinilememesi durumunda, sadece bu durumda olan isteklilere ilgili belgeleri sunmaları amacıyla 3 iş gününden az olmamak üzere yeterli süre verilerek değerlendirme yapılacaktır.

**70.1.3. (Mülga madde: 27/5/2016-29724 Mükerrer R.G./ 2. md.)**

**70.2.** Puanlama sonucunda en yüksek puana sahip birden fazla isteklinin bulunması durumunda, bunlar arasında kura yöntemine başvurulacaktır.

**70.2.1.** Kura işleminden önce idare tarafından eşit puan sahibi isteklilere davette bulunulacak ve davet yazısında ekonomik açıdan en avantajlı teklifin tespiti için kura çekileceği bilgisi ile kuranın yeri ve saati belirtilecektir. İdare tarafından davet yapılması yeterli olup kuranın yapılması için davet edilen isteklilerin katılımının beklenmesi zorunlu değildir.

**70.2.2.** Kura işlemi ihale komisyonu tarafından saydamlık ve güvenilirlik ilkelerine uygun biçimde yapılacaktır. İşlem sırasında ihale komisyonu üyeleri hazır bulunacak, eşit teklif sahibi isteklilerin ticaret unvanları aynı özelliklere sahip kağıtlara yazılarak, kuraya katılan istekliler huzurunda bir komisyon üyesi tarafından çekiliş yapılacaktır.

**70.2.3.** Puanlama sonucunda iki isteklinin eşit puana sahip olması durumunda kuradan çıkan istekli ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi, diğer istekli ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi olarak belirlenecektir. Ancak ikiden fazla isteklinin aynı puana sahip olması durumunda iki kez kura çekilecektir. Bu durumda ilk çekilişte ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi istekli, ikinci çekilişte ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekli belirlenecektir.

**70.2.4.** Puanlanma sonucunda ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi belirlenebilmesine rağmen, en yüksek ikinci puana sahip birden fazla istekli bulunması durumunda, ekonomik

açından en avantajlı ikinci teklif sahibini belirlemek amacıyla bu istekliler arasında kura yöntemine başvurulacaktır.

### **Madde 71-Yıllara yaygın hizmet alımlarında yeterlik**

**71.1.** İlgili mevzuat uyarınca gelecek yıllara yaygın olarak gerçekleştirilecek işlerin ihalelerinde; iş hacmini gösteren belgeler ile iş deneyimini gösteren belgelerde aranacak yeterlik kriterlerinin belirlenmesinde aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir:

**71.1.1.** Açık ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde; iş hacmine ilişkin olarak Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 36 ncı maddesinin altıncı fıkrasında belirlenen oranların;

- 1) Bir yıldan fazla süreli işlerde (iki yıl dahil) 4/5'i,  
(Toplam ciro için % 20, hizmet işleri gelirleri için % 12)
  - 2) İki yıldan fazla süreli işlerde (üç yıl dahil) 3/5'i,  
(Toplam ciro için % 15, hizmet işleri gelirleri için % 9)
  - 3) Üç yıldan fazla süreli işlerde ise 2/5'i,  
(Toplam ciro için % 10, hizmet işleri gelirleri için % 6)
- alınarak yeterlik kriteri belirlenecektir.

**71.1.2.** Belli istekliler arasında ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılan ihalelerin yeterlik aşamasında ise;

- 1) Bir yıldan fazla süreli işlerde (iki yıl dahil) 4/5'i,  
(Toplam ciro için % 20-28, hizmet işleri gelirleri için % 12-20)
- 2) İki yıldan fazla süreli işlerde (üç yıl dahil) 3/5'i,  
(Toplam ciro için % 15-21, hizmet işleri gelirleri için % 9-15)
- 3) Üç yıldan fazla süreli işlerde ise 2/5'i,  
(Toplam ciro için % 10-14, hizmet işleri gelirleri için % 6-10)

alınarak tespit edilen yaklaşık maliyete ilişkin bu alt ve üst oranlar dahilinde belirlenecek parasal tutarlar iş hacmine ilişkin yeterlik kriteri olarak öngörüülecektir.

**71.1.3.** Açık ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine göre yapılan ihalelerde; iş deneyimine ilişkin olarak Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 39 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında belirlenen oranların;

- 1) Bir yıldan fazla süreli işlerde (iki yıl dahil) 4/5'i (% 20-40),
- 2) İki yıldan fazla süreli işlerde (üç yıl dahil) 3/5'i (% 15-30),
- 3) Üç yıldan fazla süreli işlerde ise 2/5'i (% 10-20),

alınarak hesaplanan bu alt ve üst oranlar dahilinde idarece tespit edilecek bir oran yeterlik kriteri olarak belirlenecektir.

**71.2.** Belli istekliler arasında ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılan ihalelerin yeterlik aşamasında ise yukarıda yer alan alt ve üst oranlar dahilinde yaklaşık maliyet üzerinden idarece belirlenecek parasal tutarlar iş deneyimine ilişkin yeterlik kriteri olarak öngörüülecektir.

**71.3.** Gelecek yıllara yaygın hizmetler bir bütün olarak kabul edildiğinden, işin süresinin tamamını kapsayacak şekilde teklif verilmesi, geçici teminat sunulması ve sözleşme yapılması gerekmekte olup, bir yıl üzerinden teklif verilmek suretiyle sözleşme yapıp sonraki yıllarda işin süresinin uzatılarak yıllara yaygın hale getirilmesi mümkün değildir.



**Madde 72-İş deneyimini gösteren belgeler ve benzer işe ilişkin hususlar**

**72.1.** Yaklaşık maliyeti, 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde yer alan ve hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının altında kalan ihalelerde iş deneyimini gösteren belgelerin istenilmesi idarelerin takdirindedir. Ancak, hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilecek danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde iş deneyimini gösteren belgelerin istenilmesi zorunludur.

**72.2.** İş deneyimini gösteren belgelerin istenildiği ihalelerde; yurt içinde veya yurt dışında kamu veya özel sektörde bedel içeren tek bir sözleşme kapsamında kabul işlemleri tamamlanan ihale konusu iş veya benzer işlere ilişkin olarak Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde düzenlenen tevsik edici belgeler sunulacaktır.

**72.3.** Birden fazla işin benzer iş olarak belirlenmesi halinde bu işlerin birlikte mi yoksa ayrı ayrı mı benzer iş olarak kabul edileceğinin şartnamede belirtilmesi gerekmektedir. Şartnamede bu konuya ilişkin bir açıklık bulunmaması halinde, benzer iş olarak belirlenen işlerin her birinin ayrı ayrı benzer iş olarak kabul edilmek suretiyle değerlendirme yapılması zorunluluğu bulunmaktadır.

**72.4.** Yapımla ilgili hizmet işleri dışında idarelerce iş durum, iş denetleme ve iş yönetme belgesi düzenlenmeyecektir. Yapımla ilgili hizmet işleri dahil hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilen tüm danışmanlık hizmetlerinde iş deneyim belgeleri Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği ve ekinde yer alan standart formlara göre düzenlenecektir.

**72.5.** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 45 inci maddesi çerçevesinde, ihale dokümanında alt yüklenici çalıştırılabileceği öngörülen işlerde, belge düzenlemeye yetkili kurum veya kuruluşun onayı ile çalıştırılan alt yükleniciler için; sözleşmesinin tamamını bir bütün olarak gerçekleştirip bitirmek ve idare tarafından o işin kısmî kabulü veya esas sözleşmeye konu işin kabulü yapılmak şartıyla, yaptıkları işin esas sözleşme fiyatları ile hesaplanan tutarını geçmemek üzere, kendi sözleşmelerinde yazılı bedel esas alınarak “Alt Yüklenici İş Bitirme” belgesi düzenlenecektir. **(Ek:13/04/2013-28617 R.G./14.md.)** Ancak, belge düzenlemeye yetkili kurum veya kuruluşun onayı alınmaksızın çalıştırılan alt yükleniciler için alt yüklenici iş deneyim belgesi düzenlenemeyecek ve bu kapsamdaki işler idarelerce iş deneyimi olarak kabul edilemeyecektir.

**72.6. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 25 md.)** Alt yüklenicilerin iş bitirme belgesi almak amacıyla iş sahibi idareye yapacakları başvurularda; yüklenici ile alt yüklenici arasında imzalanan bedel içeren sözleşmenin ve bu sözleşme kapsamında düzenlenen fatura örneklerinin veya bu örneklerin noter, **(Ek ibare: 12/06/2015-29384 R.G./3.md.; Mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G/13. md., yürürlük: 23.06.2019)** YMM, SMMM veya vergi dairesi onaylı suretlerinin veya serbest meslek makbuzu nüshalarının ya da bu nüshaların noter, **(Ek ibare: 12/06/2015-29384 R.G./3. md.)** SM, YMM, SMMM veya vergi dairesi onaylı suretlerinin, personel çalıştırılan işlerde ise bu belgelere ek olarak alt yüklenici ile yüklenici arasında imzalanan sözleşme konusu işte personel çalıştırıldığını gösteren Sosyal Güvenlik Kurumu internet sayfası üzerinden düzenlenmiş ve idarece teyidi yapılabilen belgelerin sunulması gerekmektedir.

**72.7.** İlanı veya duyurusu 1/1/2010 tarihinden önce yapılan ihalelerde ise belge düzenlemeye yetkili kurum veya kuruluşlara taahhüt edilen işlerin alt yüklenicileri tarafından Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleştirilen işlere ilişkin olarak, “alt yüklenici iş bitirme belgesi” yerine, bu belgenin düzenlenmesine esas alınan ve anılan Yönetmeliğin 45 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer verilen belgelerin başvuru veya teklif kapsamında sunulması halinde, bu belgeler iş deneyiminin değerlendirilmesinde dikkate alınacaktır.

**Madde 73-Kapasite raporu**

**73.1.** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 41 inci maddesinde, idareler tarafından alımın niteliği göz önünde bulundurulmak suretiyle “mesleki ve teknik yeterlik kriteri” olarak kapasite raporuyla ilgili düzenleme yapılabileceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, yüklenicinin mutfağında veya tesisinde yemek üretiminin gerçekleştirilmesinin öngörüldüğü yemek hizmeti alımı ihalelerinde kapasite raporuna ilişkin olarak idari şartnamede istenebilecek günlük üretim miktarı, idarenin günlük yemek ihtiyacını aşmayacak şekilde belirlenecektir. İdarenin kendi mutfağında yemek üretiminin gerçekleştirileceği yemek hizmeti alımı ihalelerinde ise idarece öngörülecek kapasite raporuna ilişkin günlük üretim miktarı, idarenin günlük yemek ihtiyacının yarısını (1/2) geçmeyecektir. İhale dokümanında, üretim miktarı belirtilmeden aday veya isteklilerce kapasite raporu sunulacağına yönelik bir düzenleme yapılmayacaktır.

**73.2.** İdareler tarafından idari şartnamede veya ön yeterlik şartnamesinde iş ortaklıklarındaki ortaklardan her birinin, kapasite raporuna ilişkin olarak iş ortaklığındaki hissesi oranında yeterliği sağlamaları gerektiğine yönelik düzenleme yapılmamış olması durumunda, yüklenicinin iş ortaklığı olması halinde kapasite raporuna ilişkin yeterlik kriteri ortaklardan biri, birkaçı veya tamamı tarafından sağlanabilir. Konsorsiyumlarda ise kapasite raporunun, her bir ortağın kendi kısmı için istenilen asgari yeterlik kriterini sağlaması zorunlu olduğundan idari şartnamede bunun aksine düzenleme yapılamayacaktır. Aday veya istekliler kendi adlarına düzenlenmiş farklı teslimlere ait birden fazla kapasite raporu sunabileceklerinden, bu durumda, kapasite tutarları toplanmak suretiyle yeterlik kriterinin sağlanıp sağlanmadığına bakılacaktır.

**73.3.** Kısmi teklife imkan tanınan ihalelerde, idareler, üretim miktarını gösteren kapasite raporuna ilişkin yeterlik kriterini her bir kısım için ayrı ayrı olmak üzere, o kısım için ihale dokümanında öngörülen miktarı, idarenin kendi mutfağında yemek üretiminin gerçekleştirileceği kısmi teklife imkan tanınan yemek hizmeti alımı ihalelerinde ise idarenin o kısım için öngörülen günlük yemek ihtiyacının yarısını (1/2) aşmamak kaydıyla belirleyerek ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede göstereceklerdir.

**73.4. (Ek: 9/2/2011 -27841 RG/ 1. md.)** Aday veya istekli tarafından sunulan kapasite raporunun, adayın veya isteklinin kayıtlı olduğu ticaret ve/veya sanayi odası ya da esnaf ve sanatkârlar odası tarafından mevzuatına uygun olarak düzenlenmesi ve ihale veya son başvuru tarihinde geçerli olması zorunludur.

**Madde 74-Kalite ve standarda ilişkin belgeler**

**74.1.** İdareler, ihale konusu işin niteliğini ve uygulama yönetmeliklerinin bu konuyu düzenleyen maddelerini esas alarak, ihale dokümanında kalite ve standart belgelerine ilişkin düzenleme yapabilirler. İhale konusu ile ilgisi bulunmayan veya işin niteliğinin gerektirmediği kalite ve standarda ilişkin belgelerin istenilmesi, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine ve Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine aykırılık teşkil edecektir.

**74.2.** İdarece kalite ve standarda ilişkin belge istenmesi durumunda, standarda ilişkin tanıma (kriter), belgenin başvuru veya teklif kapsamında istenmesi halinde ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede, yükleniciden istenmesi halinde ise teknik şartnamede yer verilecektir.

**74.3. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 19. md.)** Kalite ve/veya çevre yönetim sistem belgesinin istenilmesi halinde, söz konusu belgenin/belgelerin Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilen belgelendirme kuruluşları veya Uluslararası Akreditasyon Forumu Karşılıklı Tanınma Antlaşmasında yer alan ulusal akreditasyon kurumlarınca akredite edilmiş

belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenmesi yeterli olup, bunun yerine söz konusu belgelerin belirli bir belgelendirme kuruluşundan alınmış olması zorunluluğunu getiren ifadeler kullanılamaz.

Kalite yönetim sistem belgelendirilmesine ilişkin olarak ISO 9001:2008 standardı 13/11/2008 tarihinde yayımlanmış olup, 13/11/2010 tarihinden itibaren ISO 9001:2000 standardına göre verilen kalite yönetim sistem belgeleri geçersiz hale gelmiştir. Bu nedenle idarelerce hizmet alımı ihalelerinde kalite yönetim sistem belgesinin istenilmesi durumunda ilanda ve dokümanda aday veya isteklilerin ihale konusu işe ilişkin ISO 9001:2008 standardına göre alınmış kalite yönetim sistem belgesi sunmaları gerektiğine yönelik düzenleme yapılacak ve aday veya istekliler tarafından da ISO 9001:2008 standardına göre alınmış kalite yönetim sistem belgesi sunulacaktır. Bu konuya ilişkin ayrıntılı açıklama, Kamu İhale Kurulunun 11/2/2010 tarihli ve 2010/DK.D-16 sayılı Düzenleyici Kararında yer almaktadır. Anılan Karara, Kurumun internet sayfasının Kamu İhale Mevzuatı bölümündeki Kamu İhale Kurulu Düzenleyici Kararları kısmından ulaşılabilir.

**74.4.** Hizmet alımı ihalelerinde; Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları Yönetim Sistemi (HACCP), İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi (OHSAS), Bilgi Teknolojisi-Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi, Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi (ISO 22000), Sosyal Sorumluluk Standardı (SA 8000), İyi Hijyen Uygulamaları (GPP) gibi kalite ve standarda ilişkin belgeler ve sertifikalar istenmeyecektir.

**74.5. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 26.md.)** Hizmet alımı ihalelerinde kalite yönetim sistem belgesi ve/veya çevre yönetim sistem belgesinin istenip istenmeyeceği, 74.7. maddesindeki açıklama ve aşağıdaki esaslara uygun olarak idarelerce belirlenecektir.

**74.5.1. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 26. md.)** İdarelerin kendi hizmet binalarında veya diğer görev sahalarında gerçekleştirilen hizmet alımı ihaleleri (örneğin; temizlik, özel güvenlik, hasta ve ziyaretçi yönlendirme, veri işleme ve otomasyon sisteminin işletimi, yemek hazırlama ve dağıtım hizmetleri gibi) ile personel/ öğrenci taşıma hizmetleri ve araç kiralama hizmet alımı ihalelerinde kalite yönetim sistem belgesi istenmeyecektir.

**74.5.2. (Ek: 20/8/2011-28031 R.G./ 26. md.)** İdarelerin kendi hizmet binalarında veya diğer görev sahalarında gerçekleştirilen hizmetler (örneğin; temizlik, özel güvenlik, hasta ve ziyaretçi yönlendirme, veri işleme ve otomasyon sisteminin işletimi, yemek hazırlama ve dağıtım hizmetleri gibi) ile niteliği gereği çevre yönetim sistem belgesi istenmesi uygun olmayan hizmet alımı ihalelerinde (personel ve öğrenci taşıma hizmetleri, araç kiralama, mesleki eğitim, toplantı ve organizasyon hizmetleri gibi) çevre yönetim sistem belgesi istenmeyecektir.

**74.6.** Hizmet yeterlilik belgesinin kuruluş yapısı, planlama faaliyetleri ve sorumluluklar göz önünde bulundurulduğunda; idarelerin kendi hizmet binalarında gerçekleştirilen hizmetler (idarelerin hizmet binalarında, servislerce gerçekleştirilecek montaj, bakım ve onarım hizmetleri hariç) ile niteliği gereği hizmet yeterlilik belgesi istenmesi uygun olmayan (personel ve öğrenci taşıma hizmetleri, araç kiralama, mesleki eğitim, toplantı ve organizasyon hizmetleri gibi) ihalelerde bu belge istenmeyecektir. İdareler, hizmet yeterlilik belgesine yönelik düzenlemelerde; hizmet yeterlilik belgesinin hizmet kapsamını ve standardını açık olarak yazmalıdır.

**74.7. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 27.md.)** Çöp toplama ve/veya kent temizliği hizmet alımı ihalelerinde; kalite yönetim sistem belgesi, çevre yönetim sistem belgesi ve İşyerleri-Kent Temizliği Hizmet Yeterlilik Belgesi (TS 13111) istenebilecektir.

**74.8. (Değişik: 15/7/2012-28354 R.G./ 1. md.)** 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının dört katının altında kalan ve hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilecek olan danışman-

lık hizmeti alımlarında kalite ve standarda ilişkin belgeler kapsamında sadece kalite yönetim sistem belgesi istenebilecektir.

**74.9.** İlgili mevzuatı çerçevesinde kalite ve standarda ilişkin bir belgenin sadece adının değiştirilmiş olması durumunda, daha önce alınan belgeler, belgede belirtilen geçerlilik tarihi sonuna kadar başvuru veya teklif kapsamında sunulmuş ise, idare tarafından belgeyi düzenleyen kurumdan bu belgenin geçerli olduğuna ilişkin bilgi alınması kaydıyla söz konusu belgeler geçerli kabul edilecektir. Aday veya istekli tarafından, belgeyi düzenleyen kurumdan alınmış ve daha önce düzenlenen belgenin geçerli olduğunu belirten yazının idareye sunulması veya ilgili mevzuatında daha önce düzenlenen belgelerin geçerli kabul edileceğine ilişkin açık bir düzenleme bulunması halinde de söz konusu belgeler idareler tarafından geçerli kabul edilecektir.

### **Madde 75-Hizmet alım ihalelerinde yeterliğe ilişkin diğer hususlar**

**75.1.** İhale konusu hizmet, sadece Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaçlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında yerine getirilen ilaçlama hizmeti ise idari şartnamenin “İhaleye Katılabilmek İçin Gereken Belgeler ve Yeterlik Kriterleri” başlıklı maddesinin “ihale konusu hizmetin yerine getirilmesine ilişkin olarak ilgili mevzuat gereği alınması zorunlu olan belgelere” ilişkin alt maddesinde “Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaç Uygulama İzin Belgesine” yer verilmesi gerekmektedir.

**75.2.** İhale konusu hizmetin sadece ilaçlama olmadığı ihalelerde (temizlik ve yemek hizmet alımı gibi); ilaçlamanın hizmetin karakteristik edimi olmaması ve rekabetin artırılması amacıyla bu ihalelerde idari şartnamenin “İhaleye Katılabilmek İçin Gereken Belgeler ve Yeterlik Kriterleri” başlıklı maddesinde “Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaç Uygulama İzin Belgesinin” istenilmemesi gerekmektedir. Bu ihalelerde, ilaçlamanın Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaçlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak gerçekleştirileceği; yüklenicinin Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaç Uygulama İzin Belgesine sahip olması durumunda ilaçlamanın yüklenici tarafından yapılacağı; bu izin belgesine sahip olmaması durumunda ise ilaçlamanın anılan izin belgesine sahip olanlara yaptırılacağına ilişkin olarak teknik şartnamede düzenleme yapılması gerekmektedir. İdarelerce ihale konusu hizmette alt yüklenici çalıştırılmaması öngörülmüyor ise haşerelere karşı ilaçlamanın ihale konusu hizmetin karakteristik edimi olmaması nedeniyle idari şartnamenin “Alt Yükleniciler” maddesi “İhale konusu hizmetin tamamı veya bir kısmı, alt yüklenicilere yaptırılamaz.” şeklinde düzenlenebilecek ve her ne kadar idari şartnamede işin alt yüklenicilere yaptırılamayacağı belirtilmiş olsa da yüklenici, ilaçlama işini anılan izin belgesine sahip olanlara yaptrabilecektir.

**75.3.** Malzemeli veya malzemesiz yemek hizmeti alımı ihalelerinde, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 38 inci maddesinde yer alan hüküm çerçevesinde, idari şartnamenin “İhaleye Katılabilmek İçin Gereken Belgeler ve Yeterlik Kriterleri” başlıklı maddesinin, ihale konusu hizmetin yerine getirilmesine ilişkin olarak ilgili mevzuat gereği alınması zorunlu olan sicil, izin, ruhsat vb. belgelerin istenilmesine ilişkin alt maddesinde aday ve isteklilerden sadece Gıda Üretim İzni Belgesi'nin istenilmesi yeterli olup, Gayrisihhî Müessese Ruhsatı, Çalışma İzni ve Gıda Sicil Belgesi, Kontrol ve Denetim Raporu gibi belgelerin sunulacağına ilişkin düzenlemelere yer verilmeyecektir.

**75.4.** Yemek hizmeti alımı ihalelerinde, idari şartnamenin “Mesleki ve teknik yeterliğe ilişkin belgeler ve bu belgelerin taşınması gereken kriterler” başlıklı alt maddesinde, yemek yapımında kullanılacak malzemelerin ve ekipmanların kalite ve standardına ilişkin herhangi bir yeterlik belgesi istenmeyecektir. Ancak, idarelerce gerek görülmesi halinde, sözleşmenin uygulan-

masına yönelik olarak teknik şartnamede bu konuyla ilgili düzenleme yapılabilecek; muayene ve kabul işlemleri sırasında ise gerekli denetimler gerçekleştirilecektir.

### **Madde 76-İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması**

**76.1.** Hizmet alımı ihalelerinde iş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanmasına ilişkin düzenleme Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin 19 uncu maddesi ile tip idari şartnamelerin “teklif fiyata dahil olan giderler” maddesi ve tip sözleşmenin 21 inci maddesinde yer almaktadır.

**76.1.1** Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin 19 uncu maddesinde “*İşyerinde, işin başlamasından kabul belgesinin verilmesine kadar her türlü araç, malzeme, ihzarat, makine ve taşıtlar ile sözleşme konusu hizmet işinin korunmasından yüklenicinin sorumlu olduğu, hizmet türüne göre sigorta gerektiği takdirde uygulanacak sigorta türü veya türleri ve teminat limitlerinin günün koşullarına uygun olmak şartıyla sözleşmesinde veya eklerinde belirtileceği*” hükme bağlanmıştır.

**76.1.2 (Değişik madde: 20/06/2021-31517 R.G./5. md., yürürlük: 05/07/2021)** Tip idari şartnamelerin “Teklif fiyata dahil olan giderler” maddesinde “Sözleşmenin uygulanması sırasında, ilgili mevzuat gereğince ödenecek ... sigorta ... teklif fiyatına dahildir.” ifadesine yer verilmiştir.

**76.2. (Mülga madde: 20/06/2021-31517 R.G./5. md., yürürlük: 05/07/2021)**

**76.3. (Mülga madde: 20/06/2021-31517 R.G./5. md., yürürlük: 05/07/2021)**

**76.4. (Değişik madde: 20/06/2021-31517 R.G./5. md., yürürlük: 05/07/2021)**

İstekliler tarafından ilgili mevzuatı gereğince yapılması gereken sigorta giderleri, tip idari şartnamelerin “Teklif fiyata dâhil olan giderler” maddesi kapsamında teklif fiyatına dâhil edilecektir. İhale dokümanında iş ve/veya işyerlerinin sigortalanmasının ayrıca istendiği durumlarda sigorta türü veya türleri ile sigorta teminatının kapsam ve limitinin belirlenmesi gerekmektedir.

Sigorta türleri belirtilmesine rağmen sigorta teminatının kapsamı ve limitinin belirlenmediği hallerde iş ve/veya işyerlerinin sigortalanmasının asgari limitler dâhilinde istendiği kabul edilecektir. Sigorta türü veya türlerinin belirlenmediği hallerde ise, iş ve/veya işyerlerinin sigortalanmasının istenmediği kabul edilmek suretiyle teklifler değerlendirilecektir.

**76.5. (Değişik ibare: 20/06/2021-31517 R.G./5. md., yürürlük: 05/07/2021)** İhale dokümanında iş ve/veya işyerlerinin sigortalanmasına ilişkin yükümlülüğün yükleniciye ait olduğu belirtilerek (**Mülga ibare: 20/06/2021-31517 R.G./5. md., yürürlük: 05/07/2021**) sigorta türü veya türleri ile sigorta teminatının kapsam ve limitinin belirlendiği ihalelerde, isteklilerden ihale aşamasında sigortaya ilişkin herhangi bir belge (taahhütname, sigorta poliçesi vb.) sunmaları istenmeyecektir. Bu durumda, sözleşmenin yürütülmesi aşamasında yüklenici tarafından sigorta poliçesi sunulacağına ilişkin düzenleme teknik şartnamede yapılacaktır.

### **Madde 77-Sözleşmenin yürütülmesindeki mesleki ve teknik yükümlülükler**

**77.1.** İdarelerce sözleşmenin yürütülmesi aşamasında işin yerine getirilmesi için gerekli olduğu öngörülen ve idari şartnamede yeterlik kriteri olarak belirlenmeyen mesleki ve teknik yükümlülüklerle yönelik düzenlemeler ancak teknik şartnamede yapılabilecek ve bu kapsamda yüklenici tarafından hangi belgelerin idareye sunulması gerektiği teknik şartnamede açıkça düzenlenecektir.

### **Madde 78-Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında teklif fiyata dahil olacak giderler**

**78.1. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 39. md.; Değişik: 06/02/2018-30324 R.G./6. md.)** Bu Tebliğde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları için öngörülen düzenlemeler, 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi gereğince ihale edilebilecek personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerine uygulanır. **(Ek cümle: 30/09/2020-31260 R.G./17. md.)** 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 23 ve 24 üncü maddeleri gereğince kadroya geçiş uygulamasına tabi olan hizmet alımları ile bu hizmetlerin karakteristik edimlerini içeren veya alt hizmetleri niteliğinde olan hizmetler, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet olarak değerlendirilecektir.

**78.1.1. (Ek madde: 06/02/2018-30324 R.G./6. md.)** Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı; ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, bu personelin çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı, yaklaşık maliyetinin en az %70'lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa aynı yemek ve yol giderleri dahil işçilik giderinden oluştuğu ve niteliği gereği süreklilik arz eden hizmet alımlarını ifade eder.

**78.1.2. (Ek madde: 06/02/2018-30324 R.G./6. md.)** Danışmanlık hizmetleri, hastane bilgi yönetim sistemi hizmetleri ve çağrı merkezi hizmetleri, 78.1.1 inci maddede yer alan koşullara bakılmaksızın personel çalıştırılmasına dayalı hizmet olarak kabul edilmez.

**78.1.3. (Ek madde: 06/02/2018-30324 R.G./6. md.; Değişik madde: 30/09/2020-31260 R.G./18. md.)** Mahalli idare veya şirketlerinin bütçelerinden yapılan ve niteliği gereği süreklilik arz eden park bahçe bakım ve onarım işi, çöp toplama, cadde, sokak, meydan vb. temizlik işleri, bu işlerin karakteristik edimlerini içeren veya alt hizmetleri niteliğinde olan refüj ve yeşil alanların bakım ve onarımı, ot temizliği, çim biçimi, toprak işleme, arazi hazırlığı, fidan üretimi, dikimi ve bakımı ile ağaç budama, sulama ve bakımı, sürücülü araç/iş makinesi kiralama vb. işler ile Kurum tarafından belirlenecek diğer işler, 78.1.1 inci maddede yer alan diğer koşullara bakılmaksızın personel çalıştırılmasına dayalı hizmet olarak kabul edilir.

**78.1.4. (Ek madde: 06/02/2018-30324 R.G./6. md.)** Niteliği gereği süreklilik arz etme koşulu dışında diğer koşulları taşıyan ve ihale edilmesi mümkün olan **(Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./19. md.)** hizmet alımları ile 78.1.1 maddede belirtilen koşulları taşıyan hastane bilgi yönetim sistemi hizmetleri ve çağrı merkezi hizmetlerinde, teklifler ile aşırı düşük tekliflerin hazırlanması ve değerlendirilmesinde bu Tebliğin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihaleleri için öngördüğü düzenlemeler (asgari işçilik maliyeti ile sözleşme giderleri ve genel giderlerin hesabı, sınır değer tespiti, işçilik hesaplama modülünün kullanım zorunluluğu vb.) aynen uygulanır.

**78.1.5. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./20. md.)** İhalelerin 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine uygunluğunun tespit edilmesinde; kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olup olmadığına ilişkin değerlendirme, ilgili kısma ilişkin yaklaşık maliyet de dikkate alınarak her bir kısım için ayrı ayrı yapılır. Herhangi bir kısmın personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı niteliğinde olması halinde, ihale personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilir.

**78.2. (Mülga: 12/06/2015-29384 R.G./5. md.)**

**78.3. (Değişik: 12/06/2015-29384 R.G./6. md.)** Personel çalıştırılmasına dayalı olmayan bir hizmet alımına ilişkin ihale dokümanında haftalık çalışma saatlerinin tamamını idarede geçirecek personel sayısının belirtilmesi halinde teklif fiyata dahil giderler arasında işçilik giderine yer verilmesi gerekmektedir.

**78.4. (Mülga: 12/06/2015-29384 R.G./7. md.)**

**78.5. (Değişik: 9/2/2011 -27841 RG/ 2. md.; Değişik: 07/06/2014-29023R.G./ 40. md.)** Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinin birim fiyat teklif alınmak suretiyle gerçekleştirilmesi ve ihale üzerinde bırakılan istekli ile birim fiyat sözleşme imzalanması zorunludur.

**78.5.1. (Ek: 9/2/2011 -27841 RG/2. md.)** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasında “Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında, ihale konusu işin niteliği dikkate alınarak işçi sayısı üzerinden teklif alınması idarece uygun görülmeyen iş kalemleri bulunması halinde, bu kalemlerin kapsamındaki işler dahil, ihale konusu işin yerine getirilmesi için çalıştırılacak asgari personel sayısının ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, işçi sayısı yerine, yaptırılacak işi oluşturan iş kalemi veya kalemleri üzerinden teklif alınabilir.” hükmüne yer verilmiştir. Bu çerçevede, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında, idarece birim fiyat teklif cetveli hazırlanırken işçi sayısı üzerinden teklif alınması uygun görülmeyen iş kalemi/kalemleri bulunup bulunmadığı belirlenecektir. Buna göre, işçi sayısı üzerinden teklif alınması idarece uygun görülmeyen iş kaleminin/kalemlerinin bulunması halinde, idare bu iş kalemi/kalemleri için teklife esas alınacak birimi, “işçi sayısı” yerine, o iş kalemini/kalemlerini oluşturan unsurları dikkate almak suretiyle kendisi belirleyerek birim fiyat teklif cetvelinde ait olduğu iş kaleminin/kalemlerinin “birim” sütununa yazacaktır.

**78.5.2. (Ek: 9/2/2011-27841 R.G./2. md.)** İşçi sayısı üzerinden teklif alınması idarece uygun görülmeyen iş kaleminin/kalemlerinin bulunduğu personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarının ihale dokümanında, ihale konusu işin tamamı için çalıştırılması öngörülen asgari toplam personel sayısı belirlenecek, ayrıca bu sayının içinde yer alan ve işçi sayısı üzerinden teklif alınması idarece uygun görülmeyen her bir iş kalemi kapsamında çalıştırılacak olan asgari personel sayısı da belirtilecektir. Bu ihalelerde, asgari işçilik maliyetinin ihale konusu işte çalıştırılacak toplam personel sayısı üzerinden hesaplanması zorunludur.

**78.6.** Tekliflerin hazırlanmasında ve asgari işçilik maliyetinin hesaplanmasında, ihale tarihinde yürürlükte bulunan asgari ücret dikkate alınacaktır.

**78.7. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 28.md.; Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./41. md.)** İdarelerce yaptırılacak işin niteliği dikkate alınarak, çalıştırılacak personel için brüt asgari ücret veya brüt asgari ücretin yüzde (%) fazlası ücret belirlenebilecek; ancak “brüt asgari ücretin işverene maliyetinin (%) fazlası” şeklinde bir belirleme yapılmayacaktır. Tekliflerin eşit şartlarda değerlendirilmesi amacıyla, istekliler tarafından yaşlılık aylığı veya emekli aylığı bağlanmış olan personel çalıştırılacağı belirtilmiş olsa dahi işveren paylarının hesabında bu hususlar dikkate alınmaz.

**78.8.** Ulusal bayram ve genel tatil günlerinde (ulusal bayram, resmi ve dini bayram günleri ile 1 Mayıs Emek ve Dayanışma günü, (Ek ibare: 31/03/2018-30377- R.G./5. md.) 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik günü ve yılbaşı günü) yaptırılacak çalışma için 4857 sayılı İş Kanununun 47 nci maddesi, fazla çalışmalar için ise aynı Kanunun 41 inci maddesi uyarınca hesaplanacak ücret, brüt asgari ücret üzerinden; idari şartnamede brüt asgari ücretin yüzde (%) fazlası öngörülmüş ise bu tutar üzerinden hesaplanacaktır. Bu durumda, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde yaptırılacak çalışma için 4857 sayılı İş Kanununun 47 nci maddesi uyarınca belirlenecek ücretin hesaplanabilmesi açısından çalışılacak gün ve personel sayısı ile fazla çalışma yapılacak hallerde toplam fazla çalışma saati ihale dokümanında belirtilecektir.

**78.9.** İhale konusu işte çalışacak personele ilişkin yemek ve yol maliyetlerinin istekli tarafından karşılanmasının öngörüldüğü hallerde, bu maliyetlerin brüt tutarları dikkate alınacaktır.

**78.10. (Mülga madde: 07/06/2014-29023 R.G./42. md.)**

**78.11. (Değişik: 25/12/2013-28862 R.G./2.md.)** İsteklilerin tekliflerini ilgili mevzuatına göre idari şartnamede belirlenen kısa vadeli sigorta kolları prim oranını dikkate alarak hazırlamaları gerekmektedir.

**78.12. (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./29. md.)** İhale konusu işin niteliği dikkate alınarak işçi sayısı üzerinden teklif alınması idarece uygun görülmeyen iş kalemleri hariç, birim fiyat teklif cetvelindeki işçilik kalemleri için (işçi x ay) üzerinden teklif alınması zorunludur. Ancak, işin başlama tarihi ile bitiş tarihi arasında, hafta tatili ve genel tatil günleri dahil 30 günden daha kısa süreli çalışma yapılması öngörülen aylar ile takvim yılına göre 29 veya 28 günden daha kısa süreli çalışma yapılması öngörülen Şubat ayı için (işçi x gün) üzerinden teklif alınacaktır.

**78.13.** Yemek ve yol bedelinin nakdi olarak ödeneceği öngörülen ihalelerinin idari şartnamelerinde, yemek ve yol bedelinin günlük brüt tutarları ve ayda kaç gün ödeneceği yazılacak, bu brüt tutarların nakdi olarak ödeneceği ve ücret bordrosunda gösterileceği açıkça belirtilecektir. Her ay 30 gün olarak kabul edilecek ve bazı ayların 30 günden daha fazla ya da eksik günleri dikkate alınmayacaktır. İdari şartnamede 26 veya 22 olarak belirlenen aylık gün sayısı üzerinden hesaplama yapılacak ve 31 veya 28 gün olan aylardaki fiili gün sayısı dikkate alınmayacaktır. Yemek ve yol için aylık gün sayısı belirlenmemiş ise 26 gün olarak hesaplama yapılacaktır.

**(Ek: 07/06/2014-29023 R.G./43. md.)** Bununla birlikte, hafta tatili ve genel tatil günleri dahil 30 günden daha kısa süreli çalışma yapılması öngörülen aylar ile takvim yılına göre 28 veya 29 günden daha kısa süreli çalışma yapılması öngörülen Şubat ayı (artık gün/kıst ay) kapsamında çalışılacak toplam gün sayısı ile bu süre içerisinde yemek ve yol bedeli verilecek gün sayısının, idari şartnamenin ilgili maddesinde belirtilmesi gerekmektedir.

**78.14.** İdari şartnamelerde ücret ile nakdi olarak ödenecek yemek ve yol gibi giderlerin net olarak ödeneceğine dair düzenleme yapılmayacaktır. İdari şartnamede yer alan bu bedellerin brüt olduğu belirtilmemiş olsa bile bu tutarlar brüt olarak kabul edilecek ve buna göre işlem yapılacaktır.

**78.15. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./44. md.)** Çalışacak personelin yemek ve yol maliyetlerinin isteklilerce aynı olarak karşılanmasının öngörüldüğü işlerde, bu ihtiyaçların isteklilerce aynı olarak karşılanacağı idari şartnamelerin ilgili maddesinde belirtilecek ve aylık gün sayısı gösterilecek, ancak buna ilişkin bir bedel öngörülmeyecek, personelin bu ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin kriterler ve asgari standartlar (yemek çeşidi, kalori vb.) ise ihale dokümanının ilgili bölümünde belirlenecektir. Bu şekilde verilen tekliflerin değerlendirilmesinde ise tekliflerin söz konusu aynı ödemeleri de içerdiği kabul edilerek değerlendirmeler buna göre yapılacaktır.

**78.16.** İdari şartnamede çalışacak personelin yemek veya yol maliyetinin idarenin yemekhanesinden veya personel servisinden karşılanacağı ve bedelinin yüklenicinin hakedişinden kesileceğine dair bir düzenleme yapılmışsa, yemek ve yol bedelinin aynı olarak karşılanacağı kabul edilecektir. Bu durumda her bir personel için hakedişten kesilecek yemek veya yol bedelinin tutarı idari şartnamede gösterilecektir. Hakedişten kesilecek bu yemek veya yol bedelinin, idare personeli için öngörülen yemek veya yol bedelinde bir artış yapılsa bile değiştirilemeyeceği göz önünde bulundurularak, yemek ve yol bedelinin yıl içinde meydana gelecek artışları da kapsayacak şekilde tahmini bir bedel olarak belirlenmesi gerekecektir.

**78.17.** Yol giderine ilişkin olarak personele mutad taşıt bileti verilmesi öngörülürse, yol bedelinin aynı olarak karşılanacağı kabul edilecek ve eğer bu maliyet faturalandırılıyorsa KDV hariç hesaplanacaktır. Aylık bilet, abonman kartı ya da toplu olarak alınan bilet fiyatlarının günlük



bilet fiyatlarından daha düşük olması halinde, günlük bilet fiyatı yerine bu fiyatlar dikkate alınarak hesaplama yapılacaktır.

**78.18. (Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 45. md.)** Yemek ve yol gibi ihtiyaçların isteklilerce karşılanmasının öngörülmediği durumlarda ise idari şartnamelerde bunlara ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmayacak ve sözleşmenin uygulanması sırasında yükleniciden çalışanlara ait bu tür giderleri karşılaması istenmeyecektir.

**78.19.(Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./ 46. md.)** İhale konusu işin yürütülmesi sırasında kullanılacak kıyafetlerin tür, miktar ve özelliklerine ilişkin bilgilere teknik şartnamede yer verilir.

**78.20.** İşin yürütülmesinde görev alacak ve haftalık çalışma saatlerinin tamamını idarenin iş yerinde geçirecek şef, müdür, koordinatör gibi personel için ücret ödenmeyeceğine ve teklif fiyata dahil edilemeyeceğine dair düzenleme yapılmayacaktır. Şef, müdür, koordinatör gibi personel öngörülmüşse bu personelin toplam personel sayısına ve teklif fiyata dahil olduğu kabul edilecektir.

**78.21.** Yukarıda sayılan hususlardan teklif fiyatına dahil olacaklar idari şartnamede düzenlenecek, teknik şartnamede ise bunların uygulanması ilgili hükümlere yer verilecektir. Teknik şartnamede, teklife dahil olacak masraflara yer verilmeyecek, idari şartnamede yer alan hükümlerle çelişecek bir düzenleme yapılmayacaktır.

**78.22.(Değişik: 9/2/2011 -27841 RG/3. md.; Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./47. md.; Değişik: 16/8/2014-29090 R.G./4. md.)** Brüt asgari ücret veya üzerinde ücret ödenmesi öngörülen personelin varsa nakdi yol ve yemek bedeli dahil aylık (78.12 nci maddeye göre gün üzerinden teklif alınan hallerde günlük) ücreti, fazla çalışma, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde (ulusal bayram, resmi ve dini bayram günleri ile 1 Mayıs Emek ve Dayanışma günü, **(Ek ibare: 31/03/2018-30377- R.G./6. md.)** 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik günü ve yılbaşı günü) yapılacak çalışmalara ilişkin ücretler ile engelli işçi ücreti gibi ayrı ayrı hesaplanması gereken her bir işçilik maliyeti için birim fiyat teklif cetvelinde ayrı satır açılması, malzeme giderlerinin de ayrı iş kalemleri şeklinde düzenlenmesi zorunludur. Ayrıca, aynı teklif verileceği belirtilen yemek ve yol giderlerinin de ayrı iş kalemleri şeklinde düzenlenmesi esastır. Ancak, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasına göre işçi sayısı üzerinden teklif alınması idarece uygun görülmeyen iş kaleminin/kalemlerinin bulunduğu personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalesinin birim fiyat teklif cetvelinde, bu iş kalemi/kalemleri kapsamındaki işlerde çalıştırılmak üzere ihale dokümanında asgari sayısı belirtilen personele ilişkin maliyetlere işçilik kaleminde değil, ait olduğu iş kalemi içerisinde yer verilecek ve istekliler de tekliflerini buna göre sunacaklardır.

Bununla birlikte, söz konusu personelin fazla çalışma yapması ve/veya ulusal bayram ve/veya genel tatil günlerinde çalıştırılması öngörüldüyse, 78.8. maddesine göre çalışılacak gün ve personel sayısı ile toplam fazla çalışma saati belirlenirken, bu personel de dikkate alınmak suretiyle maliyet hesaplaması yapılarak ulusal bayram ve genel tatil günleri iş kalemi ile fazla çalışma iş kalemine dahil edilecektir.

Teklif fiyatına dahil edilmesi öngörülen malzemelerin tamamı tek bir iş kalemi olarak kabul edilmek suretiyle birim fiyat teklif cetvelinde malzeme için tek bir satır açılması halinde “birim” sütununda “ay” veya “gün” ibaresine yer verilecek, her bir malzeme için ayrı satır açılması halinde ise “birim” sütununa malzemenin türüne göre adet, kg, lt, m, kutu, paket vb. yazılacak ve “miktar” sütununda işin toplam süresi boyunca kullanılması öngörülen malzeme miktarı (toplam adet, kg, lt, m, kutu, paket vb.) belirtilerek teklif alınacaktır.

**78.23. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./ 20. md.; Mülga: 12/06/2015-29384 R.G./8. md.)**

**78.23.1. (Mülga: 20/4/2011-27911 R.G./ 20. md.)**

**78.24. (Mülga: 20/4/2011-27911 R.G./ 20. md.)**

**78.25. (Değişik: 25/10/2014-29156 R.G./1. md., geçerlilik: 11/9/2014)** İhale dokümanında günlük olarak belli sayıda personelin idarenin iş yerinde bulunması gerektiğine ilişkin düzenleme yapılan ihalelerde, 4857 sayılı Kanunun 55 inci maddesi uyarınca izne hak kazanan işçilerin izin hakları idarenin belirleyeceği takvim çerçevesinde kullanılacak ve izin kullanan işçiler fiilen çalışan işçi sayısına dahil kabul edileceğinden, izin kullanan işçilerin yerine başka işçilerin getirilerek sayının tamamlanması talep edilmeyecektir. İdarelerin, ihale konusu işte çalıştırılması istenen personel sayısını bu hususu dikkate alarak belirlemeleri gerekmektedir. Ayrıca idareler ve yükleniciler, işçilerin yıllık ücretli izin haklarını kullanmasına ilişkin olarak 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümlerinde öngörülen yükümlülüklerle uymak zorundadır.

**78.26.** 4857 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin dokuzuncu fıkrası gereğince hizmet alımına dayanak teşkil edecek sözleşme ve şartnamelere; işe alınacak kişilerin belirlenmesi ve işten çıkarma yetkisinin kamu kurum, kuruluşları ve ortaklıklarına bırakılması, hizmet alım sözleşmeleri çerçevesinde ya da geçici işçi olarak aynı iş yerinde daha önce çalışmış olanların çalıştırılmasına devam olunması yönünde hükümler konulmayacaktır. İdarelerce, çalışan personel açısından denetim, sadece teknik şartnamede istenen kriterlere göre ve Hizmet İşleri Genel Şartnamesinde idareye verilen yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yapılacak olup, ihale dokümanında, anılan Kanun maddesine ve ilgili mevzuata aykırı şekilde, işe alınacak veya işten çıkarılacak personelin idarece belirleneceğine yönelik düzenlemelere yer verilmeyecektir.

**78.27. (Değişik: 20/4/2011-27911 R.G./20. md.)** Hizmet alımlarında idareler ve isteklilerin yararlanması amacıyla hazırlanan birim fiyat teklif cetveli örnekleri (Ek-H.2) ve (Ek-H.3)'de yer almaktadır.

**78.28. (Ek : 25/12/2013-28862 R.G./3. md.; Değişik: 16/8/2014-29090 R.G./5. md.)** İsteklilerin aynı il sınırları içerisinde birden fazla iş yerinin bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, ihale dokümanında aynı il bazında elli veya daha fazla işçi çalıştırılmasının öngörüldüğü ihalelerde 4857 sayılı İş Kanununda belirtilen asgari orana uyulmak kaydıyla idarece tespit edilen engelli işçi sayısı ile bu işçilerin tabi olacağı ücret grubu idari şartnamenin ilgili maddesinde belirtilecek ve bu işçiler için birim fiyat teklif cetvelinde ayrı satır açılacaktır. İdareler tarafından İş Kanununda belirtilen asgari oranının üzerinde engelli işçi çalıştırılmasını öngören düzenleme yapılması da mümkündür. İstekliler tarafından ihale dokümanında öngörülen engelli işçi sayısı ve bu işçiler için Hazinece karşılanacak prim teşvik tutarları dikkate alınarak teklif bedelleri oluşturulacaktır. İlgili mevzuatında engelli işçi çalıştırılmasını kısıtlayan hükümler saklıdır.

**78.29. (Ek:07/06/2014-29023 R.G./48. md.)** Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinde, sözleşme gideri ve genel giderler dahil toplam asgari işçilik maliyetinin altında işçilik bedeli sunan isteklilerin teklifleri, ihale dokümanına aykırı teklif sunulduğu gerekçesiyle değerlendirme dışı bırakılır.

**78.30. (Ek:07/06/2014-29023 R.G./48. md.)** Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinde isteklilerin teklif bedelleri varsa yüklenici karı ile aşağıdaki bileşenlerden oluşur:

a) **Asgari İşçilik Maliyeti:** İhale tarihinde yürürlükte bulunan brüt asgari ücret veya idari şartnamede brüt asgari ücretin yüzde (%) fazlası olarak belirlenen ücret (ulusal bayram ve genel tatil günleri ile fazla çalışma saatlerine ilişkin ücretler dahil), nakdi yemek ve yol bedeli gibi prime

esas kazancın hesabında esas alınan işçiliğe bağlı diğer ödemeler ve işveren sigorta primlerinin toplam tutarı asgari işçilik maliyetini oluşturur.

b) İşçilikle Bağlantılı Ayni Giderler: İdari şartnamede işçi sayısı ile bağlantı olarak teklife dahil edilmesi öngörülen ayni giderler teklif bileşeni kabul edilir.

c) Hizmetin Yürütülmesine Yardımcı Unsurlar: İhale konusu hizmet işinin yürütülmesinde yardımcı nitelikte olan ve idari şartnamede belirtilen unsurlar teklif bileşeni kabul edilir.

ç) (Değişik: 25/10/2014-29156 R.G./2. md., geçerlilik: 11/9/2014) Sözleşme Giderleri ve Genel Giderler: İhale ve sözleşmeye ilişkin damga vergileri, Kamu İhale Kurumu payı ve noter masrafları gibi sözleşme giderleri ile amortisman, ihale konusu işte kullanılacak giyim gideri, oryantasyon (ihale konusu işe uyum) eğitimi gideri, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanı ücreti ile çalışanlara verilecek eğitim gideri, silahlı atış eğitim gideri, özel güvenlik mali sorumluluk sigortası gideri, yaka kartı, önemli bir bileşen olarak değerlendirilmeyen ilaçlama gideri, toplu ulaşım kartı bedeli ve bu nitelikteki genel giderleri karşılamak üzere, birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir işçilik birim fiyatı üzerinden; işçi sayısı üzerinden teklif alınması idarece uygun görülmeyen iş kalemi/kalemleri için ise çalıştırılacak her bir personelin işçilik maliyeti üzerinden, % 4 oranında hesaplanan sözleşme giderleri ve genel giderler teklif bileşeni olarak kabul edilir.

**78.31.(Ek: 07/06/2014-29023 R.G./48. md.)** Personele çalışma saatleri dışında ihale konusu işle ilgili eğitim verilmesi, işçiler açısından 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 66 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre fazla çalışmaya yol açacağından, fazla çalışma giderinin teklif fiyata dahil olacağı ve çalışma saatleri dışında işçinin kaç saat eğitim alacağı idari şartnamede belirtilmesi gerekmektedir.

**Madde 79-(Değişik: 30/07/2010-27657 R.G./3. md.; Değişik: 29/12/2010-27800 6. Mükerrer; Değişik: 9/2/2011-27841 RG/4. md.; Değişik: 20/08/2011-28031; Değişik: 07/06/2014-29023 R.G./49. md.)**

Hizmet alımı ihalelerinde sınır değer tespiti ve aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi

**79.1.** (Değişik madde: 25/01/2017-29959 R.G./10. md.; yürürlük:1/2/2017) Hizmet alımı ihalelerinde sınır değer aşağıdaki kurallara göre tespit edilir.

**79.1.1.** Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinde kar hariç yaklaşık maliyet tutarı sınır değer olarak kabul edilir.

**79.1.2.** Personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımı ihalelerinde sınır değer;

SD: Sınır değeri,

YM: Yaklaşık maliyeti,

n: İhalenin ilk oturumunda teklif mektubu ve geçici teminatı usulüne uygun olduğu anlaşılan (Ek ibare: 29.06.2017-30109 R.G./2. md.) ve teklif tutarı yaklaşık maliyetin yüzde 60'ından düşük ve yaklaşık maliyetten yüksek olanlar dışındaki isteklilerin teklif sayısını,

T1, T2, T3...Tn: İhalenin ilk oturumunda teklif mektubu ve geçici teminatı usulüne uygun olduğu anlaşılan (Ek ibare: 29.06.2017-30109 R.G./2. md.) ve teklif tutarı yaklaşık maliyetin yüzde 60'ından düşük ve yaklaşık maliyetten yüksek olanlar dışındaki isteklilerin teklif bedellerini,

R: Sınır Değer Tespit Katsayısını

ifade etmek üzere;

$$SD = \left( \frac{YM + \sum_{k=1}^n T_k}{n+1} \right) \times R$$

formülüyle hesaplanır.

**79.1.3.** 79.1.2 nci maddede yer alan R değeri her yıl 1 Şubat tarihinden geçerli olmak üzere Kurum tarafından belirlenir ve ilan edilir. İhalenin konusu veya işin niteliğine göre Kurum tarafından farklı R değerleri belirlenebilir.

**79.2.** İhale ilanında ve dokümanında teklifi sınır değerinin altında kalan isteklilerden açıklama isteneceği belirtilen hizmet alımı ihalelerinde, aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında aşağıdaki düzenlemelere göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

**79.2.1.** Aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazıda, isteklilerin yapıları açıklamalara esas olacak önemli teklif bileşenlerinin, bütün istekliler için aynı unsurları içerecek şekilde belirtilmesi zorunludur. Aşırı düşük teklif açıklaması sunulması için isteklilere üç (3) iş gününden az olmamak üzere uygun bir süre verilir.

**79.2.2.** İstekliler aşırı düşük olarak tespit edilen tekliflerini aşağıdaki yöntemleri kullanarak açıklayabilirler.

**79.2.2.1.** Üçüncü Kişilerden Alınan Fiyat Teklifleri: Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınması durumunda, öncelikli olarak fiyat teklifini veren kişiyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu mal veya hizmet için maliyet tespit tutanağı (Ek-O.5) veya satış tutarı tespit tutanağı (Ek-O.6) düzenlenecektir. (Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./21. md.) Tutanaklar fiyat teklifinin dayanağı olarak düzenlenecek olup, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulacaktır.

Maliyet tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için, fiyat teklifinin mamul/mala ilişkin olması halinde mamul/malın birim fiyatının, tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması; fiyat teklifinin hizmete ilişkin olması halinde ise bu hizmetin birim fiyatının, tutanakta tespit edilen toplam birim maliyetin altında olmaması, bu tespit (Ek-O.5) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından “*Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımda düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı maliyet tespit tutanağındaki ortalama/toplam birim maliyet tutarının altında olmadığını beyan ederim.*” ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Satış tutarı tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80’inin altında olmaması, bu tespit (Ek-O.6) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından “*Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımda düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı satış tutarı tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80’inin altında olmadığını beyan ederim.*” ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin teklife konu alanda faaliyet gösterenlerden alınması gerekmekte olup, bu belgelerin ihale tarihinden önce düzenlenmiş olması zorunlu değildir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

**79.2.2.2.** (Değişik madde: 25/01/2017-29959 R.G./11. md.) Merkezi Kamu Kurum ve Kuruluşları Tarafından Ülke Çapında Sunulan Mal ve Hizmetlere İlişkin Fiyatlar: Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin merkezi kamu kurum ve kuruluşları tarafından ülke çapında sunulan mal ve hizmetlere ilişkin fiyat tarifeleri veya istekliye verilmiş fiyat teklifleri açıklama yöntemi

olarak kullanılabilir. Bu yöntemle yapılmış açıklamanın geçerli olabilmesi için kullanılan fiyatların ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olması zorunludur.

**79.2.2.3. Kamu Kurum ve Kuruluşları Tarafından İlan Edilen Fiyatlar:** Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilan edilmiş fiyat tarifeleri açıklama yöntemi olarak kullanılabilir. Bu usulle yapılmış açıklamanın geçerli olabilmesi için ilan edilen fiyatların ihalenin ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olması zorunludur.

**79.2.2.4. Ticaret Borsası Fiyatları:** Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 51 inci maddesinin (c) bendi uyarınca borsa idaresi tarafından düzenlenen ve ilgili malın ihale tarihinden önceki son 12 ayın herhangi bir işlem gününde gerçekleşen ortalama fiyatını gösteren belge ile açıklama yapılabilir.

**79.2.2.5. Toptancı Hal Fiyatları:** Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin 11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca faaliyet gösteren toptancı hali idaresi tarafından düzenlenen ve ilgili malın ihale tarihinden önceki son 12 ayın herhangi bir işlem gününe ait ortalama fiyatını gösteren belge ile açıklama yapılabilir.

**79.2.2.6. Özel veya Münhasır Hak Sahibi Kuruluşların Uyguladığı Fiyatlar:** İlgili mevzuatı uyarınca, belirli mal veya hizmetlerin kamuya sunulması konusunda lehine sınırlama bulunan kuruluşların tedarikçisi oldukları mallar veya sunucusu oldukları hizmetler için uyguladıkları fiyatlar ile açıklama yapılabilir. (Ek cümle: 25/01/2017-29959 R.G./12. md.) Bu usulle yapılmış açıklamanın geçerli olabilmesi için kullanılan fiyatların ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olması zorunludur.

**79.2.2.7. İsteklinin Kendi Ürettiği, Aldığı veya Sattığı Mallara İlişkin Fiyatlar:** Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin olarak isteklinin kendi ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ait fiyatların kullanılması durumunda, istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre aşırı düşük teklif açıklamasına konu mal için düzenlenen maliyet/satış tutarı tespit tutanağı (Ek-O.7) ile açıklama yapılabilir.

Maliyetler dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta (Ek-O.7) tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması ve isteklinin son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde ihale konusu işte kullanılmasını öngördüğü mal miktarının en az yarısı kadar alım yapmış olması gerekir.

Satışlar dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta (Ek-O.7) tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması ve malın ticaretinin isteklinin faaliyet alanında olması gerekir.

İsteklinin son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelere açıklama konusu mala ilişkin satış yapmış ve satılan malın idarece kabul edilmiş olması durumunda, maliyet/satış tutarı tespit tutanağı (Ek-O.7) sunulmasına gerek bulunmayıp sadece söz konusu satışa ilişkin fatura örnekleri veya bu örneklerin noter, (Ek ibare: 12/06/2015-29384 R.G./3. md.; Mülga ibare: 13.06.2019-30800 R.G/14. md., yürürlük: 23.06.2019) YMM, SMMM ya da vergi dairesince onaylı suretleri ile de belgelendirme yapılabilir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

**79.2.2.8.** İsteklinin Ortağı Olduğu Tüzel Kişiye Ait İşletmeden Mal Çekmesiyle Oluşan Emsal Bedel: Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin olarak isteklinin ortağı olduğu tüzel kişiye ait işletmeden mal çekmesi veya satın alması durumunda söz konusu malın emsal bedeli ile değerlendirilmesi gereklidir. Emsal bedelinin tespitinde 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun ilgili hükümleri esas alınır. Bu durumda, Vergi Usul Kanununa göre hesaplanan emsal bedeli gösteren ve istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından hazırlanarak imzalanan ve kaşelenen beyanın verilmesi yeterlidir. Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

**79.2.3.** Meslek mensubu; üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi üzerindeki beyanın ve emsal bedel beyanı ile Ek-O.5, Ek-O.6 ve Ek-O.7 numaralı tutanaklardaki bilgilerin doğruluğundan sorumludur. Meslek mensubu ibaresinden Yeminli Mali Müşavirler veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler anlaşılır”

**79.2.4.** Ek-O.5, Ek-O.6 ve Ek-O.7 numaralı tutanakların son veya bir önceki geçici vergi beyanname dönemine ilişkin olarak düzenlenmesi zorunludur. Son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminin tespitinde; 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentlerine göre pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde ilk yazılı fiyat tekliflerinin alındığı tarih, diğer ihale usulleri ile yapılan ihalelerde ise ihale tarihi esas alınır.

Örneğin; 11.1.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyanname dönemi “Ekim-Kasım-Aralık 2013”, 15.7.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyanname dönemi “Nisan-Mayıs-Haziran 2014” tür.

**79.2.5.** İşletme hesabına göre defter tutuluyor olması durumunda; yukarıda belirtilen tutanaklar, işletme hesabı defteri ve işletme hesap özeti kayıtlarına göre düzenlenir.

**79.2.6.** Malzemeli yemek hizmet alımı ihalelerinde aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere teknik şartnamede asgari iki haftalık örnek menü düzenlemesi yapılır ve bu menüde yer alan yemeklerin içerikleri ile çığ girdi miktarları belirtilir.

Bu ihalelerde; teklifi aşırı düşük bulunan istekli öncelikle (Değişik ibare: 25/01/2017-29959 R.G./13. md.) “ana girdi”, “işçilik” ve “yardımcı gider” oranlarının belirtildiği Malzemeli Yemek Sunumu Hesap Cetvelini (Ek- H.4) hazırlayarak açıklaması kapsamında sunar. Açıklamanın geçerli kabul edilebilmesi için (Değişik ibare: 25/01/2017-29959 R.G./13. md.) “(Ana Girdi Maliyeti+İşçilik Maliyeti)/Toplam Teklif Tutarı” oranının 0,80’den az ve 0,95’den çok olmaması gerekir. Oran belirtmeyen veya belirttiği oran 0,80’den az veya 0,95’den çok olan isteklilerin teklifleri reddedilir.

(Değişik cümle: 25/01/2017-29959 R.G./13. md.) Bu maddede yer alan ana girdi ibaresi kapsamında, kırmızı et; beyaz et; balık; işlenmiş et ürünleri (sucuk, salam, sosis, kavurma gibi); kuru gıdalar (pirinç, bulgur, nohut, mercimek, kuru fasulye gibi); sebze; meyve; toz şeker, süt; yoğurt, ayran; yağ ürünleri (ayçiçek yağı, zeytinyağı, tereyağı) kahvaltı malzemeleri (peynir, zeytin, yumurta, reçel, bal gibi); pet su, ekme açıklama yapılacak unsurlar olarak dikkate alınır. İdarenin ihale dokümanında bu girdilerin dışında ana girdi niteliğinde malzeme içeren yemek öğünü düzenlemesi durumunda aşırı düşük teklif açıklama yazısında açıklama istenecek unsurlar arasında bu malzemelerin de belirtilmesi zorunludur. Bu çerçevede, isteklinin beyan ettiği orana uygun teklif sunması durumunda, yemek pişirilmesi için gerekli enerji giderleri (doğalgaz, LPG gibi), temizlik malzemeleri, su, sigorta giderleri, ilaçlama ve hijyen sağlama giderleri, bakım onarım, amortisman, nakliye, sözleşme giderleri ve genel giderler, portör muayenesi ve tali çığ gird-

iler (tuz, baharat, tatlandırıcı vb.) gibi unsurlar “yardımcı girdiler” başlığında değerlendirilir ve bu unsurlar için açıklama sunulması gerekmez.

Örneğin; 1.000 öğün yemek alımı için çıkılan bir ihalede, birim fiyat olarak 5 TL teklif veren bir isteklinin, 5.000 TL olan toplam teklif bedelinin aşırı düşük olarak değerlendirilmesi ve istekli tarafından sunulan Malzemeli Yemek Sunumu Hesap Cetvelinde (Değişik ibare: 25/01/2017-29959 R.G./13. md.) “(Ana Girdi Maliyeti+İşçilik Maliyeti)/Toplam Teklif Tutarı” oranının 0,90 olarak belirtilmesi halinde, teklifin 4.500 TL’sinin ana çığ girdi ile işçilik toplamını içerdiği kabul edilir ve isteklinin sadece bu kısma ilişkin açıklama yapması gerekir. Teklifin 500 TL’lik kısmının ise yardımcı giderlere ilişkin olduğu kabul edildiğinden, bu kısma ilişkin açıklama yapılması gerekmemektedir.

Malzemeli yemek alımı ihalelerinde, (Değişik ibare: 25/01/2017-29959 R.G./13. md.) kırmızı et; beyaz et; balık; kuru gıdalar (pirinç, bulgur, nohut, mercimek, kuru fasulye gibi); sebze; meyve maliyetlerinin tevsiki amacıyla üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri kullanılamaz. Ancak 79.2.2 nci maddede yer alan diğer yöntemlerden herhangi biri ile açıklama yapılmasının fiilen mümkün olmadığının anlaşıldığı durumlarda, üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri ile açıklama yapılabilir.

(Ek fıkra: 25/01/2017-29959 R.G./13. md.) Malzemeli yemek alımı ihalelerinde sadece iki haftalık örnek menüdeki ana girdiler ve işçilik giderleri dikkate alınarak açıklama yapılmalıdır. İsteklilerin örnek menüdeki girdiler ve işçilik gideri kullanılarak teklif ettikleri birim fiyatı açıklamaları gerekmekte olup toplam miktar ve tutar açıklaması yapılmayacaktır. Örneğin normal kahvaltı, diyet kahvaltı, ara öğün, normal yemek ve diyet yemek gibi birim fiyatları içeren bir ihalede, isteklilerin teklif ettikleri birim fiyatı; örnek menüyü ve bu menünün üretimi için gerekli işçilik tutarını kullanarak tevsik etmeleri durumunda açıklama uygun kabul edilecektir.

**79.2.7.** (Ek madde: 25/01/2017-29959 R.G./14. md.; Ek ibare: 06/02/2018-30324 R.G./7. md.; Değişik cümle: 26/01/2021-31376 R.G./3. md.) İstekliler tarafından akaryakıt girdisine ilişkin olarak, EPDK tarafından yayımlanan, İstanbul İli, Avrupa Yakasında bulunan bayiler adına beyan edilmiş fiyatların ortalamasını yansıtan En Yüksek İşlem Hacimli 8 Firmanın Akaryakıt Fiyatlarına İlişkin Raporda yer alan fiyatların % 90’ının altında sunulan açıklamalar geçerli kabul edilmez. (Ek cümle: 16/03/2019-30716 R.G./18. md.) Motorin veya benzine yönelik olarak öngörülen tutarın TL/lt cinsinden hesaplanmasında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun ilgili düzenlemeleri dikkate alınacaktır.

**79.3.** İdarelerin aşırı düşük teklif tespit ve değerlendirilmesine ilişkin aşağıdaki düzenlemeleri de dikkate almaları gerekmektedir.

**79.3.1.** Teklifi aşırı düşük olarak tespit edildikten sonra yukarıdaki yöntemlere göre usulüne uygun açıklama yapan isteklilerin teklifleri geçerli kabul edilir. Hayatın olağan akışına veya ticari gereklere aykırılık gibi nedenlerle teklifler reddedilemez.

**79.3.2.** 79.2.2 nci maddede yer alan yöntemlerden herhangi biri ile açıklama yapılmasının fiilen mümkün olmadığının anlaşıldığı durumlarda, istekli tarafından gerekçesi belirtilmek suretiyle, ilgili mevzuatına göre ihale tarihinden önceki son 12 ay içinde düzenlenen açıklamaya elverişli diğer bilgi ve belgeler kullanılarak da açıklama yapılabilir.

**79.3.3.** Kurumca hazırlanan “İşçilik Hesaplama Modülü” ne ([www.ihale.gov.tr](http://www.ihale.gov.tr)) adresinden ulaşılabilecek olup, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinde tekliflerin değerlendirilmesi bağlamında sözleşme ve genel giderler dahil asgari işçilik maliyeti hesabında işçilik hesaplama modülünün kullanılması zorunludur.

**79.3.4.** Hizmet alım ihalelerinde herhangi bir sigorta giderinin aşırı düşük teklif sorgulamasında önemli bir bileşen olarak kabul edilmesi durumunda, isteklilerce sigorta acentelerinden alınan poliçe, fiyat teklifi veya sözleşmelerin ekine ihale dokümanında yer alan teminat tutarları üzerinden teklif ettikleri sigorta prim tutarlarıyla sigorta hizmetini gerçekleştirebileceklerine ilişkin, ilgili sigorta şirketinin genel müdürlüğünden veya bölge müdürlüğünden alınan teyit yazısının eklenmesi ve bu yazının yetkili kişilerin imzasını taşıması gereklidir. Ancak sigorta şirketlerinin genel müdürlük veya bölge müdürlükleri tarafından imzalanmış poliçe veya fiyat teklifleri için teyit alınması zorunlu değildir. Sigorta giderinin tevsiki için sunulan belgenin işin süresinin tamamını kapsaması gerekmektedir. **(Ek cümle: 25/01/2017-29959 R.G./15. md.)** Ancak birden fazla yılı kapsayan **(Ek ibare: 26/01/2021-31376 R.G./4. md.)** ya da ihale tarihi ile işin başlangıç tarihinin farklı yıllara ait olduğu işlerde ilk yıl için alınan sigorta teklifinin **(Değişik ibare: 30/09/2020-31260 R.G./22. md.)** ihale tarihi itibarıyla en son açıklanmış olan Yurtiçi Üretici Fiyatları Endeksi “On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı (%)” tablosundaki oran esas alınmak suretiyle güncellenerek diğer yıllar için kullanılması mümkündür. **(Ek cümle: 30/09/2020-31260 R.G./22. md.)** Örneğin; sözleşme süresi 3 yıl, ihale tarihi 1/11/2019, işe başlama tarihi 1/1/2020 olan bir ihalede, ihale tarihi itibarıyla yıllık 100 TL olan sigorta prim tutarı maliyet kalemi, Yurtiçi Üretici Fiyatları Endeksi on iki aylık ortalamalara göre değişim oranı tablosunda en son açıklanmış olan 2019 yılı Eylül ayı değişim oranı (%26,44) üzerinden; 2020 yılı için (100 TL\*1,2644) 126,44 TL; 2021 yılı için (126,44 TL\*1,2644) 159,87 TL; 2022 yılı için (159,87 TL\*1,2644) 202,14 TL olarak hesaplanacaktır.

**79.3.5.** Personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımlarına ilişkin yapılan aşırı düşük teklif açıklamasında, sözleşme giderleri ve genel giderlerin % 4 oranında hesaplanması söz konusu olmayacak, sözleşme giderleri ilgili mevzuatına göre hesaplanmak suretiyle açıklama yapılacaktır.

**79.3.6. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./23. md.)** İhale dokümanında fiyat farkı verileceğine ilişkin düzenleme bulunmayan ve birden fazla yılı kapsayan **(Ek ibare: 26/01/2021-31376 R.G./5. md.)** ya da ihale tarihi ile işin başlangıç tarihinin farklı yıllara ait olduğu işlere ilişkin aşırı düşük teklif sorgulaması yazısında idarece önemli bir bileşen olarak belirtilen ve istekliler tarafından ihale tarihi itibarıyla artış oranı ve/veya tutarı tespit edilemeyen motorlu taşıtlar vergisi, araç muayene işlemleri gibi giderler ile mali yükümlülükler ve/veya tarife bedellerinin, sonraki yıllara ilişkin bedelleri, ilk yıl için öngörülen bedelin, ihale tarihi itibarıyla en son açıklanmış olan Yurtiçi Üretici Fiyatları Endeksi “On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı (%)” tablosundaki oran üzerinden güncellenerek hesaplanır. Örneğin; sözleşme süresi 3 yıl, ihale tarihi 15/11/2019, işe başlama tarihi 1/1/2020 olan bir ihalede, motorlu taşıtlar vergisi tutarı ihale tarihi itibarıyla yıllık 100 TL olan maliyet kalemi Yurtiçi Üretici Fiyatları Endeksi on iki aylık ortalamalara göre değişim oranı tablosunda en son açıklanmış olan 2019 yılı Ekim ayı değişim oranı (%22,58) üzerinden; 2020 yılı için (100 TL\*1,2258) 122,58 TL; 2021 yılı için (122,58 TL\*1,2258) 150,26 TL; 2022 yılı için (150,26 TL\*1,2258) 184,19 TL olarak hesaplanacaktır.

**Madde 80- (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 31. md.) Hizmet alımlarında işin süresi, işe başlama ve iş bitirme tarihi**

**80.1.** Hizmet Alımı İhalelerinde Uygulanacak Tıp İdari Şartnamelerin “Sözleşmenin Uygulanması ve Diğer Hususlar” başlıklı bölümünde işe başlama ve iş bitirme tarihinin sözleşme tasarruflarında düzenlendiği belirtilmiştir. Bu çerçevede, Hizmet Alımlarına Ait Tıp Sözleşmenin konuya ilişkin “İşin süresi” başlıklı 9 uncu maddesi uyarınca, idarenin işe başlama ve iş bitirme tarihlerini kesin olarak öngördüğü hallerde bu tarihler 9.1. maddesine yazılacak, aksi takdirde bu maddede



işin süresinin işe başlama tarihinden itibaren kaç gün ya da ay olduğu belirtilecektir. Tıp Sözleşmenin 10.2. maddesi ise işyerinin teslimi ve işe başlama tarihine ilişkin olup, söz konusu madde, 9.1. maddesinde işe başlama ve iş bitirme tarihlerinin kesin olarak belirtilip belirtilmediği ve işyeri teslimi yapılıp yapılmayacağı hususları dikkate alınarak idare tarafından düzenlenecektir.

**80.2.** Sözleşme tasarısında işe başlama ve iş bitirme tarihlerinin kesin olarak belirtildiği hallerde, yeterlik değerlendirmesi, tekliflerden aşırı düşük olanların sorgulanması ve açıklama istenmesi, tekliflerin değerlendirilmesi, isteklilerin 10 gün içerisinde şikayette bulunma hakkı ve idarenin bu şikayete 10 gün içinde cevap verme zorunluluğu ile 10 günlük itirazın şikayet ve Kurumun 20 günlük inceleme süresi ihale sürecinin uzamasına sebep olabilmekte ve bu süreler önceden tam olarak öngörülemediği için de sözleşmenin imzalanması ve dolayısıyla işin başlaması planlanan tarihten daha ileri bir tarihte gerçekleşebilmektedir. Bu çerçevede, süreklilik arz eden hizmet alımı ihalesine ait sözleşme tasarısında işe başlama ve iş bitirme tarihlerinin kesin olarak belirtilmesine rağmen ihale sürecinin uzaması nedeniyle dokümanda öngörülen tarihte işe başlanmasını sağlayacak şekilde sözleşmenin imzalanmaması halinde, iş bitirme tarihinin ötelenmesi mümkün bulunmadığından sürenin fiilen kısaldığı dikkate alınarak buna göre işlem yapılması gerekmektedir.

### **Madde 81-Hizmet alımlarında fiyat farkı**

**81.1. (Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./ 3. md.)** Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihaleleri ile personel çalıştırılmasına dayalı olmamakla birlikte ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanıldığı hizmet alımlarında işçilik maliyetlerine ilişkin fiyat farkı hesaplanacağına ihale dokümanında belirtilmesi gerekmektedir.

### **Madde 82- (Mülga: 28/11/2013- 28835 R.G./4. md.)**

### **Madde 83- (Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./5. md.) İşçilik maliyetleri ile ilgili fiyat farkı hesabı**

**83.1.** 31/8/2013 tarihli ve 28751 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar kapsamında işçilik maliyetlerine ilişkin geçen brüt maliyet, ihale dokümanında yer alan düzenlemeler çerçevesinde hesaplanan asgari ücret veya idari şartnamede asgari ücretin yüzde (%) fazlası olarak belirlenen ücret (ulusal bayram ve genel tatil günleri ile fazla çalışma saatlerine ilişkin ücretler dahil) ve ilgili sosyal güvenlik mevzuatı gereği işveren tarafından karşılanması gereken primler toplamından oluşmaktadır.

**83.2.** Anılan Esasların 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince brüt asgari ücretin belli bir yüzde fazlası oranında ücret alan personel için fiyat farkı, temel asgari ücretin yüzde fazlası ile güncel asgari ücretin yüzde fazlası arasındaki farkın işverene maliyeti kadar hesaplanır. Örneğin ihale tarihindeki temel asgari ücretin 100 TL olması durumunda yüzde 30 fazla ücret alan işçi için yüzde 5’lik asgari ücret artışına göre ödenecek fiyat farkı;

Temel asgari ücret döneminde brüt maliyet= 130 TL (temel asgari ücretin yüzde 30 fazlası) +30 TL (ilgili sosyal güvenlik mevzuatı gereği işveren tarafından karşılanması gereken primler toplamının varsayımsal tutarı)= 160 TL

Güncel asgari ücret döneminde brüt maliyet= 136,5 TL (güncel asgari ücretin yüzde 30 fazlası) +31,5 TL (ilgili sosyal güvenlik mevzuatı gereği işveren tarafından karşılanması gereken primler toplamının varsayımsal tutarı)= 168 TL

Fiyat Farkı= 168 TL-160 TL=8 TL olarak hesaplanır.

**83.3.** Anılan Esasların 5 inci maddesinin uygulandığı işlerde,  $a_1$  olarak belirlenen işçiliğin fiyat farkı 6 ncı maddeye göre hesaplanacak, 5 inci maddeye göre hesaplanan fiyat farkı formülünde  $a_1$  'e yer verilmekle birlikte formül gereği  $a_1$  için herhangi bir artış katsayısı uygulanmayacağından fiyat farkı hesabına herhangi bir etkisi olmayacak ve 5 ve 6 ncı maddeler gereği ayrı ayrı hesaplanacak tutarların toplamı, ödenecek veya kesilecek toplam fiyat farkını oluşturacaktır. İdari şartnamede hem  $a_1$  hem de  $a_2$  için katsayı belirlenmişse bu durumda toplam fiyat farkı 5 ve 6 ncı maddeye göre hesaplanan fiyat farklarının toplamından oluşacaktır.

### **Madde 84-Hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilecek danışmanlık hizmeti alımları**

**84.1. (Değişik: 15/7/2012-28354 R.G./ 2.md.)** 4734 sayılı Kanununun 48 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, yaklaşık maliyeti 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının dört katının altında kalan danışmanlık hizmetleri, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine göre gerçekleştirilebilecektir.

**(Ek:13/04/2013-28617 R.G./15.md.)** Diğer taraftan, 4734 sayılı Kanununun 21 veya 22 nci maddesinde belirtilen hallerin gerçekleştiği durumlarda, danışmanlık hizmetleri, ilgisine göre; Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde pazarlık usulüyle ihale edilerek veya Kanun ve bu Tebliğ hükümleri uyarınca doğrudan temin yöntemine başvurularak temin edilebilir.

**84.2. (Değişik: 15/7/2012-28354 R.G./ 3.md.)** Anılan Yönetmeliğin 44 üncü maddesinde, Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının dört katının altında kalan danışmanlık hizmeti alımı ihalelerinin Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine göre gerçekleştirilmesi halinde, iş deneyimini gösteren belgelerin düzenlenmesi, verilmesi ve değerlendirilmesinde Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde yer alan hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

**84.3.** Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilecek danışmanlık hizmeti alımlarında Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin ekinde yer alan iş deneyimine ve ortaklık **(Değişik ibare: 16/03/2019-30716 R.G./19. md., geçerlilik:18/03/2020)** tespit belgesine ilişkin standart formların kullanılması gerekmektedir. Ancak, 5/3/2009 tarihinden önce ihale konusu iş veya benzer işlerden alınmış belgeler, Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin aradığı şartları taşıması kaydıyla bu ihalelerde kullanılmaya devam edilecektir. Diğer taraftan, hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilen danışmanlık hizmetleri sonucunda verilecek iş deneyim belgelerinin de Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine göre düzenlenmesi gerektiği hususuna dikkat edilmelidir.

### **Madde 85-4734 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinde yer alan hizmet tamında ismen sayılmayan işler**

**85.1.** 4734 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinde "Hizmet: Bakım ve onarım, taşıma, haberleşme, sigorta, araştırma ve geliştirme, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, danışmanlık,

tanıtım, basım ve yayım, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, koruma ve güvenlik, meslekî eğitim, fotoğraf, film, fikrî ve güzel sanat, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmetler ile yazılım hizmetlerini, taşınır ve taşınmaz mal ve hakların kiralanmasını ve benzeri diğer hizmetleri ... ifade eder” hükmüne yer verilmiştir. Anılan maddede ismen sayılmayan ve mal alımı veya yapım işi niteliği taşımayan işlerin “benzeri diğer hizmetler” kapsamında ihale yoluyla alınıp alınmayacağı; ilgili mevzuatında, alım konusunun idarenin görev alanında olup olmadığı, söz konusu işin ihale yoluyla yapılmasına engel olan bir düzenleme bulunup bulunmadığı hususlarının değerlendirilmesi suretiyle belirlenmesi gerekmektedir.

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### Danışmanlık Hizmet Alımı İhalelerine İlişkin Özel Hususlar

**Madde 86-Danışmanlık hizmet alımlarında anahtar teknik personel ve teknik personel (Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 32.md.)**

**86.1.** Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde, anahtar teknik personel, gerçek veya tüzel kişinin bünyesinde çalışan, ihale konusu işte teknik personel olarak da istihdam edilebilen ve ihale konusu işin uzmanı olan kişi olarak tanımlanmıştır. Bu itibarla, adaylar yaptığı işlerde çalışan kişileri de ihalelerde anahtar teknik personel olarak gösterebileceklerdir.

**86.2** İdarelerce anahtar teknik personele ilişkin olarak belirlenen asgari yeterlik kriterleri ön yeterlik dokümanında düzenlenecek ve bu asgari şartları sağlayan adaylar yeterli kabul edilecektir.

**86.3** Adayların, ön yeterlik aşamasında anahtar teknik personele ilişkin olarak yeterliklerinin değerlendirilebilmesi için, başvurularının ekinde “Anahtar Personel Bilgileri Özet Tablosu’nda” sunmaları gerekmektedir (Standart Form-KİK035.0/ D). Bu bildirimde, diploma veya mezuniyet belgeleri ile ilgisine göre meslek odası üye kayıt belgesi ve/veya hizmet çizelgesi, adayın bünyesinde çalışmakta olduğunu gösterir Sosyal Güvenlik Kurumu onaylı hizmet bildirimini ve önerilen personelin özgeçmişleri (Standart Form-KİK032.0/D), eklenecektir.

**86.4.** İsteklilerce ön yeterlik aşamasında anahtar teknik personel olarak gösterilen personel, tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında da teknik personel olarak gösterebilecek ve ihale konusu işte çalıştırılabilecektir.

**86.5.** İhale konusu danışmanlık hizmetinin yürütülmesi aşamasında istihdam edilecek teknik personele ilişkin olarak istenilen özellikler ve sayıları idari şartnamenin diğer hususlar bölümünde belirtilecektir.

**86.6** İsteklilerin, teknik personele ilişkin olarak yeterliklerinin değerlendirilebilmesi için, teknik tekliflerinin ekinde “Teknik Personel Bilgileri Özet Tablosu’nda” sunmaları gerekmektedir (Standart Form-KİK035.1/ D). Bu bildirimde, diploma veya mezuniyet belgeleri ile ilgisine göre meslek odası üye kayıt belgesi ve/veya hizmet çizelgesi ve önerilen personelin özgeçmişleri (Standart Form-KİK032.0/D) eklenecektir. Bu personel için isteklinin bünyesinde çalışmakta olduğunu gösterir belgelerin sunulmasına gerek bulunmamaktadır. Bu husus teknik tekliflerin puanlaması aşamasında dikkate alınacaktır.

**86.7** Anahtar teknik ve teknik personele ilişkin değerlendirmede özel sektörde geçen toplam deneyim süresi ilgili meslek odası üye kayıt belgesiyle, kamuda geçen toplam deneyim süresi

hizmet çizelgesi ve/veya meslek odası üye kayıt belgesiyle; danışmanlık hizmet işleri ile ihale konusu iş ve benzer işlere ilişkin mesleki deneyimi özgeçmiş formuyla değerlendirilecektir. İdarelerce özgeçmiş formunda yer alan bilgilerin tevsiki için adaylardan başvurularının ekinde herhangi bir belge sunulması istenilmeyecektir. Özgeçmiş formunda yer alan bilgiler de herhangi bir tereddüt oluşması durumunda, idareler ve ihale komisyonlarınca tereddütlerin giderilmesi için gerekli bilgi ve belgeler aday ve isteklilerden istenebilecektir.

**86.8.** Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin sekizinci fıkrasındaki; “Bu niteliklere sahip gerçek kişi istekliler, şahıs şirketi ortakları, limited şirketlerde müdürlük görevini yürüten ortaklar, anonim şirketlerin yönetim kurulu başkanı, yönetim kurulu üyeleri, murahhas müdür ve genel müdür ortakları, ortak girişimlerin ise gerçek kişi ortakları ve tüzel kişi ortaklarının yukarıda sayılan unvanları taşıyan gerçek kişi ortaklarının, anahtar teknik personel olarak bildirilmesi durumunda, isteklinin bünyesinde çalıştığına dair belge aranmaz.” hükmünde yer alan, “limited şirketlerde müdürlük görevini yürüten ortaklar” ibaresinden, temsil yetkisi verilen müdür veya müdürlerin anlaşılması gerekmektedir. Tüzel kişilerdeki diğer mühendis veya mimar ortakların, anahtar teknik personel olarak gösterilebilmesi için bu kişilerin isteklinin bünyesinde çalıştığına Sosyal Güvenlik Kurumu onaylı hizmet bildiri ile tevsik edilmesi zorunludur.

### **Madde 87-Alt yüklenici iş bitirme belgeleri**

**87.1.** Alt yüklenicilerin iş bitirme belgelerinin değerlendirilmesinde; yapılmış ise alt yükleniciye ait işin kısmi kabul tarihinin, kısmi kabul yapılmamış ise asıl sözleşmeye ilişkin işin kabul tarihinin ilk ilan veya davet tarihinden geriye doğru son on beş yıl içinde olması şartı aranmalıdır.

**87.2.** Alt yüklenici bünyesinde çalışmış olan mühendis veya mimarlara, 4734 sayılı Kanun ile Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği esasları çerçevesinde iş denetleme ve iş yönetme belgesi düzenlenemez.

**87.3.(Ek:13/04/2013-28617 R.G./16.md.)**Alt yüklenicilere iş deneyim belgesi düzenlenebilmesi için, deneyime konu işe ilişkin olarak ihale dokümanında alt yüklenici çalıştırılmasına izin verilmiş olması ve ilgili alt yüklenicinin idarenin onayıyla ihale konusu işin ifasında görev almış olması gerekli olup, bu şartların sağlanmadığı hallerde alt yüklenici iş deneyim belgesi düzenlenemez ve bu kapsamdaki işler idarelerce iş deneyimi olarak kabul edilemez.

### **Madde 88- İş denetleme ve iş yönetme belgeleri**

**88.1.** Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin “Belge düzenleme koşulları” başlıklı 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası; “İş deneyim tutarının tespiti” başlıklı 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının (f) bendi ve “Değerlendirmeye ilişkin esaslar” başlıklı 48 inci maddesinin altıncı fıkrasının (e) bendi hükümlerine göre, ilk sözleşme bedelinin en az % 80’i oranındaki yapımla ilgili danışmanlık hizmet işinin bir kısmında denetleme, diğer kısmında yönetme görevinde bulunan mimar veya mühendisler, bu görevlerde buldukları sürede gerçekleştirilen toplam iş tutarı esas alınarak, kabulü yapılmış işler için (Standart Form- KİK031.8/D), devam eden işler için ise (Standart Form-KİK031.9/D) esas alınarak, ilgilinin denetleme ve yönetme görevi sırasında işin gerçekleşen tutarları ayrı ayrı yazılmak suretiyle tek bir iş denetleme veya iş yönetme belgesi düzenlenecektir. Belgenin adlandırılmasında, denetleme ve yönetme görevinde bulunulan dönemlerden daha fazla iş tutarının gerçekleştirildiği görev esas alınır.

**Madde 89- Danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde mali ve teknik tekliflerin değerlendirilebilmesi için verilmesi gerekli standart formlar:**

**89.1.** İdarelerce İdari Şartnamenin 21 inci maddesinde, isteklilerin mali teklifleri ile birlikte mali teklif formlarının sunulmasının öngörülmesi halinde, isteklilerce “Maliyet Özeti Tablosu”, “Ücretlerin Açılımı ve İş Kalemleri Açılımı Tablosu” ve “Diğer Kalemler Tablosu” da sunulacaktır (Standart Form-KİK038.1/D, KİK038.2/D, KİK038.3/D).

**89.2.** Teknik tekliflerin değerlendirilebilmesi için isteklilerce Teknik Teklif Formları'nın aşağıdaki şekilde sunulması gerekmektedir:

**89.2.1.** İstekliler, ihale konusu iş veya benzer işlere ilişkin özel hizmet deneyimlerini göstermek üzere; danışmanlık hizmetleri kapsamında kusursuz olarak gerçekleştirilen ihale konusu iş ve benzeri işlerini tevsik amacıyla iş deneyimini gösteren belgelerini, teknik teklifleri içerisinde yer alan “Teknik Teklif Formları”na ekleyeceklerdir. Ortak girişimlerde, ortak girişimi oluşturan ortaklar bu formları ayrı ayrı vereceklerdir.” **-(Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 33 md)** (Standart Form-KİK033.0/D) İhale konusu işin yapımla ilgili danışmanlık hizmet alımı olması durumunda ise, isteklilerce teknik tekliflerinin içerisinde teknik puanlamada kullanılmak üzere ayrıca yönettiği veya denetlediği işlere ilişkin “Teknik Teklif Formları”nı da verebileceklerdir **-(Değişik: 20/8/2011-28031 R.G./ 33 md)** (Standart Form-KİK034.1/D, KİK034.2/D, KİK034.3/D) Ortak girişimlerde, ortak girişimi oluşturan ortaklar bu formları ayrı ayrı sunacaktır.

**89.2.2.** İstekliler, ihale konusu iş için önerdikleri çalışma planı ve yöntem (Metodoloji) ile Proje yönetim ve organizasyon yapısını açıklayan bir raporu teknik teklifleri içerisinde vereceklerdir. (Standart Form-KİK037.1/D)

**89.2.3.** İsteklilerin işin yönetim ve organizasyonu için önerdikleri “Organizasyon Planı” ve teknik personele ait zaman çizelgesi ile çalışma planlarını gösterir “İş Programı”nı teknik tekliflerinde vermeleri gerekmektedir.(Standart Form-KİK037.3/D, KİK037.4/D)

**89.2.4.** İstekliler, ihale konusu iş için önerdikleri yönetici kadrosu ve teknik personeli, bunların görevlerini, deneyim ve çalışma sürelerini teknik teklifleri içerisinde “Teknik Teklif Formları’nda” bildireceklerdir. (Standart Form-KİK037.2/D) Bu bildirime, önerilen personelin özgeçmişleri (Standart Form-KİK032.0/D), eklenecektir.

(Ek: 30/07/2010 -27657 RG/ 4. md.)

## BEŞİNCİ BÖLÜM

### Çerçeve Anlaşma İhalelerine İlişkin Özel Hususlar

#### Madde 90- Yaklaşık maliyetin açıklanması

**90.1.** 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 33.2nci maddesi uyarınca ihale komisyonu tarafından yaklaşık maliyetin, teklif fiyatları ile birlikte açıklanması gerekmektedir. Bu çerçevede, ihale komisyonu tarafından 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca teklif zarflarının incelenmesinin ardından, ez az üç adet uygun teklif zarfının bulunmaması durumunda yaklaşık maliyet açıklanmayacaktır.

#### Madde 91- Münferit sözleşme için teklif vermeye davet aşaması

**91.1.** Üç istekli ile devam edilen bir çerçeve anlaşmada, münferit sözleşme için teklif vermeye davet edilen herhangi bir istekli tarafından en az iki defa teklif veya geçerli teklif verilmemesi

halinde, bu isteklinin çerçeve anlaşmasının feshedilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte münferit alım aşamasına geçilmiş olması nedeniyle, münferit alım için teklif veren diğer istekli/isteklilerin tekliflerinin değerlendirmeye alınarak münferit sözleşmenin gerçekleştirilmesi mümkündür. Ancak çerçeve anlaşmaya taraf olan istekli sayısının için altına düşmesi sebebiyle diğer isteklilerle imzalanmış çerçeve anlaşmaların da feshedilmesi gerekeceğinden, bu çerçeve anlaşma kapsamında başka bir münferit sözleşmenin gerçekleştirilmesi mümkün değildir.

**91.2.** Üç veya daha fazla sayıda istekli ile devam edilen bir çerçeve anlaşmada, münferit sözleşme için teklif vermeye davet aşamasında yapılan yasaklılık sorgulaması sonucunda yasaklı olmadığı anlaşılan isteklilerden, son teklif verme tarihinden önce ihalelere katılmaktan yasaklı hale gelenlerin, yasaklı olduklarını bildikleri halde teklif vermeleri ve bu durumun da idare tarafından öğrenilmesi halinde, tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılarak çerçeve anlaşmalarının feshedilmesi ve haklarında 4734 sayılı Kanunun dördüncü kısmında belirtilen hükümlerin uygulanması gerekmektedir.

**91.2.1. (Değişik: 28/11/2013-28835 R.G./6. md.)** Münferit sözleşme için teklif vermeye davet aşamasında yapılan yasaklılık sorgulaması sonucunda yasaklı olmadığı anlaşılan isteklilerden, son teklif verme tarihinden önce ihalelere katılmaktan yasaklı hale gelenlerin, ihalelere katılmaktan yasaklı olmaları nedeniyle teklif vermemeleri halinde, bu istekliler teklif vermeyen istekli olarak değerlendirilemeyeceğinden çerçeve anlaşmaları feshedilmemelidir. Ayrıca münferit sözleşme için teklif vermeye davet aşamasında yasaklı olmayan ancak davet aşaması ile münferit sözleşme için son teklif verme tarihi arasında yasaklı hale geldiği için münferit alıma teklif vermeyen istekli/isteklilerin bulunması durumunda, ihalelere katılmaktan yasaklı olmayan diğer istekliler tarafından verilen tekliflerin değerlendirilerek münferit alımın sonuçlandırılması gerekmektedir.

**91.3.** Üç veya daha fazla sayıda istekli ile devam edilen bir çerçeve anlaşmada, münferit sözleşme için son teklif verme tarihinden, münferit sözleşmenin imzalanması tarihine kadar geçen süreçte yasaklanan istekli/isteklilerin olması durumunda, bu istekli/isteklilerin 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (i) bendinde belirtilen durumda bir değişiklik söz konusu olduğu için bu durumu idareye derhal bildirmeleri ve idarenin de bu istekli/isteklilerin tekliflerini değerlendirme dışı bırakması, ancak çerçeve anlaşmalarını feshetmemesi gerekmektedir. Ayrıca bu gibi durumlarda idarenin münferit sözleşme sürecine devam ederek yasaklı olmayan diğer istekli/isteklilerin teklifini/tekliflerini değerlendirerek münferit alımı sonuçlandırması gerekmektedir. Bununla birlikte, münferit sözleşme için teklif vermeye davet edilen isteklilerin tamamının yukarıda belirtilen süreç içerisinde ihalelere katılmaktan yasaklı hale geldiğinin anlaşılması halinde, isteklilerin çerçeve anlaşmaları feshedilmeksizin, verilen bütün tekliflerin değerlendirme dışı bırakılarak münferit alım için gerçekleştirilen ihalenin iptal edilmesi gerekmektedir.

**91.3.1.** Üç veya daha fazla sayıda istekli ile devam edilen bir çerçeve anlaşmada, münferit sözleşme için son teklif verme tarihinden münferit sözleşme imzalanma tarihine kadar geçen süreçte yasaklanan istekli/isteklilerin olması durumunda, bu isteklilerin 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (i) bendinde belirtilen durumda bir değişiklik söz konusu olmakla birlikte, isteklilerin bu durumu idareye bildirmemiş olmaları ve bu durumun da idare tarafından fark edilmemesi nedeniyle münferit alımın bu isteklilerden biri üzerine bırakılarak isteklinin münferit sözleşmeyi imzalamaya davet edilmesi ve isteklinin de sözleşme imzalamaya gelmesi durumunda Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasındaki "Münferit sözleşmenin imzalanacağı tarihte, sözleşme imzalanmadan önce, ihale sonuç bilgileri Kuruma gönderilmek suretiyle isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup ol-

madığının teyit edilmesi zorunludur. İsteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olduğunun anlaşılması halinde münferit sözleşme imzalanmayarak kendisiyle imzalanan çerçeve anlaşma feshedilir. Bu durumda sekizinci fıkrada yer alan usul uygulanır.” hükmü uyarınca bu istekli ile imzalanan çerçeve anlaşmanın feshedilmesi, ancak hakkında 4734 sayılı Kanunun dördüncü kısmında belirtilen hükümlerin uygulanmaması gerekmektedir. Ayrıca bu durumda kendisi ile çerçeve anlaşma imzalanan istekli sayısı için altına düşmekte ise diğer isteklilerle imzalanan çerçeve anlaşmaların da feshedilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte münferit alım aşamasına geçilmiş olması nedeniyle münferit sözleşme için teklif veren diğer istekli/isteklilerin tekliflerinin Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43 üncü maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, listede yer alan diğer istekliler sırayla sözleşme imzalamaya davet edilebileceği gibi yeniden teklif vermeye de davet edilebilir...”düzenlemesi uyarınca değerlendirmeye alınarak münferit sözleşmenin gerçekleştirilmesi mümkündür. Ancak çerçeve anlaşmaya taraf olan istekli sayısının için altına düştüğü durumlarda diğer isteklilerle imzalanan çerçeve anlaşmaların da feshedilmesi gerekeceğinden, böyle bir durumda bu çerçeve anlaşma kapsamında başka bir münferit sözleşmenin gerçekleştirilmesi mümkün değildir.

**91.4.** Münferit sözleşme için teklif vermeye davet aşamasında yapılan yasaklılık sorgulaması sonucunda yasaklı olmadığı anlaşılan isteklilerden, son teklif verme tarihinden önce ihalelere katılmaktan yasaklı hale gelenlerin, yasaklı olduklarını bilerek teklif vermeleri ve bu durumun da idare tarafından tespit edilememesi nedeniyle idare tarafından teklifin değerlendirilerek, ihalenin ihalelere katılmaktan yasaklı olan bir istekli üzerinde bırakılması halinde, 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin son fıkrasındaki düzenleme uyarınca münferit alım için gerçekleştirilen ihalenin iptal edilmesi ve Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasındaki hüküm uyarınca da çerçeve anlaşmasının feshedilmesi ve hakkında 4734 sayılı Kanunun dördüncü kısmında belirtilen hükümlerin uygulanması gerekmektedir. Ayrıca bu durumda kendisi ile çerçeve anlaşma imzalanan istekli sayısı için altına düşmekte ise diğer isteklilerle imzalanan çerçeve anlaşmaların da feshedilmesi gerekmektedir.

**91.5.(Ek: 28/11/2013-28835 R.G./6. md.)** Çerçeve anlaşma kapsamında gerçekleştirilen münferit alımlarda isteklilerin son teklif verme tarihi itibarıyla ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının sorgulanması ve Kurumdan teyit ettirilmesi zorunludur. Ancak ihale kararı ihale yetkilisince onaylanmadan önce ihale üzerinde kalan isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının sorgulanması yapılmaz.

## **Madde 92 - Münferit sözleşme imzalamaya davet aşaması**

**92.1.** Üç veya daha fazla sayıda istekli ile devam edilen bir çerçeve anlaşmada, münferit sözleşme imzalamaya davet edildiği halde mücbir sebep halleri dışında, isteklinin sözleşme imzalamaya gelmemesi durumunda Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43 üncü maddesinin onuncu fıkrasındaki düzenleme uyarınca 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesine göre hakkında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilerek kendisiyle imzalanan çerçeve anlaşmanın feshedilmesi gerekmektedir. Bu durumda kendisiyle çerçeve anlaşma imzalanan istekli sayısı için altına düşmekte ise diğer isteklilerle imzalanan çerçeve anlaşmaların da feshedilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte münferit alım aşamasına geçilmiş olması nedeniyle münferit sözleşme için teklif veren diğer istekli/isteklilerin tekliflerinin Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43 üncü maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, listede yer alan diğer istekliler sırayla sözleşme imzalamaya davet edilebileceği gibi yeniden teklif vermeye de davet edilebilir...” düzenlemesi uyarınca değerlendirmeye alınarak

münferit sözleşmenin gerçekleştirilmesi mümkündür. Ancak çerçeve anlaşmaya taraf olan istekli sayısının için altına düştüğü durumlarda diğer isteklilerle imzalanan çerçeve anlaşmaların da feshedilmesi gerekeceğinden, böyle bir durumda bu çerçeve anlaşma kapsamında başka bir münferit sözleşmenin gerçekleştirilmesi mümkün değildir.

**92.2. (Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./7. md.)** Üç veya daha fazla sayıda istekli ile devam edilen bir çerçeve anlaşmada, münferit sözleşme imzalamaya davet edilen ve sözleşme imzalamaya gelen isteklinin, 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesi kapsamında taahhüt altına alınan durumu tevsik üzere idareye sunmuş olduğu belgelerin taahhüt edilen duruma aykırı hususlar içermesi halinde hakkında 4734 sayılı Kanununun 58 inci maddesi hükümleri uygulanmayacaktır. Ayrıca bu durumda bu istekli ile imzalanan çerçeve anlaşmanın da feshedilmemesi gerekmektedir. Ancak taahhüt altına alınan durumu tevsik etmek üzere idareye sunulmuş olan belgelerin taahhüt edilen duruma aykırı hususlar içermesi hali geçerli teklif vermeme olarak değerlendirilecektir. Dolayısıyla bu durumdaki bir istekli çerçeve anlaşma kapsamında teklif vermeye davet edildiği halde geçerli teklif vermeyen istekli olarak değerlendirilecektir.

### **Madde 93- Çerçeve anlaşma kapsamında alımı planlanan tahmini ihtiyaç miktarı**

**93.1. (Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./8. md.)** Çerçeve anlaşmanın birden fazla idarenin bir araya gelerek yapıldığı durumlarda asıl olan çerçeve anlaşma ihalesine taraf olan bir idarenin ihtiyaç tespitinde çerçeve anlaşmayı imzalayan idareye/merkezi satın alma birimine ihtiyaç olarak bildirdiği malları veya hizmetleri veya yapım işlerini çerçeve anlaşma kapsamında temin edebilmesidir. Bununla birlikte çerçeve anlaşma ihalelerinden beklenen azami faydanın sağlanabilmesi amacıyla, çerçeve anlaşma ihale dokümanında belirtilen toplam ihtiyaç miktarının idarelerin ihtiyaç tespitinde bildirip bildirmediğine bakılmaksızın bir havuz olarak değerlendirilerek, anlaşma yapılan toplam miktar aşılmamak şartıyla, çerçeve anlaşma kapsamında münferit sözleşme yapabilecek idarelerce ortak olarak kullanılabilmesi de mümkündür.

**93.2. (Ek: 28/11/2013- 28835 R.G./8. md.)** Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinin yedinci fıkrasında, münferit sözleşme aşamasında teklif edilen birim fiyat teklif bedelinin çerçeve anlaşmada yazılı birim fiyat teklif bedelini aşamayacağı hüküm altına alınmıştır. Bu itibarla, çerçeve anlaşmaya konu olan alımlarda/işlerde, yürürlükte bulunan ilgili fiyat farkına ilişkin esaslar uyarınca birim fiyat teklif bedelinin güncellemesinin söz konusu olması halinde, isteklilerin münferit sözleşme aşamasında teklif ettikleri birim fiyat teklif bedellerinin çerçeve anlaşmada yazılı olan birim fiyat teklif bedelinin güncellenmiş olan halini aşmaması gerekmektedir.

### **Madde 94- Münferit sözleşme işlem dosyası**

**94.1.** Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde münferit sözleşme işlem dosyasının çerçeve anlaşma işlem dosyasında muhafaza edileceği belirtilmekle birlikte, münferit sözleşme işlem dosyasının çerçeve anlaşmayı gerçekleştiren idarede mi yoksa münferit alımı gerçekleştiren idarede mi muhafaza edileceğine ilişkin herhangi bir açıklama yapılmamıştır. Dolayısıyla münferit sözleşme işlem dosyasının hem çerçeve anlaşmayı yapan idarede hem de münferit sözleşmeyi gerçekleştiren idarede muhafaza edilmesi mümkün olmakla birlikte, münferit sözleşme işlem dosyasının münferit alımı gerçekleştiren idarede muhafaza edilmesi ve çerçeve anlaşmayı yapan idareye de alımın miktarı, süresi ve fiyatı gibi takip edilmesi gereken bilgilerin gönderilmesi de mümkündür.



**Madde 95 –(Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./9. md.) Birden fazla idarenin bir araya gelerek çerçeve anlaşma ihalesi gerçekleştirilmesi**

**95.1** Birden fazla idarenin bir araya gelerek çerçeve anlaşma ihalesi yapabilmesi için aralarında yapmış oldukları protokolde çerçeve anlaşma ihalesini yapacak olan idare ile çerçeve anlaşmadan yararlanarak münferit sözleşme yapacak olan idareleri belirlemeleri gerekmektedir.

**Madde 96 –(Değişik: 28/11/2013- 28835 R.G./10. md.) Birden fazla idarenin bir araya gelerek çerçeve anlaşma ihalesi gerçekleştirilmesi durumunda çerçeve anlaşmanın feshine ilişkin işlemler**

**96.1.**Çerçeve anlaşmanın sona erme halleri “Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine Ait Tip Çerçeve Anlaşma” metninin 11 inci maddesinde ayrıntılı olarak belirtilmiştir. Tip Çerçeve Anlaşmanın 12 nci maddesinde ise çerçeve anlaşmanın feshedildiğinin makul bir süre içerisinde istekliye bildirileceği hüküm altına alınmıştır. Birden fazla idarenin bir araya gelerek çerçeve anlaşma ihalesi gerçekleştirdiği durumlarda, çerçeve anlaşma kapsamında münferit alım gerçekleştiren idarelerin çerçeve anlaşmanın feshini gerektiren bir durumla karşılaştıkları zaman bu durumu gecikmeksizin çerçeve anlaşmayı imzalayan idareye bildirmeleri gerekmektedir. Bu bildirim 4734 sayılı Kanunun 65 inci maddesinde yer alan yöntemlerden herhangi biriyle gerçekleştirilebilir. Çerçeve anlaşmayı imzalayan idarenin çerçeve anlaşmanın feshine ilişkin olarak münferit alımı gerçekleştiren idare tarafından kendisine yapılan bildirimde belirtilen hususların çerçeve anlaşmanın feshini gerektirdiğini tespit etmesi durumunda, bildirim tarihinden itibaren makul bir süre içerisinde çerçeve anlaşmayı feshetmesi ve çerçeve anlaşmanın feshedildiğini de yine makul bir süre içerisinde hem çerçeve anlaşması feshedilen istekliye hem de çerçeve anlaşma kapsamında münferit alım gerçekleştirecek olan idarelerin tamamına bildirmesi gerekmektedir.

**(Değişik: 30/07/2010 -27657 RG/4. md.)**

**ALTINCI BÖLÜM**  
**Çeşitli ve Son Hükümler**

**Madde 97- Diğer hususlar**

**97.1.** İdarelerce, ihtiyaçlarının karşılanmasında hangi ihale usulünün uygulanacağı, ihale dokümanında düzenledikleri hükümlerin mevzuata uygun olup olmadığı, bazı belgelerin ne şekilde düzenleneceği, ihale komisyonunun kimlerden oluşacağı gibi hususlarda Kurumdan görüş talep edilmektedir.

**97.1.1.** Yukarıdaki hususların uygulanmasına ilişkin yetki ve sorumluluk, Kanunun amir hükümlerine ve ihale konusu işin gereklerine uygun biçimde idarenin takdirinde bulunduğundan, söz konusu hususlara ilişkin olarak Kurumdan görüş istenilmemesi, ihale mevzuatı çerçevesinde işlem yapılması gerekmektedir.

**97.1.2.** Kuruma gönderilen yazıların, Resmi Yazışma Kurallarını Belirleyen Esaslara uygun olmasına dikkat edilmelidir.

**97.1.3.** 4734 sayılı Kanun uyarınca Kurumun, mevzuatın uygulanması ile ilgili olarak istişari mahiyette görüş verme görevi bulunmamaktadır. Kanunla Kuruma verilen uygulamayı yönlendirmek görevi genel düzenleyici nitelikteki işlemlerle yerine getirilecektir. Nitekim bu durum Kanunun 53 üncü maddesinde, Kurul ve Kurumun yetkilerini düzenleyici işlemler tesis ederek ve

özel nitelikli kararlar olarak kullanılacağı hükmüyle açıklanmıştır. İhalelere yönelik yapılan başvurular üzerine alınan Kurul Kararları ise Kurumun internet sayfasında yayımlanmaktadır. İhalelerle ilgili olarak çıkan uyuşmazlıkları karara bağlayan Kurulun, uyuşmazlık çıkmadan önce subjektif uygulamalara ilişkin görüşlerini yine subjektif işlem tesis ederek belirtmesi de hukuken mümkün bulunmamaktadır. Bu hukuki durum karşısında idarelerce uygulamada karşılaşılan sorunların kendi bünyelerinde çözümü esastır. Mevzuat gereği bütün eylem ve işlemlerinde hukuka uygun davranmak zorunda olan ve işlemleri hukuka uygunluk karinesinden faydalanan idarelerin, duraksamaya düştüğü konularda kendi danışma birimlerinden görüş almaları ve ilgili mevzuat çerçevesinde hukuka uygun buldukları işlem ve eylemleri gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Bu işlemlerle ilgili olarak yapılacak başvurular üzerine Kurum inceleme görev ve yetkisini yerine getirecektir.

**97.1.4.** Uygulamada çıkan sorunların genel düzenleyici işlemlerle giderilmesi gereği ise Kuruma iletilen subjektif ihtilafların veya duraksamaların belli konularda yoğunlaşması üzerine ortaya çıkmaktadır. Böylece Kurumun ülke çapında geçerli genel düzenleyici işlem tesisi mümkün olabilmektedir.

**97.1.5.** Bu çerçevede; 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin, subjektif sorunlar ve belli bir ihaleye yönelik konularda yaptıkları başvurular değerlendirilmeyecektir.

**97.1.6.** İdarelerin uygulamada karşılaştıkları ve kendi danışma birimleriyle iç bünyelerinde çözemedikleri sorunları bağlı, ilgili veya ilişkili oldukları bakanlıklara bildirmeleri gerekmekte olup; bağlı, ilgili veya ilişkili olunan bakanlık tarafından çözümü konusunda Kuruma danışılması zorunlu görülen duraksamalar ise hangi konuda duraksamaya düşülmüşse bu konudaki kendi görüşlerini de içerecek şekilde bildirildiği takdirde Kurum tarafından değerlendirilecek ve gerekli görülmesi halinde Kurum görüşü bildirilecektir.

**97.1.7.** Aday ve istekliler ile istekli olabileceklerin ise duraksamaya düştüklerinde idarelere başvurmaları gerektiğinden, konu ancak idarenin bağlı, ilgili veya ilişkili olduğu bakanlık tarafından yukarıdaki esaslar çerçevesinde iletilmesi halinde Kurum tarafından değerlendirilecektir.

**97.1.8 (Ek madde: 04/03/2017-29997 -R.G./3. md.)** İhaleye katılım ve yeterlik kriteri olarak sunulması istenilen belgelerin ilgili mevzuatında; adlarının, bu belgeleri düzenleyen kurum ya da kuruluşun veya bu belgelerin kayıt sisteminin adının değişmesi durumunda, idare bu değişiklik çerçevesinde ihale dokümanında gerekli düzenlemeleri yapar. Değişiklikten önce düzenlenmiş ve ilgili mevzuatı uyarınca kullanılabilmesi mümkün olan belgelerin aday ve istekliler tarafından sunulması durumunda bu belgeler ihale komisyonunca kabul edilir.

**97.1.9. (Ek Madde: 31/03/2018-30377- R.G./7. md.)** Anayasanın 90 ncı maddesi uyarınca usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan uluslararası anlaşmalara taraf yabancı ülkelerin aday veya isteklileri ile istekli olabileceklerinin, uluslararası anlaşma hükümlerinin ihalede uygulanması konusunda idareye başvuruda bulunması halinde, idarenin bu başvuruyu uluslararası anlaşma hükümleri açısından inceleyip gerekli tedbirleri alması gerekmektedir.

**Madde 97/A – (Ek madde: 07/06/2014- 29023 R.G./50. md., yürürlük:01/07/2014) Birden Fazla İdarenin Ortak İhtiyaçları İçin İhale Yapılması**

**97/A.1.** Birden fazla idare ortak ihtiyaçlarını, düzenleyecekleri bir protokol çerçevesinde, 4734 sayılı Kanunda yer alan ihale usullerini kullanarak ortak bir ihale ile karşılayabilir. Alımı yapılacak mal veya hizmet ile bakım veya onarım işine ilişkin aynı nitelikteki ortak ihtiyaç farklı teknik özelliklere sahip olabilir.

**97/A.2.** İdarelerce düzenlenecek protokolde; ortak ihtiyacın niteliği, türü, miktarı, ihale usulü, ihale hazırlık işlemlerinin hangi idare/idarelerce yerine getirileceği ve koordinatör idareye ilişkin bilgiler belirtilir. İdarelerce protokolde bulunması gerekli görülen diğer hususlara ayrıca yer verilebilir. Eşik değerler ve parasal limitlerin belirlenmesinde koordinatör idarenin tabi olduğu tutarlar dikkate alınır.

**97/A.3.** İhale ilanında/davette ve ihale/ön yeterlik dokümanında ihalenin birden fazla idarenin ortak ihtiyacının karşılanması amacıyla yapıldığı belirtilir.

**97/A.4.** 4734 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde yer alan temel ilkeler göz önünde bulundurulmak kaydıyla idareler tarafından ihalenin kısmi teklife açılıp açılmaması hususu ihale ilanında/davette ve ihale/ön yeterlik dokümanında belirtilir.

**97/A.5.** 4734 sayılı Kanunda yer alan usul ve esaslar çerçevesinde; kesin teminatın alınması ve sözleşmenin imzalanması işlemleri kapsamında sözleşmeye davet, **(Ek ibare: 13.09.2019-30887 R.G./2. md., yürürlük:23.09.2019)** son başvuru ve/veya ihale tarihinde Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde sayılan durumlara ilişkin belgelerin incelenmesi, KİK sözleşme payının yatırılıp yatırılmadığının kontrolü ve 42 nci madde çerçevesinde yasaklılık teyidi ile sözleşmenin fiilen imzalanması protokole taraf idarelerce, bunların dışında kalan ihale süreci işlemleri ise koordinatör idare tarafından diğer idareler adına yerine getirilir.

**97/A.6.** Protokole taraf idarelerle istekliler arasında ayrı ayrı sözleşme imzalanır. İmzalanan sözleşmelere ilişkin sonuç bildirimleri sözleşmeleri imzalayan idareler tarafından gerçekleştirilir. Sözleşmelerin yürütülmesi 4735 sayılı Kanun çerçevesinde sözleşmeyi imzalayan idarelerin sorumluluğundadır. Ortak ihaleye yönelik iş deneyim belgeleri sözleşme imzalayan idareler tarafından düzenlenir.

**97/A.7.** Protokole taraf idarelerin ihalelerinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 10 uncu ve 11 inci maddelerine göre ihale dışı bırakılacak ve ihaleye katılamayacak olanlar ile anılan Kanunun 58 inci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince ihaleye iştirak ettirilmeyecek olanlar, protokol çerçevesinde yapılacak ihaleye de katılamaz. Bu çerçevede, ihale komisyon kararı alınmadan önce protokole taraf idareler anılan maddeler kapsamında olanların bulunup bulunmadığını koordinatör idareye bildirir.

**97/A.8.** Kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararını vermeye yetkili idari mercilerin tespitinde, kesin teminatın alınması ve sözleşmenin imzalanmasına ilişkin yasaklamayı gerektiren bir durumla karşılaşıldığı takdirde ilgili protokole taraf idare; diğer ihale süreci işlemlerine yönelik olarak ise koordinatör idare esas alınır.

**97/A.9.** Bu madde kapsamındaki ihale işlemlerinde görev alanlar, yürüttükleri işlemlerle sınırlı olmak kaydıyla işlemlerin mevzuata uygunluğundan sorumludur.

**97/B. (Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./24. md.) Fiyat Farkına İlişkin Esasların Uygulanması**

Fiyat Farkına İlişkin Esaslar uyarınca fiyat farkı hesabında kullanılacak formülde yer alan temel endeksin/fiyatın/sayının tespitinde ihale tarihi olarak aşağıdaki tarihler dikkate alınır:

- Elektronik eksiltme uygulanan ihalelerde eksiltme tarihi.
- Belli istekliler arasında ihale usulü ile ihale edilen işlerde, ön yeterliğin tespitinden sonraki teklif tarihi.
- Pazarlık usulü ile ihale edilen işlerde, son yazılı fiyat tekliflerinin alındığı tarih.

**Madde 98- Yürürlükten kaldırılan tebliğ**

**98.1.** 25/7/2005 tarihli ve 25886 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği yürürlükten kaldırılmıştır.

**Geçici Madde 1-Devam eden ihaleler**

Bu tebliğin yayımlanmasından önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilan edildiği veya duyurulduğu tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**30/7/2010 tarihli ve 27657 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin Geçici Maddeleri**

**GEÇİCİ MADDE 1** - Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan yapım işi ihaleleri, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Kamu İhale Genel Tebliğinin Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine aykırı olmayan hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**GEÇİCİ MADDE 2** - Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilanı veya duyurusu yapılmış olmakla birlikte yaklaşık maliyeti daha önce hesaplanmış olan işlerde, bu Tebliğin birinci maddesiyle değiştirilmiş 38 inci maddede belirtilen işlemler tamamlanarak buna ilişkin belgeler ihale işlem dosyasına eklenir.

**29/12/2010 tarihli ve 27800 sayılı 6. mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin Geçici Maddeleri**

**GEÇİCİ MADDE 1** – 1/1/2011 tarihinden önce ilanı veya duyurusu yapılan yapım işi ihaleleri, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Kamu İhale Genel Tebliği hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**GEÇİCİ MADDE 2** – 1/5/2011 tarihinden önce ilanı veya duyurusu yapılan yapım işi ihalelerinde sınır değer katsayısı, Kamu İhale Genel Tebliğinin 45.1.1.1. maddesine göre tespit edilir.

**9/2/2011 tarihli ve 27841 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin Geçici Maddesi**

**GEÇİCİ MADDE 1** – Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**20/4/2011 tarihli ve 27911 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin Geçici Maddesi**

**GEÇİCİ MADDE 1** – Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**20/8/2011 tarihli ve 28031 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin Geçici Maddesi**

**GEÇİCİ MADDE 1** – Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre

sonuçlandırılır. Ancak, 8 inci, 16 ncı ve 17 nci madde hükümleri, ilanı veya duyurusu yapılmış olmakla birlikte ihale tarihi bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra olan ihalelerde de uygulanır.

**(Ek: 13/8/2012-28383 R.G./ 5. md.)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 2** – 1/9/2012 tarihinden önce ilanı veya duyurusu yapılan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**(Ek: 28/11/2013- 28835 R.G./ 11. md.)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 3** – Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**(Ek: 07/06/2014-29023 R.G./ 53. md.)**

**Geçiş hükmü**

**GEÇİCİ MADDE 4-** Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak, bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 4 ve 6 ncı maddelerinde yer alan hükümler ilan veya duyuru tarihlerine bakılmaksızın bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.

**(Ek: 16/08/2014-29090 R.G./ 6. md.)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 5** – Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**(Ek: 12/06/2015-29384 R.G./9. md.)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 6-** (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 5, 6 ve 7 nci maddelerinde yer alan hükümler uygulanmaksızın ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin diğer maddelerinde yer alan hükümler ise ilan veya duyuru tarihlerine bakılmaksızın bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.

**(Ek: 29.11.2016-29903 R.G./3. md.)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 7** – (1) Bu maddenin yürürlük tarihi ve öncesinde teklif alınmış olan ihaleler, ilan edildiği veya duyurulduğu tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**(Ek: 25/01/2017-29959 R.G./17. md.)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 8 – (1)** Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**(Ek madde: 04/03/2017-29997 R.G./4. md.)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 9 – (1)** Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 2 ve 3 üncü maddeleri ilan veya duyuru tarihine bakılmaksızın, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.

**(Ek madde: 29/06/2017-30109 R.G./3. md.)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 10 – (1)** İhale veya son teklif verme tarihi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce olan ihaleler, ihale ya da son teklif verme tarihinde yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 1 inci maddesi, ihale tarihine bakılmaksızın, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.

**(Ek madde: 06.02.2018-30324 R.G./8. md.)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 11 – (1)** Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 1 inci maddesi açısından, ihale tarihi 1/3/2018'den önce olan ihaleler, ihale tarihinde yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(2) Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 4, 5 ve 7 nci maddeleri açısından ise bu maddelerin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**(Ek madde: 16.03.2019-30716 R.G./20. md.)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 12 – (1)** Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 1, 2, 6, 7, 8, 9, 10 ve 14 üncü maddelerinde yer alan hükümler, ilan veya duyuru tarihlerine bakılmaksızın ilgili maddelerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren; 3, 13, 17 ve 19 uncu maddelerinde yer alan hükümler ise ilanı veya duyurusu 18/3/2020 tarihi ve sonrasında yapılmış olan ihalelerde uygulanır.

**(Ek madde: 13.06.2019-30800 R.G/15. md., yürürlük: 23.06.2019)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 13 – (1)** Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**(Ek madde: 08.08.2019-30856 R.G./6. md., yürürlük: 18.08.2019)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 14 – (1)** Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**(Ek madde: 13.09.2019-30887 R.G./3. md., yürürlük:23.09.2019)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 15 – (1)** Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**(Ek madde: 30/09/2020-31260 R.G./25. md.)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 16 – (1)** Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak, bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 4, 7, 10 ve 24 üncü maddeleri ilan veya duyuru tarihlerine bakılmaksızın ilgili maddelerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, 5 inci maddesi ise ilgili maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ve sonraki tarihlerde yapılan ihalelerde uygulanır.

**(Ek madde: 26/01/2021-31376 R.G./6. md.)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 17 – (1)** Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 1 inci maddesi ilan veya duyuru tarihlerine bakılmaksızın ilgili maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.

**(Ek madde: 20/06/2021-31517 R.G./6. md.)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 18 – (1)** Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin 9 ve 10 uncu maddeleri ile yapılan değişiklikler ilan veya duyuru tarihlerine bakılmaksızın ilgili maddelerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.

**(Ek madde: 18.05.2022-31839 R.G./3. md., yürürlük:28.05.2022)**

**Başlamış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 19- (1)** Bu maddeyi yürürlüğe koyan Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**Madde 99- Yürürlük**

**99.1.** Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**Madde 100- Yürütme**

**100.1.** Bu Tebliğ hükümlerini Kamu İhale Kurumu Başkanı yürütür.

<b>Tebliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin</b>		
<b>Tarihi</b>		<b>Sayısı</b>
22/8/2009		27327
<b>Tebliğde Değişiklik Yapan Tebliğlerin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin</b>		
<b>Tarihi</b>		<b>Sayısı</b>
1-	4/3/2010	27511
2-	30/7/2010	27657
3-	29/12/2010	27800 (6. Mükerrer)
4-	9/2/2011	27841
5-	20/4/2011	27911
6-	20/8/2011	28031
7-	15/7/2012	28354
8-	13/8/2012	28383
9-	13/4/2013	28617
10-	23/8/2013	28744
11-	24/9/2013	28775
12-	28/11/2013	28835
13-	25/12/2013	28862
14-	7/6/2014	29023
15-	16/8/2014	29090
16-	25/10/2014	29156
17-	12/6/2015	29384
18-	27/6/2015	29399
19-	28/7/2015	29428
20-	27/4/2016	29696
21-	27/5/2016	29724 (Mükerrer)
22-	29/11/2016	29903
23-	25/1/2017	29959
24-	4/3/2017	29997
25-	29/6/2017	30109
26-	6/2/2018	30324
27-	31/3/2018	30377
28-	19/6/2018	30453 (Mükerrer)
29-	20/11/2018	30601
30-	16/3/2019	30716
31-	13/06/2019	30800
32-	08/08/2019	30856



33-	13/09/2019	30887
34-	30/09/2020	31260
35-	31/12/2020	31351
36-	26/01/2021	31376
37-	20/06/2021	31517
38-	30/11/2021	31675
39-	18/05/2022	31839

# Index

## - A -

Ag\_Oran 145  
Ağırlık Oranları 38  
Akış Çizelgesi 9, 62  
Alt grup 12, 63  
Ana grup 12, 63  
Analiz Ara 91  
Analizler 79, 91  
Artırımlı Fiyat Farkı 46  
Aşırı Düşük 82

## - B -

Belgeler 30, 83, 90  
Benzer Projeden Çoğalt 62  
Bilgilerimi Güncelle 4  
Birim Fiyat 91

## - D -

Davetiye Gönder 4  
Demir Metrajı 73  
Destek 7  
Destek Hattı 95

## - E -

Ek Fiyat Farkı 42  
Ek Sözleşme 61  
Ek Tespitler 41  
Endeksler 38  
Excel'den Getir 20, 23

## - F -

Fiyat Farkı 41  
Fiyat Farkı Karamamesi 143, 150

## - G -

Geçici Kabul 139  
Gerçekleşmeler 25, 26

## - H -

Hakediş Raporu 30  
Hakediş Tarihi 15, 18  
Hakedişler 41  
Hesabım 4

## - I -

İcmal Güncelle 70  
İmalat Metrajı 71  
İş Artışı ve Eksilişi 53, 56, 57, 60, 199  
İş grubu 12, 63  
İş Kalemi 20  
İş Kalemleri 76  
İşin Süresi 9  
İtibar Tarihi 15, 18

## - K -

Kar Oranı 76  
Katsayı 76  
KİK Genel Tebliği 202  
Kullanıcı İşlemleri 4  
Kullanıcı Yönetimi 4

## - M -

Mahal 87  
Maliyet Raporu 83, 90  
Miktarlar 23  
Mukayeseli Keşif 53, 56, 57, 60, 199  
Mücbir Sebep 9

## - N -

Nakliye 76

**- O -**

Ödenek 53

Yer Teslim Tarihi 9

Yeşil Defter 28

Yetkilendirme 4

Yetkili Atama 4

**- P -**

Piyasa Araştırması 76

Poz Ara 91

Poz Oluştur 66

pozların burada listelenmesi ise analizli poz olmaları  
şettir 79

Profil Metrajı 75

**- R -**

Revize Birim Fiyat 141

**- S -**

Satın almak 7

Sözleşmedeki İş Kalemleri 23

Sözleşmedeki İşler 19

Sözleşmedeki Miktarlar 23

Sözleşmedeki Yüzdeler 19, 20

Süre Uzatımı 61

Şifre Değişirme 4

**- T -**

Teminat Kesintisi 41

Tesisat Metrajı 74

Tespit Tarihi 15, 18

**- V -**

Vazgeçilen İmalatlar 56

**- Y -**

Yaklaşık Maliyet 66

Yapım İşleri Genel Şartnamesi 95

Yapım Şartı 76

Yardım 7

Yeni Analiz 79

Yeni YM Projesi 62